GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK
K Ö Z G Y Ű L É S E

3/2022. (I.25.)

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének **2022. január 25-én 10:00 órára** összehívott és **10:02 órakor** megkezdett rendkívüli ülésén.

Jelen vannak: Dr. Dézsi Csaba András polgármester
Dr. Pergel Elza alpolgármester
Radnóti Ákos alpolgármester

Balla Jenő, Bárány István, Diligens Tibor, Dr. Fekete Dávid, Fodor Roland, Hajszán Gyula, Hajtó Péter, Harasztovics István, Kovács László, Kovács Tamás, Laczkovits-Takács Tímea, Pollreisz Balázs, Rózsavölgyi László, Dr. Sik Sándor, Szabó Jenő, Dr. Szálasy László

Jelen van továbbá:
Nagyné dr. László Edit
dr. Bakonyi Bernadett aljegyző

Távolmaradását előzetesen jelezte: Szeles Szabolcs alpolgármester, Borsi Róbert, Glázer Tímea, Takács Krisztián

Jelen vannak továbbá:
Virág-Adorján Andrea, polgármesteri biztos,
Endrődi Péter, polgármesteri biztos,
Nagyné Novy Lilla, a Gazdálkodási Főosztály vezetője,
Dr. Horváth Tamás, a Hatósági Főosztály vezetője,
Bodorné Mózes Ágota, a Humánszolgáltatási Főosztály vezetője,
Dr. Kugler Viktória, a Jogi és Önkormányzati Osztály vezetője,
Várszegi Mónika, az Intézményfenntartói Osztály vezetője,
Mező Tímea, az Adóügyi Osztály vezetője,
Varga Zoltán Ákos, az Ellenőrzési Osztály munkatársa,
Hérics Tamás, a Házüzemeltetési Osztály vezetője,
Kelemenné dr. Bélyi Mária, az Igazgatási Osztály vezetője,
Herman Etelka, a Környezetvédelmi Osztály vezetője,
Hermanné Gesztrich Nikoletta, a Kulturális Osztály vezetője,
Rácz Annamária, a Kulturális Osztály, Programszervezési Csoport vezetője,
dr. Csele Balázs, a Munkaügyi Osztály vezetője,
Stolcz Zsaklin, a Kommunikációs, Szervezési és Marketing Osztály munkatársa,
Dr. Weiszné Takács Andrea, a Pénzügyi Osztály vezetője,
Dr. Tóth Árpád, a Vagyonhasznosítási Osztály vezetője,
Krupics-Kálmán Veronika, Vagyon-nyilvántartási Osztály vezetője,
Szaksz Vince, a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály vezetője,
Prédl Antal, a GYŐR-SZOL Zrt. vezérigazgatója,

Máthé-Tóth Péter, Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezetének intézményvezető-helyettese,
Nagy Csaba, a GYHG Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. ügyvezetője,
Truka István, a Mezőőri és Parkőri Szolgálat Győr intézményvezetője,
ifj. Knézy Jenő, a Győrplusz Média Zrt. vezérigazgatója,
Kozma Zoltán, a Városrendészet Győr operatív igazgatója,

a sajtó munkatársai, valamint 4 fő érdeklődő állampolgár.

Dr. Dézsi Csaba András, polgármester: Köszönti a képviselőket, a hivatal dolgozóit és a megjelent vendégeket. Kéri, hogy a képviselők a létszám megállapítása érdekében gombnyomással jelezzék jelenlétüket.
Megállapítja, hogy a Közgyűlés 22 tagja közül 18 fő jelent meg, tehát a testület határozatképes, az ülést megnyitja.

***

Dr. Dézsi Csaba András, polgármester: A mai ülés tervezett napirendjét a kiküldött meghívó tartalmazza. Kéri, hogy akinek a napirendi ponttal kapcsolatban észrevétele vagy más javaslata van, jelezze!

Kéri, hogy aki a napirendi javaslattal egyetért, szavazzon!

Megállapítja, hogy a Közgyűlés a napirendet 18 igenlő, 0 nemleges szavazattal, 0 tartózkodás mellett elfogadta.

6/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az alábbiak szerint fogadja el a 2022. január 25-i ülésének napirendjét:

1. Javaslat Győr Megyei Jogú Város Településszerkezeti Tervének, valamint a Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet módosítására (TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015 és SZTM 2021-019 számú tervmódosítások)
Előterjesztő: Dr. Dézsi Csaba András polgármester

2. Javaslat a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelő bizottsági tagjának megválasztására, valamint ezzel összefüggésben az Alapszabály módosításának jóváhagyására
Előterjesztő: Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság

3. Tájékoztató Győr Megyei Jogú Város Egészségképéről és javaslat Győr Megyei Jogú Város városi Egészségfejlesztési tervének 2022-2026 közötti időszakra vonatkozó elfogadására
Előterjesztő: Dr. Pergel Elza alpolgármester

4. Javaslat Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítására
Előterjesztő: Dr. Dézsi Csaba András polgármester

5. Javaslat törvényváltozás miatt a polgármester illetményének, valamint költségtérítésének módosítására
Előterjesztő: Közigazgatási és Közrendvédelmi Bizottság

6. Javaslat törvényváltozás miatt az alpolgármesterek illetményének, valamint költségtérítésének módosítására
Előterjesztő: Dr. Dézsi Csaba András polgármester

7. Tájékoztató a Közgyűlés által a polgármesterre átruházott hatáskörben hozott határozatokról
Előterjesztő: Dr. Dézsi Csaba András polgármester

8. Tájékoztató a bizottságok átruházott hatáskörben hozott határozatairól
Előterjesztő: Dr. Dézsi Csaba András polgármester

***

*1. **NAPIRENDI PONT:***

JAVASLAT GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVÉNEK, VALAMINT A GYŐRI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATRÓL (GYÉSZ-RŐL) ÉS GYŐR SZABÁLYOZÁSI TERVÉRŐL SZÓLÓ 1/2006. (I. 25.) ÖK. RENDELET MÓDOSÍTÁSÁRA (TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015 ÉS SZTM 2021-019 SZÁMÚ TERVMÓDOSÍTÁSOK)

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.
Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 18 fő - 17 igen, 0 nem, 1 tartózkodással elfogadta a határozatot.

7/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jóváhagyja Győr Településszerkezeti Tervének módosítását a

TSZTM 2021-015 tervlap szerint.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

2. A Közgyűlés felkéri a polgármester a jóváhagyott módosítások átvezetésére Győr Megyei Jogú Város Szabályozási Terve és Győr Építési Szabályzata című dokumentumokban, valamint a módosított dokumentumok megküldésére az egyeztetésében részt vett államigazgatási, érdek-képviseleti szerveknek és civil szervezeteknek.

Felelős: polgármester
Határidő: 2022. január 31.

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Kéri képviselőtársait, hogy szavazzanak a rendelettervezet elfogadásáról. Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 18 fő - 17 igen, 0 nem, 1 tartózkodással elfogadta a rendeletet.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
1/2022. (I. 25.) rendelete

a Győri Építési Szabályzatról és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (01. 25.) ök. rendelet módosításáról

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. §-ának (1) bekezdésében, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. §-a (3) bekezdésének c) pontjában biztosított jogkörében a következőket rendeli el:

1. §

A Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet szabályozási tervlapja módosul a rendelet 1. mellékletét képező SZTM 2021-015 tervszámú szabályozási tervlap szerint.

2. §

A Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet szabályozási tervlapja módosul a rendelet 2. mellékletét képező SZTM 2021-019 tervszámú szabályozási tervlap szerint.

3. §

A Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet „1.3.7. újonnan beépítésre szánt és rehabilitációra kijelölt területek" önálló szabályozási tervlapja módosul a rendelet 3. mellékletét képező „1.3.7. Új beépítésre szánt területek önálló szabályozási tervlap fedvény az SZTM 2021-019 szabályozási tervhez" című tervlap szerint.

4. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - 2022. február 15. napján lép hatályba.
(2) A 2-3. § a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata és a fejlesztő között az SZTM 2021-019 számú szabályozási tervmódosítással kialakuló fejlesztési területre vonatkozó településrendezési szerződés hatálybalépését követő napon, de legkorábban 2022. február 15. napján lép hatályba.

(A rendelet mellékletei a jegyzőkönyv végén találhatóak.)

***

2. NAPIRENDI PONT:

GYŐR-SZOL GYŐRI KÖZSZOLGÁLTATÓ ÉS VAGYONGAZDÁLKODÓ ZRT. FELÜGYELŐ BIZOTTSÁGI TAGJÁNAK MEGVÁLASZTÁSA, VALAMINT EZZEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN AZ ALAPSZABÁLY MÓDOSÍTÁSÁNAK JÓVÁHAGYÁSA

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.

A határozati javaslatban szereplő személyek visszahívását, illetve megválasztását egyenként bocsátja szavazásra.

Kéri képviselőtársait, hogy szavazzanak a határozati javaslat 1. pontjában szereplő Tóth Viktória Mária GYŐR-SZOL Zrt. felügyelőbizottsági tag visszahívásáról.

Megállapítja, hogy a Közgyűlés 18 igen, 0 nem, 0 tartózkodással visszahívta Tóth Viktória Mária GYŐR-SZOL Zrt. felügyelőbizottsági tagsági megbízatását.

Kéri képviselőtársait, hogy szavazzanak a határozati javaslat 2. pontjában szereplő Stangl Sándor GYŐR-SZOL Zrt. felügyelőbizottsági tag megválasztásáról.

Megállapítja, hogy a Közgyűlés 18 igen, 0 nem, 0 tartózkodással megválasztotta Stangl Sándort a GYŐR-SZOL Zrt. felügyelőbizottsági tagjának.

Kéri képviselőtársait, hogy szavazzanak a határozati javaslat 3-4. pontjáról.

Megállapítja, hogy a Közgyűlés 18 igen, 0 nem, 0 tartózkodással elfogadta a határozatot.

8/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

1.) Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése – eddig végzett munkáját megköszönve – a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottságából Tóth Viktória Mária (anyja neve: Gergely Mária, született: Miskolc, 1972.04.30.) 9024 Győr, Bartók Béla út 10/A 2. em. 6. sz. alatti lakost 2022. január 25. napjával visszahívja.

2.) A Közgyűlés a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottságába 2022. január 26. napjától 2024. december 18. napjáig terjedő határozott időtartamra Stangl Sándor (anyja neve: Salamon Ildikó, született: Győr, 1974.05.02.) 9023 Győr, Török István utca 26. 1. em. 3. a. sz. alatti lakost választja meg.

A felügyelőbizottsági tag tevékenységét az Önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok igazgatóságának és felügyelő bizottságainak tiszteletdíja megállapításáról szóló 220/2008. (VI. 12.) Kgy. határozatban a részvénytársaságokra vonatkozóan rögzített tiszteletdíj mellett végzi.

3.) A Közgyűlés a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. Alapszabálya III. fejezet 9. pont 9.7. "A felügyelő bizottság tagjai" alpontjának utolsó, hatodik bekezdését az alábbiak szerint módosítja:

„ *9.7. A felügyelőbizottság tagjai:*
Név: Stangl Sándor
Anyja neve: Salamon Ildikó
Lakcím: 9023 Győr, Török István utca 26. 1. em. 3. a.

Az Alapszabálynak az e pontban foglaltak szerinti módosítással nem érintett rendelkezései változatlanok maradnak.

4.) A Közgyűlés a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottsági tagjának változását érintő módosításokat tartalmazó, 1. sz. melléklet szerinti, egységes szerkezetű Alapszabályt jóváhagyja.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

5.) A Közgyűlés felkéri a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. vezérigazgatóját, hogy az Alapszabály módosításának cégbírósági bejegyzéséről gondoskodjon.

Felelős: polgármester és a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. vezérigazgatója
Határidő: 2022. február 24.

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található.)

***

3. NAPIRENDI PONT:

TÁJÉKOZTATÓ GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS EGÉSZSÉGKÉPÉRŐL ÉS GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS VÁROSI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERVÉNEK 2022-2026 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA VONATKOZÓ ELFOGADÁSA
(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Pergel Elza alpolgármester: Az anyag terjedelme és fontossága indokolja, hogy mint a területért felelős alpolgármester azt mondja, hogy ez egy kiváló és nagyszerű dokumentum. Akkor van igazából fajsúlya és jelentősége, ha az abban foglaltakat komolyan veszik, és megvalósítják. Óriási jelentősége van az egészségnek, az egészségmegőrzésnek, és a város részéről annak a támogatásának, hogy a polgárai mindig minden tekintetben otthon, munkahelyükön, de a szórakozás folyamán is védve legyenek, és önmaguk is figyelmet fordítsanak arra, hogy milyen életet élnek. A város vezetése óriási figyelmet fog arra fordítani, hogy milyen segítséget tudnak ebben nyújtani. Az anyagban területileg kielemezték az egyes városrészek helyzetét. Fontosnak és akutnak tartja a háziorvosi ellátás kérdéskörét. A háziorvosok nagy része nem fiatal, és a leterheltségük sem egyforma. A lakossági elhelyezkedés és a területi meghatározás alapján a kerületeknek az újrafelosztását, illetve a területhatárok újragondolását már másfél éve fontolgatják, de óriási akadály volt ebben a COVID-járvány időszaka. Amikor az emberek nem tudnak egymással közvetlenül egyeztetni, tájékozódni és találkozni folyamatosan, akkor nagyon nehéz egy ilyen kérdésben előre lépni, és azt jól és hosszú távra meghatározóan megoldani. Úgy gondolja, hogy a következő év elejére megoldott problémája lesz a körzeteknek az átgondolása, és az is, ahol

helyettesítésekkel látják el most a háziorvosi feladatokat a kollégák. Úgy érzi, hogy nagyobb megterhelés alatt vannak, mint amekkora kellene, hogy legyen. A városvezetés ebben partner, a Polgármester úr is tudja, hogy ez a kérdés szívügye. Nagyobb együttműködést várnak a háziorvosoktól is. Megértve az ő terhelésüket, azt kéri, hogy ők is értsék meg azokat a nagyon fontos jobbítási elveiket, amiket egyenlőre még nem sikerült megvalósítani. Fontos lenne az együttműködés, nemcsak az alapellátásban és az ügyeleti ellátásban, hanem az egészségügy minden területén. Köszöni mindenkinek az eddigi munkáját. A Polgármester úr is ezt megtette, hiszen a COVID járvány alatt kiemelkedően, sokat teljesítő egészségügyi dolgozókat kitüntette. Reméli, hogy erre a következőkben nem kerül újra sor, de ha igen, akkor ismételten meg fogják nekik köszönni a plusz munkát. Az anyagban található előrevetítések és meghatározások nemcsak pozitív és előremutató, hanem mutatja azt a munkát, amit eddig Győr városa a lakosság egészségéért végzett. Ezen a területen dolgozók munkája nagyon pozitív, dicséretet érdemlő, és a jövőben is minden segítséget meg fognak kapni.

Laczkovits-Takács Tímea képviselő: Alpolgármester asszony szavaihoz kapcsolódva elmondja, hogy valóban két nagyon fontos szakmai anyagot tarthatnak a kezükben a képviselők, mely egy tudatos és következes tervezésnek a legújabb eleme, terméke. Már a WHO Egészséges Városok program keretein belül fogalmazódott meg évekkel ezelőtt ez az igény, hogy ilyen területen is tegyenek a lakosságért. Bízik benne, és bizottsági elnökként támogatni fogja azt, hogy ez a koncepció, elméleti anyag minél inkább a gyakorlatba is átültetésre kerüljön. Ennek előkészítését már el is kezdték a bizottság és a hozzá tartozó osztályok kollégáival együtt, hogy minél inkább a lakosság is meg tudja ismerni az egészségképet. Ezáltal őket is tudják motiválni, hogy minél jobban az egészségtudatosságra neveljék akár a fiatalabb generációt, de akár saját magukat is, hiszen az elmúlt időszak erre hívta fel a figyelmet. Bízik abban, hogy mindenki számára fontos az egészségtudatosság, ezért első körben maga az egyén tud tenni, de természetesen az Önkormányzat is rengeteg lehetőséget tud ilyen tekintetben kínálni. Kéri a képviselőtársait, hogy ők is szervesen kapcsolódjanak be. Nagyon hasznos ez az anyag olyan tekintetben is, hogy városrészi adatok, információk, igények is megtalálhatók benne, ami városrészi képviselők munkáját rendkívül jól tudja segíteni, akár egyes fejlesztések, akár program tekintetében milyen irányban mozduljanak el, ezért kéri a képviselőket, hogy tanulmányozzák alaposan ilyen tekintetben, és építsék be a saját képviselői munkájukba mindezeket az információkat, irányokat. Szeretné megköszönni a Széchenyi István Egyetem munkatársainak, szakembereinek ennek a rendkívül alapos anyag elkészültét. Elfogadásra javasolja a Közgyűlés tagjai számára.

Bárány István képviselő: Egy olyan módszertannal történt Győr város és külön a városrészek egészségprofiljának a feltárása, ami egyrészt a WHO, másrészt az Egészséges Európai Városok, illetve a Győri innováció határozott meg. Mintegy 2000 fő on-line kérdőívet töltött ki, amit az anyag előkészítői adtak ki. Ezért a munkáért köszönetet mond, véleménye szerint kiváló minőségben készült el a dokumentum. Azt is magába foglalja, hogy a korábban készült ilyen tárgyú dokumentumok mit tartalmaztak. Mennyi az ilyen dokumentumnak a társadalmi hasznossága, ha a fiókba kerül, vagy ha visszaköszönnek a fejlesztésekben, az önkormányzati munkában? Vannak területek, ahol kevésbé érvényesültek ezek a dokumentumok, mert a fiókba kerültek. 2011-ben egy szép szlogennel készült az „Egészség, kultúra, innováció, a jövő Győrben épül!" Ebben is vannak taglalások, és ha napjainkban átgondoljuk, hogy az új beépítéseken elkészült társasházi lakóövezetekben mindezekből ez az elvekből mi valósult meg, elmondhatjuk, hogy a lakásépítésen kívül semmi. Örömteli volt számára azt hallani, hogy 2020-ban a váltásnál azt mondták, hogy ez nem folytatódik, de a lakosok szeretnék ezt a gyakorlatban is látni. A kérdőívben található:

Miben látja, és mérje meg különböző kérdésekre feltett ügyekben egy megadott skálán az értékelést? Az értékelési sorban 50 alatt - ami már inkább elégedetlenség - a tömegközlekedés, a köztisztaság található. A megkérdezettek körét nem tekinthetik szignifikánsnak. Ennek ellenére fontos indikátor arra nézve, hogy a megtett irányokba tett lépéseket jól teszik-e, illetve mik azok a múltban is már itt maradt problémák, amiket meg kell oldani. Amíg nem történt meg a buszcsere, a buszok állapota volt a tömegközlekedésnél a kérdés. Most a tömegközlekedés esetén a járat gyakoriságok a problémák. A győriek véleménye szerint ezek a Mercedes buszok gyönyörűek, de inkább kerékpárral, gyalog vagy autóval mennek egyik helyről a másikra, mert elviselhetetlenül hosszú az átjutási idő. A jövőben erre is kell gondolni véleménye szerint. Városrészenkénti különbségeket is kimutattak, ami jó. Nemcsak a háziorvosi praxisokat, hanem azok színtereit is kellene vizsgálni. Kisbácsán a rendelőben is voltak polgármesteri viziten. Az épület alkalmatlan arra, hogy a mai Győr elvárásainak megfelelően rendelést folytassanak. A maga nevében azt mondja, hogy fogadják el az előterjesztést abban a reményben, hogy a jövő fejlesztéseiben, az önkormányzati teendők megfogalmazásánál jobban érvényesüljön, mint a múltban történtek.

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.
Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 18 fő - 18 igen, 0 nem, 0 tartózkodással elfogadta a határozatot.

9/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

1. A Közgyűlés a Győr Megyei Jogú Város 2022-2026 közötti időszakra vonatkozó Egészségfejlesztési Tervét a 2. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

(A határozat mellékletei a jegyzőkönyv végén található.)

***

4. NAPIRENDI PONT:

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATÁNAK MÓDOSÍTÁSA

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.
Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 18 fő - 18 igen, 0 nem, 0 tartózkodással elfogadta a határozatot.

10/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítását 2022. január 26-ai hatállyal az 1. számú melléklet szerint.

Felelős: polgármester és jegyző
Határidő: azonnal

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található.)

***

5. NAPIRENDI PONT:

TÖRVÉNYVÁLTOZÁS MIATT A POLGÁRMESTER ILLETMÉNYÉNEK, VALAMINT KÖLTSÉGTÉRÍTÉSÉNEK MÓDOSÍTÁSA

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot, egyúttal bejelenti, hogy személyes érintettsége miatt a szavazás során tartózkodni fog.

Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 18 fő - 16 igen, 0 nem, 2 tartózkodással elfogadta a határozatot.

11/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) 4/2020. (I. 31.) Kgy. határozatának 1. és 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (2) bekezdése értelmében Dr. Dézsi Csaba András főállású polgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.300.000,- Ft-ban, valamint idegennyelv-tudási pótlékát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 141. § (6) bekezdés b) pontja alapján 46.380,- Ft-ban állapítja meg.

2. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (6) bekezdése alapján Dr. Dézsi Csaba András főállású polgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától havi bruttó 195.000,- Ft-ban állapítja meg."

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

***

6. NAPIRENDI PONT:

JAVASLAT TÖRVÉNYVÁLTOZÁS MIATT AZ ALPOLGÁRMESTEREK ILLETMÉNYÉNEK, VALAMINT KÖLTSÉGTÉRÍTÉSÉNEK MÓDOSÍTÁSÁRA

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.

Kéri képviselőtársait, hogy szavazzanak a határozati javaslat 1. pontjában szereplő Szeles Szabolcs alpolgármester úr és Dr. Pergel Elza alpolgármester asszony illetményéről és költségtérítéséről.

Megállapítja, hogy a Közgyűlés 17 igenlő, 0 nem, 1 tartózkodással Szeles Szabolcs és Dr. Pergel Elza alpolgármesterek illetményét megállapította.

Kéri képviselőtársait, hogy szavazzanak a határozati javaslat 2-3. pontjában Radnóti Ákos alpolgármester úr illetményéről és költségtérítéséről.

Megállapítja, hogy a Közgyűlés 16 igen, 0 nem, 2 tartózkodással Radnóti Ákos alpolgármester illetményét és költségtérítését megállapította.

12/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

1. A Közgyűlés 5/2020. (I. 31.) Kgy. határozatának 1-4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében Szeles Szabolcs főállású alpolgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.170.000,- Ft-ban, valamint idegennyelv-tudási pótlékát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 141. § (6) bekezdés b) és c) pontjai alapján 28.988,- Ft-ban állapítja meg.
2. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében dr. Pergel Elza főállású alpolgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.170.000,- Ft-ban állapítja meg.
3. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (3) bekezdése alapján Szeles Szabolcs főállású alpolgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától 175.500,- Ft-ban állapítja meg.
4. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (3) bekezdése alapján dr. Pergel Elza főállású alpolgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától 175.500,- Ft-ban állapítja meg."

2. A Közgyűlés 156/2019. (XI. 7.) Kgy. határozatának 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„2. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében Radnóti Ákos főállású alpolgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.170.000,- Ft-ban, valamint idegennyelv-tudási pótlékát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 141. § (5) bekezdés b) pontja, a (6) bekezdés b) pontja, valamint a (7) bekezdése alapján 11.595,- Ft-ban állapítja meg."

3. A Közgyűlés 156/2019. (XI. 7.) Kgy. határozatának 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„4. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (3) bekezdése alapján Radnóti Ákos főállású alpolgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától 175.500,- Ft-ban állapítja meg."

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

***

7. NAPIRENDI PONT

TÁJÉKOZTATÓ A KÖZGYŰLÉS ÁLTAL A POLGÁRMESTERRE ÁTRUHAZOTT HATASKÖRBEN HOZOTT HATÁROZATOKRÓL

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.
Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 18 fő - 17 igen, 0 nem, 1 tartózkodással elfogadta a határozatot.

13/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a polgármester által átruházott hatáskörben hozott, 1. számú melléklet szerinti döntésekről szóló tájékoztatót, és ezzel a döntésekért való felelősséget viseli.

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található.)

***

8. NAPIRENDI PONT

TÁJÉKOZTATÓ A BIZOTTSÁGOK ÁTRUHÁZOTT HATÁSKÖRBEN HOZOTT HATÁROZATAIRÓL

(Az előterjesztés a jegyzőkönyv mellékleteként került csatolásra.)

Dr. Dézsi Csaba András polgármester: Mivel a napirendi ponthoz további kérdés, észrevétel nem érkezett, szavazásra bocsátja a határozati javaslatot.
Megállapítja, hogy a Közgyűlés - melynek létszáma 17 fő - 17 igen, 0 nem, 1 tartózkodással elfogadta a határozatot.

14/2022. (I. 25.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a bizottságok által átruházott hatáskörben hozott, 1. számú melléklet szerinti döntésekről szóló tájékoztatót, és ezzel a döntésekért való felelősséget viseli.

(A határozat melléklete a jegyzőkönyv végén található.)

***

Dr. Dézsi Csaba András, polgármester: Megkérdezi a képviselőket, hogy kíván-e valaki kérdést, bejelentést tenni.
Tájékoztatja képviselőtársait, hogy a vagyonnyilatkozatok leadási határideje 2022. január 31. Kér mindenkit, hogy a határidőig zárt borítékban szíveskedjenek leadni az Aljegyzői Titkárságon.

Tájékoztatja képviselőtársait, hogy a Közgyűlés következő ülése várhatóan 2022. február 22-én 10 órakor lesz. Köszöni képviselőtársai munkáját, az érdeklődők figyelmét. A közgyűlést 10:23 órakor bezárja.

K. m. f.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS * POLGÁRMESTERE * 3

Nagyné dr. László Edit
jegyző

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS * JEGYZŐJE * 4

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS

9021 Győr, Városház tér 1.

1. ..... napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat Győr Megyei Jogú Város Településszerkezeti Tervének, valamint a Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet módosítására

(TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015 és SZTM 2021-019 számú tervmódosítások)

Győr, 2022. január 19.

Előterjesztő:	**Dr. Dézsi Csaba András** Polgármester
Az előterjesztést véleményezte:	Városstratégiai Bizottság Közigazgatási és Közrendvédelmi Bizottság
Meghívásra javasolt:	-
Törvényességi véleményezésre bemutatva:	Nagyné dr. László Edit jegyző
Az előterjesztést készítette:	Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály - Főépítészi Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat Győr Megyei Jogú Város Településszerkezeti Tervének, valamint a Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet módosítására

(TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015 és SZTM 2021-019 számú tervmódosítások)

Tisztelt Közgyűlés!

A polgármester nevében a Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály Főépítészi Osztálya a TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015 és SZTM 2021-019 számú tervmódosításokkal összefüggésben az alábbi eljárásokat folytatta le:

Egyszerűsített eljárás

TSZTM 2021-015 SZTM 2021-015	Győr - Győrszentiván, Vonal út, Egressy út 02715 számú övezet intenzitás növekedés
SZTM 2021-019	Győr - Révfalu, Bálványosi csatorna - Ciklámen utca 02198 övezet szabályozás módosítása

A polgármester nevében a Főépítészi Osztály az alábbi tárgyakban a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 32. §-a szerint, továbbá a településfejlesztéssel és a településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 11/2017. (III. 30.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: partnerségi rendelet) alapján a településrendezési eszköz módosítását **egyszerűsített eljárás** keretében lefolytatta.

1. TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015 Győr - Győrszentiván, Vonal út, Egressy út 02715 számú övezet intenzitás növekedés

A módosítás célja:
A tervezési cél elérése érdekében a szerkezeti tervben az Lf falusias lakóterületi területfelhasználást Vt településközponti vegyes területfelhasználásba szükséges módosítani.
A szabályozási tervben a jelenlegi Lf falusias lakó övezetet és előírásait szintén településközponti vegyes Vt övezetre szükséges módosítani a beépítési mutatók meghatározásával. Az övezetben lévő 2 db falusias beépítésű ingatlan, mint kialakult adottság szintén belekerül a településközpont vegyes övezetbe, azonban rajtuk az átépülés irányát a terv szabályozza a szomszédos lakó környezetet figyelembe véve, építési hely és az azon belül építhető építménymagasság értékének egyedi előírásával.

A módosítás eredménye:
A telektömbben rendezett építészeti megjelenés alakul ki, az intenzitás, a létesítendő épületek tömegét és elhelyezését tekintve is. A tervezés eredményeként új közterület nem kerül kijelölésre, nem alakul ki. A környezet kialakult, az úthálózat közterületek szabályozási szélessége nem változik, a közműrendszer kiépített, üzemel, kapacitásbővítő fejlesztése nem szükséges.

Szabályozás:
A tervanyag az alábbi módosítást tartalmazza:

A 02715 sz. övezet jelenlegi előírásai:
Lf05/O/30/55-/048/02-16/45/
A 02715 sz. övezet módosuló övezeti előírás:
Vt10/O/40/10-/075/02-//050

Területfelhasználás:
A módosítás eredményeként Lf, azaz falusias lakóterületről Vt, azaz településközpont vegyes övezetre változik.
Beépítési mód:
A beépítési mód a módosítás eredményeként változatlan.
Beépítési százalék:
A megengedett legnagyobb beépítettség 30%-ról 40%-ra nő.
Zöldfelület megengedett legkisebb aránya:
A zöldfelület megengedett legkisebb mértéke 55%-ról 10%-ra csökken.
Megengedett építménymagasság, megengedett szintszám:
A megengedett legnagyobb építménymagasság 4,8 m-ről 7,5 m-re nő és a legnagyobb szintszám nem módosul.
Telekalakítás, megengedett telekméret:
A módosítás eredményeként a legkisebb telekszélesség (16 m) és legkisebb telekmélység (45 m) helyett a legkisebb építési teleknagyság 5000 m^2-ben kerül meghatározásra.

Eljárási rend ismertetése:

1. Partnerségi egyeztetési szakasz a Korm. rendelet 29/A. §-a és a 42/A. §-a alapján:
A szabályozási tervmódosításának a Korm. rendelet 42/A. § szerinti dokumentációja 2021. október 22-én a partnerségi rendelet alapján meghatározott partnereknek meghirdetésre került. A partnerségi rendelet értelmében a településrendezési eszköz, valamint a tervezési terület beazonosítható módon 2021. október 22-től feltöltésre került az önkormányzat internetes oldalára. A rendezési terv módosításáról szóló hirdetmény Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 9021 Győr, Honvéd liget 1. szám alatti hirdetőfelületén 2021. október 22-től 2021. december 3-ig kifüggesztésre került.
A partnerségi egyeztetés során eltérő vélemény nem érkezett.

2. Partnerségi egyeztetés – munkaközi tájékoztatás a Korm. rendelet 29/A. §-a és a partnerségi rendelet alapján:
A módosítással összefüggő lakossági fórumra 2021. november 22-én 9.00 órakor Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Dísztermében került sor. A lakossági fórumon elhangzottakról jegyzőkönyv került felvételre, amelynek az önkormányzat internetes honlapján történő közzététele megtörtént.
A partnerségi rendelet értelmében a partnerségi egyeztetés anyagáról szóló hirdetmény GYŐR+ hetilap 2021. november 12-i számában jelent meg és Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 9021 Győr, Honvéd liget 1. szám alatti hirdetőfelületén 2021. október 22-től 2021. december 3-ig kifüggesztésre került. A hirdetmény és a településrendezési eszköz, valamint a tervezési terület beazonosítható módon teljes terjedelmében 2021. október 22-től a 2021. december 3-ig feltöltésre került az önkormányzat internetes oldalára.

A Korm. rendelet szerinti állami főépítészi eljárásban kapott vélemények, állásfoglalások között eltérő vélemény nem volt. A lakossági fórumon és a véleményezés időszakban érdemi észrevétel a módosítás kapcsán nem érkezett.

3. A módosítási eljárás szakmai záróvéleményezése a Korm. rendelet 40. §-a alapján:
A tervdokumentáció az Állami Főépítésznek záró véleményezés céljából átadásra került, mely záró szakmai véleményét 2021. december 30-án megadta.

2. SZTM 2021-019 Győr - Révfalu, Bálványosi csatorna - Ciklámen utca 02198 övezet szabályozás módosítása

A módosítás célja:
A beépítés, telekalakítás és közterület kialakítás konkrét fejlesztési cél érdekében készült. A Ciklámen utca megvalósíthatósága érdekében a 02198 számú szabályozási övezetből két szabályozási övezet kerül kialakításra: a tömb északi részén a jelenlegi szabályozási paraméterek maradnak érvényben, míg a Ciklámen utcával határos 04890 számú szabályozási övezetben a minimális teleknagyság 450 m^2-ben kerül meghatározásra, annak érdekében, hogy az utca menti telkek beépíthetősége az utca kialakításával párhuzamosan biztosított legyen.
Az új szabályozási övezetben a maximális építménymagasság 5,50 m-ben kerül meghatározásra.

A módosítás eredménye:
A Ciklámen utca mentén a 02198 számú szabályozási övezetből két szabályozási övezet kerül kialakításra: a tömb északi részén jelenleg változtatási tilalom van érvényben. A tilalom felülvizsgálata a helyi építési szabályzat módosításával együtt elvégzésre került. Az elrendelésének alapjául szolgáló okok az északi övezetben továbbra is fennállnak, a déli oldalon, újonnan kialakuló építési övezet tekintetében megvizsgálásra került és nem indokolt változtatási tilalom elrendelése.

Szabályozási javaslat:
Mivel a tervezési terület, valamint annak környezete is jelenleg még beépítetlen, a tervezett módosítás hatása településképi szempontból semleges, a módosítás által meghatározott paraméterek a terület további beépítése során a városképbe illeszkedő beépítést tudnak eredményezni.

Szabályozás:
A tervanyag az alábbi módosítást tartalmazza:

A 02198 sz. övezet jelenlegi előírásai:
Lf05/S/30/40-/070/02-18/40/
A 02198 sz. övezet megtartásra kerülő előírásai:
Lf05/S/30/40-/070/02-18/40/
A 02198 sz. övezetből kialakításra kerülő 04890 sz. új övezet előírásai:
Lf05/S/30/40-/055/02-//0045

Eljárási rend ismertetése:

1. Partnerségi egyeztetési szakasz a Korm. rendelet 29/A. §-a és a 42/A. §-a alapján:

A szabályozási tervmódosításának a Korm. rendelet 42/A. § szerinti dokumentációja 2021. október 28-án a partnerségi rendelet alapján meghatározott partnereknek meghirdetésre került. A partnerségi rendelet értelmében a településrendezési eszköz, valamint a tervezési terület beazonosítható módon 2021. október 3-tól feltöltésre került az önkormányzat internetes oldalára. A rendezési terv módosításáról szóló hirdetmény Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 9021 Győr, Honvéd liget 1. szám alatti hirdetőfelületén 2021. október 28-tól 2021. december 3-ig kifüggesztésre került. A partnerségi egyeztetés során eltérő vélemény nem érkezett.

2. Partnerségi egyeztetés – munkaközi tájékoztatás a Korm. rendelet 29/A. §-a és a partnerségi rendelet alapján:
A módosítással összefüggő lakossági fórumra 2021. november 22-én 9.00 órakor Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Dísztermében került sor. A lakossági fórumon elhangzottakról jegyzőkönyv került felvételre, amelynek az önkormányzat internetes honlapján történő közzététele megtörtént.
A partnerségi rendelet értelmében a partnerségi egyeztetés anyagáról szóló hirdetmény GYŐR+ hetilap 2021. november 12-i számában jelent meg és Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala 9021 Győr, Honvéd liget 1. szám alatti hirdetőfelületén 2021. október 22-től 2021. december 3-ig kifüggesztésre került. A hirdetmény és a településrendezési eszköz, valamint a tervezési terület beazonosítható módon teljes terjedelmében 2021. október 22-től a 2021. december 3-ig feltöltésre került az önkormányzat internetes oldalára.

A Korm. rendelet szerinti állami főépítészi eljárásban kapott vélemények, állásfoglalások között eltérő vélemény nem volt. A lakossági fórumon és a véleményezés időszakban érdemi észrevétel a módosítás kapcsán nem érkezett.

3. A módosítási eljárás szakmai záróvéleményezése a Korm. rendelet 40. §-a alapján:
A tervdokumentáció az Állami Főépítésznek záró véleményezés céljából átadásra került, mely záró szakmai véleményét 2021. december 29-én megadta.

Az előterjesztés 1. sz. mellékletét az állami főépítészi záró szakmai vélemény, a 2 sz. melléklet a fenti módosításokhoz kapcsolódó szerkezeti tervlap, a 3. sz. mellékletét a rendelettervezet képezi. A rendelettervezet mellékletei a GYÉSZ szabályozási tervlapjait tartalmazzák.

A Korm. rendelet szerint előírt kötelezettségnek eleget téve a GYÉSZ módosítás során a lakossági észrevételek, vélemények kiértékelésre kerültek.

Fentiek alapján kérem a Közgyűlést, fogadja el a határozati javaslatot és a csatolt rendelettervezetet.

Határozati javaslat

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése jóváhagyja Győr Településszerkezeti Tervének módosítását a

TSZTM 2021-015 tervlap szerint.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

2. A Közgyűlés felkéri a polgármester a jóváhagyott módosítások átvezetésére Győr Megyei Jogú Város Szabályozási Terve és Győr Építési Szabályzata című dokumentumokban, valamint a módosított dokumentumok megküldésére az egyeztetésében részt vett államigazgatási, érdek-képviseleti szerveknek és civil szervezeteknek.

Felelős: polgármester
Határidő: 2022. január 31.

Győr, 2022. január 19.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

SZTM 2021-015
SZTM 2021-019

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA

Iktatószám: GY/15/268-12/2021.

2021 DEC 30.

Ügyintéző: Németh Edina
Telefon: 96/795-789

Tárgy: Győr Megyei Jogú Város településrendezési eszközeinek SZTM 2021-015 munkaszámú módosítása egyszerűsített eljárás **záró szakmai vélemény**

Mellékletek: -
Hiv. szám: 42219-23/2021.

Dr. Dézsi Csaba András Úr
Polgármester

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Tisztelt Polgármester Úr!

Győr Megyei Jogú Város (továbbiakban: Város) településrendezési eszközeinek **SZTM 2021-015 munkaszámú** felülvizsgálatával kapcsolatos szíves megkeresésére – *az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv.* (továbbiakban: Étv.) 8. § (2) bekezdése, továbbá *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* (továbbiakban: Korm. rendelet) 40. § alapján az Állami Főépítészi Iroda az alábbi **záró szakmai véleményt adja**:

A tervmódosítás eljárási lépései során keletkezett előzmény iratokat áttekintve megállapítottam, hogy a terv egyeztetése a fent hivatkozott jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt, továbbá véleményező partnerek véleményét a végső szakmai véleményezésre elkészített dokumentációban figyelembe vették. Véleményeltérés, illetve tisztázandó kérdés a tárgyi településrendezési terv módosítása kapcsán nem maradt fenn.

Az Állami Főépítészi Iroda a településrendezési eszközök tárgyi módosításának képviselőtestület elé terjesztése ellen kifogást nem emel, a 2021. december 30-án csatolt, módosított tervlapot hagyja jóvá.

9021 Győr, Árpád út 32. - 9002 Győr Pf.: 415 - Telefon: +36 (96) 795-678
E-mail: foepitesz@gyor.gov.hu - Honlap: www.kormanyhivatal.hu

Indokolás

A Város 2021. október 25-én benyújtott kérelmében kérte a 02715* számú övezetek módosítását, a beépítési paraméterek pontosítását.
Az Állami Főépítészi Iroda a GY/15/268-2/2021. számú, 2021. november 10-én kelt szakmai állásfoglalásában a módosítást nem támogatta.
Ezt követően a terület önkormányzati képviselője személyes egyeztetést kért az Állami Főépítészi Irodától a módosítások pontosítása okán, melyre 2021. november 25-én került sor.
2021. december 15-én a Város végső szakmai véleményt kért, melyben továbbra is maradtak tisztázandó kérdések.
Az Állami Főépítészi Iroda GY/15/268-8/2021. számon, 2021. december 21-én adatbekérés keretein belül akarta tisztázni az eltéréseket.
A Város az adatbekérésre választ nem adott, annak meghosszabbítását kérte. A további telefonos egyeztetéseket követően a javított, pontosított tervlapokat 2021.decembern 30-án megküldte, melyet az Állami Főépítészi Iroda elfogadott.

A településrendezési eszköz jóváhagyásával kapcsolatban a Korm. rendelet 43. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A településrendezési eszköz legkorábban:

*b) **az egyszerűsített eljárás** esetén a településrendezési eszköz (2) bekezdés szerinti közlését követő 5. napon, de leghamarabb az elfogadástól számított 15. napon,*

*(2) A polgármester gondoskodik a településrendezési eszköz **Étv. 8. § (4)** bekezdése szerinti nyilvánosságáról, továbbá az elfogadott településrendezési eszközt vagy módosítását az **elfogadást követő 15 napon belül***

a) rövid, közérthető összefoglaló kíséretében közzéteszi

aa) az önkormányzati honlapon hirdetményben és

ab) az önkormányzati hivatalban nyomtatásban, és

*b) **megküldi hitelesített pdf és a ba) és bb) alpont szerinti szervnek szerkeszthető - jogszabályban meghatározottak szerinti nyilvántartásra alkalmas - digitális formátumban az elfogadásáról szóló jegyzőkönyvvel együtt***

ba) a Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság részére (a továbbiakban: Lechner Tudásközpont),

*bb) **az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak,***

*bc) az eljárásban részt vevő összes államigazgatási szervnek **vagy***

c) a megküldés helyett digitális formátumban a jegyzőkönyvvel együtt mint elektronikus úton hitelesített dokumentumot elérhetővé teszi a b) pont ba)-bc) alpontja szerinti szerveknek.

(3) Amennyiben az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal vagy az eljárásban részt vevő államigazgatási szerv jogszabályi ütközést észlel, haladéktalanul kezdeményezi a fővárosi és megyei kormányhivatalnál – a polgármester egyidejű tájékoztatása mellett - a településrendezési döntés jogszerűségével kapcsolatos törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását."

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.)

Étv. 8. § (4) bekezdése alapján a polgármester (főpolgármester) gondoskodik

a) a településrendezési eszközök nyilvánosságáról,

b) amennyiben ennek az információtechnológiai feltételei fennállnak, a településrendezési eszközöknek **az önkormányzat honlapján való közzétételéről**, valamint

c) az egyes ingatlanokkal kapcsolatos településrendezési követelményekről adandó tájékoztatásról.

Győr, 2021. 12. 30.

Tisztelettel

Széles Sándor kormánymegbízott nevében és megbízásából

Németh Edina
állami főépítész

2021 DEC 30

Főép: 11839 2/2021
29

GYORONK IKH

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSZI IRODA

Iktatószám: GY/15/271-4/2021.

Tárgy: Győr Megyei Jogú Város településrendezési eszközeinek SZTM 2021-019 munkaszámú módosítása egyszerüsített eljárás **záró szakmai vélemény**

Ügyintéző: Németh Edina
Telefon: 96/795-789

Mellékletek: -
Hiv. szám: 63751-21/2021.

Dr. Dézsi Csaba András Úr
Polgármester

2021 DEC 29.

63751-22/21
R. K.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Tisztelt Polgármester Úr!

Győr Megyei Jogú Város (továbbiakban: Város) településrendezési eszközeinek **SZTM 2021-019 munkaszámú** felülvizsgálatával kapcsolatos szíves megkeresésére – *az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv.* (továbbiakban: Étv.) 8. § (2) bekezdése, továbbá *a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet* (továbbiakban: Korm. rendelet) 40. § alapján az Állami Főépítészi Iroda az alábbi **záró szakmai véleményt adja**:

A tervmódosítás eljárási lépései során keletkezett előzmény iratokat áttekintve megállapítottam, hogy a terv egyeztetése a fent hivatkozott jogszabályban foglaltaknak megfelelően történt, továbbá véleményező partnerek véleményét a végső szakmai véleményezésre elkészített dokumentációban figyelembe vették. Véleményeltérés, illetve tisztázandó kérdés a tárgyi településrendezési terv módosítása kapcsán nem maradt fenn.

Az Állami Főépítészi Iroda a településrendezési eszközök tárgyi módosításának képviselőtestület elé terjesztése ellen kifogást nem emel.

9021 Győr, Árpád út 32. - 9002 Győr Pf.: 415 - Telefon: +36 (96) 795-678
E-mail: foepitesz@gyor.gov.hu - Honlap: www.kormanyhivatal.hu

Indokolás

A Város 2021. október 28-án benyújtott kérelmében kérte a 02198 és 02199 számú övezetek módosítását, kisebb lakótelkek kialakítását.

Az Állami Főépítészi Iroda a GY/15/271-2/2021. számú, 2021. november 11-én kelt szakmai állásfoglalásában a módosítást nem támogatta.

2021. december 15-én a Város végső szakmai véleményt kért, melyben a beérkezett ellenvéleményeket figyelembe véve a dokumentációt módosította, csak a 02198-as övezetet osztja két részre. A 02199-es övezetet a módosítás nem érinti.

A Város a szakmai véleményekben foglaltakat elfogadták, a terület terhelését a módosítással nem növelték.

A településrendezési eszköz jóváhagyásával kapcsolatban a Korm. rendelet 43. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A településrendezési eszköz legkorábban:

*b) **az egyszerűsített eljárás** esetén a településrendezési eszköz (2) bekezdés szerinti közlését követő 5. napon, de leghamarabb az elfogadástól számított 15. napon.*

*(2) A polgármester gondoskodik a településrendezési eszköz **Étv. 8. § (4)** bekezdése szerinti nyilvánosságáról, továbbá az elfogadott településrendezési eszközt vagy módosítását az **elfogadást követő 15 napon belül***

a) rövid, közérthető összefoglaló kíséretében közzéteszi

aa) az önkormányzati honlapon hirdetményben és

ab) az önkormányzati hivatalban nyomtatásban, és

*b) **megküldi hitelesített pdf és a ba) és bb) alpont szerinti szervnek szerkeszthető - jogszabályban meghatározottak szerinti nyilvántartásra alkalmas - digitális formátumban az elfogadásáról szóló jegyzőkönyvvel együtt***

ba) a Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság részére (a továbbiakban: Lechner Tudásközpont),

*bb) **az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak,***

*bc) az eljárásban részt vevő összes államigazgatási szervnek **vagy***

c) a megküldés helyett digitális formátumban a jegyzőkönyvvel együtt mint elektronikus úton hitelesített dokumentumot elérhetővé teszi a b) pont ba)-bc) alpontja szerinti szerveknek.

(3) Amennyiben az állami főépítészi hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal vagy az eljárásban részt vevő államigazgatási szerv jogszabályi ütközést észlel, haladéktalanul kezdeményezi a fővárosi és megyei kormányhivatalnál – a polgármester egyidejű tájékoztatása mellett - a településrendezési döntés jogszerűségével kapcsolatos törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását."

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.)

Étv. 8. § (4) bekezdése alapján a polgármester (főpolgármester) gondoskodik

a) a településrendezési eszközök nyilvánosságáról,

b) amennyiben ennek az információtechnológiai feltételei fennállnak, a településrendezési eszközöknek **az önkormányzat honlapján való közzétételéről**, valamint

c) az egyes ingatlanokkal kapcsolatos településrendezési követelményekről adandó tájékoztatásról.

Győr, 2021. 12. 29.

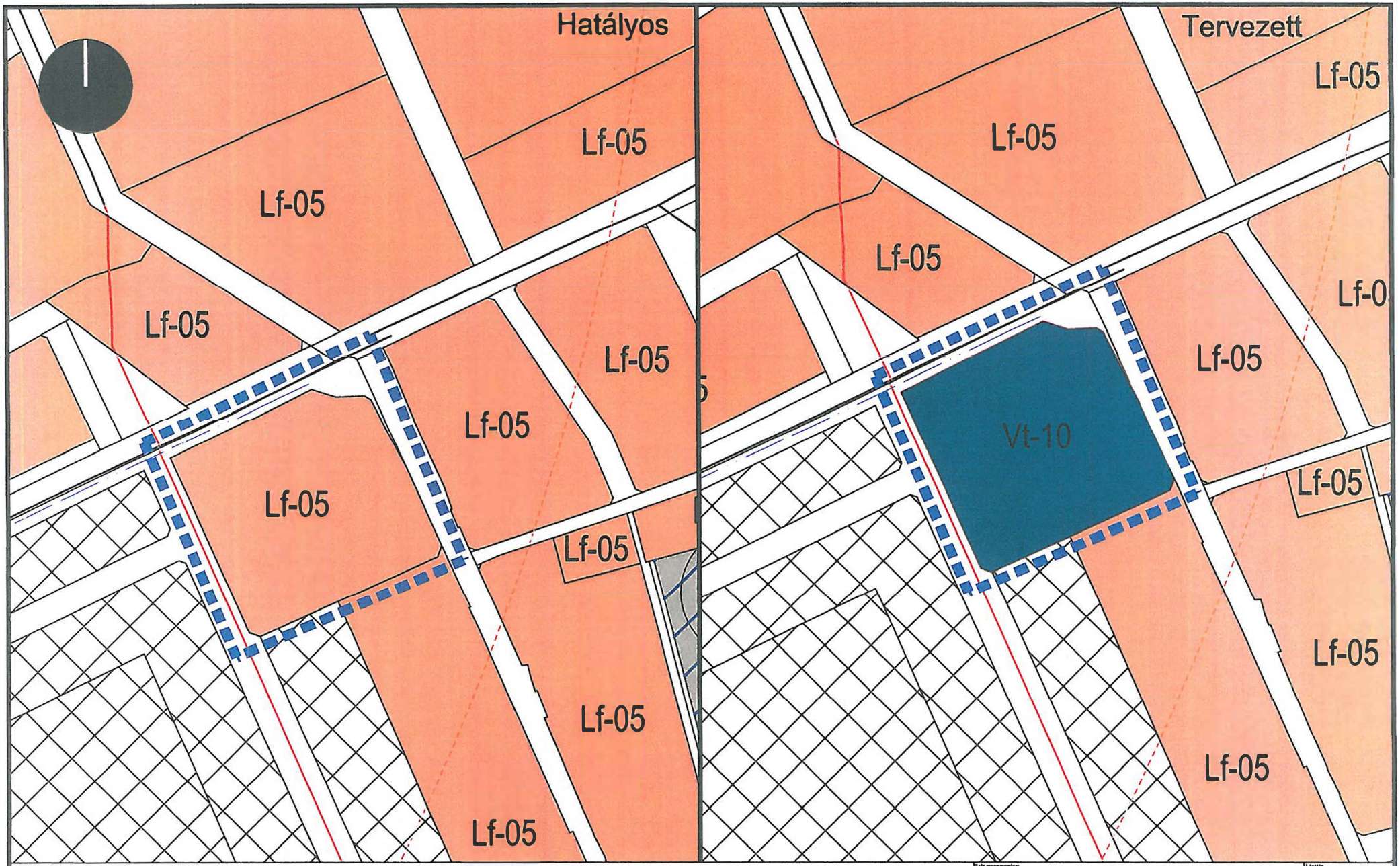
Tisztelettel

Széles Sándor kormánymegbízott nevében és megbízásából

Németh Edina
állami főépítész

Előterjesztés 2. sz. melléklete
Szerkezeti tervlap

TSZTM 2021-015

Hatályos
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Tervezett
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-0
Vt-10
Lf-05
Lf-05
Lf-05
Lf-05
tervezési terület határa
falusias lakó tf.
településközponti vegyes tf.
illeszkedés - tartalék terület - tf.
Szerkezeti terv - szakmai véleményezési szakasz
M 1:2000
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata
2021. július 21.
Rendezési tervmódosítás
GY-002
Juhász Balázs
TT 05-0481
TSZTM 2021-015
E-mail: juhaszb75@gmail.com Cím: 902729 Győr, Kövecses utca 13. mobil: +36-70-943-20-52
Határozat tervezet 1. számú melléklete

Előterjesztés 3. sz. melléklete

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
...../2022. (.....) rendelete

a Győri Építési Szabályzatról és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (01. 25.) ök. rendelet módosításáról

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 16. §-ának (1) bekezdésében, valamint az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. §-a (3) bekezdésének c) pontjában biztosított jogkörében a következőket rendeli el:

1. §

A Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet szabályozási tervlapja módosul a rendelet 1. mellékletét képező SZTM 2021-015 tervszámú szabályozási tervlap szerint.

2. §

A Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet szabályozási tervlapja módosul a rendelet 2. mellékletét képező SZTM 2021-019 tervszámú szabályozási tervlap szerint.

3. §

A Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet „1.3.7. újonnan beépítésre szánt és rehabilitációra kijelölt területek" önálló szabályozási tervlapja módosul a rendelet 3. mellékletét képező „1.3.7. Új beépítésre szánt területek önálló szabályozási tervlap fedvény az SZTM 2021-019 szabályozási tervhez" című tervlap szerint.

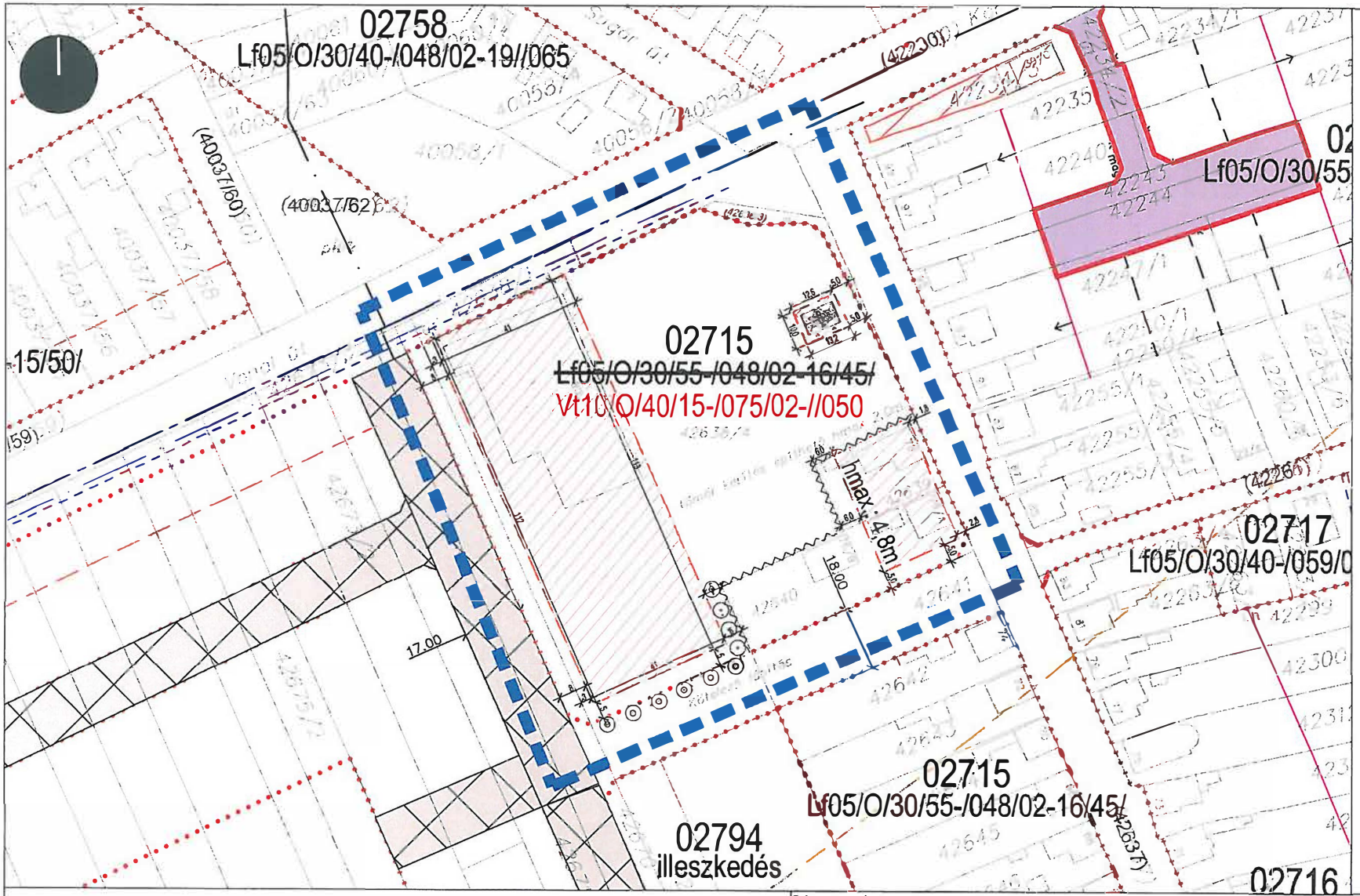
4. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - 2022. február 15. napján lép hatályba.
(2) A 2-3. § a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata és a fejlesztő között az SZTM 2021-019 számú szabályozási tervmódosítással kialakuló fejlesztési területre vonatkozó településrendezési szerződés hatálybalépését követő napon, de legkorábban 2022. február 15. napján lép hatályba.

.....	.....
Dr. Dézsi Csaba András sk	**Nagyné dr. László Edit**
polgármester	jegyző

Rendelet 1. melléklete

SZTM 2021-015

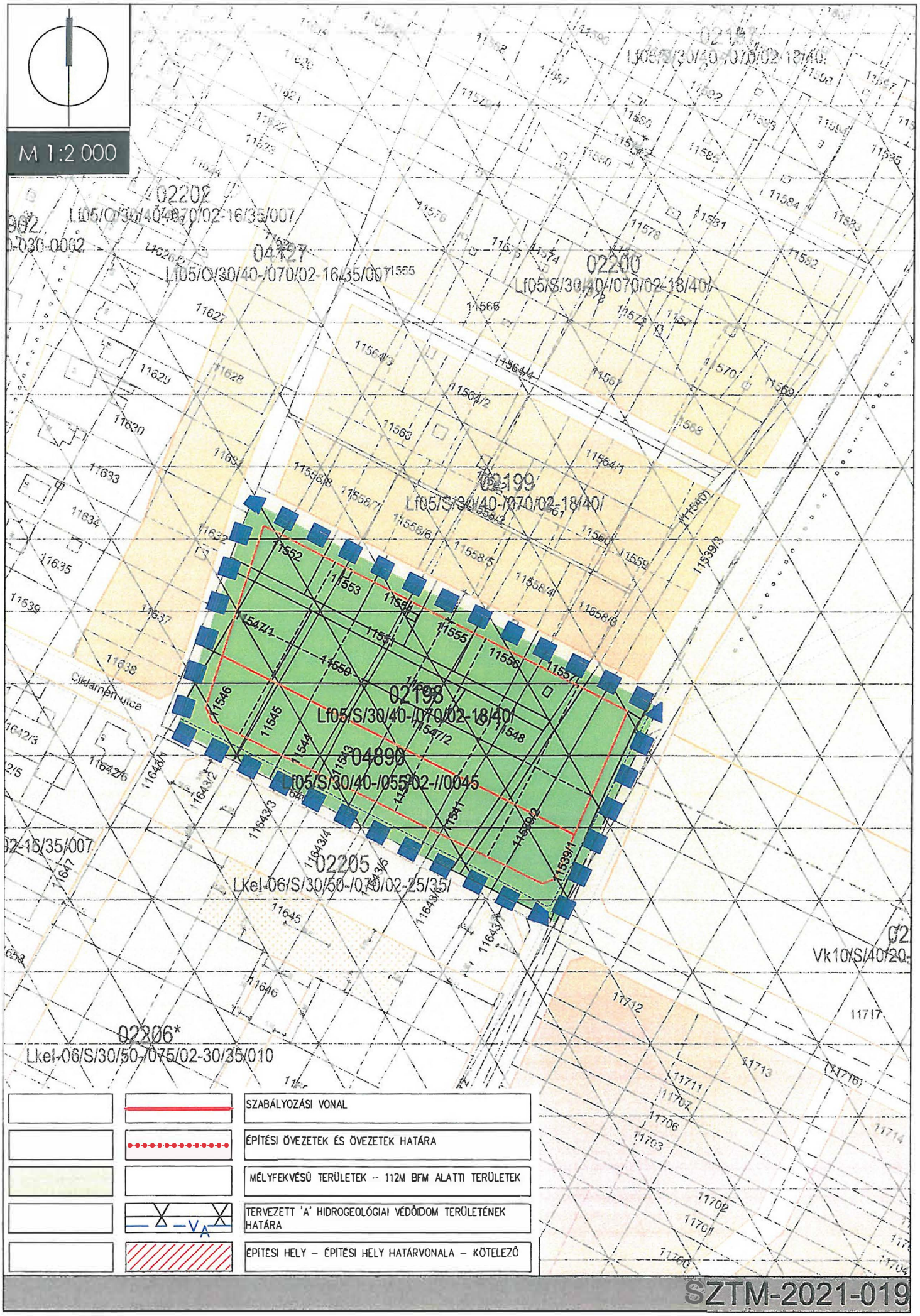
Rajz megnevezése: Szabályozási terv - záró szakmai véleményezési szaksz		Léptók: M 1:1500
Megrendelő: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata		Dátum: 2021. december 29.
Munka megnevezése: Rendezési tervmódosítás Győrszentiván, 02715* építési övezet		Munkaszám: GY -002
Felelős tervező: Juhász Balázs TT 08-0481	Tervező munkatárs:	Rajzszám: SZTM 2021-015

E-mail: juhaszb75@gmail.com Cím: 9027 Győr, Kövecses utca 13. Tel./Fax.: 06/70/943-20-52

Megjegyzés:
Rendelet tervezet 1. számú melléklete

Rendelet 2. melléklete

SZTM 2021-019

SZTM-2021-019

1.3.7. Új beépítésre szánt területek önálló szabályozási tervlap fedvény az SZTM 2021-019 szabályozási tervhez

"1.3.7 Újonnan beépítésre szánt és jelentős mértékben átépítésre kerülő területek" tervlap módosítása

Általános indokolás

A rendelettervezet az SZTM 2021-015 és SZTM 2021-019 számú tervmódosítást tartalmazza, melyhez kapcsolódik az önálló 1.3.7. szabályozási tervlap módosítása is.

TÁJÉKOZTATÓ AZ ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT EREDMÉNYÉRŐL

Rendelet-tervezet címe:	**Javaslat a Győr Megyei Jogú Város Településszerkezeti Tervének, valamint a Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet módosítására**

Rendelet-tervezet valamennyi jelentős hatása, különösen

Társadalmi, gazdasági hatás:	Költségvetési hatás:	Környezeti, egészségügyi következmények:	Adminisztratív terheket befolyásoló hatás:	Egyéb hatás:
- építészeti normák biztosítása, - jelentkező társadalmi, gazdasági fejlődés, fejlesztés elősegítése;	-	a települési környezet minősége javul	-	-

A rendelet megalkotása szükséges, mert:

Az Étv. alapján a településrendezési eszközök időszakos felülvizsgálata, illetve a szakmailag támogatható módosítási igények jóváhagyása a település fejlődését szolgálja.

A rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények:

Jelenleg hatályos építési szabályozás érvényben maradása estén a felmerült fejlesztési igények nem valósíthatóak meg.

A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:

Személyi: rendelkezésre áll	Szervezeti: rendelkezésre áll	Tárgyi: biztosított	Pénzügyi: rendelkezésre áll
			Költségvetésbe a településrendezési eszközök módosításának fedezete tervezett.

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

2. ..... napirendi pont

A Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság előterjesztése

Javaslat
a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottsági tagjának megválasztására, valamint ezzel összefüggésben az Alapszabály módosításának jóváhagyására

Győr, 2022. január 18.

Előterjesztő:

Borsi Róbert
elnök

Meghívásra javasolt: Prédl Antal
GYŐR-SZOL Zrt. vezérigazgatója

Az előterjesztést látta: dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Szeles Szabolcs
alpolgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Vagyongazdálkodási Főosztály

A Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság előterjesztése

Javaslat
a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottsági tagjának megválasztására, valamint ezzel összefüggésben az Alapszabály módosításának jóváhagyására

Tisztelt Közgyűlés!

A GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. (Cg.: 08-10-001825, székhelye: 9024 Győr, Orgona u. 10., a továbbiakban: Zrt.) Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Alapító) által alapított és annak egyszemélyi tulajdonában álló gazdasági társaság, melyet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság mint Cégbíróság 2009. december 15. napjával jegyzett be a cégnyilvántartásba.

A gazdasági társaság működésének ellenőrzése, az Alapító érdekeinek védelme céljából a Zrt.-nél hat tagból álló felügyelőbizottság működik. A felügyelőbizottságba – a munkavállalói érdekek képviselete érdekében – egy tag delegálására a Zrt. Üzemi Tanácsa jogosult. A Zrt. tájékoztatta az Alapítót, hogy az Üzemi Tanács a korábbi munkavállalói küldött, Tóth Viktória Mária (anyja neve: Gergely Mária, született: Miskolc, 1972.04.30.) 9024 Győr, Bartók Béla út 10/A 2. em. 6. sz. alatti lakos helyett új tagot delegál a Zrt. felügyelőbizottságába, Stangl Sándor személyében.

A fentiekre tekintettel szükséges Tóth Viktória Mária tag visszahívása és az új felügyelőbizottsági tag megválasztása.

A Gazdasági és Tulajdonosi Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) a Zrt. felügyelőbizottságába javasolja Stangl Sándor (anyja neve: Salamon Ildikó, született: Győr, 1974.05.02.) 9023 Győr, Török István utca 26. 1. em. 3. a. sz. alatti lakost megválasztani, 2022. január 26. napjától – a többi felügyelőbizottsági tag megbízatása lejártának időpontjáig, azaz – 2024. december 18. napjáig terjedő határozott időtartamra.

A felügyelőbizottság tagja tevékenységét az Önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok igazgatóságának és felügyelő bizottságainak tiszteletdíja megállapításáról szóló 220/2008. (VI. 12.) Kgy. határozatban – a korlátolt felelősségű társaságokra vonatkozóan – rögzített tiszteletdíj mellett végzi.

A felügyelőbizottsági tag visszahívása és az új felügyelőbizottsági tag megválasztása miatt a Zrt. Alapszabályát is módosítani szükséges. Az Alapszabály (módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva) a jelen előterjesztés 1. sz. mellékletét képezi.

A kizárólagos önkormányzati tulajdonú részvénytársaság esetében az Alapszabály módosításáról, továbbá a felügyelőbizottsági tag visszahívásáról, megválasztásáról, valamint díjazása megállapításáról – Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 30. § (1) bekezdés a) és h) pontjai értelmében – a Közgyűlés jogosult dönteni, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 2. melléklet 1. alcímének 1.1. pont 1.1.2. alpontja értelmében a Bizottság előterjesztése alapján.

Mindezek alapján a Bizottság javasolja a Tisztelt Közgyűlésnek a Zrt. felügyelőbizottsági tagjának visszahívását, az új felügyelőbizottsági tag megválasztását, valamint díjazása

megállapítását és mindezekkel összefüggésben a Zrt. – jelen előterjesztés 1. sz. mellékletét képező – módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt Alapszabályának elfogadását és a következő döntések meghozatalát:

HATÁROZATI JAVASLAT

1.) Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése – eddig végzett munkáját megköszönve – a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottságából Tóth Viktória Mária (anyja neve: Gergely Mária, született: Miskolc, 1972.04.30.) 9024 Győr, Bartók Béla út 10/A 2. em. 6. sz. alatti lakost 2022. január 25. napjával visszahívja.

2.) A Közgyűlés a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottságába 2022. január 26. napjától 2024. december 18. napjáig terjedő határozott időtartamra Stangl Sándor (anyja neve: Salamon Ildikó, született: Győr, 1974.05.02.) 9023 Győr, Török István utca 26. 1. em. 3. a. sz. alatti lakost választja meg.

A felügyelőbizottsági tag tevékenységét az Önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok igazgatóságának és felügyelő bizottságainak tiszteletdíja megállapításáról szóló 220/2008. (VI. 12.) Kgy. határozatban a részvénytársaságokra vonatkozóan rögzített tiszteletdíj mellett végzi.

3.) A Közgyűlés a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. Alapszabálya III. fejezet 9. pont 9.7. "A felügyelő bizottság tagjai" alpontjának utolsó, hatodik bekezdését az alábbiak szerint módosítja:

„9.7. A felügyelőbizottság tagjai:
Név: Stangl Sándor
Anyja neve: Salamon Ildikó
Lakcím: 9023 Győr, Török István utca 26. 1. em. 3. a.

Az Alapszabálynak az e pontban foglaltak szerinti módosítással nem érintett rendelkezései változatlanok maradnak.

4.) A Közgyűlés a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felügyelőbizottsági tagjának változását érintő módosításokat tartalmazó, 1. sz. melléklet szerinti, egységes szerkezetű Alapszabályt jóváhagyja.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

5.) A Közgyűlés felkéri a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. vezérigazgatóját, hogy az Alapszabály módosításának cégbírósági bejegyzéséről gondoskodjon.

Felelős: polgármester és a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. vezérigazgatója
Határidő: 2022. február 24.

Győr, 2022. január 18.

Borsi Róbert
elnök

1. **sz. melléklet**
Cg: 08-10-001825

GYŐR-SZOL
Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt.

Alapszabálya
(2022. január 25.)

Készítette és ellenjegyezte:

Szőcs és Társa Ügyvédi Iroda
Boboryné Dr. Szőcs Katalin
ügyvéd
Győr, 2022. január 25.

Alapszabály

A Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 9021 Győr, Városház tér 1. (a továbbiakban: Önkormányzat, vagy Alapító) a többször módosított Gazdasági Táraságokról szóló törvény alapján zártkörű alapítással – 2009. december 4-én a 384/2009. (XII.04.) KGY. számú határozatával megalapította a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (Cg. 08-10-001825).
Az Alapító 2010. június 24-én döntött arról, hogy a Gt. átalakulásra vonatkozó rendelkezéseinek alapján *beolvasztja* a Zrt-be az INSZOL Győri Vagyongazdálkodó és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (Cg: 08-10-001566), a GYŐRHŐ Győri Hőszolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot (Cg: 08-09-003081), valamint a Győri Kommunális Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot (Cg:08-09-003084), és a Győri Városfejlesztési Korlátolt Felelősségű Társaságot 2010. szeptember 30-i időponttal.

Az Alapító 2011. június 24-én döntött arról, hogy a Gt. átalakulásra vonatkozó rendelkezéseinek alapján beolvasztja a Zrt.-be a Győri Fürdő Korlátolt Felelősségű Társaságot (Cg: 08-09-017390, adószám: 14580938-2-08) 2011. szeptember 30-i időponttal.

Ezen időponttól a részvénytársaságnak (és mint a korábban beolvadó társaságok és a jelen módosítással beolvadó társaság általános és teljes körű jogutódjának) szervezetéről és működéséről a jelen Alapszabály rendelkezik – egységes szerkezetben a 2014. március 15. napjával hatályba lépett Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezéseinek is megfelelően - a következők szerint:

I.
A RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ALAPADATAI

1./ A részvénytársaság cégneve, székhelye és szervezeti formája

1.1. A társaság cégneve: **GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zártkörűen Működő Részvénytársaság.**

Rövidített cégneve: GYŐR-SZOL Zrt.

1.2. A társaság székhelye: **HU-9024 Győr, Orgona u.10.**

1.2.1. A társaság telephelye: HU-9028 Győr, Rozgonyi u. 44.
HU-9021 Győr, Jókai u. 7-9.

1.3. A társaság formája: részvénytársaság

1.4. A társaság zártkörűen működő egyszemélyes részvénytársaság.

1.5. Az egyszemélyes részvénytársaság alapítója:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata
Törzsszáma: 735595
Adószáma: 15735595-2-08
Székhelye: 9021 Győr, Városház tér 1.

Képviseli: Dr. Dézsi Csaba András polgármester
(anyja neve: Szenes Ágnes, lakcím: 9024 Győr, Sajó u. 28.)

II.
A TÁRSASÁG IDŐTARTAMA, TEVÉKENYSÉGI KÖRE

1./ A társaság időtartama

A részvénytársaság határozatlan időre alakult.

2./ A társaság tevékenységi köre

A társaság tevékenységi körébe a Tevékenységek Egységes Ágazati Rendszere (TEAOR '08) szerint a következők tartoznak:

2.1. Főtevékenység: 64.20 '08 Vagyonkezelés (holding)

2.2. Egyéb tevékenységi kör(ök):

01.19'08	Egyéb, nem évelő növény termesztése
01.29'08	Egyéb évelő növény termesztése
01.61'08	Növénytermesztési szolgáltatás
08.12'08	Kavics-, homok-, agyagbányászat
09.90'08	Egyéb bányászati szolgáltatás
16.23'08	Épületasztalos-ipari termék gyártása
18.20'08	Egyéb sokszorosítás
23.99'08	M.n.s. egyéb nemfém ásványi termék gyártása
27.11'08	Villamos motor, áramfejlesztő gyártása
27.12'08	Áramelosztó, szabályozó készülék gyártása
28.29'08	M.n.s.egyéb általános rendeltetésű gép gyártása
33.14'08	Ipari villamos gép, berendezés javítása
33.20'08	Ipari gép, berendezés üzembe helyezése
35.11'08	Villamosenergia-termelés
35.12'08	Villamosenergia-szállítás
35.13'08	Villamosenergia-elosztás
35.14'08	Villamosenergia-kereskedelem
35.21'08	Gázgyártás
35.30'08	Gőzellátás, légkondicionálás
36.00'08	Víztermelés, - kezelés, - ellátás
37.00'08	Szennyvíz gyűjtése, kezelése
38.11'08	Nem veszélyes hulladékok gyűjtése
38.12'08	Veszélyes hulladékok gyűjtése
38.21'08	Nem veszélyes hulladék kezelése, ártalmatlanítása
38.22'08	Veszélyes hulladékok kezelése, ártalmatlanítása
38.32'08	Hulladék újrahasznosítása
39.00'08	Szennyeződésmentesítés, egyéb hulladék kezelése
40.30'08	Gőz-, melegvízellátás
41.10'08	Épületépítési projekt szervezése

41.20'08	Lakó- és nem lakó épület építése
42.21'08	Folyadék szállítására szolgáló közmű építése
42.99'08	Egyéb m.n.s. építés
43.12'08	Építési terület előkészítése
43.21'08	Villanyszerelés
43.22'08	Víz-, gáz-, fűtés- légkondícionáló-szerelés
43.29'08	Egyéb épületgépészeti szerelés
43.31'08	Vakolás
43.32'08	Épületasztalos-szerkezet szerelése
43.33'08	Padló-, falburkolás
43.34'08	Festés, üvegezés
43.91'08	Tetőfedés, tetőszerkezet-építés
43.99'08	Egyéb speciális szaképítés m.n.s.
45.20'08	Gépjárműjavítás, karbantartás
46.73'08	Fa-, építőanyag-, szaniteráru-nagykereskedelem
46.77'08	Hulladék-nagykereskedelem
46.90'08	Vegyes termékkörű nagykereskedelem
47.52'08	Vasáru-, festék-, üveg-kiskereskedelem
47.53'08	Takaró, szőnyeg, fal, padlóburkoló kiskereskedelem
47.76'08	Dísznövény, vetőmag, műtrágya, hobbiállat-eledel kiskereskedelem
47.78'08	Egyéb m.n.s. új áru kiskereskedelme
47.81'08	Élelmiszer, ital, dohányáru piaci kiskereskedelme
47.82'08	Textil, ruházat, lábbeli piaci kiskereskedelme
47.89'08	Egyéb áruk piaci kiskereskedelme
47.99'08	Egyéb nem bolti, piaci kiskereskedelem
49.41'08	Közúti áruszállítás
49.42'08	Költöztetés
51.10'08	Légi személyszállítás
51.21'08	Légi áruszállítás
52.10'08	Raktározás, tárolás
52.21'08	Szárazföldi szállítást kiegészítő szolgáltatás
52.23'08	Légi szállítást kiegészítő szolgáltatás
55.20'08	Üdülés, egyéb átmeneti-szolgáltatás
58.11'08	Könyvkiadás
58.14'08	Folyóirat, időszaki kiadvány kiadása
58.19'08	Egyéb kiadói tevékenység
58.29'08	Egyéb szoftver kiadás
62.01'08	Számítógépes programozás
62.09'08	Egyéb információ-technológiai szolgáltatás
63.11'08	Adatfeldolgozás, web-hoszting szolgáltatás
63.12'08	Világháló-portál szolgáltatás
63.99'08	M.n.s. egyéb információs szolgáltatás
66.19'08	Egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenység
66.22'08	Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység
68.10'08	Saját tulajdonú ingatlan adásvétele
68.20'08	Saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése
68.31'08	Ingatlanügynöki tevékenység
68.32'08	Ingatlankezelés
69.20'08	Számviteli, könyvvizsgálói, adószakértői tevékenység
70.10'08	Üzletvezetés
70.21'08	PR, kommunikáció

70.22'08	Üzletviteli, egyéb vezetési tanácsadás
71.11'08	Építészmérnöki tevékenység
71.12'08	Mérnöki tevékenység, műszaki tanácsadás
71.20'08	Műszaki vizsgálat, elemzés
72.19'08	Egyéb természettudományi, műszaki kutatás, fejlesztés
73.11'08	Reklámügynöki tevékenység
72.20'08	Társadalomtudományi, humán kutatás, fejlesztés
73.12'08	Médiareklám
73.20'08	Piac, -közvélemény-kutatás
74.30'08	Fordítás, tolmácsolás
74.90'08	M.n.s egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység
77.29'08	Egyéb személyi használatú, háztartási cikk kölcsönzése
77.32'08	Építőipari gép kölcsönzése
77.35'08	Légi szállító eszköz kölcsönzése
79.90'08	Egyéb foglalás
80.20'08	Biztonsági rendszer szolgáltatás
81.10'08	Építményüzemeltetés
81.21'08	Általános épülettakarítás
81.22'08	Egyéb épület-, ipari takarítás
81.29'08	Egyéb takarítás
81.30'08	Zöldterület-kezelés
82.11'08	Összetett adminisztratív szolgáltatás
82.19'08	Fénymásolás, egyéb irodai szolgáltatás
82.30'08	Konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése
82.99'08	Máshova nem sorolt egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás
85.32'08	Szakmai középfokú oktatás
85.51'08	Sport, szabadidős képzés
85.52'08	Kulturális képzés
85.59'08	M.n.s egyéb oktatás
86.90'08	Egyéb humán-egészségügyi ellátás
90.03'08	Alkotóművészet
90.04'08	Művészeti létesítmények működtetése
93.11'08	Sportlétesítmény működtetése
93.19'08	Egyéb sporttevékenység
93.29'08	M.n.s egyéb szórakoztatás, szabadidős tevékenység
96.03'08	Temetkezés, temetkezést kiegészítő szolgáltatás

III.
ALAPTŐKE, RÉSZVÉNYEK

3./ Alaptőke, részvények

3.1. A részvénytársaság alaptőkéje (jegyzett tőke):

8.689.000.000,- Ft azaz Nyolcmilliárd-hatszáznyolcvankilencmillió forint, mely
8 689 db 1.000.000,- Ft névértékű névre szóló, törzsrészvényre oszlik.

3.2. A jegyzett tőkét képező részvények az Alapító tulajdonába kerültek a 2010. szeptember 30-i átalakulás időpontjában, majd a 2010. november 20-i jegyzett tőkeemelést követően

majd a 2011. szeptember 30-i beolvadás időpontjában, a 2012. március 30-i jegyzett tőke emelés időpontjában, a 2012. június 29-i jegyzett tőkeemelést követően, 2013. január 25-i jegyzett tőkeemelést követően a 2013. április 18-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2013. május 31-i jegyzett tőkeemelést követően, 2013. október 18-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2014. március 27-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2014. november 28-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2015. március 27-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2015. szeptember 17-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2016. március 25-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2016. december 21-i jegyzett tőkeemelést követően, a 2017. május 26-i jegyzett tőke emelést követően, illetve a 2019. március 29-i jegyzett tőke emelést követően.

3.3. A társaság részvénye névre szóló. A részvényt az értékpapírokra vonatkozó előírások betartásával, nyomdai úton kell előállítani.

Több, azonos sorozatba tartozó részvény - a részvényes kérésére - egy részvényokiratba foglalva is előállítható.
Összevont címletű részvény utóbb kisebb címletű összevont részvényekre, illetve az alapszabályban meghatározott névértékű részvényre bontható, amennyiben az átalakítás költségeit a részvényes megtéríti.

3.4. A társaság által kibocsátott részvény:
- törzsrészvény, amely a társaság osztalékából való arányos részesedésre és teljes körű szavazati jog gyakorlására jogosít.

A társaság valamennyi részvénye azonos jogokat testesít meg.

3.5. A részvényeken fel kell tüntetni:
a./ a kibocsátó részvénytársaság cégnevét és székhelyét,
b./ a részvény sorozatát és névértékét,
c./ az első részvényes nevét,
d./ a kibocsátás alapjául szolgáló alapszabály, illetve alapszabály-módosítás keltét
e./ az alaptőke nagyságát vagy a részvény által megtestesített alaptőkehányadot, és a kibocsátott részvények számát;
f./ a kibocsátó részvénytársaság képviselőinek a cégjegyzés szabályai szerinti aláírását;
g./ az értékpapír kódját.

3.6. A részvény szükség szerint tartalmazza:
a./ a részvényfajtához, részvényosztályhoz, illetve részvénysorozathoz fűződő, az alapszabályban meghatározott jogokat
b./ a szavazati jog esetleges korlátozását,
c./ a részvény átruházásának korlátozása vagy annak a részvénytársaság beleegyezéséhez kötése esetén a korlátozás tartalmát, a részvénytársaság beleegyezési jogát.

3.7. Részvénykönyv, részvények átruházása:
A részvénytársaság igazgatósága a részvényesről – ideértve az ideiglenes részvény tulajdonosát is - részvénykönyvet vezet.
A részvénykönyv tartalmazza a részvényes, illetve a részvényesi meghatalmazott, közös tulajdonban álló részvény esetén a közös képviselő
a./ nevét (cégét),
b./ lakóhelyét (székhelyét),
c./ részvénysorozatonként a részvényes részvényeinek, ideiglenes részvényeinek

- darabszámát (tulajdoni részesedésének mértékét),

Az alakilag igazolt részvényest a részvénykönyv vezetőjénél előterjesztett kérelmére be kell jegyezni a részvénykönyvbe. A részvénykönyv vezetője akkor tagadhatja meg az előbbi kérelem teljesítését, ha a részvényes a részvényét jogszabálynak vagy az alapszabálynak a részvény átruházására vonatkozó szabályait sértő módon szerezte meg.

A részvényes a részvénykönyvbe betekinthet, annak rá vonatkozó részéről – ingyenesen - másolatot igényelhet. Harmadik személy a részvénykönyvet megtekintheti.

A nyomdai úton előállított névre szóló részvény átruházása a részvény hátoldalán, vagy a részvényhez csatolt lapra írt teljes vagy üres forgatmány útján történik.

A névre szóló részvény átruházása a részvénytársasággal szemben akkor válik hatályossá, ha az átruházás tényét és az új tulajdonos nevét a részvénykönyvbe bejegyezték.

3.8. A részvényes jogai gyakorlására a részvénykönyvbe való bejegyzését követően jogosult. A részvénykönyvbe történő bejegyzés elmaradása a részvényesnek a részvény feletti tulajdonjogát nem érinti. A részvényes jogait képviselő útján is gyakorolhatja. Nem lehet meghatalmazott a vezető tisztségviselő, illetve a felügyelő bizottság tagja és a könyvvizsgáló.

3.9. Egyszemélyes részvénytársaság saját részvényt nem szerezhet.

4./ Az alaptőke védelmére vonatkozó rendelkezések, a részvényes jogai

4.1. Az alaptőke leszállítást kivéve tilos az alaptőke terhére a részvényesnek tagsági jogviszonya alapján kifizetést teljesíteni.

4.2. A felügyelő bizottság előzetes hozzájárulására van szükség olyan szerződés létrejöttéhez, melyet a részvénytársaság a névre szóló részvénnyel rendelkező részvényesével vagy annak közeli hozzátartozójával köt meg.

Az egyszemélyes részvénytársaság és annak részvényese közötti szerződés érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges.

4.3. A részvénytársaságnak a felosztható és a közgyűlés által felosztani rendelt eredményéből a részvényest részvényei névértékével arányos osztalék illeti meg.

5./ A társaság Alapítója általi döntéshozatal rendje:

Egyszemélyes részvénytársaság esetében az Alapító (közgyűlése) írásba foglalt határozattal jogosult dönteni a Zrt. közgyűlése hatáskörébe tartozó ügyekben, döntése a vezető tisztségviselőkkel történő közléssel válik hatályossá.

5.1. Az Alapító kizárólagos hatáskörébe tartozik:
(a) döntés az alapszabály megállapításáról és módosításáról;

(b) döntés a részvénytársaság működési formájának megváltoztatásáról;
(c) a részvénytársaság átalakulásának és jogutód nélküli megszűnésének elhatározása;
(d) az igazgatóság (és elnöke), a felügyelő bizottság tagjainak (és elnökének), a könyvvizsgálónak a megválasztása, továbbá visszahívása, valamint díjazásának megállapítása, a munkaszervezet vezető állású munkavállalójának kinevezése, díjazásának megállapítása, munkaviszonyának megszüntetése;
(e) a számviteli törvény szerinti beszámoló jóváhagyása, döntés az adózott eredmény felhasználásáról;
(f) döntés osztalékelőleg fizetéséről;
(g) döntés a nyomdai úton előállított részvény dematerializált részvénnyé, illetve a dematerializálódott részvény nyomdai úton előállított részvényre történő átalakításáról;
(h) az egyes részvénysorozatokhoz fűződő jogok megváltoztatása, illetve az egyes részvényfajták, osztályok átalakítása;
(i) döntés átváltoztatható vagy jegyzési jogot biztosító kötvény kibocsátásáról;
(j) döntés az alaptőke felemeléséről;
(k) döntés az alaptőke leszállításáról;
(l) döntés a jegyzési elsőbbségi jog gyakorlásának kizárásáról;
(m)azon ügyek, amelyek eldöntését a társaság igazgatósága, vagy felügyelő bizottsága az Alapító elé terjeszt, függetlenül attól, hogy a döntés meghozatala az Alapszabály szerint a társaság mely szervének hatáskörébe tartozik,
(n) döntés minden olyan kérdésben, amit törvény vagy az Alapszabály; az Alapító kizárólagos hatáskörébe utal.
(o) vagyonértékű jog (kivéve a jogszabályi felhatalmazás alapján szerzett vagyonértékű jogot), bármilyen értékpapír megszerzése, ha az érte fizetendő ellenszolgáltatás összege meghaladja a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évét megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 15 %-át;
(p) vagyonértékű jog (kivéve a jogszabályi felhatalmazás alapján szerzett vagyonértékű jogot), bármilyen értékpapír elidegenítése, ha annak könyvszerinti értéke meghaladja a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 15 %-át;
(q) tárgyi eszközök beszerzése, ha annak beszerzési értéke meghaladja a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 20 %-át;
(r) tárgyi eszközök elidegenítése, valamint lízingbe adása, ha annak nyilvántartási értéke meghaladja a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 20 %-át;
(s) harmadik személy javára vállalt bármilyen szerződést biztosító mellékkötelezettség, kezességvállalás, garanciavállalás, ha annak összege meghaladja a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 10 %-át;
(t) hitelfelvétel engedélyezése, amennyiben a Zrt. hitelállománya meghaladja az adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 30 %-át;
(u) forgóeszköz hitel felvétele az alaptőke 20 %-át meghaladó összeg felett, amennyiben az meghaladja az adott évben az üzleti tervben meghatározott értéket;
(v) dönt más társaságban való részesedés elidegenítéséről;
(z) a társaság üzleti tervének jóváhagyása.

5.2. Az Alapító a megválasztással, ill. kinevezéssel kapcsolatos ügyek kivételével a hatáskörébe tartozó döntés meghozatalát megelőzően köteles az igazgatóság, valamint a Felügyelő Bizottság véleményét is beszerezni.

Halaszthatatlan döntés esetén az igazgatóság és a Felügyelő Bizottság véleményét rövid úton (telefon, fax, email, stb.) is beszerezheti az Alapító, azonban az így adott véleményt 8 napon belül írásban is rendelkezésre kell bocsátani. Az írásos vélemény vagy az ülésről készült jegyzőkönyv, ill. annak kivonata nyilvános, azt az Alapító határozatával együtt a döntés meghozatalától számított 30 napon belül a cégiratok közé letétbe kell helyezni.

5.2.2. Az Alapító döntéseiről az igazgatóságot és a Felügyelő Bizottságot 15 napon belül írásban értesíteni köteles. Az Alapító döntése az igazgatósággal történő közléssel hatályosul.

5.2.3. Az Alapító köteles szabályzatot alkotni a Részvénytársaság igazgatóságának, Felügyelő Bizottságának tagjai, valamint a munkaszervezetet vezető munkavállalója javadalmazása módjának, mértékének főbb elveiről, annak rendszeréről.
A szabályzatot az elfogadásától számított 30 napon belül a cégiratok közé letétbe kell helyezni a cégbíróságon.
A szabályzattal érintett személyi kör javadalmazásának megállapítása az Alapító kizárólagos hatáskörébe tartozik.

5.2.4. Az Alapítónak a könyvvizsgáló szervezetre, ill. a könyvvizsgáló személyére az igazgatóság a Felügyelő Bizottság egyetértésével tesz javaslatot.

5.2.5. Az Alapító az igazgatóság hatáskörét nem vonhatja el, a vezető tisztségviselők felelősségére 2013. évi V. törvény (a továbbiakban Ptk.) előírásai az irányadók.

6./ Igazgatóság

6.1. Az igazgatóság a Zrt. ügyvezető szerve, jogait és feladatait testületként gyakorolja. Az igazgatóság tagjainak egymás közötti feladat és hatáskör megosztásáról az igazgatóság által elfogadott ügyrendben kell rendelkezni.

6.2. Az igazgatóság 5 tagból áll – melyből az egyik a vezérigazgató – akiket a közgyűlés 5 év időtartamra választ. Az igazgatóság tagjainak részleges cseréje, vagy az igazgatóság új tagokkal való kiegészítése esetén az új tagok megbízatása az igazgatóság eredeti megbízatásának az időpontjáig szól.

6.3. Az igazgatóság szükség szerint, de legalább évente 12 alkalommal ülésezik. Az igazgatóságot az elnök hívja össze, az elnök akadályoztatása esetén az igazgatóság összehívására a testület bármelyik tagja jogosult. Az ülést annak megkezdése előtt legalább 8 nappal - a napirend, a hely és az időpont megjelölésével - írásban kell összehívni. Rendkívüli esetben az ülés 8 napon belülre is összehívható telefax/telefon útján. Az ülésen tanácskozási joggal részt vesz a felügyelő bizottság elnöke, a könyvvizsgáló, valamint a társaság egyes szakterületeinek vezetői, a meghívott szakértők.

6.4. Az igazgatóság akkor határozatképes, ha legalább 3 igazgatósági tag jelen van. Határozatait szótöbbséggel hozza. Az igazgatóság írásban ülésen kívül is határozhat, de ilyen esetben bármelyik igazgató kérésére az ülést össze kell hívni. Az igazgatóság tagjai jogaikat és kötelezettségeiket csak személyesen gyakorolhatják. Amennyiben az igazgatóság határozatának meghozatalakor szavazategyenlőség alakul ki, abban az esetben az elnök szavazata dönt.

6.5. Az igazgatóság üléseiről, a fontosabb eseményekről, - így az elhangzott indítványokról, a határozatokról, az azokra leadott szavazatok és ellenszavazatok, valamint a szavazástól tartózkodók számáról, a határozat ellen esetleges tiltakozásról - jegyzőkönyvet kell vezetni. A határozati javaslat ellen való szavazás és a szavazástól való tartózkodás önmagában nem jelent tiltakozást, ezen körülményre kifejezetten utalni kell.
A jegyzőkönyvet az igazgatóság elnöke (távollétében az igazgatósági ülés elnöke) valamint a jegyzőkönyvvezető írja alá. A jegyzőkönyvet valamennyi igazgatósági tagnak és a felügyelő bizottság elnökének meg kell küldeni, függetlenül attól, hogy az ülésen részt vettek-e.

6.6. Az igazgatóság tagjai a részvénytársaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható fokozott gondossággal, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni.

Az igazgatóság tagjai az ügyvezetési tevékenységük során a jogi személynek okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felelnek a jogi személlyel szemben. Ha a kárt a részvénytársaság igazgatóságának határozata okozta, mentesül a felelősség alól az az igazgatósági tag, aki a döntésben nem vett részt, vagy a határozat ellen szavazott és ezt a tényt a határozat meghozatalától számított 15 napon belül írásban a felügyelő bizottság tudomására hozta.

6.7. Az igazgatóság

a./ felelős a társaság működési körében az általa, illetve az általa delegált hatáskörben hozott minden döntésért;
b./ jogosult minden olyan döntést a hatáskörébe vonni, amely nem tartozik az Alapító kizárólagos hatáskörébe;
c./ irányítja a társaság gazdálkodását, meghatározza a társaság üzleti és fejlesztési koncepcióját;
d./ munkáltatói jogokat gyakorol a munkaszervezet vezetője felett az Alapító hatáskörébe tartozók kivételével;
e./ gondoskodik a társaság mérlegének, vagyonkimutatásának elkészítéséről, a számviteli törvény szerint összeállított éves beszámoló előterjesztéséről, javaslatot tesz a nyereség felosztására;
f./ gondoskodik a társaság üzleti könyveinek szabályszerű vezetéséről;
g./ a társaság vagyoni helyzetéről és üzletpolitikájáról legalább évente egyszer az Alapító közgyűlésének, három havonta a felügyelő bizottság részére jelentést készít;
h./ ellátja mindazokat a feladatokat melyeket jogszabály a más társaságban való részesedés kapcsán előír;
i./ meghatározza a munkaszervezet elsőszámú vezetőjének hatáskörét;
j./ megköti a Kollektív Szerződést;
k./ dönt minden olyan kérdésben, amelyet jogszabály vagy az Alapító az igazgatóság elé utal, illetve amelyet saját hatáskörébe von, feltéve hogy az nem tartozik az Alapító, a felügyelő bizottság kizárólagos hatáskörébe;
l./ a társaság számviteli politikájában meghatározott vagyonértékű jog (kivéve a jogszabályi kötelezettség teljesítése érdekében szerzett vagyonértékű jogot) 50.000.000.-Ft feletti megszerzése, bármilyen értékpapír megszerzése, ha az érte fizetendő ellenszolgáltatás összege nem haladja meg a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évét megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 15 %-át;
m./ vagyonértékű jog (kivéve a jogszabályi felhatalmazás alapján szerzett vagyonértékű jogot) 50.000.000.-Ft feletti elidegenítése, bármilyen értékpapír elidegenítése, ha

annak könyvszerinti értéke nem haladja meg a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 15 %-át;

n./ tárgyi eszközök beszerzése, ha annak beszerzési értéke több mint 250 millió Ft, de nem haladja meg a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 20 %-át;

o./ tárgyi eszközök elidegenítése, valamint lízingbe adása is, ha annak nyilvántartási értéke több mint 250 millió Ft, de nem haladja meg a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 20 %-át;

p./ harmadik személy javára vállalt bármilyen szerződést biztosító mellékkötelezettség, kezességvállalás, garanciavállalás, ha annak összege több mint 50 millió Ft, de nem haladja meg a GYŐR-SZOL Zrt. adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 10 %-át;

q./ hitelfelvétel engedélyezése, amennyiben a Zrt. hitelállománya nem haladja meg az adott üzleti évet megelőző év december 31-én meglévő jegyzett tőkéjének 30 %-át;

r./ forgóeszköz hitel felvétele az alaptőke 20 %-át meg nem haladó összegig, amennyiben az meghaladja az adott évben az üzleti tervben meghatározott értéket;

s./ az m–q alpontokban megjelölt, egy üzleti éven belül kötött ügyletek értékét ügylettípusonként egybe kell számítani.

t./ a Zrt. üzletpolitikájának meghatározása.

6.8. Az igazgatóság tagjai:

6.8.1. Endrődi Péter elnök
(született: Pápa, 1976. 11. 04., anyja neve: Koncz Erzsébet)
Lakcím: 9121 Győrszemere, Pacsirta utca 7.
Adóazonosító jel: 840119118
A megbízatás kezdő időpontja: 2020.09.30.
A megbízatás lejárta: 2025.09.29.

6.8.2. Virág Krisztián
(született: Győr, 1977. 08. 16., anyja neve: Lingl Ágnes Anna)
Lakcím: 9090 Pannonhalma, Dallos Sándor utca 17.
Adóazonosító jel: 8404042489
A megbízatás kezdő időpontja: 2020.09.30.
A megbízatás lejárta: 2025.09.29.

6.8.3. Rácz Attila István
(született: Debrecen, 1968. 03. 11., anyja neve: Koszta Gizella)
Lakcím: 1037 Budapest, Erdőalja út 166.
Adóazonosító jel: 8369591027
A megbízatás kezdő időpontja: 2020.09.30.
A megbízatás lejárta: 2025.09.29.

6.8.4. Tompa Mihály
(született: Budapest 6., 1960. 01. 31., anyja neve: Harsághy Magdolna)
Lakcím: 1086 Budapest, Dankó utca 17. 16. a.
Adóazonosító jel: 8339972677
A megbízatás kezdő időpontja: 2020.09.30.
A megbízatás lejárta: 2025.09.29.

6.8.5. Prédl Antal

(született: Győr, 1958. 12. 14., anyja neve: Tóth Katalin)
Lakcím: 9028 Győr, Lepke utca 20.
Adóazonosító jel: 8335842612
Megbízatás kezdő időpontja: 2021.10.01.
Megbízatás lejárta: 2025.09.29.

6.9. Az igazgatóság a felügyelő bizottság egyidejű értesítése mellett 8 napon belül köteles döntéshozatal céljából értesíteni az Alapítót, ha tudomására jut, hogy
- részvénytársaság saját tőkéje a veszteség következtében az alaptőke 2/3-ra csökkent, vagy
- saját tőke a részvénytársaságra jogszabályban előírt minimális alaptőke összeg alá csökkent, vagy
- a részvénytársaság fizetését megszüntette, illetve ha vagyona a tartozásokat nem fedezi.

Ha azon körülmény, miszerint a részvénytársaság saját tőkéje veszteség következtében az alaptőke kétharmadára csökken, az Alapító döntését követő három hónapon belül változatlanul fennáll, az alaptőke leszállítása a Ptk. 3:270. § (3) bekezdése szerint kötelező.

6.10. Az igazgatóság az Alapító hatáskörébe tartozó döntések meghozatalát megelőzően köteles írásban véleményt alkotni és nyilvánítani.
Az igazgatóság ülésének összehívására, határozat képességére, határozathozatal módjára 6.3, és 6.4 pontokban írtak az irányadók.
Amennyiben a téma megvitatása nem szerepel az igazgatóság éves munkatervében, vagy a tervezett időpontnál korábbi döntés szükséges akkor az igazgatóság elnöke kezdeményezi a téma megjelölése mellett az írásos előkészítő anyag vagy alapítói határozattervezet előzetes megküldésével az igazgatósági ülés összehívását.
Az igazgatóság elnökének kötelezettsége kezdeményezni a Felügyelő Bizottság elnökénél amennyiben szükséges a Felügyelő Bizottság ülésének összehívását is.

6.11. Az igazgatóság halaszthatatlan döntés esetén köteles véleményét rövid úton (telefon, fax, e-mail stb.) is megadni, melyet 8 napon belül írásban is rendelkezésre kell bocsátani.

7./ A társaság képviselete

A társaságot jogosult képviselni:
- az igazgatóság elnöke önállóan,
- a vezérigazgató önállóan,
- az igazgatóság további tagjai közül kettő együttesen,
- az igazgatóság által erre felhatalmazott alkalmazottak közül ketten együttesen, a felhatalmazás körében az ügyek meghatározott csoportjára nézve.

8./ A társaság cégjegyzése

Az társaság cégjegyzése akként történik, hogy a képviseletre jogosult személyek nevüket a társaság előírt, előnyomott vagy nyomtatott cégneve alá a képviseleti joguknak megfelelően az aláírási címpéldányban foglaltak szerint önállóan, vagy együttesen írják.

9./ A felügyelő bizottság

9.1. A felügyelő bizottság az Alapító részére ellenőrzi a részvénytársaság ügyvezetését. A felügyelő bizottság jogában áll a társaság vezető tisztségviselőitől, vezető állású munkavállalóitól, valamint a jogi személy munkavállalóitól felvilágosítást kérni, a társaság könyveit és iratait megvizsgálni.
Ha a felügyelő bizottság megítélése szerint az ügyvezetés tevékenysége jogszabályba, alapszabályba, a gazdasági társaság legfőbb szervének határozataiba ütközik, vagy egyébként sérti a részvénytársaság, illetve a részvényes érdekeit az Alapítót tájékoztatja.

9.2. A felügyelő bizottság 6 tagból áll, tagjait és elnökét az Alapító választja meg 5 évre. A felügyelő bizottság tagjainak részleges cseréje, vagy a Felügyelő Bizottság új tagokkal való kiegészítése esetén az új tagok megbízatása a Felügyelő Bizottság eredeti megbízatásának időpontjáig szól.

9.3. Amennyiben a társaság teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóinak létszáma éves átlagban a 200 főt meghaladja, az üzemi tanácsnak a társaság ügyvezetésével – legfeljebb 5 évre - kötött eltérő megállapodása hiányában jogosultak részt venni a társaság működésének ellenőrzésében. A felügyelő bizottság tagjainak egyharmada a munkavállalók képviselőiből áll.

9.4. A felügyelő bizottság testületként jár el. A felügyelő bizottság határozatképes, ha tagjainak kétharmada jelen van, határozatát egyszerű szótöbbséggel hozza.
A felügyelő bizottság üléseiről jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyre az igazgatósági jegyzőkönyvre vonatkozó előírásokat kell megfelelően alkalmazni.

9.5. A felügyelő bizottság ügyrendjét maga állapítja meg, melyet az Alapító hagy jóvá.

9.6. A felügyelő bizottság köteles megvizsgálni a részvénytársaság Alapítója közgyűlésének napirendjén szereplő valamennyi lényeges üzletpolitikai jelentést, valamint minden olyan előterjesztést, amely az Alapító kizárólagos hatáskörébe tartozó ügyre vonatkozik és az ezekkel kapcsolatos álláspontját a döntéshozó szerv ülésén ismertetni.
A Számviteli törvény szerinti beszámolóról és az adózott eredmény felhasználásáról az Alapító csak a felügyelő bizottság írásbeli jelentésének birtokában határozhat.

9.7. A felügyelő bizottság tagjai:

Rózsavölgyi László Pál
Anyja neve: Lelkes Márta
Lakcím: 9024 Győr, Horváth Árpád utca 9. III. em. 1.
A megbízatás kezdő időpontja: 2021. május 20.
A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

Kovács László
Anyja neve: Rácz Jolán
Lakcím: 9023 Győr, Vezér utca 7.
A megbízatás kezdő időpontja: 2021. július 1.
A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

Horváth Károlyné
Anyja neve: Mészáros Márta
Lakcím: 9072 Nagyszentjános, József Attila utca 7.
A megbízatás kezdő időpontja: 2019. december 19.

A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

Morvay László
Anyja neve: Veller Jolán
Lakcím: 9026 Győr, Galántai u. 22.
A megbízatás kezdő időpontja: 2019. december 19.
A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

Virág László
Anyja neve: Kelemen Zsófia
Lakcím: 9024 Győr, Kormos I. u. 4. VI/18.
A megbízatás kezdő időpontja: 2019. december 19.
A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

Stangl Sándor
Anyja neve: Salamon Ildikó
Lakcím: 9023 Győr, Török István utca 26. 1. em. 3. a.
A megbízatás kezdő időpontja: 2022. január 26.
A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

9.8. A felügyelő bizottság tagjai az ilyen tisztséget betöltő személyektől elvárható gondossággal kötelesek eljárni, a részvénytársaságnak az ellenőrzési kötelezettségük megszegésével okozott károkért a szerződésszegéssel okozott kárért való felelősség szabályai szerint felelnek.

9.9. A Felügyelő Bizottság az Alapító hatáskörébe tartozó döntések meghozatalát megelőzően köteles írásban véleményt nyilvánítani. A Felügyelő Bizottság elnöke az ülést az igazgatóság elnökének kezdeményezésére a Felügyelő Bizottság ügyrendjében meghatározott módon hívja össze.
Halaszthatatlan döntés esetén a Felügyelő Bizottság véleményét az igazgatóság elnöke rövid úton (telefon, fax, e-mail stb.) is beszerezheti, azonban az így adott véleményt 8 napon belül írásban is rendelkezésre kell bocsátani.

9.10. A könyvvizsgáló szervezet, ill. a könyvvizsgáló személyének megválasztására a Felügyelő Bizottság az igazgatóság által előterjesztett javaslat esetén egyetértési jogot jogosult gyakorolni.

10./ A könyvvizsgáló

10.1. A társaság Alapítója könyvvizsgálót választ határozott időre, de legfeljebb öt év időtartamra.

RAAB-AUDIT Adótanácsadó és Könyvvizsgáló Kft.
székhelye: 9021 Győr, Szent István út 10. I/3.
cégjegyzékszáma: Cg.08-09-004846
engedély száma: 000525
adószáma: 11401247-2-08

A könyvvizsgálatért felelős személy:
Dr. Szabó István (1962.09.11.)

anyja neve: Baranyai Mária
lakcíme: 9021 Győr, Árpád út 39. III/13.
Kamarai száma: 004455.
A megbízatás kezdő időpontja: 2019. december 19.
A megbízatás lejárta: 2024. december 18.

A megválasztott könyvvizsgálóval az igazgatóság elnöke köt szerződést a Polgári jog általános szabályai szerint.

10.2. A könyvvizsgáló feladatköre:

A részvénytársaság Számviteli törvény szerinti beszámoló valódiságát és jogszabályszerűségét köteles ellenőrizni.
A könyvvizsgáló a részvénytársaság Alapítója elé terjesztett minden lényeges üzleti jelentést köteles megvizsgálni abból a szempontból, hogy az valós adatokat tartalmaz-e, illetve megfelel-e a jogszabályi előírásoknak.

10.3. A könyvvizsgáló betekinthet a részvénytársaság könyveibe, vezető tisztségviselőktől, a felügyelő bizottság tagjaitól, illetve a részvénytársaság munkavállalóitól felvilágosítást kérhet, részvénytársaság bankszámláját, pénztárát, értékpapír és áruállományát, szerződéseit megvizsgálhatja. A könyvvizsgáló az Alapító közgyűlésén köteles, az igazgatóság és a felügyelő bizottság ülésén jogosult részt venni.

10.4. A könyvvizsgáló az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal köteles eljárni, felelősségére a polgári jog szabályai az irányadók.

11./ A munkaszervezet

a./ A munkaszervezet végzi a részvénytársaság üzlet- és ügyvitelével kapcsolatos, ügykörébe tartozó feladatokat. A munkaszervezet tagjai a részvénytársasággal állnak munkaviszonyban.

b./ A munkaszervezet élén álló vezető állású munkavállaló a jogszabályok, az Alapszabály előírásai, belső szabályzatok valamint az Alapító és az igazgatóság határozataiban foglaltak szerint, egyéni felelősséggel végzi tevékenységét.
Jogkörét a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint a részvénytársaság dolgozóira átruházhatja eseti vagy általános jelleggel, kivéve az igazgatósági tagsága folytán őt megillető jogokat.

c./ A munkaszervezetet irányító vezető állású munkavállaló dönt minden olyan kérdésben, amely nem tartozik a részvénytársaság Alapítója vagy más szervének kizárólagos hatáskörébe, szerződéseket köt. A munkaszervezetet irányító vezető állású munkavállaló jogosult a vezérigazgatói cím viselésére.

d./ Vezérigazgató:

A részvénytársaság napi munkáját és munkaszervezetét az Alapító által választott vezérigazgató irányítja és ellenőrzi.

A vezérigazgató a társaság munkaviszonyában álló alkalmazottja, a munkáltatói jogokat az igazgatóság gyakorolja felette.

A vezérigazgató igazgatósági tagságával kapcsolatos jogok az Alapító kizárólagos hatáskörébe tartoznak.

A vezérigazgató hatáskörébe tartozik mindazoknak az ügyeknek az eldöntése, amelyek nincsenek az Alapító vagy az igazgatóság kizárólagos hatáskörébe utalva, továbbá azon ügyek, melyeket e szervek delegáltak részére.

A vezérigazgató gyakorolja a társaság alkalmazottjai felett a munkáltatói jogokat.

A vezérigazgató előkészíti az igazgatóság üléseit, javaslatot tesz azok napirendjére, a meghozandó határozatokra, valamint indítványokat tesz - amennyiben nem tagja az igazgatóságnak - jogosult részt venni az igazgatóság ülésén.

A társaság vezérigazgatója 2021.10.01. napjától 2025.09.29. napjáig terjedő határozott időtartamra:

Prédl Antal
(született: Győr, 1958. 12. 14., anyja neve: Tóth Katalin,
lakcím: 9028 Győr, Lepke utca 20., adóazonosító jel: 8335842612)

12./ A részvénytársaság üzleti éve

Az üzleti év megegyezik a naptári évvel. Az első üzleti év a társaság megalakulásának napjával kezdődik és december 31-éig tart, a többi üzleti év a naptári évvel azonos.

13./ A részvénytársaság megszűnése

A részvénytársaság megszűnik, ha
- az Alapító elhatározza a társaság jogutód nélküli megszűnését;
- más részvénytársasággal egyesül, abba beolvad, szétválik, vagy más társasági formává alakul át,
- a cégbíróság megszűntnek nyilvánítja;
- a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti.

A felszámolás a mindenkori érvényes jogszabályoknak megfelelően történik.

14./ A nyereség felosztásának szabályai

Az éves nyereség felosztásáról az igazgatóság javaslata alapján az Alapító határoz. A felosztásra kerülő nyereségből a részvényest az osztalék részvényei arányában illeti meg.
A társaság saját tőkéjéből a részvényes javára annak tagsági jogviszonyára figyelemmel kifizetést a társaság fennállása során kizárólag a Ptk-ban meghatározott esetekben és – az alaptőke leszállításának esetét kivéve – csak a számviteli törvényben meghatározott feltételek teljesülése esetén, az előző üzleti év adózott eredménnyel kiegészített szabad eredménytartalékából teljesíthet.

Nem kerülhet sor osztalék kifizetésére, ha a társaságnak a számviteli törvény szerinti saját tőkéje nem éri el vagy a kifizetés következtében nem érné el a társaság alaptőkéjét, továbbá ha a kifizetés veszélyeztetné a társaság fizetőképességét.

A társaság a részvényeseket megillető osztalékot nem pénzbeli vagyoni értékű juttatásként is teljesítheti az Alapító erre vonatkozó döntése alapján.

15./ A részvénytársaság hirdetményei

Azokban az esetekben, amikor a Ptk. a társaságot kötelezi arra, hogy közleményt tegyen közzé, a társaság e kötelezettségének a társaság honlapján tesz eleget. (www.gyor-szol.hu)

16./ Egyéb rendelkezések

a./ Az igazgatóság tagjai, a felügyelő bizottsági tagok és a könyvvizsgáló a társaság üzleti ügyeiről szerzett értesüléseiket üzleti titokként kötelesek megőrizni.

b./ A jelen létesítő okiratban nem érintett, vagy nem teljeskörűen szabályozott kérdések vonatkozásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvényt kell alkalmazni azzal, hogy az eltérést engedélyező rendelkezések kizárólag akkor vehetők figyelembe, ha az alapszabály ezzel ellentétes kikötést nem tartalmaz. Egyebekben alkalmazni kell a részvénytársaságra mindenkor vonatkozó egyéb jogszabályokat.

c./ Az egyszemélyes részvénytársaság részvényesének felelősségére a minősített többséget biztosító befolyásra (Ptk. 3:324. §) vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

d./ A jogutód GYŐR-SZOL Zrt. kijelenti, hogy a társasági adóról és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 16. §. (9) bekezdése szerinti kedvezményezett átalakulásra vonatkozó szabályokat alkalmazza. Kötelezettséget vállal arra, hogy az átalakulást követően a jogelődtől átvett eszközöket és kötelezettségeket (ideértve a céltartalékot és a passzív időbeli elhatárolást is) figyelembe véve, adóalapját - az adózás előtti eredmény módosítása révén - úgy határozza meg, mintha az átalakulás nem történt volna meg. A jogutód az eszközöket és kötelezettségeket elkülönítve tartja nyilván, és e nyilvántartásban feltünteti a jogelődnél az átalakulás napjára kimutatott bekerülési értéket, könyv szerinti értéket, számított nyilvántartási értéket, valamint az eszköz, a kötelezettség alapján általa az átalakulást követően az adózás előtti eredmény módosításaként elszámolt összeget is.

Kelt: **Győr, 2022. január 25.**

Alulírott Boboryné Dr. Szőcs Katalin ügyvéd, mint a Szőcs és Társa Ügyvédi Iroda (9028 Győr, Szent Imre út 93/A) vezetője igazolom, hogy az Alapszabály megfelel Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint az egyszemélyes részvénytársaság Alapítója 2022. január 25. napján meghozott __/2022. (I. 25.) Kgy. határozatának tartalmával.

Ellenjegyezem Győrött, 2022. január 25.

Szőcs és Társa Ügyvédi Iroda
Boboryné Dr. Szőcs Katalin
ügyvéd
KASZ-szám: 36081124
Gy-M-S MÜK

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERVE 2022-2026

GYŐR

2021. OKTÓBER 31.

Győr Megyei Jogú Város Egészségfejlesztési Terve 2022-2026

MEGBÍZÓ

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata WHO Egészséges Városok Program
Képviselője: Dr. Dézsi Csaba András, polgármester

MEGVALÓSÍTÓ

Győriek Egészségért Közhasznú Egyesület, 9023 Győr, Szigethy Attila út 109.
Képviselője: Miklósyné Bertalanfy Mária elnök

TERVEZŐK

Dr. habil Csizmadia Zoltán - egyetemi docens, szakmai vezető

Dr. Faragó Beatrix - egyetemi adjunktus, sportmenedzser
Dr. Girán János - egyetemi adjunktus, szociológus
Dr. Nárai Márta - egyetemi docens, szociológus
Nits Lászlóné - emberi erőforrás tanácsadó
Oszter Bettina - PhD hallgató, közösségi és civil fejlesztő
Dr. Páthy Ádám - egyetemi adjunktus, szociológus
Kovácsné Dr. Tóth Ágnes - egyetemi docens, szociológus
Dr. Tóth Péter - egyetemi docens, szociológus

a Győriek Egészségért Közhasznú Egyesület részéről:
Miklósyné Bertalanfy Mária - elnök

a Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala részéről:
Hegedűs Tímea - WHO munkatárs

Tartalomjegyzék

Bevezetés 4
1. Győr Megyei jogú város városi egészségfejlesztési terve készítésének elméleti alapjai 5
1.1. A városi egészségfejlesztési tervezés módszere 5
1.1.1. A városi egészségfejlesztési tervezés előzményei 5
1.1.2. A városi egészségfejlesztési tervezés módszere 7
1.2. A városi egészségfejlesztési tervezéshez aktuálisan ajánlott szakmai irányelvek a WHO Egészséges Városok program tagvárosai számára 11
1.2.1. Világunk átalakítása: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030 11
1.2.2. A városok szerepe a krónikus, nem fertőző betegségek megelőzésében 13
1.2.3. Célok, elvárások és stratégiai megközelítések a WHO Európai Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosok számára 14
2. Kapcsolódás a stratégiai-fejlesztési környezethez és tervezési dokumentumokhoz 16
2.1. A dokumentumelemzés célja és módszertana 16
2.2. A dokumentumelemzés tapasztalatai 17
3. Az Egészségfejlesztési terv kidolgozását megalapozó vizsgálatok eredményeinek összegzése 25
3.1. SWOT-elemzés 27
3.2. Problématérkép - egészségfejlesztési kihívások, problémák és igények 31
3.2.1. A lakossági elégedettségfelmérés tapasztalatai és a fejlesztési igények/szükségletek irányai 31
3.2.2. A fókuszcsoportos szakmai interjúk és az önkormányzati képviselőkkel készített személyes interjúk alapján kirajzolódó problémák és kihívások 35
3.2.3. Településrészi egészségi kockázatok 38
4. Az Egészségfejlesztési terv célkitűzései 40
4.1. Misszió 40
4.2. Vízió 40
4.3. Stratégiai célok 41
4.4. Átfogó célok 43
4.5. Konkrét célok 44
5. A célok megvalósítását elősegítő tevékenységek – Intézkedési terv (2022-2026) 47

„Szívügyünk Győr” – „Győr több mint egy város”

BEVEZETÉS

A város iránti elkötelezettséget és a városért történő munkálkodást, illetve a megyeszékhely sokrétűségét, Győr településhatárokon túlmutató jelentőségét kifejező jelmondatok mögött hosszantartó és folyamatos elköteleződés húzódik meg a település és környezete egészségfejlesztési folyamatainak tudatos, felelősségteljes és innovatív tervezésére és megvalósítására. Ezt kívánja elősegíteni Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata intézkedéseivel és a Győr Városi Egészségfejlesztési Terv (2022-2026) elkészítésével és végrehajtásával is.

Győr Megyei Jogú Város Egészségképének (2021) és Egészségfejlesztési Tervének (2022-2026) *felülvizsgálata és megújítása* egy rendszeres, következetes, hosszútávú tervező és fejlesztő munka újabb lépcsőfoka. *Az egészségfejlesztés célja* az egészség képviselete, az emberek egészségpotenciáljának növelése. Ennek eszközrendszere: az egészséget támogató politika és az egészséget támogató környezet kialakítása, a közösségi cselekvések erősítése, az egyéni képességek fejlesztése, az egészségügyi ellátás átszervezése. Az egészségfejlesztés a környezetre hat, politikai és szakmai döntéseket tartalmaz, az egészséges életmód alapját kutatja, irányait teremti meg, a szociális egyenlőtlenségek egyensúlyát igyekszik visszaállítani, az egészséget és a társadalmi boldogulást egy szinten kezeli, az egészséget támogató közélet kialakítására törekszik.

Az Egészségfejlesztési Terv egy helyzetképen alapul, amelyet a 2021. évi városi Egészségkép összegez. Alkalmazkodva a *WHO ajánlásaihoz* az olyan fontosabb egészségdimenziók mentén történt az összehasonlító, értékelő helyzetfeltáró munka, mint pl. demográfiai jellemzők, egészségi állapot, egészségmagatartás, életvitel és életminőség, a természeti és épített környezet, közlekedés, lakhatás, városrendezés, az egészségügyi és szociális ellátás, az oktatás, a sport helyzete. Egyszerre épült az elérhető stratégiai és szakmai dokumentumokra, területi, települési és intézményi statisztikákra, továbbá új primer vizsgálatok (interjúk, fókuszcsoportos beszélgetések, kérdőíves adatfelvétel) révén megszólította a lakosságot, a civil szférát, az érintett szakembereket és a különböző szintű helyi döntéshozókat is.

A tervezőmunka egy munkacsoport létrehozásával kezdődött, amelyben az alábbi intézmények szakemberei vettek részt: Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar Szociális Tanulmányok és Szociológia Tanszék, Egészség- és Sporttudományi Kar Egészségtudományi Tanszék, Sporttudományi Tanszék, valamint a PTE Általános

Orvostudományi Kar Orvosi Népegészségtani Intézet, Győriek Egészségért Közhasznú Egyesület, Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály, Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal. A Terv készítése során az önkormányzat különböző ágazatainak együttműködése nélkülözhetetlen volt, hiszen az egészséget nagyon sok tényező befolyásolja, amely nem csupán az egészségügy illetékessége, sőt az egészség megőrzése szempontjából sokkal nagyobb hatással bírnak az egészségi állapot alakulására a társadalmi-gazdasági tényezők, a képzettség, a környezeti hatások és az életmód.

1. GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS VÁROSI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERVE KÉSZÍTÉSÉNEK ELMÉLETI ALAPJAI

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 1989 óta vesz részt az Egészségügyi Világszervezet (WHO) által kezdeményezett Egészséges Városok programban. E program fő célkitűzése a kezdetek óta változatlan: elősegíteni, hogy a városokban élők egészségének védelme a helyi döntéshozói figyelem fókuszába kerülhessen. Így a tagvárosok a csatlakozáskor vállalják

- a program céljaival kapcsolatos legmagasabb szintű politikai elköteleződés kinyilvánítását;
- a városi egészségfejlesztési terv kidolgozását, és a megvalósítás során az Egészséges Városok program aktuális prioritásainak érvényesítését;
- a helyi kezdeményezések végrehajtását végző szervezeti struktúra létrehozását;
- a helyi interszektorális együttműködés feltételeinek kialakítását.

Mindezen vállalások azt a célt szolgálják, hogy a városi közpolitika az egészség védelmét, valamint az egészségkockázatok csökkentését segítő települési környezet kialakítását elsődleges feladatai közé sorolja[1].

Az Egészséges Városok program tagvárosaiban megvalósításra kerülő egészségvédelmi kezdeményezések Európa-szerte ötéves munkaciklusokban, előre meghatározott prioritásokra alapozottan szerveződnek. Jelenleg a VII. fázis időszaka tart, amely 2019-ben indult és 2025-ben záródik. Ebben a munkaciklusban Győr ismét tagjává vált egy szűkebb európai projektvárosi csoportnak – amely tagságot ötévente, pályázat útján lehet elnyerni – ezáltal a város projektvárosi hálózatban való részvétele 1994-óta folyamatos. Az együttműködés e formája a helyi szakemberek számára közvetlen lehetőséget biztosít, hogy az európai egészségpolitika új és innovatív kezdeményezéseiről tájékozódjanak: a WHO Európai Regionális Irodája által évente rendezett szakmai találkozókon és konferenciákon a projektvárosok képviselői megismerhetik a többi tagvárosok jó gyakorlatait, és saját tapasztalataikat is megoszthatják másokkal. Ezen túlmenően szakmai útmutatók, tematikus munkacsoportok és közös pályázatok biztosítanak lehetőségek a hálózatos együttműködés előnyeinek kihasználására.

1.1. A VÁROSI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERVEZÉS MÓDSZERE

1.1.1. A városi egészségfejlesztési tervezés előzményei

A projektvárosi hálózat biztosította együttműködés egyik meghatározó területe a városi egészségfejlesztési tervezés módszerének folyamatos fejlesztése. E módszer alkalmazásának kezdetei az Egészséges Városok program indulásához nyúlnak vissza: az első munkaciklus

[1] Tsuros, D. A. (ed) (1997) Twenty steps for developing a Healthy Cities project. 3rd edition, WHO Regional Office for Europe, Copenhagen

(1988-1992) az addigi egészségvédelmi tevékenységek átalakításához szükséges politikai és intézményi feltételrendszer kialakítását célozta. Ennek érdekében a tagvárosok a több város számára is közös problémák hatékony megoldása érdekében integrált tervezési gyakorlatot alkalmaztak munkamódszerként. A kidolgozott akcióterv egy év időtartamra fókuszálva segítette a feladatok rendszerezését[2]. Néhány év elteltével e módszer hatékonyságát felismerve került kidolgozásra a városi egészségtervezés módszere, amely már egy-egy város esetén öt év időtartamra vonatkozóan részletezte a helyi egészségvédelmi feladatokat.

A városi egészségtervezés módszere szakmai támogatást kívánt nyújtani a helyi döntéshozók számára ahhoz, hogy a városi egészségvédelmi feladatok tervezésekor az ágazati feladatmegosztás mentén való gondolkodás helyett a multiszektorális megközelítést alkalmazzák. A kezdetekkor az egészségtervekben megfogalmazott beavatkozások főként az egyéni egészségi kockázatok csökkentését igyekeztek megvalósítani, de ezt a célt alapvetően az önkormányzati döntéshozatali eszközök alkalmazásával próbálták elérni. A gyakorlati tapasztalatok rövid időn belül megmutatták, hogy az egyéni egészségmagatartást települési önkormányzati döntésekkel csak korlátozott módon lehet befolyásolni[3]. Ugyanakkor fokozott figyelmet kapott az a tény is, hogy az egészségi állapotot az életmódjellemzők mellett a társadalmi, a gazdasági és a környezeti tényezők ugyancsak jelentősen befolyásolják[4]. E felismerés hatására vette kezdetét a városi egészségtervezés módszerének továbbfejlesztése, és megkezdődött a városi egészségfejlesztési tervezés módszerének kidolgozása.

A városi egészségfejlesztési tervezés a települési stratégiai tervezés eszközei közé tartozik. A tervezési folyamat célja, hogy az aktuális egészségfejlesztési, egészségpolitikai értékek és alapelvek eljussanak a különböző döntéshozói szintekre, ezáltal a különböző szakpolitikák távlati terveiben, jövőképében és az ezekre alapuló döntésekben megjelenjenek. A terv megvalósítása keretet biztosít, hogy a multiszektorális együttműködés alapján a helyi szakpolitikai területek döntéshozói és szakemberei már koncepcionális szinten is összehangoltan, azonos értékek és alapelvek mentén tegyenek meg mindent az egészségi helyzetet befolyásoló társadalmi, gazdasági és környezeti tényezők egészséget támogató irányba történő alakítása érdekében.

A tervezési folyamat eredményeként elkészülő városi egészségfejlesztési terv ily módon olyan stratégiai dokumentum, amely deklarálja a város egészségvédelemmel kapcsolatos értékválasztását, megfogalmazza az egészségfejlesztéssel kapcsolatos jövőképét, továbbá meghatározza a célok eléréséhez rendelt eszközöket és beavatkozásokat. A városi egészségfejlesztési terv specifikumát az jelenti, hogy a tervezés során az egészségvédelem szempontjai horizontális prioritásként érvényesülnek. Ezáltal az egészségfejlesztési terv az „egészség minden szakpolitikában” megközelítés helyi szintű megvalósulását is támogatja.

[2] WHO (1993) World Health Organization Healthy Cities Project: A project becomes a movement. WHO Regional Office for Europe, Copenhagen

[3] WHO (2001) A working tool on City health development planning - Concept, process, structure, and content. WHO Centre for Urban Health WHO Regional Office for Europe. Copenhagen

[4] Marmot, M. (2006) *Health in an unequal world.* Royal College of Physicians, London

1.1. ábra: Az egészség védelmét célzó helyi multiszektorális együttműködés és az „egészség minden szakpolitikában" megközelítés példája

Forrás: saját szerkesztés

Az egészségfejlesztési terv közpolitikai jelentősége azon a sajátosságon alapszik, hogy e dokumentum megjeleníti azt a szándékot, miszerint a város vezetése az egészség védelmét a város működéséhez szükséges elengedhetetlen alapértékként fogadja el és a döntéseit ennek megfelelően alakítja[5]. A városi egészségfejlesztési terv koncepcionális célokat és operatív szintű beavatkozási javaslatokat egyaránt tartalmaz. Ezáltal az egészséget támogató közpolitika és az egységes kormányzás feltételeinek kialakítása, valamint a helyzetelemzés során azonosított problémák célzott megoldása érdekében hatékony eszközként alkalmazható. Az egészségfejlesztési tervezés, mint munkamódszer a helyi multiszektorális együttműködések kialakításának katalizátorát és a közös cselekvés alapját is jelentheti.

1.1.2. A városi egészségfejlesztési tervezés módszere

A WHO Egészséges Városok programhoz csatlakozott magyarországi, illetve határon túli magyar nyelvű városok munkáját az Egészséges Városok Kárpát-medencei Egyesülete fogja össze, amely jelenleg 25 tagvárossal működik[6]. Az Egyesület – és jogelődeinek – szakértői a tagvárosokban történő egészségfejlesztési tervezéshez – a WHO Európai Regionális Iroda szakmai útmutatóira, a nemzetközi jó gyakorlatokra és szakmai állásfoglalásokra alapozottan – módszertani ajánlást fogalmaztak meg[7]. A Győr városa által felkért szakértők a város előző két egészségfejlesztési tervét szintén e módszertan alapján dolgozták ki[8].

A WHO által ajánlott módszertan szerint az egészségfejlesztés tervezés kezdetén először egy átfogó és részletes helyzetelemzés, a városi Egészségkép készül el. A városi Egészségkép az adott városban élő emberek egészségi állapotának és az azt befolyásoló társadalmi,

[5] De Blasio, A., Girán, J. (2006) Szemléletváltás az egészségfejlesztési tervezésben: A helyi döntéshozatal egészség- és környezettudatos támogatása = Magyar Epidemiológia, (3) 1.

[6] Az Egyesülettel kapcsolatos információk elérhetősége: https://www.egeszsegesvarosok.hu/tagvarosaink.php

[7] A városi Egészségfejlesztési Tervezéshez készített módszertani ajánlás bemutatása a Székesfehérvár MJV 2011-2015 Egészségfejlesztési Tervének hatásvizsgálatát bemutató közlemény részeként került közreadásra. A közlemény elérhetősége: Girán, J. Östör, A. Varga, M. (2018) *A városi egészségfejlesztési tervezés mint a „lehetőségek ablakát" megnyitó eszköz – Székesfehérvár város példája* = Egészségfejlesztés, LIX. 3. A városi egészségfejlesztési tervezés ajánlott módszerének bemutatását tartalmazó *1.1.2. alfejezet* szövege e közlemény szövegének felhasználásával készült.

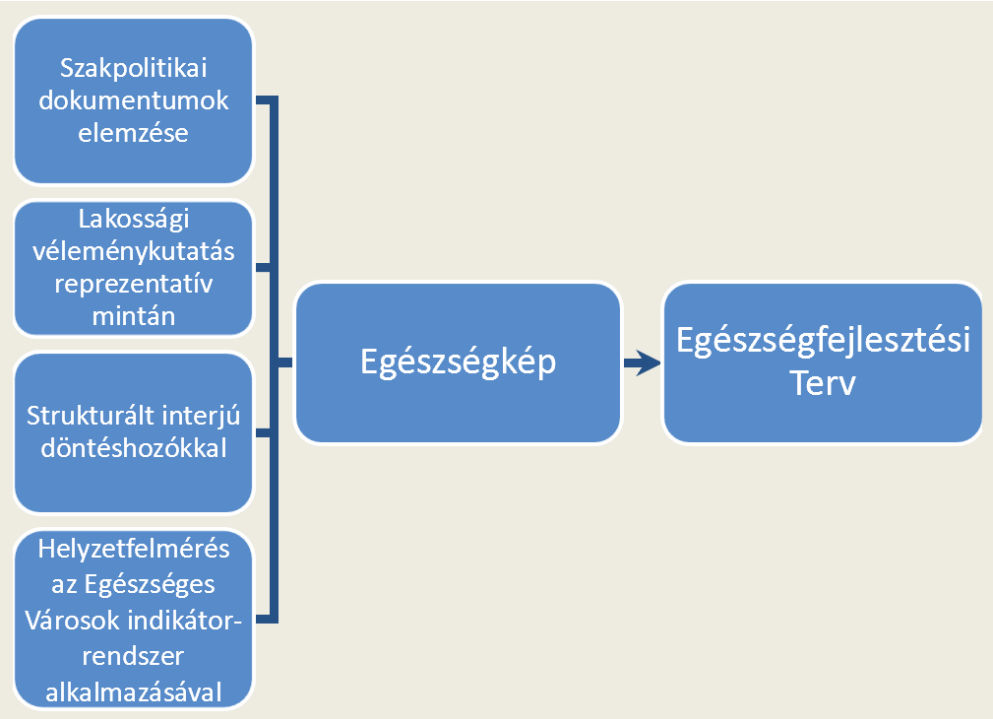
[8] Miklósyné Bertalanfy, M. Burkali, B. Bazsika, E. (2019) *Egészségfejlesztési tervezés és megvalósítás Győrben* = Egészségfejlesztés, LX. 1. különszám

gazdasági környezeti tényezőknek a kvantitatív és kvalitatív módszerekkel történő leírása. Ez az eszköz alkalmas arra, hogy számos, különféle helyen rendelkezésre álló információt összerendezzen olyan komplex helyzetelemzéssé, amely egyébként nem található meg egyetlen adatgazdánál sem[9]. Az egészségkép elkészítése során az alábbi feladatok elvégzése történik:

1. a város stratégiai szakpolitikai dokumentumainak elemzése;
2. reprezentatív városi mintán végzett lakossági véleménykutatás;
3. politikai döntéshozókkal felvett strukturált interjúk;
4. a helyi szakemberek és civil szervezetek véleményének összegyűjtése, elemzése;
5. helyzetfelmérés az Egészséges Városok program indikátorainak alkalmazásával, a meglévő adatbázisokban elérhető adatok alapján.

Az Egészségkép adatainak és információinak felhasználása megteremti a lehetőséget egyrészt a feltárt problémák megoldását célzó beavatkozások meghatározására, másrészt a beavatkozások hatékonyságának fokozása érdekében további kutatásokat generálhat. Ily módon az Egészségkép a helyi egészségfejlesztési terv prioritásainak megfogalmazásához és a cselekvési irányok kijelöléséhez is alapul szolgálhat[10]. A városi Egészségkép készítés folyamatát az *1.2. ábra* szemlélteti.

1.2. ábra: A városi Egészségkép készítés és a városi Egészségfejlesztési Tervezés összefüggései

Forrás: Girán et al. 2018[7]

Az ábrán szereplő *módszertan* Győr esetében *kiegészült* a helyi közösségek (civil szereplők) és az érintett szakemberek részvételén alapuló strukturált interjúk és fókuszcsoportos beszélgetések alkalmazásával, annak érdekében, hogy minden érintett szereplő elmondhassa a véleményét, képviselhesse az érdekeit az Egészségkép kialakításában és az egészségfejlesztés

[9] WHO (1995) City Health Profiles – How to Report on Health in your City. WHO Regional Office for Europe. Copenhagen

[10] WHO (1995) *City Health Profiles—How to Report on Health in your City*. WHO Regional Office for Europe, Copenhagen.

tervezési folyamatában. A városi Egészségkép készítésének egyes munkaszakaszaiban az alábbi szakmai tevékenységek valósulnak meg:

Helyi szakpolitikai dokumentumok elemzése: a város szakpolitikai dokumentumának tekinthetők az ágazati koncepciók és programok (pl. sportkoncepció, környezetvédelmi program stb.), valamint a közép és hosszú távú fejlesztési tervek és stratégiák (pl. integrált településfejlesztési stratégia, szociális szolgáltatástervezési koncepció stb.). E dokumentumok tartalom-elemzésével feltárható, hogy a városi közpolitika egyes ágazatainak működését megalapozó szakpolitikai stratégiákban mennyire hangsúlyosan jelennek meg az egészség védelmével kapcsolatos elképzelések, javaslatok, intézkedések. A dokumentum-elemzés eredményei alapján javaslatok fogalmazhatók meg, hogy szükség esetén miként lehetne adott ágazat szakpolitikai stratégiáját úgy átdolgozni, hogy az – és ezáltal várhatóan az arra alapozottan működő szakpolitika egésze is – az egészséget értékként kezelő, az egészség védelmét támogató módon működhessen.

Lakossági véleménykutatás: a lakossági véleménykutatás egyrészt a városlakók egészségi állapotával és egészségmagatartásával kapcsolatos alapvető jellemzők felmérését, másrészt a városi környezettel, mint az egészségi állapotot meghatározóan befolyásoló színtérrel kapcsolatos véleményeknek és igényeknek a megismerését foglalja magába. A kérdőív fő kérdéscsoportjai a következők:

a) várossal, mint lakóhellyel kapcsolatos vélemények, és a környezeti egészséghatások értékelése;

b) egyéni egészségi állapottal és kockázatokkal kapcsolatos vélemények és ismeretek;

c) helyi egészségügyi ellátórendszerrel kapcsolatos vélemények;

e) egészségmegőrzés és rekreáció helyi lehetőségeivel kapcsolatos vélemények, ismeretek.

Az adatgyűjtés a város felnőtt lakosságát nemek és életkor szerint reprezentáló városi mintán, személyesen vagy telefonon lekérdezett kérdőív, illetve online kérdőív alkalmazásával történik.

Strukturált interjúk döntéshozókkal, szakemberekkel, a helyi közösség képviselőivel: e munkarész segítségével egyrészt feltárható, hogy a helyi politikai döntéshozatali rendszer kulcsszereplői miként vélekednek a lakosság egészségi állapotának védelmét célzó városi feladatokról. Másrészt meghatározható, hogy a döntéshozók a lakosok egészségi állapotának védelméhez és a városi környezet egészségesebbé tételéhez a személyes és döntéshozói kompetenciáik segítségével hogyan tudnának hozzájárulni. Ugyanakkor az interjúhelyzetekben kialakult beszélgetések alkalmat teremthetnek arra is, hogy a vezető tisztségviselők és döntéshozók információt kaphassanak a lakosság egészségi állapotáról, az egészségfejlesztési terv lényegéről, céljairól, várható hatásairól, továbbá, hogy a témával kapcsolatos személyes vagy szakmai kérdéseiket megfogalmazzák és azokra választ kapjanak.

Helyzetfelmérés az Egészséges Városok indikátor-rendszer alkalmazásával: a helyi szinten megvalósuló tevékenységek és azok tervezésének, valamint az eredmények monitorozásának megkönnyítése érdekében a WHO Egészséges Városok program nemzetközi szakértői csoportja egy 32 indikátort tartalmazó értékelési rendszert dolgozott ki, amely segítségével egy adott városban egységes struktúrában rendszerezhetők

a) mortalitási és morbiditási mutatók;

b) egészségügyi ellátórendszer releváns vonatkozásai;

c) épített és a természeti környezet egészségvédelemmel kapcsolatos jellemzői;

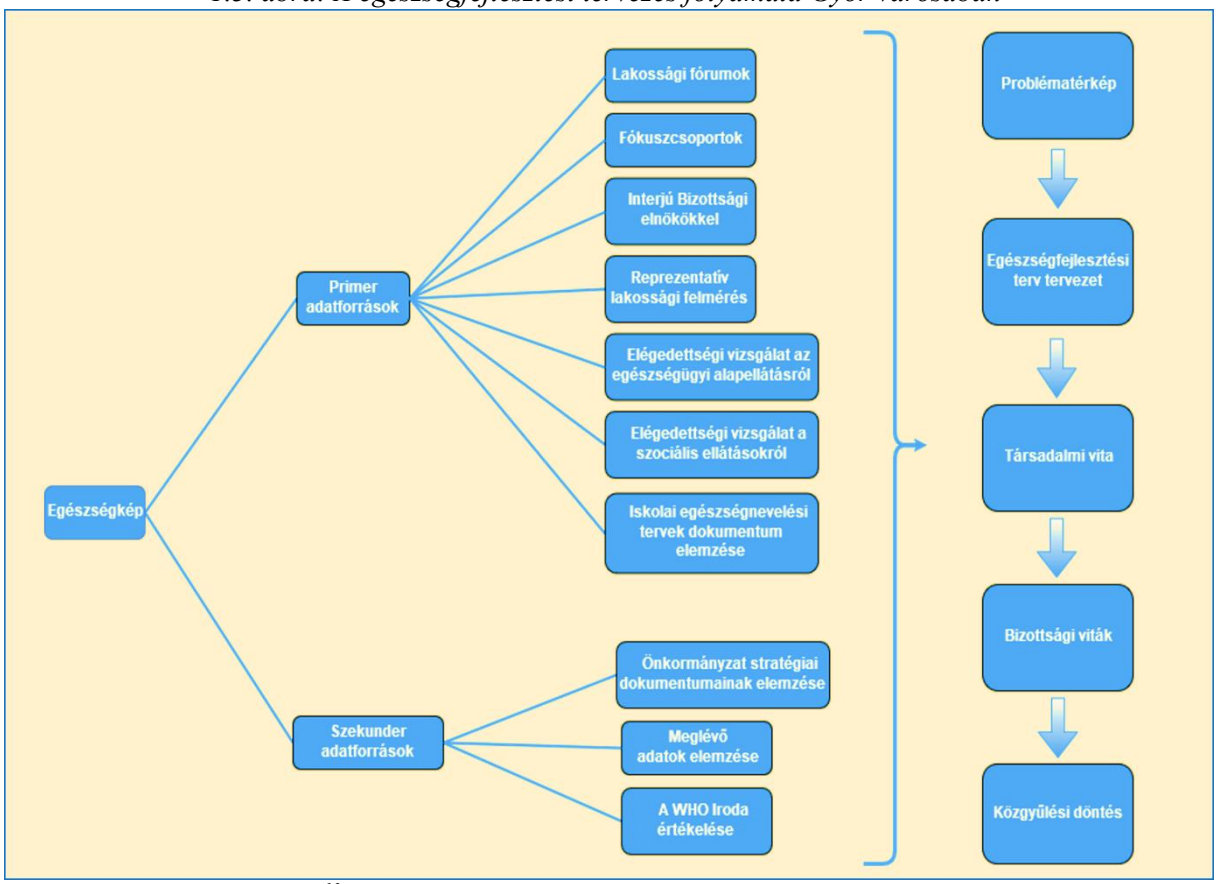
d) helyi társadalmi és gazdasági viszonyok egészségvédelemmel kapcsolatos jellemzői[11].

[11] Webster, P., Lipp, A. (2009) *The evolution of the WHO city health profiles: a content review* = Health Promotion International, (24) S1:i56-i63.

Az indikátorok helyzetfelméréshez történő alkalmazása a helyi jellemzők időbeni és térbeni összehasonlítására is lehetőséget nyújt[12].

Az ismertetett módszertani keretrendszer egy olyan szakmai ajánlásként szolgál, amelytől az egyes tagvárosok a helyi igények és lehetőségek szerint eltérhetnek. Ezek a helyi variációk jellemzően pozitív irányba történő eltéréseket eredményeznek, azaz az egyes tagvárosok a pontosabb és részletesebb helyzetfeltárás és a minél hatékonyabb cselekvés előkészítése érdekében további kiegészítő elemzéseket és adatgyűjtéseket végeznek. A korábbi egészségfejlesztési terveinek kidolgozása során Győr városa az aktuális tervezési munkát ugyancsak részletesebb helyzetelemzés alkalmazásával készítette elő[13]. Ennek során a helyi adatgyűjtés folyamata (1.3. ábra) a következő módszerek alkalmazásával került kibővítésre: részvételi tervezés módszerei (lakossági fórumok, fókuszcsoportok), intézményi szolgáltatásokkal való elégedettség feltérképezése (egészségügyi és szociális alapellátás, iskolai egészségnevelés)[14].

1.3. ábra: A egészségfejlesztési tervezés folyamata Győr városában

Forrás: Miklósyné et al. 2019[13]

[12] Webster, P., Sanderson, D. (2012) *Healthy Cities Indicators – A sustainable instrument to measure health?* = Journal of Urban Health. Bulletion of the New York Academy of Medicine

[13] Miklósyné Bertalanfy, M. Burkali, B. Bazsika, E. (2019) *Egészségfejlesztési tervezés és megvalósítás Győrben* = Egészségfejlesztés, LX. 1. különszám

[14] A korábbiakban alkalmazott adatgyűjtési megközelítés (1.3. ábra) a 2022-2026 időszakára érvényes egészségfejlesztési terv kidolgozásakor – elsősorban a járványhelyzet miatt – némiképp módosult, és a korábban személyes kikérdezéssel történő adatgyűjtési technikák helyett online kérdezések történtek. Ily módon a lakossági kérdezéskor önkitöltős online kérdőív alkalmazása történt, amely nem tette lehetővé a városi reprezentativitás biztosítását, továbbá a fókuszcsoportok és azönkormányzati képviselőkkel folytatott interjúk is javarészt online módon kerültek felvételre. Ugyanakkor a korábban városrészenként szervezett lakossági fórumok ezen adatgyűjtési folyamatban nem kerültek megtartásra.

A korábbiakban alkalmazott *adatgyűjtési megközelítés* (1.3. ábra) a 2022-2026 időszakára érvényes egészségfejlesztési terv kidolgozásakor – elsősorban a járványhelyzet miatt – némiképp módosult, és a korábban személyes kikérdezéssel történő adatgyűjtési technikák helyett online kérdezések történtek. Ily módon a lakossági kérdezéskor önkitöltős online kérdőív alkalmazása történt, amely nem tette lehetővé a városi reprezentativitás biztosítását, továbbá a fókuszcsoportok és azönkormányzati képviselőkkel folytatott interjúk is javarészt online módon kerültek felvételre. Ugyanakkor a korábban városrészenként szervezett lakossági fórumok ezen adatgyűjtési folyamatban nem kerültek megtartásra.

A helyi tevékenységek tervezéséhez a WHO szakmai útmutatói és az Egészséges Városok Kárpát-medencei Egyesülete által biztosított módszertani keretrendszerében foglaltak mellett, a WHO Egészséges Városok program aktuális munkaszakaszának prioritásai és a kapcsolódó nemzetközi szakmai dokumentumok is iránymutatást biztosítanak.

1.2. A VÁROSI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERVEZÉSHEZ AKTUÁLISAN AJÁNLOTT SZAKMAI IRÁNYELVEK A WHO EGÉSZSÉGES VÁROSOK PROGRAM TAGVÁROSAI SZÁMÁRA

A helyi egészségfejlesztési tervezéshez a WHO Egészséges Városok programban résztvevő tagvárosok számára jelenleg a következő nemzetközi dokumentumok tartalmaznak irányelveket és szakmai ajánlásokat:

- Világunk átalakítása: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030;
- A városok szerepe a nem fertőző betegségek megelőzésében;
- Célok, elvárások és stratégiai megközelítések a WHO Európai Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosai számára.

Az egyes dokumentumok tartalmainak a városi egészségtervezés szempontjából releváns vonatkozásai az alábbiakban kerülnek ismertetésre.

1.2.1. Világunk átalakítása: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030

Az Egyesült Nemzetek Szövetsége (ENSZ) tagállamai 2015 őszén fogadták el a „Világunk átalakítása: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030” című dokumentumot[15], amely 2030-ig jelöli ki a globális fenntartható fejlődési irányokat és az azok elérését segítő megközelítéseket. A Keretrendszer célrendszere elsősorban a szegénység felszámolására és a fenntartható jövő felépítésére fókuszál, és egyaránt megfogalmaz célokat a fejlődő és a fejlett országok számára. Fő pillérei a kiegyensúlyozott társadalmi fejlődés, a tartós gazdasági növekedés, és a környezet védelme. A célrendszer holisztikus szemlélet alkalmazásával 17 egymással összefüggő, de önállóan is releváns fenntartható fejlődési célt tartalmaz:

[15] https://nefe.kormany.hu/download/b/e7/c2000/Vil%C3%A1gunk%20%C3%A1talak%C3%ADt%C3%A1sa%20Fenntarthat%C3%B3%20Fejl%C5%91d%C3%A9si%20Keretrendszer%202030.pdf

1.3. ábra: Fenntartható Fejlődési Keretrendszer 2030 céljai

Forrás: http://www.menszt.hu/data/file/SDGs_HU_final_UNIS.jpg

A Fenntartható Fejlődés célok közül a városi egészségfejlesztési tervezés során a következő célok lehetnek relevánsak:

3. cél – Egészség és jól-lét: a megelőzhető halálesetek felszámolása az újszülöttek és öt év alatti gyermekek esetében; a nem fertőző betegségekből származó idő előtti halálozás csökkentése megelőzéssel és kezeléssel, valamint a mentális egészség és jól-lét elősegítése; az egészségre káros szerek használatára vonatkozó megelőzés és kezelés megerősítése, beleértve a kábítószerekkel való visszaélést és a káros alkoholfogyasztást; a közúti balesetek következtében elhunyt és megsérült személyek számának csökkentése; a szexuális és reprodukciós egészségügyi szolgáltatásokhoz történő egyetemes hozzáférés biztosítása, beleértve a családtervezést, a tájékoztatást és az oktatást; a veszélyes vegyi anyagok, a levegő-, víz- és talajszennyezés és fertőzés miatt bekövetkező elhalálozások és betegségek számának csökkentése.

10. cél – Egyenlőtlenségek csökkentése: elősegíteni mindenkinek – korra, nemre, fogyatékosságra, faji és etnikai hovatartozásra, származásra, vallásra, illetve gazdasági, vagy más helyzetre való tekintet nélkül – a társadalmi felemelkedését és a szociális, gazdasági és politikai befogadását; egyenlő lehetőségek biztosítása és az eredmények terén mutatkozó egyenlőtlenségek csökkentése, beleértve a diszkriminatív törvények, szakpolitikák és gyakorlatok megszüntetését, valamint a megfelelő jogszabályok, szakpolitikák és tevékenységek elősegítését e tekintetben.

11. cél – Fenntartható városok és közösségek: a megfelelő, biztonságos és megfizethető lakhatáshoz és alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára; biztonságos, megfizethető, elérhető és fenntartható közlekedési rendszerekhez való hozzáférés biztosítása mindenki számára, a közúti biztonság javítása, elsősorban a közösségi közlekedés fejlesztésével, különös tekintettel a kiszolgáltatott helyzetben levők, nők, gyermekek, fogyatékossággal élők és idősek szükségleteire; a városok lakóit érő kedvezőtlen környezeti hatások csökkentése; egyetemes hozzáférés biztosítása a biztonságos, befogadó, könnyen megközelíthető zöld- és közterületekhez, különösen a nők és gyermekek, idősek és fogyatékossággal élők számára; az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése érdekében fokozni az erőforrás-hatékonyságot, és erősíteni az éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodást célzó intézkedéseket.

17. cél – Partnerség a célok elérésért: elősegíteni a fenntartható fejlődés érdekében a szakpolitikák koherenciájának növelését; ösztönözni és támogatni a hatékony partnerségek a közszféra intézményei közötti, a köz- és magánszféra, valamint a civil társadalom közötti kialakítását, építve a partnerségek tapasztalataira és erőforrásokkal kapcsolatos stratégiákra.

A Fenntartható Fejlődés célok mind globális mind helyi szinteken értelmezhetők. A városok, mint a mindennapi élet meghatározó színterei hatékony partnerek lehetnek a fentebb megjelölt Fenntartható Fejlődés célokkal összefüggő helyi szintű cselekvésekben. A városi egészségfejlesztési terv beavatkozásai – egyéb ágensek feladatvállalásai mellett – meghatározó hozzájárulást biztosíthatnak ahhoz, hogy a helyi közösségek tagjai a globális célok szerinti cselekvés előnyeit közvetlen környezetükben is érzékelhessék.

1.2.2. A városok szerepe a krónikus, nem fertőző betegségek megelőzésében

A WHO Egészséges Városok program egyik elsődleges célja, hogy a városok krónikus, nem fertőző betegségek megelőzésében való szerepvállalását erősítse. A városok számos esetben szolgálnak a különböző innovatív egészségvédelmi megoldások kipróbálásának helyszíneiként, mivel önálló igazgatási kompetenciával rendelkeznek, így a helyi lakosság egészségi állapotának javítása érdekében képesek a különböző típusú erőforrásokat integrálni és kezelni. A települési önkormányzatoknak döntő szerepük van a helyi szakpolitikák és jövőkép meghatározásában, és így az egészség társadalmi-gazdasági-környezeti meghatározóinak alakításában. Ezáltal döntéseikkel a vezető krónikus betegségek – szív- és érrendszeri betegségek, 2-es típusú cukorbetegség, daganatos megbetegedések, légzőrendszeri betegségek – kockázatainak mérsékléséhez jelentősen hozzájárulhatnak, különösen, ha az alábbi feladatvállalásokat prioritásként tekintik[16].

A krónikus, nem fertőző betegséggel élő helyi lakosok támogatása: az önkormányzatok a törvényi kötelezettségeiken túlmutatóan is szerepet kell, hogy vállaljanak annak érdekében, hogy a krónikus nem fertőző betegségben szenvedő emberek – ide értve a mentális betegségekkel küzdő személyeket is – az életminőségüket javító egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz (ápolás, gondozás, fogyatékossággal összefüggő esélyhátrány csökkentése) azonos eséllyel férjenek hozzá, és azokat lehetőleg integrált ellátás formájában vehessék igénybe. Optimális esetben ezek a támogatások a krónikus betegséggel küzdő személyek teljes családjára kiterjednek és komplex megoldást biztosítanak.

Aktív feladatvállalás a helyi szintű egészségfejlesztés és betegségmegelőzés területein: e feladatvállalás integrált városi egészségfejlesztési stratégiák kidolgozását és végrehajtását igényli. Mindez magában foglalja a helyi lakosság egészség-műveltségének fejlesztését, a helyi szabályozások által történő egészségvédelmet (primordiális prevenció) továbbá a szemléletformálást és a szükségletektől függő közösségi alapú egészségfejlesztést (primer prevenció). A helyi szintű egészségfejlesztés és betegségmegelőzés tekintetében a városi közbiztonság fokozása, valamint a balesetmegelőzést célzó intézkedések szintén meghatározó jelentőségűek.

A helyi épített és természeti környezet egészségtudatos fejlesztése: ez az önkormányzati feladatvállalás olyan szakpolitikai döntések meghozatalát és végrehajtását jelenti, amelyek a várostervezés és a szabályozás eszközeivel az egészség védelmét támogató városi környezet kialakítását segítik. A városi zöldterületek fejlesztése, a természetes zöldterületek védelme, az aktív közlekedési módozatok támogatása, a légszennyezés mérséklése, zaj- és rezgésterhelés csökkentése, a közlekedésbiztonság fokozása, a lakhatás minőségének javítása és egyéb

[16] Az alfejezet szövege a „A multilevel governance approach to preventing and managing noncommunicable diseases: the role of cities and urban settings" WHO kiadvány 11. oldalán található 1. szövegdoboz tartalma alapján került megfogalmazásra. Forrás: WHO (2019) A multilevel governance approach to preventing and managing noncommunicable diseases: the role of cities and urban settings. WHO Regional Office for Europe, Copenhagen

hasonló intézkedések megtétele, az épített városi környezet egészségtudatos fejlesztése a krónikus betegségek kialakulásának esélyét növelő kockázatok mérsékléséhez jelentősen hozzájárul.

A helyi társadalmi-gazdasági környezet egészségtudatos fejlesztése: melynek keretében az önkormányzatok feladatot kell, hogy vállaljanak a társadalmi egyenlőtlenségek és az esélyhátrányok csökkentése területein, elősegítve az egészséget meghatározó társadalmi tényezők pozitív változását, a szülők gyermeknevelléssel összefüggő feladatainak támogatását, az egészségügyi, oktatási és szociális ágazatok szolgáltatásainak összehangolását, az oktatásból a munka világába való átmenet támogatását, valamint figyelmet kell fordítani az alacsony társadalmi státuszú népesség városokon belüli eloszlásának egyenlőtlenségeire és az e helyzetből adódó városrész-specifikus beavatkozások szükségességére.

Az önkormányzati szakpolitikák közötti koherencia biztosítása: amely során az önkormányzatok a helyi közpolitikai és közigazgatási rendszerük belső folyamatait felülvizsgálják és törekszenek az intézményi beszerzések összehangolt és környezettudatos lebonyolítására, az önkormányzati épületek, járművek, szolgáltatások környezetbaráttá tételére, valamint az önkormányzati munkahelyeken az egészségfejlesztési tevékenységek támogatására.

Mindezek az önkormányzati feladatvállalások elősegíthetik, hogy a városi környezet és a városban elérhető közszolgáltatások a városi léttel összefüggő előnyöket biztosítsák, ugyanakkor a helyi lakosok számára a krónikus, nem fertőző betegségek kialakulásának esélyét ne növeljék.

1.2.3. Célok, elvárások és stratégiai megközelítések a WHO Európai Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosok számára

A WHO Európai Egészséges Városok Hálózat projektvárosai számára a VII. munkaszakaszban végzendő tevékenységek stratégiai irányait[17] a Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozata[18] alapján megfogalmazott célok határozzák meg, amelyek a következők:

1. Az egészség és jól-lét fejlesztése, az egészség-egyenlőtlenségek csökkentése.
2. Példamutatás arra vonatkozóan, hogy a nemzeti, regionális és globális szintű döntések meghozatalakor miként lehet innovatív módszereket alkalmazni.
3. A WHO stratégiai prioritásainak támogatása.

Az egészség és jól-lét ügyét WHO Egészséges Városok programban résztvevő városok a kormányzáson, az emberek felhatalmazásán és részvételén keresztül segítik elő, az esélyegyenlőséget és közösségi prosperitást támogató városi környezet megteremtésével, és az emberek életfeltételeinek javításával egy békés világ érdekében. Az Egészséges Városok vezérlő elve az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, és az egészség és jól-lét érdekében való döntéshozatal és vezetés elősegítése – az innováción, a tudásmegosztáson és a városi egészségdiplomácián keresztül.

A közös globális népegészségügyi kihívások elleni küzdelemben – beleértve a nemfertőző és fertőző betegségeket, a környezeti kihívásokat, az egészségi állapot egyenlőtlenségeit, az antimikrobiális rezisztenciát, az egészségi vészhelyzeteket, és az univerzális egészségügyi lefedettségre való törekvést – a WHO Egészséges Városok program vezetőként és partnerként egyaránt részt vesz[16].

[17] Implementation framework for Phase VII (2019–2024) of the WHO European Healthy Cities Network: goals, requirements and strategic approaches. WHO Regional Office for Europe, Copenhagen.

[18] https://www.egeszsegesvarosok.hu/files/koppenhagai_nyilatkozat.pdf

A WHO Egészséges Városok program VII. munkaszakaszának fő témái és a Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozata adott témához tartozó deklarációja:

A helyi közösségek tagjainak támogatása, akik a városainkat alkotják: elkötelezettséget vállalunk, hogy közösen cselekszünk a városunkban élő, szerető, tanuló, dolgozó és játszó minden ember egészségének és jól-létének fejlesztése érdekében.

Az egészséget és jól-létet fejlesztő városi környezet kialakítása: egy egészséges város példát mutat azzal, hogy a társadalmi fejlesztés emberközpontúságát hangsúlyozza, és az emberek életfeltételeinek javítását helyezi előtérbe, az egyenlőség és a társadalmi befogadás fejlesztése érdekében, a lakosság fokozott felhatalmazásával.

A részvétel és partnerség fokozása az egészség és jól-lét érdekében: egy egészséges város példát mutat arra, hogy a társadalmi, fizikai és kulturális környezet alakításával hogyan lehet olyan helyet létrehozni, mely befogadó, és mindenki egészségének és jól-létének elérését támogatja.

Prosperáló közösség és a közjavakhoz és a közszolgáltatásokhoz való egyszerű hozzáférés: egy egészséges város példát mutat azzal, hogy biztosítja minden egyén és közösség számára a részvételt azon döntésekben, amelyek életükre, valamint a helyekre, ahol élnek, tanulnak, dolgoznak, szeretnek és játszanak hatással vannak.

A béke és a biztonság megteremtése befogadó közösségeken keresztül: egy egészséges város példát mutat azzal, hogy növekvő közösségi prosperitásra és megerősített erőforrásokra törekszik, a közjó és a közszolgáltatások értékalapú kezelésével.

A Föld megvédése a pusztulástól, elsősorban a fenntartható termelés és fogyasztás segítségével: egy egészséges város példát mutat azzal, hogy a békét egy inkluzív társadalom megteremtésén keresztül támogatja, amely a mindennapi élet színtereire, a részvételre, a prosperitásra és a bolygóra fókuszál, miközben az embereket helyezi minden döntés és intézkedés középpontjába.

1.4. ábra: A Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozatában foglalt összefüggések

Forrás: Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozata[16]

A WHO Egészséges Városok program VII. munkaciklusában részt vevő tagvárosok elköteleződést vállalnak arra, hogy mindenki egészsége és jól-léte érdekében az emberekre, a részvételre, a prosperitásra, a bolygóra és békére fókuszálva – mind a WHO Európai Régiójának a városaival, mind a világ más városaival – együttesen cselekszenek annak érdekében, hogy a Fenntartható Fejlődés célok eléréséhez szükséges feladatoknak való megfelelés sikeres lehessen.

2. KAPCSOLÓDÁS A STRATÉGIAI-FEJLESZTÉSI KÖRNYEZETHEZ ÉS TERVEZÉSI DOKUMENTUMOKHOZ

2.1. A DOKUMENTUMELEMZÉS CÉLJA ÉS MÓDSZERTANA

Az egészségtervezés részét képezi *a város stratégiai szakpolitikai dokumentumainak elemzése* is, melynek során vizsgálat tárgyát képezte, hogy Győr Megyei Jogú Város stratégiai dokumentumaiban (koncepciók, programok, stratégiák, tervek) megjelennek-e a WHO-s alapelvek, illetve maga az egészség, egészségfejlesztés a célrendszerben, a fejlesztendő területek vagy az intézkedések során, illetve az indikátorok között. E *vizsgálat célja* ezzel az is, hogy feltárja, a helyi szintű politika, döntéshozatal mennyire kezeli átfogóan az egészség kérdéskörét, mennyire hangsúlyosan jelennek meg az egészség fejlesztésével, illetve védelmével kapcsolatos elképzelések, javaslatok, intézkedések. A WHO Egészséges Városok Hálózatának tagjaként elvárás a győri önkormányzattal szemben is, hogy a megfogalmazott alapelveket a döntései során figyelembe vegye és a szakpolitikai dokumentumokba beépítse.

WHO Egészséges Városok VII. ciklusának (2019–2025) alapelvei:

- széles körű, különböző szektorok közötti együttműködés
- esélyegyenlőség
- közösségi részvétel biztosítása
- fenntartható fejlődés
- szolidaritás.

A dokumentumelemzés során elsősorban az *attribúció-analízis módszerének* alkalmazására került sor. E módszer lényege a felsorolt koncepcionális alapelvek attribútumai explicit, illetve implicit megjelenésének vizsgálata a felsorolt dokumentumokban. Adott alapelv megjelenése akkor tekinthető explicitnek, ha a dokumentumok szövegében manifeszt módon megfogalmazódnak az egészségre, egészségi állapotra (megőrzésére, javítására, fejlesztésére) irányuló konkrét célok. Implicit megjelenés pedig, ha az általánosságban megfogalmazott célok, ha látensen is, de kapcsolódnak az egészség kérdésköréhez.

A dokumentumelemzésbe bevont stratégiák, koncepciók, programok:

1) Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018–2023
2) Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata (2019)
3) Idősbarát Győr – Koncepció az idősek életminőségének javítására Győrben (2020–2024)
4) Győr Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója 2014–2030
5) Győr Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014–2020
6) Szívügyünk Győr – Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2020–2025
7) Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Civil Koncepciója 2018–2023

8) Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúsági Koncepciója 2019–2024
9) Győr Megyei Jogú Város Drogstratégiája 2021–2025
10) Kreatív Győr – Győr Megyei Jogú Város kulturális és kreatív gazdasági stratégiája (2019–2028)
11) Győr Megyei Jogú Város klímastratégiája 2021–2030 közötti időszakra

2.2. A DOKUMENTUMELEMZÉS TAPASZTALATAI

A vizsgált dokumentumok többsége nem egy szakterülethez köthető, hanem adott kontextus/prioritás vonatkozásában (pl. ifjúság, esélyegyenlőség, településfejlesztés stb.) több szak/részterület feladatait kapcsolják össze. Tulajdonképpen a szakterületek összekapcsolásával már önmagukban megjelenítik a *multiszektorialitás*, a széles körű, különböző szektorok közötti együttműködés elvét.

Az előző egészségfejlesztési terv készítésének időszakához képest *jelentős változás figyelhető meg az egészségnek a stratégiai dokumentumokban való explicit módon való megjelenését illetően*. Szinte minden stratégiai dokumentum célrendszerében megtalálható az egészség megőrzésére, fejlesztésére stb. irányuló cél(ok) megfogalmazása, illetve az adott szakterület egészséggel való kapcsolódása, azaz az egészség kérdésköre hangsúlyossá vált és bekerült a város stratégiai dokumentumaiba. A helyi szintű döntéshozatal, úgy tűnik, egyre átfogóbban gondolkodik az egészség kérdésköréről és beemeli az egészség fejlesztésével, illetve védelmével kapcsolatos elképzeléseket, javaslatokat a szakpolitikai stratégiai dokumentumokba. Ugyanez mondható el az esélyegyenlőség, a közösségi részvétel és a fenntartható fejlődés tekintetében is. Továbbá az is megállapítható, hogy jelen tervezési időszakban a stratégiai dokumentumoknak lényegesen nagyobb része kapcsolódik egymáshoz, mint a korábbi időszakban (2013), és ezek a kapcsolódások nevesítődnek is.

A fentebb megnevezett stratégiák, koncepciók dokumentumelemzésének eredményeiből elsősorban az egészségnek a célrendszerben való explicit megjelenését, beépülését mutatja be az összefoglaló elemzés.

1. Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018–2023

A helyi fejlesztési dokumentumok közül az egyik legfontosabb kapcsolódási pontot Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2018–2023) jelenti, amely a jogszabályi előírásoknak megfelelően az alábbi kiemelt célcsoportok helyzetére fókuszál, azonosítja be a problémákat és fogalmaz meg feladatokat, intézkedéseket: mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idős korosztály, fogyatékossággal élők. A város a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíti 1) az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, 2) a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, 3) a diszkriminációmentességet, 4) a szegregációmentességet, valamint 5) a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és lakhatás területén jelentkező problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. Az egyes célcsoportok helyzetének bemutatása során hangsúlyos az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés vizsgálata, kiterjedve például a prevenciós és szűrővizsgálatokra, vagy az egészségfejlesztési és sport-szabadidős programokra is, gyermekek esetében a speciális ellátásokra is, mint pl. korai fejlesztés. A romák esetében a hozzáférés mellett további esélyegyenlőségi kérdésként merül fel az egészségügyi intézményben nyújtott ellátások színvonala is. Kitér a dokumentum a helyi partnerségekre, a lakossági önszerveződésekre, és a civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalására is. A célcsoportonként megfogalmazott fejlesztési célok és intézkedések között több olyan is van, ami érinti az egészség kérdéskörét, egészségtudatosság fejlesztését, egészségügyi ellátórendszert, pl. idősek esetében célként fogalmazódik meg az egészségügyi alapellátáshoz való szükségletorientáltabb

hozzáférés fejlesztése, háziorvosi körzetek monitorozása, az ápolást-gondozást nyújtó intézményi férőhelyek bővítése, mélyszegénységben élők, romák esetében hatékonyabb tájékoztatás, felvilágosítás, az egészségfejlesztéssel, egészségneveléssel kapcsolatos programok, szűrővizsgálatok megszervezése, azokon való részvétel ösztönzése.

2. Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció felülvizsgálata (2019)

A dokumentumban megtörténik a város szociális ellátórendszernek a részletes leírása intézményi/szervezeti, illetve ellátási formánként, az igénybe vevőkre, várakozókra vonatkozó konkrét adatok megadásával. A szociális ellátások, szolgáltatások szinte teljes köre hozzájárul az igénybe vevők mentális és fizikai egészségének megőrzéséhez, egészségvédelméhez, ez a dokumentumból direkt vagy indirekt módon kiderül, de külön egészségfejlesztéssel, egészségvédelemmel kapcsolatos célok, indikátorok nem kerülnek megfogalmazásra. A szociális szolgáltatások tervezése-szervezése során a „legfontosabb célkitűzés továbbra is az, hogy a város valamennyi lakója számára legyenek elérhetőek a szociális biztonságot garantáló ellátások az eddigi magas szakmai színvonalon, és ha lehet, még magasabb minőségben, hatékonyan segítve a polgárokat.” (3. o.) Az szociális intézmények fejlesztési irányai, pályázati tevékenysége során megvalósuló innovatív projektek, programok jól jelzik ezt az irányt, szinte kivétel nélkül hozzájárulnak az életminőség, az egészségi állapot kedvezőbb alakításához, megőrzéséhez, az idősellátás, hajléktalanellátás, családsegítés stb. területén. A koncepcióban hangsúlyosan jelenik meg a szakmaközi és a szakmák közötti együttműködés is, számos esetben az ellátottak helyzete, problémái ágazaton túli megoldási módokat feltételeznek, legyen az pl. egészségügyi, foglalkoztatási stb. körülmény. A dokumentumban külön fejezet foglalkozik az idősekkel – az Idősek életminőségének javítását szolgáló koncepció (2020–2024) alapján – és az esélyegyenlőséggel – Győr Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2018–2023 dokumentum alapján –, mely szorosan kapcsolódik a Szociális szolgáltatástervezési koncepció alapelveihez, céljaihoz. Az új idősügyi koncepcióhoz készült elemzések alapján azonosítják a szociális szolgáltatások vonatkozásában meghatározó kihívásokat, illetve a HEP kapcsán is kiemelik azokat a folyamatokat, azonosítják azokat az új szükségleteket, amelyek érintik, illetve hatással vannak a szociális ellátórendszerre.

3. Idősbarát Győr – Koncepció az idősek életminőségének javítására Győrben (2020–2024)

Az idősek életminőségének javítását célzó koncepció alapelvei, értékei és céljai között is megtalálhatók a WHO-s alapelvek, és explicite megfogalmazásra kerül az egészség, egészségfejlesztés is:

- a koncepció alapelvei: holisztikus szemlélet; aktív időskor, közösségi részvétel; egészséges idősödés; képességek megőrzése; társadalmi sokféleség;
- a koncepció értékei: egyenlő bánásmód; esélyegyenlőség, méltányosság; diszkrimináció-mentesség; szegregáció-mentesség; egyenlő hozzáférés;
- a koncepció céljai: időskor értékei; időskor erőforrás-jellege; egészségfejlesztés; önfejlesztés; önrendelkezés.

A Koncepció vizsgálja az egészségmagatartást, és az egészségi állapot szubjektív megítélését. A fejlesztési lehetőségek között megjeleníti az egészséggel kapcsolatos pozitív szemlélet kialakítását, az egészséges életmódot, az idősek aktivitásának támogatását, valamint az egészségmegőrző, tájékoztató programok elősegítését is.

A dokumentum az épített környezet, a társadalmi környezet és a lokális szolgáltatások területére koncentrálva az alábbi nyolc fő területhez kapcsolódóan fogalmazza meg az idősek

életminőségének javítását célzó célkitűzéseket: 1) külső terek és épületek (feladat pl. Egészség útvonal WIFI elérésének kialakítása); 2) közlekedés; 3) lakásügy, lakhatás, lakókörnyezet (pl. otthonápolási, gondozási lehetőségek fejlesztése); 4) társadalmi részvétel; 5) tisztelet és társadalmi integráció; 6) állampolgári részvétel és foglalkoztatás; 7) kommunikáció és információ; 8) közösségi támogatás, egészségügyi és szociális szolgáltatások.

Ez utóbbihoz kapcsolódóan részcélként fogalmazódik meg többek között:

- az egészségügyi és szociális ellátórendszer működőképességének megőrzése a helyi önkormányzati kompetenciák keretein belül;
- a két rendszer hatékony, együttműködő kapcsolatának erősítése az időskori egészségügyi és szociális szükségletek minél magasabb szintű kielégítésében;
- az egészségügyi alapellátási kihívások helyi szintű optimalizálása: háziorvosi ellátás, munkaerő- és lakásmobilitás, növekvő időskori egészségi kockázatok, demencia-ellátás tekintetében;
- a két szolgáltatás-szervezési cél: a szükségletekre való azonnali, proaktív reagálás magas színvonalú, tartalmas, kreatív, innovatív és hatékony szolgáltatásokkal, valamint a folyamatosan duzzadó, az idősödésből fakadóan tömegessé és egyre komplexebbé váló szociális és egészségügyi alapszükségletek egyre nehezebb kielégítésének, ellátásának a lehető legoptimálisabb összeegyeztetése;
- a család nélkül, egyedül, magányosan élő idős emberek gondozási szükségleteinek fokozott figyelemmel kísérése, a helyi önkormányzati erőforrások legszélesebb körű felhasználása.

E célkitűzések megvalósítása érdekében számos olyan feladatot és indikátort definiál a dokumentum, amely a szociális és egészségügyi ellátást érinti.

4–5. Győr Megyei Jogú Város Településfejlesztési Koncepciója 2014–2030, illetve Győr Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014–2020

A város Településfejlesztési Koncepciójának mottója magáért beszél: „Egészség, Kultúra, Innováció. A jövő Győrben épül.” A dokumentum a fenntartható fejlődés három pilléreként a környezeti, a társadalmi-kulturális és a gazdasági fejlődést emeli ki. Kiegyensúlyozott társadalmi viszonyok megteremtése és fenntartása érdekében hangsúlyozza, az alábbi alapelveket:

- demokratikus döntéshozatal,
- a közösséget összetartó szolidaritás és a terhek igazságos elosztása,
- a szegregáció elleni küzdelem,
- esélyegyenlőség biztosítása,
- testileg és lelkileg egészséges társadalom kialakulásának elősegítése.

A koncepció négy prioritásterületet emel ki: 1. Társadalom; 2. Gazdaság; 3. Épített és természeti környezet; 4. Energiahatékonyság, klímavédelem. A Társadalom területen belül az alábbi átfogó célt fogalmazza meg: „Győr már meglévő regionális szerepét tovább erősítve váljon határon átnyúló szellemi központtá, az oktatás, a kultúra és a sport kiemelkedő minőségére, értékteremtő hatásaira építve. A helyi társadalom – országos összehasonlításban is – legyen kiemelkedően aktív és egészséges, a városon belüli társadalmi különbségek maradjanak fenntartható és kezelhető mértékűek.”

Ennek megfelelően a Társadalom területre vonatkozó résztémák között hangsúlyosan megjelennek az alábbiak:

Szolidáris és befogadó társadalom: esélyegyenlőség biztosítása; a meglévő munkahelyek megtartása, új munkahelyek teremtése; befogadó társadalom fenntartása, ösztönzése.

Demokratikus helyi kormányzás: hozzájárulás a civil szervezetek működési feltételeinek biztosításához; hozzájárulás az egyházak működési feltételeinek biztosításához.

Egészséges társadalom: az egészségügyi és szociális szolgáltatások bővítése, hatékonyság javítása; egészség-tudatosság, prevenció, szemléletformálás; az élethosszig tartó sportolás lehetőségeinek fejlesztése; a szabadidő eltöltés lehetőségeinek szélesítése; időskorúak védelme. Ezen részcélok bővebb kifejtése is megtörténik a dokumentumban.

Az Épített környezet prioritáson belül is vannak az egészséget közvetlenül is érintő célkitűzések, pl. az egészséges lakókörülmények biztosítása. A természeti környezet vonatkozásában átfogó cél a természeti környezet megóvása, a folyóvizekre és a vízpartokra irányított kiemelt figyelem, a zöldfelületek növelése, a környezeti ártalmak minimálisra szorítása. Ezen célkitűzések is messzemenően érintik az egészséget, az életminőséget, ugyanakkor ez nem kerül kihangsúlyozásra a koncepcióban. Hasonlóan az infrastruktúra fejlesztésnél említhető a kerékpáros közlekedés infrastrukturális fejlesztése, de itt sem jelenik meg az egészséggel való kapcsolódás, csakúgy, ahogy a 4. prioritás, az Energiahatékonyság, klímavédelem esetében sem. A megújuló energiaforrások részarányának növelése, energiahatékony építés, energiahatékony városüzemeltetés (smart city), ezeken van a hangsúly e célterületnél, de szintén nem kapcsolódik össze az egészséggel, az életminőséggel, holott ezen dolgoknak is jelentős hatása van az egészségi állapotra. A holisztikus szemlélet e koncepcióban így csak részben érvényesül.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a 2014–2020-as fejlesztési időszakra határozta meg a város fejlesztésének főbb irányait úgy, hogy támaszkodik a 2014-2030-as Településfejlesztési Koncepcióban leírtakra. Az egyik meghatározott cél a koncepciónak megfelelően az egészséges, szolidáris, aktív és befogadó társadalom megerősítése, aminek része az esélyegyenlőség, a munkahelyek megtartása és új munkahelyek teremtése, illetve a befogadó társadalom fenntartása, ösztönzése minden korcsoport számára. Az ehhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztéseket városrészenként tartalmazza az ITS.

6. Szívügyünk Győr – Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Gazdasági Programja 2020–2025

A város 2020–2025 közötti időszakra vonatkozó gazdasági programja megfogalmazza, hogy a meglévő versenyelőny megtartásához és növeléséhez az szükséges, hogy a gazdasági fejlődést és a győri polgárok életminőségének javítását célzó fejlesztések a jövőben is folytatódjanak. A dokumentum pontokba szedve végig veszi a települést érintő legfontosabb fejlesztéseket és programokat, fejlesztési terveket. Az egészséget érintően az alábbi fejlesztések, illetve programok emelhetők ki:

- Városi közszolgáltatások fejlesztése, ahol az egyik prioritás az egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése. Az egészségügyi ellátórendszer fejlesztésére irányuló program célja, hogy minden városrészben komplex módon hozzáférhetőek legyenek az egészségügyi szolgáltatások. A fejlesztési program ennek javítása érdekében elsősorban orvosi rendelők korszerűsítését és építését tartalmazza, valamint a folyamatos orvos-beteg kommunikációt segítő „okos” megoldások kialakítását. Továbbá felmerül egy olyan 24

órás egészségügyi centrum létrehozása, ahol a hajléktalan emberek számára lenne biztosított a kórházi ellátást követően ápolási, utókezelési feladatok ellátása, hiszen az átmenti és a nappali szociális ellátások nem alkalmasak fekvő betegek ellátására.

- Az Önkormányzatnak a különböző ágazatok közötti együttműködés elősegítésével, a gazdasági és a civil szféra bevonásával az egészséget támogató környezet megteremtésében van a legfőbb szerepe. Fontosak az egészséget támogató fejlesztések, programok, mint pl. a sport infrastruktúra fejlesztése, korszerűsítése, sportrendezvények, Egészség-Piac programsorozat stb.
- Kiemelt szerepe van az egészségfejlesztés szempontjából a családok támogatásának. Fontos az is, hogy a prevenciós szolgáltatások, szűrővizsgálatok, csoportos és egyéni tanácsadás, családos, illetve szülőprogramok a lakóhely közelében, mindenki számára elérhetőek legyenek.
- Szükség van a szabadidős színterek számának növelésére, azok prevenciós lehetőségeinek kihasználására, továbbá a szórakozóhelyek biztonságának növelésére.
- A munkavállalók egészségének, munkaképességének megőrzésében a városi életmód programok mellett a munkahelyekkel való együttműködésben vannak tartalékok.
- Az aktív időskor feltételeinek biztosítása, pl. lakás átalakítási pályázat, mozgásprogramok támogatása, időseknek biztosított kulturális és oktatási programok szükségesek ehhez. További feladatot jelent az idősek megbecsülésének növelése, a magányos idősek elérése, a megfelelő tájékoztatás.
- Továbbra is kiemelt helyen szerepel azon családok támogatása, ahol tartósan beteg személy ápolása, gondozása miatt nincs arra lehetőség, hogy a család minden aktív tagja teljes szerepet vállaljon a munkaerőpiacon.
- Társadalmi kohéziót célzó helyi programok, melyek esetében az alábbi prioritások érvényesülnek: a társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok; a helyi identitás és kohézió erősítése; és közösség-vezérelt helyi fejlesztés.
- Modern Városok Program, melynek keretében több mint 130 milliárd forintos fejlesztés valósul meg közlekedési, turisztikai, kulturális, egészségügyi és felsőoktatási területen. Az egészséggel kapcsolatos beruház például a Rába Quelle Gyógy-, Termál- és Élményfürdő felújítása, bővítése, melynek során olyan élmény-gyógy-wellness fürdőkomplexum jön létre, ami egészségturisztikai szempontból is meghatározó lehet. Szintén a Modern Városok Program keretében kerül sor az új mentőállomás építésére a város területén és környékén az emelkedő lakosság szám által megnövekedett mentési feladatok ellátása miatt.
- Sportturizmus, egészségturizmus továbberősítése – külön fejezet is szól a sportéletről, azonban nem jelenik meg explicite a sport és az egészség összekapcsolása
- Turisztikai célú kerékpáros infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés – A kerékpáros közlekedés fejlesztése célja esetén sem jelenik meg az egészség szempontként, csak a turizmus erősítése, holott egyértelmű a kapcsolódás.

A program kitér a Covid-19 koronavírusjárványra is, melynek kapcsán kiemeli, hogy szükséges a helyi gazdaság diverzifikációjának tudatos elősegítése, és fontos az egészségipari kapacitások növelésének, fejlesztésének elősegítése is.

7. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Civil Koncepciója 2018–2023

Tulajdonképpen az egyetlen olyan stratégiai dokumentum a vizsgáltak közül, amelyben nem jelenik meg explicite az egészség kérdésköre, ugyanakkor a WHO-alapelvek fellelhetők. Megfogalmazódik a Civil Koncepcióban, hogy célja egy jól működő, kölcsönös érdekeken

alapuló partneri viszony kialakítása, a győri civil társadalom erősítése, az önkormányzat és a város lakosságának közösségei közötti harmonikus együttműködés megvalósítása és a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának elősegítése. Az Önkormányzat elsősorban a társadalmi egyenlőtlenségek, hátrányok leküzdésében, a kialakult akut helyzetek javításában számít a civil szervezetek munkájára:

- közvetítsék a lokális társadalom problémáit, észrevételeit, és amennyiben lehetséges, orvosolják azokat saját hatáskörükön belül;
- tartsák fenn a már meglévő e feladathoz rendelt szolgáltatásaikat, s amennyiben lehetséges fejlesszék, alakítsák azokat az új feltárt problémáknak megfelelően;
- fejlesszék érdekképviseleti hálózataikat és érdekérvényesítő képességeiket;
- legyenek közreműködők a szakpolitikai döntések előkészítésében, jogszabályok véleményezésében.

Definiálódik az is, hogy a civil szervezetek hozzájárulnak a lakosság komfortérzetének javulásához, ezáltal a város versenyképességének javításához. (13. o.) De nem jelenik meg például az a gondolat sem, hogy a civil szervezeteknek fontos szerepe van a társadalmi bizalom és a társadalmi tőke erősítésében, vagy az egészséges időskor biztosításában, melyek a WHO Európai Egészséges Városok VII. ciklusának fő témái közül a Lakosság téma prioritásai között szerepelnek. Nincs egészséggel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos cél megfogalmazva, illetve az sem, hogy ebben a civil szervezeteknek milyen szerepe van/lehet.

8. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Ifjúsági Koncepciója 2019–2024

Az Ifjúsági Koncepció helyzetleíró része számos, az egészséggel kapcsolatos kérdéskört taglal, mint például az egészségtudatos magatartást, egészséges életmódot, sportolási szokásokat, lehetőségeket, addikciókat, alkohol és drogfogyasztást, illetve kitér a közéleti szerepvállalásra, civil aktivitásra, önkéntességre is. A dokumentum jövőképében megfogalmazásra kerül, hogy a fiatalok a város innovációra való képességének egyik fontos pillérét jelentik, és átfogó célként fogalmazódik meg, hogy az ifjúsággal kapcsolatos horizontálisan megfogalmazódó területi célokat egységes cselekvésekbe integrálják. Győr kiemelkedő lakó-, munka- és kulturális környezetet szeretne kínálni az itt élő vagy itt letelepedni kívánó fiataloknak. A koncepció négy specifikus célt fogalmaz meg, melyek között a Tanulás és környezete; a Kreatív közösség; és a Társadalmi integráció mellett az Egészséges társadalom is megjelenik. Ez utóbbi célterület az alábbi módon definiálódik: „Az egészségtudatos magatartás, az egészséges és sportos életmód propagálása, annak infrastrukturális feltételeinek fejlesztése. Tájékoztatás a szűrőprogramokról, azok fontosságáról, a prevenciós tevékenység eszközeinek folyamatos fejlesztése, az interprofesszionális egyeztetések, fórumok támogatása, esélyegyenlőségi programok kialakítása, működtetése. A rendszeres sportolás népszerűsítése a fiatalok körében helyi sportolók, példaképek segítségével, valamint amatőr sportkörök támogatása.” (63. o.) A részcélok, intézkedések között megjelenik a prevenció, az esélyegyenlőség és az egészséges és sportos életmód. A prevenció alatt kiemeli a koncepció az interprofesszionális jelzőrendszer működtetését, szakemberek továbbképzését, új szolgáltatások és programok kidolgozását, prevenciós programok monitorozását, a fiatalkori betegségekre való figyelemfelhívást, az egészségügyi szolgáltatók egészségműveltséget fejlesztő tevékenységének elősegítését, továbbá a diákok és fiatal felnőttek prevenciós programokon való minél nagyszámú részvételének elősegítését. Az esélyegyenlőség mint részcél magában foglalja az integrált nevelési programok biztosításának ösztönzését, a professzionális közösségépítést, helyi esélyegyenlőségi program folyamatos működtetését. Az egészséges és sportos életmód alatt az

egészségtudatos magatartást és a sportos életmódot népszerűsítő programok támogatását, az infrastrukturális feltételek bővítését, valamint a fogyatékossággal élő fiatalok egészségét, életminőségét támogató szolgáltatások elérhetőségének javítását fogalmazza meg az Ifjúsági Koncepció.

9. Győr Megyei Jogú Város Drogstratégiája 2021–2025

A Drogstratégia missziójában határozottan megfogalmazódik, hogy a város döntéshozói és szakemberei elkötelezettek a városban élők egészségesebb életfeltételeinek kialakításáért, és vízionálódik az is, hogy az egészség szempontjait előtérbe helyező döntések és beavatkozások eredményeképpen javulnak az életfeltételek, növekszik az egészséget értékként kezelők száma, akik felelősséget vállalva és együttműködve tesznek egészségük érdekében. A stratégia megfogalmaz konkrét célokat, amelyek az egészséghez is kapcsolódnak, illetve az prevenció, szektorális együttműködés kívánalmát, főképpen egészségügy, szociális ellátás, vagy akár az oktatás tekintetében. „Nyitottá kell tenni az egészségügyet arra, hogy a szociális területen levő segítő potenciál összeadódjon, szinergiát teremtsen.” (22. o.)

10) Kreatív Győr – Győr Megyei Jogú Város kulturális és kreatív gazdasági stratégiája (2019–2028)

A stratégia jövőképében Győr a világra nyitott, kreatív város, ahol a társadalom és a gazdaság fenntartható fejlődésének meghatározó feltétele a polgárok aktív kulturális, társadalmi és gazdasági részvétele. A dokumentumban a közösségi, társadalmi részvétel és az egyenlő esélyű hozzáférés mellett megjelenik az egészséghez kapcsolódás is. A stratégia szemléletét jól jelzi, hogy a dokumentum kijelenti „a kulturális és kreatív ágazatok is rendelkeznek azzal a potenciállal, hogy javítsák az életkörülményeket, átalakítsák a közösségeket, munkahelyeket teremtsenek, serkentsék a növekedést, és más gazdasági ágazatokra is átgyűrűzzön hatásuk” (14. o.). Három stratégiai célkitűzést fogalmaz meg: társadalmi, gazdasági, illetve külső dimenziót. A társadalmi dimenzió nem más, mint a kultúrában és a kulturális sokszínűségben rejlő lehetőségek kiaknázása a társadalmi kohézió és a jólét érdekében. A társadalmi összetartozást erősítő funkciója mellett a dokumentum arra is felhívja a figyelmet, hogy a kulturális részvétel a testi és a mentális egészségre is jótékony hatással van. A közösségfejlesztés fontossága is hangsúlyos a dokumentumban, így célként is megfogalmazódik a közösségi, társadalmi részvétel fejlesztése, az emberek aktivitásának ösztönzése, a közösségi részvételre irányuló motivációjukat erősítő és kompetenciáikat fejlesztő alkalmak, lehetőségek bővítése, emellett a kulturális értékekhez való hozzáférés lehetőségének növelése, a kulturális intézményekben az egyenlő esélyű hozzáférés minél teljesebb körű biztosítása is fontos a részcélok körében.

11. Győr Megyei Jogú Város klímastratégiája 2021–2030 közötti időszakra

A Klímastratégiában megfogalmazott cél alapján Győr az éghajlatváltozás kiváltó hatásait és a klímaérzékenységét csökkentve kiváló települési életminőséggel rendelkező „élhető” város kíván lenni, a megfogalmazott átfogó adaptációs cél: „Győr a jövő klímatudatos, élhető városa legyen!” (6. o.) A stratégia három átfogó problémakört határoz meg: 1) az üvegházgázok növekvő kibocsátását; 2) a növekvő éghajlati sérülékenységet, érzékenységet; 3) és a nem fenntartható szokásokat és életmódot. Ennek megfelelően három célterületet emel ki a dokumentum: 1) üvegházgáz-kibocsátás csökkentését; 2) klímaadaptáció fejlesztését, megvalósítását és a 3) klímatudatosság kialakítását, szemléletformálást. Ez utóbbi átfogó cél

tekintetében megfogalmazódó célkitűzések kiemelik nemcsak a lakosság, hanem a gazdasági szereplők szemléletformálását, tudásainak bővítését is, ez a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás kialakítása szempontjából is meghatározó. Az éghajlatváltozás mérséklése, az ahhoz való sikeres alkalmazkodás csak széles körű összefogással érhető el, önmagában egyik szereplő sem elegendő ehhez, ennek okán a megfelelő partnerség kialakítására, a lehetséges szereplőkre is kitér a dokumentum.

Az éghajlatváltozás következményei jelentős mértékben befolyásolhatják az egészséget, ennek megfelelően meg is jelenik a beavatkozási területek, intézkedési javaslatok között ez a kérdéskör, az Adaptációs és felkészülési intézkedések között fogalmazódik meg az Emberi egészség védelme. Ugyanakkor elmondható, hogy ennél sokkal hangsúlyosabban kellene az egészségre gyakorolt hatások, illetve az egészség megőrzését megjeleníteni egy ilyen stratégiában. Sem a zöldterületekkel kapcsolatos célkitűzések (pl. zöldterületek védelme, megőrzése, növelése), sem a szemléletformálásra irányuló élkitűzések és intézkedési javaslatok explicit módon nem kapcsolódnak össze az egészséggel, egészségvédelemmel, -megőrzéssel. Egyetlen esetben kerül elő direkt formában a köznevelléssel, közoktatással kapcsolatosan egy olyan célkitűzés, melyben megfogalmazódik, hogy olyan tematikus, oktatást támogató kiadvány, módszertani gyűjtemény kidolgozása szükséges, amely érthetően bemutatja a klímaváltozás okait, kockázatait, jelenlegi és várható hatásait, ösztönöz a klímatudatos fogyasztói szokások kialakítására, valamint bemutatja az egészséget is érintő klímaváltozási hatások esetén alkalmazható teendőket az általános- és középiskolás korosztály számára.

3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV KIDOLGOZÁSÁT MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE

Az egészségfejlesztési tervezési folyamatot megalapozó helyzetelemzés munkálatai 2021 májusában kezdődtek és 2021 augusztusának végén zárultak le. Nagyrészt társadalom- és egészségtudományi szakértőkből álló kilenc fős team készítette el – figyelembe véve a korábbi, 2014-ben készült helyzetelemzés eredményeit is – az összetett empirikus módszertanra épülő kutatási anyagot. A munkafolyamat egységes és általános elemzési elvei a következők voltak:

- komparatív és felülvizsgáló jelleg,
- korábbi tervezési időszak eredményeiből való kiindulás,
- a WHO ajánlásainak megfelelő összetett indikátorkészlet használata,
- dinamikus, hosszú idősoros (5-10 éves) trendelemzés,
- problémaérzékenység,
- az egészségalakító tényezők lehető legszélesebb körű értelmezése,
- a területi és társadalmi egyenlőtlenségek és specifikumok beazonosítása,
- településrészi, városrészi szintű adatok, információk használata,
- a COVID-19 világjárvány következményeinek figyelembevétele.

A felmérések és elemzések során alkalmazott *sokoldalú empirikus módszertani eszközkészlet* részleteit az 1.2 alfejezet mutatja be részletesen. A tematikus fejezetek felépítése során kiemelt figyelmet kapott az, hogy a WHO ajánlásainak megfelelő indikátorkészlet elemeit minél nagyobb teljességben be lehessen építeni, illetve bemutatni. Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők lehető legszélesebb körének vizsgálata szintén alapvető fontosságú szempont volt, annak érdekében, hogy a determinánsok minél szélesebb spektrumát lehessen vizsgálni. A felmérések és elemzések kidolgozása és ismertetése során fontos cél volt az egészségfejlesztési tervezési folyamat intézkedésrendszerének differenciáltságához, célozhatóságához való hozzájárulás is. A helyzetfelmérést támogató adatok dinamikus megközelítés lehetővé tette, hogy a hosszabb távú változási trendek is követhetők legyenek (a vizsgált időszak 2010-2019 közé esik).

Az Egészségkép *tíz nagyobb elemző fejezetre tagolódik*, amelyből nyolc lényegében az egyes egészségdeterminánsó és egészségfejlesztési szempontból is lényeges dimenziókat járja körül részletesen: demográfiai folyamatok (2. fejezet); egészségi állapot, egészségmagatartás (3. fejezet); egészségügyi és szociális ellátás (4. fejezet); környezet-egészségügy (5. fejezet); életmód és életminőség, beleértve a lakásviszonyokat, iskolázottságot, foglalkoztatást, jövedelmi viszonyoka is (6. fejezet); városrendezés (7. fejezet); közlekedés (8. fejezet); oktatás és sport (9. fejezet). Külön fejezetek foglalkoznak az egészségfejlesztési terv kidolgozását megalapozó új primer felmérések eredményeinek összefoglalásával (10. fejezet), és a városrészi egészségprofilok megrajzolásával (11. fejezet).

A *COVID-19 világjárvány* következtében életbe lépő korlátozások bizonyos pontokon nehezítették a minél szélesebb körű, a helyi társadalom egészét bevonó megoldások alkalmazását. Nevezetesen a lakosság állapotának, véleményének és igényeinek felmérésére csak online kérdőíves adatfelvétel formájában kerülhetett sor, amely nélkülözi a megfelelő reprezentativitást. Városrészi lakossági fórumok szervezésére szintén nem nyílt lehetőség. A jól célzott, településrészi mélységű információk összegyűjtését és ezen keresztül a városrészi egészségprofilok megrajzolását így jóval kevesebb információra lehet alapozni. A reprezentativitás hiánya az egészségmagatartásra vonatkozó korábbi kérdőíves adatfelvételekből származó eredményekkel való összehasonlítást sem teszi lehetővé.

Az egészségkép elkészítését támogató *primer és szekunder adatforrások* összegyűjtése, illetve az adatstruktúra kialakítása során az alábbi alapelvek kerültek figyelembevételre és érvényesítésre:

A WHO ajánlásaihoz való alkalmazkodás: a tematikus fejezetek felépítése során kiemelt figyelmet kapott az, hogy a WHO ajánlásainak megfelelő indikátorkészlet elemeit minél nagyobb teljességben be lehessen építeni, illetve bemutatni. Bizonyos esetben a megadott indikátorok használata nem volt lehetséges – egyrészt információhiány, másrészt az adatszolgáltatás eltérő tartalmi struktúrája következtében. Ezekben az esetekben a vonatkozó tartalomnak leginkább megfelelő helyettesítő vagy közelítő adattartalmak használatára került sor az elemzéseknél.

Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők lehető legszélesebb körének vizsgálata: a fent említett ajánlásokhoz kapcsolódó indikátorokon túl a helyzetfeltárást és az állapotfelmérést támogató adatok körének kibővítésére oly módon került sor, hogy a determinánsok minél szélesebb spektruma vizsgálható legyen, értve ezalatt a közvetettnek tekinthető hatások felderítését is. Fontos szerepet játszanak ezen tényezők között a társadalmi státusz meghatározó indikátorai vagy a területi-lakókörnyezeti jellemzők.

Az egészségfejlesztési terv intézkedésrendszerének differenciáltságához, célozhatóságához való hozzájárulás: a fent említett társadalmi státuszra és belső területi differenciáltságra vonatkozó információk alkalmasak a specifikumok feltárására, bemutatására.

Longitudinális elemzések: a helyzetfelmérést támogató adatok – elsősorban a szekunder adatforrások – esetében dinamikus megközelítést alkalmaztak a készítők annak érdekében, hogy a trendek követhetők legyenek. A szekunder adatok jelentős része esetében – ahol azok elérhetők, illetve relevánsak – tíz éves időintervallumot vettek alapul, oly módon, hogy a vizsgált időszak 2010-2019 közé esik, a települési szintű társadalmi-gazdasági indikátorok túlnyomó többsége esetében az elérhető legfrissebb adat 2019-es. Eltérő időtartamok állnak rendelkezésre a mortalitás (2008-2018), illetve a morbiditás (súlyozott mozgóátlagok a 2014-2018 közötti időszakra vonatkozóan) indikátorai esetében. A primer adatforrások elemzése elsősorban keresztmetszeti jellegű, de korlátozott mértékben itt is tehető összehasonlítás, kivéve a különböző időpontokban készült lakossági kérdőíves adatfelvételek esetében.

Az egészségkép készítése során felhasznált adatforrások az alábbi csoportokba sorolhatók:
1) *Települési szintű társadalmi-gazdasági indikátorok*: ezek az adatok elsősorban a demográfiai folyamatokat, a foglalkoztatás és iskolázottság állapotát, valamint az életminőséghez kapcsolódó változatos információkat (lakásviszonyok, jövedelemi helyzet stb.) foglalják magukban. Ezen adatok többségének forrása a KSH területi statisztikai adatrendszere (T-STAR), de ezen túl felhasználásra kerültek a NAV vonatkozó adatbázisai (SZJA, TA), valamint a Szociális Ágazati Információs Rendszerben gyűjtött egyes indikátorok. A mortalitás és morbiditás jellemzőinek indikátorai (haláloki statisztikák, betegségcsoportok prevalenciájának területi egyenlőtlenségei) a Népegészségügyi Elemző Központ Információs Rendszeréből származnak. Ugyancsak a hasonló jellegű szekunder adatforrásokhoz tartoznak a környezeti állapotra, illetve a települési közszolgáltatásokra vonatkozó indikátorok, melyeknek forrásai általában az adott közszolgáltatás működtetésében részt vevő szervezetek (pl. Győr-Szol, Pannon-Víz).

2) *A város lakosságának életkörülményei, egészségi állapota, illetve az egészségmagatartás jellemzőinek mélyebb feltárása érdekében kérdőíves felmérésre került sor*. Az adatfelvétel online technikával készült, 2021 júliusában és augusztusában zajlott. Az elemzésekhez felhasználható teljes esetszám 1 976, amely az általános, összegző információk biztosításán túl alkalmas a területi sajátosságok, az eltérő városrészek helyzetének bemutatására, valamint segítségével vizsgálható a különböző demográfiai, illetve egyéb társadalmi-gazdasági jellemzők által lehatárolható csoportok helyzete is. A társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek feltárására viszont ez a módszer kevésbé alkalmas, hiszen éppen a sérülékeny társadalmi

csoportok számára nem biztosította kellő mértékben a hozzáférés lehetőségét. A kifejezetten az egészségkép megalapozásának céljából végzett adatfelvételen túl egyéb nagymintás primer adatforrások is rendelkezésre álltak, amelyek kiegészítő, esetlegesen összehasonlító jelleggel kerültek felhasználásra. Ilyennek tekinthető az előző, 2014-ben készült egészségkép készítése során végzett lakossági felmérés, de ide tartoznak olyan nagymintás adatfelvételek adatbázisai is, amelyek a város egyéb ágazati stratégiáinak támogatására szolgáltak (pl. a sportkoncepciót megalapozó lakossági, egyesületi és iskolai felmérés, droghelyzet felmérés iskolai kérdőíve, vagy az idősügyi koncepció elkészítését segítő lakossági kérdőív).

3) A szekunder statisztikai adatokon, illetve a kérdőíves felméréseken túl az egészségkép elkészítését *kvalitatív adatforrások is támogatták*. Ebbe a körbe tartoznak egyrészt azok *a stratégiai dokumentumok*, amelyek az elmúlt időszakban készültek a város számára és valamilyen módon érintik az egészségkép tekintetében releváns problémaköröket. Ezek feldolgozása a munka megalapozó szakasza során lezajlott. A stratégiai dokumentumok elemzése során kiemelt figyelmet kapott az előző, 2014-ben készült egészségkép és egészségfejlesztési terv, az ezekben feltárt jellemzők, illetve megfogalmazott beavatkozási irányok alapul szolgáltak az összehasonlításhoz.

4) A primer kvalitatív adatforrások körét *interjús adatfelvételek* képezik, amelyek három csoportba sorolhatók. Az önkormányzati bizottságok vezetőivel és tagjaival, illetve az önkormányzati képviselőkkel készített interjúk a lakosság egészségi állapotáról alkotott átfogó külső kép megismerésén túl arra is szolgáltak, hogy kiegészítő információkat biztosítsanak az egyes városrészek helyzetéről. A szervezeti interjúk olyan – elsősorban civil – szereplőket céloztak, amelyek tevékenysége szoros kapcsolatban áll az egészségi állapot és egészségmagatartás vizsgálatával, valamint az egészségfejlesztéssel. Az egyéni interjúkon túl fókuszcsoportos beszélgetések is lezajlottak, amelyek alanyai a különböző tématerületeken érintett szakemberek voltak.

3.1. SWOT-ELEMZÉS

A SWOT-elemzés célja az egészségfejlesztési szempontból legfontosabb erősségek és gyengeségek, illetve lehetőségek és veszélyforrások minél egzaktabb beazonosítása és rendszerezése az átfogó helyzetelemzés, városi egészségkép eredményeiből kiindulva. Az Egészségfejlesztési terv kidolgozását megalapozó empirikus vizsgálatok és elemzések eredményeinek egyfajta tömör összegzéseként is kezelhető.

Demográfiai folyamatok

Erősség	*Gyengeség*
– A város lakónépessége folyamatosan és egyre nagyobb ütemben emelkedik; – A születéskor várható élettartam emelkedik, és kedvezőbb az országos átlagnál; – Megyénkben a teljes termékenység növekedése tapasztalható, nőtt a fertilis korú nők körében az élveszületések száma; – A házasságon belüli születések aránya növekvő tendenciát mutat; – Csökkent a koraszülött, illetve az alacsony testsúllyal született kisbabák száma és életesélyeik javultak; – Kedvező házassági mozgalom: a házasságok számának növekedése;	– Az állandó népességszám folyamatos csökkenő tendenciát mutat; – Az aktív korú népesség (15-64 éves korosztály) száma folyamatosan csökken; – A helyi társadalom egyre erőteljesebb ütemű elöregedése; – A férfiak halálozási mutatói rosszabbak, de van egy javuló tendencia (csökkenő görbék). A nők esetében a tendencia mérsékelten javuló csak;

– Javuló (csökkenő) válási arányszám.	
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– A gyermek születésszám emelkedéséhez hozzájárulhatott a gyermekvállalást ösztönző állami támogatások rendszere; – A demográfiai adatok javítását célzó tartalékok a 40-59 éves népességben vannak– – Pozitív belföldi vándorlási egyenleg.	– A népesség természetes fogyása. – Változó családszerkezet, csökkenő háztartásméret; – COVID-19 világjárvány demográfiai hatásai.

Egészségi állapot

Erősség	***Gyengeség***
– A lakosok egészségi állapota az országos átlaghoz viszonyítva jobb; – A halálozási arány az országos adatokhoz képest a közép-, alacsony kategóriába sorolható; – Egészségügyi ellátórendszer infrastrukturális háttere megfelelő; – Az egészségügyi szolgáltatások biztosítottak a támogatott, és a magán szférában egyaránt; – Az egészségügyi szolgáltatások, prevenciós eszközök elérhetősége magas arányú; – Az egészségmagatartás tényezői a lakosság körében ismertek.	– Nemzetközi összehasonlításban a lakosság egészségi mutatói kedvezőtlenek; – A kórházi kapacitás, a szolgáltatások elérhetősége korlátozott; – A lakosság a saját egészségét alacsonyra értékeli; – Az egészségügyi, ingyenesen elérhető preventív szolgáltatások fejlesztést igényelnek; – Az egészségkárosító tényezők ismerete egyes területen korlátozott a lakosság körében; – A mentálhigiénés kultúra alacsony szintű;
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– Infrastruktúra (egészségügy, sport, szabadidő) fejlesztés városrészenként; – Célcsoportokra szabott programok tervezése az egészségtudatosság, a fizikai aktivitás területén, egészségügyi szolgáltatások biztosítása; – Magasabb arányú információ átadás a lakosság számára a prevenció, egészségmagatartás területén, városrészenként, a hatékonyabb elérés érdekében; – A munkahelyi egészségnevelés, egészségmagatartás változás elősegítése; – Nemzetközi rendezvények az egészségfejlesztés területén. Határmenti együttműködések kiépítése. – Az egészséges életmód faktorai együttes alkalmazásának megismertetése, az egyes szakágazatok együttműködése (egészségügy, oktatás, kultúra, sport, szociális szféra stb.).	– Területi különbségek alakulnak ki városrészenként az elérhető egészségügyi szolgáltatások, sportolási lehetőségek tekintetében; – Bizonyos társadalmi csoportok hátrányba kerülése (munkaerőpiaci szereplők, kisgyermekes családok, időskorúak) az egészségügyi szolgáltatások, sport szolgáltatások elérhetőségében; – Szakemberek a pályaválasztás és pályamódosítás során más, gazdaságilag jövedelmezőbb területek felé áramlanak; – Az online függőség terjedése; – A tudományosan nem megalapozott ismeretek elterjedése az egészségtudatos életmód alapos ismerete hiányában; – A digitális/online világ elterjedésével az egészségi problémák fokozódnak (inaktivitás, kirekesztődés, szociális kapcsolatok leépülése). – COVID-19 világjárvány egészségre gyakorolt kedvezőtlen hatásai.

Egészségügyi és szociális ellátás

Erősség	*Gyengeség*
– Az egészségügyi alapellátásba tartozó praxisok betöltöttek; – Megvalósul az „egy orvos egy rendelő elv”; – A fogorvosi alapellátáshoz kapcsolódóan a város önkormányzata önként vállalt feladatként két szakellátás, a fogászati röntgen ellátás, illetve a fogszabályozás szervezésében játszik meghatározó szerepet; – A járóbeteg, illetve fekvőbeteg szakellátás gyakorlatilag teljes palettája megtalálható a városban; – Több kisebb-nagyobb magán egészségközpont található a városban, melyek kiegészítik és ellensúlyozzák az állami ellátórendszer hiányosságait; – Van fizetőképes kereslet a magán egészségügyi központok szolgáltatásaira; – A városban vannak olyan kezdeményezések, illetve civil szervezet, melyek közvetlenül vagy közvetetten szerepet vállalnak az egészségtudatosság, egészségmagatartás formálásában; – Széleskörű szociális ellátó- és szolgáltató rendszer működik a városban; – Az önkormányzat több olyan szociális ellátást, szolgáltatást is biztosít, amely nem tartozik a kötelező szociális feladatellátásba; – Jelentős együttműködés a városban működő egyházi és civil szervezeti szereplőkkel, bevonásuk a szociális ellátásba ellátási szerződéssel; – A különböző szociális ellátások, szolgáltatások térben ‘eloszlanak’, több városrészben jelen vannak (pl. idősek nappali ellátása, bölcsődék, hajléktalan ellátás, CSGYK irodái); – Van lehetőség a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek bölcsődei elhelyezésére.	– Szakemberhiány az egészségügyben; – Az egészségügyi karrierben az életpálya modell kevésbé hatékony; – A prevencióban nem vállalnak nagy szerepet a háziorvosok; – A szociális ellátás területén ellátatlan szükségletek, kapacitáshiány és/vagy férőhely hiány miatt az ellátásra várakozók száma nagyon magas (idősek átmeneti és bentlakásos ellátása, fogyatékossággal élők nappali ellátása, házi segítségnyújtás); – Magas a szakorvosi ellátásokkal elégedetlenek aránya - lakossági kérdőívet kitöltők 54%-ára az elégedetlenség valamilyen mértéke jellemző; – A lakosság jelentős hányadánál nincs jelen a preventív szemlélet, a kérdőívet kitöltők fele csak akkor fordul orvoshoz, ha már komolyabb panaszai vannak, vagy már nagy a baj.
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– Több magán egészségközpont található a városban; – WHO Egészséges Városok Programiroda működtetése; – Egészségvédelembe, egészségfejlesztésbe, illetve a szociális ellátásokba bevonható civil szervezetek jelenléte a városban; – Az óvodáknak és iskoláknak iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programot kell kidolgozniuk.	– A felnőtt háziorvosi, a házi gyermekorvosi, illetve a fogorvosi alapellátás terén jelentős aránytalanságok – akár többszörös különbségek – tapasztalhatók az egyes szolgálatokra jutó lakosságszámban; – A háziorvosok korösszetétele; – Szakemberhiány mind az egészségügyben, mind a szociális ellátásban; – Az egészségügyi és szociális ellátórendszerben megmaradt szakemberek túlterheltsége;

Oktatás és sport

Erősség	*Gyengeség*
– Versenysport infrastruktúra megléte; – Versenysport utánpótlás bázisának erős jelenléte; – Versenysport támogatások magas szintje; – Sportszakmai képzés minden oktatási szinten megvalósul; – Mindennapos testnevelés az oktatásban; – Szabadidős tevékenységek növekvő elérhetősége.	– Szabadidősport és versenysport szolgáltatások nagy különbsége a versenysport erős hangsúlyával; – Szabadidősport tevékenységek infrastrukturális elérhetősége egyenlőtlen; – A versenysport tehetség megtartó erejének hiánya; – Városrészenkénti szabadidősport lehetőségek elérésének nagy különbsége; – Szabadidősport lehetőségek információhiánya; – A mindennapos testnevelés feltételeinek hiányosságai.
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– Városrészenkénti szabadidősport infrastruktúra fejlesztés; – Szabadidősport szervezetek bemutatása, megismerése számára nagyobb platform biztosítása; – Szabadidősport eszközök beszerzésének támogatása; – Célcsoportonkénti szabadidőfejlesztés (munkahelyi sport támogatása, időskorúak sportolási lehetőségeinek bővítése városrészenként, iskoláskorúak sportág kiválasztásának elősegítése minél több sportág megismerésével, a mindennapos testnevelésbe több sportág bevonása); – Több szakember bevonása a szabadidősport életmódba építése érdekében; – Digitális technológia támogatása a szabadidősportban.	– Inaktív életmód növekedése; – Távolsági akadályok a szabadidősport infrastruktúrájának elérésére (városrészenként eltérő lehetőségek); – Társadalmi különbségek kialakulása a szabadidősport finanszírozásának lehetőségeiben; – Sportszakemberek alkalmazásának hiánya a szabadidősport kialakításában; – A munkahelyi produktivitás csökkenése; – A fiatal generáció antropometriai deformitásai (tartási rendellenesség, gerincdeformitások, testsúly) – COVID-19 világjárvány oktatási hatásai.

Környezet, közlekedés, városrendezés

Erősség	*Gyengeség*
– A válaszadók többsége a városi környezettel alapvetően elégedett; – A város folyamatosan figyelemmel kíséri a városi környezeti és az egészséget veszélyeztető tényezők változását; – Vezetékes ivóvízhez, szennyvízelvezetéshez és hulladékkezeléshez való teljes körű lakossági hozzáférés; – A vezetékes ivóvíz, a szennyvízelvezetés és a hulladékkezelés szolgáltatások magas minősége;	– Bár a város levegőminősége a mérőpontok adatai alapján “jó” minősítésű, a lakosság megítélése szerint városrészenként jelentős eltérések mutatkoznak; – A lakossági vélemények szerint a Belváros városrészben jelentős a zajterhelés, a levegőszennyezés; – A Belváros városrész lakói között vannak a legtöbben, akik a városi zöldfelületek minőségével elégedetlenek.
Lehetőség	***Veszélyforrás***

– Csapadékvizek összegyűjtésével és hasznosításával kapcsolatos fejlesztési tervek; – Zaj- és rezgésterhelés csökkentését célzó intézkedési tervek; – A válaszadók több, mint fele fontosnak tartotta, hogy a klímaváltozás egészség-hatásaival kapcsolatos ismereteit bővítése; – Tervezett városi zöldfelület-fejlesztések.	– A gépjárműforgalom erősödése esetén a város levegőminőségének romlása, por- és zajterhelés növekedése; – A tervezett zaj- és védelmi intézkedések megvalósításának elmaradása; – Tervezett városi zöldfelület-fejlesztések elmaradása; – A prevenciós tevékenységek során a klímaváltozás okozta egészségkockázatok figyelmen kívül hagyása.

Életmód, életminőség

Erősség	Gyengeség
– Magas jövedelemszint; – Kedvező foglalkoztatottsági viszonyok; – Gazdasági megtartóerő, munkaerővonzás; – Alacsony munkanélküliség; – A lakásállomány minősége folyamatosan javul, a laksűrűség csökken; – A Győrrel, mint lakóhellyel való elégedettség mértéke általánosságban magas.	– Viszonylag jelentős különbségek a városrészek között az anyagi életminőség tekintetében; – Az aktív és közösségi szabadidős tevékenységekben résztvevők aránya alacsony; – Az új lakóterületek/lakóparkok kiszolgáló infrastruktúrával való ellátottsága gyenge;
Lehetőség	**Veszélyforrás**
– Az egészségtudatos, aktív életmód mintájának elterjedése a helyi társadalom szélesebb rétegeiben; – A klímavédelemmel, fenntarthatósággal, zöld-megoldásokkal összefüggő életvezetési normák és gyakorlatok erősödése;	– A külterületek - elsősorban a zártkerti övezetek - népességnövekedési ütemét nem követi a lakókörnyezeti minőség javulása; – COVID-19 világjárvány életmódra, életvitelre, társadalmi életre gyakorolt kedvezőtlen hatásai.

3.2. PROBLÉMATÉRKÉP - EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI KIHÍVÁSOK, PROBLÉMÁK ÉS IGÉNYEK

Az egészségfejlesztéssel összefüggő városi/térségi – bizonyos esetekben pedig akár országos, vagy globális léptékű – kihívások és problémák, illetve a különböző érintetti csoportok igényei és szükségletei a legpontosabban a primer kutatások eredményeiből szintetizálhatók. A városi szintű egészségkép megrajzolásakor alkalmazott helyzetelemzések közül ebben az értelemben a lakossági online kérdőíves felmérés, a szakértői fókuszcsoportos megbeszélések, a civil szervezetek képviselőivel, illetve az önkormányzati képviselőkkel készült személyes interjúk a lényeges információhordozó eszközök. A fejezet ezeknek a felméréseknek a problémaérzékeny összefoglalását jeleníti meg.

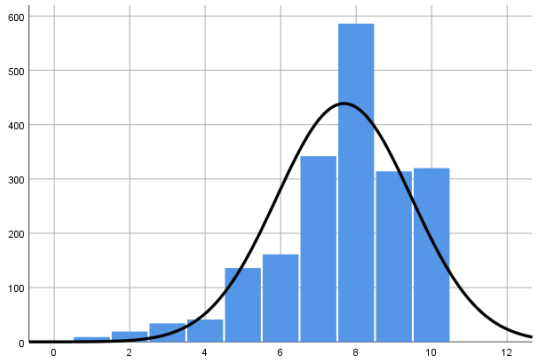
3.2.1. A lakossági elégedettségfelmérés tapasztalatai és a fejlesztési igények/szükségletek irányai

Az online lakossági kérdőíves adatfelvétel révén több kérdésen keresztül mérhetővé vált a Győrben élő válaszadók *elégedettsége és szükséglete* az egészséggel összefüggő kérdéskörök vonatkozásában. A lakossági elégedettség lehetséges indexei között az első, átfogó mérőszám alapja az alábbi kérdés volt: „Összességében mennyire elégedett Ön Győr városával, mint lakóhellyel?”. Egy tíz fokozatú pontozás jelenti az *általános elégedettségi index* skálaértékét,

ahol a nagyobb pontérték utal a magasabb általános elégedettségi szintre. A *specifikus elégedettségi index* alapját számos (összesen 19 db) előre megadott települési jellemző (főként szolgáltatás, intézmény, jellemző adottság, állapot) szubjektív megítélése alkotja. Ebben az esetben egyenként, tényezőnként kellett egy négy fokozatú pontrendszerrel értékelni a város bizonyos jellemzőit és a Győrben elérhető szolgáltatásokat. Ebben az esetben is a nagyobb pontérték utal a magasabb specifikus elégedettségre. A 19 tényező alapján (átlagolással) kialakítható a lakosság *összesített elégedettségi indexe*.

A kérdőíves felmérésbe önként bekapcsolódó győri lakosság nem reprezentatív mintájában *kiemelkedően magas a várossal, mint lakóhellyel kapcsolatos általános elégedettség szintje* (*3.1. ábra*). A tíz fokozatú skálán az 5-6 pont körüli értékek jelentenék az átlagos elégedettségi szintet. Ehhez képest az index átlagértéke 7,7 pont, mediánja pedig 8 pont. A közel kétezer kitöltő 62 százaléka legalább 8 pontot adott a kérdésre. A válaszolók 16 százaléka 9 pontra, másik 16 százaléka pedig 10 pontra értékelte a város lakóhelyi adottságainak minőségét. Gyakorlatilag a felmért lakosságnak mindössze a 16-17 százaléka értékelte átlagos lakhatási adottságúnak a város jelenlegi jellemzőit, és mindössze 3 százalékuk tekinthető elégedetlennek.

3.1. ábra: Általános elégedettségi index - Összességében mennyire elégedett Ön Győr városával, mint lakóhellyel? Kérjük, értékelje 1-től 10-ig! (N=1962)

	Statisztika		Megoszlás
N	Érvényes válasz	1962	
	Hiányzó válasz	14	
Átlag		7,7	
Medián		8,0	
Egységnyi szórás		1,78	
Terjedelem		9	
Minimum		1	
Maximum		10	

Pontérték		N	%	Kumulált %
	1 – egyáltalán nem elégedett	9	,5	,5
	2	19	1,0	1,4
	3	34	1,7	3,2
	4	41	2,1	5,2
	5	136	6,9	12,2
	6	161	8,2	20,4
	7	342	17,4	37,8
	8	586	29,9	67,7
	9	314	16,0	83,7
	10 – teljes mértékben elégedett	320	16,3	100,0
	Összesen	1962	100,0	

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az általános elégedettség mértékében az anyagi helyzet szubjektív megítélésén kívül *egyik szociodemográfiai paraméter mentén sem figyelhetőek meg szignifikáns eltérések* a felmérés adataiban. Tehát nem igazán detektálható az elégedetlen lakosság profilja a nagyon alacsony ráta miatt. Viszont még a jelenlegi anyagi helyzet szubjektív megítélése során is nagyon mérsékeltek a csoportátlagok különbségei. A rossz anyagi helyzetben élők is 7,1 pontos átlagos

elégedettséggel jellemezhetők, míg a jó anyagi helyzetűek 8,1 pontra értékelték a várost, mint lakóhelyet.

Természetesen sokkal informatívabb megoldás *a tényezőspecifikus elégedettségi szint* felmérése, amely differenciált véleménynyilvánításra ad lehetőséget a város különböző jellemzői, adottságai és szolgáltatásai szerint (*3.2. ábra*). Ezzel a megoldással lokalizálhatók a kevésbé értékelt, vagy kimondottan problémásnak tartott területek, amelyek a városi egészségfejlesztés irányainak szempontjából sem mellékesek.

3.2. ábra: Specifikus elégedettségi index - Összességében mennyire elégedett Győr város alábbi jellemzőivel? Kérjük, értékelje 1-től 4-ig! (N=változó elemszám)

1- teljes mértékben elégedetlen … 4 - teljes mértékben elégedett	**N**	**Átlag**	**Elégedett %**
- ivóvíz minősége	1857	3,27	86%
- bevásárlási lehetőségek	1925	3,17	81%
- sportolási, rekreációs lehetőségek (fizetős)	1326	2,95	77%
- fizetős szűrővizsgálatok	1354	2,90	75%
- sétálóutcák	1820	2,85	74%
- gyalogos közlekedés biztonsága	1883	2,70	67%
- háziorvosi ellátás	1759	2,66	62%
- helyi közösségi élet	1600	2,66	62%
- közbiztonság	1862	2,65	62%
- levegő tisztasága	1784	2,61	60%
- kerékpárút-hálózat	1622	2,58	58%
- sportolási, rekreációs lehetőségek (ingyenes)	1500	2,56	55%
- városi zöldterületek	1874	2,54	55%
- közterületek tisztasága	1911	2,48	52%
- tömegközlekedés	1468	2,42	50%
- ingyenes szűrővizsgálatok	1491	2,34	44%
- kórházi ellátás	1528	2,34	44%
- csapadékvíz elvezetése	1824	2,33	43%
- szakorvosi ellátás	1742	2,28	39%

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A megkérdezett közel 2000 lakos alapvetően az ivóvíz minőségével és a vásárlási lehetőségekkel a leginkább elégedett a városban. Összességében a válaszadók többsége a felsorolt 19 jellemző nagyobbik hányadánál inkább elégedett a jelenlegi állapotokkal. Általános tendencia, hogy a teljes mértékben elégedett lakosok aránya alacsonyabb (általában 10-20 százalékos súllyal). A táblázat középső zónájában szereplő tényezők esetében már sokkal differenciáltabbak a vélemények, inkább csak átlagos volt az elégedettségi szintje a megkérdezetteknek. Kritikusabb vélemények fogalmazódtak meg a köztisztaság, a tömegközlekedés, az ingyenes szűrővizsgálatok, a kórházi ellátás, a csapadékvíz elvezetés és a szakorvosi ellátás kapcsán.

A kérdőíves felmérés során néhány esetben nyitott kérdések formájában mondhatták el a Győrben élő válaszadók *a fejlesztési igényeiket, ötleteiket*. Ezek között az egészségfejlesztési terv megalapozása szempontjából messze a legfontosabb kérdésnek az minősült, hogy a megkérdezettek szerint „mit kellene tenni ahhoz, hogy Győr városa egészségesebb lakóhely legyen” (*3.1. táblázat*). Összesen 1430 személy szöveges formában is elmondta a véleményét ezzel a kérdéssel kapcsolatban, így gyakorlatilag a vizsgált minta 72 százaléka megosztotta a fejlesztési elképzeléseit, ötleteit.

3.1. táblázat: A lakossági igények és szükségletek listája az említések előfordulási, ismétlődési gyakorisága alapján

Lakossági kérdőív – Mit kellene tenni, hogy Győr egészségesebb város legyen?
– Zöldterületek növelése, parkosítás, fásítás, játszóterek fejlesztése, erdősítés, – Szabadidőparkok és közösségi terek számának és minőségének növelése – Lakossági szemléletváltás, fenntarthatóság, zöld szemlélet, zero-waste életmód –
– Autóforgalom, dugók csökkentése, jobb parkolási lehetőségek, autók kitiltása a belvárosból – Közösségi közlekedés, járatszám növelés, külső városrészek jobb elérhetősége, e-buszok – Kerékpáros közlekedés fejlesztése, több kerékpártároló, jobb kerékpárutak – Elővárosi vasút, kötöttpályás közlekedési megoldások, külső városrészi parkolókkal – Győrbike használatának egyszerűsítése, alternatív közlekedési eszközök támogatása, e-mobilitás –
– Egészségügyi (szakorvosi, kórházi) ellátás javítása, elérés gyorsítása, várakozási idő csökkentése, – Házi orvosok, védőnők folyamatos képzése (prevenció, obszerváció) – Egészségmegőrzés fontosságának tudatosítása, egészségmegőrző programok számának növelése – Kisgyermekek, fiatalok az elsődleges célcsoport – Egészségügyi szűrőprogramok népszerűsítése, ingyenes szűrővizsgálat minden lakosnak évente egy alkalommal – Naprakész, egyértelmű információk az elérhető egészségügyi, sportolási, rekreációs szolgáltatásokról, lehetőségekről, akár önálló honlap, közösségi média stb. formájában. – Egészséges ételeket nyújtó vendéglátóhelyek számának növelése, egészséges táplálkozás propagálása –
– Köztisztaság növelése, szennyvízszag megszüntetése – Akadálymentesítés sok helyen még nem megoldott – Hulladékkezelés fejlesztése, szelektív megoldások bővítése, szemetelés szigorúbb büntetése – Csapadék- és szennyvízelvezetés hiányosságainak megoldása –
– Mozgást, aktivitást ösztönző programok, rendezvények számának növelése – Több sportprogram szervezése, sportolási (ingyenes) lehetőségek számának növelése, csapat- és tömegsportpályák – Több ingyenes sportolási lehetőség, például esetleg több sportpark létrehozása más városrészekben is – Rekreációs aktivitások, lehetőségek bővítése, több lehetőséget kellene biztosítani aktív ingyenes szabadidős tevékenységekre – Vizi sportolási lehetőségek növelése, uszodák számának és területi eloszlásának javítása – Dunapart további fejlesztése sport és kulturális céllal – Idősek számára is használható fitnesz eszközök telepítése a parkokba – Városrészi rekreációs és sportprogramok és rendezvények számának növelése –
– Lokális termékek, termelői piacok bővítése – Lakossági kézműves, kézműipari központ – Egészségnapi programok szervezése, egészségnapok bevezetése – Túlzsúfolt lakóparkok építésének szabályozása – Dohányzás szabályozása közterületeken – Belépési kedvezmények helyi lakosoknak, fiataloknak, időseknek – Pszichés egészség megőrzése, bővíteni az ingyenes pszichológusi szolgáltatás igénybevételét

Lakossági kérdőív – Mit kellene tenni, hogy Győr egészségesebb város legyen?
Hívószavak Zöld, tiszta, rendezett, elektromos, fenntartható, autómentes, kerékpáros, közösségi közlekedési, aktív, rekreáció, sportos, területileg egyenletesen eloszló, preventív, célzott, kor szerint differenciált…

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az összefoglaló táblázat egyszerre jelöli ki a lakossági szükségletek és igények, és a konkrét fejlesztési ötletek legfontosabb irányait, dimenzióit (táblázat vízszintes vonallal elválasztott zónái), másrészt a válaszok ismétlődésén, rendszerességén alapuló gyakorisági szempontú súlyát, fontosságát (a tényezők sorrendje). *A városban élők gondolkodásmódja és az ebből leszűrt kollektív üzenete az egészségesebb környezet, lakóhely megteremtése kapcsán nagyon világos, egyértelmű, koherens és alapvetően 21. századi elemeket tartalmaz:* zöldterületek növelése, tisztább és fenntarthatóbb környezet, lakossági szemléletváltás, kevesebb autó, fejlett közösségi közlekedés, alternatív mobilitási lehetőségek, jobb egészségügyi ellátás, több információ, prevenció és egészségtudatosság, aktív és sportos életformák és szolgáltatások támogatása, helyi közösségi élet dinamizálása, az adottságok és lehetőségek térbeli (városrészi) eloszlásának fejlesztése és kiegyensúlyozása, szociodemográfiai/területi alapon célzott és differenciált beavatkozások preferálása.

3.2.2. A fókuszcsoportos szakmai interjúk és az önkormányzati képviselőkkel készített személyes interjúk alapján kirajzolódó problémák és kihívások

Összesen 5 darab szakértői fókuszcsoportos megbeszélés (összesen 55 fő részvételével), 6 db kiegészítő interjú, továbbá 22 darab önkormányzati képviselői személyes interjú készült a városi Egészségkép és Egészségfejlesztési Terv kidolgozása során. Így több mint 80 olyan személy véleményét gyűjtötték össze és elemezték a készítők, aki szakmai és/vagy döntéshozói szempontból is érintett a témakörben. A problématérkép második elemeként ezen beszélgetések tapasztalatainak összefoglalását tartalmazza az alábbi táblázat.

Probléma megnevezése	Probléma rövid leírása
Egyenlőtlenségek vannak az egészségi állapotban.	Jellemzően a roma lakosságnak, a HHH-nek (Halmozottan Hátrányos Helyzetűek) a nőknek, a gyermek- és felnőtt fogyatékossággal élőknek, a pszichiátriai megbetegedésben szenvedőknek és szenvedélybetegeknek rosszabb az egészsége. Nincsenek pontos információk az érintettek számáról és a problémáik jellemzőiről.
Sok óvodás korú kisgyermek elmaradt a mozgásfejlődésben és az állóképességük nem az életkoruknak megfelelő.	A gyermekkori mozgásfejlődési zavar, ha nem kerül fejlesztésre, magával hozza a finommotoros mozgás zavart és megjelenik a figyelem zavar is.
Az elhízás arányában emelkedő tendenciát mutat a gyermekek körében.	A már általános iskolás korba megjelenő elhízás nagyon sok esetben extrém méretű elhízás, amely kockázata a legfőbb halálozást okozó megbetegedésnek.
Sok a látás probléma iskoláskorban.	A digitális eszközöket nagyon magas óraszámban használják az érintettek, amely valószínűleg hozzájárulhatott. Nagyon sok család nem tudja finanszírozni a szemüveget.

Probléma megnevezése	Probléma rövid leírása
A mentális problémák az SNI-s (sajátos nevelési igény) és BTM-s (beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség) gyerekek száma emelkedő tendenciát mutat.	A lelki megbetegedések és mentális betegségek már az 5-6. osztálytól jelentkeznek az iskolákban és számuk emelkedik. Jellemző a falcolás (önsértés). A „nem vagyok elég jó”, az önelfogadás hiánya is megjelenik a gyermekeknél.
Egyre gyakoribbá válik a bántalmazás és az agresszív viselkedés a fiatal korosztály körében.	Területi egyenlőtlenségek vannak a városrészek tekintetében. Nemenkénti különbség pedig, hogy a fiúknál a fizikai bántalmazás jellemző, míg a verbális bántalmazás a lányoknál. A cyberbullying (ha valaki weboldalakon, social média platformokon, online játékokon, applikációkon keresztül, chaten, e-mailben vagy sms-ben bántóan, erőszakosan, megalázóan vagy kirekesztően viselkedik**)** is egyre terjed.
Az utóbbi években a nemi identitás zavarok is egyre gyakrabban jelentkeztek.	Főként a lányok elfiúsodása jellemző. A probléma a 14 éves kortól jelentkezik általában.
A dohányzás és a drogfogyasztásban pozitív változás történt, de a telefon- és online függőség, közösségi, illetve a média használat növekszik.	Objektíven nem lehet mérni az online függőséget és előfordulását, sajnálatosan a térnyerés nem látható, és nem láthatóak a következményei azonnal, de hosszú távon akár testi szinten is egészségi állapot változáshoz vezethet. További következménye a közös programok- és a verbális kommunikáció csökkenése nemcsak a családban, hanem a társadalomban is. Hosszabb távon pedig gátolhatja, hogy felnőtt korára az egyén önálló, dolgozó, független emberré váljon.
Energiaitalok fogyasztása az utóbbi időben markáns emelkedést mutat.	A tanulók körében van olyan, aki 3-4 dobozzal is elfogyaszt egy tanítási napon. Ez viselkedési, koncentrációs zavarokhoz, tanulási nehézségekhez, hosszabb távon egészségi ártalmakhoz vezet.
A győri felnőtt lakosság körében emelkednek a megbetegedések.	Emelkedő tendenciát mutatnak a keringési szervrendszer megbetegedései, a mozgásszervi-, a pszichiátriai megbetegedések (pszichózisok, személyiségzavarok, érzelmi labilitás, Borderline szindróma, antiszociális viselkedések, játékfüggőség…stb.) az elhízás, a diabétesz. A hajléktalan betegek száma is erősen emelkedő tendenciát mutat, főként a pszichiátriai osztályon.
A férfi népesség életesélyei rosszabbak.	A férfiak egészségi állapotának megőrzésére nagyobb hangsúlyt kellene fektetni, sokkal több szűrővizsgálatot és konkrét beavatkozást kellene a szervezni számukra. A hajléktalanokat be kell vonni a szűrővizsgálatokba.
A fogyatékossággal élők körében a fogászati kezelés nincs megoldva Győrben.	Az érintettek csak altatásban kaphatnak fogorvosi ellátást, ezért el kell utazni Pécsre vagy Budapestre.

Probléma megnevezése	Probléma rövid leírása
A lakosság érzékenyítése a sérültekkel és fogyatékossággal élőkkel kapcsolatban.	Győr városa akadálymentesség szempontjából nagyon kedvező helyzetben van, de nem mindenütt megoldott, illetve néhány esetben nem megfelelő az akadálymentesítés, ami nem csak a fizikai akadályokra vonatkozik. Pl. a Braille-írásos eligazító tábla üveggel van lefedve, mozgássérült rámpa nem használható biztonságosan.
Kevés speciális otthon van a megyében, ahol a demens betegeket szakmaspecifikusan el tudják látni.	Nőtt az idős népesség száma és arányosan emelkedett az otthonukban és az intézeti ellátásban részesülők körében a demenciával élők száma.
Az egészségügyi és szociális ellátás között „rés” van.	Az egészségügyi és szociális ellátás elkülönül, fontos lenne a kölcsönös együttműködés és a kettő közötti „harmadik szint” (átmeneti) kialakítása.
A gyermekek és fiatal felnőttek felkészítése, megtanítása az öregedés folyamatára, hogy elfogadóbbak legyenek az idősekkel.	Kevés olyan program van Győr városában, ahol a generációk együtt tudnak tevékenykedni, rekreálódni, de ez nemcsak városi szinten tapasztalható. A társadalomnak is vissza kell találnia a generációs együttműködésre. A jövő egészségtudatos generációjának felnevelése csak összehangolt, tudatos, generációkat összekapcsoló munkával lehetséges.
Nincs Győrben anyatejgyűjtő állomás.	Budapestről történik szállítás. Anyatejgyűjtő rendszer/állomás kiépítése fontos lenne.
A hajléktalan ellátásba kerülők között egyre többen önellátást gátló egészségi problémával bírnak.	A hajléktalan ellátásba kerülők körében egyre gyakoribbak az ellátandó személy önellátásra való képességét gátló egészségi problémák, amelyek kezelése meghaladja az intézmény szociális szakembereinek szakmai kompetenciáját. Egyre nyilvánvalóbb, hogy az intézmény keretein belül egy külön 24 órás ápolási részlegre van szükség.
Egyes városrészekben nem elegendőek vagy hiányoznak az egészségügyi alapellátás egyes egységei.	Vannak városrészek, ahol a napjaikban tapasztalható folyamatok (új lakóparkok, társasházak építése, lakosság nagyobb mértékű beáramlása) és ennek következtében a lakosság összetételében bekövetkező változások (a kisgyermekes, gyermekes családok számának növekedése/magas jelenléte [pl. Marcalváros, Kisbácsa]) miatt nem elegendőek az eddigi alapszolgáltatási egységek, újabb felnőtt háziorvosi praxis/rendelő (Marcalváros II.) vagy házi gyermekorvosi ellátás (Kisbácsa) kialakítása vált szükségessé.
Jelentős különbségek vannak az egészségügyi alapellátás egyes szolgálataira jutó lakosságszámban.	A felnőtt háziorvosi, a házi gyermekorvosi, illetve a fogorvosi alapellátás terén jelentős aránytalanságok – akár többszörös különbségek – tapasztalhatók az egyes szolgálatokra jutó lakosságszámban, mely az ellátás minőségére hatással lehet és egyenlőtlenségeket generál a szolgáltatáshoz való hozzáférésben (egy betegre jutó idő, figyelem, várakozási idő stb.), illetve az orvosok leterheltségében.

3.2.3. Településrészi egészségi kockázatok

A problématérkép harmadik elemét a településrészi egészségi kockázatok beazonosítása jelenti. A COVID-19 világjárvány következtében életbe lépő társadalmi korlátozások bizonyos pontokon nehezítették a minél szélesebb körű, a helyi társadalom egészét bevonó megoldások alkalmazását. Városrészi lakossági fórumok szervezésére ebben a helyzetben nem nyílt lehetőség. A jól célzott, településrészi mélységű információk összegyűjtését és ezen keresztül a városrészi egészségprofilok megrajzolását így – a korábbiakhoz képest – jóval kevesebb információra lehet csak alapozni. Az online kérdőíves felmérés, a csoportos és az egyéni szakértői és döntéshozói interjúk során feltárt településrészi, városrész-specifikus kockázati tényezők ennek ellenére kiindulópontot jelenthetnek az egészségfejlesztési célok és tevékenységek kialakítása során a településszerkezetileg differenciált és specifikált megközelítés alkalmazására is.

Belváros	
– rossz egészségi állapot az elöregedés miatt	– fogyó népesség
– a demencia nagy problémát jelent az idősek körében	– mindennapi testnevelés problémái az iskolákban
– orvosi rendelők felújítása szükséges	– autómentes övezet bővítése szükséges
– levegő és zajszennyezés (Szent István út, vasút)	– korlátozott szabadidősport lehetőségek és létesítmények
– zöldfelületek nem megfelelő mennyisége	
Révfalu	
– zöldterületek bővítése szükséges	– szolgáltatások hiánya az új lakóövezetekben
– a túl sűrű társasházas beépítés problémákat okoz	– utcákban parkoló autók növekvő mennyisége
– szabadtéri sportolási lehetőségek hiánya	– zaj- és légszennyezés a forgalmas utak miatt
Nádorváros	
– levegőszennyezés (Graboplast környéke)	– átmenő utak jelentős forgalmi terhelése
– a szolgáltatások nem igazodnak a növekvő népességhez	– akadálymentesítés hiánya (gyalogos közlekedés)
– csapadékvíz-elvezetés problémái a városrészben	– a kerékpárút-hálózat nem megfelelő kiépítettsége
Adyváros	
– nagyszámú hajléktalan jelenléte a városrészben	– alkoholfogyasztás a dohányboltok környékén
– járdák rossz állapota	– közbiztonság problémái, rendőri jelenlét
– légszennyezés a jelentős autóforgalom miatt	– a közterületek tisztán tartása nem megoldott
Marcalváros	
– túl nagyok a háziorvosi körzetek, több orvos kellene	– háziorvosi rendelő bővítésének igénye
– gyermekfogszabályozás fejlesztésének szükségessége	– jelentős igény a sportolási lehetőségekre
– közterületi szemétgyűjtők kis száma	– a tömegközlekedés átszervezésére van szükség
Sziget-Újváros	
– drogfogyasztás a fiatalok körében	– a roma népesség egészségi állapota rossz
– a táplálkozási szokások negatív hatásai	– alacsony oltakozási hajlandóság
– a családsegítő kapacitáshiánnyal küzd	– folytatni kell a szociális városrehabilitációt

– a szociális munkások napi jelenléte indokolt	– közösségi és mentorprogramok folytatása szükséges
Gyárváros-Likócs	
– elöregedő népesség (Gyárváros)	– sok a kóbor állat (Likócs)
– hajléktalanok folyamatos jelenléte (Likócs)	– nincs háziorvos, csak időszakos rendelés (Likócs)
– ipari létesítmények által okozott légszennyezés	– felhagyott ipari területek rossz állapota
Szabadhegy – József Attila lakótelep	
– rendelőintézet kapacitásbővítése szükséges	– növekvő forgalom, egyre nagyobb légszennyezettség
– elöregedés, romló egészségi állapot (JA lakótelep)	– szabadtéri sportolási lehetőségek hiánya
– csapadékvíz-elvezetés problémái (Szabadhegy)	– forgalomkorlátozás hiánya a családi házas övezetben
Bácsa-Kisbácsa-Sárás-Pinnyéd	
– szükséges az alapellátás fejlesztése	– nincs gyermekorvosi rendelő
– a kerékpárút-hálózat fejlesztése szükséges	– túlzsúfolt lakóparkok terjeszkedése
– intézmények, szolgáltatások hiánya (Pinnyéd)	– a tömegközlekedés nem megfelelő kapacitása (Pinnyéd)
Győrszentiván	
– a fiatal családok igénylik a sportolási lehetőségeket	– szükséges lenne egy uszoda építése
– a tölgyeserdő védettség alá helyezése, parkerdő	
Ménfőcsanak-Gyirmót-Kismegyer	
– hiányzik az egészségtudatosság az idős korosztályokban	– elmagányosodás az idős korosztályokban
– a járdák nem biztonságosak (Ménfőcsanak)	– kerékpárút-hálózat fejlesztése szükséges
– egészséges életmódot támogató klub hiánya (Ménfőcsanak)	– önálló rendelőintézet kialakítása szükséges (Kismegyer)
– hiányoznak a közösségi terek, rendezvények (Kismegyer)	– sportolási lehetőségek korlátozottak (Ménfőcsanak)
– levegőszennyezés a vegyes tüzelés miatt (Gyirmót)	– társasházas övezetek sűrű beépítettsége (Ménfőcsanak)

4. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV CÉLKITŰZÉSEI

Győr város 2022-2026 időszakára érvényes Egészségfejlesztési Terve a WHO szakmai ajánlásainak figyelembevételével a városi Egészségkép helyzetelemzésére épül. A terv célrendszere öt szintre tagolódik: misszió, vízió, stratégiai célok, átfogó célok, konkrét célok. Az egyes tervezési szintek a deduktív megközelítés szabályait követve az általános céloktól a specifikus célok felé haladva körvonalazzák Győr város mindazon elképzeléseit, melyek a helyi lakosság egészségének megőrzését és az egészséget támogató városi környezet kialakítását szolgálják.

4.1. MISSZIÓ

A város gazdasági-társadalmi fejlettsége és potenciálja tükröződjön az itt élők egészségi állapotában, mivel az aktív, fizikai, mentális és szociális szempontból is egészséges lakosság nélkülözhetetlen bázisa a hosszútávon fenntartható fejlődésnek, az innovációnak, valamint az egészségét védelmét, az alkalmazkodóképesség fejlesztését, és a klímavédelem érdekeit prioritásként tekintő jövőépítésnek.

A Győrben élők várható élettartamának növelése, egészségi állapotának és életminőségének javulását elősegítő városi környezet fejlesztése kiemelt jelentőségű kérdés. Ennek elérése a döntéshozói felelősségen, az ágazatok együttműködésén, a gazdasági szereplők és a helyi közösségek részvételén, továbbá az egyén egészségtudatosabb magatartásán alapul. Ezért a városi közpolitika az egészség védelmét, valamint az egészségkockázatok és esélyhátrányok csökkentését segítő települési környezet kialakítását továbbra is az elsődleges prioritások közé sorolja.

4.2. VÍZIÓ

A város minden lakosa kibontakoztathassa képességeit, sikeres és teljes életet élhessen egy egészséges, aktív, élhető és fenntartható, részvételen alapuló, az esélyegyenlőséget és a közösségi prosperitást támogató, biztonságot nyújtó és alkalmazkodóképes lakókörnyezetben.

A városi környezet alakítása során az egészséget, az egészségtudatosságot, a prevenciót, a lakosság részvételét és az aktív életmódot támogató innovatív megoldások előtérbe helyezése, a mindenki számára elérhető szolgáltatások biztosítása, a helyi közösségek életminőségét támogató kapacitások növelése, az egészséggel kapcsolatos egyéni döntésekhez szükséges

készségek, képességek fejlesztése, a fizikai, a mentális és a szociális egészség társadalmi értékének növelése.

Győr legyen a jövőben még inkább:

- egészséges,
- aktív,
- élhető,
- fenntartható,
- méltányos,
- biztonságot nyújtó,
- befogadó,
- részvételen alapuló,
- alkalmazkodóképes város.

4.3. STRATÉGIAI CÉLOK

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata fő stratégiai célja a városban élők egészségének fejlesztése, egészségműveltségük javítása, prevenciós lehetőségek biztosítása, illetve az egészségügyi alapellátás szinten tartása és javítása. A helyi társadalom – országos összehasonlításban is – legyen kiemelkedően aktív és egészséges, a városon belüli társadalmi különbségek maradjanak fenntartható és kezelhető mértékűek.

Mivel a lakosság egészségi állapota alapvetően meghatározza a város és térsége társadalmi-gazdasági kilátásait és versenyképességét, ezért kiemelten fontos feladat, hogy további javulás legyen elérhető:

- a városban élők egészségi állapotában és életminőségében,
- az egészség-egyenlőtlenségek mérséklésében,
- a betegek gyógyulási esélyeiben,
- a betegségek okozta egészségveszteség csökkentésében,
- az egészségben eltöltött életévek számának növelésében,
- az egészségi vészhelyzetekre történő felkészülés területén,
- a klímaváltozás okozta egészséghatásokra történő gyors és hatékony reagálás (reziliencia) és a hosszú távú alkalmazkodás (adaptáció) kompetenciáinak fejlesztésében.

1. ***Lakosság***: az emberi erőforrás fejlesztése, az aktív, egészséges életmód és egészségfejlesztés támogatása, amely magában foglalja a preventív megoldásokat, az egészségtudatosság- és műveltség, valamint az egészségkommunikáció alakítását, az ismeretek, motivációk, lehetőségek és egyéni képességek fejlesztését, továbbá az egészségtelen, inaktív életmód kedvezőtlen hatásainak mérséklését.

2. ***Lakóhely és környezet***: az egészséget és jól-létet támogató településfejlesztés, a hosszútávon fenntartható, élhető és egészséges, az okos (digitális)- és zöld (környezettudatos) fejlesztéseket és megoldásokat preferáló városi környezet biztosítása.

3. ***Prosperitás***: a támogató társadalmi környezet fejlesztése, az emberközpontúbb, mindenki számára elérhető/hozzáférhető és a prevenció irányába nyitottabb egészségügyi szolgáltatások, és egyéb közösségi támogatási formák érdekében.

4. ***Béke és biztonság***: az adott időben és társadalmi kontextusban nem szükségszerű és társadalmi intézkedésekkel csökkenthető vagy megszüntethető társadalmi és egészségi egyenlőtlenségek (méltánytalanságok), esélyhátrányok mérséklésének elősegítése, a speciális helyzetű csoportok szükségleteinek feltérképezése, elősegítve az egészséget meghatározó társadalmi tényezők kedvező irányú változását, a békés és biztonságos életkörülmények kibontakoztatását.

5. ***Részvétel***: az "egészséget minden politikába" elv, a komplex, holisztikus megközelítésű egészségfejlesztés szempontjai kapjanak még nagyobb hangsúlyt a várospolitika és várostervezés alakításában, hasznosítva a döntéshozatalban az itt élők tapasztalati tudását, aktivitását és együttműködési készségét.

A WHO Egészséges Városok Programjának VII. ötéves ciklusa (2019-2024) összesen hat fő fejlesztési témakört/irányt jelölt ki. Ebből az első öthöz (azonos sorrendben és elnevezéssel9 közvetlenül kapcsolódnak a fenti egészségfejlesztési stratégiai célok. A hatodik témakör (a bolygó védelme) esetében prioritás a környezet és az éghajlat védelmét szolgáló fejlesztések és megoldások előtérbe helyezése. A ***bolygó védelme*** többek között a fenntartható fogyasztás és termelés segítségével, a klímaváltozás enyhítésével, valamint az Agenda 2030 megvalósításának elősegítésével biztosítható, szem előtt tartva, hogy az emberek egészsége, jól-léte és a bolygó egészsége alapvetően összekapcsolódik egymással. Az ehhez kötődő célrendszert és intézkedési tervet a város környezetvédelmi[19] és klímavédelmi[20] fejlesztési dokumentumai tartalmazzák.

19 Győr Megyei Jogú Város Települési Környezetvédelmi Programjának felülvizsgálata, aktualizálása (2019-2021). Széchenyi István Egyetem Környezetmérnöki Tanszék, 2019.

[20] Győr Megyei Jogú Város Klímastratégiája 2021-2030 közötti időszakra. Universitas-Győr Nonprofit Kft. – Széchenyi István Egyetem Környezetmérnöki Tanszék. 2021.

4.4. ÁTFOGÓ CÉLOK

A városi egészségfejlesztési terv a fentebb bemutatott 5 stratégiai cél mentén összesen 18 átfogó célt fogalmaz meg.

1. Lakosság	1.1. Az aktív, egészséges életmód feltételeinek további fejlesztése az önkormányzat eszközeivel. 1.2. A helyi közösségek egészséget támogató aktivitásának elősegítése 1.3. Az egészségtudatosság kommunikációjának növelése. 1.4. Az egészség iránti felelősség kialakítása, az oktatási szektorban való megjelenésének elősegítése. 1.5. Egészségfejlesztés elveinek érvényesítése a szervezeti kultúrában a munkavállalói csoport számára.
2. Lakóhely és környezet	2.1. Egészséges várostervezés, olyan városi környezet biztosítása, amely támogatja az egészséget minden életszakaszban és figyelembe veszi a környezeti egészség és az emberi egészség szempontjait. 2.2. A születésszám csökkenésének mérséklése a városban. Ennek a megváltoztatása alapvetően kormányzati döntéseket igényel, de helyi önkormányzat intézkedései is befolyásolják a probléma pozitív irányú alakítását. 2.3. A fenntarthatóság további feltételeként egészséges, jól képzett szakemberek biztosítása. 2.4. A lakosság környezettudatosabbá válása. 2.5. A környezeti hatások okozta egészségkockázatok csökkentése.
3. Prosperitás	3.1. Az egészségügyi ellátórendszer –kiemelten az alapellátás- feltételeinek, hozzáférhetőségének további javítása, hozzájárulás a preventív kompetenciák bővüléséhez. 3.2. Holisztikus, kölcsönös tiszteleten alapuló bánásmód alkalmazásának ösztönzése. 3.3. A lakosság egészségműveltségét növelő szolgáltatások támogatása.
4. Béke és biztonság	4.1. Az egészségi egyenlőtlenségek, méltánytalanságok csökkentésének elősegítése önkormányzati intézkedésekkel. 4.2. A különböző szempontból speciális helyzetben lévő csoportok kompetenciáinak fejlesztése, esélyegyenlőségük javítása érdekében. 4.3. A lakosság érzékenyítése a speciális csoportok (Pl. SNI, fogyatékossággal élők, megváltozott munkaképességűek) társadalmi integrációja érdekében.
5. Részvétel	5.1. A várospolitika, várostervezés- és fejlesztés folyamatában az egészség szempontjai komplex, holisztikus megközelítésben kerüljenek mérlegelésre az “egészséget minden politikába” elv érvényesítése céljából. 5.2. A lakossági igényeknek és szükségleteknek, továbbá a városban élők tapasztalati tudásának és együttműködési készségének figyelembevétele a döntéshozatali folyamatokban.

4.5. KONKRÉT CÉLOK

A városi egészségfejlesztési terv a 5 stratégiai cél, továbbá az ezek alá rendelt 18 átfogó célt mentén 46 konkrét fejlesztési célt fogalmaz meg, amelyek pedig összesen 74 db intézkedési tevékenységben körvonalazódnak.

1) Lakosság

1.1.1. Az integrált várostervezés eszközeivel az aktív, egészséges életmódot elősegítő lehetőségek további bővítése, a különböző életkori csoportok élettani szükségleteinek és a városrészek sajátosságainak figyelembevételével.

1.1.2. Új típusú prevenciós szolgáltatások biztosítása a mindennapi élet színterein, elérhető közelségben.

1.1.3. Az egészséges, aktív életmód elérhető lehetőségei elégedettségi mutatóinak növelése, városrészenkénti fejlesztések az egyenlő elérhetőség érdekében, a motiváltság, hatékonyság növelése a fizikai aktivitás, az egészségmagatartás területén.

1.1.4. A részvétel növelése az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységekben, amely az egészségtudatosság növelését, az egészséget szolgáló mozgásformák érvényesülését szolgálják.

1.1.5. Munkahelyi egészségvédelem növelésének ösztönzése, kialakítása a szervezeti kultúrába való beépítéssel.

1.1.6. Egészség tudatosítás, érzékenyítés, az egészség megőrzésével kapcsolatos ismeretek intenzív, hatékony átadása a digitális technológia eszközeivel.

1.2.1. Az önkormányzat lehetőségeivel bátorítani a különböző színtereken megvalósuló közösségi kezdeményezések felszínre hozatalát és segíteni annak megvalósulását.

1.2.2. Az egészség érdekében önkéntes munkát vállalók felkészítése, a tevékenység végzéséhez lehetőségek és az ahhoz szükséges eszközök biztosítása.

1.3.1. Az önkormányzat által kezelt médiatartalmak tematikus kialakítása. az egészségtudatosság fokozásának érdekében.

1.4.1. Egészségfejlesztő tananyagok széleskörű alkalmazásának elősegítése, amely az egészséggel kapcsolatos tudást, megértést segíti elő és annak szakszerű, céltudatos alkalmazására terjed ki.

1.5.1. Intézmények számára ajánlások kidolgozása az egészségfejlesztés szervezeten belüli megvalósításához.

2) Lakóhely és környezet

2.1.1. Zöldterületek megőrzése, fejlesztése, városi zöldterületek, zöldhálózatok fenntartása, tudatos bővítése.

2.1.2. Barnamezős területek fejlesztése és egy részének közösségi célú hasznosítása.

2.1.3. Allergén növények terjedésének monitorozása és visszaszorítása.

2.1.4. A környezetbarát, aktív, egészséges életmódot támogató közlekedési módok elősegítése, feltételeinek fejlesztése, használatuk ösztönzése.

2.2.1. A fiatalok számára biztonságos városi környezet fenntartása, hozzájárulás a komfortérzet megteremtéséhez, mint pl. lakhatás, oktatás, munkahely, szabadidő eltöltés.
2.2.2. Önsegítő jellegű kezdeményezések támogatása párkapcsolat kialakítására, fenntartására, valamint a gyermekvállalás ösztönzésére.

2.3.1. A gazdasági élet döntéshozóinak támogatása abban, hogy a gazdasági érdekeikkel összefüggésben segítsék elő a munkavállalóik egészségének megőrzését, fejlesztését.

2.4.1. Környezettudatosságra nevelés támogatása az oktatás minden szintjén és a lakosság körében.
2.4.2. A kiépített szelektív hulladékgyűjtő rendszer használata váljon általánossá és természetessé a lakosság és a cégek körében.
2.4.3. A szelektív hulladékgyűjtés ösztönzése.

2.5.1. A városi környezeti zajterhelés csökkentése
2.5.2. A városi levegőminőség javítása
2.5.3. A városi reziliencia és adaptáció fokozása

3) Prosperitás

3.1.1. Az önkormányzat által működtetett egészségügyi alapellátási szolgáltatások (iskola egészségügyi ellátás és területi védőnői ellátás) jelentőségének megfelelő presztízs megteremtése, személyi és tárgyi feltételeinek folyamatos fejlesztése.
3.1.2. Az egészségügyi alapellátási szolgáltatások ösztönzése a preventív szolgáltatási paletta bővítése érdekében, az ehhez szükséges kompetenciák fejlesztéséhez a feltételek javítása.
3.1.3. A munkavállalók egészségét támogató kezdeményezések ösztönzése, kiemelt figyelmet fordítva a foglalkozás egészségügyi szolgálat bevonására, a velük való együttműködés fejlesztésére, a meglévő jó gyakorlatok megismerésére, terjesztésére.
3.1.4. Az egészségügyi ellátórendszerben meglévő szaktudás alkalmazása a megelőzésben, a preventív kapacitások növelése.

3.2.1. Az egészségügyi kommunikáció fejlesztését szolgáló továbbképzések, a média nyújtotta lehetőségek felhasználása.

3.3.1. Az egészség megőrzését elősegítő ismeretek, programok, képzések, szolgáltatások körének bővítése és az erről szóló információk szélesebb körben történő terjesztése.
3.3.2. Az egészséges életmód előmozdítása, egészségkockázatok csökkentése az egészségműveltség és az egészségfejlesztés révén.
3.3.3. A lakosság egészségének járványoktól, környezeti ártalmaktól való védelme.

4) Béke és biztonság

4.1.1. A városban meglévő területi egyenlőtlenségek csökkentése az egészséghez való egyenlőbb hozzáférés feltételeinek biztosítása érdekében.

4.1.2. A speciális helyzetű egyének és csoportok számának, sajátos szükségleteinek feltérképezése.

4.1.3. A speciális helyzetű csoportok életminőségének javítását célzó intézkedések további szélesítése.

4.2.1. A közoktatásban a speciális helyzetű csoportok igényeinek megfelelő egészségfejlesztési módszertan kidolgozásának elősegítése.

4.2.2. Az önkormányzat eszközeivel a munkahelyeken, ill. civil és érdekképviseleti szerveken keresztül történő eléréssel és velük együttműködésben, a kompetencia fejlesztési lehetőségek bővítése.

4.3.1. Találkozási lehetőségek megteremtése a speciális helyzetű csoportokkal, egyénekkel a kölcsönös elfogadás erősítése érdekében.

5) Részvétel

5.1.1. Az egészség szempontjainak érvényre juttatása érdekében, az önkormányzat minden területén legyen olyan tervezésben résztvevő szakember, aki felkészült ezeknek a szempontoknak az érvényre juttatásában már a tervezés megkezdésétől.

5.1.2. Egységes tervezési keretrendszer felállítása a fejlesztési dokumentumok összehangolása, egymásnak való megfelelése érdekében, amelyben a WHO-s alapelvek jussanak érvényre, így biztosítva az egészségre gyakorolt közvetlen és közvetett hatások figyelembevételét.

5.2.1. Az önkormányzat igényelje, illetve tegye lehetővé a lakosság egészségi állapotáról és az azt befolyásoló tényezőkről szóló rendszeres tájékoztatást.

5.2.2. A közvetlen lakossági megkérdezések kutatási jelentéseinek hozzáférhetővé tétele.

5.2.3. Lakossági egyéni véleménynyilvánítási lehetőségeinek egyre szélesebb körben történő biztosítása és egyre szélesebb körben történő megismertetése.

5.2.4. Közösségi részvétel a döntéshozatali folyamatban és a döntések megvalósításában. A helyi közösségek szerepének erősítése az információk terjesztésében és a vélemények összegyűjtésében, közvetítésében.

5.2.5. A civil szervezetek számára biztosított támogatások odaítélésénél kerüljenek előtérbe az egészséget támogató kezdeményezések.

5.2.6. Önkéntes tevékenység végzésére ösztönzés, ennek elismerése.

5. A CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT ELŐSEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK – INTÉZKEDÉSI TERV (2022-2026)

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
1. Lakosság					
1.1. Az aktív, egészséges életmód feltételeinek további fejlesztése az önkormányzat eszközeivel.	1.1.1. Az integrált várostervezés eszközeivel az aktív, egészséges életmódot elősegítő lehetőségek további bővítése, a különböző életkori csoportok élettani szükségleteinek és a városrészek sajátosságainak figyelembevételével.	Az ITS-ben megfogalmazott, egészséget támogató szabadidős és rekreációs infrastrukturális fejlesztésekhez kapcsolódó programok, szolgáltatások elősegítése, támogatása az esélyegyenlőség szempontjainak figyelembevételével.	Döntéshozók, várostervezők, pályázatírók, intézmények, civil szervezetek, szolgáltatók	Programok, szolgáltatások száma, igénybevevők száma,	Intézmények, szervezetek dokumentációja
	1.1.2. Új típusú prevenciós szolgáltatások biztosítása a mindennapi élet színterein, elérhető közelségben.	Közösségi alapú, személyes szükségletekre épülő, készségeket, képességeket fejlesztő, rendszeres szolgáltatások elérhetővé tétele a város különböző pontjain.	Döntéshozók, várostervezők, intézmények, civil szervezetek, szolgáltatók	Szolgáltatások száma, igénybevevők száma	Szolgáltatók adatai, intézmények, szervezetek dokumentációja
	1.1.3. Az egészséges, aktív életmód elérhető lehetőségei elégedettségi mutatóinak növelése, városrészenkénti fejlesztések az egyenlő elérhetőség érdekében, a motiváltság, hatékonyság növelése a fizikai aktivitás, az egészségmagatartás területén.	Az információ, a kommunikáció erőteljes megjelenése. A lakosság tájékoztatása az elérhető szolgáltatásokról az intézményi kommunikáció támogatásával. Városrészenkénti fejlesztések az egyenlő elérhetőség okán. Minőségi szolgáltatások kialakítása, elérhetőség elősegítése.	Döntéshozók, intézmények, civil szervezetek, szolgáltatók	Szolgáltatások száma, minősége, igénybe vevők száma, igénybe vevők értékelése	Lakossági felmérés, intézményi adatok, szervezetek adatszolgáltatása
	1.1.4. A részvétel növelése az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységekben, amely az egészségtudatosságot, az egészséget szolgáló	Kapcsolatrendszer kiépítése az egészségfejlesztésben érdekelt civil szférával, és a támogató szervezetekkel. Egészségfejlesztési programok kidolgozása, megvalósítása probléma csoportonként, mint az idősek	Szolgáltatók, civil szervezetek, intézmények, pályázatírók, lakossági csoportok, életkori, problématípusok szerint elkülönülő csoportok	Résztvevők létszáma, szolgáltatások száma, csoportok demográfiai, problématípus szerinti lehatárolása, szervezetek száma, programok száma	Szervezeti adatszolgáltatások, programok beszámolói, egészségügyi felmérések adatai

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
	mozgásformák érvényesülését szolgálja.	életminőségének javítása, hátrányos helyzetű csoportok egészségi állapotának javítására irányuló programok, környezet egészségügyi programok, mentális egészség program.			
	1.1.5. Munkahelyi egészségvédelem növelésének ösztönzése, kialakítása a szervezeti kultúrába való beépítéssel.	Az egészségfejlesztés elveinek megjelenítése, érvényesítése a szervezeti dokumentumokban. A személyi és tárgyi feltételek megteremtése a menedzsment, kommunikáció és együttműködés alapján.	Intézmények, vállalatok, munkáltatók, menedzsment	Munkáltatók száma, SZMSZ, munkavállalók száma, vállalati stratégia megléte, abban az egészségfejlesztés megjelenése	SZMSZ elemzése, vállalati adatok, szervezeti kultúra elemzése, vállalati programok beszámolói, adatai
	1.1.6. Egészség tudatosítás, érzékenyítés, az egészség megőrzésével kapcsolatos ismeretek intenzív, hatékony átadása a digitális technológia eszközeivel.	Hozzáférés javítása az egészséget támogató eszközökhöz, információs technológia fejlesztése a területen. Az ágazat hatékony információáramlását biztosító alapinfrastruktúra- és szolgáltatási környezet kialakítása. Az egészséges életvitelt támogató korszerű alkalmazások (lakossági) elterjesztése, disszeminációja.	Pályázatírók, intézmények, civil szervezetek, programozók	Digitális eszközök száma, elérhetősége, felhasználói csoportok, eszközök megléte, technológiai háttér elérhetősége	Digitális eszközök száma, technológiai környezet megléte, digitális alkalmazások száma, digitális alkalmazások felhasználóinak száma
1.2. A helyi közösségek egészséget támogató aktivitásának elősegítése.	1.2.1. Az önkormányzat lehetőségeivel bátorítani a különböző színtereken megvalósuló közösségi kezdeményezések felszínre hozatalát és segíteni annak megvalósulását.	Az önkormányzat a pályázati támogatásokon túl az országos és EU-s pályázati források felkutatásában, pályázati programok tervezésében, megvalósításában együttműködik, továbbá szakmai segítséget nyújt és koordinálja a helyi kezdemények eredményesebb megvalósítását a szakmai elvek figyelembevételével és a kölcsönös érdekek érvényre juttatásával.	Helyi közösségek	Bekapcsoló közösségek, pályázatok száma, közösségi programok száma, résztvevők száma, szakmai segítséget igénybe vevők száma	Pályázati beszámolók, dokumentációk, civil szervezetek információi, programok jelenléti ívei

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
	1.2.2. Az egészség érdekében önkéntes munkát vállalók felkészítése, a tevékenység végzéséhez lehetőségek és az ahhoz szükséges eszközök biztosítása.	Önkéntesek számára képzések biztosítása az egészséges életmódot, valamint a betegek egyensúlyban tartását, gyógyulását elősegítő ismeretek átadása, készségek, képességek fejlesztése. A szükségletek szerinti ellátási kompetenciák és kapacitások kialakítása a területi egyenlőtlenségek figyelembevételével.	Önkéntes munkára vállalkozók célcsoportjai, a lakosság különböző csoportjai, krónikus betegek csoportjai	Bevont önkéntesek számának alakulása, megvalósított képzések száma, önkéntes csoportok összejöveteleinek száma	Képzési dokumentáció, önkéntes nyilvántartás
1.3. Az egészségtudatosság kommunikációjának növelése.	1.3.1. Az önkormányzat által kezelt médiatartalmak tematikus kialakítása az egészségtudatosság fokozásának érdekében.	A helyi médiában célcsoportokra bontott tematikus egészségfejlesztő műsorok gyártása, közösségi médiában való megjelenítése.	A helyi médiafogyasztók, a fiatal lakosság	Médiatartalmak száma, médiafogyasztók száma, médiafogyasztók korcsoportos elérése	Közösségi média statisztikai adatai, média szolgáltatók adatai
1.4. Az egészség iránti felelősség kialakítása, az oktatási szektorban való megjelenésének elősegítése.	1.4.1. Egészségfejlesztő tananyagok széleskörű alkalmazásának elősegítése, amelyek az egészséggel kapcsolatos tudást, megértést segítik elő és azok szakszerű, céltudatos alkalmazására terjednek ki.	Egészségfejlesztő tananyagok kidolgozása, interaktív megjelenítése, használatuk ösztönzése pályázati erőforrások bevonásával. A forrásallokáción keresztül a megfelelő források biztosítása. A teljes körű iskolai egészségfejlesztés /TIE/ érdekében kidolgozott tananyag használatának elősegítése az általános és középfokú oktatási intézményekben.	Intézmények, civil szervezetek, életkor szerinti célcsoport elérés, oktatók, egészségügyi szakemberek	Intézmények száma, résztvevők száma, tananyagok száma, tananyagok elérhetősége	Intézményi adatok, tantárgyi tematika, oktatók száma
1.5. Egészségfejlesztés elveinek érvényesítése a szervezeti kultúrában a munkavállalói csoport számára.	Intézmények számára ajánlások kidolgozása az egészségfejlesztés szervezeten belüli megvalósításához.	Szakmai egészségfejlesztő, szervezetfejlesztési anyagok kidolgozása, ajánlások az egészségfejlesztés szervezeti kultúrába való beépítésének lehetőségeiről.	Intézmények, vállalatok, szervezetek, menedzsment, döntéshozók	Intézményi stratégia megléte, intézményi szervezeti kultúra működése, munkavállalók száma, szervezeti programok száma, jellege	Intézményi, vállalati adatok, SZMSZ, Intézményi beszámolók, munkavállalók adatai

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
2. Lakóhely és környezet					
2.1. A fenntarthatóság biztosítása a gazdasági fejlődés és a természeti környezet megóvásának, állapotjavításának összehangolásával.	2.1.1. Zöldterületek megőrzése, fejlesztése, városi zöldterületek, zöldhálózatok fenntartása, tudatos bővítése.	A települési zöldterületek (közparkok, játszóterek, út menti fasorok, zöldhomlokzatok, zöldtetők stb.) létesítése és fenntartása, a meglévők fejlesztése, mindezek integrálása a várostervezési feladatok közé.	Döntéshozók, Győr-Szol, lakosság	A zöldfelület nagyságának alakulása, egészségfejlesztési célú kezdeményezések, igénybe vevők/ résztvevők száma	KSH, Győr-Szol adatbázis, lakossági aktivitás
		Települési zöldfelületek jövőbeli klimatikus feltételekhez való illeszkedésének vizsgálata és tudatos figyelembevétele a tervezési és kivitelezési döntések során.	Döntéshozók	Vizsgálatok, alkalmazások száma és jellege	Önkormányzat dokumentumai
	2.1.2. Barnamezős területek fejlesztése és egy részének közösségi célú hasznosítása.	Többgenerációs közösségi terek létrehozása a kihasználatlan területeken (várandósoknak, kisgyerekeseknek, nyugdíjasoknak klubhelyiségek, fiataloknak játék- és közösségi tér).	Döntéshozók, lakosság	Az újrahasznosított terület nagysága, igénybe vevők/ résztvevők száma	Önkormányzat dokumentumai, lakossági aktivitás
	2.1.3. Allergén növények terjedésének monitorozása és visszaszorítása.	Parlagfű és egyéb allergén növények terjedésének monitorozása, terjedésük megfékezése, a megelőzést elősegítő kommunikáció.	Civil szervezetek, lakosság	Az allergén növények számának alakulása, pollenkoncentráció változásai	Kormányhivatal és az ÁNTSZ adatbázisa
	2.1.4. A környezetbarát, aktív, egészséges életmódot támogató közlekedési módok elősegítése, feltételeinek fejlesztése, használatuk ösztönzése.	A város területén lévő közlekedési infrastruktúra felmérése, értékelés a klímaváltozással kapcsolatos kockázatok és veszélyeztetettség kapcsán. Olyan forgalomszervezési és technikai eszközök alkalmazása, amelyek révén a káros anyag kibocsátások csökkenthetők.	Döntéshozók	Károsanyag kibocsátás alakulása	Levegőminőségre vonatkozó adatbázis

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
		Alternatív közlekedési módok kipróbálása, elterjesztése	Iskoláskorú gyermekek és szüleik.	Új alternatív közlekedési módok száma	Kapcsolattartók beszámolói
		A biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek további fejlesztése (biztonságos kerékpárutak, kerékpártárolók számának bővítése, biztonsági eszközök használatának terjesztése).	Településfejlesztési Főosztály, kerékpározók	Kerékpárutak hosszának, kerékpártárolók számának változása, biztonsági eszközök használatát népszerűsítő akciók, az ezeken résztvevők száma, média megjelenések száma	Település-fejlesztési Főosztály dokumentumai, rendőrségi beszámolók
		A kerékpározás és egyéb aktivitást igénylő közlekedési módok elterjedésének iskolai és munkahelyi színtéren történő további népszerűsítése.	Iskolai és munkahelyi vezetők, diákok, munkavállalók.	Beszerzett kerékpárok száma, szervezett akciók és azokon résztvevők száma	A programban résztvevők dokumentációja
		A kialakított Győr-bike rendszer használatának támogatása, népszerűsítése. Esetlegesen egyéb közlekedési módok, eszközök behozatala a mindennapi közlekedésbe (elektromos roller…) Elektrom os járművek töltőállomás-hálózatának fejlesztése.	Lakosság	Használók számának növekedése	Regisztrációs adatok
2.2. A születésszám csökkenésének mérséklése a városban. Ennek a megváltoztatása alapvetően kormányzati döntéseket igényel, de a helyi önkormányzat intézkedései is befolyásolják a probléma pozitív irányú alakítását.	2.2.1. A fiatalok számára biztonságos városi környezet fenntartása, hozzájárulás a komfortérzet megteremtéséhez, mint pl. lakhatás, oktatás, munkahely, szabadidő eltöltés.	Az egészségtudatos magatartás, az egészséges és sportos életmód propagálása, infrastrukturális feltételeinek fejlesztése.	Iskoláskorú gyermekek	Fejlesztések száma	Megvalósulás, fejlesztési dokumentációk, projekt indikátorok
	2.2.2. Önsegítő jellegű kezdeményezések támogatása párkapcsolat kialakítására,	A média támogatása, a témával kapcsolatos műsorok, riportok, cikkek elkészítésére, valamint	Egyedülálló, társkereső nők és férfiak	Megjelent műsorok, riportok, cikkek száma, rovat létrejötte, megjelenések száma	Sajtófigyelés

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
	fenntartására, valamint a gyermekvállalás ösztönzésére.	társkereső rovat indítása a helyi offline és online médiumokban.			
		A várostervezésben a gyermek- és családbarát megoldások feltérképezése és megvalósításuk elősegítése.	Várostervezők, városépítők	Kivitelezett megoldások száma	Beszámoló
		Gyermekvállalás, gyermeknevelés ösztönzése, otthonteremtés elősegítése.	Döntéshozók	Kezdeményezések száma, igénybe vevők száma	Beszámoló
		Az elérhető tanácsadó szolgálatok szélesebb körben való megismertetése, az igényeknek megfelelő új szolgáltatások indítása. Mentálhigiénés támogató szolgáltatások a gyermekvállalás előtt, a várandósság alatt, a gyermek születése utáni időszakban, valamint krízishelyzetekben.	Családalapítás előtt állók, gyermeket váró és nevelő szülők, krízishelyzetben lévők	Média megjelenések száma, rendezvények száma, helyszínek száma, igénybe vett szolgáltatások száma, új szolgáltatások száma, igénybe vevők száma	Sajtófigyelés, rendezvények, szolgáltatások nyilvántartása, mentálhigiénés szolgáltatást végzők beszámolói
2.3. A fenntarthatóság további feltételeként egészséges, jól képzett szakemberek biztosítása.	2.3.1. A gazdasági élet döntéshozóinak támogatása abban, hogy a gazdasági érdekeikkel összefüggésben segítsék elő a munkavállalóik egészségének megőrzését, fejlesztését.	Pályázat kiírása munkahelyi egészségfejlesztési lehetőségek létrehozására, fejlesztésére, workshop keretében a pályázat meghirdetésével egyidőben, a jó gyakorlatok, elérhető szolgáltatások bemutatása.	Önkormányzati döntéshozók, cégtulajdonosok, cégvezetők	Pályázati kiírások száma, pályázók és nyertesek száma, megrendezett workshopok és azon képviselt cégek száma, bemutatott jó gyakorlatok száma, megvalósult munkahelyi programok és azokon résztvevők száma.	Pályázati dokumentáció
		Egészségesebb munkahelyek kritérium rendszerének megismertetése, munkahelyi egészségtervezés bemutatása.	Cégtulajdonosok, cégvezetők	Workshopok száma, elkészült egészségtervek száma	Önkormányzati és munkahelyi dokumentáció
2.4. A lakosság környezettudatosabbá válása.	2.4.1. Környezettudatosságra nevelés támogatása az oktatás minden szintjén és a lakosság körében.	Óvodai és iskolai környezettudatos életmódra nevelés, lehetőség szerint a családok bevonása.	Óvodás és iskoláskorú gyermekek és családjaik	Óvodákban és iskolákban megvalósult programok száma	Kérdőíves felmérés tanévenként

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
		Újrahasznosítás és kreativitás: bemutatók, kiállítások, foglalkozások szervezése.	Oktatási intézmények, civil szervezetek, intézmények, vállalkozások, magánszemélyek.	Tevékenységek száma, résztvevők száma	Dokumentáció
		Környezet és egészségbarát növénytermesztési módok elterjesztése, egészségtudatos felhasználásuk elősegítése. Kibocsátások mérséklését eredményező művelési eljárások ösztönzése. (Magaságyás, komposztálás, vegyszer nélküli növénytermesztés…)	Kerttulajdonosok	Média megjelenések, tájékoztatók ill. tájékoztató anyagok száma	Sajtófigyelés, lebonyolításért felelős szervezet, személy dokumentációja
		A klímaváltozás környezeti- és egészséghatásaival kapcsolatos ismeretek közvetítése a lakosság felé, külön figyelemmel a kockázatcsökkentés lehetőségeinek megismertetésére.	Oktatási intézmények, civil szervezetek, intézmények, vállalkozások, magánszemélyek.	Tevékenységek száma, résztvevők száma	Dokumentáció
	2.4.2. A kiépített szelektív hulladékgyűjtő rendszer használata váljon általánossá és természetessé a lakosság és a cégek körében.	A média közvetítésével a lakosság mind szélesebb rétegeinek elérése a jó példák és a lehetséges következmények bemutatása céljából.	Győrben élő lakosság	Média megjelenések száma	Sajtófigyelés
		"Környezetbarát otthon" kritériumrendszerének kidolgozása, a megteremtését célzó jó gyakorlatok feltérképezése, szélesebb körben történő megismertetése, különböző kategóriákban.	Iskolás korosztály, Széchenyi István Egyetem környezetmérnök hallgatói, felnőtt lakosság	Kidolgozott kritériumrendszer, benyújtott pályázatok száma, díjazott pályázatok száma	Kritériumrendszer kidolgozásának dokumentációja, pályázati dokumentáció
	2.4.3. A szelektív hulladékgyűjtés ösztönzése.	A szelektív hulladékgyűjtés arányának további célzott növelése megbízhatóan működő gyűjtési	Lakosság	Aránymutató, gyűjtési rendszer megbízhatósága	Arányszám változása, rendszer kidolgozásának dokumentációja

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
		rendszer kialakításával, fenntartásával.			
2.5. A környezeti hatások okozta egészségkockázatok csökkentése.	2.5.1. A városi környezeti zajterhelés csökkentése.	A 2017-2022 időszakra érvényes városi Zajvédelmi Intézkedési Tervben foglalt környezeti zaj- és rezgésterhelés csökkentését célzó feladatok végrehajtása.	Önkormányzati döntéshozók	Megvalósított intézkedések száma	A zaj- és rezgésterhelést jellemző paraméterek pozitív változása
	2.5.2. A városi levegőminőség javítása.	Levegőtisztaság-védelmi akcióterv kidolgozása és megvalósítása.	Önkormányzati döntéshozók	Megvalósított intézkedések száma	A levegőminőséget jellemző paraméterek pozitív változása
	2.5.3. A városi reziliencia és adaptáció fokozása.	Klímastratégia intézkedéseinek megvalósítása.	Önkormányzati döntéshozók	Megvalósított intézkedések száma	A városüzemeltetési feladatokat végző szolgáltatók beszámolói
3. Prosperitás					
3.1. Az egészségügyi ellátórendszer – kiemelten az alapellátás - feltételeinek, hozzáférhetőségének további javítása, hozzájárulás a preventív kompetenciák bővüléséhez.	3.1.1. Az önkormányzat által működtetett egészségügyi alapellátási szolgáltatások (iskola egészségügyi ellátás és területi védőnői ellátás) jelentőségének megfelelő presztízs megteremtése, személyi és tárgyi feltételeinek folyamatos fejlesztése.	Egészségfejlesztési tevékenység megismertetése szakmai fórumokon, helyi médiában (pl. Arc-kép rovat létrehozása a Győr Plusz médiában stb.).	Egészségfejlesztési tevékenységet végző védőnők, teljes lakosság	Szakmai fórumokon, helyi médiában való megjelenések száma	Médiafigyelés, tevékenységekről szóló beszámoló
		Továbbképzéseken való részvétel elősegítése. pályázati támogatások megszerzése a tárgyi és infrastrukturális feltételek javítására.	Egészségfejlesztési tevékenységet végző védőnők	Továbbképzések, ill. azon résztvevők száma, pályázati támogatásokkal megszerzett javak	Továbbképzések háttéranyagai, pályázati anyagok
	3.1.2. Az egészségügyi alapellátási szolgáltatások ösztönzése a preventív szolgáltatási paletta bővítése érdekében, az ehhez szükséges kompetenciák	Gyermek és serdülőkori pszichés problémák korai észlelése és kezelésbe vételük elősegítése. PAEOK- Egészségfejlesztési Iroda	Egészségügyi, szociális, gyámügyi, oktatási, rendészeti szerveknél, intézményekben dolgozó szakemberek	Elért szakemberek száma, kiadott, illetve megvalósult tájékoztatók száma, igénybevevők száma	Tájékoztatók jelenléti ívei, írásos anyagok számának alakulása, kórházi statisztika

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
	fejlesztéséhez a feltételek javítása.	(EFI) és Lelki Egészség Központ (LEK) szolgáltatásai.			
		Szakmaközi kapcsolati hálózat továbbfejlesztése, bővítése.	Egészségügyi, szociális, gyámügyi, oktatási, rendészeti szerveknél, intézményekben dolgozók	Szakmaközi megbeszélések száma, résztvevők száma, felvetések, hozott esetek száma	Szakmaközi megbeszélések jegyzőkönyve, jelenléti íve
		Szenvedélybetegségek korai felismerése, korai intervenció és szolgáltatási paletta megismertetése, a továbbküldési rendszer, együttműködés hatékonyabbá tétele.	Egészségügyi, szociális, gyámügyi, oktatási, rendészeti szerveknél, intézményekben dolgozó szakemberek	Elért szakemberek száma, kiadott, illetve megvalósult tájékoztatók száma, igénybevevők száma	Tájékoztatók jelenléti ívei, írásos anyagok számának alakulása, egészségügyi szolgáltatók statisztikái
		Lakosság egészségét támogató programokon szakmai részvétel biztosítása.	Egészségügyi szakemberek	Résztvevő szakemberek száma, megvalósult tevékenységek száma	Programok értékelése
	3.1.3. A munkavállalók egészségét támogató kezdeményezések ösztönzése, kiemelt figyelmet fordítva a foglalkozás-egészségügyi szolgálat bevonására, a velük való együttműködés fejlesztésére, a meglévő jó gyakorlatok megismerésére, terjesztésére.	A 2.3.1. pontban megfogalmazott tevékenységekben (A gazdasági élet döntéshozóinak támogatása abban, hogy a gazdasági érdekeikkel összefüggésben segítsék elő a munkavállalóik egészségének megőrzését, fejlesztését) való részvétel elősegítése, a jó gyakorlatok megosztása.	Foglalkozás egészségügyben dolgozók, cégvezetők, humán erőforrással foglalkozó szakemberek	Workshopok, rendezvények száma, résztvevők száma, bemutatott jó gyakorlatok száma	Workshopok, rendezvények jegyzőkönyve, jelenléti íve
	3.1.4. Az egészségügyi ellátórendszerben meglévő szaktudás alkalmazása a megelőzésben, a preventív kapacitások növelése.	A lehetőségek feltárása különböző potenciális partnereken, szakmai szövetségeken keresztül (pl. rezidens szövetség, MOK, háziorvosi klub, EESZI stb.).	Egészségügyi intézmények, szakmai szervezetek	Elért szakmai intézmények, szervezetek száma, a megelőzésben résztvevő egészségügyi szakemberek száma	Tájékoztatók, szűrővizsgálatok, tanácsadások stb. beszámolói
3.2. Holisztikus, kölcsönös tiszteleten alapuló bánásmód alkalmazásának ösztönzése.	3.2.1. Az egészségügyi kommunikáció fejlesztését szolgáló továbbképzések, a média nyújtotta lehetőségek felhasználása.	Szakmai programok szervezőivel való együttműködés kialakítása annak érdekében, hogy az egészségkommunikáció kapjon helyet a programokban.	Szakmai programok szervezői	Programok, továbbképzések száma, amelyekben szerepelt az egészségkommunikáció	Programok, továbbképzések dokumentációja

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
3.3. A lakosság egészségműveltségét növelő szolgáltatások támogatása.	3.3.1. Az egészség megőrzését elősegítő ismeretek, programok, képzések, szolgáltatások körének bővítése és az erről szóló információk szélesebb körben történő terjesztése.	Célcsoport specifikus tartalmak és csatornák kialakítása az információátadásra.	Képzések, programok, szolgáltatások szervezői, tartalom-fejlesztői	Elért célcsoport nagysága, képzések, programok, szolgáltatások száma, résztvevők száma	Képzések, programok, szolgáltatások dokumentációja
	3.3.2. Az egészséges életmód előmozdítása, egészségkockázatok csökkentése az egészségműveltség és az egészségfejlesztés révén.	Egészségfejlesztési Iroda (EFI) és WHO Iroda prevenciós, ismeretterjesztő programjai, tájékoztatói.	Lakosság	Megvalósult programok, tájékoztatók száma	EFI szakmai beszámolói, WHO EV program éves beszámolói
	3.3.3. A lakosság egészségének járványoktól, környezeti ártalmaktól való védelme.	Alapvető higiéniai szokások tudatosítása, egészségi vészhelyzetekre – járványokra való felkészülés.	Lakosság	Intézkedések, programok száma, járványhelyzet alakulása	Intézmények adatbázisai, beszámolói (ÁNTSZ, EFI, WHO Iroda)
4. Béke és biztonság					
4.1. Az egészségi egyenlőtlenségek, méltánytalanságok csökkentésének elősegítése önkormányzati intézkedésekkel	4.1.1. A városban meglévő területi egyenlőtlenségek csökkentése az egészséghez való egyenlőbb hozzáférés feltételeinek biztosítása érdekében.	Az egészség megőrzéséhez szükséges feltételek biztosítása, preventív szolgáltatások bővítése, kiterjesztése a veszélyeztett csoportokra (férfiak) korcsoportokra (középkor), a hozzáférés biztosítása minél szélesebb körben.	Lakosság	Városrészekben történt fejlesztések, preventív szolgáltatások száma, gyakorisága, szolgáltatás hatékonysága, résztvevők száma, aktivitása	Szolgáltatók dokumentációja, elégedettség, a kiszűrt egyének nyomon követése
		A veszélyeztetett csoportba tartozók létszámának felmérése. A szükségletek feltárása, folyamatos monitorozása, a társadalom érzékenyítése, a jelzőrendszer további bővítése révén, a szükségletalapú szociális szolgáltatások további fejlesztése.	Szociális ellátórendszer szakemberei, civil szervezetek, lakosság	A szolgáltatásokat igénybe vevők számának változása, szolgáltatási paletta bővülése	Szociális intézményrendszer statisztikája, elégedettség

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
		Kerekesszékesek és mozgáskorlátozottak számára a szűrővizsgálatokon való részvétel biztosítása (helyszínre szállítás).	Kerekesszékkel élők, mozgáskorlátozottak.	Szűrővizsgálatokon résztvevők száma.	Szolgáltatók dokumentációja, elégedettség
		A demencia szűrésének bevezetése. Demens betegek igényeinek felmérése, ellátásának biztosítása.	Idős populáció	Résztvevők száma.	Szolgáltatók dokumentációja
	4.1.2. A speciális helyzetű egyének és csoportok számának, sajátos szükségleteinek feltérképezése.	Kerekasztal megbeszélés, fókuszcsoportos interjúk a speciális helyzetű csoportok, kiemelten a fogyatékossággal élők önsegítő és érdekvédelmi szervezetei képviselőinek részvételével.	Önsegítő, érdekvédelmi szervezetek vezetői, intézményrendszerek képviselői	Fókusz csoportok száma, ezeken résztvevő képviselők száma, megfogalmazott szükségletek	Fókusz csoportok jegyzőkönyvei
		Az értelmi fogyatékossággal élők számára fogorvosi ellátás biztosítása (altatás biztosítása az ellátás során).	Értelmi fogyatékosok	Szűrővizsgálatokon résztvevők száma.	Szolgáltatók dokumentációja, elégedettség
	4.1.3. A speciális helyzetű csoportok életminőségének javítását célzó intézkedések további szélesítése.	A szükségletfelmérés alapján intézkedési terv kidolgozása.	Önsegítő, érdekvédelmi szervezetek vezetői, intézményrendszerek képviselői	Intézkedési terv elkészülte és indikátorai	Az elkészült dokumentum
4.2. A különböző szempontból speciális helyzetben lévő csoportok kompetenciáinak fejlesztése, esélyegyenlőségük javítása érdekében.	4.2.1. A közoktatásban a speciális helyzetű csoportok igényeinek megfelelő egészségfejlesztési módszertan kidolgozásának elősegítése.	A meglévő módszertan feltérképezése, továbbfejlesztése, új módszerek kidolgozása, bevezetése a teljeskörű iskolai egészségfejlesztés elvei alapján, valamint a népegészségügyi osztály által elkészített oktatási anyag átdolgozása a speciális célcsoportok igényeinek megfelelően, a velük foglalkozó	Speciális nevelési igényű gyermekek és szüleik, a velük foglalkozó szakemberek, valamint állami gondoskodásban élő gyermekek, a velük foglalkozó szakemberek, és nevelőszülők	Elkészült oktatási anyagok száma	Oktatási anyag dokumentációja

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
		szakemberekkel együttműködésben.			
		Pedagógusok ismereteinek felmérése, sérülés beazonosításának felismerése, fejlesztése.	Pedagógusok	Felmértek létszáma	Dokumentáció
		Családok felkészítése az idősek gondozására, ápolása.	Családok	Családok száma	Dokumentáció
		Az idősek érzékenyítése, tanítása az online kommunikációra.	Idősek	Idősek létszáma	Dokumentáció
	4.2.2. Az önkormányzat eszközeivel a munkahelyeken, ill. civil és érdekképviseleti szerveken keresztül történő eléréssel és velük együttműködésben, a kompetencia fejlesztési lehetőségek bővítése.	A célcsoporttal foglalkozó civil szervezeteken keresztül egészségfejlesztési tartalmú programok biztosítása, továbbá a városban egészségfejlesztési célú programok elérésének elősegítése.	Iskolából kikerült, speciális helyzetű fiatalok, őket foglalkoztató munkahelyek és civil szervezetek	Foglalkozások száma, résztvevők száma	Szervezetek és programok dokumentációja
4.3. A lakosság érzékenyítése a speciális csoportok (Pl. SNI, fogyatékossággal élők, megváltozott munkaképességűek) társadalmi integrációja érdekében.	4.3.1. Találkozási lehetőségek megteremtése a speciális helyzetű csoportokkal, egyénekkel a kölcsönös elfogadás erősítése érdekében.	Támogatás a speciális helyzetű csoportok érdekképviseleti szervezeteinek a középiskolai közösségi szolgálat letöltésének megteremtéséhez.	Érdekképviseleti szervezetek vezetői, középiskolák	Létrejött partnerségek száma, közösségi szolgálatot letöltött személyek és órák száma	Szervezetek és iskolák dokumentációja
5. Részvétel					
5.1. A várospolitika, várostervezés- és fejlesztés folyamatában az egészség szempontjai komplex, holisztikus megközelítésben	5.1.1. Az egészség szempontjainak érvényre juttatása érdekében, az önkormányzat minden területén legyen olyan	Az önkormányzati vezetők tájékoztatása az egészséget meghatározó tényezők összefüggéseiről, ezek érvényre	Önkormányzati vezetők, főosztályvezetők, osztályvezetők	Tájékoztatók száma, a tájékoztatókon résztvevők száma, a résztvevők beosztása, a tájékoztatóra	Jelenléti ívek, emlékeztető, handout

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
kerüljenek mérlegelésre az "egészséget minden politikába" elv érvényesítése céljából.	tervezésben résztvevő szakember, aki felkészült ezeknek a szempontoknak az érvényre juttatásában már a tervezés megkezdésétől.	juttatása az önkormányzati döntés előkészítésben.		összeállított háttéranyagok száma	
		Önkormányzati képviselők tájékoztatása az önkormányzati döntések egészségre gyakorolt hatásáról.	Önkormányzati képviselők	Egészséget támogató javaslatok száma	Képviselők visszajelzése évente
	5.1.2. Egységes tervezési keretrendszer felállítása a fejlesztési dokumentumok összehangolása, egymásnak való megfelelése érdekében, amelyben a WHO-s alapelvek jussanak érvényre, így biztosítva az egészségre gyakorolt közvetlen és közvetett hatások figyelembevételét.	Egységes tartalmi, szerkezetbeli, formai keretrendszer kidolgozása az önkormányzati fejlesztési dokumentumok készítéséhez, ami következetesen megjeleníti az egyes fejlesztési dokumentum típusokkal kapcsolatos elvárásokat.	Önkormányzati vezetők	Keretrendszer elkészülése, stratégiák tartalmának változása	Dokumentum-elemzés
		Az egységes alapelvek közé a WHO-s alapelvek beemelése, és az érvényre jutásukat elősegítő módszertan megismertetése a stratégiai dokumentumokat készítőkkel és a döntéshozókkal.	Önkormányzati vezetők	Egészségre gyakorolt hatást mérő indikátorok száma	Dokumentumelemzés
5.2. A lakossági igényeknek és szükségleteknek, továbbá a városban élők tapasztalati tudásának és együttműködési készségének figyelembevétele a döntéshozatali folyamatokban.	5.2.1. Az önkormányzat igényelje, illetve tegye lehetővé a lakosság egészségi állapotáról és az azt befolyásoló tényezőkről szóló rendszeres tájékoztatást.	Lakosság tájékoztatása a helyi médiumokon, önkormányzati honlapon, közösségi médiumokon keresztül. Városi egészségfejlesztési tematikus honlap vagy közösségi média felület működtetése az információk integrált és interaktív megjelenítése érdekében.	Lakosság	Témában megjelenő tájékoztatások száma, visszajelzések, vélemények, javaslatok száma	Sajtófigyelés

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
	5.2.2. A közvetlen lakossági megkérdezések kutatási jelentéseinek hozzáférhetővé tétele.	Szakirodalmi adatbázis kialakítása a lakosság egészségi állapotáról, ill. az azt befolyásoló tényezőkről készült vizsgálatok alapján, beleértve a helyi és országos vizsgálatok eredményeit is.	Kutatóhelyek szakemberei	Adatbázis kialakítása, a feltöltött információk száma	Adatbázis figyelés, felhasználók számlálása
		A WHO ajánlásban szereplő egészség-indikátorok adatbázisának éves követése, frissítése, aktualizálása, nyilvánossá tétele, a hiányzó adattartalmak pótlása és folyamatos követése.	Önkormányzati vezetők és érintett dolgozók Külső szakemberek Érintett adatgazdák	Adatbázis kialakítása, a feltöltött információk száma	Adatbázis figyelés
		PhD disszertáció, szakdolgozati-, TDK dolgozati téma, ill. ezekhez kapcsolódóan szakirodalmi ajánlások.	Oktatók, hallgatók	Megfogalmazott témák, feldolgozott témák, ajánlott szakirodalmak száma.	Oktatók visszajelzései
	5.2.3. Lakosság egyéni véleménynyilvánítási lehetőségeinek egyre szélesebb körben történő biztosítása és egyre szélesebb körben történő megismertetése.	Az egészségfejlesztési stratégia éves cselekvési tervének kidolgozása előtt a lakossági vélemények összegyűjtése különböző módszerekkel.	Lakosság	A gyűjtőpontokra, a honlapra és facebook oldalra beérkezett vélemények száma	Honlap és facebook oldal figyelés, papír alapú vélemények nyilvántartása
	5.2.4. Közösségi részvétel a döntéshozatali folyamatban és a döntések megvalósításában. A helyi közösségek szerepének erősítése az információk terjesztésében és a vélemények összegyűjtésében, közvetítésében.	Partnerség és hálózat építés annak érdekében, hogy az egészséget befolyásoló döntések előtt a lakosság, civil szervezetek, lakóközösségek, valamint az érintettek és közösségeik szélesebb körben lehetőséget kapjanak a véleménynyilvánításra és a stratégiák, cselekvési tervek megvalósítása mind szélesebb együttműködésen alapuljon.	Lakosság, formális és informális közösségek	A gyűjtőpontokra, a honlapra és facebook oldalra beérkezett vélemények száma, fórumok száma, együttműködésben megvalósult programok száma, együttműködő partnerek száma	Honlap és facebook oldal figyelés, papír alapú vélemények nyilvántartása, fórumok emlékeztetői

Átfogó célok	Konkrét célok	Tevékenységek	Célcsoport	Indikátorok	Mérés módja
	5.2.5. A civil szervezetek számára biztosított támogatások odaítélésénél kerüljenek előtérbe az egészséget támogató kezdeményezések.	Az egészséget támogató tevékenységekre éves prioritási téma és célcsoport meghatározása, szinkronban az egészségterv éves cselekvési programjával.	Pályázatkiíró, pályázók	Egészséget támogató tevékenységekre fókuszáló pályázatok ösztönzése	Pályázatok száma
	5.2.6. Önkéntes tevékenység végzésére ösztönzés, ennek elismerése.	Az önkéntes munkára lehetőséget biztosítani, motiválni az azon való részvételre és elismerni az elvégzett tevékenységet.	Lakosság, munkahelyek, civil szervezetek	A Győri Önkéntes Centrum adatainak változása, média megjelenések száma, elismerések száma, civil szervezetek által foglalkoztatott önkéntesek száma	Sajtófigyelés, Önkéntes Centrum és civil szervezetek adatbázisa

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS EGÉSZSÉGKÉPE 2021

GYŐR

2021. OKTÓBER 31.

Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021

MEGBÍZÓ

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata WHO Egészséges Városok Program
Képviselője: Dr. Dézsi Csaba András, polgármester

MEGVALÓSÍTÓ

Győriek Egészségért Közhasznú Egyesület, 9023 Győr, Szigethy Attila út 109.
Képviselője: Miklósyné Bertalanfy Mária elnök

TERVEZŐK

Dr. habil Csizmadia Zoltán - egyetemi docens, szakmai vezető

Dr. Faragó Beatrix - egyetemi adjunktus, sportmenedzser
Dr. Girán János - egyetemi adjunktus, szociológus
Dr. Nárai Márta - egyetemi docens, szociológus
Nits Lászlóné - emberi erőforrás tanácsadó
Oszter Bettina - PhD hallgató, közösségi és civil fejlesztő
Dr. Páthy Ádám - egyetemi adjunktus, szociológus
Kovácsné Dr. Tóth Ágnes - egyetemi docens, szociológus
Dr. Tóth Péter - egyetemi docens, szociológus

a Győriek Egészségért Közhasznú Egyesület részéről:

Miklósyné Bertalanfy Mária - elnök

a Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala részéről:

Hegedűs Tímea - WHO munkatárs

Tartalom

1. BEVEZETÉS 7
1.1. Vezetői összefoglaló 7
1.2. Adatforrások, alkalmazott módszertan 8
1.2.1. Alapelvek az adatok elemzésekben való felhasználásához 8
1.2.2. Adatforrások 9
1.2.3. A lakossági kérdőíves adatfelvétel általános jellemzői 10
2. Demográfiai helyzetkép 12
2.1. Győr népességszáma és összetétele 12
2.1.1. Iskolai végzettség 18
2.1.2. Házasságkötések 19
2.2. Korspecifikus születési arányszámok, termékenységi mutatók 20
2.2.1. Termékenységi mutatók 20
2.2.2. Élveszületési arányszámok és jellemzői 20
2.3. Élveszületések jellemzői 23
2.4. Magzati veszteségek 24
2.5. Halálozás 26
2.5.1 Korcsoportos halálozás 27
2.5.2. Csecsemőhalálozás 28
2.8. Természetes szaporodás 29
2.9. Vándorlás 29
3. Egészségi állapot 31
3.1. A betegségek típusai és halálokok 31
3.2. COVID-19 járványügyi adatok 40
3.3. A lakossági kérdőíves felmérés eredményei 41
3.3.1. A szubjektív egészségi állapot megítélése 41
3.3.2. Preventív szemlélet 42
3.3.3. Mozgás 45
3.3.4. Káros szenvedélyek 48
3.3.5. Az egészségi állapotot befolyásoló egyéb tényezők 49
3.3.6. Betegségek megoszlása 50
3.3.7. Szakorvosi ellátás igénybevétele 51
3.3.8. Lelki egészség vizsgálata 53
3.3.9. Egészségmagatartás tényezői 55
3.3.10. Az egészségügyi szolgáltatásokkal való elégedettség 62
4. Egészségügyi és szociális ellátás 65

4.1. Egészségügyi ellátás, egészségfejlesztés 65
4.1.1. Egészségügyi alapellátás 65
4.1.2. Egészségügyi szakellátás és kórházi ellátás 71
4.1.3. Iskolaegészségügy, egészségnevelés 77
4.1.4. WHO Egészséges Városok Program; egészségfejlesztés, egészségvédelem 79
4.2. Szociális ellátás 82
4.2.1. Győr város önkormányzata által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti feladatokat végző intézmények által biztosított szolgáltatások 84
4.2.2. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződéssel biztosított kötelező és önként vállalt szociális és gyermekjóléti feladatok 90
5. Környezet-egészségügyi hatások 94
5.1. A környezeti hatások általi veszélyeztetettség szubjektív érzete 94
5.2. Levegőminőség 96
5.3. Zaj- és rezgésterhelés 100
5.4. Vízminőség 101
5.4.1. Vezetékes ivóvíz 101
5.4.2. Szennyvizek 103
5.4.3. Csapadékvizek elvezetése 103
5.5. Települési szilárdhulladék 103
5.6. Klímaváltozással összefüggő egészségkockázatok 104
6. Életmód, életminőség, szociális helyzet 106
6.1. Lakásviszonyok, lakókörnyezet 106
6.1.1. Lakásállomány 106
6.1.2. A lakásállomány városrészenkénti jellemzői 108
6.1.3. Lakáskörülmények, lakókörnyezet 109
6.2. Iskolázottság, képzettség 112
6.3. Foglalkoztatottság, munkanélküliség 113
6.4. Jövedelmi viszonyok, szubjektív életminőség 114
6.4.1. Jövedelmi helyzet 114
6.4.2. Szubjektív anyagi jólét 115
6.5. Életmód, tevékenységszerkezet 118
6.5.1. Időfelhasználás 118
6.5.2. A szabadidő eltöltésének módjai 118
6.6. Társas kapcsolatok, közösségi élet 124
6.6.1. Civil közösségi aktivitás 124
6.6.2. Baráti és segítő kapcsolatok 125

7. Városrendezés 127
7.1. Zöld és kék infrastruktúra 128
7.2. Felhagyott ipari területek, egyéb barnamezős övezetek 130
8. Közlekedés 131
8.1. Közösségi közlekedés 132
8.2. Kerékpáros Közlekedés 133
8.3. Elektromobilitás, mikromobilitás 135
9. Oktatás, sport 137
9.1. Oktatás 137
9.2. Sport 140
9.3. A COVID-19 járvány alatti szabadidős szokások 145
10. Az egészségfejlesztési terv kidolgozását megalapozó vizsgálatok eredményeinek összegzése 146
10.1. A szakértői fókuszcsoportos megbeszélésekből készült összefoglaló 146
10.1.1. Csecsemőkor, korai gyermekkor (0-3 év), óvodás kor (3-6/7 éves kor) 146
10.1.2. Kisiskolás kor (6/7 év-10 év), serdülőkor (10-18 év) 147
10.1.3. Felnőtt korcsoport (18–59 év) 150
10.1.4. Idős korcsoport (60 év felett) 151
10.1.5. Hátrányos helyzetű/fogyatékossággal élő csoport (0-99 év) 153
10.1.6. Az egészségtudatos jövőkép kialakítását célzó javaslatok 153
10.1.7. A COVID-19 világjárvánnyal kapcsolatos tapasztalatok 156
10.2. Az önkormányzati képviselőkkel készült interjús felmérés eredményeinek összefoglalása 156
10.2.1. Lakosság egészségi állapotára, egészségtudatosságára vonatkozó vélemények 156
10.2.2. Egészségvédelemmel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb prioritások 158
10.2.3. Egészségvédelemmel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos jövőre vonatkozó gondolatok, ötletek 158
10.3. A Tanulók fizikai állapota a győri iskolákban a NETFIT felmérés adatai alapján 160
10.3.1. A vizsgálat háttere és a másodelemzés lehetőségei 160
10.3.2. A Netfit felmérés eredményeinek összefoglalása 161
10.3.3. Az infrastrukturális ellátottság a győri iskolákban 163
10.4. Az iskolai egészségnevelési tervek elemzése és végrehajtásuk tapasztalatainak értékelése 166
10.4.1. Egészségnevelés az iskolákban 166
10.4.2. Szakemberek az iskolákban 168
10.4.3. Egészségnevelési és környezeti nevelési programok a győri oktatási intézményekben 169
11. Városrészi egészségprofilok 172
11.1. Belváros 173
11.2. Révfalu 174

11.3. Nádorváros 175
11.4. Adyváros 176
11.5. Marcalváros 177
11.6. Sziget-Újváros 178
11.7. Gyárváros-Likócs 179
11.8. Szabadhegy-József Attila lakótelep 180
11.9. Bácsa-Kisbácsa-Sárás-Pinnyéd 181
11.10. Győrszentiván 182
11.11. Ménfőcsanak-Gyirmót-Kismegyer 183
12. Összefoglalás, következtetések, SWOT-elemzés 184
Felhasznált irodalom 195
Mellékletek 199
1) Interjúvázlat döntéshozók (önkormányzati képviselők) számára a városi Egészségfejlesztési terv (2021-2025) előkészítéséhez 199
2) A szakértői fókuszcsoportos megbeszélések interjúvázlata 201
3) WHO ajánlás a testmozgás kapcsán életkori csoportonként 202
4) Városrendezési körzetek, városrészek, összevont városrészi felosztás 203

1. BEVEZETÉS

Győr Megyei Jogú Város Egészségképének (2021) és Egészségfejlesztési Tervének (2022-2026) *felülvizsgálatára és megújítására* egy szisztematikus, következetes és hosszútávú tervező és fejlesztő munka zajlik a városban, amelynek a jelenlegi dokumentumok újabb lépcsőfokát jelentik. A Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 dokumentum a városi egészségfejlesztési terv elkészítéséhez az első – megalapozó – fázis, egy olyan átfogó helyzetelemzés és állapotleírás, amely a Győrben élő emberek életfeltételeit, életminőségét befolyásoló tényezők széleskörű és objektív elemzését és bemutatását tartalmazza.

Az egészségfejlesztés célja az egészség képviselete, az emberek egészségpotenciáljának növelése. Ennek eszközrendszere: az egészséget támogató politika és az egészséget támogató környezet kialakítása, a közösségi cselekvések erősítése, az egyéni képességek fejlesztése, az egészségügyi ellátás átszervezése. Az egészségfejlesztés a környezetre hat, politikai akciókat tartalmaz, az egészséges életmód alapját kutatja, irányait teremti meg, a szociális egyenlőtlenségek egyensúlyát igyekszik visszaállítani, az egészséget és a társadalmi boldogulást egy szinten kezeli, az egészséget támogató közélet kialakítására törekszik.

Figyelembe véve a *WHO ajánlásait,* az olyan fontosabb egészségdimenziók mentén történik az összehasonlító, értékelő helyzetfeltáró munka, mint pl. demográfiai jellemzők, egészségi állapot, egészségmagatartás, életvitel és életminőség, a természeti és épített környezet, közlekedés, lakhatás, városrendezés, az egészségügyi és szociális ellátás, az oktatás, a sport helyzete. Egyszerre épít az elérhető stratégiai és szakmai dokumentumokra, területi, települési és intézményi statisztikákra, továbbá új primer vizsgálatok (interjúk, fókuszcsoportos beszélgetések, kérdőíves adatfelvétel) révén megszólítja a lakosságot, a civil szférát, az érintett szakembereket és a különböző szintű helyi döntéshozókat is.

Az Egészségfejlesztési Terv kijelöli az *érintett szereplőket*, hogy kikre lehet számítani a közös cselekvés kapcsán, milyen módon sikerülhet felkelteni és fenntartani az érdeklődésüket. Fontos eleme annak feltérképezése is, hogy kik azok a szereplők, akik ténylegesen részt tudnak venni a megvalósítási folyamatban. Elsődleges szerepe, hogy olyan eszközt biztosítson a város számára, melynek segítségével stratégiai partnerkapcsolatokat építhet ki és tarthat fenn az egészség érdekében, valamint egy olyan közös platformot hozhat létre, amely meggyőzheti az összes szektort arról, hogy munkájukat az egészségre és az életminőségre koncentrálják.

Az egészségkép elkészítéséhez, annak elméleti koncepciója szerint *közösségi akarat, interszektoriális összefogás* szükséges. Jelen helyzetelemzés eszmeisége is igazodik ehhez, hiszen a város önkormányzatának, intézményrendszerének, civil- és szakmai szereplőinek együttműködéseként jött létre.

1.1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az egészségfejlesztési tervezési folyamatot megalapozó helyzetelemzés munkálatai 2021 májusában kezdődtek és 2021 augusztusának végén zárultak le. Nagyrészt társadalom- és egészségtudományi szakértőkből álló kilenc fős team készítette el – figyelembe véve a korábbi, 2014-ben készült helyzetelemzés eredményeit is – az összetett empirikus módszertanra épülő kutatási anyagot. A munkafolyamat egységes és általános elemzési elvei a következők voltak:

- komparatív és felülvizsgáló jelleg,
- korábbi tervezési időszak eredményeiből való kiindulás,
- a WHO ajánlásainak megfelelő összetett indikátorkészlet használata,
- dinamikus, hosszú idősoros (5-10 éves) trendelemzés,
- problémaérzékenység,
- az egészségalakító tényezők lehető legszélesebb körű értelmezése,
- a területi és társadalmi egyenlőtlenségek és specifikumok beazonosítása,

- településrészi, városrészi szintű adatok, információk használata,
- a COVID-19 világjárvány következményeinek figyelembevétele.

A felmérések és elemzések során alkalmazott *sokoldalú empirikus módszertani eszközkészlet* részleteit az 1.2 alfejezet mutatja be részletesen. A tematikus fejezetek felépítése során kiemelt figyelmet kapott az, hogy a WHO ajánlásainak megfelelő indikátorkészlet elemeit minél nagyobb teljességben be lehessen építeni, illetve bemutatni. Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők lehető legszélesebb körének vizsgálata szintén alapvető fontosságú szempont volt, annak érdekében, hogy a determinánsok minél szélesebb spektrumát lehessen vizsgálni. A felmérések és elemzések kidolgozása és ismertetése során fontos cél volt az egészségfejlesztési tervezési folyamat intézkedésrendszerének differenciáltságához, célozhatóságához való hozzájárulás is. A helyzetfelmérést támogató adatok dinamikus megközelítés lehetővé tette, hogy a hosszabb távú változási trendek is követhetők legyenek (a vizsgált időszak 2010-2019 közé esik).

Az Egészségkép *tíz nagyobb elemző fejezetre tagolódik*, amelyből nyolc lényegében az egyes egészségdeterminánsó és egészségfejlesztési szempontból is lényeges dimenziókat járja körül részletesen: demográfiai folyamatok (2. fejezet); egészségi állapot, egészségmagatartás (3. fejezet); egészségügyi és szociális ellátás (4. fejezet); környezet-egészségügy (5. fejezet); életmód és életminőség, beleértve a lakásviszonyokat, iskolázottságot, foglalkoztatást, jövedelmi viszonyoka is (6. fejezet); városrendezés (7. fejezet); közlekedés (8. fejezet); oktatás és sport (9. fejezet). Külön fejezetek foglalkoznak az egészségfejlesztési terv kidolgozását megalapozó új primer felmérések eredményeinek összefoglalásával (10. fejezet), és a városrészi egészségprofilok megrajzolásával (11. fejezet).

A *COVID-19 világjárvány* következtében életbe lépő korlátozások bizonyos pontokon nehezítették a minél szélesebb körű, a helyi társadalom egészét bevonó megoldások alkalmazását. Nevezetesen a lakosság állapotának, véleményének és igényeinek felmérésére csak online kérdőíves adatfelvétel formájában kerülhetett sor, amely nélkülözi a megfelelő reprezentativitást. Városrészi lakossági fórumok szervezésére szintén nem nyílt lehetőség. A jól célzott, településrészi mélységű információk összegyűjtését és ezen keresztül a városrészi egészségprofilok megrajzolását így jóval kevesebb információra lehet alapozni. A reprezentativitás hiánya az egészségmagatartásra vonatkozó korábbi kérdőíves adatfelvételekből származó eredményekkel való összehasonlítást sem teszi lehetővé.

A helyzetkép átfogó jellege, adattömege és az eredményeket bemutató elemző fejezetek terjedelme okán, *a vezetői összefoglaló részének* tekinthető a 12. fejezet, amely az egyes tartalmi dimenziók esetében kiemeli a legfontosabb következtetéseket, illetve SWOT-elemzések segítségével rendszerezi az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyforrásokat.

1.2. ADATFORRÁSOK, ALKALMAZOTT MÓDSZERTAN

1.2.1. Alapelvek az adatok elemzésekben való felhasználásához

Az egészségkép elkészítését támogató primer és szekunder adatforrások összegyűjtése, illetve az adatstruktúra kialakítása során az alábbi alapelvek kerültek figyelembevételre és érvényesítésre:

A WHO ajánlásaihoz való alkalmazkodás: a tematikus fejezetek felépítése során kiemelt figyelmet kapott az, hogy a WHO ajánlásainak megfelelő indikátorkészlet elemeit minél nagyobb teljességben be lehessen építeni, illetve bemutatni. Bizonyos esetben a megadott indikátorok használata nem volt lehetséges – egyrészt információhiány, másrészt az

adatszolgáltatás eltérő tartalmi struktúrája következtében. Ezekben az esetekben a vonatkozó tartalomnak leginkább megfelelő helyettesítő vagy közelítő adattartalmak használatára került sor az elemzéseknél.

Az egészségi állapotot befolyásoló tényezők lehető legszélesebb körének vizsgálata: a fent említett ajánlásokhoz kapcsolódó indikátorokon túl a helyzetfeltárást és az állapotfelmérést támogató adatok köre oly módon bővült, hogy a determinánsok minél szélesebb spektruma vizsgálható legyen, értve ezalatt a közvetettnek tekinthető hatások felderítését is. Fontos szerepet játszanak ezen tényezők között a társadalmi-gazdasági státusz meghatározó indikátorai vagy a területi-lakókörnyezeti jellemzők.

Az Egészségfejlesztési Terv intézkedésrendszerének differenciáltságához, célozhatóságához való hozzájárulás: a fent említett társadalmi státuszra és belső területi differenciáltságra vonatkozó információk alkalmasak a specifikumok feltárására, bemutatására.

Longitudinális elemzések: a helyzetfelmérést támogató adatok – elsősorban a szekunder adatforrások – esetében dinamikus megközelítést alkalmaztak a készítők annak érdekében, hogy a trendek követhetők legyenek. A szekunder adatok jelentős része esetében – ahol azok elérhetők, illetve relevánsak – tíz éves időintervallumot vettek alapul, oly módon, hogy a vizsgált időszak 2010-2019 közé esik, a települési szintű társadalmi-gazdasági indikátorok túlnyomó többsége esetében az elérhető legfrissebb adat 2019-es. Eltérő időtartamok állnak rendelkezésre a mortalitás (2008-2018), illetve a morbiditás (súlyozott mozgóátlagok a 2014-2018 közötti időszakra vonatkozóan) indikátorai esetében. A primer adatforrások elemzése elsősorban keresztmetszeti jellegű, de korlátozott mértékben itt is tehető összehasonlítás, kivéve a különböző időpontokban készült lakossági kérdőíves adatfelvételek esetében.

1.2.2. Adatforrások

Az egészségkép készítése során felhasznált adatforrások az alábbi csoportokba sorolhatók:

1. *Települési szintű társadalmi-gazdasági indikátorok*: ezek az adatok elsősorban a demográfiai folyamatokat, a foglalkoztatás és iskolázottság állapotát, valamint az életminőséghez kapcsolódó változatos információkat (lakásviszonyok, jövedelemi helyzet stb.) foglalják magukban. Ezen adatok többségének forrása a KSH területi statisztikai adatrendszere (T-STAR), de ezen túl felhasználásra kerültek a NAV vonatkozó adatbázisai (SZJA, TA), valamint a Szociális Ágazati Információs Rendszerben gyűjtött egyes indikátorok. A mortalitás és morbiditás jellemzőinek indikátorai (haláloki statisztikák, betegségcsoportok prevalenciájának területi egyenlőtlenségei) a Népegészségügyi Elemző Központ Információs Rendszeréből származnak. Ugyancsak a hasonló jellegű szekunder adatforrásokhoz tartoznak a környezeti állapotra, illetve a települési közszolgáltatásokra vonatkozó indikátorok, melyeknek forrásai általában az adott közszolgáltatás működtetésében részt vevő szervezetek (pl. Győr-Szol, Pannon-Víz).
2. *A város lakosságának életkörülményei, egészségi állapota, illetve az egészségmagatartás jellemzőinek mélyebb feltárása érdekében kérdőíves felmérésre került sor*. Az adatfelvétel online technikával készült, 2021 júliusában és augusztusában zajlott. Az elemzésekhez felhasználható teljes esetszám 1 976, amely az általános, összegző információk biztosításán túl alkalmas a területi sajátosságok, az eltérő városrészek helyzetének bemutatására, valamint segítségével vizsgálható a különböző demográfiai, illetve egyéb társadalmi-gazdasági jellemzők által lehatárolható csoportok helyzete is. A társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek feltárására viszont ez a módszer, a reprezentativitás hiányában kevésbé alkalmas, hiszen éppen a sérülékeny társadalmi csoportok számára nem biztosította kellő mértékben a hozzáférés lehetőségét. A kifejezetten az egészségkép megalapozásának céljából végzett adatfelvételen túl egyéb nagymintás primer adatforrások

is rendelkezésre álltak, amelyek kiegészítő, esetlegesen összehasonlító jelleggel kerültek felhasználásra. Ilyennek tekinthető az előző, 2014-ben készült egészségkép készítése során végzett lakossági felmérés, de ide tartoznak olyan nagymintás adatfelvételek adatbázisai is, amelyek a város egyéb ágazati stratégiáinak támogatására szolgáltak (pl. a sportkoncepciót megalapozó lakossági, egyesületi és iskolai felmérés, droghelyzet felmérés iskolai kérdőíve, vagy az idősügyi koncepció elkészítését segítő lakossági kérdőív).

3. A szekunder statisztikai adatokon, illetve a kérdőíves felméréseken túl az egészségkép elkészítését *kvalitatív adatforrások is támogatták*. Ebbe a körbe tartoznak egyrészt azok *a stratégiai dokumentumok*, amelyek az elmúlt időszakban készültek a város számára és valamilyen módon érintik az egészségkép tekintetében releváns problémaköröket. Ezek feldolgozása a munka megalapozó szakasza során lezajlott. A stratégiai dokumentumok elemzése során kiemelt figyelmet kapott az előző, 2014-ben készült egészségkép és egészségfejlesztési terv, az ezekben feltárt jellemzők, illetve megfogalmazott beavatkozási irányok alapul szolgáltak az összehasonlításhoz.
4. A primer kvalitatív adatforrások körét *interjús adatfelvételek* képezik, amelyek három csoportba sorolhatók. Az önkormányzati bizottságok vezetőivel és tagjaival, illetve az önkormányzati képviselőkkel készített interjúk a lakosság egészségi állapotáról alkotott átfogó külső kép megismerésén túl arra is szolgáltak, hogy kiegészítő információkat biztosítsanak az egyes városrészek helyzetéről. A szervezeti interjúk olyan – elsősorban civil – szereplőket céloztak, amelyek tevékenysége szoros kapcsolatban áll az egészségi állapot és egészségmagatartás vizsgálatával, valamint az egészségfejlesztéssel. Az egyéni interjúkon túl fókuszcsoportos beszélgetések is lezajlottak, amelyek alanyai a különböző tématerületeken érintett szakemberek voltak.

A vonatkozó *statisztikai adatok közlésében* szempont volt az egyszerűségre törekvés. Ahol lehetőség nyílt statisztikailag érvényes magyarázó modellek használatára (elsősorban a kérdőíves vizsgálat esetében), ott elvégezték ezeket az egyszerű próbákat (az esetek túlnyomó többségében függetlenségvizsgálat, illetve egyszempontú variancia-analízis) annak érdekében, hogy szemléltetni lehessen a különböző csoportok közötti eltéréseket, illetve lokalizálják azokat a célcsoportokat, amelyek esetében kiemelt szükség lehet bizonyos beavatkozásokra. A statisztikai próbák minden esetben a 95%-os valószínűségi szintet figyelembe véve készültek, a szövegben ennek megfelelően jelezve vannak a szignifikáns eltérések. A magyarázó modelleken túl, az adatredukció, illetve klasszifikáció különböző módszerei is felhasználásra kerültek egyrészt jól elhatárolható státusz- és attitűdcsoportok kialakításának érdekében, másrészt pedig abból a célból, hogy a folyamatokat jól illusztráló, de egyszerű mutatókat lehessen kialakítani. Hasonlóan, egyszerű indexképző eljárások is alkalmazásra kerültek (pl. az egyszerűsített Beck-féle depresszióskála esetében). A mortalitás és morbiditás területi adatai viszonyító jellegűek, standardizált hányadosok, illetve területi mozgóátlagok formájában kerülnek megjelenítésre.

1.2.3. A lakossági kérdőíves adatfelvétel általános jellemzői

A lakossági kérdőíves adatfelvétel *online technikával* került lebonyolításra a LimeSurvey platform segítségével. A lekérdezés július 20. és augusztus 15. között zajlott le. A kérdőív kitöltését 4007 válaszadó kezdte meg, a kitöltések teljességét és felhasználhatóságát figyelembe véve, az elemzésekbe bevonható végleges esetszám 1976 volt. Tekintve azt, hogy online adatfelvétel zajlott, előzetes mintavételre nem volt lehetőség, így *a felmérés* az ismert sokasági adatok tekintetében *nem tekinthető reprezentatívnak*, általánosíthatósága a város felnőtt lakosságának egészére nézve nem biztosított. A felmérés emiatt nem ad lehetőséget a korábbi,

reprezentatív lakossági felmérések adataival való összehasonlításra sem. Az 1.1 táblázatban láthatók a végleges, elemzésben felhasznált minta alapvető jellemzői.

1.1 táblázat: A lakossági kérdőív válaszadóinak megoszlása néhány alapvető szocio-demográfiai jellemző mentén (N=1976)

Iskolai végzettség	N	%
legfeljebb 8 általános	40	2,0
szakmunkásképző	223	11,3
érettségi	720	36,6
felsőfokú	984	50,0
Családi állapot	**N**	**%**
nőtlen, hajadon	243	12,4
házas	1045	53,2
élettársi kapcsolat	363	18,5
elvált	202	10,3
özvegy	111	5,7
Háztartás mérete	**N**	**%**
1 fős	291	14,7
2 fős	691	35,0
3 fős	449	22,7
4 fős	359	18,2
5 fős vagy nagyobb	186	9,4

Korcsoport	N	%
30 alatt	284	14,5
30-39	437	22,3
40-49	521	26,6
50-59	309	15,8
60-69	282	14,4
70 felett	123	6,3
Gazdasági aktivitás	**N**	**%**
foglalkoztatott	1366	69,4
tanuló	39	2,0
nyugdíjas	356	18,1
egyéb inaktív	207	10,5
Lakás jellege	**N**	**%**
családi ház	732	37,3
társasház	646	32,9
panellakás	532	27,1
egyéb	53	2,7

Városrész	N	%
Adyváros	215	11,9
Bácsa	49	2,7
Belváros	136	7,5
Gyárváros	89	4,9
Gyirmót	32	1,8
Győrszentiván	144	7,9
József A. lakótelep	29	1,6
Kisbácsa/Sárás	40	2,2
Kismegyer	25	1,4
Likócs	16	0,9
Marcalváros	209	11,5
Ménfőcsanak	186	10,3
Nádorváros	216	11,9
Pinnyéd	22	1,2
Révfalu	126	6,9
Szabadhegy	160	8,8
Sziget	70	3,9
Újváros	49	2,7

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az online mintában az alapsokasághoz képest *felülreprezentáltak* a nők (75%), illetve a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (50%). A mintába került válaszadók körének korszerkezete viszont egyenletes, mindegyik korcsoport kellő számban képviselteti magát, hasonlóan a gazdasági aktivitáshoz, és a lakóövezet jellegéhez. A nagyobb népességszámú városrészek esetében pedig akár 150-200 fős válaszadói alcsoportok különíthetők el (pl. Nádorváros, Adyváros, Marcalváros, Ménfőcsanak, Szabadhegy, Belváros).

A városrendezési körzetekből kialakuló *győri városrészek* az elemzések során össze lettek vonva nagyobb területi egységekbe (összevont városrészek), a dokumentumban alkalmazott városrészi felosztási szisztémát a 4. melléklet tartalmazza. A lakossági online kérdőíves felmérés adatbázisa esetében pedig *lakóövezeti* jellegű felosztás is alkalmazásra került, ennek elemeit az 1.2. táblázat foglalja össze.

1.2 táblázat: A lakossági kérdőív során alkalmazott lakóövezet típusokhoz sorolt városrészek (N=1976)

Lakóövezet	Városrész
Belváros (136 fő, 7,5%)	Belváros
Belső lakóövezet (342 fő, 18,9%)	Nádorváros, Révfalu
Lakótelep (453 fő, 25,0%)	Adyváros, József Attila-lakótelep, Marcalváros
Külső lakóövezet (368 fő, 20,3%)	Gyárváros, Szabadhegy, Sziget, Újváros
Kertes lakóövezet (514 fő, 28,4%)	Bácsa, Gyirmót, Győrszentiván, Kisbácsa, Sárás, Kismegyer, Likócs, Ménfőcsanak, Pinnyéd

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

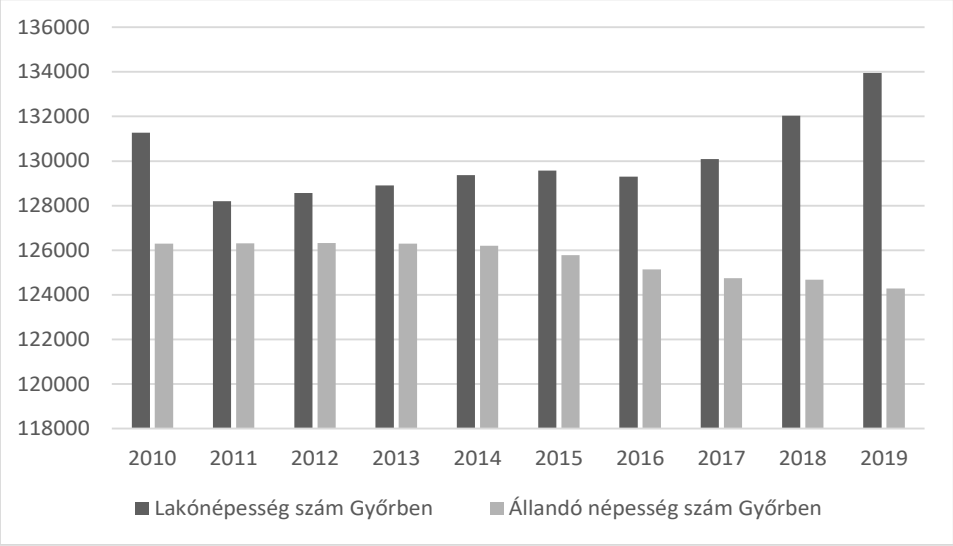
2. DEMOGRÁFIAI HELYZETKÉP

2.1. GYŐR NÉPESSÉGSZÁMA ÉS ÖSSZETÉTELE

Magyarország népességszáma az 1980-as népszámlálás óta csökken, ez a tendencia az utolsó, 2011-es népszámlálás óta sem változott érdemben. Az utolsó népszámlálás óta eltelt időszakban a népességfogyás leginkább Észak-Magyarországot érintette, ahol a népességszám csökkenés mértéke 2016-ban már elérte az 5%-ot. Budapesten kívül csupán Pest és Győr-Moson-Sopron megye népessége gyarapodott, a többi megyében eltérő mértékű népességfogyás következett be (Vukovics 2017).

Győr *lakónépessége* 133 946 főt számlált 2020 januárjában, ezzel, lélekszámát tekintve hazánk 6. legnagyobb városa. 2012-től egy mérsékelt növekvő tendencia tapasztalható, amely 2016-ban megtorpant (a lakónépesség számának változása ezrelékben: -2,1), de ezt követően az emelkedés ismét markáns ütemet vett (*2.1. ábra*).

2.1. ábra: Győr város lakónépessége és állandó népessége 2010-2019 (fő).

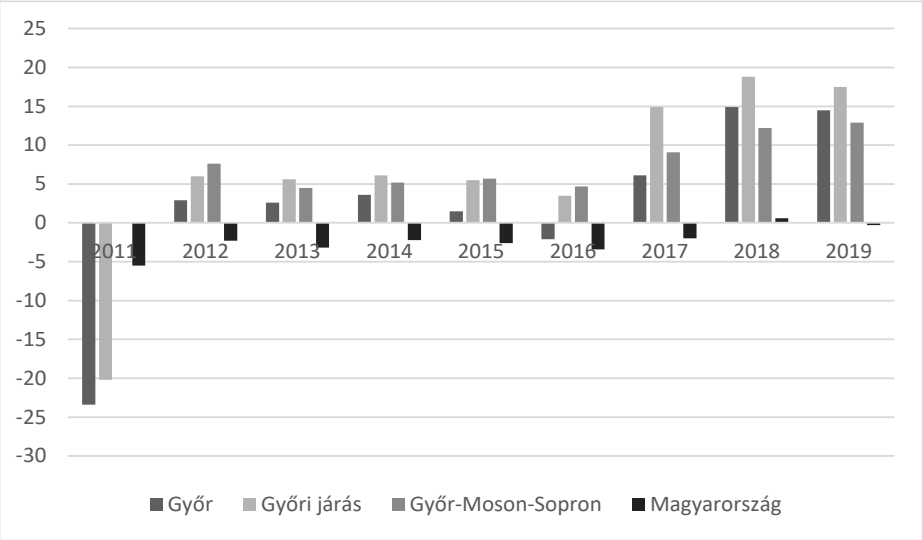
Forrás: KSH T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Győr népesedési mutatói tekintetében eltér a többi magyarországi regionális központtól, ahol a nagyvárosi lakosság száma jelentősen csökkent az elmúlt években. A lakónépesség növekedése mellett az állandó népesség száma minimálisan csökkenő tendenciát mutat. Győrben az *állandó népesség* száma 2019-ben 124 287 fő volt. A lakónépesség száma és az állandó népesség száma közötti különbség ebben az évben 9659 fő, a különbség a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett. A lakónépesség dinamikus változása mögött a város növekvő munkaerőpiaci vonzereje húzódik meg.

Hasonló az adatok időbeli alakulása a lakó- és állandó népesség tekintetében a Győri járásban és Győr-Moson-Sopron megyében is. A 2011-es népszámlálási adatok szerint a Győri járás lakosainak száma 190 146 fő volt, ez Magyarország népességének 1,9%-a. A járás népességszáma 2019-ben 203 862 főre emelkedett. Az emelkedés ütemének változása a 2017-es évtől tapasztalható és a tendencia folyamatos. A Győri járás nagyobb ütemű növekménye a szuburbanizációs folyamatok és az agglomeráció növekedésének eredménye. Az agglomerációba történő kiköltözés más magyar nagyvárosoknak is sajátossága, azonban Győr esetében a városból kiköltöző és így elvesztett lakosságot a más magyar településekről érkező

betelepülés kompenzálja. A *népességszám változása* a város, a járás, a megye és az ország tekintetében a *2.2. ábrán* látható.

2.2. ábra: Lakónépesség számának változása Győrben, a Győri járásban, Győr-Moson-Sopron megyében és Magyarországon, 2011-2019 (ezrelék)

Forrás: KSH T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Győr teljes népességének *nemek szerinti megoszlása* az elmúlt 10 évben nem változott lényegesen (férfiak: 47,2-47,5%, nők: 52,5-52,8%). A *korcsoportos* megoszlás kapcsán viszont eltérések tapasztalhatók ugyanezen időszak alatt. A 0–14 és a 15–64 évesek csoportjában a férfiak aránya magasabb, de a 65 éves és annál idősebbek között a nők vannak többségben (*2.1. táblázat*).

2.1. táblázat: Győr életkor szerinti népességmegoszlása, 2010-2019 (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0-14 éves férfi	14,8	14,9	15,0	15,1	15,2	15,4	15,2	15,0	15,1	15,0
0-14 éves nő	12,6	12,7	12,8	12,9	13	13	13	13,1	13	12,8
15-64 éves férfi	71,7	71,4	70,9	70,6	70,3	69,8	69,5	69,3	68,8	68,3
15-64 éves nő	68,2	67,8	67,3	66,7	66,1	65,5	64,8	64,1	63,5	62,8
65- éves férfi	13,5	13,7	14,1	14,3	14,5	14,8	15,5	15,6	16,1	16,7
65- éves nő	19,2	19,5	19,9	20,4	21	21,4	22,2	22,9	23,5	24,3

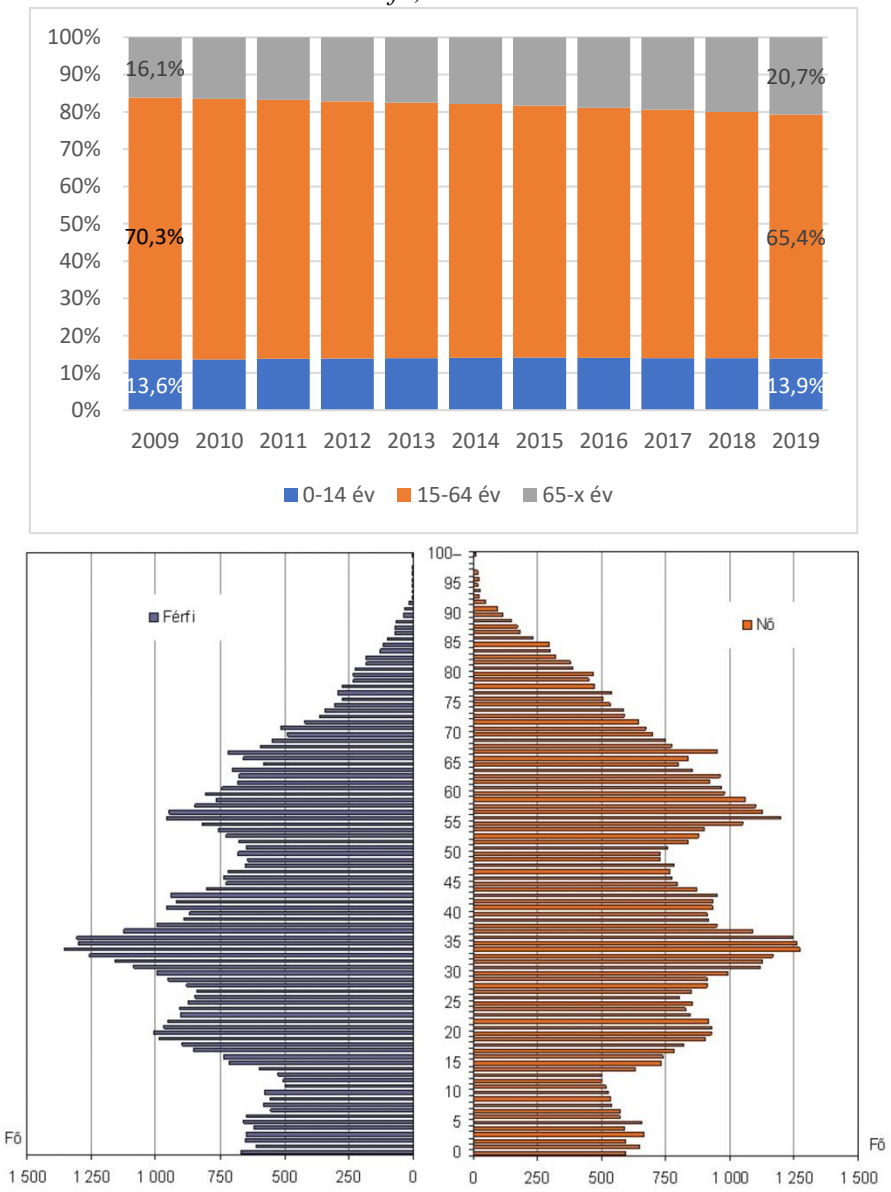
Forrás: KSH T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Győr népességének *életkor szerinti megoszlása* az utolsó népszámlálás évében, 2011-ben az országos trendekkel egybevágó képet mutatott, ahol a 0-14 éves korosztály aránya 13,8%. Napjainkban ez az arány 13,9%, tehát lényeges változás nem történt. A 15-64 éves korosztály számaránya ezzel szemben 4,1 %-kal csökkent (*2.3. ábra*).

Napjainkra Győr társadalmának *elöregedése* tapasztalható, a 65 éves és annál idősebb korosztály aránya jelentősen megnövekedett. 2019-ben minden ötödik győri lakos (25 682 fő) 65 éves, vagy annál idősebb volt, nagyobb hányaduk (63%) nő. Az idősebb korosztály arányának viszonylagos emelkedése mellett és a gyermekkorúak alacsony arányszáma miatt a

város lakosságának összetétele egy úgynevezett „urna”, vagy „hagyma” alakú korfával ábrázolható.

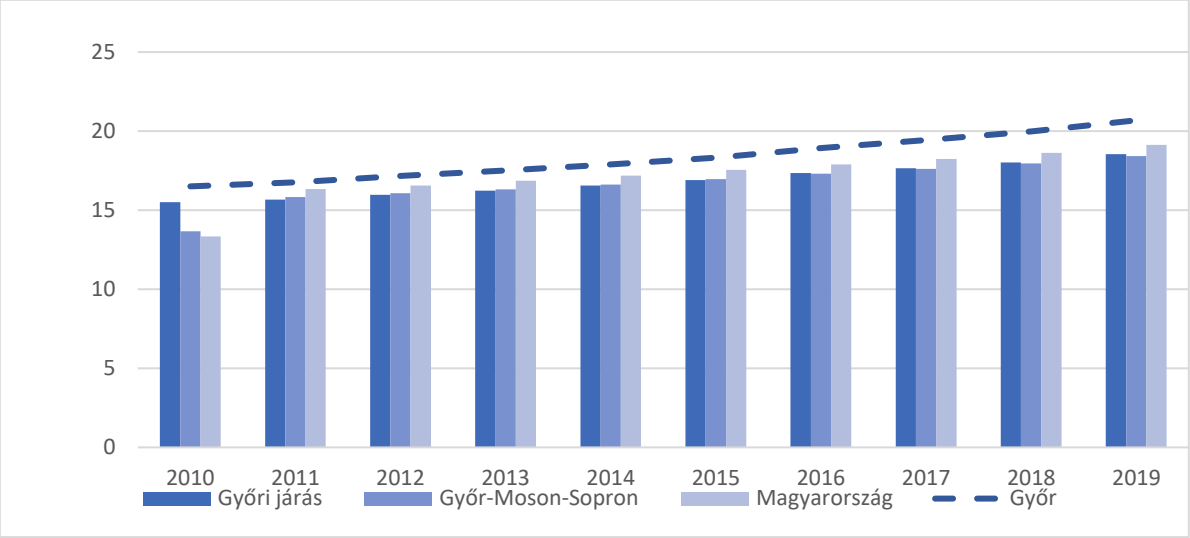
2.3. ábra: Győri népesség megoszlása korcsoportok szerint, 2010-2019 (%) és Győr város korfája, fő, 2011. október

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 és KSH Népszámlálás 2011 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Az aktív korú népesség aránya 2019-ben 65,4% volt. Az idősek aránya Győr városában rendre a járási, a megyei és az országos arányok felett állt az elmúlt tíz évben (*2.4. ábra*).

2.4. ábra. 65 éves és idősebb népesség aránya Győrben, a Győri járásban, Győr-Moson-Sopron megyében, Magyarországon, 2010-2019 (%)

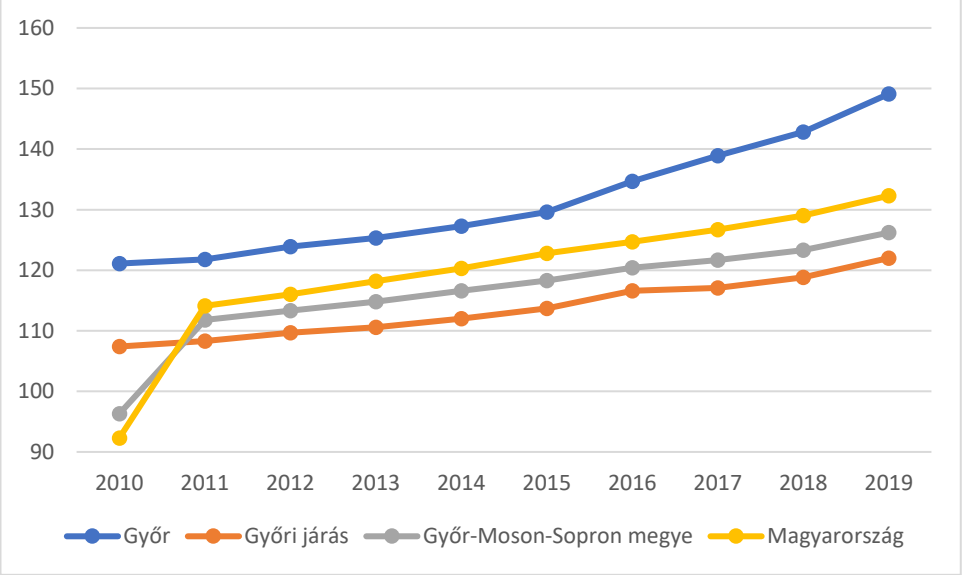
Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A győri társadalom őszülése nyomon követhető az *öregedési index*[1] segítségével is. Az öregedési index Magyarországon 2010-ben 92,3 volt, tehát száz gyermekre és fiatalkorúra nagyjából 92,3 időskorú jutott. A mutató értéke 1990-ben még 64,5 volt. Demográfiai történelmünk során az időskorúak száma és aránya először 2005-ben haladta meg a gyermekkorúakét. 2019-ben országosan 132,3, Győrben pedig 149,1 idős korú lakos jutott száz gyermekkorúra. Ez az érték magasabb még a jelenlegi, 2021-es országos átlagnál is, ami 139,5, miközben a járási és megyei adatok is az országos átlag alatt vannak (*2.2. és 2.3. táblázat*).

[1] A 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.

2.2. táblázat: Öregedési index Győrben, a Győri járásban, Győr-Moson-Sopron megyében, Magyarországon, 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	121,1	121,8	123,9	125,3	127,3	129,6	134,7	138,9	142,8	149,1
Győri járás	107,4	108,3	109,7	110,6	112,0	113,7	116,6	117,1	118,8	122,0
Győr-Moson-Sopron megye	96,3	111,8	113,3	114,8	116,6	118,3	120,4	121,7	123,3	126,2
Magyarország	92,3	114,1	116,0	118,2	120,3	122,8	124,7	126,7	129,0	132,3

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

2.3. táblázat: Időskori függőségi ráta[2] Győrben, a Győri járásban, Győr-Moson-Sopron megyében, Magyarországon, 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	23,6	24,1	24,9	25,5	26,3	27,1	28,3	29,2	30,3	31,6
Győri járás	22,1	22,4	23,0	23,5	24,1	24,8	25,6	26,2	27,0	28,0
Győr-Moson-Sopron megye	19,5	22,6	23,1	23,5	24,1	24,8	25,4	26,0	26,7	27,6
Nyugat-Dunántúl	20,0	23,7	24,1	24,7	25,4	26,2	26,9	27,7	28,6	29,7
Magyarország	19,2	23,6	24,0	24,5	25,2	25,8	26,5	27,1	27,9	28,9

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Városrészenként a Belváros, Nádorváros, Adyváros esetében a függőségi arány jelentősen meghaladja a város egészére jellemző szintet. Alacsony függőségi aránnyal pedig főként a falusias jellegű lakóövezetekben lehet találkozni (Pinnyéd, Bácsa, Ménfőcsanak).

Mivel a munkaképes korú népességnek kell megtermelnie a jövedelmet mind az idősek, mind a gyerekek eltartásához, érdemes megvizsgálni a *teljes függőségi rátát* is (*2.4. táblázat*), amely az inaktív fiatalok és idősek együttes számát (0–19 és 65 év fölött) veti egybe az aktív korúak számával (20–64 év).

[2] Az időskori függőségi ráta az aktív korú (15–64 évesek) népességre jutó idősek (65 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja.

2.4. táblázat: Teljes függőségi ráta Győrben, a Győri járásban, Győr-Moson-Sopron megyében, és Magyarországon, 2011-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	43,1	43,9	44,9	45,9	46,9	48,0	49,2	50,2	51,5	52,8
Győri járás	42,7	43,2	43,9	44,8	45,6	46,6	47,6	48,6	49,7	50,9
Győr-Moson-Sopron megye	39,7	42,8	43,4	44,1	44,8	45,7	46,5	47,4	48,4	49,5
Nyugat-Dunántúl	39,3	42,8	43,3	43,9	44,8	45,8	46,8	47,7	48,9	50,3
Magyarország	40,1	44,3	44,7	45,3	46,1	46,9	47,7	48,5	49,5	50,8

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Az adatokból látszik, hogy az inaktívak/aktívak aránya 52,8% Győrben, amely szintén magasabb a járási, megyei és országos adatoknál is.

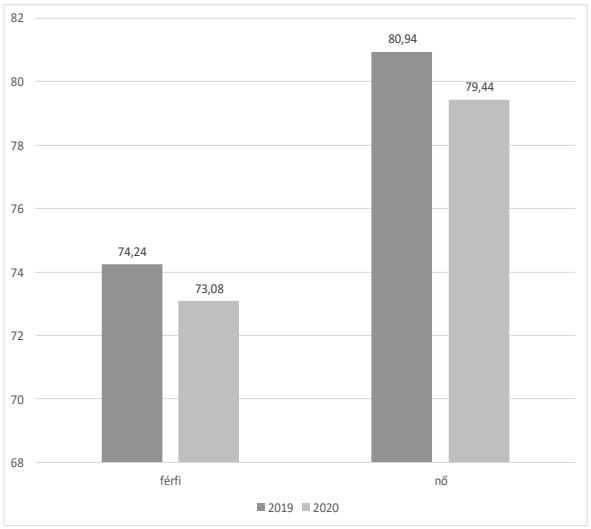
Az *idősödés trendjében* az egészségi állapot prioritást élvező tényező. Hazánk össznépességének egészségi állapota rosszabb és a halandósági trendek is kedvezőtlenebbek, mint az Európai Unió országaiban általában. Az életkor előrehaladtával megjelennek az öregedéssel járó fizikai funkciók- és a szellemi képességek csökkenése mellett az egészségi állapotot és életminőséget is rontó, krónikus betegségek.

Ahogy az Európai Unió országaiban általában, az idősek magatartását, aktivitását, hasznosságérzését és önértékelését nagyban befolyásolja az, hogy ki milyennek látja magát, és milyennek szeretné, ha mások látnák. A „reális én" a kor és az annak következtében fellépő jelenségek elfogadását jelenti, míg az „ideális én" a lehető legpozitívabb ön-prezentációját jelenti az egyénnek (Barak, Schiffman, 1983). A társadalomban fontos cél, hogy az időskorúak egészségi állapotukat meg tudják őrizni, önállóak maradjanak, ne szigetelődjenek el a közösségtől és hasznosnak érezzék magukat.

Minden országban, így Magyarországon is növekszik a *születéskor várható élettartam*. 1989-ben 65,4 év volt a férfiak, 73,8 év a nők várható élethossza, azóta jelentősen javultak az életkilátások. Kivétel képez a 2020-as év a KSH adatbázisa szerint, ahol ez az érték a 2019-es értékhez képest 0,64 évvel csökkent átlagosan, aminek legfőbb kiváltó oka a járványhelyzet súlyossága volt hazánkban. Életévekben számítva 76,1 évről 75,5 évre csökkent az érték. Férfiak esetében 72,9 évről csökkent 72,2 évre (-0,65 év), nők esetében 79,3-ról 78,7-re (-0,59 év) csökkent a várható életkor.

Győr-Moson-Sopron megyében a születéskor várható élettartam (*2.5. ábra*) magasabb az országosnál. A KSH adatai alapján a születéskor várható életartam 2019-ben a férfiaknál 74,2 év, míg a női populációban 80,9 év volt. A 2020-as megyei adatokban ugyancsak csökkentek az értékek: a születéskor várható élettartam a férfiaknál 73,8 év, a nők esetében 79,4 év volt.

2. 5.ábra: Születéskor várható élettartam nemek szerint Győr-Moson-Sopron megyében, 2019-2020 (év)

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A születéskor várható élettartam *városi szintű adatsorának* legutolsó elérhető éve 2015. 1998 és 2015 között 4,4 évvel növekedett a város lakosságának születéskor várható átlagos élettartama, elérve a 77,4 évet. A nők esetében 2015-re vetítve a mutató értéke 80,2 év, a férfiaké pedig 74,2 év. A *65 éves korban még várható élettartamban* szintén jelentős növekedés figyelhető meg az ezredforduló óta, 15,2 évről 17,3 éve (2 évvel) emelkedett a mutató értéke. Egy 65 éves győri nő átlagosan várható élettartama 18,8 év (84 éves kor), míg egy azonos korú győri férfi átlagos várható élettartama 15,2 év (80 éves kor).

2.1.1. Iskolai végzettség

Az *iskolai végzettség hatása* szerteágazó, befolyásolja a foglalkozást, a munkavállalást és az anyagi körülményeket, de még az egészségi állapotot is. A magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők körében alacsonyabb arányú a munkanélküliség, az egészségi okok miatti nyugdíjazás (rokkantság), kevesebb köztük a munkaképes korú eltartott (nem foglalkoztatott). Győrben az iskolázottság általános szintje magasabb minden vizsgált területi egységhez viszonyítva. A városban az érettségizettek és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya is magasabb (*2.5. táblázat*).

2.5. táblázat: Iskolai végzettség aránya a 7 éven felüliek körében, 2011 (%)

	általános 0.	általános 1-7.	általános 8.	középiskola érettségi nélkül	érettségi	felsőfokú
Győr	0,9	7,7	19,5	17,4	33,8	20,8
Győri járás	1,0	8,8	20,9	20,0	31,1	18,1
Győr-Moson-Sopron megye	0,9	10,1	26,3	16,1	31,1	15,3
Nyugat-Dunántúl	1,0	9,9	25,2	22,7	27,8	13,3
Magyarország	1,2	11,2	25,0	19,5	27,5	15,5

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal - Népszámlálás 2011 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

2.1.2. Házasságkötések

A 2010–2020 közötti időszakban folyamatosan és jelentősen, csaknem kétszeresére *emelkedett a házasságkötések száma*. Az erőteljes növekedési trend tapasztalható országosan és megyei szinten is (*2.6. táblázat*).

2.6. táblázat: Házasságkötések száma, 2010-2020 (db)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Győr	557	580	575	569	589	647	756	740	758	945	-
Győri járás	739	771	801	758	786	928	1106	1090	1104	1394	-
Győr-Moson-Sopron megye	1732	1774	1811	1778	1853	2231	2521	2455	2418	3075	3158
Nyugat-Dunántúl	3395	3552	3614	3588	3708	4425	4956	4752	4786	6204	6414
Magyarország	35063	35399	35793	36611	38391	45634	51227	49939	50190	64596	67301

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A házasságkötések számának emelkedésével párhuzamosan a *házasodási életkor* is emelkedett. 2020-ban a nők átlagos életkora 30 év, a férfiaké 33 év az első házasságra lépés időpontjában hazánkban.

A *válások számában* az elmúlt tíz évben újabb csökkenés vette kezdetét, amelynek eredményeként 2013-ban, ötven év után először ismét 20 ezer alá esett a felbontott házasságok száma Magyarországon és 2015 kivételével azóta minden évben ezen szint alatt maradt. Győrre és a megyére vonatkoztatva is hasonló, csökkenő tendencia figyelhető meg (*2.7. táblázat*). Győrben 2020-ban a válások száma 275 volt. 2010-ben a házasságok 57%-a végződött válással, míg 10 év alatt ez az arány felére csökkent (2020-ban 28%).

2.7. táblázat: A válások száma, 2010-2020 (db)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	319	342	337	349	325	322	336	318	241	273
Győri járás	455	459	457	475	478	457	452	423	344	389
Győr-Moson-Sopron megye	1110	972	1017	1052	1016	959	967	833	863	925
Nyugat-Dunántúl	2310	2175	2068	2067	2039	1944	1915	1790	1686	1878
Magyarország	23686	23129	21620	19970	19337	20061	19278	18163	16684	17334

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

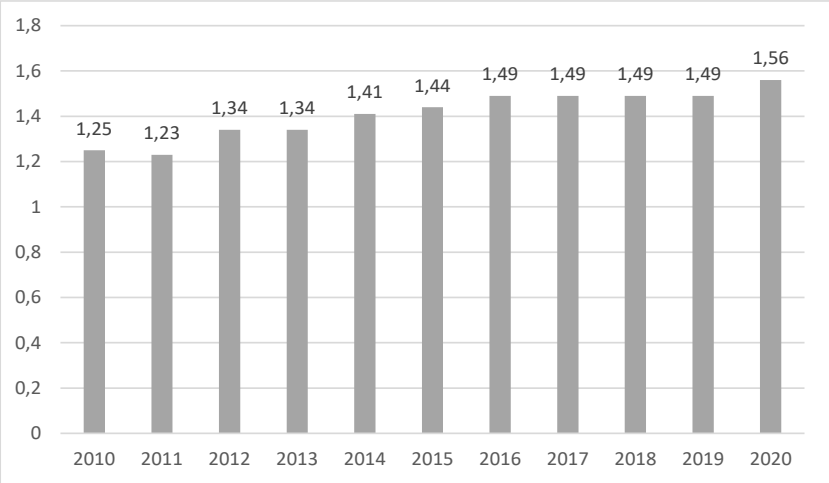
Összegzésként, Győr város lakónépesség számának emelkedése 2017-ben elkezdődött és a trend azóta is folyamatos. Az állandó népességszám csökkenő tendenciája enyhe. Az országos trendekhez hasonló kormegoszlás tapasztalható, a 0-14 éves korosztály aránya 13,9%. Az aktív korú népesség (15-64 éves korosztály) számában csökkenő tendencia látható. A 65 éves és idősebb népesség növekvő tendenciát mutat, amelynek aránya 20,7% (nők 24,3%, férfiak: 16,7%). A női idős népesség számának emelkedése markánsabb (4,8%), mint a férfiaké. Az öregedési index (149,1 fő), az időskori függőségi ráta (31,6) és a teljes függőségi ráta (52,8) ennek megfelelően magasabb az országos, megyei és járási adatokhoz képest. A születéskor várható élettartam a megyében 2019-ben a férfiak esetén 74,2 év, míg a női populációban 80,9 év.

2.2. KORSPECIFIKUS SZÜLETÉSI ARÁNYSZÁMOK, TERMÉKENYSÉGI MUTATÓK

2.2.1. Termékenységi mutatók

Hazánkban a népesség lélekszámának tartós csökkenése jellemző 1981-től. Az akkori 1,88-as termékenységi szint és a népesség fiatalos korösszetétele egyáltalán nem indokolta a népességszám csökkenésének megindulását. Az elmúlt évtizedek *termékenységét* alapvetően a stagnálás jellemezte (*2.6. ábra*). Volt egy történelmi mélypont 2011-évben 1,23 értékkel, majd enyhe emelkedés volt tapasztalható, amelyet egy stagnáló trend váltott fel. A 2020-as érték a 2019-es értékhez képest emelkedést jelez. Győrre vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat a korcsoportos termékenységi mutatókról, ezért ebben a tekintetben csak a megyei adatokra lehet hagyatkozni. Győr-Moson-Sopron megyében a 2020-as adat: 1,45, tehát megyénk alatta van az országos átlagnak, de 2001-től (1,21) emelkedik a termékenység.

2.6. ábra: Magyarország termékenységi rátája 2010-2020

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

2.2.2. Élveszületési arányszámok és jellemzői

Hazánkban a *születések száma* hosszantartó csökkenés után 2011-ben érte el történelmi minimumát, 88 ezer fővel. Ezt követte egy emelkedő időszak, amely következtében 2016-ban több mint 93 ezer gyermeket hoztak a világra, majd stagnált a születések száma, 2018-ban és 2019-ben pedig 90 ezer fő alatt ingadozott a mutató. 2020-ban az éves 92 388-as születésszám 3 145 fővel haladta meg az előző évit (*2.8. táblázat*).

A megyei adatokban 10 évre visszatekintve hasonló pozitív és negatív változású tendencia tapasztalható. A 2020-as évben szintén emelkedés tapasztalható, mint országos szinten is, 85 újszülöttel több született az előző, 2019-es évhez viszonyítva. A 2021 első félévi (2139 fő) adatok emelkedése szintén látszik a 2019-es (1959 fő) azonos időszak adataihoz viszonyítva.

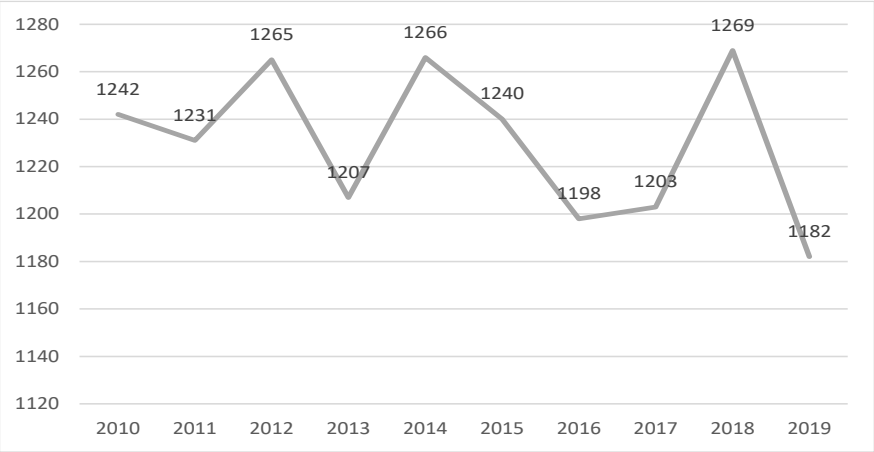
2.8. táblázat: Élveszületések száma, 2010-2020 (fő)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Győr	1242	1231	1265	1207	1266	1240	1198	1203	1269	1182	1255
Győri járás	1775	1821	1833	1764	1807	1832	1799	1858	1918	1841	1945
Győr-Moson-Sopron megye	3986	3877	3999	3813	3960	3993	4073	4177	4194	4155	4240
Nyugat-Dunántúl	8158	7845	8098	7841	8116	8149	8346	8317	8312	8071	8347
Magyarország	90335	88049	90269	88689	91510	91690	93063	91577	89807	87919	92338

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Győrben hasonló változó tendencia figyelhető meg, 2010 óta az élveszületések száma 1200 fölött van, kivéve a 2016 és 2019 évet (*2.7. ábra*). 2020-ban 1255 születés történt, amely 73 újszülöttel több, mint az előző évi.

2.7. ábra: Az élveszületések száma Győrben, fő, 2010-2019

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A KSH szerint az elmúlt 50 év „csúcs születésnapja" 1974. szeptember 24-én volt. Ekkor született a legtöbb gyermek egy nap alatt, összesen 647 fő. 2020 legtermékenyebb napján alig több mint fele ennyi újszülött jött a világra. A női termékenység és a születésszám a *reprodukciós szint* alatt van hazánkban (*2.9 táblázat*). Változás következett be az anyák életkorában, dinamikusan emelkedett az első és a további gyermeket vállaló anyák átlagos életkora. Jellemző tendencia, hogy a hölgyek egyre kevésbé vállalják a húszas éveik elején az anyaságot. 1980-ban az első gyermeküket várók átlagéletkora 22,9 év volt, 1000 nőre pedig 158,6 szülés jutott. 2020-ban ez 49,3 újszülött volt csupán. A 2010-es évek elején a legtermékenyebb életkorúnak számító 20–24 éves nők lényegesen kevesebb gyermeket vállaltak, mint a 2000-es évek elején. Helyüket átvették a 20-as éveik második felében, illetve a 30-as éveik elején járó nők.

2.9. táblázat: Ezer megfelelő korú nőre jutó élveszületés Magyarországon, 2010-2020 (db)

	15–19 éves	20–24 éves	25–29 éves	30–34 éves	35–39 éves	40–44 éves	45–49 éves
2010	17,9	40,1	73,9	77,0	35,4	6,7	0,3
2011	18,0	39,0	69,9	76,3	37,1	7,2	0,2
2012	19,2	41,9	77,9	81,5	39,3	7,5	0,3
2013	21,1	41,9	76,1	80,1	39,9	8,1	0,3
2014	23,1	43,5	77,6	86,0	42,5	8,8	0,3
2015	22,8	44,5	77,3	88,0	44,5	10,2	0,4
2016	24,8	46,4	78,9	90,9	46,4	10,5	0,4
2017	22,9	46,3	78,4	91,3	47,8	10,8	0,5
2018	22,0	46,5	76,9	91,7	47,4	11,0	0,5
2019	21,0	47,6	79,1	89,1	49,0	10,8	0,6
2020	21,4	49,3	82,9	94,5	51,5	11,2	0,7

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Megyénkben a *teljes termékenység növekedése* tapasztalható, amelynek 2020-as értéke:1,45, illetve ennek megfelelően nőtt a fertilis korú nők körében az élveszületések száma is (*2.10. táblázat*). A legtermékenyebb korcsoport a 15-29 és 30-39 éveseké. Hasonlóan az országos tendenciához kitolódott a gyermekvállalás ideje a megyénkben is.

2.10. táblázat: Ezer megfelelő korú nőre jutó élveszületés Győr-Moson-Sopron megyében, 2001-2020 (db)

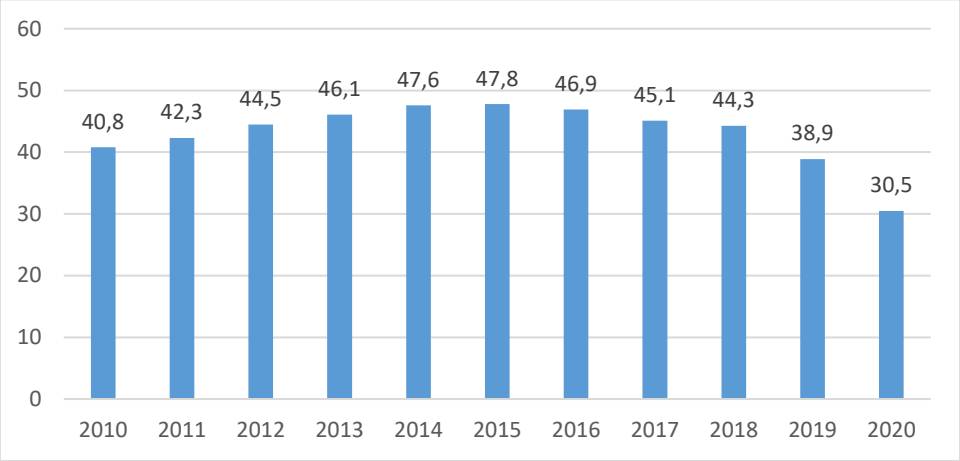
	15–19 éves	20–24 éves	25–29 éves	30–39 éves	40–49 éves	15–49 éves összesen	Teljes termékenységi arányszám
2001	12,7	54,6	95,5	40,4	1,3	35,8	1,21
2012	10,4	27,0	80,6	61,4	4,0	37,5	1,25
2019	7,3	31,0	81,8	68,9	5,0	37,7	1,35
2020	6,6	37,9	82,9	75,3	5,9	40,5	1,45

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A szociológusok szerint a *gyermekvállalás kitolódásának legfőbb okai* a következők: az oktatás bővülése és a nők egyre nagyobb arányú részvétele a felsőoktatásban, a párkapcsolatok módosulása, a házasság népszerűségének elvesztése és az egzisztencia megteremtésének igénye. Megkérdőjelezhetetlen igény a nők részéről, hogy megfelelő képzettséget szerezzenek és optimális karriert építsenek a gyermekvállalását megelőzően. A késői gyermekvállalásnak azonban egészségi és demográfiai kockázatai vannak. A biológiai folyamatokban változás történik a 30 éves életkor fölött és a nők fogamzóképessége kezdetben lassan, majd 35 év felett egyre gyorsuló ütemben csökken, és a terhesség is egyre több rizikót rejt magában. Ez demográfiai értelemben is kockázatot jelent (Kapitány-Spéder 2018).

A születési számok elemzése során elengedhetetlen, hogy vizsgáljuk az *újszülött „családi státuszát”* (házasságon belüli-, házasságon kívüli születés) is. Magyarországon 2020-ban a gyermekek közel 70%-a született házasságban és 30%-a házasságon kívül (*2.8. ábra*). Ez a jelentős pozitív irányú változás 2015-től figyelhető meg. Napjainkban minden harmadik gyermek házasságon kívül születik, ez a tendencia csak 2001-ben volt tapasztalható. A közte lévő 20 év alatt mindig magasabb arányú volt, amelynek csúcspontja 2015-ben a közel 48%-os ráta volt. A fiatalabb korcsoporthoz tartozó és alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében az országos átlagnál magasabb a házasságon kívül szülők aránya. A házasságon belüli születési minta átrendeződni látszik, az emberek szívesebben kötik össze az életüket a gyerekvállalás előtt.

2.8. ábra: Házasságon kívüli születések arány Magyarországon, 2010-2020 (%)

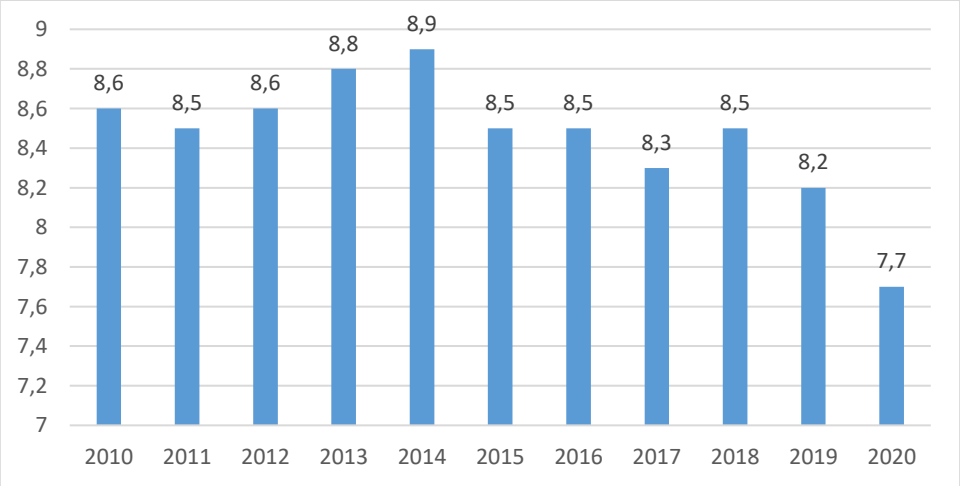
Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Az Európai Unió országaira vonatkozóan is hasonló trendek tapasztalhatók. Valamennyi tagországban nőtt a nem házasságból történt születések aránya a vonatkozó időszaban. A növekedés dinamikája eltérő, főleg azon országokban emelkedett gyakran többszörösére, ahol ez a jelenség korábban ritkán fordult elő. A különbségek mérséklődtek, de még így is igen jelentősek maradtak.

2.3. ÉLVESZÜLETÉSEK JELLEMZŐI

A *születési súly* az újszülött általános állapotának egyik első markere, ami szoros összefüggésben van az újszülött morbiditásával és mortalitásával. A koraszülöttek vagy abnormális (nagyon alacsony v. nagyon magas súly) születési súllyal született újszülöttek számos egészségügyi kockázatnak vannak kitéve a normál születési súlyhoz képest (Malin et. al 2018). Hazánkban az alacsony súllyal született újszülöttek arányának csökkenő tendenciája figyelhető meg, amely hozzájárul az életkilátások javulásához (*2.9. ábra*). A 2020-as évben egy jelentős csökkenés látható az koraszülöttek számának tekintetében, miközben az újszülöttek száma emelkedik. Győrben 2020-ban 102 újszülött született 2500 gramm alatti súllyal.

2.9. ábra: A 2500 grammnál alacsonyabb súllyal született újszülöttek aránya Magyarországon, 2010-2020 (%)

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

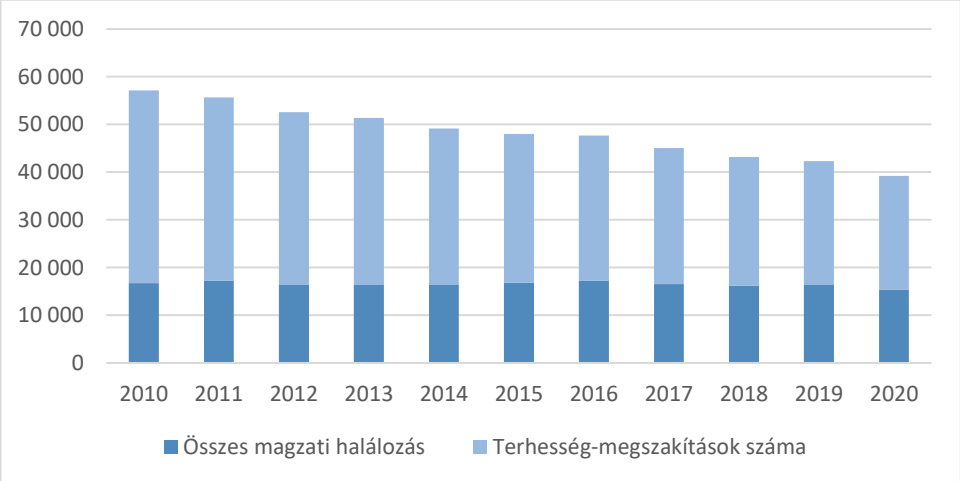
Érdekes megállapítás olvasható Been tanulmányában, amelyben kifejti, hogy az elmúlt évtized statisztikáinak összehasonlító elemzése alapján a kijárási korlátozások bevezetésével párhuzamosan 23 százalékkal kevesebb újszülött jött világra a várandóság 36. hete előtt, miközben a halva születések száma nem emelkedett ilyen ütemben (Been et al. 2020).

2016-ban a *koraszülések és a kis súlyú születések területi jellegzetességei* a következők voltak: a nyugat-dunántúli és az alföldi megyékben alacsonyabb számok találhatók az országos átlagnál, mint a dél-dunántúli és az észak-magyarországi megyékben. Megállapítható, hogy az elmúlt időszakban a koraszülött, illetve az alacsony testsúllyal született kisbabák életesélyei javultak. Az anya életkorának meghatározó szerepe van ebben, a nagyon fiatal- és az idősebb korban történt gyerekvállalás növeli a jelenség kockázatát. Az életkor mellett az iskolai végzettség befolyásolhatja a gyermek életkilátásait, a magasabb végzettséggel rendelkezők körében alacsonyabb a koraszülés és kis súlyú születés előfordulása. A fiúgyermekek sérülékenyebbek, rosszabbak a kilátásaik a lányokéhoz viszonyítva. Az úgynevezett „aranyórának", a születés utáni első órának nagyon fontos élettani szerepe van a koraszülöttek túlélési esélyei tekintetében. A szülés után azonnal megkezdett és legalább 60 percen át zavartalanul megvalósuló bőrkontaktus az anya és az újszülött között, és az ösztönzés a szoptatás korai megkezdésére jelentősen befolyásolja az újszülött egészségét és az anya viselkedésére és egészségére is pozitív hatást gyakorol.

2.4. MAGZATI VESZTESÉGEK

Magzati veszteség a KSH definíciója szerint: "a magzati halálozások és a terhesség megszakítások együttes száma", azaz minden olyan ismert terhesség, amely nem végződik élveszületéssel. Magyarországon 2020-ban 25,9 magzati veszteség jutott száz élve születésre. A csökkenő tendencia ellenére még mindig nagyon magas ez a szám. A magzati halálozás (spontán vetélések és halva születések) száma 2010-től szinte változatlan volt az országban, azonban a művi vetélések aránya kedvezően alakult, a száz élve születésre jutó terhességmegszakítások száma folyamatosan csökkent (*2.10. ábra*).

2.10. ábra: A magzati veszteségek aránya Magyarországon, 2010-2020

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A 100 élveszülésre jutó magzati veszteségek arányában is hasonló területi trendeket lehet megkülönböztetni, mint a koraszülésnél: 2020-ban a Dél-dunántúli régióban (51,3%) és az Észak-magyarországi régióban (50,6%) több, mint 50 százalékos az arány. A Nyugat-dunántúli- (36,1%) és a Közép dunántúli régióban (36,1%) a legkedvezőbbek az adatok. A Nyugat-dunántúli régión belül megyénk a legkedvezőbb helyzetű térség (33,4%). Az anya életkora és iskolai végzettsége a legdeterminánsabb tényező.

Hazánkban a 100 élveszületésre jutó művi vetélések száma 1964-ben érte el legmagasabb értékét 140 terhességmegszakítással, ezt követően egy csökkenő trend volt tapasztalható, 1990-ben ennek a mutatónak az értéke kiemelkedik a trendből (71,9), 2005-ben esett az érték 50 alá, ezt követően a csökkenő tendencia tovább folytatódott. A 2020-as érték már csak 25,9 volt. A terhességmegszakítások száma és gyakorisága minden életkorban egyértelműen csökkent a vizsgált időszakban. Ennek mértéke különböző volt az egyes női életkorokban (*2.11. táblázat*).

2.11. táblázat: Ezer megfelelő korú nőre jutó terhességmegszakítások Magyarországon, 2010-2020

Év	15–19 éves	20–24 éves	25–29 éves	30–34 éves	35–39 éves	40–49 éves	15–49 együtt
2010	16,6	25,6	24,5	22,6	18,4	4,4	16,9
2011	16,1	25,0	22,8	21,3	18,3	4,1	16,1
2012	15,5	23,7	24,1	20,6	16,9	4,0	15,4
2013	16,3	24,0	23,3	19,8	15,8	3,8	15,0
2014	16,4	23,3	22,0	18,5	14,5	3,6	14,1
2015	16,3	23,1	21,3	17,8	13,8	3,4	13,5
2016	16,1	23,7	20,8	18,0	13,5	3,3	13,3
2017	15,5	23,2	19,9	17,4	12,3	3,1	12,6
2018	14,6	22,9	19,5	16,1	11,8	2,9	12,0
2019	14,1	23,1	18,9	15,6	11,2	2,6	11,6
2020	12,5	22,7	18,1	14,3	10,6	2,4	10,8

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Az elmúlt 10 év változásait tekintve a tizenévesek és a 20-as éveik elején járó nők *abortuszgyakorisága* minimálisan csökkent (4,1, 2,9), érdemi javulás a 30-34 éves korcsoportban (8,3) és a 35-39 évesek között tapasztalható (7,8). Győrben és a megyében is hasonló, csökkenő tendencia tapasztalható (*2.12. táblázat*). 2020-ban 252 művi terhességmegszakítás történt Győrben.

2.12. táblázat: Terhességmegszakítások száma, db, 2010-2020

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	429	428	418	396	348	308	310	301	263	265
Győri járás	591	591	577	531	482	451	426	433	384	364
Győr-Moson-Sopron megye	1320	1337	1242	1144	1045	941	968	914	836	757
Nyugat-Dunántúl	2930	2930	2711	2580	2432	2180	2192	2041	1914	1788
Magyarország	40433	38437	36115	34887	32655	31152	30425	28484	26934	25774

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

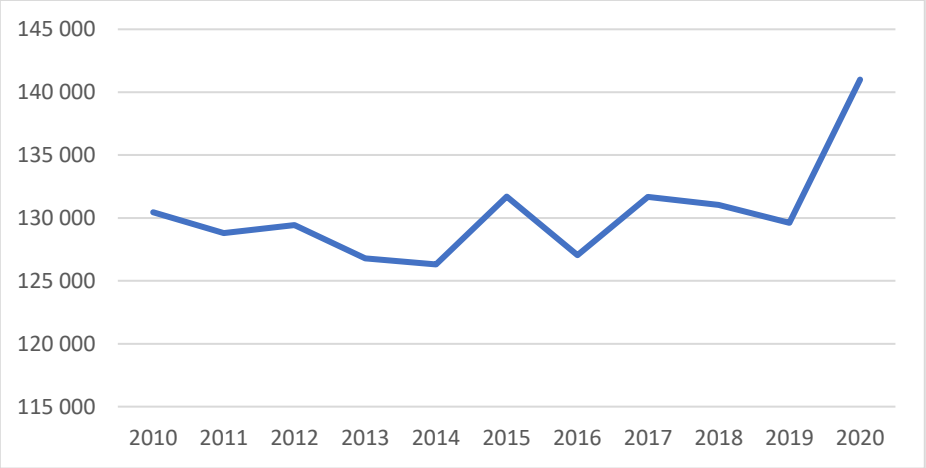
Magyarországon az európai átlagnál kevesebb gyermek születik 1000 lakoshoz viszonyítva. Az elmúlt évtizedekben a magzati halálozás (spontán vetélések és halva születések) száma 2010-től szinte változatlan volt az országban. Csökkent az abortuszok gyakorisága a nők életkora szerint differenciált mértékben. Az életkor emelkedésével párhuzamosan csökkent az abortuszok száma is. 2010-2020 időszakában a demográfiai alapú „embervesztség” száma 474 039 fő, tehát közel félmillió ember.

2.5. HALÁLOZÁS

Magyarországon az utóbbi 50 évben a születéskor várható élettartam folyamatos növekedést mutat míg a *halálozások aránya csökken*. A kardiovaszkuláris és a tumoros megbetegedés miatti halálozás egyre idősebb életkorokban következett be. A fiatalabb és középkorú korcsoportba tartozók halálozása pedig csökkent. A kardiovaszkuláris betegségek domináns szerepe miatt többen „kardiovaszkuláris forradalomnak" nevezik azt a folyamatot, amelynek során a korszerű egészségügyi eljárások elterjedésének és az életmód radikális átalakításának együttes hatására a kardiovaszkuláris halandóság néhány évtized alatt a kezdeti szintek mintegy harmadára süllyedt. (Meslé - Vallin 2017).

Évtizedek óta az 1993. évi, 150 ezret is meghaladó halálesetszám volt a legmagasabb az országban. Ezután csökkenés indult meg az adatokban. 2011-ben hosszú idő óta először szorult a halálozások száma 130 ezer alá. Kivételt képez az elmúlt a 2020. év, ahol a 140 900 haláleset 8,7 %-kal, mintegy 11 300 fővel haladta meg az előző évit, az elmúlt 21 évben a legtöbb elhalálozást hozva (*2.11. ábra*).

2.11. ábra: Halálozások száma Magyarországon, 2010-2020 (fő)

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Az ENSZ Egészségügyi Világszervezetének felmérése szerint a népesség egészségi állapotában és halálozásában nemcsak az országok között vannak különbségek, hanem az országokon belül is és ezeknek jelentősége egyre nagyobb lesz (Kincses, 2016, Bolam et al. 2006). Az egészségföldrajz *a földrajzi fekvésnek* az utóbbi évtizedekben egyre növekvő szerepet tulajdonít az egészségi állapot meghatározásában (Smyth 2008, Veenstra 2005). Hazánkban is jelentős különbségek találhatók az ország keleti és nyugati régiói között. A meghaltak aránya százezer lakosra számítva az Észak-magyarországi régióban a legmagasabb (1645,5) ezt követi a Dél-alföldi régió (1575,2). A Nyugat-dunántúli régió pozíciója nagyon kedvező a meghaltak arányát tekintve (1423,9), csak a Közép-dunántúli régióban kedvezőbbek az arányok (1274,6). A régión belül a győri, a Győri járási és a megyei adatok is kedvezőek (*2.13. táblázat*).

2.13. táblázat: Nyers halálozási arány ezrelékben, 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	12,0	11,9	12,0	12,5	11,6	11,9	11,3	12,3	12,2	11,9
Győri járás	11,9	11,9	11,8	12,0	11,3	11,5	11,1	11,9	11,6	11,3
Győr-Moson-Sopron megye	12,2	12,0	12,2	12,1	11,8	11,8	11,5	12,1	12,1	11,6
Nyugat-Dunántúl	13,0	12,9	13,0	12,8	12,7	12,8	12,6	13,1	13,0	12,7
Magyarország	12,8	12,7	12,8	12,6	12,5	13,1	12,7	13,2	13,1	13,0

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

2.5.1 Korcsoportos halálozás

Az elmúlt 30 évben jelentősen javultak a halálozási viszonyok (*2.14. táblázat*). A 2020-as évben minimális csökkenő tendencia figyelhető meg a halálozás javulásában. A 2020-as adatokban történt változásokban feltételezhető a pandémiás halálozás hatásai is. A javulást tekintve a középkorú népesség mutatói elmaradnak a más korcsoportokétól.

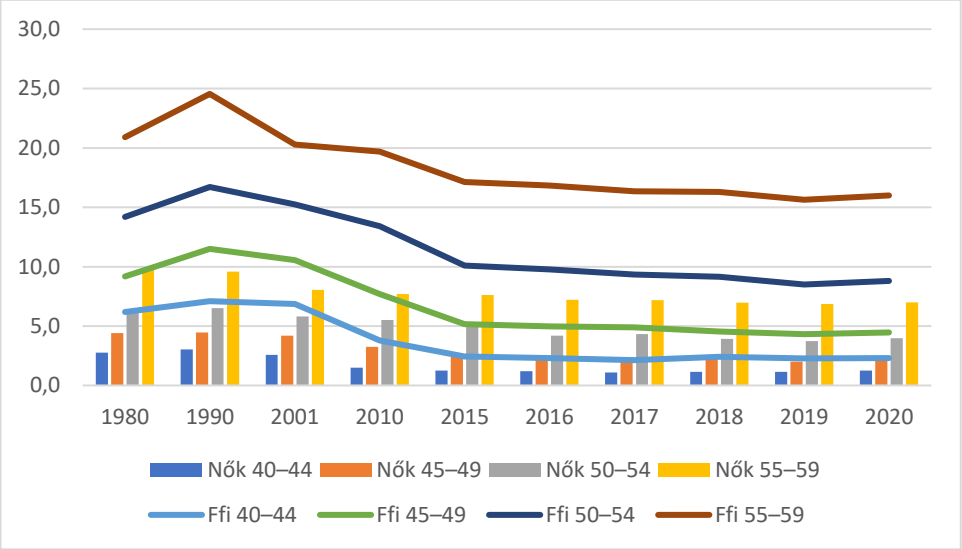
2.14. táblázat: Ezer megfelelő korúra jutó halálozás Magyarországon korcsoport szerint, 2010-2020

Korcsoport, éves	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0	5,3	4,2	4,0	3,6	3,4	3,8	3,5
1–14	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
15–29	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
30–34	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7
35–39	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
40–44	2,6	1,9	1,8	1,6	1,8	1,7	1,8
45–49	5,4	3,8	3,6	3,6	3,4	3,2	3,3
50–54	9,3	7,4	6,9	6,8	6,5	6,1	6,4
55–59	13,2	12,1	11,7	11,5	11,4	11,0	11,3
60–64	17,9	17,3	16,9	17,4	17,6	17,0	18,2
65–69	23,7	23,1	23,1	23,8	23,7	23,5	25,7
70–74	35,6	32,8	32,0	32,7	32,4	31,6	35,0
75–79	55,0	52,1	49,4	50,7	49,3	49,0	54,1
80–84	92,0	90,3	84,4	86,9	85,6	82,8	89,7
85–89	150,5	151,3	140,8	148,5	145,4	144,4	156,5
90–	223,9	248,2	231,8	238,5	234,4	227,6	236,0
Összesen	13,0	13,4	12,9	13,5	13,4	13,3	14,5

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A halandóság nemi jellemzőinek vizsgálata során a 40–59 éveseknél jól látható a csökkenő tendencia (*2.12. ábra*). A férfiak halálozási mutatói rosszabbak, de náluk is megfigyelhető egy erőteljes javuló tendencia (csökkenő görbék). A nők esetében a tendencia mérsékelten javuló. Csökkentek a nemek közti különbségek is. *A meghalt nők (7,93 év) és férfiak átlagéletkora (7,15 év) a megvizsgált 2010 és 2020 közötti időszakában közelített egymáshoz*. A 60 év feletti népesség esetében viszont a halálozási mutatókban nem figyelhető meg ilyen egyértelmű javuló tendencia.

2.12. ábra: Ezer megfelelő korúra jutó halálozás nemek szerint 40-59 éves korcsoportban, 1980-2020

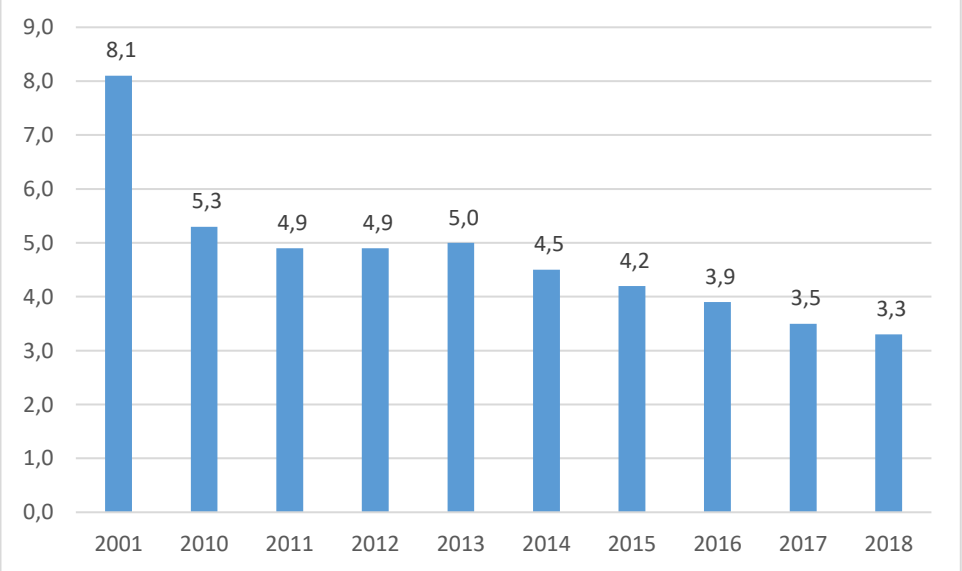
Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2020 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Napjaink demográfiai adatainak javulását megcélzó tartalékok a 40-59 éves középkorú népességben figyelhetők meg. Ha a halandósági mutatóik javulnak, az a várható élettartam további emelkedését eredményezi (Kovács et al. 2015).

2.5.2. Csecsemőhalálozás

A *csecsemőhalálozás* az összes halálozásnak csak igen kis részét adja. 2001-től 8,1 ezrelékről 3,3 ezrelékre csökkent a csecsemőhalandóság hazánkban (*2.13. ábra*). 2020-ban az adatokban minimális javulás látható (országos adat: 3,45 ezrelék; Győr: 3,34 ezrelék). A hosszú távú trendeket tekintve összességében nincs még egy demográfiai mutató, amely ilyen mértékű javulást (csökkenést) mutatna (Valek, 2017).

2.13. ábra: Csecsemőhalandóság ezer élveszülöttre Magyarországon, 2001-2018

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2018 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

A csecsemőhalálozást a gazdasági-, a társadalmi különbségek befolyásolják, de a szülők demográfiai jellemzőinek is érzékeny mutatója, főként az anya iskolai végzettsége meghatározó tényező. A magasabb iskolai végzettséggel (legalább középfokú) rendelkező anyák újszülöttei jobb életkilátásokkal bírnak. Az általános iskolát be nem fejező anyák csecsemőinek a halálozása több mint hatszorosa volt a főiskolai és egyetemi végzettséggel rendelkezőknek.

2.8. TERMÉSZETES SZAPORODÁS

A népesség számának növekedését vagy csökkenését (a vándorlásoktól eltekintve) a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. Ez az ún. *természetes szaporodás*, amely az élveszületések és a halálozások különbözete (*2.15. táblázat*). A táblázatból kiolvasható, hogy a hazánkban a népesség fogyása a 2010-es évtől kezdődően éves szinten 3,43-4,10 ezrelék között mozgott. Hasonló tendencia figyelhető meg megyénkben is, de mérsékeltebb értékkel 1,64-2,91. Győr városában és a járásban is hasonló tendencia rajzolódik ki. *Az évtized egészében a természetes fogyás jellemezte Győr városát és a járás egészét is.* 2019-ben összesen 1182 fő volt az élveszületések száma, míg a halálozásoké elérte az 1485 főt. A természetes fogyás abszolút mutatója átlagosan 200 és 300 fő között mozgott az elmúlt 10 évben. Tehát *évente nagyságrendileg átlagosan kb. 300 fővel csökken a város népessége a természetes fogyás miatt*. Természetesen ezt ellensúlyozzák az el- és odavándorlási folyamatok.

2.15. táblázat: Természetes szaporodás ezrelékben, 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	-2,20	-2,17	-1,96	-2,91	-1,56	-2,01	-1,72	-2,70	-2,02	-2,44
Győri járás	-2,43	-2,24	-2,08	-2,72	-1,76	-1,92	-1,67	-2,24	-1,64	-1,81
Győr-Moson-Sopron megye	-3,26	-3,27	-3,23	-3,63	-3,02	-2,91	-2,47	-2,86	-2,91	-2,48
Nyugat-Dunántúl	-4,84	-5,00	-4,89	-4,89	-4,55	-4,55	-4,15	-4,66	-4,58	-4,52
Magyarország	-4,00	-4,08	-3,94	-3,84	-3,50	-4,02	-3,43	-4,04	-4,16	-4,10

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR 2019 adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth A.

A *természetes fogyás fajlagos mutatója* alapján megállapítható, hogy a régiós és országos tendenciákhoz képest Győr-Moson-Sopron megye egészének, a Győri járásnak és Győr városának is alacsonyabb volt a népességfogyási rátája a vizsgált évtizedben.

2.9. VÁNDORLÁS

A *vándorlás* a népességváltozások harmadik fő tényezője a termékenység és a halálozás mellett (*2.16. táblázat*). Győrben a vándorlás értéke 2005-2014-ig folyamatosan pozitív értéket mutat, de a tendencia csökkenő. 2015-2017-ig negatívvá válik az érték, 2018-tól a tendencia megint emelkedik, de csak visszafogott mértékben. A Győri járást egy markáns vándorlási többlet jellemzi, amelynek tendenciája növekvő. Ugyanez látható a megyei adatokon is. Megnövekedett a győri járásba költözők száma, amely a népesség adataiban is tükröződik.

2.16. táblázat: Állandó vándorlási különbözet, 2010-2019 (ezrelék)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Győr	0,8	1,5	0,1	0,4	0,4	-1,5	-2,1	-0,8	1,9	0,0
Győri járás	2,1	2,8	2,5	3,4	3,1	2,6	3,4	4,9	8,1	6,0
Győr-Moson-Sopron megye	1,7	2,5	3,1	2,8	2,9	3,3	3,5	3,6	5,3	4,8
Nyugat-Dunántúl	0,7	1,0	1,5	1,1	1,5	1,6	1,8	2,2	3,0	2,9

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal, T-STAR adatai alapján szerkesztette Kovácsné Tóth Á.

Győr vándorlási különbözete a vizsgált időszak mindegyik évében pozitív volt: 2017-ig átlagosan 400-600 fő között szóródott évente az a többlet, ami a magasabb állandó és ideiglenes odavándorlási rátából származott. 2018-ban pedig már 1403 fő, míg 2019-ben 1049 fő volt az abszolút vándorlási többlete a városnak. Az odavándorlások és az elvándorlások nagyjából egyharmada minősül állandónak, míg a kétharmada ideiglenesnek. Az évtized második felében, de főként az elmúlt néhány évben növekedett Győr ideiglenes és állandó vándorlási többlete, ellensúlyozva a természetes fogyásból fakadó népességszám csökkenést.

A vándormozgalom által indukált népességváltozás nemcsak a város egészének népességére gyakorol hatást, mintegy ellensúlyozva a természetes fogyás okozta népességcsökkenést, hanem a *belső népességszerkezet* alakulását is jelentősen meghatározta az elmúlt évtizedben.

3. EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT

Az egészség a nemzetgazdasági folyamatokban egyre nagyobb jelentőséggel bír. A nemzetek *egészségképe, egészségmagatartása* befolyásolja az életminőség alakulását. Az egészségmagatartás egyéni szinten kezelhető, egyéni cselekvéseket kíván, de a családi minta, a közösség, továbbá az egészségre ható számtalan tényező befolyásolja. Az *egészségfejlesztés* kifejezést a kanadai egészségügyi miniszter, Marc Lalonde, a jelentésében, a Lalonde riportban fogalmazta meg elsőként (Lalonde, 1974). A jelentés szemléletváltást eredményezett, amely rámutatott arra, hogy az egészséget és annak megelőzését a betegség szemszögéből nézték és az életmód tekintetében nem értelmezték. Az új szemlélet új stratégiai irányt eredményezett, amelyben az egészséget befolyásoló multiszektorális megközelítést tekintették alapul. A Lalonde riport jelentette az alapját az európai uniós egészségfejlesztési alapdokumentumnak, az Ottawai Chartának (1986). A dokumentum szerint *az egészségfejlesztés egy folyamat*, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák.

Az egészségfejlesztés célja az egészség képviselete, az emberek egészségpotenciáljának növelése. Az egészségnevelés kezdetének nevezhető az az időszak, amikor az egészség nem a betegség hiányában, hanem az egyéni életmódra való koncentrálásban nyilvánult meg. Ennek szerves részét képezi az egyének egészségmagatartását elősegítő, szemlélet formáló programok kialakítása. Segíteni kell az embereknek a saját az egészségük iránti felelősségük felismerésében (Naidoo, Wills, 1999). Az egészségfejlesztő programok szükségességét támasztja alá, hogy a fiatalok egészségi paraméterei évről-évre csökkentek, annak mérése, vizsgálata kiemelten szükséges. A mindennapos testnevelés az egyik megoldási stratégia, amelyben a fiatalok minden nap lehetőséget kapnak a sportolásra, a fizikai aktivitásra (Szakály és mtsai., 2016).

Az egészségmagatartás kialakításához viszont szükséges a megfelelő kommunikáció, az egyéni ösztönzés. Az egészségnevelés informál, ösztönöz, amely a tervszerűségen és a változások iránti önkéntes elkötelezettségen múlik. Az egészség területei közé sorolható a környezet- egészségügy, fizikai egészség, intellektuális egészség és lelki egészség. Az egészségnevelés szakemberek feladata, akik mély, tudományos ismeretekkel és megfelelő módszerekkel rendelkeznek az adott területen. Az egészségnevelésben résztvevő szakemberek az egészség fejlesztéséhez biztosítják a minőségi egészségi döntésekhez szükséges információkat és a készségek elsajátításának lehetőségét (Naidoo, Wills, 1999). A WHO (1988) (Health Promotion Glossary), az egészségstratégiák kialakításához ajánlásokat fogalmazott meg, amelyek az egészségnevelés egyedi és közösségi szükségleteinek megállapítása, egészségnevelési programok kialakítása, megtervezése, megvalósítása, egészségnevelésre vonatkozó kutatások, az egészség, egészségnevelés kommunikálása, támogatása (Faragó és mtsai., 2020).

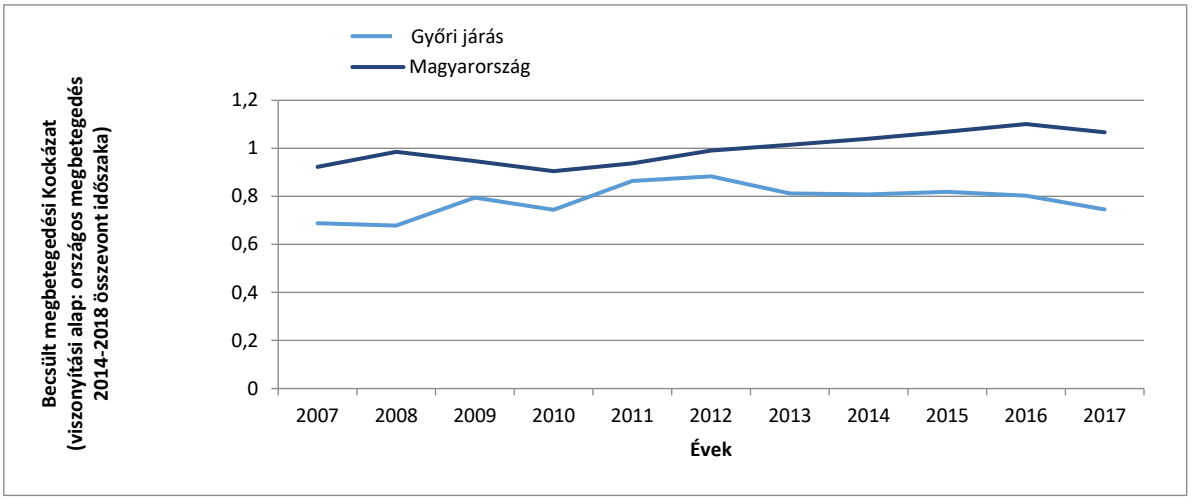
Az egészségfejlesztés és egészségneveléshez fogalmi meghatározásánál lényeges a két területet elkülöníteni. Az egészségfejlesztés a környezetre is hat, politikai akciókat tartalmaz, az egészséges életmód alapját kutatja, irányait teremti meg, a szociális egyenlőtlenségek egyensúlyát igyekszik visszaállítani, az egészséget és a társadalmi boldogulást egy szinten kezeli. Egészséget támogató közélet kialakítására törekszik, egészségre irányuló egészségpolitika eredményeként. Az egészségnevelés az egyéni ismeretek növelését tartja célnak, az alkalmazásához szükséges kompetenciák kialakítását ösztönzi. A hangsúly az egészség javítása, a jó közérzet kialakítása (Kovácsné Tóth és mtsai., 2020).

3.1. A BETEGSÉGEK TÍPUSAI ÉS HALÁLOKOK

Győr *egészségtendenciái* kedvező irányban haladtak az elmúlt évtizedben, mivel csökken a megbetegedések száma az országos adatokhoz képest, de ez az arány még nem elegendő a

civilizációs megbetegedések csökkentéséhez. A becsült *megbetegedési kockázatok* járási mutatói alapján (*3.1. ábra*) az országosnál kedvezőbb és kissé javuló tendencia figyelhető meg.

3.1. ábra: Becsült megbetegedési kockázat, 2007-2017

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

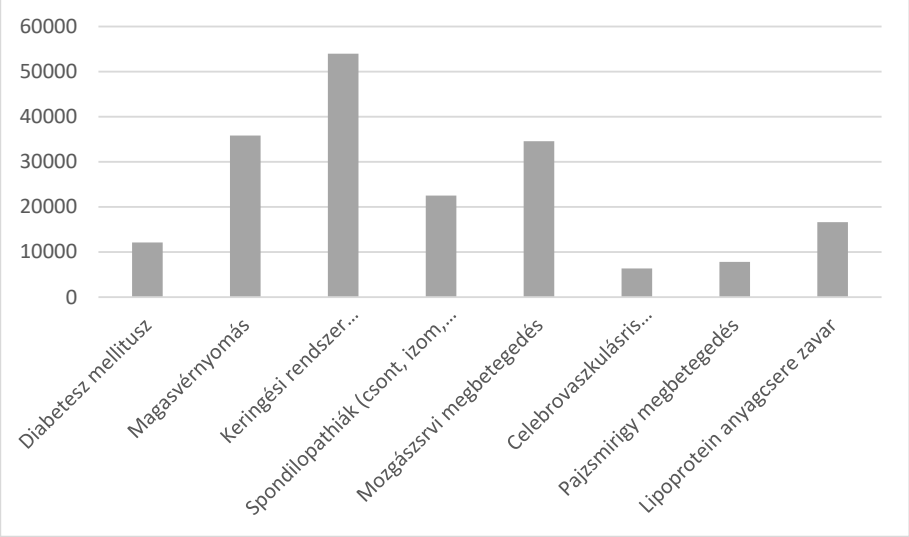
A *megbetegedések előfordulásának sorrendje* a megyében 2019-ben a következő volt: keringési rendszer megbetegedése, magasvérnyomás, mozgásszervi megbetegedések, spondilopathiák (csont, izom, kötőszövet megbetegedései), lipoprotein anyagcserezavar (koleszterin, triglicerid szint emelkedése), cukorbetegség, pajzsmirigy megbetegedés és agyi ér megbetegedés. Növekvő tendenciát mutatnak a következő megbetegedések az utóbbi években: cukorbetegség, mozgásrendszer megbetegedései és a pajzsmirigy megbetegedései. Stagnál a magasvérnyomás, a keringési rendszer megbetegedései, az agyi érbetegség előfordulása. Csökkentek a lipoprotein anyagcsere megbetegedései, a koleszterin és triglicerid szint.

A cukorbetegség világszerte népegészségügyi problémát jelent. Hazánkban is egyre növekvő számban jelenik meg a megbetegedés, kb. 1,5 millióra becsülhető a betegek száma. A megbetegedésnek a kezdeti stádiumban enyhe tünetei vannak ezért kb. a betegek fele nem is tudja magáról, hogy diabéteszes. Leggyakrabban középkorúaknál jelenik meg, de fiatal életkorban is egyre gyakrabban látható. A népegészségügyi jelentősége abban van, hogy a cukorbetegségben szenvedő páciensek 2-5-ször nagyobb eséllyel kapnak szívinfarktust és náluk magasabb az infarktust követő halálozási arány is.

A mozgásszervi megbetegedések emelkedő tendenciája előrevetíti a korlátozottsággal élők arányának várható növekedését is.

A keringési rendszer megbetegedései, illetve az ezekhez vezető kockázati tényezők (magasvérnyomás, koleszterinszint) csökkenése hozzájárul ahhoz, hogy bekövetkezzen a kardiovaszkuláris forradalom, tehát a megbetegedés, illetve az ebből fakadó halálozás csökkenése.

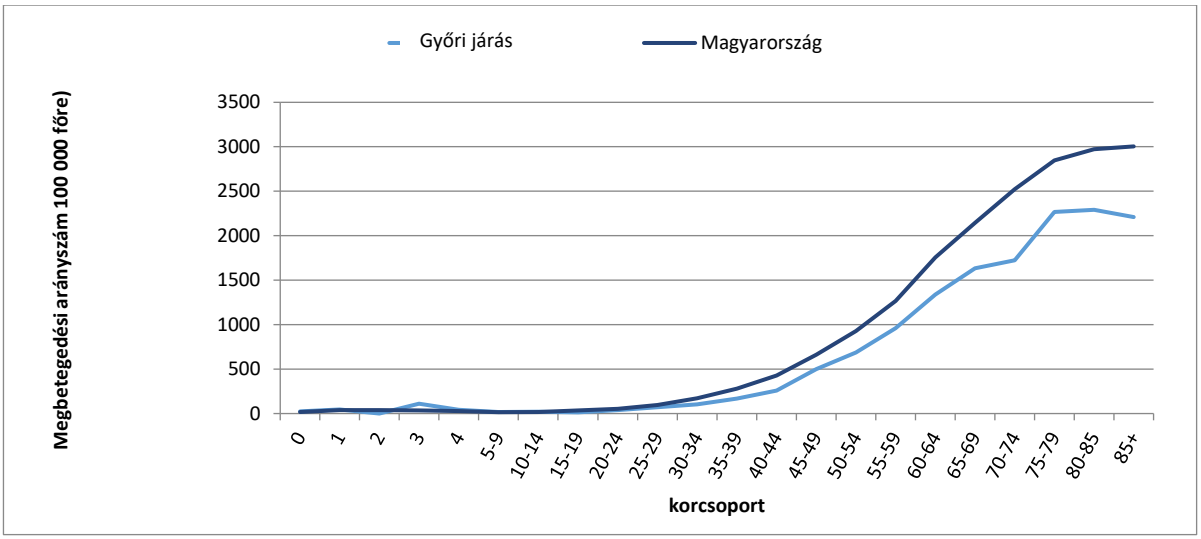
3.2. ábra 100 000 főre számolt nyers morbiditási arányszám Győr-Moson-Sopron Megyében, 2019

Forrás:OSAP Győr-Moson-Sopron megye

A *megbetegedések arányszáma* a Győri járásban kedvezőbb az időskorúak körében az országos adatokhoz viszonyítva. A *3.3. ábra* görbéje mérsékeltebben emelkedő számot jelez az életkor előrehaladtával az időskorúak megbetegedését tekintve az országos referenciaszinthez viszonyítva.

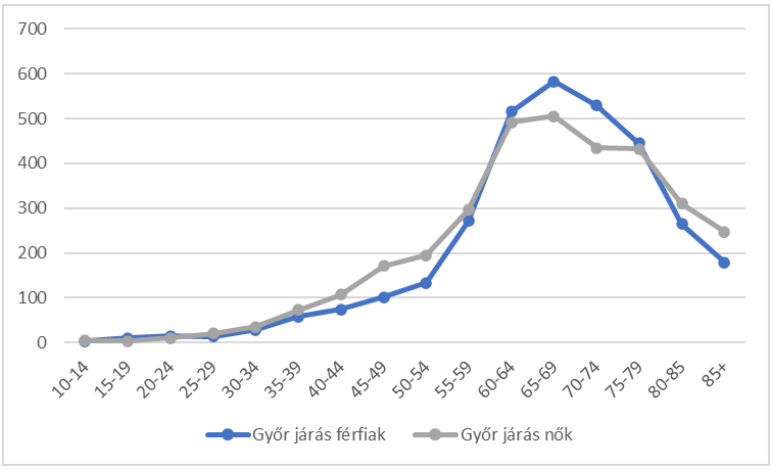
3.3. ábra: Megbetegedési arányszám, 2007-2017

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

A *daganatos megbetegedésekben*, amely a vezető halálokok között szerepel, az országos és a Győr járási adatokban nem mutatkozik nagyobb arányú eltérés (*3.4. ábra*). Ezek a megbetegedések jellemzően az ajak, szájüreg és a garat rosszindulatú daganata, vastagbél, végbél és az anus rosszindulatú daganatai, légcső, hörgő és a tüdő rosszindulatú daganata, bőr rosszindulatú melanómája, mesothelioma, prosztata rosszindulatú daganata. A nők és a férfiak daganatos megbetegedéseinek aránya is igazodik az átlagos értékekhez, amelyben a férfiak megbetegedései magasabb arányban vannak jelen. Örvendetes az a tendencia, hogy a 25-64 éves korosztályba tartozó győri férfiak esetében minimális csökkenés tapasztalható.

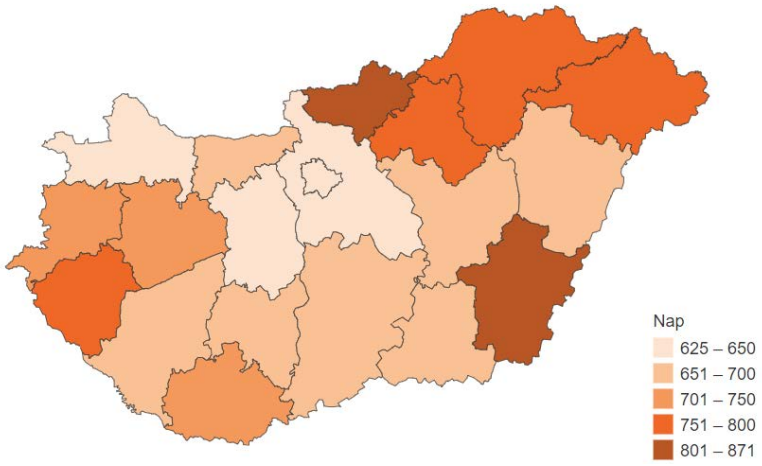
3.4. ábra: Daganatos megbetegedések nemenként és korcsoportonként Győr járásban, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020 adatai alapján szerkesztette Faragó B.

Az *egészségügyi ellátás* 2021-es adatai pozitív képet mutatnak a fekvőbeteg-ellátásban megyei szinten (*3.5. ábra*). 2021 májusában Nógrád megye lakosai 40%-kal több időt töltöttek az aktív fekvőbeteg-ellátásban, mint a Győr-Moson-Sopron megyében élők. A megyei adatoknál Győr-Moson-Sopron megye kedvező (alacsony) ápolási számokkal rendelkezik.

3.5. ábra: Tízezer lakosra jutó ápolási napok száma az aktív fekvőbeteg ellátásban a beteg lakóhelye szerint, 2021 május

Forrás: NEAK-KSH

A Népegészségügyi Elemzési Központ Információs Rendszer (NEKIR-NNK, 2020) adatai alapján *a halálozási ráta megbetegedési okaiként* a férfiaknál az első helyen szerepelnek a keringési rendszer betegségei a megyében. Magyarországi viszonylatban szintén hasonló sorrend állítható fel a halálokok tekintetében. A Győr-Moson-Sopron megyei halálozási adatoknál (*3.1. táblázat*) az általános halálozás a férfiaknál 2234 eset, a keringési rendszer megbetegedései 1543 eset, amely a legmagasabb értéket képviseli a halálokoknál.

Győrben a 0-64 éves férfi lakosság keringésrendszeri halálozása (3 éves mozgóátlag, 100 000 főre számítva) 2013-2015 évig magasabb az országos átlagnál, de ezt követően az országos átlag alatt marad az érték, tehát a javuló tendencia mérhető a halálesetek számában is. A javuló

tendencia megfigyelhető a járási és megyei adatoknál is, de nem tudott az országos értékek alá menni. Kedvező tendencia a győri 0-64 éves nők körében a keringési rendszer betegségeiből fakadó halálozás csökkenése, de a vizsgált időszak alatt az érték az országos szint fölött maradt. Mindkét nem esetében megfigyelhető, hogy a korai (0-25 éves) kardiovaszkuláris mortalitás alacsonyabb az országos szintnél.

A daganatos megbetegedés minden harmadik-negyedik halálozásért felelős kórkép. Győr városában az utóbbi 10-15 évben férfiak és nők esetében is van egy csökkenő tumoros halálozás, de nem egyenletes. A férfiak daganatos betegség miatti halálozása jelentősen csökkent, míg a nőknél jóval mérsékeltebb volt ez a trend és korcsoportonként is vannak különbségek. A fiatal férfi korosztály (25-65 év) esetében 2010-2013-ig, a 65 év feletti korcsoportnál 2008-2013-ig van egy emelkedő tendencia, de ezt követően a csökkenés lineáris. A városi adatok a járási, megyei és országos trend alatt vannak. A 25-65 éves nők körében 2009-12-ig az országos trenddel megegyező, de 2014-2017 időszakban a járási, megyei és országos értékek fölötti adatok figyelhetőek meg. A 65 év feletti női korcsoportban hasonló trend tapasztalható 2009-12-ig, de ezt követően az országos trendhez képest már alacsonyabbak a mutatószámok. Különösen aggasztó az a tény, hogy a 25-65 éves nők körében a tumoros halálozás meghaladja az országos értéket, mert a megbetegedések nagy aránya a prevenciós vizsgálatokkal megelőzhető lenne. A jobb egészségi állapot eléréséhez hozzájáruló korai felismeréshez szükség van a rákszűréseken való részvételi arány növelésére. Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a magyar népesség létszáma folyamatosan csökken, így a daganatok miatti halálozás aránya emiatt sem javul jelentősen.

Magyarországon az *emésztőrendszer betegségei* kiemelt szerepet játszanak a lakosság egészségi állapotának alakulásában. A relatív halálozási kockázata magas a megbetegedésnek, harmadik a halálozási sorrendben. Szakirodalmi adatok alapján, ezen halálozások 80%-áért a májbetegségek felelősek, ezen belül is az alkoholos májbetegség. Győrben a 25-65 éves korosztályban, mindkét nemben és a 65 feletti nők esetében az emésztő szervi halálozás száma csökkenő tendenciát mutat, amely hasonló az országos, megyei és járási trendhez. De a 65 év feletti férfiaknál a tendencia ingadozó (növekszik és csökken, majd újból növekszik) és hasonló a tendencia a járásban, megyében és országos adatokban is.

A morbiditási statisztikában *külső okok* gyűjtőnév alatt szerepelnek a balesetekből, szándékos önmaga vagy más ellen irányuló cselekedetekből és testi sértésből eredő halálozások. 2010-től a férfiak esetében megfigyelhető egy kedvező tendencia: a halálozások csökkennek nemcsak a városban, hanem a járásban és a megyében is, de 2015-2017 között ez a folyamat ismét növekvőre váltott. Nők esetében egy ellentétes trend figyelhető meg a 25-65 éves korosztályban, ahol ez a tendencia növekvő 2011-től, a 65 év feletti korcsoportban 2013-tól. Az országos értékeket meghaladja a 25-65 éves korcsoportban 2012-től és a 65 év felettiek körében 2015-től. Az erőszakos okok miatti halálozás Győr városban mindkét nem és vizsgált korcsoport esetében magasabb az EU-s átlagnál. A külső vagy erőszakos halálokoknak jelentős súlya van férfiak és nők esetében is az elvesztett életévekben.

Az *időskori halálozás* trendje mindkét nem esetében kedvező, 8-9 százalékos csökkenés írható le a bázisidőszakhoz képest. A férfi halandóság szintje a megyei átlaghoz közelítő, a női tartósan és jelentősen kedvezőbb annál. Mindkét korcsoport és nem esetében közel kétszeres a városi halálozás az EU-s életkilátásokhoz képest, legkedvezőtlenebb az összehasonítás a férfiak korai halálozása tekintetében, ahol közelíti a két és félszeres halálozási kockázatot. A rosszindulatú daganatok tekintetében a 60-69 éves korcsoport a legveszélyeztetettebb, hiszen a halálozási számok ebben a korcsoportban a legmagasabbak.

3.1. táblázat: Megyei és országos férfi halálok adatok, esetszám, 2014-2018

GYMS megye férfiak halálok	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-85	85+
Általános halálozás	19	47	32	56	104	210	362	567	1027	1658	1773	1875	1694	1838	2234
Keringési rendszer betegségei	0	5	3	8	23	72	102	176	352	615	702	862	874	1070	1543
Ischaemiás szívbetegségek	0	0	0	2	7	16	42	88	158	306	330	419	438	530	778
Dohányzással összefüggésbe hozható halálozás	0	1	1	4	15	38	111	221	448	789	827	908	841	958	1231
Magas vérnyomás és az agyér betegségek	0	0	0	2	2	19	22	37	86	171	244	300	317	412	572
Rosszindulatú daganatok	5	5	3	4	22	38	89	173	377	646	647	589	497	411	297
EUROSTAT, Elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás	12	30	23	37	56	123	245,5	358	609,5	967	957,5	946,5	789,5	836,5	967
EUROSTAT, Az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálozás	0	2	3	8	15	43	58,5	122	219,5	408	482,5	558,5	563,5	643,5	840
Országos halálok férfiak	**15-19**	**20-24**	**25-29**	**30-34**	**35-39**	**40-44**	**45-49**	**50-54**	**55-59**	**60-64**	**65-69**	**70-74**	**75-79**	**80-85**	**85+**
Általános halálozás	485	854	1079	1487	2670	4690	8421	14143	25204	39847	41766	42281	41420	40345	48128
Keringési rendszer betegségei	26	55	102	226	580	1315	2568	4624	8438	14289	16210	18327	20301	22326	31076
Ischaemiás szívbetegségek	1	4	18	68	210	540	1256	2378	4346	7472	8411	9398	10432	11679	16453
Dohányzással összefüggésbe hozható halálozás	10	26	47	136	423	1138	2909	6138	12032	19852	20842	21080	20514	20495	25071
Magas vérnyomás és az agyér betegségek	6	8	20	39	128	314	582	1150	2167	3879	4648	5526	6384	7022	9428
Rosszindulatú daganatok	71	101	153	222	479	961	2150	4496	9366	14982	15309	14105	11284	8494	6274
EUROSTAT, Elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás	279	546	678	939	1561,5	2784	5104,5	8579	14998	22830	22662	21203,5	0	0	0
EUSROTAT, Az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálozás	49	85	135	215	486,5	924	1747,5	3077	5848	9884,5	11178	12468,5	0	0	0

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

A *nők esetében* (*3.2. táblázat*) az első helyen a dohányzással összefüggésbe hozható halálokok szerepelnek, majd a magas vérnyomás és az agyér betegségek követik, a harmadik helyen az ischaemiás szívbetegségek állnak. A megyei adatok a nők halálozási okainál az országos eredményekhez hasonló mintázatot mutatnak. Ahogy a férfiaknál, úgy a nőknél is látható, hogy a daganatos halálokok száma a 60 éves korosztálytól megugrik és 79 éves korig magas számban mutatkozik.

3.2. táblázat: Megyei és országos női halálok adatok, esetszám, 2014-2018

GYMS megye nők halálok	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-85	85+
Általános halálozás	4	13	13	24	50	95	166	237	498	851	963	1255	1765	2612	4653
Keringési rendszer betegségei	0	2	0	0	6	21	28	45	129	248	344	554	979	1686	3497
Ischaemiás szívbetegségek	0	0	0	0	1	5	9	12	58	107	147	233	434	740	1512
Dohányzással összefüggésbe hozható halálozás	0	2	0	1	5	15	34	66	186	339	377	474	780	1301	2404
Magas vérnyomás és az agyér betegségek	0	2	0	0	1	6	9	18	47	85	129	245	428	763	1566
Rosszindulatú daganatok	0	1	4	7	22	40	81	131	249	405	380	438	409	390	369
EUROSTAT, Elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás	3	6	6	10,5	17,5	35,5	70	108,5	237,5	406	418	507	686	1040	1920,5
EUSROTAT, Az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálozás	0	3	3	4,5	12,5	33,5	46	59,5	150,5	275	315	447	678	1015	1865,5
Országos halálok nők	**15-19**	**20-24**	**25-29**	**30-34**	**35-39**	**40-44**	**45-49**	**50-54**	**55-59**	**60-64**	**65-69**	**70-74**	**75-79**	**80-85**	**85+**
Általános halálozás	197	317	414	637	1386	2347	4008	6644	12340	21315	25738	32050	45189	61824	115279
Keringési rendszer betegségei	16	25	40	74	199	420	828	1500	3022	6057	8932	13652	23972	38678	82345
Ischaemiás szívbetegségek	0	1	6	7	57	130	306	592	1366	2907	4209	6508	11502	19042	41257
Dohányzással összefüggésbe hozható halálozás	5	16	22	45	184	429	1111	2355	5054	9185	11007	13660	20422	30375	59582
Magas vérnyomás és az agyér betegségek	4	13	10	29	66	147	303	539	995	1936	2983	4647	8424	13484	28233
Rosszindulatú daganatok	34	45	116	248	633	1042	1896	3205	5895	9896	10582	11013	10803	9718	9877
EUROSTAT, Elsődleges megelőzéssel befolyásolható, elkerülhető halálozás	90,5	142	157	232	519,5	959	1756	3219	6264,5	10407	11563	13396	0	0	0
EUROSTAT, Az egészségügyi szolgáltatáshoz köthető, elkerülhető halálozás	30,5	65	93	206	466,5	762	1234	1960	3461,5	6414	8428	11373	0	0	0

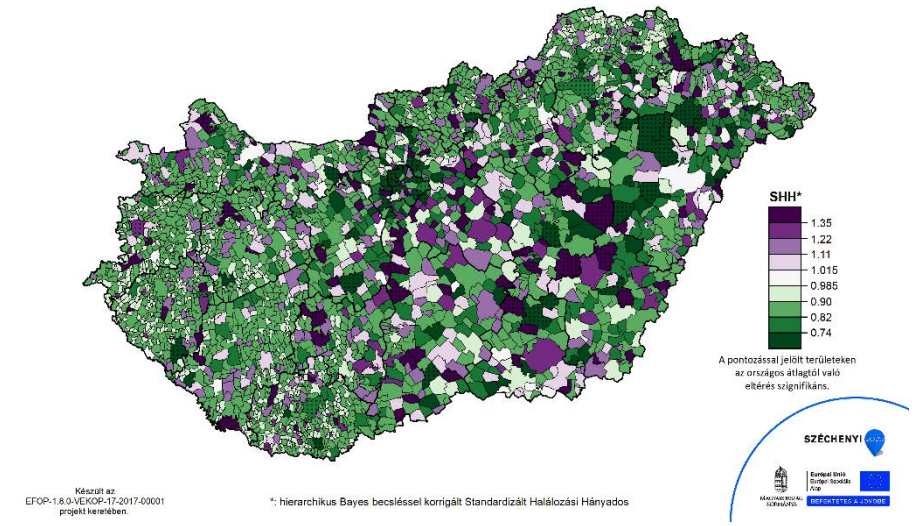
Forrás: NEKIR-NNK, 2020

1994-ben kezdődött az *epidemiológiai megújulás* időszaka, az azóta eltelt több mint 30 évben a halálozási viszonyok jelentősen javultak. Ebben meghatározó szerepe volt a szív- és érrendszeri halálokok visszaesésének. A javuló tendencia ellenére a 40–59 éves életkor a népesség halandósági viszonyainak kritikus időszakasza.

Összegzésként kijelenthető, hogy a férfiak és a nők halálozási okai alapvetően megegyeznek, kisebb különbségek láthatóak a halálozási betegségek sorrendjében, azok összetétele járási, megyei és országos szinten is hasonló. A változást az idősori adatokban a nők és a férfiak halálozása jelenti, amelyben a nők halálozása növekvő.

A *halálozási adatok területi lehatárolása* az egyes területi egészségügyi stratégiák számára kiemelt jelentőségű. A halálozási okok és annak mértéke eltérő a férfiak és a nők között. Ezért is lényeges, hogy nemenként értékeljük az adatokat. A *3.6. ábra* alapján Győr és térsége a 15-24 éves korosztály halálozásának tekintetében a közepes és alacsonyabb értékeket képviseli.

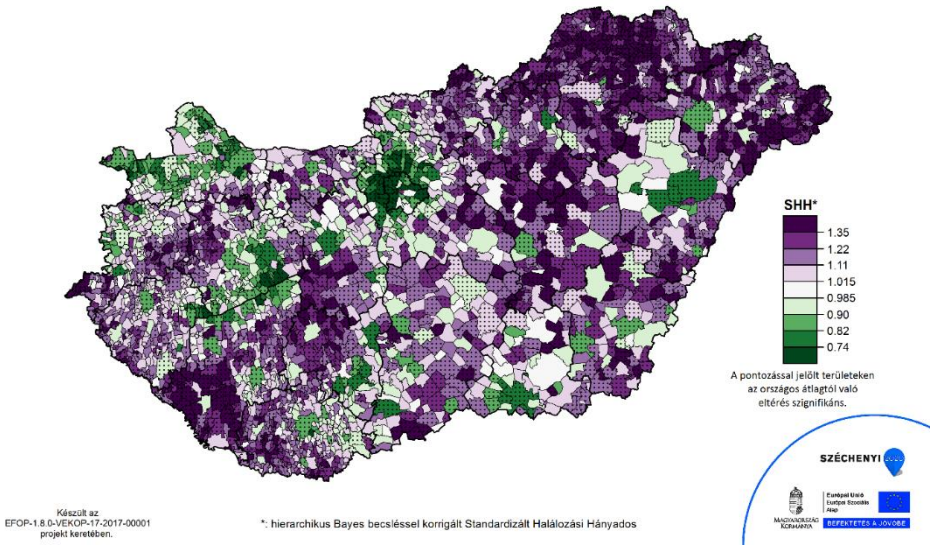
3.6. ábra: Magyarország 15-24 éves lakosságának az összes halálok miatti halálozása települési szinten, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

Változatos képet mutat a 25-64 éves férfi korosztály halálozása országos szinten. Települési megoszlásban Győr kedvezőbb helyzetű, a halálozási számok az alacsonyabb szintet képviselik a térségben.

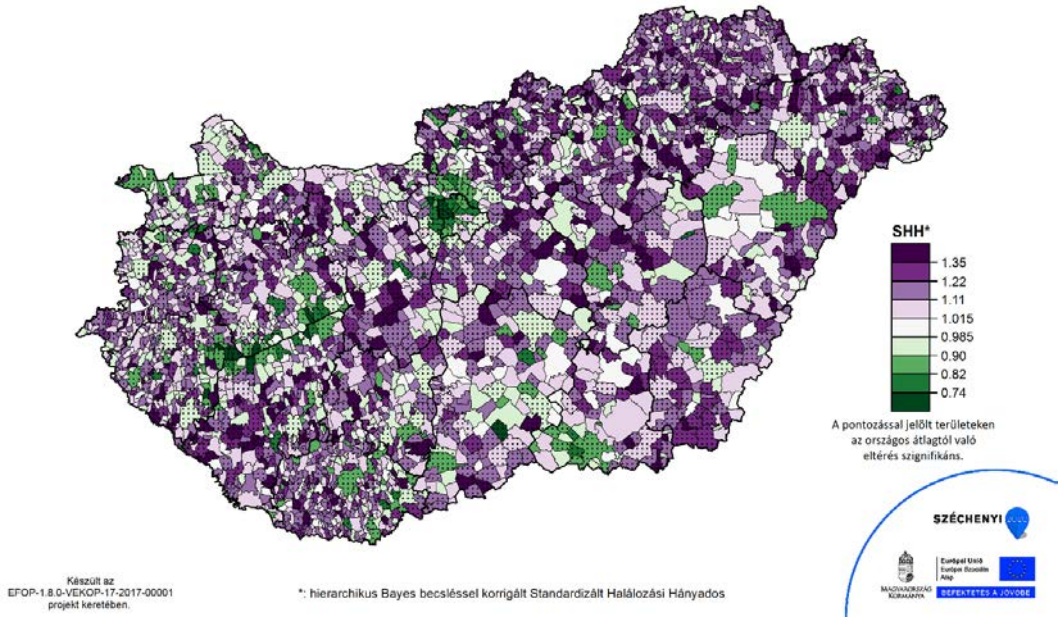
3.7. ábra: Magyarország 25-64 éves férfi lakosságának az összes halálok miatti halálozása települési szinten, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

A 65 év feletti férfiak halálozási számaiban a győri számok emelkednek, ahogy az országos tendencia is, de még mindig nem érik el a legmagasabb mutatókat.

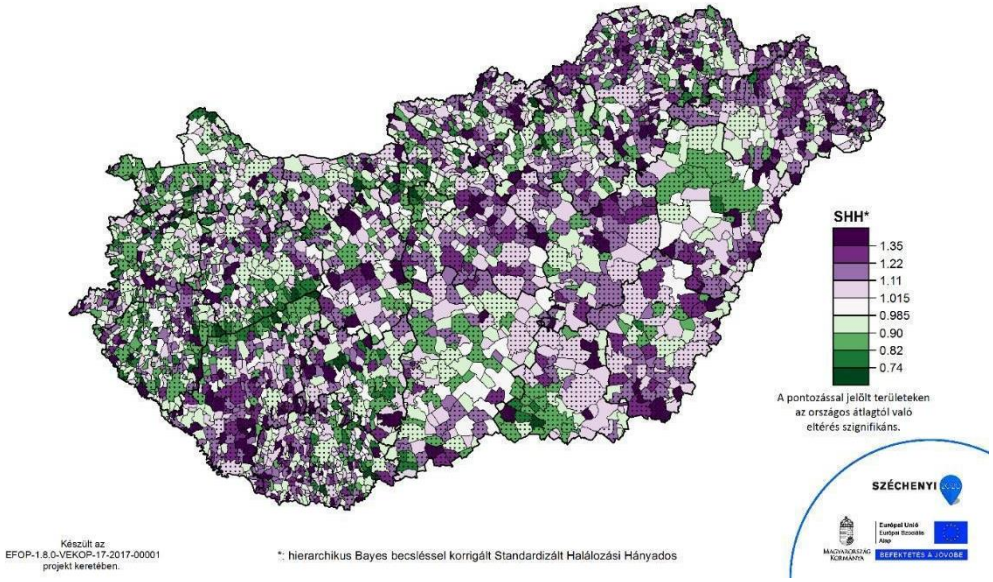
3.8. ábra: Magyarország 65-x éves férfi lakosságának az összes halálok miatti halálozása települési szinten, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

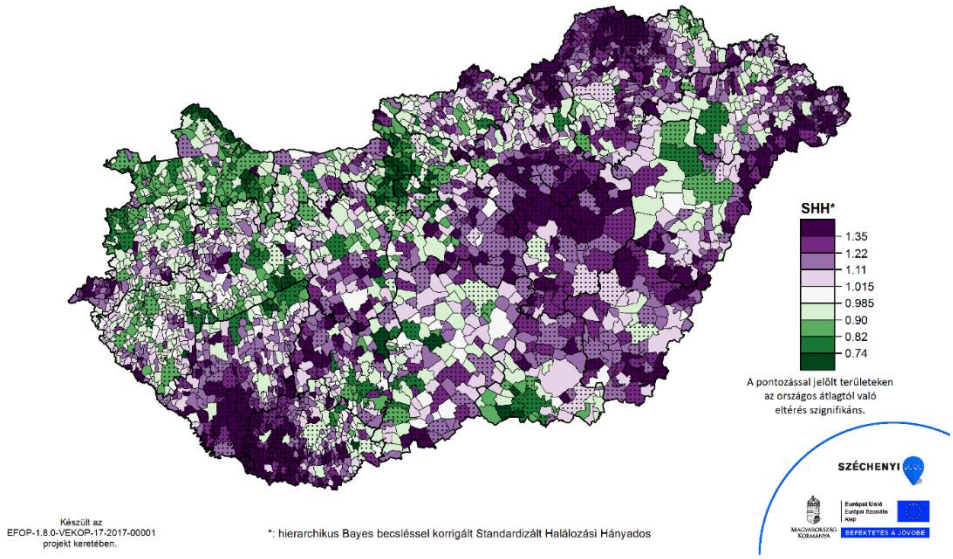
A női halálozások országos megoszlásában Győr a középmezőnyben foglal helyet, a térségben a halálozások az országos szinthez képest alacsonyabbak.

3.9. ábra: Magyarország összes női lakosságának az összes halálok miatti halálozása települési szinten, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

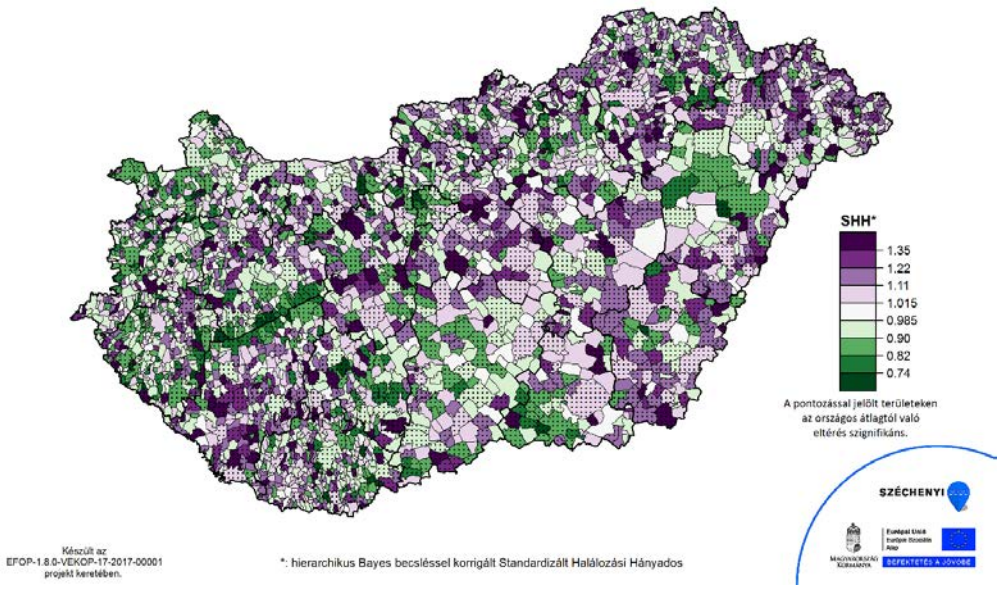
3.10. ábra: Magyarország 25-64 éves női lakosságának az összes halálok miatti halálozása települési szinten, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

A 65 év feletti nők halálozási számai szintén az országos szinthez képest alacsony esetszámúak.

3.11. ábra: Magyarország 65-x éves női lakosságának az összes halálok miatti halálozása települési szinten, 2014-2018

Forrás: NEKIR-NNK, 2020

Az adatok összegzéseként megállapítható, hogy a becsült megbetegedési kockázat a Győri járásban az országos szinthez képest alacsonyabb. A daganatos megbetegedések kockázata a 65-69 éves korosztályt veszélyezteti a legnagyobb számban, ez az arány a férfiaknál és a nőknél is megegyezik. Kiemelendő továbbá, hogy a 25-65 éves korú nők daganatos halálozása az országos átlag feletti! A települési szintű összehasonlítás vonatkozásában, az életkori, valamint a nemi eloszlás alapján Győr egészségi, halálozási adatai összességében pozitív tendenciát mutatnak. A halálokok tekintetében a megyei adatok a többi megyéhez, régióhoz viszonyítva

kedvezőek, a fővárosi adatokkal mutatva hasonlóságot. A főbb megbetegedések aránya az országos adatokkal, és a betegségcsoportok rangsorával megegyezik. A halandósági szerkezet alakulása, illetve a halálokok harmada összefüggésbe hozható a nem megfelelő életmóddal: az egészségtelen táplálkozással, a mozgás hiányával, a dohányzással, alkoholfogyasztással. A preventív életszemléletnek és egészségtudatos magatartásnak a szerepe megkérdőjelezhetetlen.

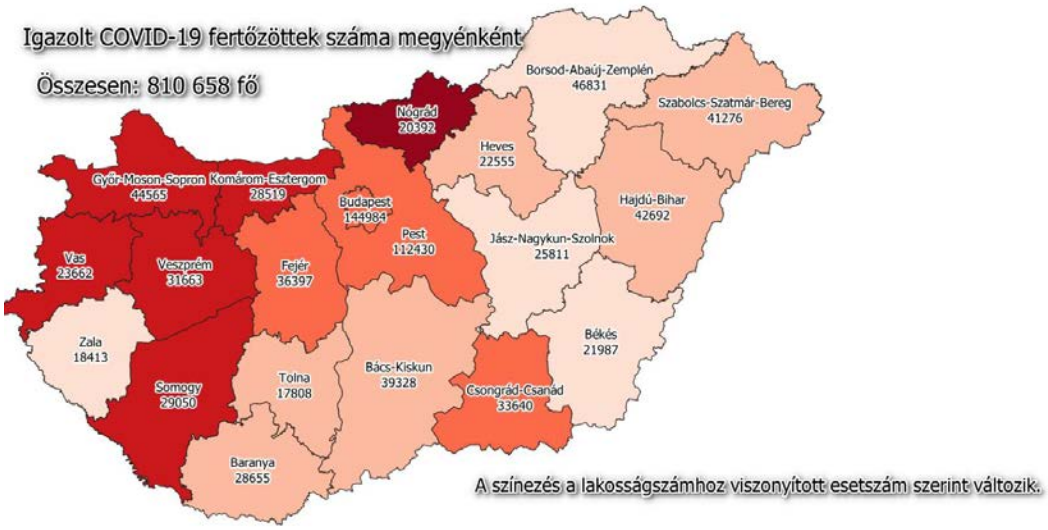
3.2. COVID-19 JÁRVÁNYÜGYI ADATOK

Világjárványokkal eddig is szembe kellett nézni, de a Covid-19 járvány sajátossága, hogy gazdaságilag fejlett országokban alakult ki, gyors terjedése pedig gazdasági, társadalmi következményeiben egy új intézkedési mechanizmust kíván. Az Egészségügyi Világszervezet (World Health Organization – WHO) 2020. március 11-én pandémiának minősítette a járványt (Koós, 2020). A *koronavírus-járvány közvetlen hatásai* először az egészségügynek jelentettek feladatot, átszervezést. A fertőzöttek szűrése és gyógyítása, a súlyos esetek kórházi ellátása, a halálozások számának csökkentése, az adekvát egészségügyi szolgáltatások és ellátásfajták megfelelő kapacitással való fenntartása, az egészségügyi szakdolgozók egészségvédelme érdekében kellett gyorsan cselekedni. Ezek a feladatok, az egyébként is leterhelt ellátórendszerre, ellátásszervezésre további terhet rónak.

Magyarország egészségmutatói (születéskor várható átlagos élettartam, keringési rendszeri és daganatos halálozási arányszám stb.) a fejlett országokhoz képest kevésbé kedvezőek, ezért a népegészségügyi kihívások fokozottan érvényesülnek. Lényeges szempont az érzékeny társadalmi csoportok tagjainak és az ő területi elhelyezkedésüknek a beazonosítása. A legveszélyeztetettebb csoportnak az idősek, vagyis a 65 év felettiek, és a krónikus betegségben szenvedők (magas vérnyomás, szívbetegség, tüdőbetegség, anyagcserezavar) tekinthetők (Kovács, Uzzoli, 2020). Az eddigi *három járványhullám* esetszámai, területi koncentrációi különböznek: a tavaszi és őszi járványhullám közötti időszak nagyobb átmeneti időszakot ölelt fel. A második járványhullámot közvetlenül követte a harmadik. Jellemző az első hullámra, hogy lapos görbeként jelent meg, míg a második hullám meredek görbét mutatott és átmenetet jelzett a harmadik hullámba. Területileg az első hullám főként Budapestet és Pest megyét érintette, a második hullám jelentősen kiterjedt országosan. A járvány alapvető befolyást gyakorol a népesség egészségi állapotára és életesélyeire, amely az egészségegyenlőtlenségeket és a területi különbségeket is növelheti (Bambra et al. 2020, Kovács et al. 2020). A kormányzat a védelmi intézkedéseket is területi szemlélet mentén alkalmazta, a nagyobb hatékonyság elérése érdekében (Uzzoli et al., 2021, Finta, 2020).

A Covid-19 járvány tekintetében *országos és megyei adatok állnak rendelkezésre*, városi szintű adatok jelenleg nem érhetőek el. Az igazolt Covid-19 fertőzöttek száma tekintetében Győr-Moson-Sopron megye erős fertőzöttséget mutat (*3.12. ábra*).

3.12. ábra: Igazolt Covid-19 fertőzöttek száma megyénként, 2021. augusztusig

Forrás: koronavirus.gov.hu

A koronavírus *fertőzésben elhunytak* nagyobb aránya a nőknél jelent meg. A járvány eddigi három hullámában Győr-Moson-Sopron megye a második és a harmadik hullámban ért el magas fertőzöttségi esetszámokat. A koronavírus fertőzés halálokként nagyobb számban a keringési rendszer rendellenességeivel és a magas vérnyomással alapbetegségként küzdő személyeket veszélyeztette leginkább. Az országos átlaghoz viszonyítva megyénkben *alacsony a halálozási arány,* amely a Covid-19 fertőzés miatt bekövetkezett halálesetekre is vonatkozik.

3.3. A LAKOSSÁGI KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS EREDMÉNYEI

A Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 helyzetelemzés elkészítését megalapozó *online, nem reprezentatív mintán készült* lakossági kérdőív egészségi állapotra vonatkozó eredményei kerülnek ismertetésre a következő részekben. A kérdőíves adatfelvétel *tartalmi szempontból érintette a lakosság testi , lelki és szociális egészségi állapotának szubjektív megítélését és objektív állapotát*, az állapotváltozás értékelését, az egészségtudatos magatartás elemeit, a prevenció és tájékozottság kérdését, a mozgással, aktivitással összefüggő tevékenységeket, a különböző káros szenvedélyek előfordulását és hatását, az egészségi állapotot befolyásoló egyéb tényezőket, a különböző betegségek előfordulását, a szakorvosi ellátás igénybevételét, a különböző, egészséggel összefüggő városi jellemzők, szolgáltatások és lehetőségek elégedettségi paramétereit.

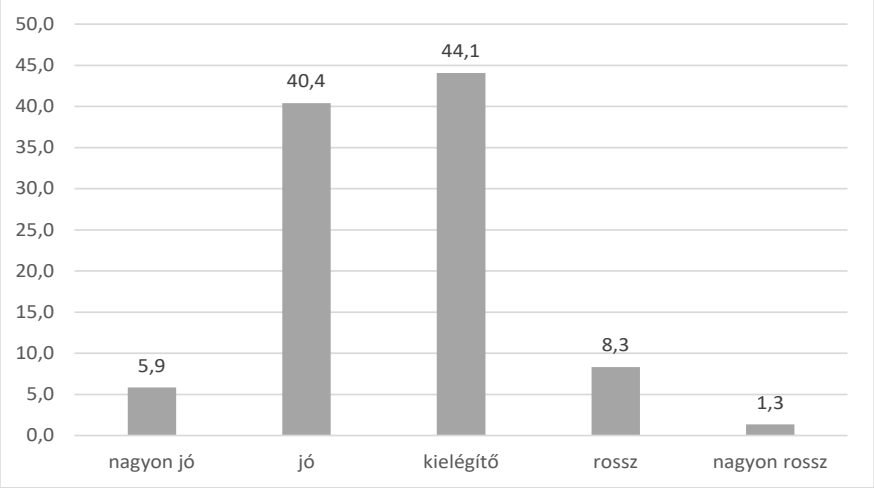
3.3.1. A szubjektív egészségi állapot megítélése

A szubjektív *egészségi állapot megítélése* során a győri válaszadók 46,3%-a sorolta magát a jó vagy kiváló egészségi állapotba (a méréshez 5 fokozatú skála alkalmazására került sor: 1 pont - nagyon rossz, 5 pont - nagyon jó). Az adatok jóval alacsonyabb értéket mutatnak, mint az országban a 16 éves és idősebb lakosság körében történt felmérés során kapott eredmények. A népesség szubjektíven megélt általános egészségi állapotát jónak, vagy nagyon jónak tartók aránya 2016–2017-ben 59–60%-os szintet ért el hazánkban a néhány évvel előbbi kutatás során (Polónyi, 2018.). A válaszadók legnagyobb hányada (44%) a kielégítő állapotot választotta.

A mintában résztvevő férfi népesség 50,9%-a sorolta magát a jó vagy kiváló egészségi állapotba, míg a nők 44,5%-a ($p>0,003$). Jellemzően a nők 10,2%-nál megjelenik a rosszabb

egészségi állapot minősítés, míg a férfiaknál csak 7,4%-ban. A megkérdezettek 42,8%-a szerint az elmúlt két évben nem változott az egészségi állapota. Romlott az egészségi állapota 650 főnek, amely érték a megkérdezettek 35,4%-a (kissé: 28,1%, sokat romlott 7,3%). Javult a szubjektív megélt egészsége 407 főnek, amely a vizsgált népesség 20,5%-a (kissé javult 13,2%, sokat javult 8,6%).

3.13. ábra. Az egészségi állapot szubjektív megítélése, % (N=1852 fő)

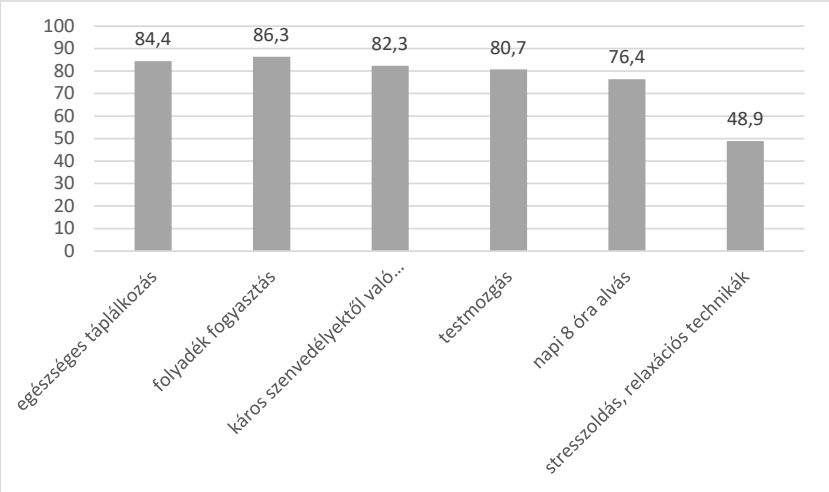
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Vizsgálat tárgyát képezte továbbá az is, hogy a hasonló korúakhoz képest, hogyan ítélik meg egészségi állapotukat az online kérdőív kitöltők. A megkérdezettek 30,8% egészségesebbnek gondolja magát, mint a hasonló korúak és a 55,9%-a gondolja azt, hogy hasonló egészségnek örvend.

3.3.2. Preventív szemlélet

Az *egészségi állapot megőrzése szempontjából fontosnak tartott tényezőket* a válaszadók túlnyomó többsége lényegesnek tartotta a kérdőívek kitöltése során, így az eredmények megoszlása egységesen kiemelkedő eredményeket mutat. A prevenciós tényezők vizsgálata során a megkérdezettek legtöbben a nagyon fontos, fontos kategóriába sorolták a megfelelő mennyiségű (2-3 liter) folyadékfogyasztást (86,3%). A fontossági sorrendben következő az egészséges táplálkozás (84,4%), a káros szenvedélyektől való tartózkodás (82,3%), a napi 30 percet meghaladó testmozgás (79,6%), és a napi 8 óra alvás (76,4%). A stresszkezelési és relaxációs technikák nagyságrendekkel alacsonyabb értéket kaptak (48,9%).

3.14. ábra: Az egészségi állapot megőrzése szempontjából fontosnak tartott tényezők, % (N=1976 fő)

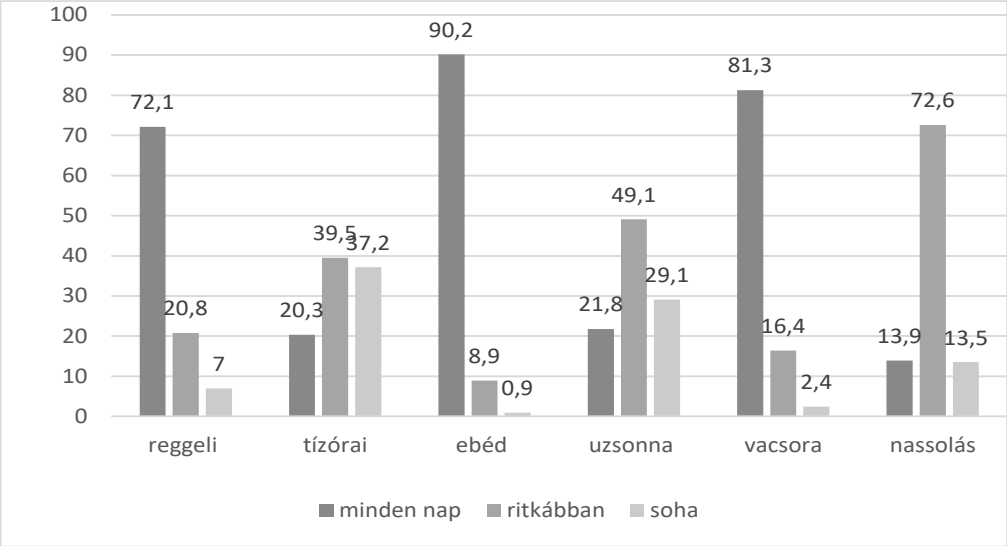

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Közismert, hogy erős összefüggés van a táplálkozási szokások és az egyének egészségi állapota között. Az *egészséges táplálkozásnak* az egyik alapelve a napi 4-5-szöri étkezés, amelyet az „Okostányér modell" -ben is kiemelnek a szakemberek. 2016 óta minden év elején megjelenik a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége (MDOSZ) által összeállított új magyar táplálkozási ajánlás, a Magyar Tudományos Akadémia Élelmiszertudományi Tudományos Bizottsága ajánlásával. Az egészséges táplálkozás megvalósításához segítségként a rendszerességmellett élelmiszer-alapú javaslatokat is megfogalmazott az anyag (Kovácsné T., 2020).

A jelen kutatásban résztvevők háromnegyede legalább napi 3 alkalommal étkezik. Napi szinten a leggyakoribb étkezés az ebéd (90%), majd a vacsora (81%). Viszont magas azoknak az aránya, akik napi szinten (13,9%) vagy időközönként (73%) nassolnak. Legtöbbször az egyének csak az édes nassolnivalóra gondolnak és nem veszik figyelembe a sós élelmiszereket. A mintában a napi szinten sós nassolnivalót fogyasztók aránya 3,1%, amely alacsonynak mondható az 12,5% édességet fogyasztókkal szemben.

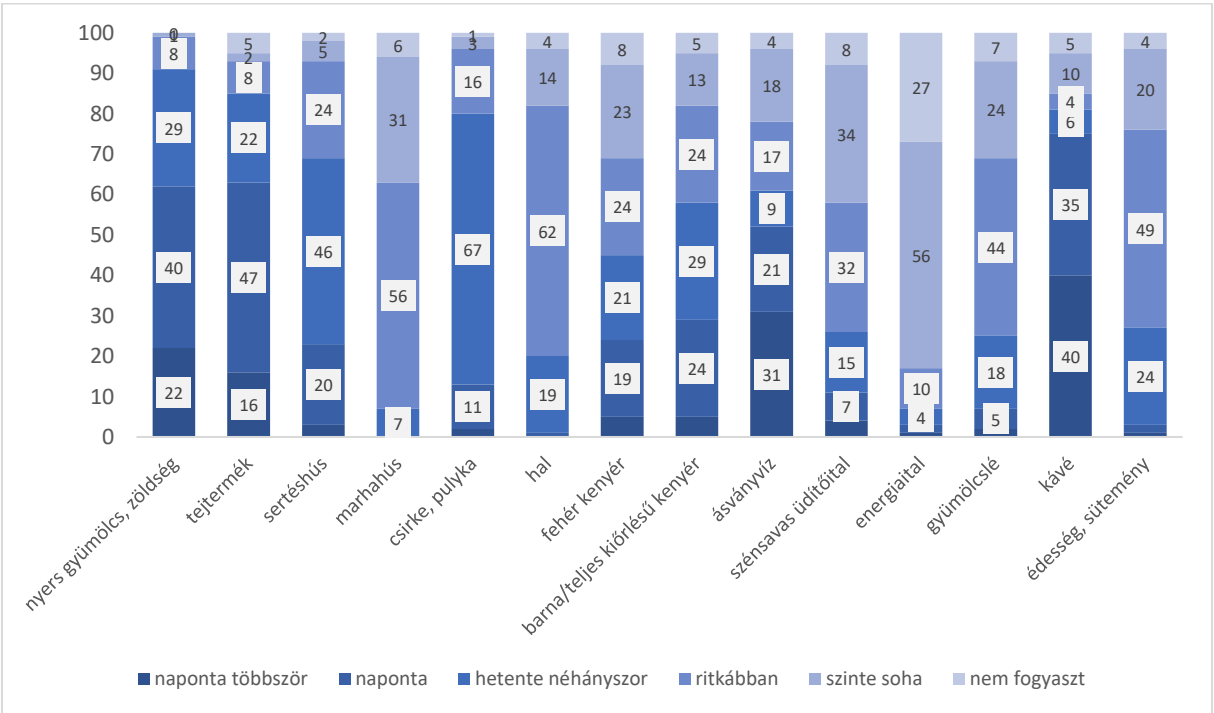
3.15. ábra: Étkezések gyakorisága és megoszlása, % (N=1976 fő)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az egészséges táplálkozáshoz hozzátartozik az ajánlás szerint, hogy milyen *élelmiszer alapanyagokat* részesítsenek előnyben az emberek. A teljesség igénye nélkül kiemelésre került néhány termék. Az értékelés során a naponta és a naponta több alkalommal fogyasztók egy kategóriába kerültek. A kérdőív kitöltők körében kiemelkedik a napi fogyasztás során az ásványvíz (84,1%) a tejtermékek (63,7%) és a nyers zöldség, gyümölcs (61,7%) fogyasztása. A fehér és teljes kiőrlésű barna kenyér fogyasztása hasonló arányban van jelen.

3.16. ábra: Élelmiszerek fogyasztásának gyakorisága, % (N=1976 fő)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A húsfogyasztás során a csirke és baromfihús minimálisan megelőzi a sertéshús fogyasztását heti szinten, a marhahús fogyasztását viszont lényegesen. Sajnálatos módon a hal fogyasztása utolsó helyre került a listában. Az „Okostányér modell" ajánlása szerint hetente 2-3-szor ajánlott fogyasztani az alapanyagot. Említést kell tenni az energiaital fogyasztásról, amely az utóbbi években növekvő tendenciát mutat, főként a fiatalabb korcsoportban (középiskolás korcsoport). A kérdőív kitöltők 3,5%-a válaszolta azt, hogy naponta, akár több alkalommal is fogyaszt, pedig a válaszadók átlagéletkora magasan a középiskolás korcsoport fölött van.

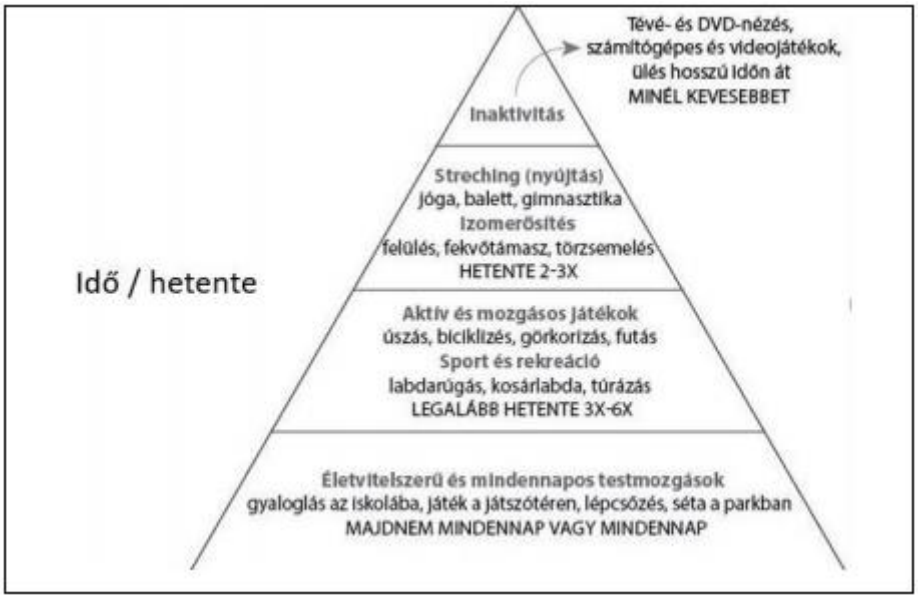
3.3.3. Mozgás

Az egészséges életmód kialakításának egyik eszköze a mozgás, jelentőségét az egészség fejlesztésében, megőrzésében, helyreállításában és a rehabilitációban betöltött pozitív szerepe adja. Az egészség és a *rendszeres testmozgás* közti kapcsolat pozitív szerepét hangsúlyozzák a kutatások. Az inaktív életmód vagy mozgásszegénység világszerte a vezető kockázati tényezője a legmagasabb halálozást okozó megbetegedéseknek: a kardiovaszkuláris betegségeknek, a rosszindulatú daganatoknak és a cukorbetegségnek.

A WHO 2018-ban új globális cselekvési tervet indított a fizikai aktivitásról 2018-2030, amellyel a mozgás jelentőségét szakpolitikai szintre emelte. A WHO meghatározása a *fizikai aktivitásra*: „a vázizmok által előidézett minden olyan fizikai mozgás, amely energiát igényel. A fizikai aktivitás minden mozgásra vonatkozik, beleértve a szabadidős tevékenységet." Az Eurobarometer 2017-es adatai szerint a magyar lakosság 53%-a soha, 14%-a ritkán és mindössze 33%-a sportol rendszeresen, mely bár a 2009-es eredményekhez képest javulást mutat, 7 % ponttal alacsonyabb az EU 28 átlagánál. (Makai, 2019) A WHO iránymutatása alapján, az inaktivitás szintjének csökkentése regionális és helyi szinten kezelendő terület, ezért a városi egészségi stratégia részeként alkalmazandó.

A *fizikai aktivitás piramisában* az aktivitások típusait gyakoriság szerint különböztetők meg, de a fizikai aktivitásban nem csak a gyakoriság, hanem annak időtartama és intenzitása is mérvadó. A napi, heti rendszerességgel elvégzendő tevékenységek az egészség érdekében különböző fokozatokban jelennek meg.

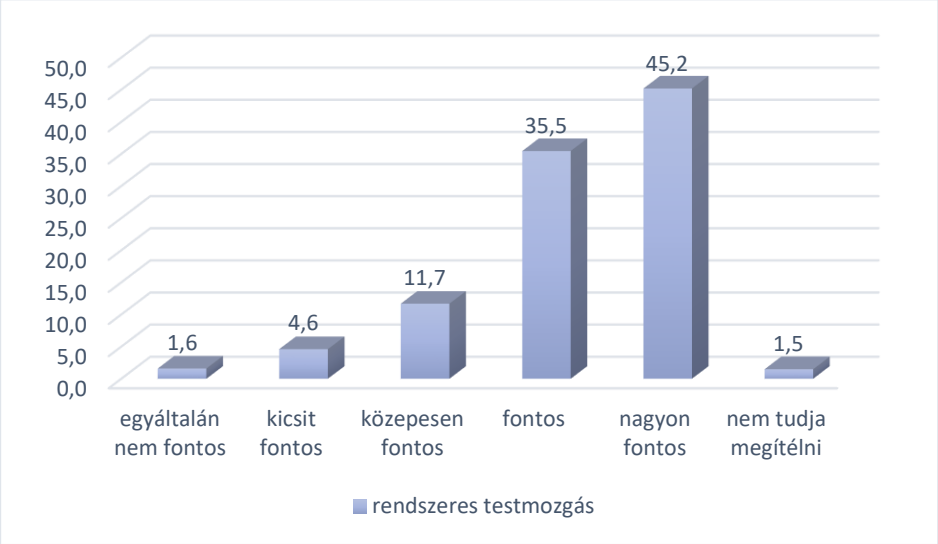
3.17. ábra. A fizikai aktivitás piramisa

Forrás: Csányi, 2010

Az egészségi állapot és annak megőrzése szempontjából a testmozgás jelentőségével a válaszadók nagyrésze tisztában van, sőt fontos tényezőnek tekinti. A *3.18. ábrán* látható a fizikai aktivitás szerepének megítélése. A válaszadók 81%-a (1574 fő) tartja fontosnak/nagyon fontosnak a mozgást az egészség megőrzés szempontjából, amely magas ismeretszintet jelöl.

3.18. ábra: Testmozgás jelentősége az egészség, az egészség megőrzése szempontjából, %

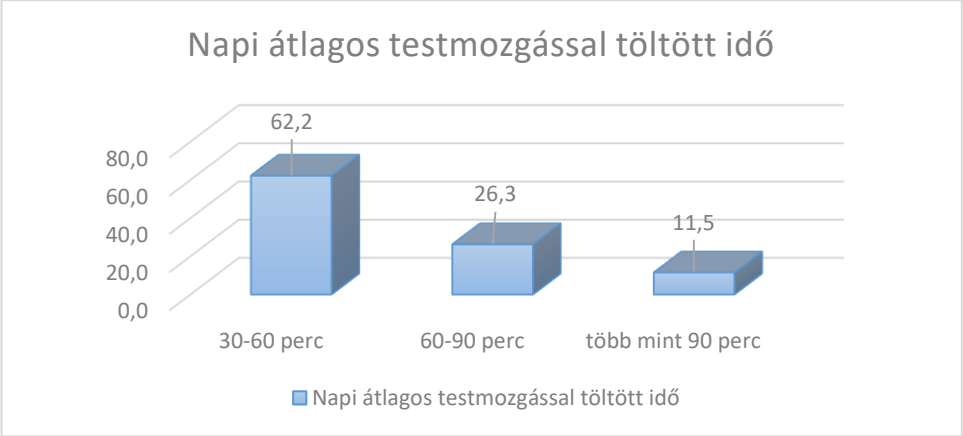

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A WHO ajánlás a rendszeres testmozgás tekintetében életkori csoportonként ismerteti a fizikai aktivitás javasolt időtartamát és az aktivitás mértékét, összetételét. Átlagosan 20-60 perc között javasolja a fizikai aktivitás mértékét (*3.1.melléklet*), ez függ az életkori csoportoktól és az egyes betegségek megjelenésétől.

Az előző kérdés az ismeretszint felmérését célozta meg, de *a valóban mozgást/aktivitást végzők arányának* vizsgáltára is sor került az online kérdőíves felmérésben (*3.19. ábra*). Azon megkérdezettek, akik fontosnak tartják a mozgást többségében mozognak is. 62,2%-uk (926 fő) a naponta 30-60 percet jelölte meg, 26,3% (390 fő) 60-90 perc között és több, mint 90 percet tölt testmozgással 11,5% (171 fő). Az inaktívak motivációjának hiánya nem került felmérésre a vizsgálat során, amelynek felderítése további kutatás témája lehet.

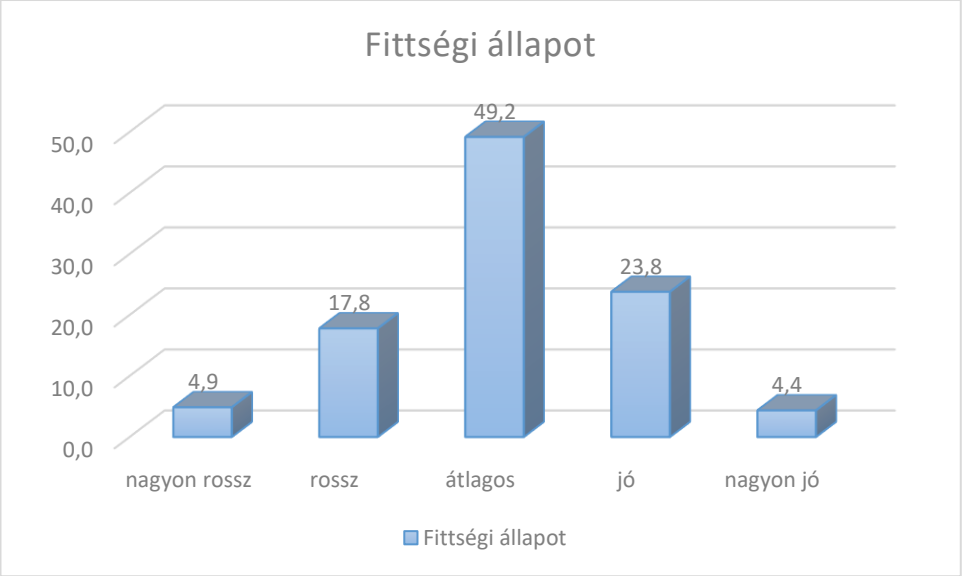
3.19. ábra: Napi átlagos testmozgással töltött idő, %

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A *fittségi állapot* pozitívan hat az egészséges testi felépítésre, a testösszetételre és a megfelelő fizikai teljesítőképességre, amely alapját képezi a jó közérzet kialakításának és fenntartásának. A fiatalkor a legintenzívebb időszaka a fizikai aktivitásnak, amely a felnőtt korcsoportban 30%-kal csökken, és az életkor előrehaladtával egyre jobban inaktivitásba fordul. Az *„Active Ageing" fogalma* kiemelt jelentőségű szociális, gazdasági, és társadalmi szempontból is, amely a fizikai aktivitás fenntartása mellett a mentális egészséget is jelenti (Szakály, 2016, 2021). A kérdőív kitöltők (*3.20. ábra*) 49,2%-a (959 fő) átlagosnak ítélte meg a fittsági állapotát, míg jónak és nagyon jónak 28,2%-uk (549 fő), nagyon rossznak/rossznak pedig a 22,7 %-uk (442 fő) tartotta.

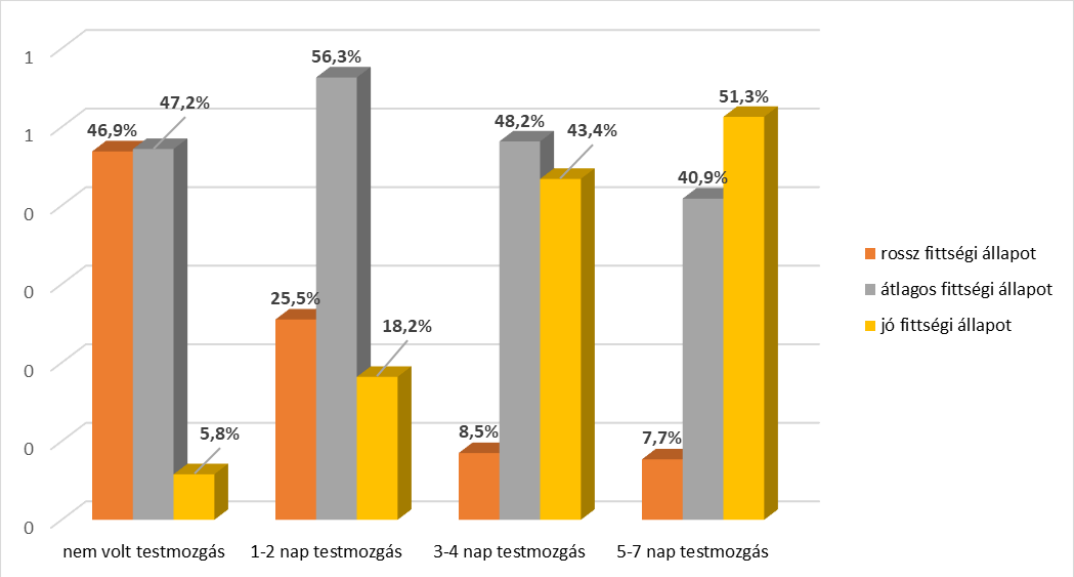
3.20. ábra: Fittségi állapot megítélése, %

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Vizsgálatra került, (*3.21. ábra*) hogy *milyen hatása van a rendszeres testmozgásnak a szubjektív fittségi állapot megítélésére*. Az elmúlt héten 5-7 alkalommal testmozgást végzők körében legmagasabb arányban fordult elő (51,3%, 186 fő) a jó fittségi állapot megélése. A 3-4 napot mozgók körében 43,4% (225 fő) értékelte a megkérdezettek közül jónak az erőnlétét. A gyakori testmozgást végzők körében (heti 3-4 nap-, 48,2%, 250 fő, 5-7 nap testmozgás 40,9%, 148 fő) is számottevő az átlagos fittségi állapot jelölése. További kérdést vet fel, hogy miért ítélik átlagosnak a fittségi állapotukat a rendszeresen mozgást végző személyek is. A testmozgást mellőző válaszadók 46,9%-a (210 fő) rossznak és 47,2%-a (211 fő) átlagosnak gondolja fittségi állapotát (a 3.21. ábrán összevonásra kerültek a jó/nagyon jó és a rossz/ nagyon rossz fittségi állapot értékei).

3.21. ábra: Testmozgás - napok a megelőző héten, és a fittségi állapot megítélése

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

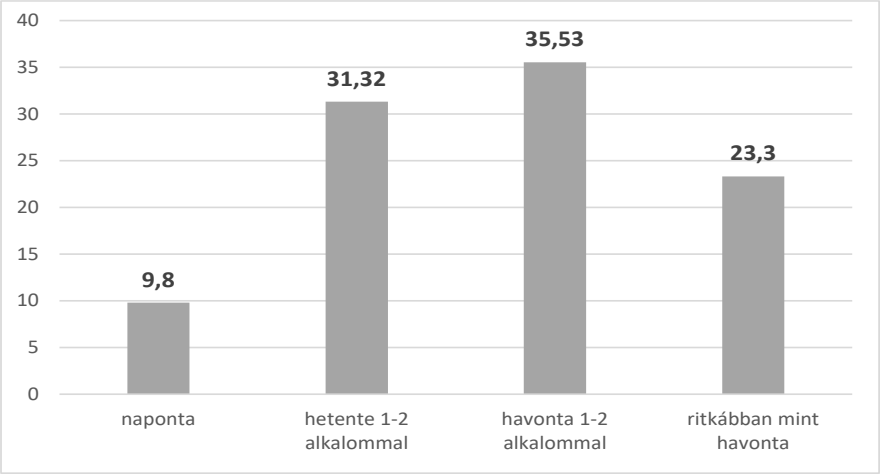
Összegzésként megállapítható, hogy az egészséges életmód tudatosságát tekintve a lakossági felmérésben résztvevők megfelelő ismeretekkel rendelkeznek, de életmódjukban nem feltétlenül jelenik meg az aktivitás. Fittségi állapotukat jellemzően átlagosnak ítélték meg, még azok is, akik rendszeresen sportolnak. A fizikai aktivitással töltött időintervallum a lakossági kérdőív rendszeres testmozgást végző válaszadói között megfelel az Egészségügyi Világszervezet ajánlásának.

3.3.4. Káros szenvedélyek

A káros szenvedélyek vizsgálata kiterjedt *a dohányzási szokásokra is*. A megkérdezettek 17,6%-a rendszeresen, 7,9%-a alkalmanként dohányzik és 21,7%-uk már leszokott a dohányzásról. A dohányosok 51,1%-a napi 1-10 szálat, közel 10%-a 11-20 szálat és 2,3% több, mint 1 doboz cigarettát szív el egy nap. A rászokás időszaka jellemzően a 14-18 éves életkorban történt a dohányosok háromnegyedénél. A dohányosok közel 20%-a (19,9%) soha nem próbált leszokni szenvedélyéről, viszont 16,4%-a már egyszer és 63,7%-a többször is próbálkozott a leszokással. A dohányosok 6,5%-ának volt egészségügyi problémája a dohányzás miatt, de a negatív társadalmi megítélés is említésre került a leszokás motivációi között. A dohányzással összefüggő betegségek nagyon alacsony arányban kerültek jelölésre: érszűkület, tüdő megbetegedés, terhességgel kapcsolatos probléma. Ezen túl soroltak fel anyagi (4,2%), családi (2,5%) és munkahelyi (1,7%) problémákat is. 157 fő válaszolta, hogy a családban más dohányos is van.

Az *alkoholfogyasztási szokások* vizsgálata alapján a megkérdezettek 54,9%-a fogyaszt alkoholt valamilyen gyakorisággal (*3.22. ábra*).

3.22. ábra: Alkoholfogyasztás megoszlása, % (N=1047 fő)

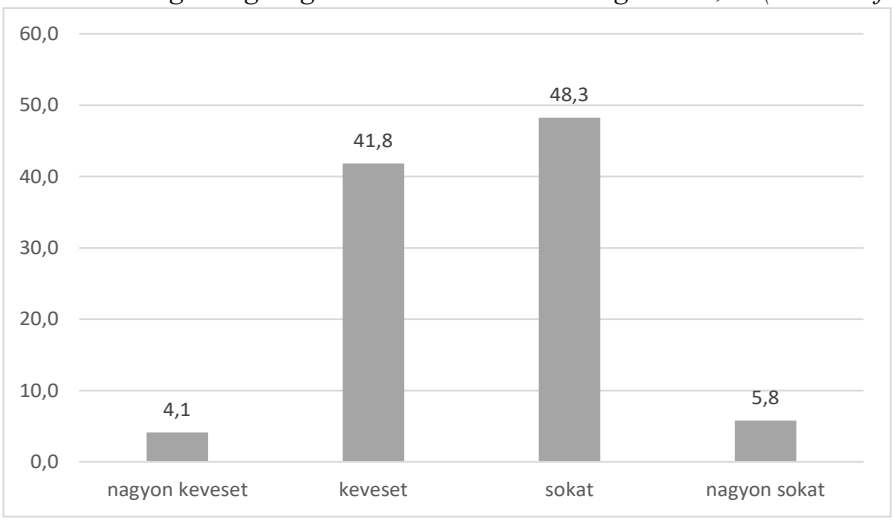

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A napi fogyasztók aránya 9,8%, heti 1-2 alkalommal 31,3%-uk, havonta 1-2 alkalommal 35,5%-uk, és ennél ritkábban 23,3%-uk fogyaszt szeszes italt. Az alkoholt fogyasztók 95%-ának nem volt belőle problémája. Az alkoholfogyasztás mennyiségére nem terjedt ki a vizsgálat.

A *preventív szemlélet vizsgálata* során a megkérdezett válaszadók 54,4%-a nyilatkozta azt, hogy egészsége megóvása érdekében sokat, illetve nagyon sokat tesz meg (*3.23. ábra*). A válaszoknál figyelembe kellett vennie a válaszadónak az egészségét védő és kockázatnövelő magatartást is. A kitöltők 45,9%-a válaszolta azt, hogy keveset vagy nagyon keveset tesz azért, hogy egészségesen éljen.

3.23. ábra: Az egészség megóvására való törekvés megoszlása, % (N=1865 fő)

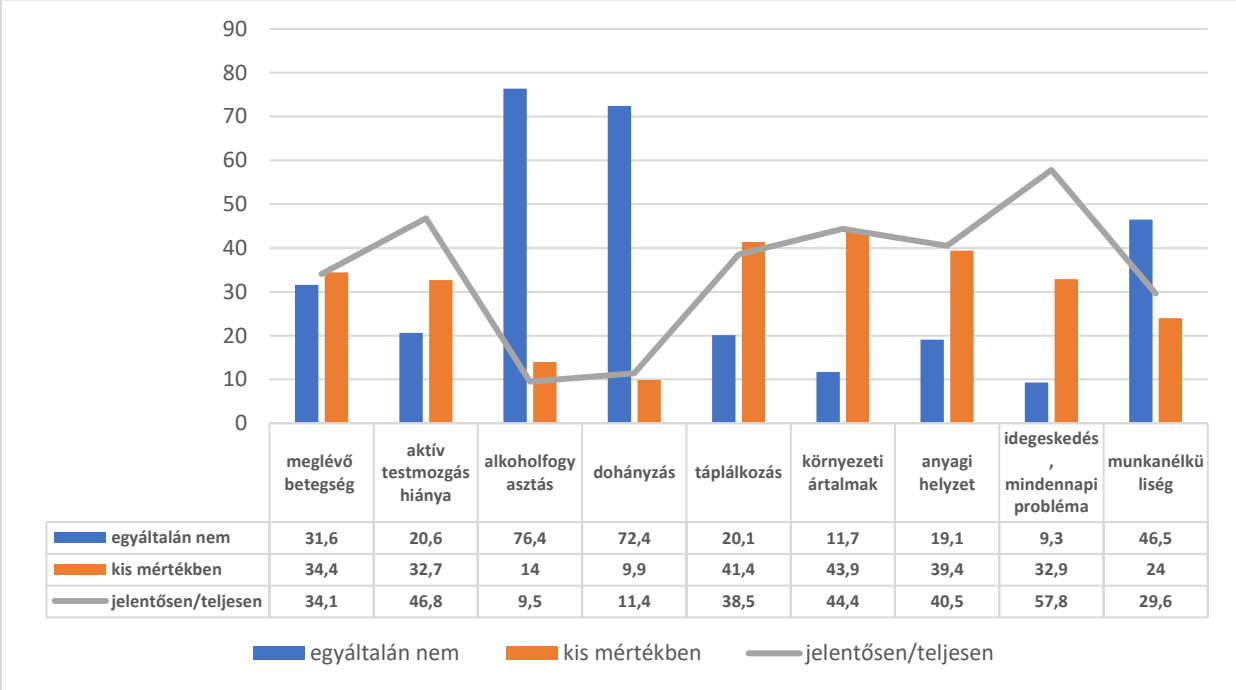
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

3.3.5. Az egészségi állapotot befolyásoló egyéb tényezők

Az egészségi állapotot befolyásoló egyéb tényezők vizsgálata során az „idegeskedés a mindennapi problémák miatt” tényező volt a legmagasabban értékelt ok. A mozgáshiány, a táplálkozás, a környezeti ártalmak és anyagi helyzet hatása alacsonyabb arányban jelent meg a válaszok között. Az egészségfejlesztés szempontjából fontos megjegyezni, hogy a

dohányzásnak és az alkoholfogyasztásnak a megkérdezetettek többsége nem tulajdonított jelentőséget az egészségi állapot alakulása szempontjából (*3.24. ábra*).

3.24. ábra: Az egészségi állapotot befolyásoló egyéb tényezők, %

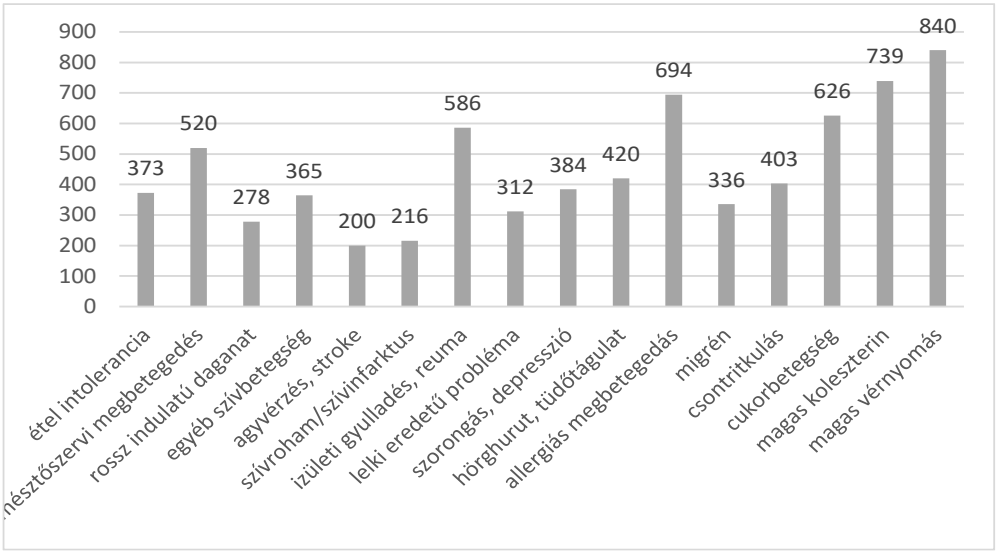
	meglévő betegség	aktív testmozgás hiánya	alkoholfogyasztás	dohányzás	táplálkozás	környezeti ártalmak	anyagi helyzet	idegeskedés, mindennapi probléma	munkanélküliség
egyáltalán nem	31,6	20,6	76,4	72,4	20,1	11,7	19,1	9,3	46,5
kis mértékben	34,4	32,7	14	9,9	41,4	43,9	39,4	32,9	24
jelentősen/teljesen	34,1	46,8	9,5	11,4	38,5	44,4	40,5	57,8	29,6

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

3.3.6. Betegségek megoszlása

A megkérdezettek körében legmagasabb arányban az orvos által megállapított megbetegedések vagy tünetek előfordulási sorrendben a következők: magas vérnyomás, magas koleszterinszint, allergiás megbetegedések, cukorbetegség, mozgásszervi megbetegedések és az emésztőszervi megbetegedések (*3.25. ábra*). Ezek a megbetegedések vagy tünetek jórészt kockázati tényezői a szív- és érrendszeri megbetegedéseknek, amelyek jelenleg a legmagasabb halálozást okozzák hazánkban.

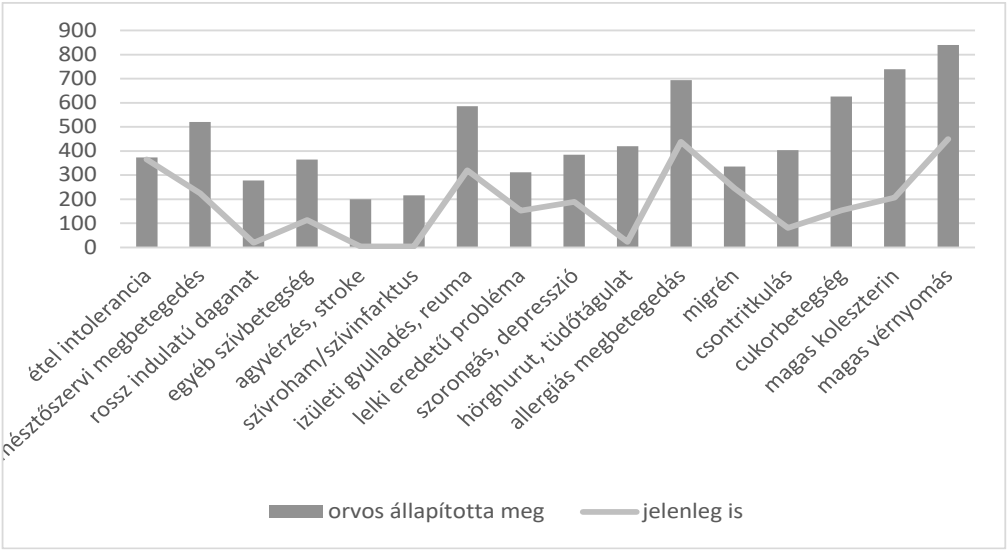
3.25. ábra: Betegségek előfordulása, amelyeket orvos állapított meg az élete folyamán, fő (N=1976 fő)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A jelenleg fennálló megbetegedések vizsgálata során jól látszik (*3.26. ábra*), hogy az arány nagyon sok esetben a kezelések hatására alacsonyabb lett vagy legalább is vélhetően tünetmentessé vált. Ezek a következők: magas vérnyomás, magas koleszterinszint, allergiás megbetegedés, ízületi megbetegedések, emésztőszervi megbetegedések.

3.26. ábra: A valaha volt és jelenleg meglévő megbetegedések aránya, fő (N=1976 fő)

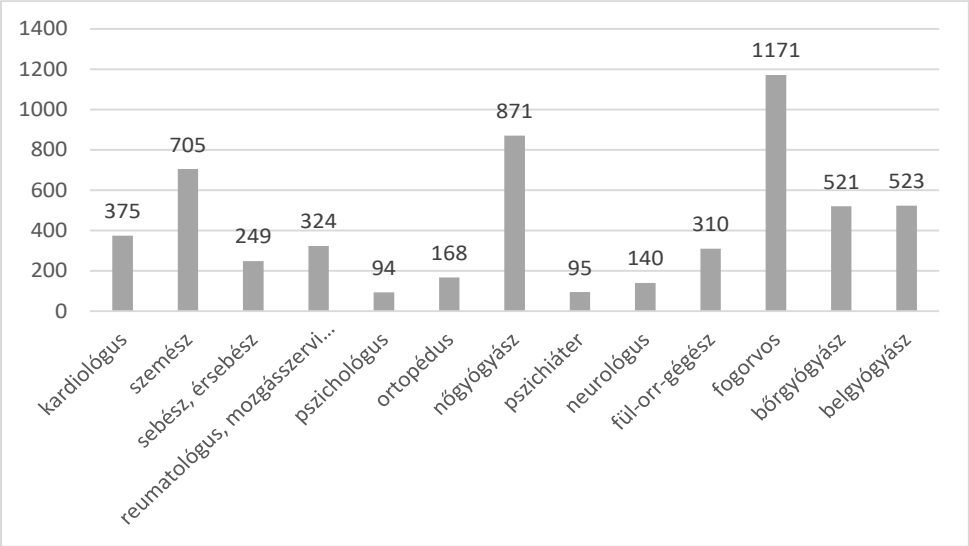

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

3.3.7. Szakorvosi ellátás igénybevétele

A lakosság *orvoshoz járási szokásaiban* (*3.27. ábra*) nagyarányú a fogorvos (1171 fő), nőgyógyászati (871 fő), és szemész orvosi (705 fő) ellátás igénye.

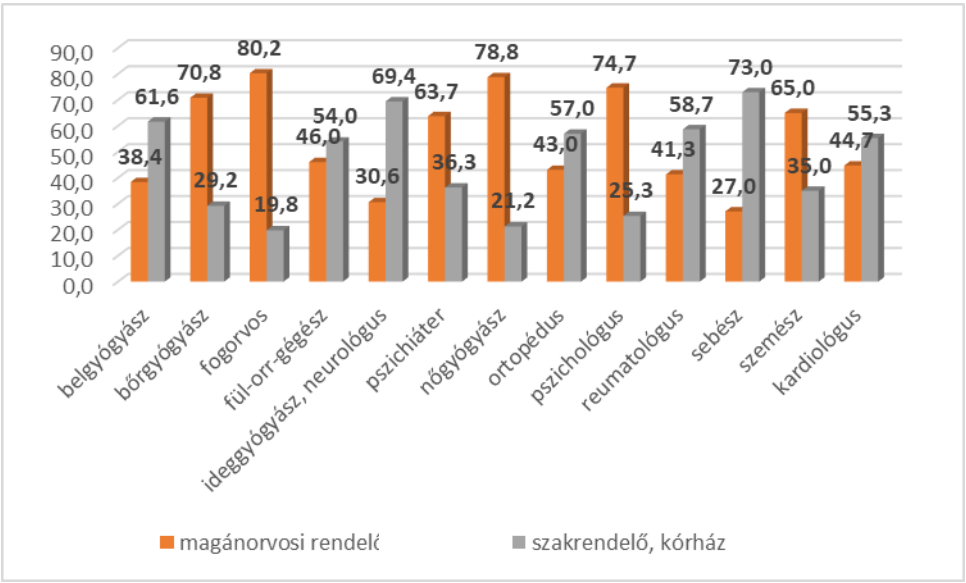
3.27. ábra: Szakorvosi ellátás igénybevétele, fő

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Eltérések mutatkoztak a szakorvosi ellátás magán jellegű és a TB támogatásra igénybe vehető területei között (*3.28. ábra*). A fogorvosi (80,2%), nőgyógyászati (78,8%), pszichológusi (74,4%) szakellátáshoz a győri lakosság inkább magánrendelők szolgáltatásait veszi igénybe. A támogatott betegellátást a sebészeti (73%), neourológiai (69,4%), belgyógyászati (61,6%), ortopédiai (57%), kardiológiai (55,3%) területeken veszik inkább igénybe.

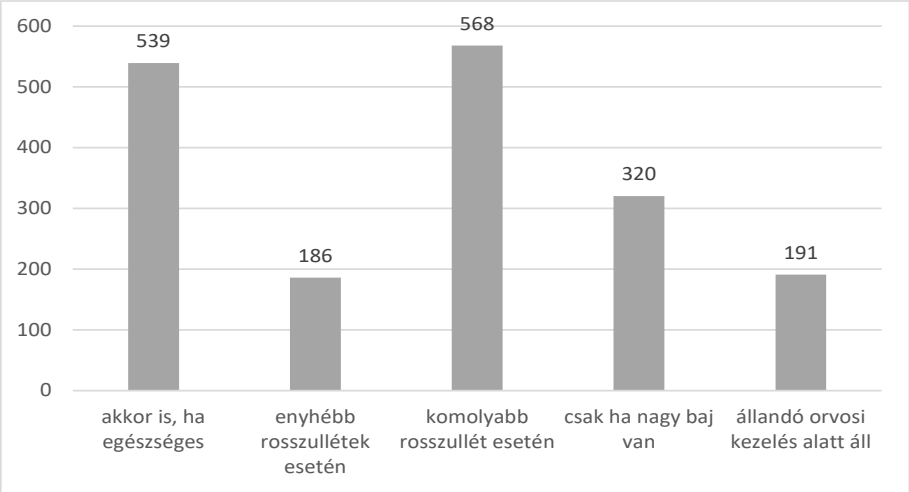
3.28. ábra: Magánorvosi rendelő és szakrendelő igénybevétele, %

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az orvoshoz való fordulás *indokaként* (*3.29. ábra*) jelentős számban jelölték meg az egészséges időszakban való orvoshoz fordulást (539 fő) a válaszadók, ami az egészségtudatosság mértékét pozitívan érinti, annak ellenére, hogy magas a komolyabb rosszullét esetén való orvoshoz fordulást (568 fő) válaszolók száma is. A válaszadók 10 százaléka állt állandó orvosi kezelés alatt a felmérés időpontjában.

3.29. ábra. Mikor fordul orvoshoz? fő (N=1804 fő)

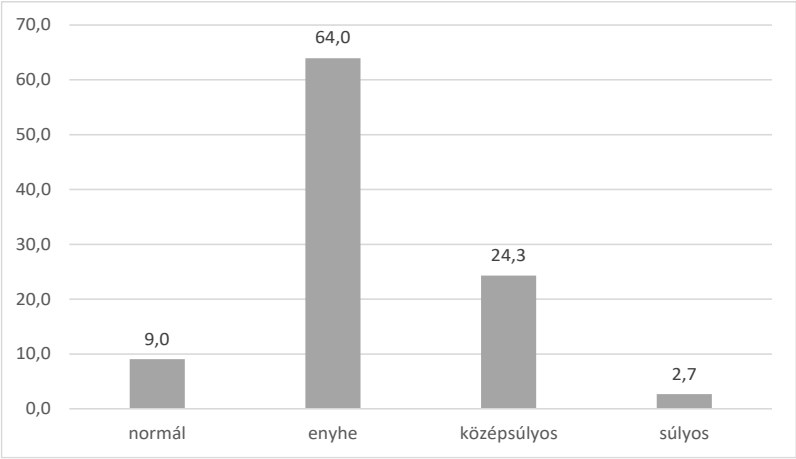

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

3.3.8. Lelki egészség vizsgálata

A lelki egészség vizsgálatára a *Beck-féle depresszió kérdéssor* rövidített változatának használatával került sor. Hazánkban ezt a skálát 1990 óta alkalmazzák a betegségnek még nem tekinthető, de az életminőséget már befolyásoló hangulati zavarok kimutatására (Kopp et. al. 2000). A depressziós tünetegyüttes rizikófaktor, amely komolyan befolyásolja az egészségi állapotot. A kérdőívet kitöltők körében (*3.30. ábra*) a normál pontérték kategóriába tartozók aránya 9% (158 fő), az enyhe depresszió kategóriába tartozik a minta 64%-a (1118 fő), középsúlyos 24,3 %-uk (425 fő) és súlyos depressziós a válaszadók 2,7 %-a (47 fő). A kérdőív kitöltők 308 esetben jelölték meg a meglévő betegségek között a szorongást és depressziót. A fenti – kimondottan magasnak tűnő – eredmények értékelésekor figyelembe kell venni a COVID-19 világjárvány, immáron másfél éve tartó hatását is.

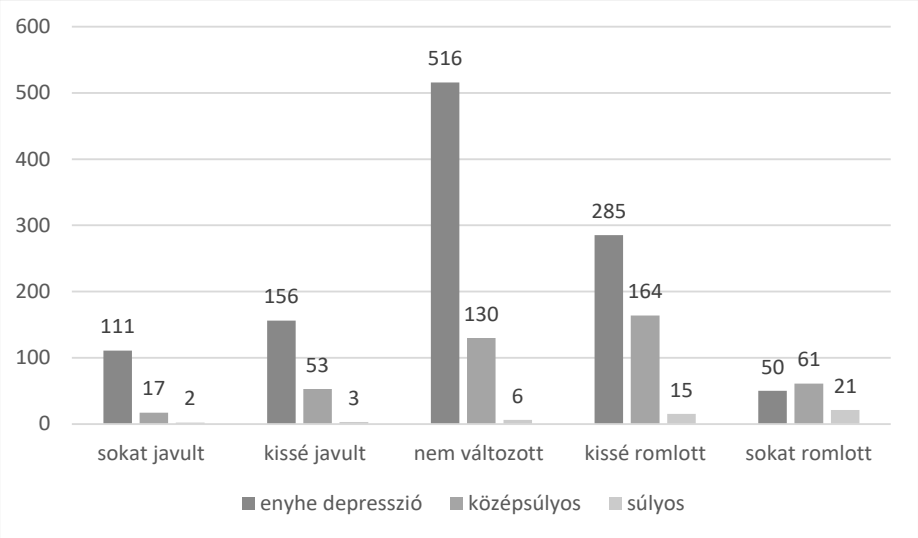
3.30. ábra: Depressziósok arányának és formájának megjelenése a kérdőív kitöltők körében %-ban (N=1748 fő)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A rendszeres nyugtatót szedők aránya 4,6% (82 fő), az alkalmanként szedők aránya lényegesen magasabb, 11,6% (208 fő). A *gyógyszerszedők* majd mindegyike az orvos javaslata alapján szedi a tablettákat (alkalmanként szedők: 98,8%, rendszeresen szedők: 97,4%). Az enyhe depressziós minősítést kapó kitöltők egészségi állapota saját bevallásuk szerint 46,2%-ban nem változott, kicsit romlott 25,5%-ban és nagyon romlott 4,5%-nak az utóbbi időben. A középsúlyos csoportba tartozóknál már magasabb adatokat találunk minden kategóriában, de a kissé romlott 38,4% (164 fő) és a nagyon romlott 14,4% (61 fő) esetén a növekedés nagyobb. Legmarkánsabb a növekedés a súlyos kategóriába tartozó csoport esetén: kissé romlott 31,9% (15 fő), nagyon romlott 44,7% (21 fő).

3.31. ábra: Beck-skála kategóriák és az egészségi állapot javulása az utóbbi időben összefüggése, fő

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A depressziósok főként enyhe (64%), és középsúlyos (24,3%) tünetekkel rendelkeznek a Beck-skála pontszámai szerint a megkérdezett győri lakosság körében. Hazánk felnőtt lakosságának közel 15%-a életében legalább egy súlyos depresszión átesik. Bármely életkorban elkezdődhet, de leggyakrabban a fiatal felnőttkorban való megjelenése, és nőknél kétszer gyakoribb előfordulása jellemző. A depresszió előfordulása a népbetegségek nagyságrendjében jelenik meg, mint a magasvérnyomás és a diabétesz. Az epidemiológiai felmérések kimutatták, hogy a depressziós betegek jelentős hányada nem fordul orvoshoz panaszaival, amelyeket kifáradásnak, elfásultságnak, mindennapi nehézségnek gondolnak vagy egy negatív életesemény következményének (Rihmer, 2020).

Az életkori csoport adatai szerint hasonló eredmények születtek a kérdőívet kitöltők körében is. A 30-39 és 40-49 éves korosztályban az enyhe- és középsúlyos depresszió előfordulása (Beck skála szerint) 49, 3 %. Súlyos kategóriába összesen 18 fő, 29 év alatti egyén tartozik, amely arány nagyon magas.

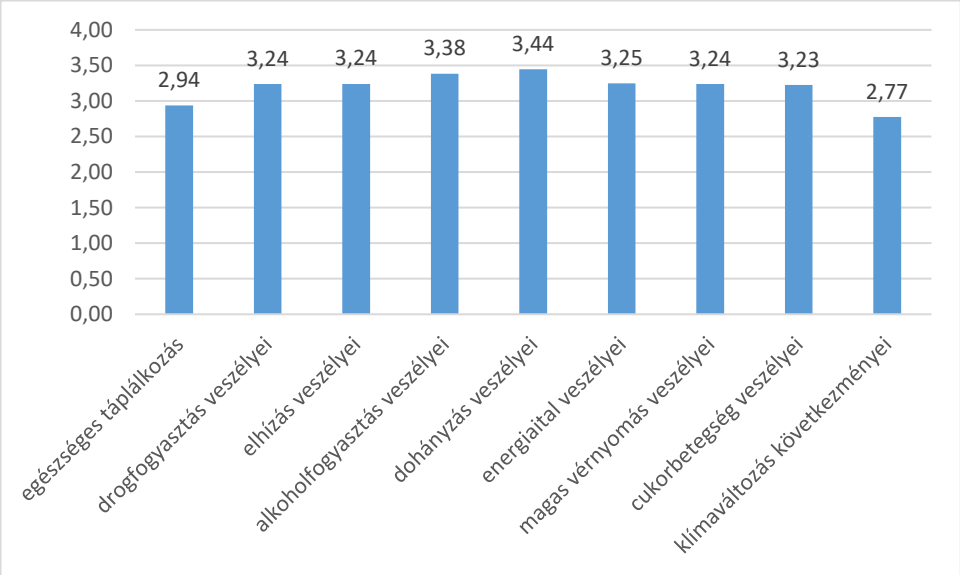
Vizsgálatra került az ismert COVID fertőzésen átesettek és a depresszió bármely formája közötti összefüggés. A kérdőívet kitöltők körében a két változó között nem volt összefüggés.

3.3.9. Egészségmagatartás tényezői

Egyre nagyobb szerepet kap az egyének számára *az egészség értékszemlélete*. Ennek szerves részét képezi az *egészségorientált attitűd és az egészségtudatos életmód* megszilárdítása. (Szántó és mtsai., 2016) A kutatások alátámasztják, hogy a legfontosabb preventív hatású életmódelem a táplálkozás, a fizikai aktivitás, és a káros szenvedélyekhez köthető magatartás. Matarazzo kutatásában felhívja a figyelmet arra, hogy az egyén életmódja lehet egészségmegőrző, preventív vagy kockázatnövelő az egészségi állapot szempontjából (Matarazzo, 1984).

Ebben a kérdésben fontos alapelem *a lakosság tájékozottsága*, az egészséget veszélyeztető faktorok ismerete. A különféle programokon elhangzott információk alapján a felnőtt lakosság tájékozottnak tartja magát az egészséges életmóddal kapcsolatosan, de ez legtöbbször csak a káros szenvedélyekre vonatkozó ismereteket jelenti. A kutatásban résztvevőktől hasonló eredmények érkeztek (*3.32. ábra*). Legmagasabb átlagértékkel a dohányzás veszélyeinek ismeretét (3,44) és az alkoholfogyasztás veszélyeit (3,38) jelölték meg. Sorrendben a következők: energia ital-, drogfogyasztás-, elhízás-, magas vérnyomás- és a cukorbetegség veszélyei. Legalacsonyabb átlagértéket kapott az egészséges táplálkozás és a klíma változás következményei. Érdekes ellentmondás figyelhető meg az egészséget veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos tájékozottság és a korábban vizsgált, egészséget befolyásoló tényezők esetében megfogalmazott lakossági véleményekben. A dohányzás- és alkoholfogyasztás veszélyeinek ismerete kiemelkedően magas, ezzel szemben a válaszadók többsége mégsem tulajdonít nagy jelentőséget ezen két faktornak az egészséget befolyásoló tényezők között.

3.32. ábra: Tájékozottság mértékének átlaga a vizsgált egészség faktorok területén (N=1903)

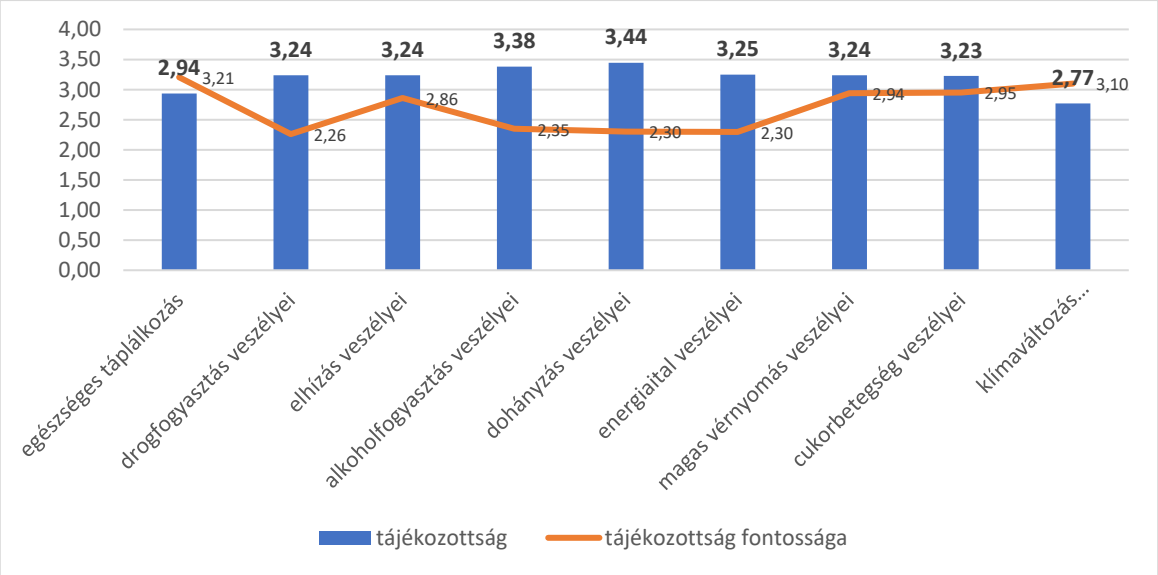

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az alkalmanként dohányzók 61,7%-a gondolja azt, hogy fontos/ nagyon fontos az ismeretek megléte a dohányzás káros hatásairól, de a rendszeresen dohányzóknál ez az arány csak 53,3%. A dohányzásról több alkalommal leszokni próbálók 57,1%-a gondolja ugyanezt az ismeretek fontosságáról. Az alkoholt fogyasztók, és nem fogyasztók kevesebb, mint fele gondolja hasznosnak az alkohol káros hatásairól rendelkezésre álló ismereteket.

A kérdőívben az ismeretek megléte mellett felmérésre került az is, hogy *mennyire tartják jelentősnek, fontosnak ezeket az ismereteket* a válaszadók (*3.33. ábra*). A káros szenvedélyekről (dohányzás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás, energia ital fogyasztás) a többség kellő ismerettel rendelkezik, de nem tartja nagyon fontos tényezőnek. Az elhízás és a különböző megbetegedések (magasvérnyomás, cukorbetegség) esetében rendelkeznek kellő tájékozottsággal, amelyeket nagyon lényegesnek is tartanak. Az egészséges táplálkozásról az ismereteket az egyik legfontosabb tényezőnek gondolják a megkérdezettek. Napjainkban nagyon sok információ van (egymásnak ellentmondó is) a táplálkozásról, amelyek között nehéz eligazodni. A klímaváltozás következményeiről kevesebb információval rendelkeznek, de nagyon fontosnak gondolják. Az egészséggel kapcsolatos információk átadása során fejlesztendő területek közé tartozik az egészséges táplálkozás, az elhízás, a megbetegedések és a klímaváltozás hatásai.

3.33. ábra: Tájékozottság mértékének átlaga és a tájékozottság fontosságának megítélése a vizsgált egészség faktorok területén (N=1903)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az egészséges életmód divatos napjainkban, de *az ideális testalkat fogalma* képlékeny. Nagyon sok emberben kérdésként merül fel, hogy megfelel-e az elvárásoknak a testalkata, ráadásul nagyon szubjektív, hogy milyennek ítéljük meg alkatunkat. A táplálkozás és testalkat vagy elhízás általában kapcsolatban van egymással. A megfelelő testalkat meghatározásának a legegyszerűbb mérőszáma a BMI-index, mely a testmagasság és testsúly arányát értékeli. Nem tökéletes módszer, mivel nem veszi figyelembe a test minőségi összetételét, az izom-zsír arányt. Ugyanakkor képet ad a lakosság túlnyomó részének állapotáról. A BMI-index alapján az emberek testsúlya sovány-, normál- (vagy egészséges), túlsúlyos-, elhízott- és erősen elhízott kategóriába sorolható. Hazánkban életkoronként és nemenként a következő arányban fordul elő a lakosság körében a túlsúly és az elhízottság:

Férfiak

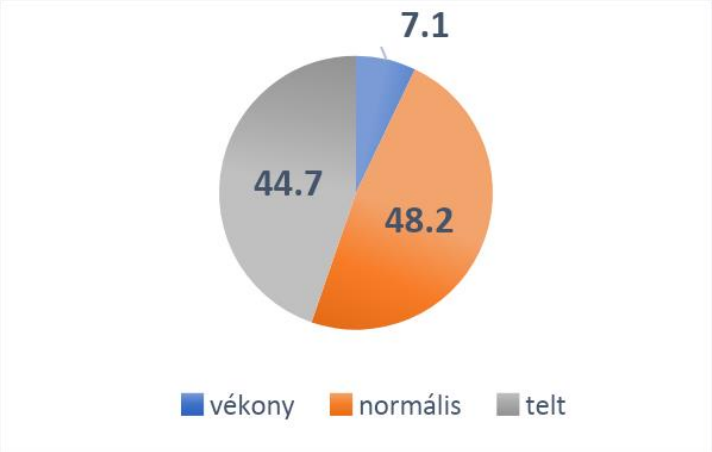
- 18–34 év között: túlsúlyos: 32,7%, elhízott: 18,2%,
- 35–59 év között: túlsúlyos: 40,1%, elhízott: 34,4%,
- 60 év fölött: túlsúlyos: 43,5%, elhízott:38,8%.

Nők

- 18–34 év között: túlsúlyos: 19,6%, elhízott: 15,7%,
- 35–59 év között: túlsúlyos: 36,8%, elhízott: 38,7%,
- 60 év fölött: túlsúlyos: 36,5%, elhízott:39,7%. (Müller és mtsai., 2018, 47.o.)

A győri egészségkép felmérésben (2021) *a testalkat meghatározása* önbesorolással történt (*3.34. ábra*). Az eredmények szerint 48,2%-uk (937 fő) normális testalkatúnak tartja magát, 44,7%-uk (870 fő) telt alkatú kategóriát jelölt meg. A *testképük* alapján a válaszadók pozitívan értékelték alkatukat. Nemi megoszlásban a nők 48,5%-a (707 fő) teltnek, 44,9%-a (655 fő) pedig normális testalkatúnak gondolja magát. A férfiak 58,3%-a (278 fő) szerint normális a testalkata és csak 33,1%-uk (158 fő) tekinti teltnek a testformáját.

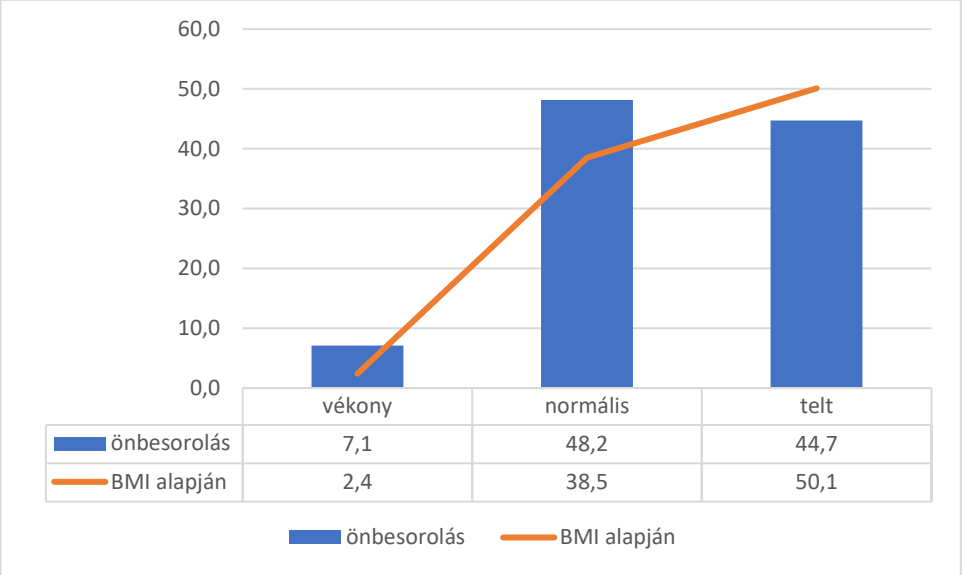
3.34: ábra: Testalkat, % (N=1945)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az egészségtudatos magatartás kialakításához szükséges, hogy az emberek reális képet alkossanak magukról. A *3.35. ábra* a testalkati besorolás és a BMI index közötti különbséget mutatja. Az önbesorolásnál kedvezőbben ítélik meg magukat az emberek, mint amit a BMI értékük mutat. Többen gondolják vékony (138 fő) vagy normál alakúnak (937 fő) magukat és kevesebben sorolták magukat a telt (870 fő) kategóriába, mint ahogy ezt a számított értékek adják. Az önbesorolás szerinti telt alkathoz kerültek besorolásra a BMI alapján túlsúlyos (34,5%), I. fokú elhízás (15%), II. fokú elhízás (7,0%) és súlyosan elhízott (2,6%) kategóriák is. Az adatokból látszik, hogy a túlsúlyos (34,5%) és az elhízott kategóriába a megkérdezetettek, több, mint 20% tartozik. A két mutató közötti különbség alacsony volumene viszont azt is megerősíti, hogy a felmérésbe bevont válaszadók nagyobbik hányada a testalkatához passzoló testképről nyilatkozott.

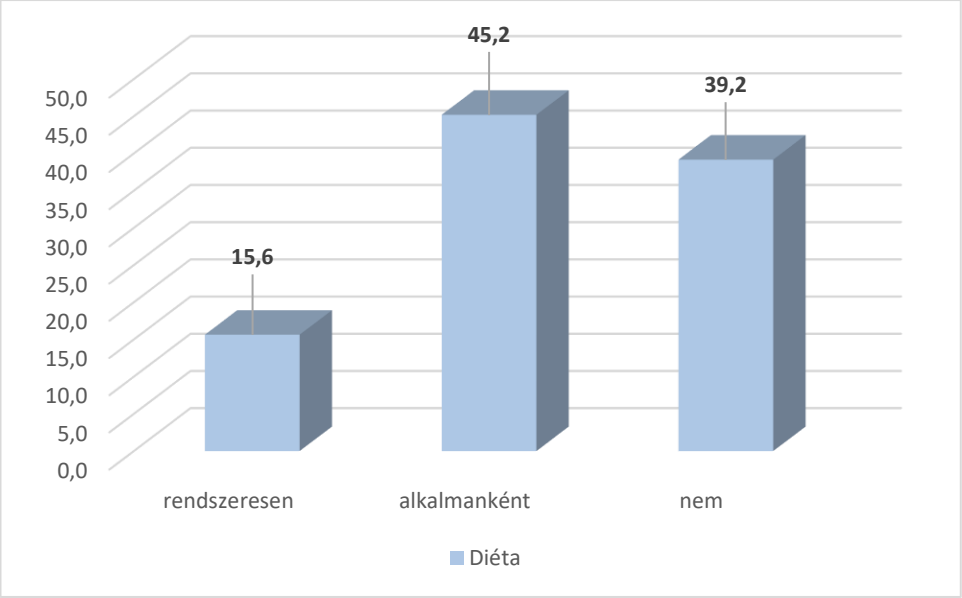
3.35. ábra: Az önbesorolás és a BMI közötti különbségek, %

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az Egészségügyi Világszervezet 2016-os felmérésében hazánk a világranglista 41. helyén áll az *elhízás* tekintetében (WHO, 2016). A testtömeg-index szerint a túlsúly inkább a falvakban élő nőknél jelentkezik (Rurik és mtsai., 2016). A kalóriabevitel csökkentése pozitívan hat a testsúlyra. A köznyelvben a diéta fogalmát az emésztőszervi megbetegedések során tartandó zsírszegény-, illetve a fogyókúrás célzattal alkalmazott kalóriaszegény étrenddel azonosítják. A lakossági felmérésben ezért is volt lényeges kérdés *a diétázási szokások vizsgálata* (*3.36. ábra*). A megkérdezettek 15,6%-a (301 fő) rendszeresen, 45,2%-a (870 fő) alkalmanként tart diétát, míg 39,2%-uk (754 fő) nem szokott diétázni.

3.36. ábra: Diétázási szokások, % (N=1925)

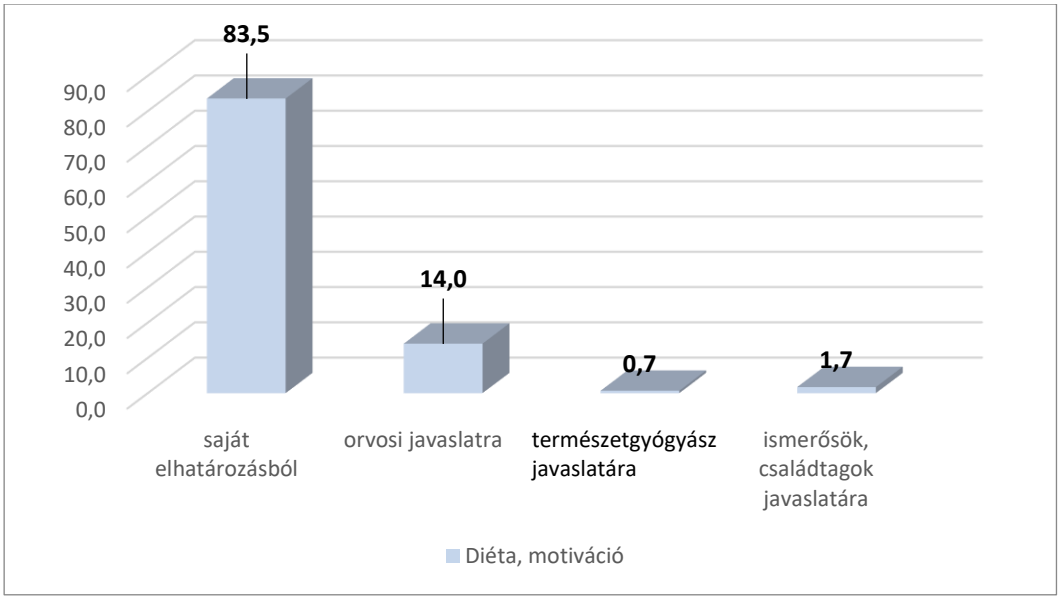

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A rendszeresen diétázók 61,1 %-a (184 fő) a telt alkatúak, míg 34,2% (103 fő) a normál alkatúak közé sorolta magát. Akik még soha nem próbálkoztak diétával, azok között

sajnálatosan nagyon magas azoknak a száma (208 fő), akik telt testalkatúnak gondolják magukat. Két csoportba sorolhatók a fogyni vágyók motivációs tényezői, az egyik a mennyiségi motiváció, (hány kilogrammot szeretne fogyni?), valamint a minőségi motiváció (mit szeretne elérni a fogyás révén?). A motivációs tényezők tovább bonthatók belső okokra, amely lehet egészségnyereség, személyes fejlődés és külső tényezőkre, amely a társas kapcsolatokra és az előnyös külső elérésére irányul. (Perczel-Forintos és mtsai., 2021). A lakossági felmérésben a diétázók 83,5%-a (970 fő) saját elhatározásból kezdett neki, míg 14%-a (163 fő) orvos javaslatára, 0,7%-a (8 fő természetgyógyász segítségét kérte, 1,7% (20 fő) pedig családi tanácsokra, tapasztalatokra hagyatkozott (*3.37. ábra*).

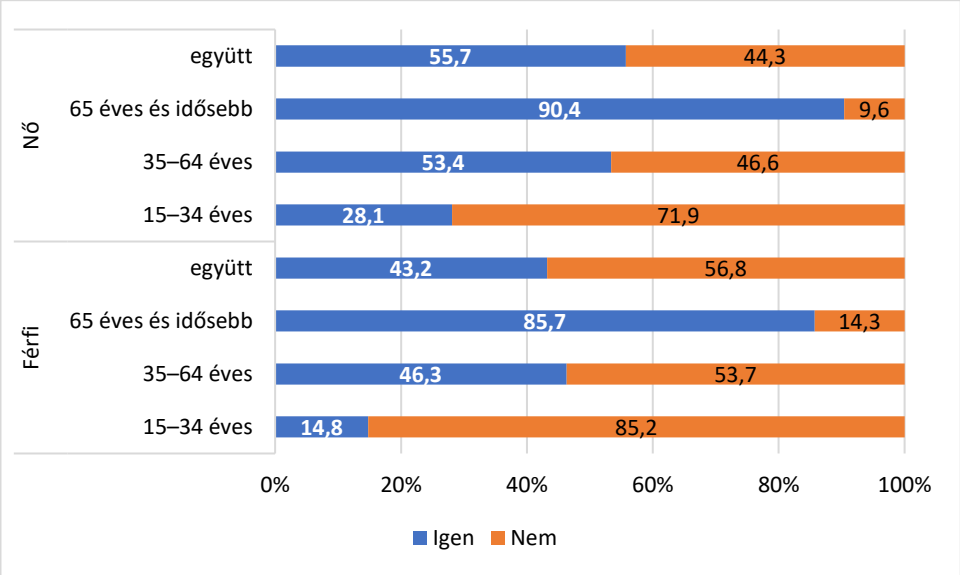
3.37. ábra: Kinek a javaslatára kezdett a diétába? % (N=1161)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A lakosság egészségi állapotát meghatározza *a betegségek előfordulási gyakorisága*. Az egészségmagatartás része a gyógyszerszedési szokások, és a terápiás hűség vizsgálata. A gyógyszerszedési szokások országos adataiban látható, hogy a nők 55,7%-a, míg a férfiak 43,2%-a szed gyógyszert rendszeresen (*3.38.ábra*).

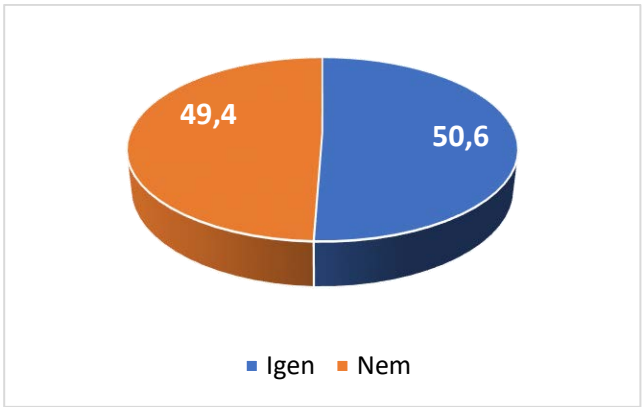
3.38. ábra. Orvos által receptre felírt gyógyszert szedők aránya nem és korcsoport szerint (%)

Forrás: Elef műhelytanulmány, 2018 alapján saját szerkesztés

A győri lakossági kérdőív válaszadói között hasonló arány tapasztalható. A megkérdezettek körében közel 49,4%-ban fordul elő gyógyszerszedés (*3.39. ábra*). A nemenkénti megoszlásban is az országos adatok értékeihez hasonló eredmények születtek: 53,7% (724 fő) szed gyógyszert a nők körében, a férfi gyógyszerszedők aránya pedig 40,9% (180 fő).

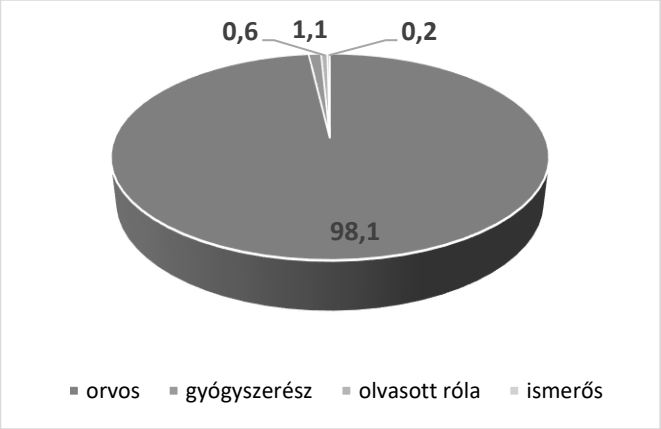
3.39. ábra: Szed-e gyógyszert? % (N=1797)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A *terápiás fegyelemre* utal az, hogy az érintett győri lakosok 98%-a orvos javaslatára szed gyógyszert (891 fő). A helyi adatok is hasonlóak az országos adatokhoz, amelyben a betegek 95%-a orvosi javaslat alapján szed gyógyszert (KSH, 2014) (*3.40. ábra*).

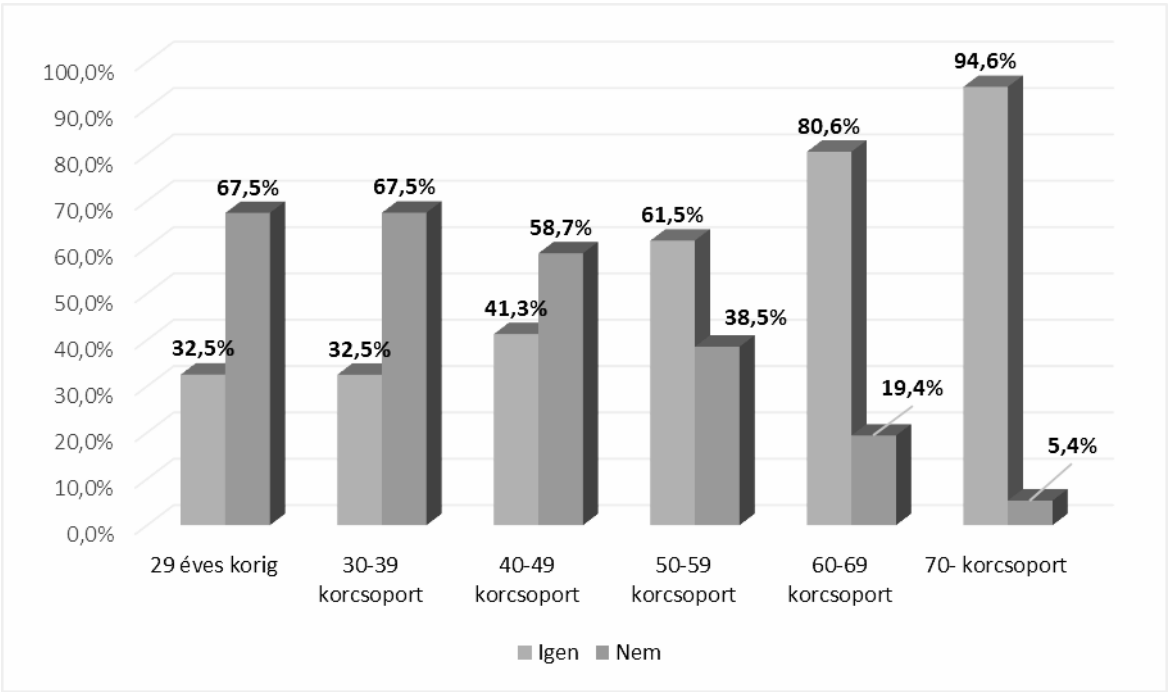
3.40. ábra: Kinek a javaslatára szed gyógyszert? % (N=908)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A gyógyszerszedés korcsoportonkénti megoszlása alapján kirajzolódik, hogy a 60-69 éves korosztály 80,6%-a, a 70 éves vagy idősebb korcsoport 94,6%-a érintett. Ami szembetűnő adat, hogy a 29 éves korig terjedő korcsoportban már 32,5% (83 fő) szed gyógyszert, és a 30-39 éves korcsoportban is hasonló arányszámokkal lehet találkozni (32,5%, 131 fő) (*3.41. ábra*).

3.41. ábra. Gyógyszerszedés korcsoportonként, % (N=908)

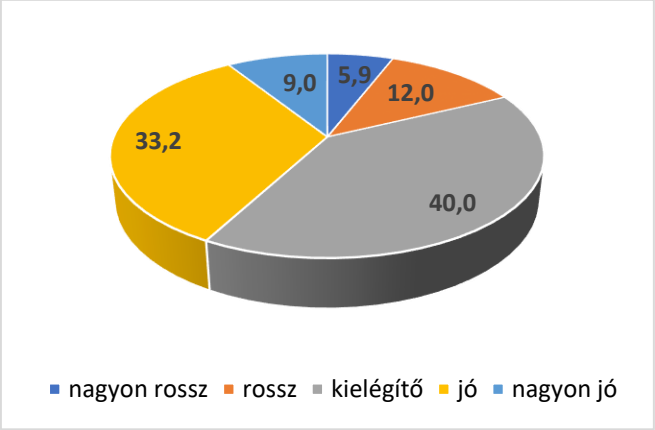
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A mintában szereplő gyógyszerszedők 52,2%-a (472 fő) kielégítőnek tartja az egészségi állapotát. Mivel a gyógyszereket magas arányban orvos írja fel, ez a terápiával való elégedettséget is jelezheti. Érdekes az az eredmény, hogy aki nem sorolta magát a rendszeres gyógyszert szedők közé, 32%-ban (65 fő) megjelölte a nyugtatószer fogyasztását. A következőkben hasznos lehetne a nyugtató szedés indikációjának a vizsgálata is.

Az egészségi állapot szerves részét képezi *a fogak és a száj higiénés állapota* (*3.42. ábra*). A WHO közleménye alapján az iskoláskorú népesség 60-90%-ának, a felnőttek 100%-ának van

lyukas foga. A szájüreg és a fogak állapotát befolyásolja a szociális háttér, és összefüggés található az egészségkárosító elemek, a dohányzás, az alkoholfogyasztás és a nem megfelelő táplálkozás között is. Az elhanyagolt fogazat számos betegség kialakulásában is szerepet játszik (KSH, 2014). A győri lakosok körében a fogak állapotának megítélése 40%-ban (723 fő) kielégítő, 33,2%-ban (599 fő) jó, 9%-ban (162 fő) nagyon jó. Rossznak ítélte meg a fogazatát a mintában résztvevők 12%-a (216 fő), nagyon rossznak pedig 5,9% (106 fő).

3.42. ábra: A fogak állapota, % (N=1806)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

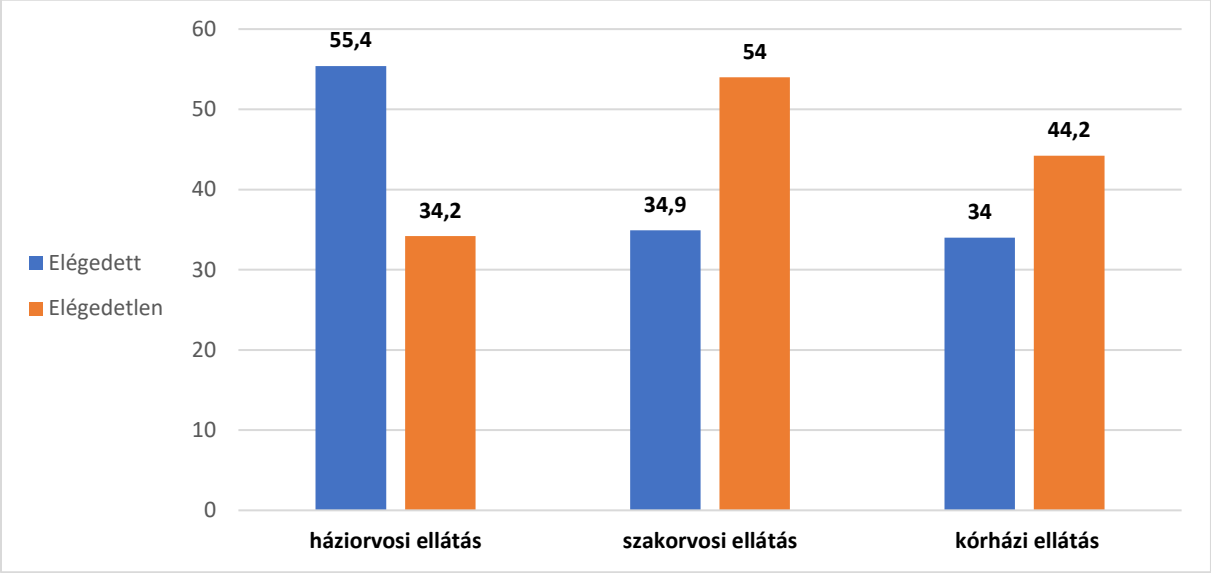
A megkérdezettek 16,9%-ának (302 fő) nem hiányzik egyetlen egy természetes foga sem. 1-2 db foga hiányzik 22,4%-nak (399 fő), 3-4 foga 19,3%-nak (345 fő) és 61 fő nyilatkozta azt, hogy minden természetes foga hiányzik. A pótolt fogak aránya a következő: 1-2 db 15,8%-a (187 fő), 3-4 db 8,7% (152 fő), 40 főnek mind a 32 db foga pótolt. Átlagban a megkérdezett mintában a hiányzó fogak száma 6,4 db, a pótolt fogak száma 4,29 db. Az eredmények – kizárólag az online kérdőíves felmérésben megkérdezettekre vonatkoztatva – összefüggenek a fókuszcsoportos megbeszélésen elhangzottakkal, a megkérdezett szakemberek véleménye szerint Győr város lakosságának fog állománya és száj higiénés állapota jónak mondható.

3.3.10. Az egészségügyi szolgáltatásokkal való elégedettség

A lakosság elégedettsége sokténye zős kérdés az egészségügyi ellátások, szolgáltatások és adottságok vonatkozásában. Egyrészről befolyásolja a kommunikáció, másrészről az elvárások. Az elvárások és a tapasztalatok összevetésével jön létre az elégedettség vagy az elégedetlenség. Az ingyenes szolgáltatások és a fizetős szolgálattások közötti elégedettségben is számos változó játszik szerepet. A fizetős szolgáltatásoknál a lényeges szempont, hogy a szolgáltatás mennyiben teljesíti az adott ár mellett a fogyasztó elvárásait, és az a tapasztalataival milyen módon áll kapcsolatban. Az ingyenes szolgáltatásoknál megjelenik, hogy az elégedettség kognitív folyamat is, amelyben az érzelmek játszanak szerepet (Kenesei, 2017).

Az *egészségügyi ellátás különböző szintjeivel való elégedettség* vizsgálata során a megkérdezettek 55,4%-a (1088 fő) elégedett (teljes mértékben elégedett, inkább elégedett) a háziorvosi ellátással (*3.43. ábra*). A válaszadók közel harmada nyilatkozta ugyanezt a szakellátásról és a kórházi ellátásról. A megkérdezettek több, mint fele 54% viszont (1054 fő) elégedetlen a szakorvosi ellátással, 44,2%-a (862 fő) pedig a kórházi ellátással.

3.43. ábra. Elégedettség – háziorvosi, szakorvosi, kórházi ellátással, %

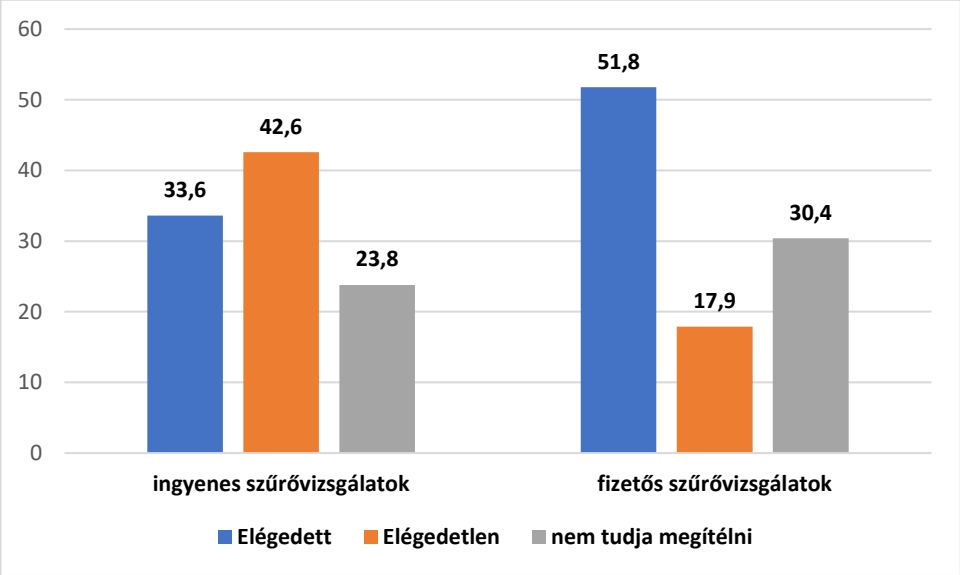

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Nagyon magas azoknak az aránya, akik nem tudtak véleményt nyilvánítani ebben a kérdésben (42,7%, 938 fő). Az objektív megítélés során lényeges ezt a számot figyelembe venni. A háziorvosi ellátással városrészenként általánosan nagyobb elégedettséget mutattak a következő városrészek lakói: József Attila lakótelep (79,3%, 23 fő), Kismegyer (72%, 18 fő), Ménfőcsanak (62,4%, 116 fő), Gyárváros (60,2%, 53 fő). Az elégedetlenek legnagyobb aránya Újvárosban mutatkozott (49%, 24 fő), Kisbácsa/Sárás (42,5%, 17 fő) és Győrszentiván (42,4%, 61 fő). A szakorvosi ellátással való elégedettség városrészenként magas arányt mutat Kismegyeren (62,5%, 15 fő) és a József Attila lakótelepen (51,7%, 15 fő). Likócs (68,8%, 11 fő), Győrszentiván (62,9%, 90 fő), Sziget (62,9%, 44 fő), Újváros (62,5%, 30 fő) lakossága kevésbé elégedett az ellátással a visszaérkezett válaszok alapján. A kórházi szolgáltatások értékelése során jobban minősített Kismegyer (48%, 12 fő) és a József Attila lakótelep (41,4%, 12 fő). Kisebb mértékű elégedettséget jelzett Likócs (56,3%, 9 fő), Bácsa (55,1%, 27 fő), valamint Révfalu (50%, 62 fő) és Sziget (50%, 35 fő).

Az egészségtudatos magatartást tükrözi *a szűrővizsgálatokon való részvétel*. Győrben sok ingyenesen biztosított szűrővizsgálat érhető el, amelyet a háziorvosok, a civil szervezetek, az Egészségfejlesztési Iroda és a WHO Iroda szervez. A szűrővizsgálatokkal kapcsolatos elégedettség elemzése során (*3.44. ábra*) a fizetős prevenciós vizsgálatokkal való elégedettség magasabb arányú (51,8%, 1006 fő), mint az ingyenes vizsgálatokkal való elégedettség (33,6%, 657 fő). Az elégedetlenek aránya magasabb az ingyenes szűrővizsgálatoknál (42,6%, 834 fő).

3.44. ábra: Elégedettség – ingyenes és fizetős szűrővizsgálatokkal, %

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A városrészenkénti elemzésben az ingyenes szűrővizsgálatok esetében Kismegyer ítélte meg legmagasabb százalékban elégedettségét (50%, 12 fő), míg kevésbé elégedett Likócs (68,75%, 11 fő), és Győrszentiván (50,70%, 73 fő). A fizetős szűrővizsgálatoknál nagyobb számban Likócs (63%, 15 fő) és Kismegyer (63%, 10 fő) jelezte elégedettségét, de 50% feletti arányban Gyárváros (55%, 48 fő) és a Belváros (56%, 76 fő) is. A többi városrészhez viszonyítva kevésbé volt elégedett Bácsa (31,25%, 15 fő), Gyirmót (26%, 8 fő), valamint Révfalu és Győrszentiván (22%, 27 fő és 22%, 32 fő).

4. EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

4.1. EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS, EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS

4.1.1. Egészségügyi alapellátás

Győr Megyei Jogú Város önkormányzata a jogszabályi előírásoknak (2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, 2015. évi CXXIII. törvény az egészségügyi alapellátásról) megfelelően az egészségügyi alapellátás keretében az alábbi feladatok ellátásáról gondoskodik:

- felnőtt háziorvosi ellátás,
- házi gyermekorvosi ellátás,
- fogorvosi alapellátás,
- az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola-egészségügyi ellátás.

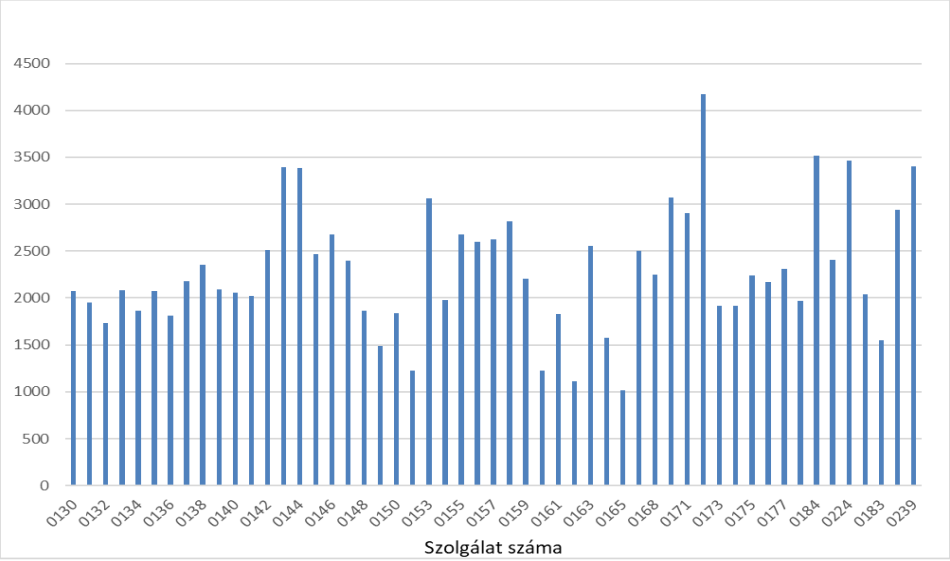
Az alapellátás szervezése az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény keretein belül történik. A fogorvosi alapellátáshoz kapcsolódóan a város önkormányzata önként vállalt feladatként két szakellátás, a fogászati röntgen ellátás, illetve a fogszabályozás szervezésében játszik meghatározó szerepet (Laczkovits-Takács 2021: 147–148). Ugyanakkor a képviselői interjúk során elhangzott, hogy nagyon kevés a gyermek fogszabályozást ellátó orvosok száma, e téren bővítésre lenne szükség.

A felnőtt háziorvosi ellátás terén 53 szolgálat, a házi gyermekorvosi ellátás terén 26 szolgálat van a városban, a fogorvosi alapellátást 2021 óta szintén 26 (korábban 25 volt) szolgálat biztosítja 12 helyszínen. A fogorvosi alapellátás keretein belül fogászati prevenció is működik, a fogászati prevenciós asszisztens munkája az óvodás és az iskoláskorú gyermekek ellátására terjed ki. A felnőtt háziorvosi, a házi gyermekorvosi és a fogorvosi alapellátás tekintetében egyrészt az egyes ellátási szolgálatokhoz tartozó lakosok számáról vannak adatok (2020. december 31-i állapot szerint), illetve későbbi adatszolgáltatás következtében a felnőtt háziorvosi és a gyermekorvosi szolgálatok esetében a kártyaszámról és a 2020. évi betegforgalomról is. Az egyes ellátási szolgálatokhoz (körzetekhez) tartozó lakosságszámadatok általában nem egyeznek meg a tényleges kártyaszámmal, de ezek teljes összevetésére nem volt lehetőség. Az adatok alapján jelentős településrészi egyenlőtlenségek jelezhetők, mivel nagyon egyenlőtlenül oszlik el a szolgálatokra jutó lakosságszám. Városi szinten egy felnőtt háziorvosi szolgálatra átlagosan 2294 lakos jut (15 év felettiekkel számolva; forrás: EESZI), ami az országos átlagnál (1651 fő) lényegesen kedvezőtlenebb adat. A házi gyermekorvosokra jutó átlag – a 0–14 évesekkel számolva – 691 fő, a fogorvosokra jutó átlag 5366 fő. Mind a felnőtt háziorvosi, mind a fogorvosi ellátás esetében magasabbak a mutatószámok, mint a 2018-as adatok (megközelítőleg 50–100 fővel).

Az egyes szolgálatokat külön nézve, jelentős aránytalanságok tapasztalhatók a szolgálatra jutó lakosságszámban, ez az ellátás minőségére kétségkívül hatással lehet és egyenlőtlenségeket generál a szolgáltatáshoz való hozzáférésben (egy betegre jutó idő, figyelem, várakozási idő stb.), illetve az orvosok leterheltségében. A *4.1. ábrán* jól látható, hogy a felnőttháziorvosi

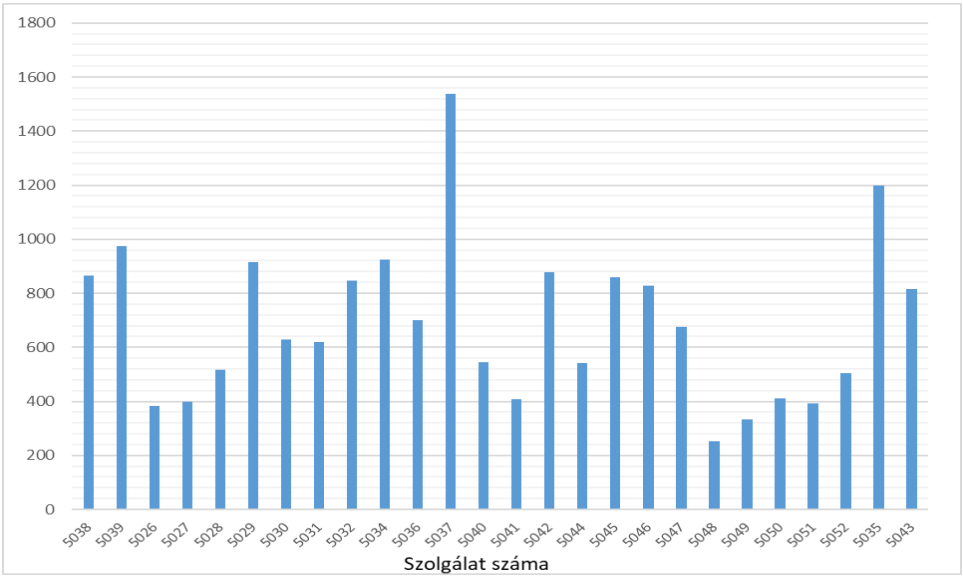
praxisok jelentős részében (40%) a 2500-at is közelíti, illetve sok esetben jócskán meg is haladja az adott szolgálat körzetére jutó lakosok száma. Néhány praxis területére akár 3500–4175 fő is jut, míg vannak olyan körzetek, ahol 1000–1500 között van ez a szám. Ez a probléma az önkormányzati képviselőkkel készített interjúk során több esetben is megfogalmazódott. A probléma orvoslására a körzetek kialakításának átgondolását és optimalizálását javasolják a politikusok. Az aránytalanságok a házi gyermekorvosi szolgálatok esetében is tapasztalhatók *(4.2. ábra)*, illetve a fogorvosi praxisoknál is fennállnak *(4.3. ábra)*, különösen a gyermekorvosi ellátás esetén többszörös különbségeket eredményezve az egyes orvosokra jutó lakosságszámban.

4.1. ábra: A felnőtt háziorvosi szolgálatokra jutó 15 év feletti lakosok száma, 2020 (fő)

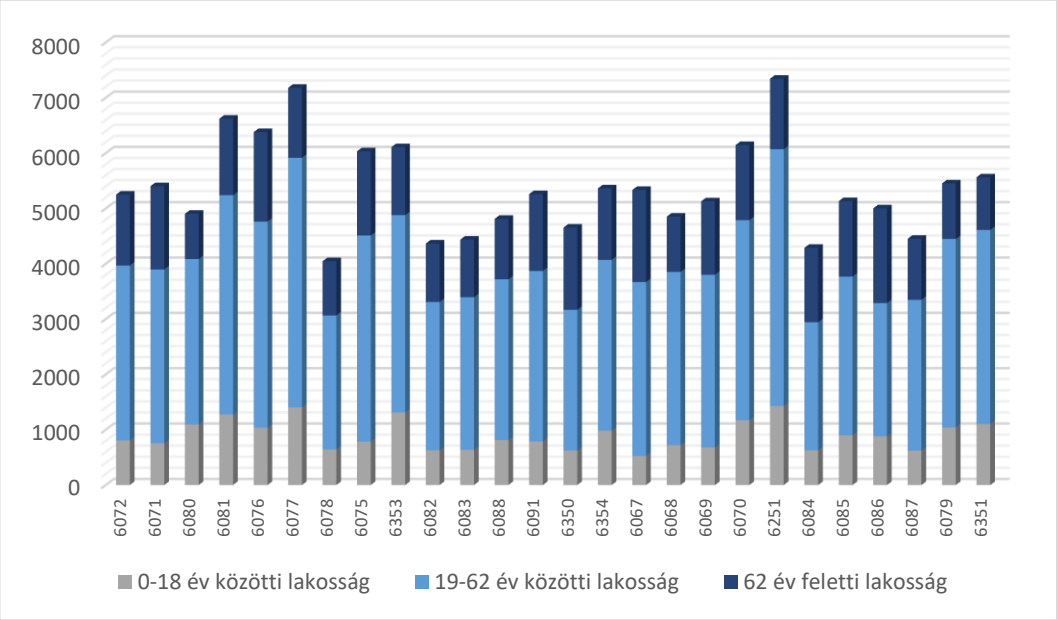
Forrás: EESZI adatok alapján szerkesztette Nárai M.

4.2. ábra: A házi gyermekorvosi szolgálatokra jutó 0–14 éves korú lakosság száma, 2020 (fő)

Forrás: EESZI adatok alapján szerkesztette Nárai M.

4.3. ábra: A fogorvosi szolgálatokra jutó lakosság száma korcsoporti bontásban, 2020 (fő)

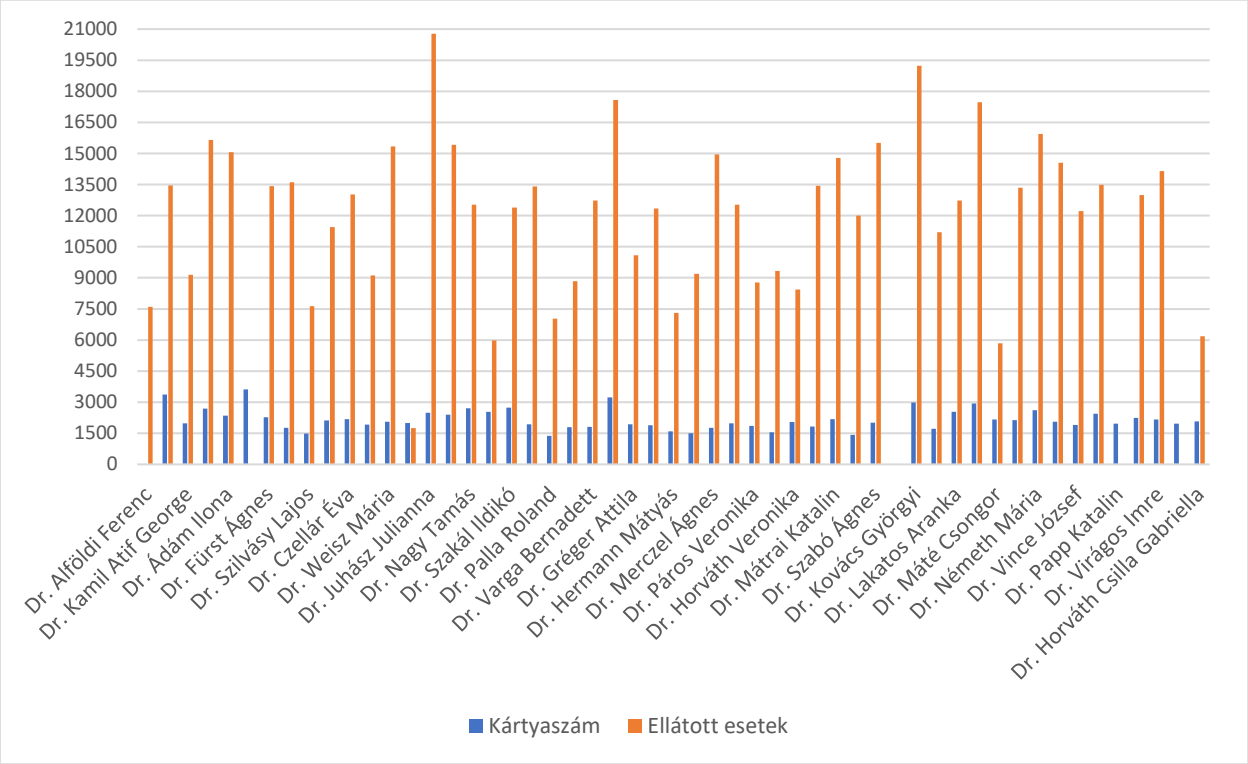

Forrás: EESZI adatok alapján szerkesztette Nárai M.

A tényleges kártyaszámadatok, illetve a betegforgalom még inkább jelzik az egyes orvosok (általuk a szolgálatok) leterheltségének különbségeit *(4.4. és 4.5. ábra)*.

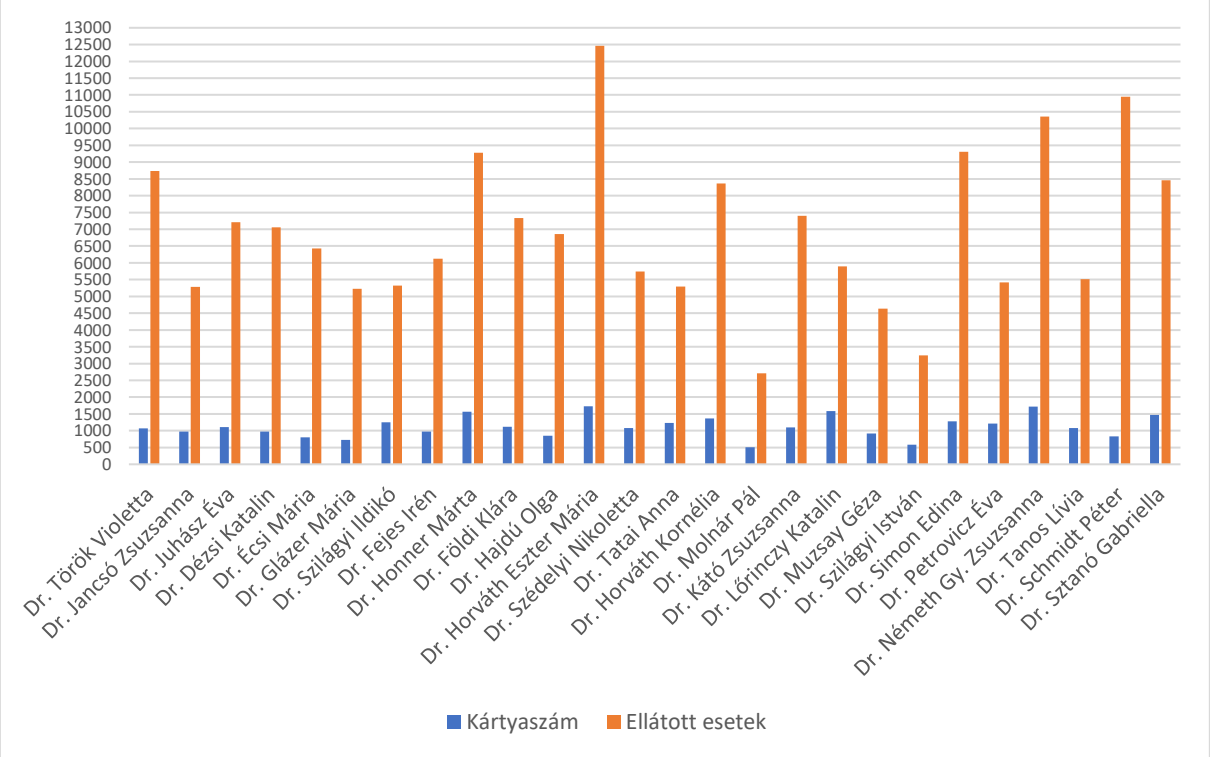
A felnőtt háziorvosok átlagos kártyaszáma 2162, azonban nagy a szórás, hiszen a legalacsonyabb 1421 főt ellátó szolgálat mellett megtalálhatók a 3000 főt is elérő, illetve meghaladó szolgálatok. A 2020. évi betegforgalmat tekintve megállapítható, hogy átlagosan 11820 az ellátott esetek száma, azonban szintén nagyok a különbségek, van olyan szolgálat, ahol a 21 ezer esetet is közelítette (20 781) az évi betegforgalom mértéke, míg van, ahol ennek töredéke volt jellemző (pl. 1744; 5982; 7032). A házi gyermekorvosok esetében hasonló aránytalanságok tapasztalhatók mind a kártyaszám, mind a betegforgalom tekintetében. Az átlagos kártyaszám 1119, de 509 és 1731 fő között mozog a gyermekorvosok páciens száma. Az átlagos betegforgalom 2020-ban közel 7000 eset volt (6946), de ebben a vonatkozásban szintén többszörös különbségeket is találhatunk *(4.5. ábra)*.

4.4. ábra: A felnőtt háziorvosokra jutó kártyaszám és betegforgalmi adatok, 2020 (fő)

Forrás: EESZI adatok alapján szerkesztette Nárai M.

4.5. ábra: A házi gyermekorvosokra jutó kártyaszám és betegforgalmi adatok, 2020 (fő)

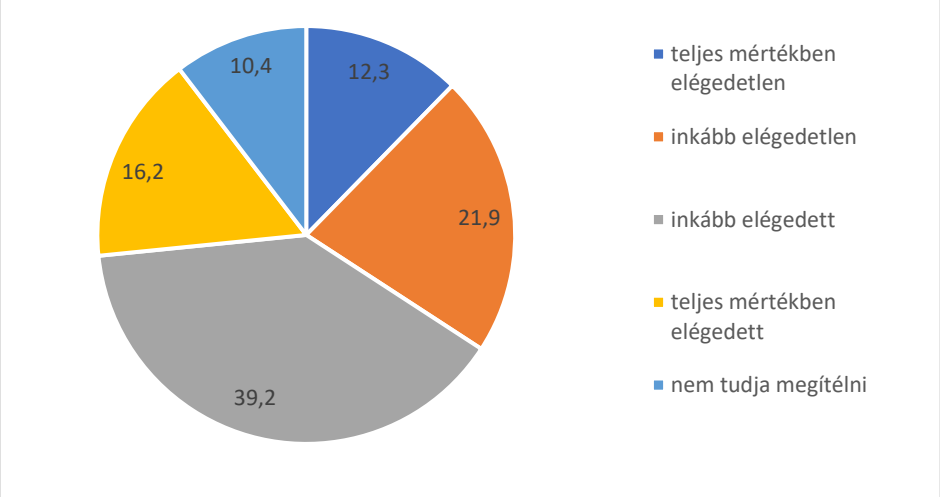
Forrás: EESZI adatok alapján szerkesztette Nárai M.

A képviselői interjúk során vetődött fel, hogy vannak városrészek, ahol a napjaikban tapasztalható folyamatok (új lakóparkok, társasházak építése, lakosság nagyobb mértékű beáramlása) és ennek következtében a lakosság összetételében bekövetkező változások (a kisgyermekes, gyermekes családok számának növekedése/magas jelenléte [pl. Marcalváros, Kisbácsa]) miatt nem elegendőek az eddigi alapszolgáltatási egységek, újabb felnőtt háziorvosi praxis/rendelő (Marcalváros II.) vagy házi gyermekorvosi ellátás (Kisbácsa) kialakítása vált szükségessé.

Infrastrukturális szempontból elmondható, hogy Győrben alapvetően megvalósul az „egy orvos egy rendelő elv", a rendelők korszerűek, felszereltségük megfelel a jogszabályi követelményeknek. Az előző Egészségfejlesztési terv készítése óta több rendelő felújítására került sor (vagy éppen jelenleg van folyamatban), és van, ahol ez elkerülhetetlen lesz a közeljövőben (pl. a Belvárosban a Pálffy utcai rendelőközpont felújítására is nagy szükség lenne).

A háziorvosi ellátással kapcsolatos elégedettség mértékére a lakosság körében folytatott kérdőíves vizsgálatból nyerhetők adatok. A kérdőív ezen részét 1963 fő töltötte ki. Az eredmények azt mutatják, hogy a kérdőívet kitöltők 55,4%-a elégedett a háziorvosi ellátással, de csupán 16,2%-ukra jellemző, hogy teljesen elégedettek lennének, ugyanakkor a válaszadók több mint egyharmada valamilyen mértékű elégedetlenségének adott hangot *(4.6. ábra)*. Ez lényegesen kedvezőtlenebb megítélést jelez, mint az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény 2012-ben végzett betegelégedettségi vizsgálata során kapott eredmény, ahol a válaszadók 97%-a elégedett volt a háziorvosi ellátással (86% teljes mértékben, 11% részben), és csupán 1%-ot tett ki azoknak az aránya, akik kedvezőtlenül (nem elégedett) nyilatkoztak (Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2014: 68). Az eltérés adódhat abból is, hogy a 2014-es vizsgálatban a háziorvosi rendelésen megjelenők véleményét gyűjtötték össze. A korösszetétel e miatt az idősebb korosztály irányába tolódott el, akik gyakrabban küzdenek egészségi problémával, ezért sűrűbben látogatják a háziorvost, így több tapasztalatuk van az ellátás minőségével kapcsolatban.

4.6. ábra: A háziorvosi ellátással való elégedettség mértéke, 2021 (%)

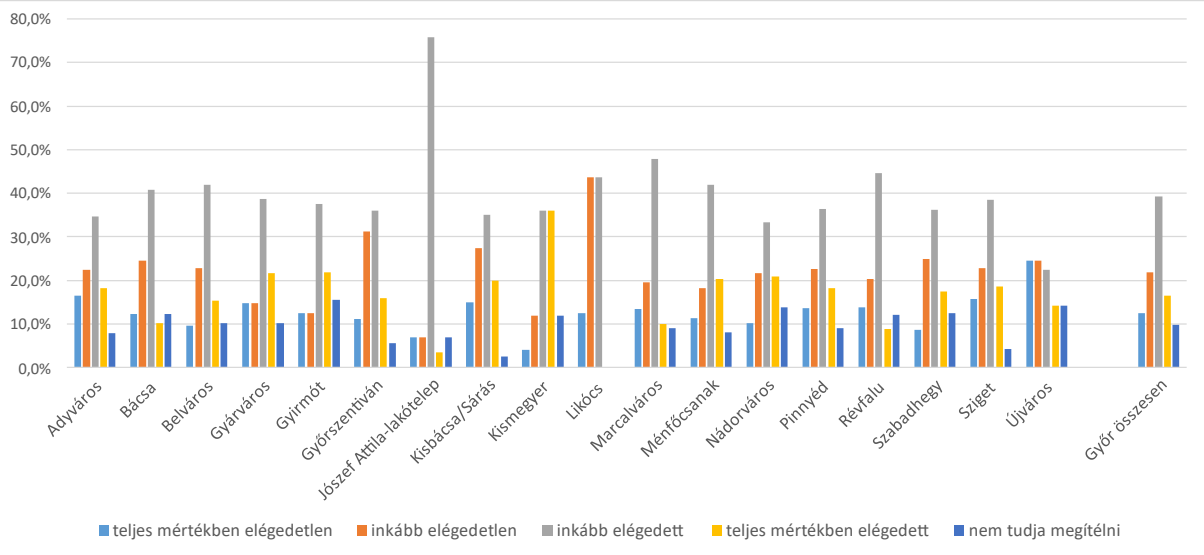
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A háziorvosi ellátással való elégedettség mértékét eredményeink szerint szignifikánsan befolyásolja az életkor és a városrész (5%-os hibahatár esetén). A teljes mértékben elégedettek aránya az életkor emelkedésével növekvő tendenciát mutat, a húszas–harmincas éveikben járók hetedére (13,7%), az ötvenes korosztálynak már közel ötödére (16,9%), míg a hetven éven felüliek közel negyedére (22,8%) ez jellemző. Ugyanakkor az is látható, hogy a fiatalabbak

körében jóval magasabb azoknak az aránya, akik nem tudtak véleményt formálni, mint az idősebbek körében (40 év alattiaknál: 15–14%, negyvenes–ötvenes korosztály: 9,8–8,4%, 60–69 évesek: 5,8%, 70–X évesek: 4,1%), ami egyértelműen összefüggésben lehet azzal, hogy a fiatalabbak még viszonylag ritkán kerülnek kapcsolatba háziorvosukkal, nincs igazán tapasztalatuk e téren, az életkor előrehaladtával viszont megnő az orvoshoz járók aránya.

A háziorvosi ellátással való elégedettség mértékét városrészi bontásban mutatja a *4.7. ábra*. Amit mindenképpen érdemes kiemelni az az, hogy a peremkerületekben (Likócs, Győrszentiván), de Kisbácsa/Sárás városrészben is a győri átlagot (21,9%) jelentős mértékben meghaladó (akár több mint 20 százalékponttal is, Likócs esetében) az inkább elégedetlen minősítést adók aránya. Külön figyelemreméltó Újváros is, amely Likócs mellett a másik olyan városrész, ahol az elégedetlenek mértéke meghaladja az elégedettek arányát, sőt, itt a legmagasabb a teljes elégedetlenségüknek (24,5%) hangot adók hányada.

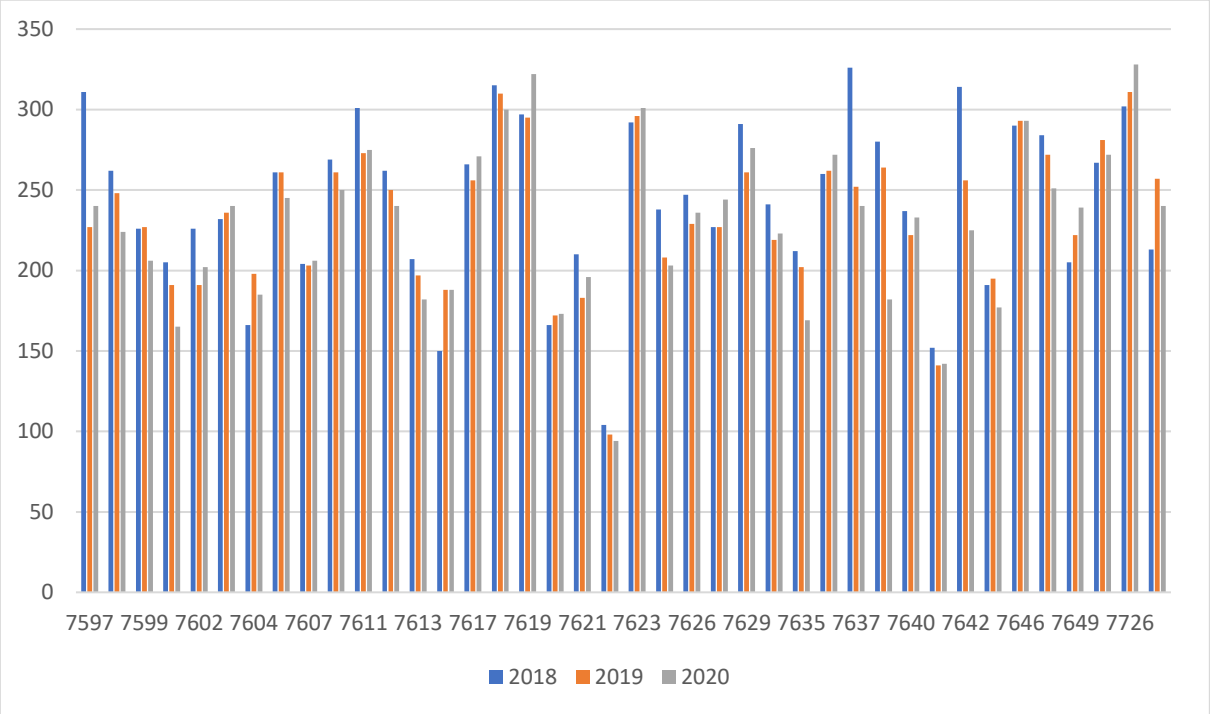
4.7. ábra: A háziorvosi ellátással való elégedettség mértékét városrészi bontásban, 2021 (%)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az egészségügyi alapellátás részét képezi a védőnői ellátás és az iskola-egészségügyi ellátás is. Az utóbbiban nagy szerepe van a védőnőknek is. A védőnők feladatellátása a prevenció, a betegségek korai felismerése és az egészségfejlesztés céljából különösen fontos. Feladatuk közé tartozik a gyermekek gondozása újszülött kortól az iskolába lépésig, az otthon gondozott, az iskolába nem járó tanköteles korú gyermekek gondozása, az iskola-egészségügyi ellátásban való részvétel, a várandós anyák ellátása, illetve különböző szűrővizsgálatok végzése is a női lakosság számára. 2020-ban 60 védőnő dolgozott a városban, 40 fő területi ellátási kötelezettséggel, 20 fő ifjúsági védőnőként az iskolákban. A körzetben dolgozó védőnőkhöz tartozó gyermeklétszámot és az abban észlelhető aránytalanságot a *4.8. ábra* szemlélteti.

4.8. ábra: A körzeti beosztásban dolgozó védőnőkre jutó gyermeklétszám, 2018–2020 (fő)

Forrás: EESZI adatok alapján szerkesztette Nárai M.

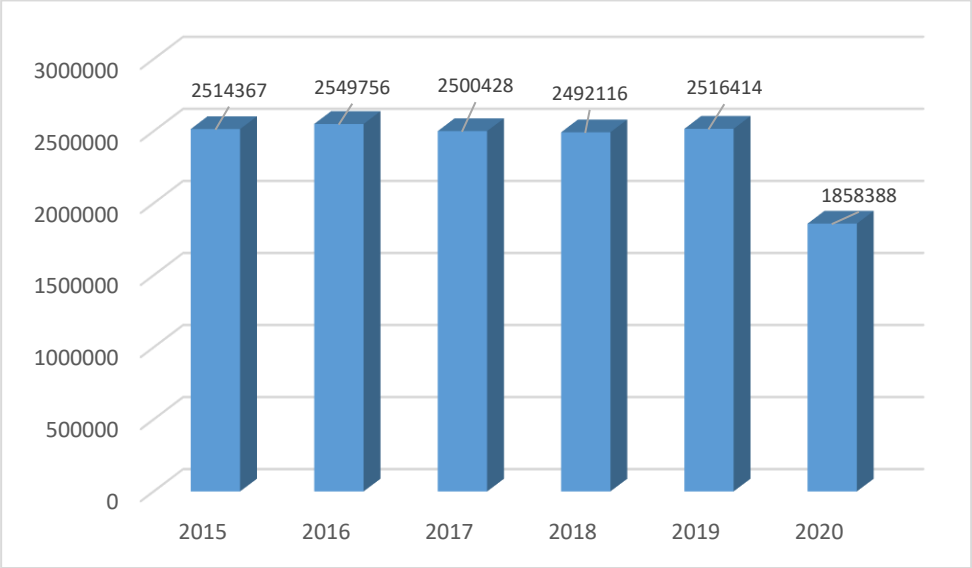
Az iskola-egészségügyi ellátás iskolaorvosok, illetve védőnők és házi gyermekorvosok (főként általános iskolákban) közreműködésével valósul meg. Az iskola-egészségügyi ellátás feladata a tanulók megelőző-gyógyító ellátása, melyben hangsúlyos szerepet kell, hogy kapjon a prevenció, illetve részét képezi a tanulók egészségi állapotának szűrése, követése is. Az iskolaegészségügyi ellátást 2020-ban 1 fő főállású iskolaorvos és 24 fő gyermekorvos megbízási szerződéssel látta el. Iskolafogászati ellátást a 26 alapellátásban dolgozó fogorvos közül 24 fő lát el. 2 fő fogorvoshoz csak óvoda tartozik.

4.1.2. Egészségügyi szakellátás és kórházi ellátás

A régió meghatározó kórházaként a fekvőbeteg-ellátást a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház (PAEOK) biztosítja Győrben. A betegellátást végző osztályok gyakorlatilag minden területre vonatkozóan megtalálhatók, a belgyógyászat, bőrgyógyászat, kardiológia, sebészet, pulmonológia, neurológia, reumatológia, idegsebészet, csecsemő- és gyermekgyógyászat, szülészet-nőgyógyászat, szemészet, urológia, infektológia, intenzív osztályok mellett speciálisabb osztályok is működnek. Ilyen pl. gyermeksebészeti, érsebészeti, égésplasztikai, balesetsebészeti és kézsebészeti, onkoradiológiai osztály, valamint pszichiátriai, mentálhigiénés és addiktológiai részleg, továbbá sürgősségi betegellátó centrum is működik. Az intézmény a fekvőbeteg ellátás mellett többek között járóbetegek gyógyító szakellátását, járóbetegek rehabilitációs szakellátását, fogorvosi szakellátást, egynapos sebészeti ellátást, foglalkozás-egészségügyi szakellátást is nyújt. Ezen kívül egészségügyi laboratóriumi szolgáltatásokat, képalkotó diagnosztikai szolgáltatásokat, fizikoterápiás szolgáltatást biztosít, pálya- és munkaalkalmassági vizsgálatokat végez, vér-, szövet- és egyéb kapcsolódó szövetbankot működtet, valamint komplex egészségfejlesztő, prevenciós programokat szervez (PAMOK SZMSZ 2018). A Megyei Rendelő Intézetben folyó járóbeteg ellátás tekintetében is elmondható, hogy a szakellátás gyakorlatilag teljes palettája megtalálható, szakrendelések,

szakambulanciák, szűrővizsgálatok, diagnosztikai lehetőségek széles köre várja a város, illetve a megye, régió lakosait. A járóbeteg-szakellátásra vonatkozóan megyei bontású adatok álltak rendelkezésre *(4.9. ábra)*, melyek alapján elmondható, hogy Győr-Moson-Sopron megyében 2015 és 2019 között évente 2,5 millió körüli esetszám volt jellemző, mely 2020-ban jelentős mértékben visszaesett (pl. 2019-hez képest 26%-kal). A csökkenés minden bizonnyal a Covid-19 koronavírus járványnak tudható be, mely során a járóbeteg-szakellátás időszakosan szünetelt.

4.9. ábra: Járóbeteg-szakellátás megjelenési esetszámai, Győr-Moson-Sopron megye, 2015–2020 (fő)

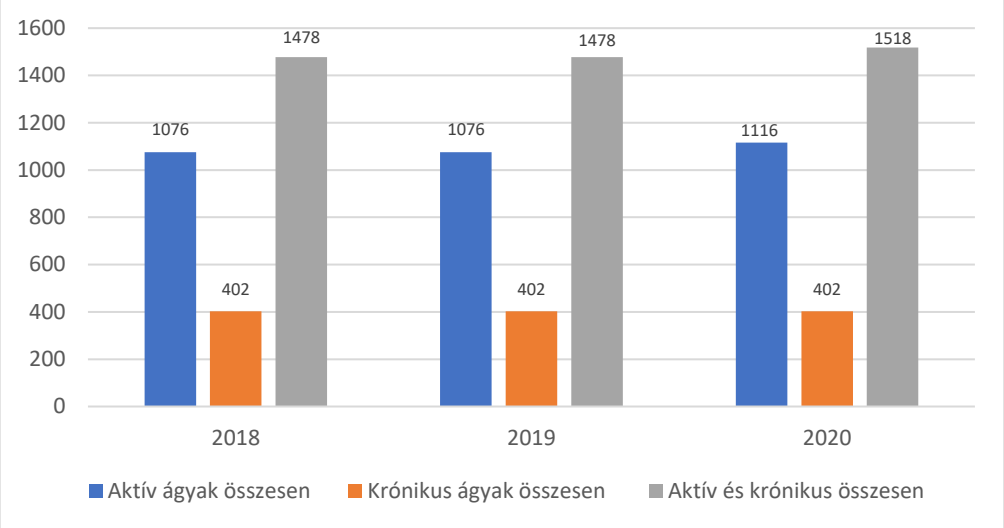

Forrás: KSH.

A működő kórházi ágyak száma 2018-ban és 2019-ben közelítette az 1500-at, 2020-ban meghaladta azt *(4.10. ábra)*, az ágyszám növekedés egyetlen részleg, az aneszteziológia és intenzív betegellátás ágyszámának 16-ról 56-ra emelésének köszönhető, mely mögött egyértelműen a Covid-19 járványhelyzet okozta szükségleteknek való megfelelés áll. A kórházi ágyszám több mint negyedét teszik ki a krónikus és rehabilitációs ellátás, valamint a betegápolás számára fenntartott krónikus ágyak. Az aktív ellátás terén a legnagyobb ágyszámmal a belgyógyászat (184), az ortopédia-traumatológia (121), a pszichiátria (94) és a csecsemő- és gyermekgyógyászat (87) működik. A betegforgalom adatait tekintve a *4.11. ábrán* látható, hogy 2020-ban az előző évekhez képest jelentős mértékben visszaesett a betegforgalom a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórházban, ez az aktív osztályokra, a krónikus ellátásra, illetve az egynapos ellátásra is vonatkozik. Ez utóbbi esetében egyharmados a visszaesés mértéke, az aktív ellátásra vonatkozóan összességében 16,4%-os, míg a krónikus osztályok betegfogalma közel felére (55%-ra) csökkent. A csökkenés hátterében egyértelműen a koronavírus okozta járványhelyzet következtében bevezetett szigorítások, illetve az egészségügy megváltozott terhelése és működése áll. A betegforgalom csökkenése az ágykihasználtságban is megmutatkozik. A *4.12. ábra* az egyes ellátási területekre vonatkozóan mutatja az adatokat, melyből jól látható, hogy az aktív kórházi ellátás esetén 2018-ban és 2019-ben is legnagyobb ágykihasználtsággal a reumatológia, az ortopédia-traumatológia, a belgyógyászat és a szemészet működött. 2020-ban azonban a Covid-19 járványhelyzet következtében jelentős átrendeződés figyelhető meg: a pulmonológia és a sürgősségi betegellátás ágykihasználtsága megnőtt, az összes többié csökkent; vannak olyan területek, ahol a csökkenés mértéke különösen nagymértékű (pl. bőrgyógyászat, reumatológia, krónikus ellátás). Az ápolás átlagos tartama az aktív ellátás tekintetében az utóbbi években gyakorlatilag

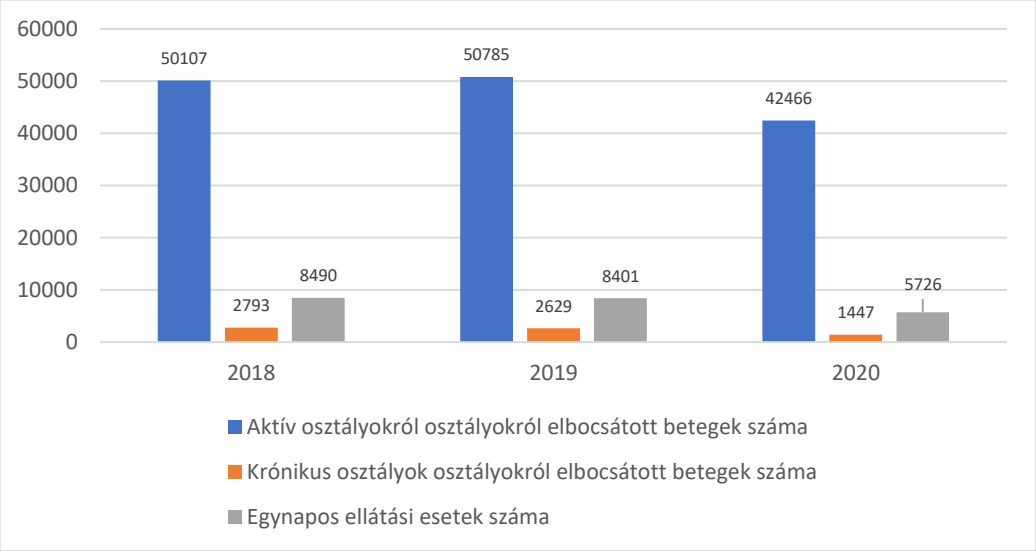
nem változott, 5 nap, ugyanakkor az aktív és krónikus ellátást együtt kezelve folyamatos csökkenés tapasztalható *(4.13. ábra)*.

4.10. ábra: Összes működő kórházi ágyak száma – Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház, 2018–2020 (db)

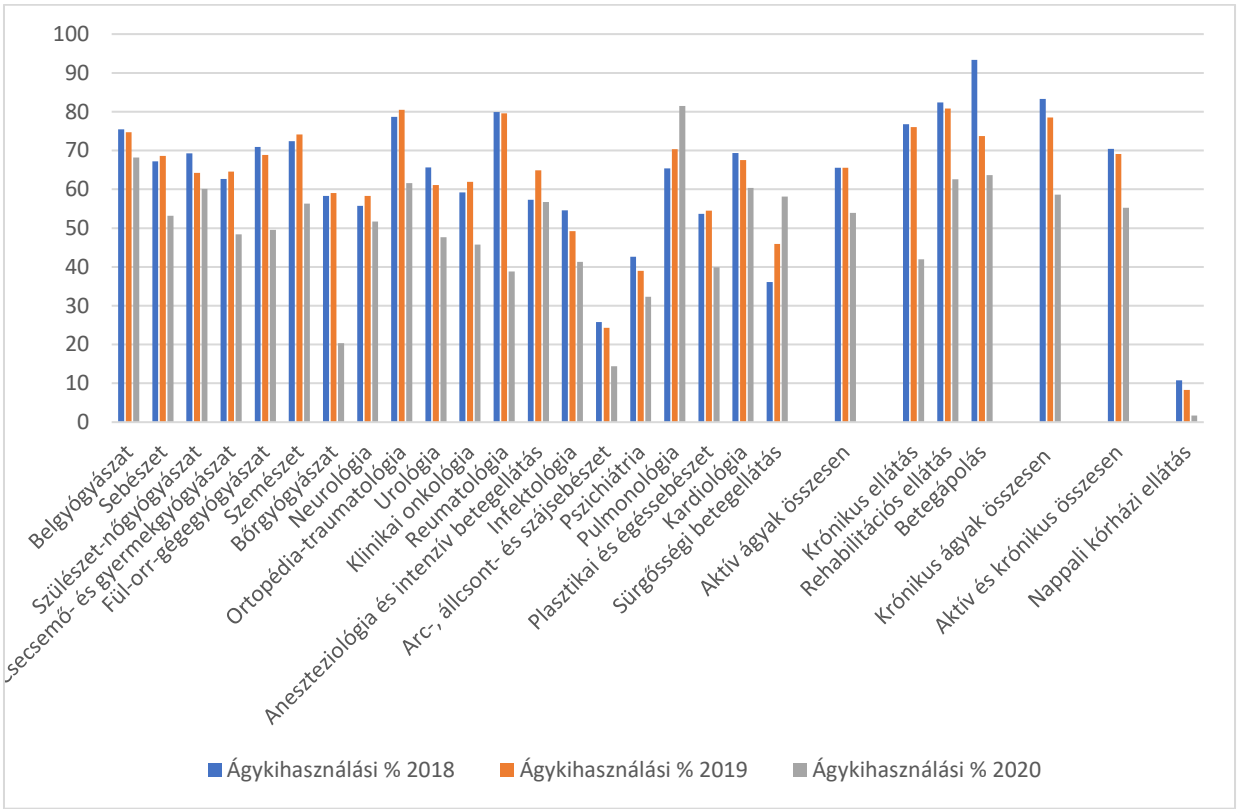
Forrás: NEAK.

4.11. ábra: Betegforgalmi adatok – Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház, 2018–2020 (fő)

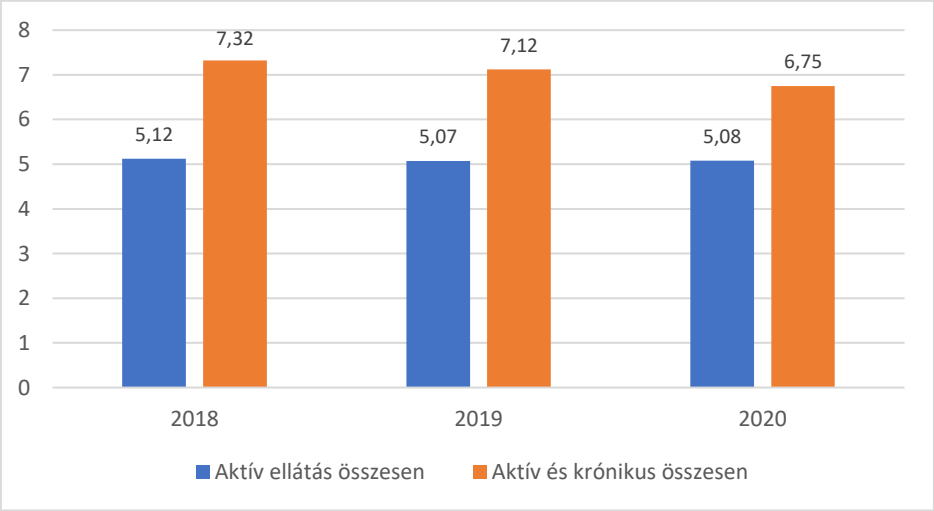
Forrás: NEAK.

4.12. ábra: Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház ágykihasználási adatai, 2018–2020 (%)

Forrás: NEAK.

4.13. ábra: Ápolás átlagos tartama – Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház, 2018–2020 (napok száma)

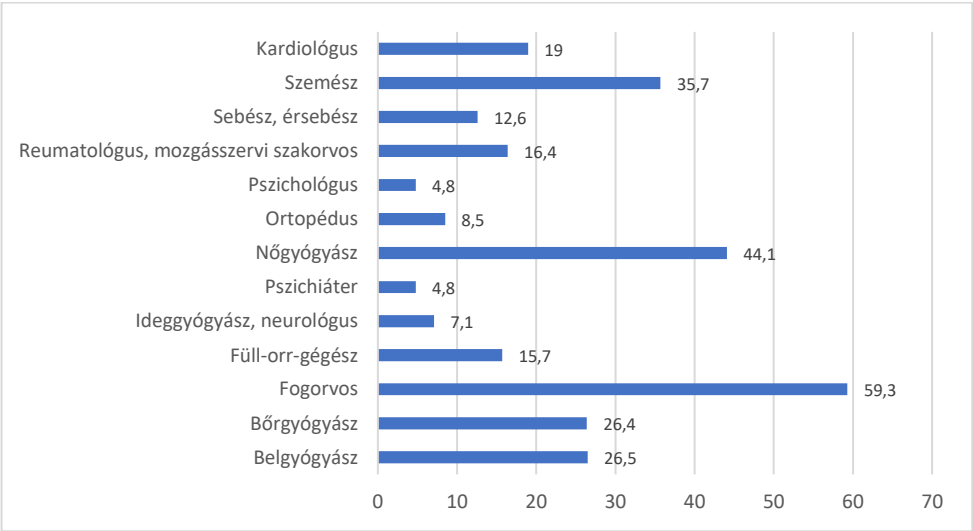
Forrás: NEAK.

Az állami ellátórendszer mellett jelen vannak a fizetős szolgáltatásokat nyújtó nagyobb egészségközpontok is a városban (pl. Kardirex, Medicover Klinika, Endomedix Gasztroenterológia, Arrabona-Med, Rába Medical Center Diagnosztikai Központ, stb.), melyekre van fizetőképes kereslet Győrben és vonzáskörzetében, és amelyek jól kiegészítik és ellensúlyozzák az állami ellátórendszer hiányosságait, anomáliáit, ugyanakkor komoly hozzáférési egyenlőtlenségeket és ezáltal az egészségi állapot megőrzésére, javítására irányuló

lehetőségekben eltérő esélyeket is teremtenek, hiszen korántsem minden társadalmi csoport számára elérhetők, megfizethetők szolgáltatásaik.

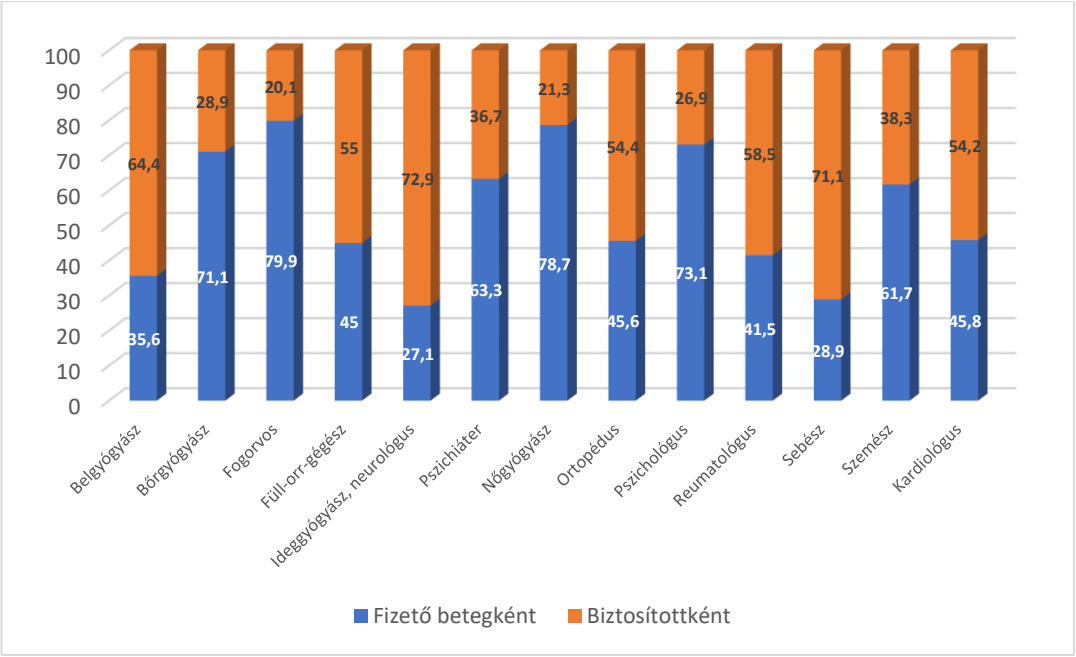
A szakorvosi ellátás igénybevételének nagyságrendjéről és mikéntjéről (hogy fizető betegként vagy biztosítottként vették-e igénybe) a lakossági kérdőíves felmérés is szolgáltat adatokat. Ez alapján elmondható, hogy leginkább fogorvoshoz és nőgyógyászhoz, valamint szemészhez járnak az emberek. A válaszadók több mint fele volt fogorvosnál az elmúlt két évben, nőgyógyásznál 44,1%-uk *(4.14. ábra)*, csak nőkre vetítve 59,7% ez az arány. Legkevésbé a pszichológus, pszichiáter, neurológus, illetve ortopéd szakorvos felkeresése a jellemző. Vizsgált tárgyát képezte azt is, hogy fizető betegként vagy térítésmentesen, biztosítottként vették-e igénybe az egyes szakorvosi ellátásokat. A szakorvoshoz fordulók jelentős része magánorvosi rendelőbe látogatott, és ahogy a *4.15. ábrából* jól látható, fizetett a vizsgálatért és/vagy ellátásért. A fogorvosnál, a nőgyógyásznál, a pszichológusnál, a bőrgyógyásznál, de a pszichiáternél és a szemésznél is a válaszadók többsége fizető betegként jelent meg. Csupán kettő olyan terület van, a sebészet és az ideggyógyászat, ahol a szakorvoshoz fordulók kevesebb, mint egyharmada veszi fizető páciensként igénybe az ellátást. Egyébiránt a válaszadók fele csak akkor fordul orvoshoz, ha már komolyabb panaszai vannak, vagy ha már nagy a baj. Ugyanakkor meghatározó hányadot tesznek ki azok is, akik akkor is felkeresik a háziorvosukat vagy szakorvost szűrővizsgálatok vagy ellenőrzés céljából, ha nem betegek, e prevenciós szemléletű, egészségtudatos válaszadók alkotják a minta közel harmadát *(4.16. ábra)*. Az életkor, a nem és az iskolai végzettség is befolyásolja az orvoshoz fordulást. A nők egészségtudatosabbnak tűnnek, körükben szignifikánsan magasabb azok aránya (32,8% versus 20,5%), akik nem várják meg, hogy betegek legyenek, hanem panaszok hiányában is felkeresik ellenőrzés céljából az orvosokat, illetve alacsonyabb azok aránya, akik csak komoly tünetek, panaszok, nagyobb betegségek esetén fordulnak csak orvoshoz, mint a férfiak körében. Az életkor tekintetében leginkább az az összefüggés érdemes kiemelésre, hogy az életkor előrehaladtával szignifikánsan emelkedik az állandó orvosi ellátásra szorulók aránya, míg a húszon- és harmincévesek körében ez 3,5–4,2%, addig a negyvenes–ötvenes korosztályban 7,6–9,5%, a 60–69 éveseknek viszont már 22%-át, a hetven éven felülieknek pedig 35,0%-át érinti. Az iskolai végzettség emelkedésével szignifikánsan növekszik azoknak az aránya, akik nemcsak betegség esetén fordulnak orvoshoz, a diplomások 36,7%-ára ez a jellemző, az érettségizetteknek csupán negyedére, a szakmunkás/szakiskolai végzettségűek körében 17,3% ez az arány, a legfeljebb általános iskolát végzettek körében pedig csupán 3,1%.

4.14. ábra: Az elmúlt két évben szakorvoshoz fordulók aránya szakterületenként, 2021 (%)

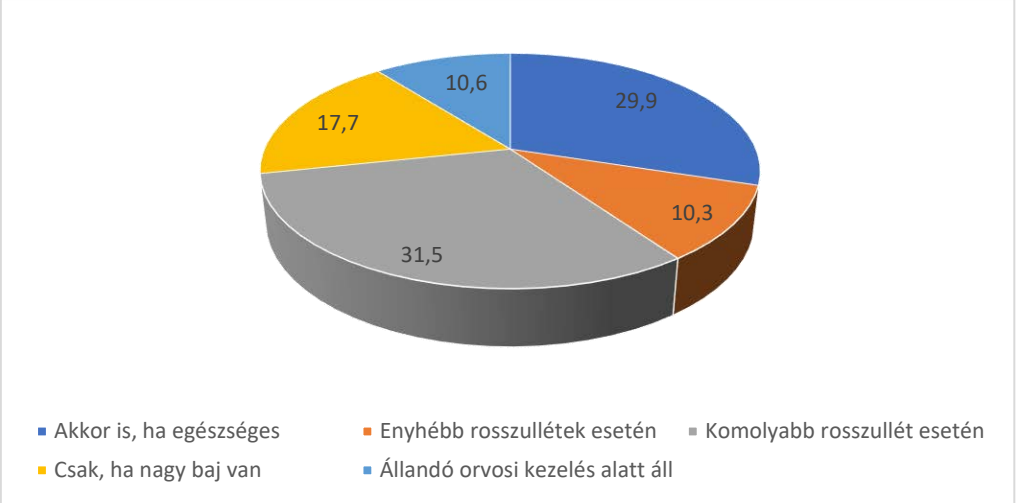
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

4.15. ábra: Az elmúlt két évben szakorvosnál járók megoszlása az ellátás igénybevétele szerint, 2021 (%)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

4.16. ábra: A „Mikor fordul orvoshoz?” kérdésre adott válaszok megoszlása, 2021 (%)

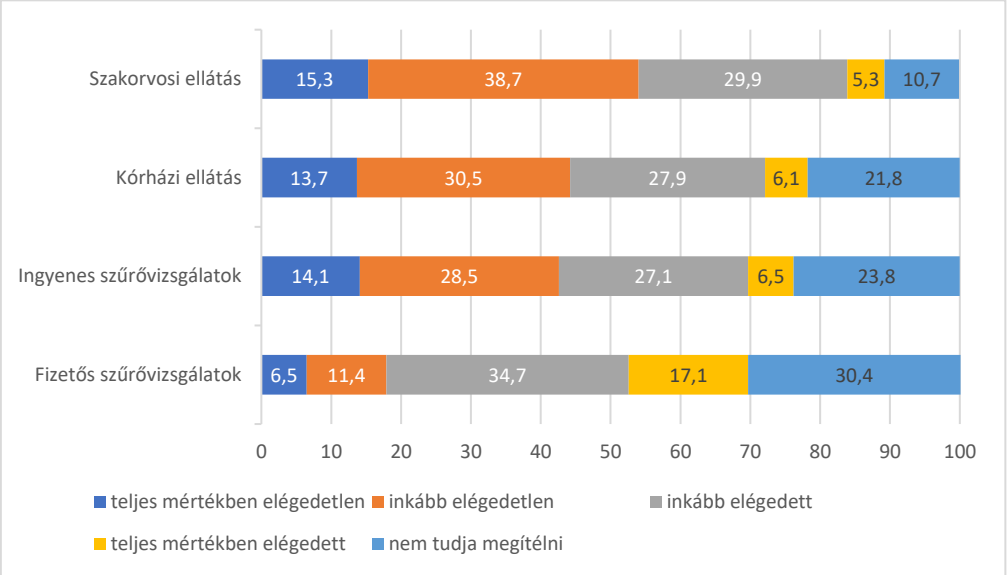

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A lakossági kérdőíves felmérés eredményei azt mutatják, hogy a Győrben élők leginkább a szakorvosi ellátással elégedetlenek, a válaszadók több mint felére (54%) az elégedetlenség valamilyen mértéke a jellemző. Az elégedetlenek aránya a fizetős szűrővizsgálatok esetében a legalacsonyabb, egyúttal az elégedettek aránya itt a legmagasabb, kiemelkedő mértékű (51,8%) a többi vizsgált tényezőhöz viszonyítva. Ugyanakkor a válaszokból látható az is, hogy a szakorvosi ellátásokat leszámítva nagyon magas azoknak az aránya, akik nem tudtak véleményt formálni az ellátásról vagy vizsgálatról *(4.17. ábra)*, ami nagy valószínűséggel abból ered, hogy nincs tapasztalásuk a szűrővizsgálatokkal vagy éppen a kórházi ellátással kapcsolatosan. Az ellátások, szűrővizsgálatok megítélése függ az életkortól, az iskolai végzettségtől és a nemtől is. Az életkor szignifikánsan befolyásolja mind a szakorvosi ellátással, a kórházi ellátással, mind az ingyenes szűrővizsgálatokkal, illetve fizetős szűrővizsgálatokkal való elégedettség

mértékét, és azt, hogy egyáltalán tud-e véleményt formálni valaki. A fiatalabb korosztályok körében szignifikánsan magasabb a szakorvosi ellátással elégedetlenek aránya, illetve azok aránya is, akik nem tudnak véleményt formálni. A kórházi ellátással kapcsolatosan elmondható, hogy az idősek elégedettebbek. Ugyanez mondható el az ingyenes szűrővizsgálatok esetében is, kiegészítve azzal, hogy itt a fiatalok körében szignifikánsan magasabb azok aránya, akik, mivel nem veszik igénybe e szűrővizsgálatokat, nem tudják megítélni azokat. Ugyanakkor a fizetős szűrővizsgálatok esetében pont fordított az összefüggés: a fiatalabb korosztályok körében, egészen az ötvenes korosztályig bezárólag, szignifikánsan magasabb a fizetős szűrővizsgálatokkal elégedettek aránya, mint az idősek körében, akik jelentős része nem tud véleményt formálni, mert nem jár ilyen vizsgálatokra. A nem elsősorban az ingyenes szűrővizsgálatok megítélésére van hatással, a nők körében szignifikánsan magasabb az inkább elégedetlenek aránya, férfiak körében pedig azok aránya, akik nem tudnak véleményt formálni, ami arra enged következtetni, hogy a nők jobban odafigyelnek arra, hogy igénybe vegyék az ingyenes szűrővizsgálatok körét.

4.17. ábra: A szakorvosi, illetve kórházi ellátással és a szűrővizsgálatokkal való elégedettség mértéke, 2021 (%)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

4.1.3. Iskolaegészségügy, egészségnevelés

Az iskola-egészségügyi ellátás az egészségügyi alapellátáshoz tartozik, mely iskolaorvosok, illetve védőnők és házi gyermekorvosok, illetve fogorvosok közreműködésével valósul meg. Jelenleg 1 fő főállású iskolaorvos és megbízási szerződéssel 24 fő gyermekorvos biztosítja az iskola-egészségügyi ellátást. Iskolafogászati ellátást 24 fogorvos végez. Feladatuk a tanulók megelőző-gyógyító ellátása, melynek részét képezi a tanulók egészségi állapotának szűrése, követése is.

Az egészségnevelésben nagy jelentősége van a nevelési-oktatási intézményeknek, már egészen az óvodás kortól.

Az *Egészséges Magyarország 2014–2020 című stratégiában* meghatározott népegészségügyi célok és tennivalók között az egyik terület a teljeskörű intézményi/iskolai egészségfejlesztés (TIE). A TIE az egészség megőrzését, fejlesztését, a betegségek hatékony megelőzését, az egészségtudatos magatartást és az egészségismereten alapuló szemléletet

elősegítő intézményi/iskolai tennivalók összefoglaló neve. A TIE 2012 óta előírásként szerepel minden köznevelési intézmény (iskolák, óvodák, kollégiumok) számára.

Az óvodai pedagógiai programok az Óvodai nevelés országos alapprogram alapján készülnek. Ennek alapelveit a 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, illetve annak módosítása, a 65/2021. (II. 15.) Korm. rendelet határozza meg, mely kimondja, hogy az óvodai nevelés általános feladatai közé tartozik az egészséges életmód alakítása. A kormányrendeletben meghatározottak szerint (28. §): „Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.”

A leírtak gyakorlatban való megvalósulása érdekében a legtöbb óvoda pedagógiai programjában kiemelt terület az egészség- és környezettudatosságra nevelés, ami nemcsak egy-egy rendezvény, program kapcsán érzékelhető, hanem a gyermekek mindennapjaiba épül be. Ennek megfelelően jellemzők az alábbiak:

- mindennapos testnevelés, játékba ágyazott mozgáslehetőség
- szabad levegőn tartózkodás, mozgásos játékok
- gyümölcs, zöldség-napok hetente
- rendszeres állapotfelmérés, orvosi szűrővizsgálatok
- fogászati, szájápolási bemutatók
- egészségnapok
- szervezett séták
- kirándulások a természetben
- takarékoskodás az anyagokkal és energiákkal
- szelektív hulladékgyűjtés
- újrahasznosításra törekvés.

A fejezet elején említett teljeskörű iskolai egészségfejlesztés (TIE) az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti az iskolák mindennapjaiban:

- egészséges táplálkozás;
- mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás;
- a gyermekek lelki egészségének elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával;
- egészségismeretek elsajátítása, az egészségműveltség elősegítése.

A teljeskörű iskolai egészségfejlesztés tehát az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a pedagógusok és tanulók egészségi ismereteinek

bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, a tanulók személyiségfejlesztésére is. A TIE megvalósulása érdekében az alap- és középfokú oktatási intézményeknek iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programot kell kidolgozniuk.

4.1.4. WHO Egészséges Városok Program; egészségfejlesztés, egészségvédelem

Az Egészséges Városok Program, illetve a WHO Egészséges Városok Programiroda működtetése az önkormányzat egészségfejlesztéssel kapcsolatos önként vállalt feladata, a program kezdeményezései, szolgáltatásai szorosan kapcsolódnak a helyi egészségügyi ellátórendszerhez (Laczkovits-Takács 2021). Győr városa 1994-től projektvárosként vesz részt az Egészséges Városok Programban, melynek feltétele a városvezetés és a képviselő testület politikai támogatása, az interszektoriális együttműködés, együttgondolkodás, a közszférán kívüli szereplők, a helyi közösségek, köztük például a civil szervezetek bevonása, illetve a társadalmi részvétel megvalósulása, az egészség megőrzéséhez szükséges egyéni készségek, képességek fejlesztése, valamint az egészségügy emberközpontú alakítása. Fő célkitűzés a lakosság egészségi állapotának javítása és az ehhez szükséges környezeti és egyéb feltételek megteremtése.

Az EVP célkitűzéseinek megvalósítását 2005 óta a Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület segíti humán és anyagi erőforrásokkal. Az Egészséges Városok Program kezdeményezésére több intézményesült formában funkcionáló együttműködési platform is működik a városban: a városi Projekt Irányító Bizottság (1993-tól), a városi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (KEF; 2001-től), a Győr Városi Közlekedésbiztonsági Bizottság (1995-től), az Idősügyi Tanács (2007-től) (Laczkovits-Takács 2021: 163), valamint Győri Járási Egészségfejlesztési Iroda és Lelki Egészség Központ (2018-tól). A programiroda tevékenységi köréhez tartozik több, a lakosság egészségi állapotát, egészségképét feltérképező kutatás (pl. 2006, 2013) kezdeményezése a városban, az egészségfejlesztést, idősek életminőségének javítását célzó tervezés megvalósítása (tervek, stratégiák készíttetése *–4.1. táblázat*), új szolgáltatások bevezetése, megvalósítása, elsősorban a lakosság önkéntessége, illetve aktív részvétele révén (pl. Beszélgető Hálózat, szenior táncklubok, gyalogló klubok, Fiatalok a fiatalokért – kortárssegítő csoport, Önkéntes Nagyi Szolgálat, Női egészségért Információs és Módszertani Központ).

Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény által megvalósított Idősvonal olyan többcsatornás (telefon, e-mail, honlap) korszerű interaktivitásra lehetőséget adó kommunikációs tér, amely 2013 óta nyújt segítséget a győri idősek és hozzátartozóik számára a már meglévő ellátások és szolgáltatások hozzáférhetőségének elősegítésével, információk nyújtásával, jelzőrendszerként is funkcionál, mivel e vonalon jelezheti bárki, ha a környezetében átmenetileg vagy tartósan segítségre szoruló idős emberről van tudomása. Az önkormányzat a 70 éven felüliek önálló lakhatásának támogatása érdekében 2009 óta hirdeti meg az idősbarát lakásprogramot, mely során az idősek számára az önálló élet feltételeit javító lakásátalakításhoz járulnak hozzá. A költségvetésben 2010–2016 között 5 millió, 2017–2019 között 6 millió, 2020-ban 8 millió forintot különített el az önkormányzat. A pályázat lebonyolításában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Nyugat-Dunántúli Régiója vesz részt. A pályázat keretén belül 2009 óta 58,6 millió forintból 144 idős életfeltételeit javító lakáskorszerűsítés valósult meg (Laczkovits-Takács 2021).

A Női egészségért Információs és Módszertani Központ célja kiemelten az ifjúság, illetve a szülőképes korú nők egészségének fejlesztése és védelme; a város 10 pontján alközpontok és információs pontok formájában segítette az információnyújtást, tájékoztató anyagok elérhetőségét, tanácsadást tartott, illetve az egészségügyi oktatást végzők számára módszertani segítségnyújtást kínált, oktató anyagok, eszközök, könyvek, videofilmek díjmentes

kölcsönzésével, továbbá csoportos foglalkozások, előadások, képzések, tréningek megrendezésével (https://gyor.hu/gyor/egeszsegugy/who-egeszseges-varosok/egeszsegfejlesztes/nok-egeszsege/).

4.1. táblázat: Az Egészséges Városok Program keretén belül készült stratégiai dokumentumok

Dokumentum elnevezése	Elfogadás éve
Győr Város Egészségképe 1997	1998
Győr Városi Egészségterv	1998
Győri Környezet-egészségügyi Akcióprogram	1999
Győr Városi Drogstratégia 2001	2001
Egészségkép (Győr Város egészségpolitikai állapot leírása)	2003
Győr Városi Drogstratégia 2005–2009	2005
Idősek egészségképe Győr Városában 2006	2006
Koncepció az idősek életminőségének javítására Győrben (2007–2012)	2007
Győr Város Egészségképe 2008	2008
2010-2014. évi Győr Városi Drogstratégia	2009
Idősek egészségképe 2013	2013
Koncepció az idősek életminőségének javítására Győrben (2013–2017)	2013
Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2014	2016
Győr Megyei Jogú Város Drogstratégiája 2016-2020	2016
Győr MJV városi Egészségfejlesztési Terve (2016-2020)	2016
Koncepció az idősek életminőségének javítására Győrben (2020–2024)	2019

Forrás: Laczkovits-Takács 2021: 163.

Azóta már elkészült az új városi Droghelyzet felmérés 2020-ban, arra építve az új Városi Drogstratégia ugyancsak 2020-ban, valamint annak 3 éves cselekvési terve 2021-ben.

A város egészségvédelemmel és egészségfejlesztéssel kapcsolatos legmeghatározóbb eseménye az Egészség-Piac egészségmegőrző programsorozat, mely 2018-ban 12 városrészben kínált különböző szűrővizsgálatokat (pl. vérnyomás, vércukor, koleszterin, PSA [prosztata elváltozás], csontsűrűség mérés), előadásokat, tanácsadást, életmód programokat. Az Egészség-Piac program céljai közé tartozik:

- a saját egészség fontosságára való felhívás,
- egészségi állapot felmérése,
- tájékoztatás az egészség megőrzésének lehetőségeiről, módszereiről,
- tájékoztatás a betegeségek megelőzésének lehetőségeiről,
- egészséges termékek bemutatása, ajánlása.

Az Egészség-Piac megszervezésében és lebonyolításában az önkormányzat partnerei az oktatási és közművelődési, egészségügyi intézmények mellett civil szervezetek és cégek, vállalkozások is.

Szintén hozzájárul a város egészfejlesztési és egészségvédelmi céljainak megavalósulásához a 2018 óta a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház Rendelőintézetében működő Győri Járási Egészségfejlesztési Iroda és Lelki Egészség Központ (EFI), melynek létrehozásában az önkormányzat WHO Egészséges Városok Programirodának kezdeményező szerepe volt és konzorciumi partnerként a működtetésben a szakmai vezetőt adja. E központ új típusú prevenciós szolgáltatások biztosítását teszi lehetővé, tájékoztatók érhetők el az egészséges táplálkozásról, a helyes életmódról, információkat nyújt a dohányzásról való leszokáshoz, segítséget és információkat nyújt a lelki egészség megőrzéséhez is, információkkal szolgál a várandós és kisgyermekes nőknek, anyaklubot működtet, szülésre felkészítő tanfolyamot szervez, egészségmegőrző programokat, online dietetikai tanácsadást kínál, fontos információkkal, hasznos tanácsokkal szolgál a koronavírus járványhelyzetben való egészségmegőrzésről stb. (https://www.petz.gyor.hu/efi).

Meg kell említeni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Családi Kör elnevezésű központját is, amelynek létrehozásában konzorciumi partnerként a Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület is részt vett. A Családi Kör a kisgyermekes családok számára nyújt szabadidős, egészségmegőrző és kompetencianövelő foglalkozásokat, programokat. Szolgáltatásaik között megtaláljuk a baba-mama klubot, kreatív tevékenységeket, sportolási lehetőségeket csakúgy, mint a különböző információkat, tudásanyagokat átadó workshopokat, vagy az egyéni és csoportos, különböző tematikájú tanácsadásokat.

A városban tevékenykedő civil szervezetek között is számos olyan szervezet van, mely közvetlenül vagy közvetetten szerepet vállal az egészségtudatosság, egészségmagatartás formálásában, vannak, akik egészségvédelemmel, egészségmegőrzéssel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos szolgáltatásokat (is) kínálnak, akár kiegészítve az állami-önkormányzati ellátórendszer intézményeinek tevékenységét, számos esetben alternatívát kínálva, vagy ellátási, szolgáltatási űrt töltenek be. A teljesség igénye nélkül néhány szervezet (HEP 2018 alapján):

- Gézengúz Alapítvány Győri Tagozat – Gézengúz Alapítvány a Születési Károsultakért Győr: az alapítvány fő célja a központi és perifériás idegrendszeri sérült csecsemők és kisgyermekek összetett habilitációs/rehabilitációs programjának kialakítása és hosszú távú vezetése, kiegészítve a családot segítő szolgáltatásokkal. További céljuk mind a fogyatékos, mind az egészséges csecsemők, kisgyermekek mozgásos és értelmi képességeinek maximális kiaknázása, a stabil pszichés fejlődés hátterének megteremtése, a család integritásának, gyermek-anya pszichés egységének védelme a korai integráció tükrében. Az Alapítvány által nyújtott korai fejlesztés 2018 óta OEP finanszírozott ellátás lett, ami nagy segítség a szolgáltatást igénybe vevők számára.
- LURKÓ Győri Kórház Gyermek Osztályáért Alapítvány: a kórházban kezelt, illetve ambuláns vizsgálatokon részt vevő gyermekek szabadidős tevékenységének szervezését végzi, elterelve a gyermekek figyelmét a betegségről és hozzájárulva ezáltal annak könnyebb elviseléséhez és a gyorsabb gyógyuláshoz. Az alapítvány három játszóházat működtet a kórházban, a gyermekosztályon, gyermeksebészeten és az ambulancián, rehabilitációs játszóteret alakított ki a kórház udvarán, továbbá támogatja orvosi műszerek, vizsgálati eszközök beszerzését is, illetve információnyújtással, tanácsadással segíti a szülőket.
- Szent Cirill és Method Alapítvány: RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálata rendszeresen biztosít fogyatékossággal élő tanulókat nevelő intézményekben, és a fogyatékossággal élők nappali intézményében, valamint átmeneti otthonában prevenciós foglalkozásokat. Az alapítványhoz kapcsolódik a Pszichoszociális Konzultációs Központ is, amely az Újvárosi Városrehabilitációs projekt keretében, a WHO Iroda támogatásával jött létre, elsősorban szenvedélybetegeknek nyújt integrációs, reintegrációs irányú szolgáltatást.
- Méhecske Közhasznú Alapítvány: a szervezet egyik fő célja az egészségügyi és szociális okok miatt nehéz helyzetbe került gyermekek támogatása. Szellemi, valamint testi sérült gyermekek sportolásának biztosításával, egészségesek és fogyatékkal élők tömegsportjának szervezésével, valamint kulturális és tudományos rendezvények, alkotótáborok, nemzetközi programok lebonyolításával foglalkozik.
- Emberség Diáksport Egyesület: integrált sportfoglalkozásokat, sportrendezvényeket szervez fogyatékos gyermekeknek és fiataloknak, illetve érzékenyítő foglalkozásokat tartanak iskolákban a szemléletformálás érdekében.
- Mozgáskorlátozottak Győr-Moson-Sopron Megyei Egyesülete: céljuk a Győr-Moson-Sopron Megye területén élő mozgáskorlátozottak érdekvédelme, összefogása a társadalmi, kulturális életbe való bekapcsolásuk elősegítése. Folyamatos szolgáltatásként a „LÁT”- Lakás akadálymentesítési támogatás ügyintézésében,

gépkocsi szerzési támogatás ügyintézésében nyújtanak segítséget. Szerepet vállalnak a mozgáskorlátozottak oktatásának, OKJ-s képzésének segítésében, munkába állításukban. A gyermekek és felnőttek számára szabadidős, kulturális és sport programokat szerveznek.

- Camelot Mozgássérült Fiatalok Győri Egyesülete: a baleset vagy betegség folytán mozgássérültté vált emberek számára biztosítja a mentális feldolgozás lehetőségét, elősegíti a mozgássérült személyek társadalmi integrációját, szabadidős és sport programokat szervez, továbbá komoly társadalmi érzékenyítő szerepet vállal.
- Az "Esély a gyógyulásra" Rákbetegek Győri Egyesületének küldetése, hogy a rákhalálozás csökkentéséért vívott küzdelmet az egészségügy keretei közül kivigye az emberek közé, bemutassa a megelőzés lehetőségeit, aktivizálja a beteget a gyógyulásért, az életminőség javításáért, a rehabilitációért folytatott munkában. Célkitűzésük a társadalom széles rétegei számára elfogadottá, használható ismeretté tenni azt, hogy a rák egyes esetekben megelőzhető és a betegségből meg lehet gyógyulni. Tagjai olyan rákbetegek és civil segítők, akik a saját problémájuk, betegségük mellett mások hasonló problémájában igyekeznek segítséget nyújtani.

4.2. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

A Győrben hozzáférhető szociális ellátórendszer tekintetében fontos megállapítani, hogy a kötelezően ellátandó feladatokon túl az önkormányzat több olyan ellátásfajtát, szolgáltatást is biztosít az itt élő lakosságnak, amely nem tartozik a kötelező szociális feladatellátásba *(4.2. táblázat)*. A szociális és gyermekjóléti feladatok biztosításában többnyire az önkormányzat által fenntartott intézmények vesznek részt, ugyanakkor számos esetben ellátási szerződéssel történik a feladatellátás a városban működő egyházi vagy civil szervezeti szereplők által *(4.3. táblázat)*.

4.2. táblázat: Győr önkormányzata által ellátott kötelező és önként vállalt szociális szolgáltatási és gyermekjóléti feladatok

Kötelező feladatok
Alapellátások
– Étkeztetés
– Házi segítségnyújtás
– Családsegítés
– Idősek nappali ellátása
– Fogyatékosok nappali ellátása
– Pszichiátriai betegek nappali ellátása
– Szenvedélybetegek nappali ellátása
– Nappali melegedő
Szakosított ellátások
– Időskorúak átmeneti gondozóháza
– Éjjeli menedékhely
– Hajléktalan személyek átmeneti gondozóháza
– Idősek otthona
– Hajléktalanok otthona
– Hajléktalanok rehabilitációs otthona
Gyermekjóléti alapellátások
– Gyermekjóléti szolgáltatás
– Gyermekjóléti központ
– 0–3 éves gyermekek napközbeni ellátása
– Gyermekek átmeneti ellátása
– Családok átmeneti ellátása
Egyéb ellátások
– Rendkívüli települési támogatás
– Köztemetés
– Nem állami vagy önkormányzati bérlakások lakbértámogatásával kapcsolatos ügyek
– Önkormányzati bérlakások lakbértámogatásával kapcsolatos ügyek
– Gyermekétkeztetés
– Szünidei gyermekétkeztetés
– Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása
– Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása
Önként vállalt feladatok
– Utcai szociális munka
– Támogató szolgáltatás
– Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
– Idősek garzonházában ügyeleti szolgálat működtetése
– Települési támogatás – lakhatási támogatás
– Települési támogatás – gyógyszertámogatás
– Települési támogatás – ápolási támogatás
– Települési támogatás – nevelési támogatás
– Települési támogatás – adósságkezelési támogatás

Forrás: Szociális szolgáltatástervezési… 2019; Laczkovits-Takács 2021.

Győrben számos olyan egyházi és nem állami fenntartó működik, mely komoly szakmai tapasztalatokkal rendelkezik idősellátás, gyermekjóléti vagy egyéb szociális feladatellátás területén. A civilekkel, egyházakkal való együttműködés fontos fóruma a Szociálpolitikai Kerekasztal, melyet a szociális és gyermekjóléti feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére működtet az önkormányzat, és amelynek tagja a szociális intézmények fenntartói mellett minden olyan szereplő, aki a város területén szociális, illetve gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatást nyújt a lakosságnak (Laczkovits-Takács 2021; Szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata 2019).

4.3. táblázat: Győr önkormányzatának ellátási szerződéssel biztosított szociális és gyermekjóléti feladatai

Ellátott feladat	Szervezet megnevezése	Feladatellátás kezdete
Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2000. március 1.
Gyermekek és családok átmeneti ellátása (Családok és gyermekek Átmeneti Otthonának működtetése)	Szent Cirill és Method Alapítvány	2001. február 1.
Idősek garzonházában ügyeleti szolgálat működtetése	„Szentlélek" Templom és Otthonfenntartó Alapítvány	2003. október 1.
Támogató szolgáltatás (olyan emberek segítésére fókuszál, akik támogatás nélkül nem tudnák megőrizni önálló életvitelüket)	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2007. január 1. (2009. január elsejétől került ki a kötelező feladatok köréből)
Utcai szociális munka (közterületeken élő hajléktalan személyek ellátását biztosítja)	Segítőház Alapítvány	2008. január 1. (2012. január elsejétől nem kötelező ellátás)
Pszichiátriai betegek nappali ellátása	Baptista Szeretetszolgálat	2010. június 15.
Szenvedélybetegek nappali ellátása	Magyar Máltai Szeretetszolgálat	2018. május 2.

Forrás: Laczkovits-Takács 2021: 86.

4.2.1. Győr város önkormányzata által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti feladatokat végző intézmények által biztosított szolgáltatások

Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr

Az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény (EESZI) integrált formában működteti az egészségügyi alapellátás mellett a szociális alapszolgáltatásokat biztosító Területi Gondozó Szolgálatot, az Idősek Otthonait és az Időskorúak Átmeneti Gondozóházait, továbbá a Fogyatékosok Napközi Otthonát. Az alapszolgáltatások egymásra épülnek. Az alapszolgáltatásokon belül az étkeztetés, házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezése és irányítása három gondozási központon keresztül valósul meg, központonként meghatározott ellátási területeken:

- Rónay utcai Gondozási Központ (Rónay Jácint utca 5-7.): Kálóczy–Rónay–Semmelweis Garzonházak, Bácsa, Révfalu, Sárás, Győrszentiván, Nagyhegy, Kertváros, Erdőtelep, Sziget, Újváros, Pinnyéd;
- Lepke utcai Gondozási Központ (Lepke utca 37.): Belváros, Szabadhegy, Kismegyer, Gyárváros, Jancsifalu, Likócs;
- Répce utcai Gondozási Központ (Répce utca 8/b): Marcalváros, Győr-Ménfőcsanak, Győr-Gyirmót, Adyváros, Nádorváros, Winter Ernő utcai Garzonház.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást Győr mellett Abda, Bőny, Dunaszeg, Dunaszentpál, Gönyű, Győrújbarát, Győrújfalu, Győrzámoly, Ikrény, Kunsziget, Mezőörs, Pér, Rétalap, Vámosszabadi települések közigazgatási területén is biztosítja. A szolgáltatást leginkább az idősek veszik igénybe, a nap 24 órájában segítségre számíthatnak. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás hívókészülékeinek száma 500 darab. A kapacitások teljes mértékben kihasználtak, sőt, az elmúlt években 626–638 (2020-ban 613 fő) fő között volt adott esztendőben a szolgáltatást igénybe vevők száma. A várakozók száma is magas (2018-ban 54 2019–2020-ban 33–32 fő volt), a készülékhez jutás ideje a több hónapot is meghaladhatja (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata).

Az étkeztetés azon szociálisan rászoruló személyek számára hozzáférhető, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére koruk, egészségi állapotuk, fogyatékosságuk, pszichiátriai vagy

szenvedélybetegségük miatt a napi egyszeri meleg ételt tartósan, vagy átmenetileg nem képesek biztosítani. Igény szerint munkaszüneti napokon is biztosítják a szolgáltatást. A szolgáltatásnak elvileg nincs kapacitáskorlátja. Az étkeztetés iránti igény magas, sőt az utóbbi években emelkedő tendenciát mutat, 2018–2019-ben éves szinten 1800 fő körül alakult az ellátást igénybe vevők száma, bár az emelkedés már akkor is megfigyelhető volt (2018: 1785 fő, 2019: 1865 fő), de 2020-ban kiemelkedő mértékű igénybevétel jellemezte ezt a szolgáltatást (2845 fő igényelte) (EESZI adatszolgáltatása alapján 2021).

A házi segítségnyújtásnak a célzott segítés mellett célja a testi-lelki támogatás, a körülményekhez képest legjobb életminőség elérése, az önálló életvitel mind további fenntartása, a családban, társadalmi státuszban való megtartás, visszailleszkedés. Az EESZI indokolt esetben este és munkaszüneti napokon is biztosítja az ellátást. Az ellátásba kerülők többsége magas gondozási szükséglettel rendelkezik, akiknek egészségi állapota nagyon rossz, ágyhoz kötöttek, önmaguk ellátására nem képesek. A működési engedély szerinti ellátható személyek száma 2019 novemberétől 690 fő. Ugyanakkor ténylegesen ennél jóval kevesebb személy ellátására van lehetőség. 2016–2018 között 540 fő körül alakult a gondozottak száma, 2018 óta folyamatos csökkenés tapasztalható (2019: 527 fő, 2020: 514 fő) (tárgyévi december 31-i adatok alapján), mivel az intézmény munkaerőhiánnyal és jelentős fluktuációval küzd, ami gondot okoz a szakmai feladatok ellátásában (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata: 13). Éves szinten közel 800 fő tudta igénybe venni az ellátást, 2020-ban ez is jelentős mértékben visszaesett (733 fő), a várakozók száma ellenben megnövekedett (2018: 49 fő, 2020: 70 fő) (EESZI adatszolgáltatása alapján 2021).

Nappali ellátás keretében az intézmény Fogyatékosok Napközi Otthonát – melynek ellátási területe 26 Győr környéki településre is kiterjed –, illetve 12 idősek klubját működtet a város különböző pontjain. Az utóbbi ellátási forma 378 férőhelyen biztosít lehetőséget a saját háztartásaikban élő időseknek a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatok kialakítására, fenntartására, programokban való részvételre, a fizikai és mentális állapotuk megőrzése céljából. Az ellátást évente megközelítőleg 400 fő (2018–2019: 407–408, 2020: 390 fő) veszi igénybe. Az Otthon utcai Idősek Klubjának bővítése és átalakítása révén 2017-től 28 fő demenciával élő személy ellátását biztosítani tudó demens centrummal bővült az idősek nappali ellátása. Éves szinten közel 40 fő (2019–2020: 38 fő) számára nyílt lehetőség ezen ellátás igénybevételére, a szolgáltatásra vannak várakozók (2021 nyarán pl. 4 fő) (EESZI adatszolgáltatása alapján 2021).

A Fogyatékosok Napközi Otthona (FÉNO) a 18. életévet betöltött, értelmi vagy tanulásban akadályozott, érzékszervi, mozgásszervi, illetve halmozottan sérült vagy autista személyeknek biztosítja a nappali ellátást. Nyitvatartási ideje hétfőtől péntekig 7.00–16.00 óráig tart. A napközi otthonban az engedélyezett férőhelyszám 32 fő, a kapacitások évek óta maximálisan kihasználtak. Az ellátásra jóval nagyobb igény lenne, a várakozók száma 2018-at kivéve (22 fő) éves szinten 14–16 fő körül mozog; a bekerülési idő több év is lehet (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata: 13).

Szakosított ellátások keretében az EESZI a város négy pontján biztosít idősek számára tartós bentlakásos és két helyszínen átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást. Az ápolást-gondozást nyújtó idősek otthona összesen 232 férőhellyel, míg az átmeneti elhelyezést nyújtó időskorúak gondozóháza 43 férőhellyel működik. A Kálóczy téri Idősek Otthonában súlyos demens személyek ellátását biztosító részleg is működik, ahol 31 férőhely került kialakításra. Az idősek növekvő aránya miatt évről évre nagyobb az intézményes ellátások iránti igény, ami a várakozók számában is tükröződik. A tartós bentlakásos ellátásban részesülők száma 2016–2018 között évi 300 fő körül alakult, 2019–2020-ban is 289–290 fő volt, közülük a súlyos demenciával küzdő ellátottak száma 80 körüli (átlagosan 26%-os arány); a várakozók száma 2018-hoz képest (445 fő) növekszik, 2019-ben meghaladta az 500 főt, 2020-ban 484 fő volt. Az elmúlt évek jellemző tendenciája az is, hogy az átmeneti ellátásba, az időskorúak

gondozóházába egyre nagyobb számban kerülnek be olyan személyek, akik folyamatos ápolást, gondozást igényelnek, akiket lakókörnyezetükbe már visszahelyezni nem lehet, így hosszabb ideig, esetenként a végleges elhelyezés biztosításáig a gondozóházban tartózkodnak. Rendkívül magas ezen ellátási formánál is az ellátásra várók száma, 2017-től számuk évente 350 fő körül alakult (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata: 22), 2020-ban viszont már meghaladta a 400 főt is (431 fő). Éves szinten egyébiránt meghaladta a 100 főt is az ellátást igénybe vevők száma (EESZI adatszolgáltatása alapján 2021).

Az idősellátásban jellemző az egyházi jelenlét is Győrben. Mind a Szent Anna Otthon, mind az Evangélikus Szeretetház magas szintű bentlakásos ellátást nyújt a rászoruló idősek számára, kiegészítve ezzel az önkormányzati fenntartásban működő, EESZI által biztosított ellátásokat, szolgáltatásokat (HEP 2018: 223). A Szent Anna Otthont működtető „Szentlélek" Templom és Otthonfenntartó Alapítvány 5 telephelyen nyújt tartós bentlakásos ellátást, egy telephelyen átmeneti elhelyezésre van lehetőség (a 6 telephely közül kettő Győrújbaráton található). Összességében közel 500 férőhelyen biztosítják ezen intézményekben az idős emberek intézményes elhelyezését (462 férőhelyből 21 az átmeneti elhelyezés férőszáma). A kihasználtság az intézményekben magas, szinte mindenhol 90 százalék feletti, a várakozók száma az összes telephelyet együtt tekintve többszáz fő és növekvő tendenciát mutat, 2018-ban összességében 796 fő várt valamelyik intézménybe való bekerülésre, 2021-ben a várakozók száma közelíti a 900 főt (865); ebből az átmeneti elhelyezést nyújtó ellátásra több mint tízszeres a várakozók száma, 21 férőhelyre 2021 nyarán 231 fő várt (intézményvezető adatközlése alapján 2021).

A tendenciákból és az ellátásokra várakozók magas számából jól látható, hogy a város ellátórendszere együttesen sem tudja kielégíteni az idősek bentlakásos intézményei iránti igényeket.

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr

A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (HSSZ) integrált intézményi formában összesen 282 férőhelyen komplex ellátást nyújt a rászorulók számára. Az intézmény szolgáltatásait a hajléktalan emberek önkéntesen, rászorultságtól függően vehetik igénybe.

Az intézmény által biztosított szociális szolgáltatások az alábbiak, melyek férőhely kapacitását, ellátási egységenként, a *4.4. táblázat* mutatja:

- szociális étkeztetés,
- népkonyha,
- hajléktalanok nappali ellátása,
- hajléktalanok átmeneti ellátása,
- hajléktalanok rehabilitációs ellátása,
- ápolást-gondozást nyújtó hajléktalanok otthona,
- orvosi ellátás,
- téli krízisellátás: időszakos éjjeli menedékhely.

4.4. táblázat: A Hajléktalanokat Segítő Szolgálat által nyújtott ellátások/szolgáltatások és kapacitásuk

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (Székhely):	**Férőhelyek száma**
Alapszolgáltatás	
Nappali Centrum (9025 Győr, Szarvas u. 26–30)	
Népkonyha	70 adag/nap
Nappali Melegedő	60 férőhely
Időszakos Éjjeli Menedékhely	60 férőhely
Alapszolgáltatás (Avar u. 3.)	

Éjjeli Menedékhely	30 férőhely
Szociális étkeztetés	70 adag
Szakosított ellátás (Avar u. 3.)	
Átmeneti Szálló (Avar u. 3.)	150 férőhely
Átmeneti Szálló **(**külső telephely: Lajta u. 10.**)** – csak lakhatási szolgáltatás nyújtása	12 férőhely
Hajléktalanok Otthona	40 férőhely
Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona	50 férőhely
Egészségügyi ellátás	
Háziorvosi rendelő (Avar u. 3.; Szarvas u. 26–30. C, D. ép.)	

Forrás: Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata: 25; http://hssz.hu/szakmaiegysegek.

A szakmai tevékenység bonyolult, többszörösen összetett, területileg tagolt, komplex szerveződésben valósul meg, differenciált ellátási és szolgáltatási formák keretében. A kínált ellátási formák kihasználtsága éves szinten is általában 91–100 százalékos. Az utóbbi éveket (2018–2021) tekintve az éjjeli menedékhely esetében látható csökkenő kihasználtság, 2018-ban még 100%-os kihasználtság mellett működött ez az egység is, addig 2019-ben már csak 75,4%-os, míg 2020-ban 44,3%-os, 2021 első félévében pedig 28,9%-os volt a férőhelykihasználtság (HSSZ adatszolgáltatása alapján 2021). A 2020. évi jelentős visszaesésben feltehetőleg szerepet játszhatott a Covid-19 járványhelyzet. Ugyanakkor az időszakos éjjeli menedékhely esetében fordított tendencia érvényesült 2018 és 2020 között, míg 2018-ban a kihasználtság nem érte el az 50%-ot (44,6%), addig 2020-ban 86,7% volt.

Az intézményben fontos szempont az individuális szociális munka végzése, melyben elengedhetetlen a mentális gondozás, amely során szakemberek gondoskodnak az intézmény lakóinak mentálhigiénés ellátásáról, mindent elkövetve a testi-lelki aktivitásuk fenntartása és megőrzése érdekében, figyelembe véve a szolgáltatást igénybe vevők életkorát, képességeit, egyéni adottságait, egészségi állapotát és igényeit. A Hajléktalanok Otthona tartós bentlakásos részlegként az idős, illetve beteg embereknek nyújt ápolást és gondozást. Ide olyan hajléktalan személy vehető fel, akinek ellátása idős kora és egészségi állapota miatt átmeneti szálláshelyen már nem biztosítható. A Hajléktalanok Rehabilitációs Otthona az aktív, munkaképes korú, egészségi, pszichés és szociális állapotukban visszafordítható módon károsodott hajléktalan személyek elhelyezését szolgálja, az ellátottak számára védett munkahelyet biztosítanak. A hajléktalan személyek komplex rehabilitációs programja 3-5 év alatt zajlik le. Különös figyelmet fordítanak a lépcsőzetes kiléptetés megvalósítására és az utógondozásra is.

Az intézmény feladatának részét képezi 12 bérlakás működtetése is (Szarvas utca 26–30. alatt), melyek krízishelyzetben levő családok, személyek elhelyezését segítik. A szolgáltatás 1 évre vehető igénybe, mely szükség szerint 1 évvel meghosszabbítható. A krízislakások bérlői számára a HSSZ szakemberei fokozott támogatást, szakszerű és hatékony segítséget nyújtanak ahhoz, hogy társadalmi reintegrációjuk, illetve önálló lakhatásuk megoldása sikeres lehessen.

A hajléktalan ellátásba kerülők számára folyamatos az orvosi ellátás biztosítása. Ugyanakkor nehézséget jelent, hogy egyre több olyan ellátott érkezik a szállóra, akik egészségi problémáinak kezelése, figyelemmel kísérése meghaladja a dolgozók szakmai kompetenciáját. Gyakoriak az olyan súlyú mentális és fizikai korlátokkal járó betegségek, amelyek teljes mértékben akadályozzák az ellátandó személy önellátásra való képességét. Egyre nyilvánvalóbb, hogy az intézmény keretein belül egy külön 24 órás ápolási részlegre van szükség. Ez a Szociális szolgáltatástervezési koncepció felülvizsgálata során is megfogalmazott célja volt az intézménynek (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata).

Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő, három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését és gondozását biztosító intézmény.

Győrben az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat (a továbbiakban EBI) 13 bölcsődén keresztül látja el feladatát, Győr mellett 26 környékbeli településről is fogad gyermekeket. A 13 bölcsőde 2020. december 1-jétől összességében 690 férőhelyen biztosítja a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását (EBI adatszolgáltatása 2021). Az intézmények a település különböző városrészeiben találhatók, biztosítva ezáltal az egyenlőbb területi hozzáférést a Győrben lakók számára. Az elmúlt években több bölcsődében került sor felújítási munkálatokra, korszerűsítésre, Sziget városrészben pedig tervezés alatt áll egy új 84 férőhelyes bölcsőde építése. Az elmúlt években a bölcsődei ellátásra megnövekedett az igény (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata). A bölcsődék kihasználtsága közelíti a 100%-ot, a feltöltöttség gyakorlatilag 100%-os. Éves szinten a beíratott gyermekek száma meghaladja az ezer főt, 2018–2019-ben 1100 felett volt, 2020-ban 1002 (EBI adatszolgáltatása 2021), a csökkenés feltehetőleg a Covid-19 járványnak tudható be.

A kisgyermekek ellátása szakmai program alapján történik, melyek a bölcsődei gondozás-nevelés országos alapprogramjával összhangban, a helyi lehetőségekre, igényekre reflektálva készül. A szakmai programok fő területei a következők: anyanyelvi nevelés, vers, mese, báb, ének-zene, környezeti nevelés, mozgásfejlesztés, egészséges életmódra nevelés, hagyományőrzés, készségfejlesztés. Több bölcsődében működik „só-szoba" a gyermekek egészségének védelmében (Kodály Zoltán utcai, Cuha utcai, Ménfőcsanaki, Báthory utcai, Győrszentiváni, Kassák L. utcai). Van, ahol tornaszoba is szolgálja a mozgásfejlődés sokoldalú biztosítását (Cuha utcai, Mónus utcai). A városban van lehetőség a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek számára is bölcsődei elhelyezésére. A Türr István utcai bölcsőde speciális csoportján kívül több bölcsődében is gondoznak teljes integrációban sajátos nevelési igényű gyermekeket (Kodály, Kassák, Cuha, Kiskúti, Kígyó, Örkény, Zöld, Ménfőcsanak, Mónus), ellátásukra egyre nagyobb igény mutatkozik (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata).

Az önkormányzati fenntartású bölcsődék mellett több családi bölcsőde is nyújt napközbeni ellátást a kisgyermekeknek Győrben (pl. Égig Érő Fa Családi Bölcsőde a Montessori pedagógia jegyében Szabadhegyen, 24 férőhellyel; Tappancs NOOK Minibölcsi a Belvárosban, Csiperke Családi Bölcsőde a Kölyökvár Közhasznú Egyesület fenntartásában), illetve elérhetők alternatív gyermekfelügyeletek is (HEP 2018: 126-127).

Család- és Gyermekjóléti Központ

A családsegítést, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást a Család- és Gyermekjóléti Központ (CSGYK) biztosítja, amely az intézmény feladatellátás tekintetében négy részre strukturálódik:

- Alapszolgáltatási Csoport
- Hatósági Csoport
- Speciális Csoport
- Köznevelési Csoport
- illetve a szolgáltatások között önálló egységként jelenik meg az Adósságkezelési Tanácsadás.

Az Alapszolgáltatási Csoport a szociálisan rászorultak részére alapszolgáltatás keretében személyes gondoskodást nyújtó ellátást biztosít, családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás formájában. A családsegítés célja a szociális és mentális problémákkal, illetve krízishelyzettel küzdő személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, a helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. A szociális szakemberek szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást folytatnak, segítik az anyagi

nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást, adósság- és hátralékkezelési szolgáltatást nyújtanak, észlelő- és jelzőrendszert működtetnek, szervezik az adományok fogadását és osztását, adományközpontot működtetnek. A város négy pontján működnek az Alapszolgáltatási Csoport irodái: Belvárosban, Adyvárosban, Újvárosban és Marcalvárosban.

A családsegítés szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybevevők köre 2018–2020 között növekedett, 2018-ban 866, 2019-ben 1006, 2020-ban 1092 fő számára nyújtott ellátást az Alapszolgáltatási Csoport. Az együttműködési megállapodás nélküli igénybevevők száma ugyanakkor jelentős mértékben csökkent (2018: 1621 fő; 2020: 1148 fő). A veszélyeztetett gyermekek száma jelentős mértékben emelkedett 2018 és 2020 között (2020: 531 fő; 2018: 425 fő). A veszélyeztetett gyermekek elsősorban környezeti (nevelési probléma; szülők, család életvitele, munkanélkülisége; elégtelen lakáskörülmények, kortárs csoport negatív hatása, gyermek családon belüli bántalmazása stb.) veszélyeztetettség miatt kerülnek az Alapszolgáltatási csoport látóterébe, de magatartási (antiszociális viselkedés, tankötelezettség elmulasztása stb.), anyagi (családra vonatkozóan) és kisebb részben egészségi (tartós betegség, magatartás- vagy tanulási zavar stb.) veszélyeztetettség is jellemző (CSGYK adatközlése alapján 2021).

A Hatósági Csoport nemcsak Győr, hanem a Győri járás (35 település) teljes lakosságára kiterjedően látja el a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó, a gyermekek védelmére irányuló hatósági tevékenységekhez kapcsolódó esetmenedzselési feladatokat. Az ezen egység keretében dolgozó szakemberek (esetmenedzserek) a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó, hatósági intézkedést megelőző és követő segítő, valamint koordináló tevékenységeket végeznek. A gyermekek védelme, a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében speciális szolgáltatásokat szerveznek a szolgáltatást igénybe vevők köré, mikor az alapszolgáltatás keretében önkéntesen együttműködő egyénekkel és családokkal végzett szociális segítő munka nem vezet a kívánt eredményre. A Hatósági Csoport látókörébe kerülő, hatósági intézkedés nyomán gondozott gyermekek, fiatalok számának alakulását a *4.5. táblázat* mutatja, melyből látható, hogy mind a védelembe, mind a nevelésbe vett gyermekek száma kedvezőbben alakult az elmúlt években, csökkenő tendencia figyelhető meg.

4.5. táblázat: Hatósági intézkedés nyomán gondozott kiskorúak száma Győrben, 2018–2020 (fő)

Évszám	**Védelembe vett**	**Ideiglenes hatállyal elhelyezett**	**Nevelésbe vett**	**Utógondozás, szakellátásból kikerült**	**Összesen**
2018	194	6	255	16	*471*
2019	192	6	220	17	*435*
2020	131	5	219	23	*378*

Forrás: CSGYK adatközlése alapján 2021.

A Speciális Csoport keretében tanácsadói feladatok ellátása valósul meg Győr és a Győri járás területére kiterjedően. A tanácsadók célorientált, problémamegoldó tevékenységet folytatnak interperszonális segítségnyújtás formájában, amelyben a szolgáltatást igénybe vevő problémájának megértésében és megoldásában, önálló döntéseinek kialakításában, azok megvalósításában segítenek. A Speciális Csoport feladatai az alábbiak szerint strukturálódnak: szaktanácsadói szolgáltatások (pl. jogi tanácsadás, pszichológiai tanácsadás, fejlesztőpedagógiai tanácsadás, mediáció), terepen végzett szociális szolgáltatások (pl. utcai és lakótelepi szociális munka, kórházi szociális munka), közösségi terekben nyújtott információs tevékenység, csoportos foglalkozások és szabadidős programok szervezése (Sziget-kék Közösségi Tér, Közösségi Kávézó, Információs és Koordinációs Pont, ahol fogyatékosságügyi tanácsadást nyújtanak, ifjúsági információs és tanácsadó szolgáltatás), valamint kapcsolattartási

ügyelet és készenléti szolgálat biztosítása. A Speciális Csoport keretein belül biztosított szolgáltatások igénybevételének nagyságrendjét az ellátott személyek számára vonatkozóan a *4.6. táblázat* mutatja. Ami leginkább szembetűnő, hogy a pszichológiai tanácsadásban részesültek száma kiemelkedő mértékű növekedést mutat 2018 és 2020 között, másrészt jelentősen visszaesett a csoportmunka módszerének használata.

4.6. táblázat: A speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma (fő), 2018–2020 (fő)

Tevékenység	2018	2019	2020
Kapcsolattartási ügyelet	159	87	144
Utcai (lakótelepi) szociális munka	31	77	47
Kórházi szociális munka	138	147	132
Szociális diagnózis felvétele	–	27	33
Készenléti szolgálat (tevékenységek száma)	39	43	51
Jogi tanácsadás	185	189	157
Pszichológiai tanácsadás	179	223	289
Mediáció	22	18	56
Fejlesztőpedagógiai ellátás	24	22	24
Menekültekkel, oltalmazottakkal végzett tevékenység	17	52	27
Csoportmunka	113	41	18
Összesen	*868*	*883*	*927*

Forrás: CSGYK adatközlése alapján 2021.

A Köznevelési Csoport óvodai- és iskolai szociális segítői a köznevelési intézményekben végeznek egyéni, csoportos és közösségi szociális tevékenységet, valamint segítik, koordinálják a köznevelési intézmények gyermekvédelmi munkáját. Feladatukat Győrben és a Győri járás területén látják el. Munkájuk kiemelt célja a prevenció és a gyermekvédelmi és köznevelési intézmények közötti együttműködés hatékonyságának növelése. 2018 őszétől az intézmény feladatköre bővült a szünidei napközbeni gyermekfelügyelet biztosításának feladatával, amelynek keretében a CSGYK óvodai- és iskolai szociális segítői a tanítási szünetekben felügyeletet biztosítanak azon iskoláskorú gyermekek számára, akik szülei munkahelyi elfoglaltságuk miatt vagy szociális helyzetükből adódóan a tanítási szünetben a gyermek felügyeletét, étkeztetését nem tudják megoldani (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata). Az iskolai szociális segítő szakemberek a gyermekek mellett a szülők és a pedagógusok számára is biztosítják a segítségnyújtás, szakmai konzultációs lehetőségét.

4.2.2. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata által ellátási szerződéssel biztosított kötelező és önként vállalt szociális és gyermekjóléti feladatok

Halmozottan fogyatékos személyek nappali ellátása: MMSZ Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthona

Az EESZI-n kívül a Magyar Máltai Szeretetszolgálat is nyújt fogyatékos személyek számára nappali ellátást. Az MMSZ Gondviselés Háza Fogyatékosok Napközi Otthona ellátási területe nem csak Győr városa, hanem a Győri Többcélú Kistérségi Társulás településeire, illetve Ravazd, Pannonhalma, Tét, Győrszemere, Kajárpéc és Lébény településekre terjed ki ellátási szerződések és feladat-ellátási megállapodás alapján. Az engedélyezett férőhelyek száma 35. Az ellátottak közül 10 fő halmozottan sérült ellátása a győri önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján történik.

Az intézmény csoportbontással funkcionál: sérültségük jellege és súlyossága alapján differenciálnak, az egyik csoportban a mozgáskorlátozott és értelmi fogyatékos fiatalok, a másik csoportban a súlyos, halmozottan fogyatékos gyermekek és fiatalok ellátásával, fejlesztésével foglalkoznak. Az intézmény mozgásfejlesztést, gyógypedagógiai és pedagógiai

fejlesztést nyújt a fogyatékosok nappali ellátását igénybe vevők számára. Az ellátottak többségét férfiak, életkori szempontból pedig a 18-39 éves korcsoportba tartozók teszik ki. A férőhelyek kihasználtsága 100%-os (HEP 2018: 186). 2018-ban átlagosan 36 fő vette igénybe az ellátást, 2019–2020-ban 39 fő, 2021 első félévében 38 fő; 2020. év végén 4 fő, míg 2021. július 31-én 6 fő volt a várakozók száma (intézményvezető adatszolgáltatása 2021).

Gyermekek és családok átmeneti ellátása: Gyermekek és Családok Átmeneti Otthona

Győrben az önkormányzat kötelező feladatellátásának körébe tartozó gyermekek és családok számára nyújtandó átmeneti ellátást 2001-től közfeladat-ellátási szerződés keretében a Szt. Cirill és Method Alapítvány biztosítja Gyermekek- és Családok Átmeneti Otthona fenntartásával. Az intézmény krízishelyzetben nyújt bentlakásos szolgáltatást 3–18 éves korú gyermekek számára, illetve szülő és 18 év alatti gyermeke(i) számára. Az intézmény 40 férőhelyes, ebből 12 a Gyermekek Átmeneti Otthonához, 28 pedig a Családok Átmeneti Otthonához tartozik. Az intézmény a kezdetektől folyamatosan magas kihasználtsággal működik (HEP 2018: 217). A Családok Átmeneti Otthonában 2018–2020 között éves szinten 26–22 család, 48–44 gyermek vette igénybe az intézmény szolgáltatásait, 2021 első félévében 15 család, 30 gyermek volt az igénybe vevők száma. A Családok Átmeneti Otthona ellátási részen a bekerült családok gyakran kitöltik a rendelkezésükre álló maximális ellátási időt a kilépési lehetőségek, szolgáltatási formák hiánya miatt. Az ellátási idő lejártával még inkább korlátozottak a lehetőségek a biztos lakhatási feltételek megteremtésére. A Gyermekek Átmeneti Otthonában 2019–2020-ban éves szinten 15-15 gyermek vette igénybe a szolgáltatást, 2021 első félévében 10 fő. A beköltözések jellemző okai: magas arányú a hajléktalanná válás, az elégtelen lakhatási körülmények miatti beköltözés, továbbá sok anya kéri felvételét bántalmazás, hozzátartozók elől való menekülés miatt (intézményvezető adatszolgáltatása 2021).

A családok számára lakhatást, gyermekkel együttes elhelyezést, teljes, otthonszerű ellátást nyújt, illetve a szociális munka eszközeivel komplex családgondozást végezve közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében. Az intézmény törekszik arra, hogy a családok önállóságát fokozza, önellátásukat elősegítse. A szülő nélkül érkező gyermek számára az otthon teljes körű ellátást biztosít, valamint a gyermek családba történő visszahelyezésére törekszik (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata). 2005 óta a krízisellátásba is bekapcsolódnak, bántalmazott emberek számára nyújtanak Krízisotthon-szolgáltatást, amely külső, titkos telephelyen valósul meg 4 fő számára, minisztériumi finanszírozással. A krízisközpontban az ellátás időtartama 4 hét, de indokolt esetben maximum 8 hét. Az ellátás bérelt ingatlanban valósul meg. 2018-ban 44 fővel (20 esetet jelentett) dolgoztak a szolgáltatás keretein belül, 2019–2020-ban 33 fő jelent meg új bekerülőként a krízisellátásban, 2021 első félévében 18 fő (intézményvezető adatszolgáltatása 2021).

Támogató szolgáltatás

A támogató szolgáltatást, mely 2009-től kikerült a kötelező feladatok köréből, 2007. január 1-jétől ellátási szerződés keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálat biztosítja. Az ellátás fontosságára és a szükségletekre való tekintettel az önkormányzat 2009 után is megtartotta a szolgáltatást, mely olyan emberek segítésére fókuszál, akik támogatás nélkül nem tudnák megőrizni önálló életvitelüket. A szolgáltatás biztosításával elkerülhető az ellátottak izolációja, képessé válnak a külvilággal való kapcsolatok fenntartására. A szolgáltatás működtetése hozzájárul a mozgásukban sérült emberek esélyegyenlőségének biztosításához, illetve nélkülözhetetlen egyes szociális szolgáltatások (pl. fogyatékosok nappali ellátása) fenntartásához is. A támogató szolgáltatás célja, hogy a fogyatékos személyeket saját lakókörnyezetükben segítsék, életvitelük megkönnyítése elsődlegesen a lakáson kívüli

(köz)szolgáltatások elérésének segítésével, valamint önállóságuk megőrzése mellett a lakáson belüli speciális segítségnyújtás biztosításával. A szükségleteknek megfelelő szolgáltatások egy része ingyenesen (pl. tanácsadás, információnyújtás), másik része az ellátott jövedelmi helyzetéhez igazított térítési díj ellenében vehető igénybe (személyi szállítás, személyi segítés). A személyi segítés magában foglal(hat)ja az alapvető ápolási, gondozási feladatok ellátása mellett az otthoni felügyeletet, az ellátást igénybe vevő háztartásának vezetésében való közreműködést is. 2018. január 1-től gazdasági és szakmai szempontok figyelembevételével a bakonyszentlászlói és a mosonmagyaróvári szolgálatok integrálásával MMSZ Győr-Pannonhalma Járási Támogató Szolgálat néven működik (HEP 2018; Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata), ellátási területe 71 településre terjed ki. Győrben a szolgáltatást 2018–2019-ben 24–26 fő vette igénybe, 2020-ban 36 fő, 2021 első félévében 21 fő. Jellemzően inkább a szállítási szolgáltatásra van igény. Az elmúlt években a személyi segítségre vonatkozó igénybevétel csökkent, ugyanakkor egyre több idős ember keresi meg a Szolgálatot, „csak" időskori betegségekből kifolyóan azonban számukra az ellátást nem tudják biztosítani, mivel a szolgáltatás igénybevételének feltétele valamilyen fogyatékosság megléte (MMSZ adatszolgáltatása alapján 2021).

Utcai szociális munka

A közterületeken élő hajléktalan személyek ellátását biztosító utcai szociális munka szolgáltatást a Segítőház Alapítvány látja el az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján. 2012. január elsejétől az utcai szociális munka kikerült a kötelező önkormányzati feladatok közül, ugyanakkor a közterületen élő hajléktalan személyek biztonságos ellátása miatt a szolgáltatás biztosítása továbbra is szükséges (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata).

Pszichiátriai betegek nappali ellátása: Napközi-Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye

A pszichiátriai betegek nappali ellátását szolgáló intézmény, a Napközi-Pszichiátriai Betegek Nappali Intézménye a Baptista Szeretetszolgálat fenntartásában 2010. június 15-étől nyújt szolgáltatást a győri lakóhellyel rendelkező felnőtt, pszichiátriai betegséggel küzdő emberek számára. A gondozottak életvezetési problémákkal, megromlott egészségi állapottal, gyógyszerekkel kapcsolatos nehézségekkel, függőségekkel küzdenek, az intézmény kiemelt célja az ellátottak szociális kompetenciájának a javítása, közösségbe történő re-integrálása. A nappali ellátás 15 fő számára tud napközbeni, változatos elfoglaltságot biztosítani, az intézmény folyamatosan 100%-os kihasználtsággal működik (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció 2019. évi felülvizsgálata). Az intézmény adatszolgáltatása alapján elmondható, hogy éves szinten a megkötött megállapodások száma 31–33, napi szinten 14–16 fő veszi igénybe az ellátást.

Szenvedélybetegek nappali ellátása: Színes Fogadó Tér Szenvedélybetegek Integrált Intézménye

A szenvedélybetegek nappali ellátása 2018. június 2-án kezdte meg működését Győrben, hiánypótló szolgáltatásként a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szervezésében. A Színes Fogadó Tér Szenvedélybetegek Integrált Intézményében szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátása, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátása valósul meg. Az utóbbi ellátás célja, hogy a nappali ellátás szolgáltatásai a kliensek széles köre számára legyenek elérhetőek, és a szenvedélybetegségből adódó sokrétű problémára egyéni megoldások megtalálását segítse elő. Célcsoportjukat elsősorban a 18. életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő szenvedélybetegséggel (drog/kábítószer, alkohol, viselkedési függőség, dohány)

küzdők alkotják. Az ellátás igénybevétele önkéntes, az alábbi szolgáltatásokat nyújtják, melyek térítésmentesen vehetők igénybe:

- információnyújtás,
- csoportfoglalkozások (önismereti, felépülőben lévőknek),
- drop in szolgáltatás (beszélgetési, pihenési, józanodási lehetőség),
- szabadidő hasznos eltöltése (ping-pong, csocsó, társasjáték, rejtvényfejtés, olvasás, filmnézés)
- egyéni és családi konzultáció,
- segítségnyújtás szociális ügyintézésben,
- szakellátáshoz való hozzájutás segítése,
- tisztálkodási, mosási lehetőség,
- prevenciós programok szervezése.

A szenvedélybetegek alacsonyküszöbű ellátásának célja, hogy a szerhasználat szempontjából veszélyeztetett rizikó-csoportok, főképpen a 12–25 éves korosztály körében prevenciós tevékenységet végezzen, a kábítószer-használat gyakoriságát, illetve a hozzá kötődő pszicho-szociális és egészségügyi ártalmakat mérsékelje alacsonyküszöbű szolgáltatás segítségével. További cél, hogy a problémás szerhasználatot, illetve a szerhasználathoz nem kötődő mentális zavarokat (pl. magatartászavarok) és családi problémákat (pl. családon belüli erőszak) kiszűrjék és kezeljék, vagy a segítségre szoruló fiatalokat megfelelő ellátó helyre juttassák. Szolgáltatásaik:

- életvezetési tanácsadás
- konzultáció
- klubszerű foglalkozások
- önismereti foglalkozások
- kreatív foglalkozások
- filmklub
- KOMP kvíz
- sport és egészség foglalkozás
- információs, felvilágosító szolgáltatás
- ártalomcsökkentés
- beszélgetőórák
- állandó szabadidő eltöltési lehetőségek: csocsó, darts, kártya, társasjáték, pingpong
- korrepetálás
- telefonos információ szolgálat
- megkereső tevékenység (https://maltai.hu/szinester).

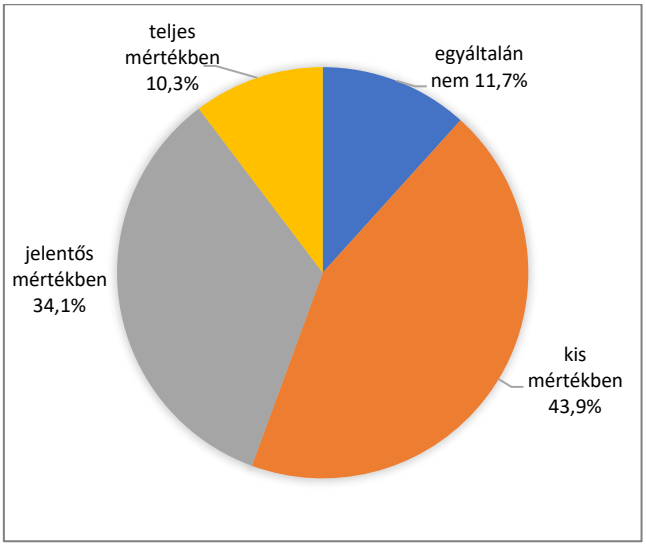
5. KÖRNYEZET-EGÉSZSÉGÜGYI HATÁSOK

A város környezet-egészségügyi hatásainak értékeléséhez egyrészt szekunder adatok másodelemzésére, másrészt az egészségkép kidolgozásához végzett lakossági véleményfelmérés primer adatainak elemzésére került sor. A másodelemzés során az egészségre ható főbb környezeti hatások közül a levegőminőség, a zaj- és rezgésterhelés, a vezetékes ivóvíz minősége, valamint a szennyvízkezelés, a hulladékkezelés, továbbá a klímaváltozással összefüggő egészség-kockázatok értékelése történt meg. A primer adatok elemzésével az egészségre ható főbb környezeti hatásokkal kapcsolatos lakossági vélemények is megjelenítésre kerültek.

5.1. A KÖRNYEZETI HATÁSOK ÁLTALI VESZÉLYEZTETETTSÉG SZUBJEKTÍV ÉRZETE

A környezeti hatások általi *veszélyeztetettség szubjektív érzetének* meghatározásához a válaszadók azon véleményének összegyűjtése adott alapot, hogy megítélésük szerint a környezeti ártalmak az egészségi állapotukat mennyire veszélyeztetik (*5.1. ábra*).

5.1. ábra: A környezeti hatások általi veszélyeztetettség szubjektív érzetének különbségei, %, 2021 (N=1815)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az adatok alapján megállapítható, hogy a válaszadók több mint fele (55,6%) a környezeti hatásokat nem tekinti az egészségét jelentősen veszélyeztető tényezőnek. Az általánosságban értelmezett környezeti hatásokra vonatkozó vélemények mellett a közvetlen lakókörnyezettel, valamint az azzal összefüggő nevesített környezeti hatásokkal kapcsolatosan is szerepeltek kérdések a felmérésben (*5.1. táblázat*).

5.1. táblázat: A lakással és annak környezetével kapcsolatos problémák, %, 2021

A problémák megnevezése	A problémát említők aránya
zajos a lakás környéke	20,7%
zavaró a szomszédok – állattartáson kívüli – tevékenysége	15,0%
a lakás mérete nem megfelelő	13,7%
szennyezett a levegő a lakás környékén	12,0%
rossz a lakás minősége (nyirkos, penészes, huzatos, sötét)	7,4%
zavaró a szomszédok állattartása	4,6%
nagyfeszültségű elektromos vezeték van a közelben	4,0%
ipari létesítmény van a lakás környékén	3,8%
szeméttelep van a közelben	1,7%
egyik probléma sem jellemző	51,9%

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Az általános vélemények mellett az egyes vizsgált problémák megítélése *lakóövezetenként szignifikáns eltéréseket mut*at. Az adott problémát legmagasabb és legalacsonyabb arányban említőemlítők lakóövezetenkénti megoszlását az *5.2. táblázat* mutatja.

5.2. táblázat: Az adott problémát legmagasabb és legalacsonyabb arányban említőemlítők városrészenkénti megoszlása, %, 2021

a problémák megnevezése	említés jellemzője	lakóövezet	a problémát említők aránya	p érték
zajos a lakás környéke	legmagasabb arány	Belváros	39,0%	**0,000**
	legalacsonyabb arány	Kertes lakóövezet	7,6%	
zavaró a szomszédok – állattartáson kívüli – tevékenysége	legmagasabb arány	Külső lakóövezet	20,1%	**0,001**
	legalacsonyabb arány	Kertes lakóövezet	14,7%	
a lakás mérete nem megfelelő	legmagasabb arány	Lakótelep	21,4%	**0,000**
	legalacsonyabb arány	Kertes lakóövezet	7,2%	
szennyezett a levegő a lakás környékén	legmagasabb arány	Belváros	27,2%	**0,000**
	legalacsonyabb arány	Kertes lakóövezet	5,8%	
rossz a lakás minősége (nyirkos, penészes, huzatos, sötét)	legmagasabb arány	---	---	**nem szignifikáns**
	legalacsonyabb arány	---	---	
zavaró a szomszédok állattartása	legmagasabb arány	---	---	**nem szignifikáns**
	legalacsonyabb arány	---	---	
nagyfeszültségű elektromos vezeték van a közelben	legmagasabb arány	---	---	**nem szignifikáns**
	legalacsonyabb arány	---	---	
ipari létesítmény van a lakás környékén	legmagasabb arány	Külső lakóövezet	8,2%	**0,000**
	legalacsonyabb arány	Belváros	2,2%	
szeméttelep van a közelben	legmagasabb arány	Külső lakóövezet	4,9%	**0,000**
	legalacsonyabb arány	Belváros	0,0%	
egyik probléma sem jellemző	legmagasabb arány	Kertes lakóövezet	61,7%	**0,000**
	legalacsonyabb arány	**Belváros**	**38,2%**	

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A környezet-egészségügyi hatások tekintetében az állapítható meg, hogy a város lakói általában nem érzékelik ezeket a hatásokat az egészségüket jelentősen veszélyeztető kockázatként. Ugyanakkor a lakóhelyek környékére jellemző környezeti hatások esetén a zaj, a levegőszennyezés, valamint a szomszédok zavaró tevékenysége jelent meg, mint a három legnagyobb arányban említett probléma.

5.2. LEVEGŐMINŐSÉG

A települések levegőminőségének alakulását alapvetően a gépjárművek által kibocsátott szennyezőanyagok, az ipari és mezőgazdasági termelőegységek általi kibocsátás, a lakossági fűtőberendezések általi kibocsátás, valamint a természeti hatások (erózió) eredményezte terhelés befolyásolja. Magyarországon a települések levegőminőség-vizsgálata az Országos Meteorológiai Szolgálat automata mérőhálózata által szolgáltatott adatok alapján történik. Az adatgyűjtés és értékelés a 6/2011 (I.14.) VM rendeletben meghatározott módszerek szerint, a 4/2011 (I.14.) VM rendeletben megadott egészségi határértékek, tájékoztatási és riasztási küszöbértékek, valamint a Légszennyezettségi Index figyelembevételével készül. Az értékelés alapját a mérőállomásokon mért kén-dioxid (SO_2), nitrogén-dioxid (NO_2,) nitrogén-oxidok (NO_x), szén-monoxid (CO), ózon (O_3), durva szálló por (PM_{10}), finom szálló por ($PM_{2,5}$), benzol (C_6H_6) szennyezőanyagok mérési adatai képezik.

Győr MJV területén a Szent István úton, valamint a Szigethy Attila út és az Ifjúság körút kereszteződésében került mérőállomás elhelyezésre[3]. A város levegőminőségi adatainak meghatározásához az ezeken a mérőpontokon mért értékek kerültek felhasználásra. A vizsgált időszak a 2016-2019[4] közötti időszak volt. Az elemzés a SO_2, NO_2, CO, O_3, PM_{10}, $PM_{2,5}$ és Benzol légyszennyező anyagok koncentrációjának értékeit[5] az egy órás átlagok alapján vizsgálta.

A város légszennyezettségi adatainak elemzése alapján feltételezhető, hogy a település levegőminőségét a termelőüzemek emissziója, valamint a gépjárműközlekedés és az épületek fűtőberendezései által kibocsátott levegőszennyező anyagok együttesen határozzák meg. Az egyes légszennyező anyagok éves átlagos koncentrációjának a vizsgált időszakon belüli változását az *5.2. – 5.7. ábrák* mutatják[6].

Az első vizsgált légszennyező anyag a *kén-dioxid*, amely jellemzően a fosszilis tüzelőanyagok égetése során kerül a levegőbe. A vegyület egészségre ártalmas határérték feletti koncentrációja szemirritációt, légzési nehézségeket, valamint szív- és érrendszeri problémákat okozhat, továbbá a már meglévő betegségek (asztma, allergia) tüneteit súlyosbíthatja. A kén-dioxid koncentrációja a vizsgált időszakban az egészségre veszélyes éves határértékhez képest jóval alacsonyabb szinteket mutat (*5.2. ábra*).

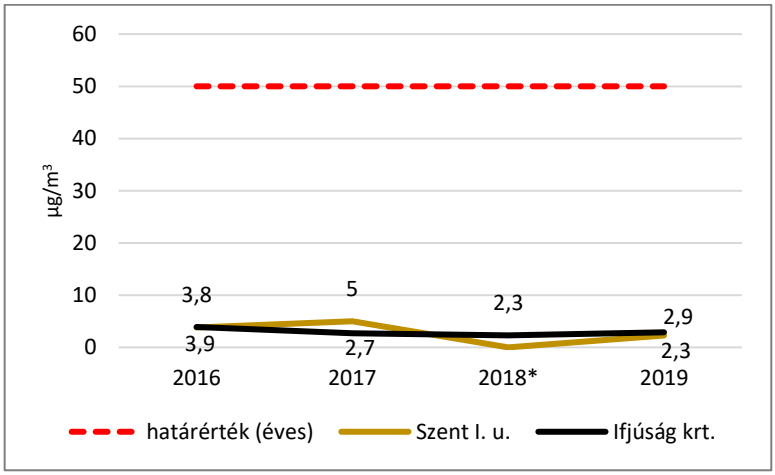
[3] A Szent István úton elhelyezett mérőállomás elsősorban a városi közlekedés okozta terhelés, míg a Szigethy Attila út és az Ifjúság körút kereszteződésében elhelyezett mérőállomás elsősorban a városi környezet okozta általános terhelés mérését szolgálja.

[4] A legutolsó rendelkezésre álló adat.

[5] Az elemzés a nitrogén-oxidok koncentrációjának vizsgálatára külön nem tér ki, mivel a nitrogén-dioxid koncentráció vizsgálata megfelelő információt szolgáltat ahhoz, hogy a szükséges környezet-egészségi vonatkozások megállapíthatók legyenek.

[6] Az „5.2. Levegőminőség” alfejezetben található diagramokban szereplő adatok forrását az Országos Meteorológiai Szolgálat automata mérőhálózata által mért adatok jelentik: http://www.levegominoseg.hu/ertekelesek (elérve: 2021.08.03.)

5.2. ábra: Kén-dioxid értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2018

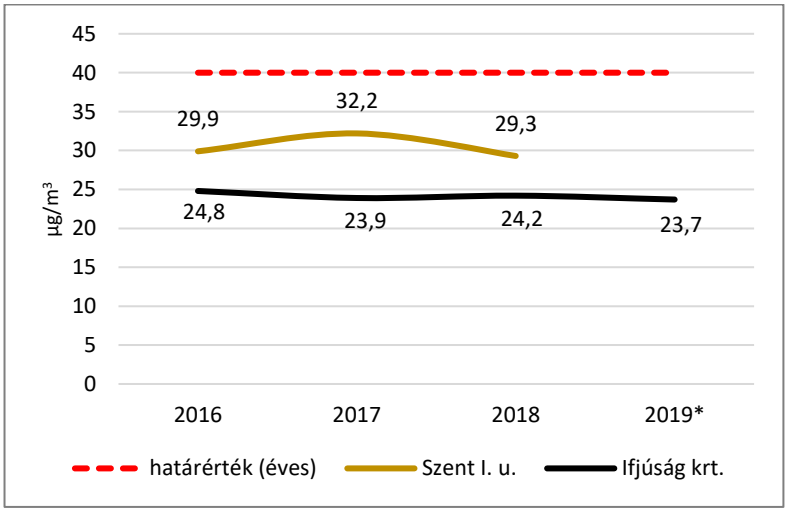

* A 2018. évre vonatkozóan a Szent I. úti mérőállomás esetében a kén-dioxidra nincs adat.

A kén-dioxid koncentrációt tekintve éves határérték-túllépés a vizsgált időszakban nem történt. Nem jelentkezett határérték túllépések sem az egy órás átlagok, sem a 24 órás átlagok esetében.

Az 5.3. ábra a *nitrogén-dioxid koncentráció* adatait mutatja. E vegyület általában nem közvetlenül kerül a levegőbe, hanem a nitrogén-oxidoknak a más anyagokkal történő légköri reakciói során alakul ki. A nitrogén-oxidok elsősorban a gépjármű-közlekedés és a gázfűtés égéstermékeiben találhatóak. A vegyület meghatározó egészségkockázatot jelent a légzőrendszerre, a már meglévő betegségek tüneteit jelentősen fokozhatja és lefolyását súlyosbíthatja. A nitrogén-dioxid koncentrációja a vizsgált időszakban az egészségre veszélyes éves határértéknél alacsonyabb szinteket mutat (*5.3. ábra*), de a gépjárműforgalom okozta terhelést a Szent István u. mérőpont adatai egyértelműen jelzik.

5.3. ábra: Nitrogén-dioxid értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2019

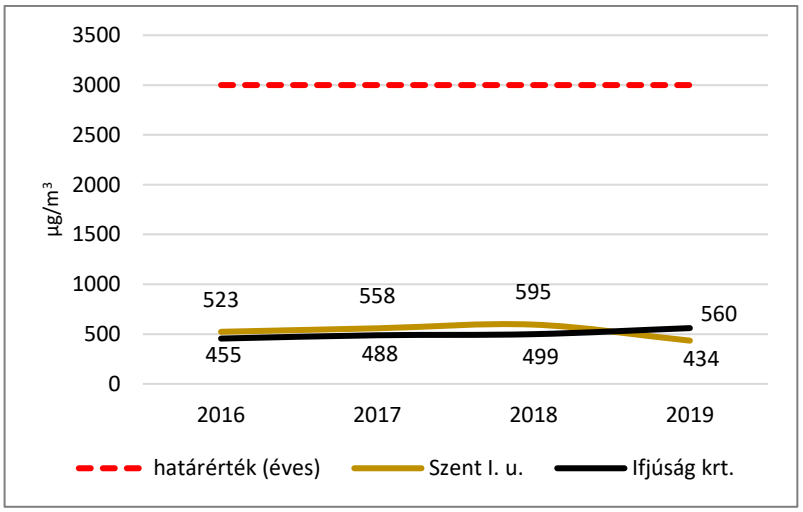
* A 2019. évre vonatkozóan a Szent I. úti mérőállomás esetében a nitrogén-dioxidra nincs adat.

Az egyórás határértékeket tekintve összesen 88 határérték-túllépés történt, de az éves határérték esetében határérték-túllépés a vizsgált időszakban nem volt.

A következő vizsgált légszennyező a *szén-monoxid*, amely elsősorban szintén antropogén tevékenységek (közlekedés, ipari tevékenység, fűtés) következményeként jut a levegőbe. Erősen mérgező gáz, amely jelentősebb terhelés estén fejfáját, alvászavart, eszméletvesztést, agyi károsodást okozhat, továbbá jelentősen fokozhatja a szívinfarktus kockázatát. A szén-

monoxid koncentrációja a vizsgált időszakban az egészségre veszélyes éves határértéknél alacsonyabb szinteket mutat (*5.4. ábra*).

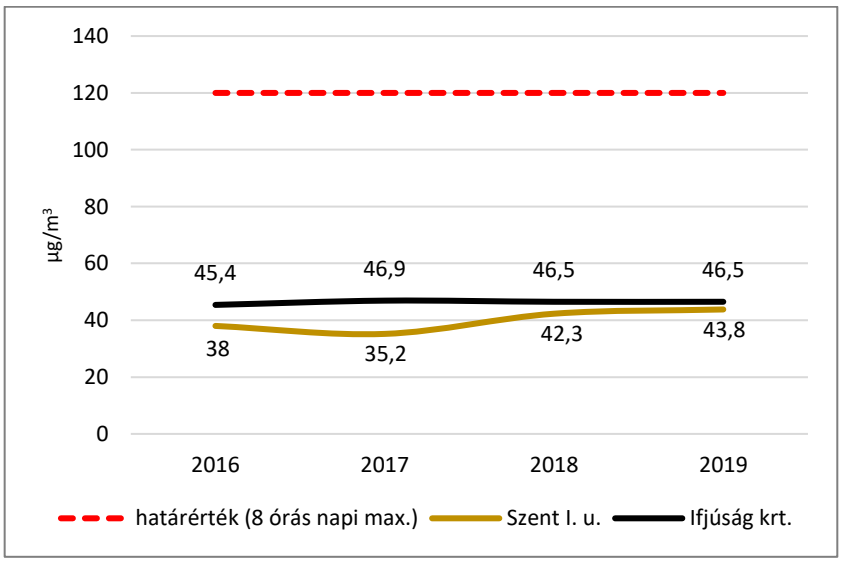
5.4. ábra: Szén-monoxid értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2016-2019

A szén-monoxid koncentrációt tekintve éves határérték-túllépés a vizsgált időszakban nem történt. Nem jelentkezett határérték túllépések sem az egy órás átlagok, sem a 24 órás átlagok esetében.

A városi környezetben *a levegő ózon tartalmát* (felszín közeli ózon) a nitrogén-oxidok és a szén-monoxid koncentrációja jelentősen befolyásolja. Mivel ezek a vegyületek elsősorban a gépjárművek és a fűtési rendszerek által kerülnek kibocsátásra, így az ózonkoncentráció e tevékenységek intenzitásától nagyban függ. A magas ózonkoncentráció légzőszervi megbetegedéseket okozhat, és a tüdő különböző fertőzésekkel szembeni ellenállóképességét csökkenti. A vizsgált időszakban az ózonkoncentráció Győrött jelentősen az egészségre káros határérték alatt maradt (*5.5. ábra*).

5.5. ábra: Ózon értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2016-2019

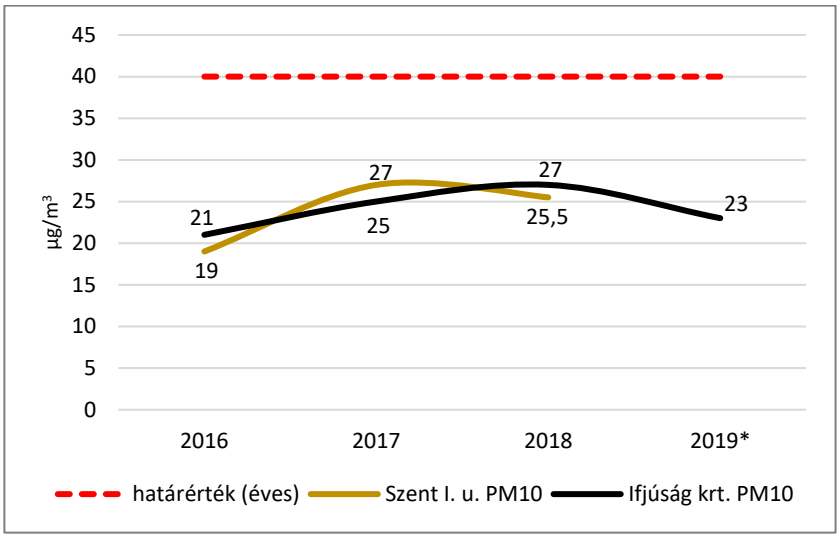

A vizsgált időszakban az ózon-koncentráció a napi 8 órás maximális határértéket 31 alkalommal lépte túl.

A *szálló por* az egészséghatásait tekintve jelentősen fokozza a légzőszervi betegségek kialakulásának kockázatát. Különösen veszélyes a finom szálló por ($PM_{2,5}$), mivel ezek a

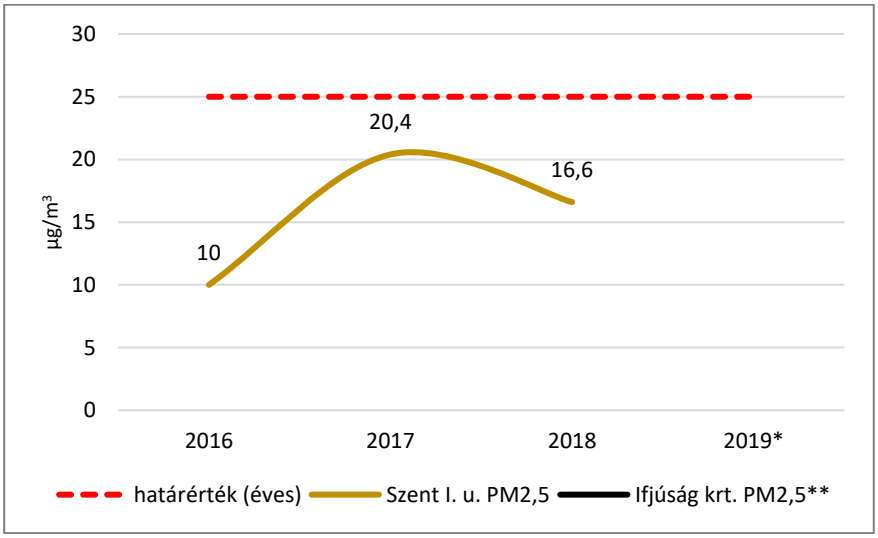
részecskék méretük miatt a tüdő hörgőibe is bekerülhetnek, és ott gyulladást és különböző betegségeket (silicosis, krónikus bronchitis stb.) okozhatnak. A durva szállópor (PM_{10}) szemirritációt, légzési nehézségeket valamint a légúti szervek gyulladásait eredményezheti. A város levegőjében a vizsgált időszakban mind a durva por (*5.6/a. ábra*), mind a finom por (*5.6/b. ábra*) koncentrációjának éves átlaga az egészségre veszélyes határérték alatt maradt.

5.6/a. ábra: Durva szálló por (PM10) értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2016-2019

* A 2019. évre vonatkozóan a Szent I. úti mérőállomás esetében a durva szálló porra nincs adat.

5.6/b. ábra: Finom szálló por (PM2,5) értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2016-2019

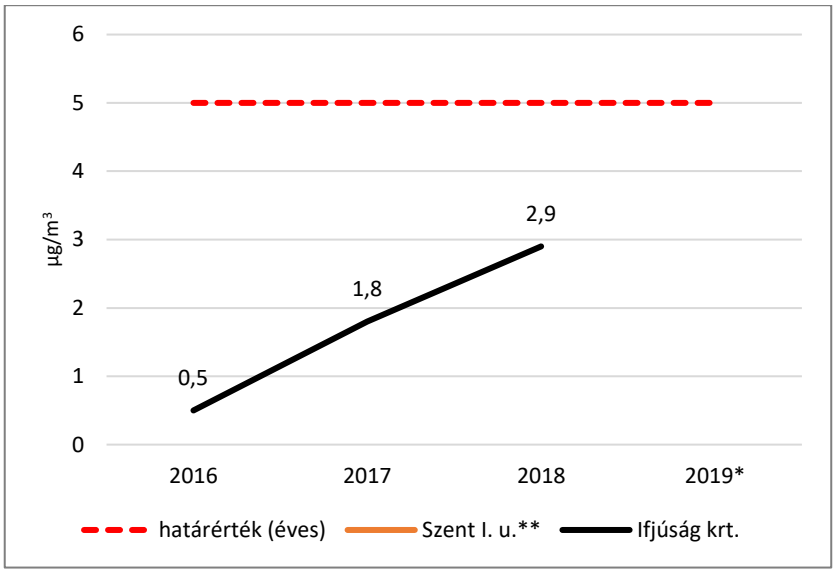
* A 2019. évre vonatkozóan a finom szálló por-koncentrációra nincs adat.
** A finom por ($PM_{2,5}$) mérése csak a Szent István úton elhelyezett mérőállomáson történik.

A szálló por-terhelést tekintve a durva por esetében a vizsgált időszakban 24 órás határérték túllépés 51 alkalommal fordult elő, ugyanakkor éves határérték-túllépés nem volt. A finom por esetében sem 24 órás, sem éves határérték-túllépés nem történt.

A levegőminőség meghatározásához mért adatok a *benzol koncentrációt* is tartalmazzák. A benzol aromás szénhidrogén, amely elsősorban a tökéletlen égési folyamatok – a városi környezetben kiemelten a benzinüzemű motorok működése – eredményeként jön létre. Erősen karcinogén vegyület, így számos daganatos megbetegedés kiváltó okaként azonosítható. A

vizsgált időszakban Győr városában a levegőben lévő benzol koncentrációja az egészségre veszélyes határérték alatt maradt (*5.7. ábra*), de az értéke emelkedő tendenciát mutat.

5.7. ábra: Benzol értékek éves átlaga mérőállomások szerint, 2016-2019

* A 2019. évre vonatkozóan a benzol-koncentrációra vonatkozóan nincs adat.
** A benzol-koncentráció mérése csak az Ifjúság körúton elhelyezett mérőállomáson történik.

A vizsgált időszakban a benzol-koncentráció vonatkozásában határérték túllépés nem történt.

Mindent összevetve, a vizsgált időszakban Győr város levegőminősége – a legmagasabb indexű komponens alapján megállapított légszennyezettségi index szerint – 2017. évben a „megfelelő", míg a többi években a „jó" minősítést kapta.

A levegőminőséggel kapcsolatos lakossági vélemények szerint a megkérdezettek 12%-a értékelte úgy, hogy a lakóhelye környékének levegője szennyezett. Ez a vélemény ugyanakkor városrészenként szignifikáns ($p \leq 0{,}000$) eltérést mutatott: a legnagyobb arányban (27,2%) a Belváros városrészben élők értékelték úgy, hogy a lakóhelyük levegője szennyezett, míg a legkisebb arányban (5,8%) a Kertes Lakóövezet városrészben élők képviselték ezt a véleményt. A lakóhelyük környékének levegőjét szennyezettnek értékelő válaszadók csaknem kétharmada (65,3%) továbbá úgy is érzékeli, hogy a saját egészségére a város környezeti ártalmai veszélyt jelentenek.

A város levegőjének tisztaságával általában a válaszadók több, mint fele (54,1%) bizonyult elégedettnek. A vélemények azonban városrészenként szignifikáns ($p = 0{,}004$) eltérést mutatnak: a Kertes Lakóövezet városrészben élők közel kétharmada (65,9%) a város levegőjének tisztaságával általában elégedett, míg a Belváros városrészben élők esetén ez a vélemény csak minden második (49,2%) személyre jellemző. A korcsoportok szerinti véleménykülönbségeket tekintve a levegő tisztaságával a legmagasabb arányban (66,5%) a 29 évesek és fiatalabbak korcsoportjának tagjai, míg a legalacsonyabb arányban (52,4%) az 50-59 éves korcsoport tagja elégedettek. A többi vizsgált háttérváltozó esetén a város levegőjének tisztaságára vonatkozó általános megítélés statisztikailag szignifikáns eltérést nem mutatott.

5.3. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

Győr város jelenleg is rendelkezik érvényes Zajvédelmi Intézkedési Tervvel. E dokumentum a stratégiai zajtérkép alapján a 2017. és 2022. közötti időszakra határoz meg a környezeti zaj- és rezgésterhelés csökkentését célzó feladatokat. A zaj- és rezgésterhelés csökkentése

egészségvédelmi szempontból meghatározó jelentőségű, mivel a folyamatos expozíció halláskárosodást, alvászavart és ennek következményeként számos anyagcserével, valamint szív- és érrendszeri problémával összefüggő krónikus betegség kialakulását idézheti elő. Ezen túlmenően e környezeti terhelés a mentális betegségek és a rossz közérzet kialakulásának, valamint az egyéni teljesítőképesség csökkenésének kockázatát is fokozhatja. A városi környezet okozta zaj- és rezgésterhelés elsősorban a gépjárműközlekedés intenzitásával áll összefüggésben. Ily módon az ezen expozíciót csökkentő aktív és passzív eszközök alkalmazása a levegőminőséget meghatározó kibocsátások alakulására is pozitív hatást gyakorolhat. Az Intézkedési Terv mind a közúti, mind a vasúti forgalommal összefüggő terhelés csökkentésére hangárnyékoló falak létesítését javasolja. A beavatkozások megvalósulása esetén a küszöbérték feletti expozíciónak kitett lakossok száma összességében mintegy 1200 fővel csökkenhet. Az Intézkedési Terv által javasolt kockázatcsökkentő beavatkozások között szerepel még továbbá a csendes területek számának és területének bővítése. Tekintettel arra, hogy e csendes területek bővítése elsősorban a városi zöldterületek bővülését eredményezné, e javaslat várható környezet-egészségi hatásai – a zajterhelés csökkenése mellett – mind a rekreációs lehetőségek bővülése, mind a helyi klimatikus viszonyok kedvező alakulása miatt is meghatározóan pozitív lehetne.

A *zaj- és rezgésterheléssel kapcsolatos lakossági vélemények* szerint a megkérdezettek 20,7%-a értékelte úgy, hogy a lakóhelye környéke zajos. Ez a vélemény ugyanakkor városrészenként szignifikáns ($p \leq 0{,}000$) eltérést mutatott: a legnagyobb arányban (39,0%) a Belváros városrészben élők értékelték úgy, hogy a lakóhelyük környezete zajos, míg a legkisebb arányban (7,6%) a Kertes Lakóövezet városrészben élők képviselték ezt a véleményt. A lakóhelyük környékét zajosnak értékelő válaszadók valamivel több mint fele (55,2%) úgy véli, hogy a saját egészségére a város környezeti ártalmai veszélyt jelentenek.

5.4. VÍZMINŐSÉG

5.4.1. Vezetékes ivóvíz

A települési ivóvízszolgáltatást tekintve a szolgáltatott ivóvíz minőségére vonatkozó elvárásokat a 201/2001. (X.25.) Korm. rendelet szabályozza. E jogforrás összesen 57 vízminőségi paraméter felső határértékét rögzíti. Győr városa és környékének vezetékes ivóvíz szolgáltatását a Pannon-Víz Zrt. végzi. A vezetékes ivóvíz minden városrészben elérhető. A 2019. évben összesen 61.529 lakossági, és 5.354 nem lakossági felhasználó vette igénybe a szolgáltatást, amely hozzávetőlegesen 98%-os rákötési arányt jelent[7]. Az ivóvíz minőségét a szolgáltató a saját akkreditált minőségvizsgáló laboratóriumában folyamatosan ellenőrzi. A vízminőségi adatokat a Pannon-Víz Zrt. Győr városrészeire vonatkozóan önálló táblázatokban közli[8]. Példaként az *5.3. táblázatban* közöljük a Győr-Belváros városrészen szolgáltatott *ivóvíz főbb vízminőségi mutatóit*.

[7] Forrás: Győr MJV Településfejlesztési Főosztály, Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat, 2019.

[8] A vízminőségi adatok a következő városrészek esetén állnak rendelkezésre: Bácsa, Gyárváros, Jancsifalu, Kisbácsa, Kismegyer, Likócs, Marcalváros I., Marcalváros II., Ménfőcsanak, Nádorváros, Pinnyéd, Révfalu. Az adatok letölthetők: https://www.pannon-viz.hu/cikk/vizminoseg_ellenorzes.html.

5.3. táblázat: Győr-Belváros városrész főbb vízminőségi mutatói, 2021

Vízminőségi jellemzők		2021. I. negyedév
nitrit (mg/l)	*határérték*	*0,5*
	helyi adat	<0,03
nitrát (mg/l)	*határérték*	*50*
	helyi adat	0,9
fluorid (mg/l)	*határérték*	*1,5*
	helyi adat	0,2
arzén (ug /l)	*határérték*	*10*
	helyi adat	<1
szulfát (mg/l)	*határérték*	*250*
	helyi adat	77,1
vas (mg/l)	*határérték*	*0,2*
	helyi adat	0,04
mangán (mg/l)	*határérték*	*0,05*
	helyi adat	0,02
ammónium (mg/l)	*határérték*	*0,5*
	helyi adat	<0,01
klorid (mg/l)	*határérték*	*250*
	helyi adat	22
nátrium (mg/l)	*határérték*	*200*
	helyi adat	13,2
kalcium (mg/l)	*határérték*	*nincs meghatározva*
	helyi adat	80
magnézium (mg/l)	*határérték*	*nincs meghatározva*
	helyi adat	30
összes keménység (CaO mg/l)	*határérték*	*min. 50, max. 350*
	helyi adat	189
Telepszám 22^{0}C-on (/ml)	*határérték*	*500*
	helyi adat	11
Enterococcusok száma (/100 ml)	*határérték*	*0*
	helyi adat	0
Escherichia coli-szám (/100 ml)	*határérték*	*0*
	helyi adat	0
Coliform-szám (/100 ml)	*határérték*	*0*
	helyi adat	0

Forrás: Pannon-Víz Zrt. adatai alapján, 2021

A *vezetékes ivóvíz* minősége szempontjából meghatározó elemeket tekintve megállapítható, hogy nincs egyetlen egy sem, amely esetén a mért érték a határértéket akár csak közelítené is. Az ivóvíz esetén közismerten egészség-kockázatot jelentő arzén- és nitrát-tartalom a megengedett határértéktől jelentősen elmarad. A szolgáltatott ivóvíz a keménységét tekintve közepesen kemény víz, ami élettani hatásait illetően inkább egészséges, mint káros: a kalcium a csontozat denzitásának megőrzését, így az oszteoporózis kockázatának csökkentését is segítheti és hozzájárul, hogy a felnőttek számára szükséges napi mintegy 800 mg-os bevitel természetes forrás igénybevételével lehessen megoldható. A vízkeménység másik jelentős meghatározója a magnézium, amelynek az idegekre és az izomzatra gyakorolt pozitív hatása érdekében szükséges 300-400 mg napi beviteléhez a vezetékes víz fogyasztása szintén hozzájárul. A kontaminált vizek által okozott fertőző betegségek kialakulását eredményező kórokozók számát tekintve a szolgáltatott víz minősége kifogástalan.

A városban szolgáltatott vezetékes ivóvíz minőségével a válaszadók fele (50,0%) bizonyult elégedettnek. A vélemények azonban iskolai végzettség szerint szignifikáns ($p \leq 0{,}000$) eltérést mutatnak: a legnagyobb arányban (88,7%) a felsőfokú végzettséggel rendelkezők, míg a legalacsonyabb arányban (75,5%) a középiskolai tanulmányaikat érettségi megszerzése nélkül befejező válaszadók voltak elégedettek. A többi vizsgált háttérváltozó esetén a városban szolgáltatott vezetékes ivóvíz minőségével való elégedettség statisztikailag szignifikáns eltérést nem mutatott.

5.4.2. Szennyvizek

A települési környezetben a szennyvizek okozta szennyezés elsődleges forrása – a havaria helyzeteket és az üzemzavarok hatását nem számítva – a szikkasztókból elszivárgó tisztítatlan szennyvíz, valamint az illegális szennyvízelhelyezés. Győr városában a folyamatos fejlesztések eredményeként a *közüzemi szennyvízhálózat* minden városrészben rendelkezésre áll. A 2019. évben összesen 61.529 lakossági, és 5.354 nem lakossági felhasználó vette igénybe a szennyvízcsatorna hálózatot, amely hozzávetőlegesen 98%-os rákötési arányt jelent[9]. Ily módon tisztítatlan szennyvizet sem az ipari termelők, sem a lakosság nem enged az élővizekbe, és a hálózatra történt rákötések okán a szikkasztókból való elszivárgás kockázata is jelentősen csökkenhetett. Mindezen intézkedések az ivóvízbázisok és a felszíni vizek védelmén keresztül jelentősen csökkentik a kontaminált vizek által okozott feko-orális úton terjedő fertőzések és járványhelyzetek kialakulásának esélyeit.

5.4.3. Csapadékvizek elvezetése

A csapadékvizek elvezetésével és hasznosításával kapcsolatos intézkedések a város által a felszíni vizek védelmében tervezett és megvalósított beavatkozásainak egyik prioritása. Az e területet érintő fejlesztések jelentősen javíthatják a belvizek és egyéb felszíni vizek okozta károk és egészségkockázatok csökkentését. Az elmúlt években már megvalósított intézkedések közé tartozik az Adyváros I. és II. tó hínártalanítása, miáltal a tározók eliszaposodása megelőzhető. A csapadékvíz-elvezetési rendszer fejlesztéseként valósult meg a Zólyom, Áldozat és Mező utcák csapadékgyűjtő csatornáinak megújítása, valamint a Pesti út és a Reptéri út csatlakozásánál kialakított, a Szent Vid út irányába induló új útszakaszhoz tartozó zárt csapadékelvezető csatorna kialakítása. A városi csapadékvíz-elvezetőrendszer további folyamatos fejlesztése a város Környezetvédelmi Programjában kiemelt feladatként szerepel[10].

A lakossági vélemények szerint *a városi csapadékvíz-elvezetési rendszer minőségével* a válaszadók 39,3%-a bizonyult elégedettnek. A vélemények azonban gazdasági aktivitás szerint szignifikáns (p = 0,011) eltérést mutatnak: a legnagyobb arányban (67,7%) a tanulók, míg a legalacsonyabb arányban (41,3%) az aktív foglalkoztatott válaszadók voltak elégedettek. A többi vizsgált háttérváltozó esetén a csapadékvíz-elvezetés minőségével való elégedettség statisztikailag szignifikáns eltérést nem mutatott.

5.5. TELEPÜLÉSI SZILÁRDHULLADÉK

A települési szilárdhulladék ártalmatlanításához kapcsolódó szolgáltatások a győri városüzemeltetési feladatok között évek óta prioritásként jelennek meg. A *nem megfelelően kezelt hulladékok okozta kockázatcsökkentés* magába foglalja – a rendőrséggel, a polgárőrséggel, valamint a mezőőri szolgálattal együttműködésben – az illegális hulladéklerakók felszámolására való törekvést, a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek a gyűjtőpontok folyamatos bővítésével történő javítását, továbbá a háztartási szilárdhulladék-gyűjtés és -ártalmatlanítás rendszerének fejlesztését. Ez utóbbi feladatokat illetően jelentett meghatározó segítséget a „Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás közszolgáltatási területén” elnevezésű projekt, amely KEHOP források felhasználásával tette lehetővé a hulladékgyűjtőhelyek számának és a gyűjtési kapacitások volumenének a növelését, az ehhez szükséges gépjárművek beszerzését, valamint a begyűjtött hulladék szakszerű ártalmatlanításához szükséges technológiai háttér és infrastrukturális feltételek kialakítását. A projekt keretében megtörtént a hulladékhasznosítás előkészítési rendszerének korszerűsítése, a

[9] Forrás: Győr MJV Településfejlesztési Főosztály, Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat, 2019.
[10] Forrás: Győr MJV Településfejlesztési Főosztály, Frissített Környezetvédelmi Nyilatkozat, 2019.

mechanikai-biológiai előkezelő-rendszer és a kiszolgáló üzemi kapacitások fejlesztése. Meghatározó feladatként valósultak meg a lakosság szemléletformálását célzó tevékenységek is annak érdekében, hogy a környezettudatos életvezetés a szelektív hulladékgyűjtést és a hatékony újrahasznosítást támogathassa. Ily módon Győr város jelenlegi hulladékgazdálkodási rendszere kiterjed minden egyes háztartásra, eleget téve a hatályos hulladékgazdálkodási és közegészségügyi jogforrások meghatározta feltételeknek, ideértve a települési szilárdhulladékokkal összefüggő egészségkockázatok minimalizálását is.

A *lakossági vélemények* szerint a megkérdezettek 1,7%-a értékelte úgy, hogy zavaró, hogy a lakóhelye környékén hulladéklerakó található. Ez a vélemény ugyanakkor városrészenként szignifikáns ($p \leq 0{,}000$) eltérést mutatott: a legnagyobb arányban (4,9%) a külső lakóövezetekben (főként Bácsán és Győrszentiványon) élők értékelték úgy, hogy a lakóhelyük környéként a hulladéklerakó problémát jelent, míg a legkisebb arányban (0,0%) a Belváros városrészben élők képviselték ezt a véleményt.

5.6. KLÍMAVÁLTOZÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ EGÉSZSÉGKOCKÁZATOK

A klímaváltozással összefüggő egészségkockázatok elemzése *a városi egészségkép-készítés új elemének tekinthető*. Az elmúlt mintegy két évtizedben számos új kihívás és megoldandó probléma irányította a szakmai és döntéshozói figyelmet az e területen megjelenő kockázatok kezelésének feladataira. Jelenleg is zajlik Győr város Klímastratégiájának kidolgozása, amely, mint stratégiai tervezési feladatvállalás a városvezetésnek a klímaváltozással összefüggő problémák megelőzése és kezelése iránti elköteleződését egyértelműen kifejezi. Ily módon a Városi Egészségfejlesztési Terv részeként szükséges kitérni mindazon intézkedések tervezésére, amelyek a reziliens helyi közösség kialakítása érdekében az egyéni és közösségi szinten megjelenő mitigációs és adaptációs folyamatokat támogatják.

E *feladatvállalások* során forduljon fokozott figyelem a lakóövezeti villámárvizek okozta kockázatok csökkentésére, a városi közterületek használatával összefüggésben az UV expozíció mérséklésére, a vektorok – főleg az invazív fajok – okozta betegségek terjedésének megelőzésére, a városi hőszigetek kialakulásának megakadályozására, a hőhullámok okozta többlethalálozás csökkentését támogató beavatkozások meghatározására és megvalósítására. Külön figyelmet érdemes továbbá fordítani a lakossági és közületi klímaberendezések okozta környezetterhelés monitorozására, valamint a klímaberendezések okozta egészségkockázatokkal kapcsolatos lakossági edukációra és a prevenciós lehetőségek közreadására. E problémakörbe tartozhatnak a nem megfelelően tisztított klímaberendezések okozta Legionella-fertőzés, az allergiás és egyéb légúti megbetegedések kockázatainak csökkentését célzó intézkedések, valamint az ízületi panaszok, megfázások, nyálkahártya-irritációk- és gyulladások.

A *lakossági vélemények* szerint a válaszadók több mint fele (58,7%) vélte úgy, hogy a klímaváltozás egészséghatásaival kapcsolatosan jelentős, vagy teljes mértékben tájékozott. A magukat tájékozottnak tartók között azonban korcsoportok szerint szignifikáns ($p \leq 0{,}000$) különbségek mutatkoztak: a legnagyobb arányban (71,0%) a 60-69 évesek korcsoport tagjai vallották magukat tájékozottnak, míg a legkisebb arányban (55,4%) a 29 évesek és fiatalabbak korcsoportjának tagjai. Az adatgyűjtés során arra is irányultak kérdések, hogy mennyire érzik a válaszadók fontosnak, hogy a klímaváltozás egészséghatásaival kapcsolatos jelenlegi ismereteiket bővítsék. A válaszok alapján az állapítható meg, hogy a témával kapcsolatos további ismeretszerzést a válaszadók több, mint fele (53,9%) tartotta fontosnak. E kérdés tekintetében az életkori különbségek szignifikáns eltérést nem eredményeztek.

A klímaváltozással összefüggő környezeti kockázatok csökkentése során *a városi zöldterületek nagysága és minősége* meghatározó szerepet játszik. A városi zöldfelületek minőségével a válaszadók mintegy fele (52,9%) volt elégedett. A lakosság elégedettsége azonban városrészenként szignifikáns ($p = 0{,}035$) eltérést mutatott: az elégedettek a legnagyobb

arányban (61,0%) a Lakótelep városrészben élők között, míg a legkisebb arányban (50,0%) a Belváros városrészben élők között fordultak elő. A zöldterületekkel való elégedettséget illetően a különböző iskolai végzettségű válaszadók véleménye szintén szignifikáns (p = 0,003) eltérést mutat: az elégedett válaszadók a legnagyobb arányban (78,4%) a legfeljebb 8 általános iskolai osztályt végzettek csoportjában találhatók, míg a legkisebb arányban (52,7%) a felsőfokú végzettségűek csoportjában. A gazdasági aktivitás különbségei ugyancsak szignifikáns (p = 0,043) véleménykülönbséget eredményeztek: a legnagyobb arányban (71,1%) a tanulók csoportjában találhatók a zöldfelülettel elégedett válaszadók, míg a legkisebb arányban (54,0%) az aktív foglalkoztatottak csoportjában. A többi vizsgált háttérváltozó esetében szignifikáns különbségek nem voltak kimutathatók.

A *városi közterület-használat* vonatkozásában a sétálóutcák ugyancsak meghatározó tényezők. A válaszadók több mint kétharmada (68,3%) elégedett a sétálóutcák minőségével. Az elégedettség mértéke azonban korcsoportonként szignifikáns (p = 0,026) eltérést mutat: az elégedettek legnagyobb arányban (78,2%) a 29 évesek és fiatalabbak korcsoportjának tagjai között, míg a legkiseb arányban (63,6%) a 70 évnél idősebbek korcsoportjának tagjai között találhatók. A gazdasági aktivitást tekintve az elégedettség szintén szignifikáns (p = 0,004) eltérést mutat: az elégedettek a legnagyobb arányban (78,4%) a tanulók csoportjában, míg a legkiseb arányban (66,1%) a nyugdíjasok csoportjában találhatók. A többi vizsgált háttérváltozó esetén a sétálóutcákkal való elégedettséget tekintve szignifikáns különbség nem mutatkozott.

A közterületek használatát *a közterületek tisztasága* jelentősen befolyásolja: döntő tényező abban a vonatkozásban, hogy mennyire szívesen tartózkodnak az emberek a közterületeken. A városi közterületek tisztaságával a válaszadók fele (50,1%) elégedett. Ugyanakkor a gazdasági aktivitást tekintve az elégedettség szignifikáns (p = 0,015) eltéréseket mutat: az elégedett válaszadók a legnagyobb arányban (62,2%) a tanulók csoportjában, míg a legkisebb arányban (45,2%) a nyugdíjasok csoportjában találhatók. A többi vizsgált háttérváltozó esetén a közterületek tisztaságával való elégedettség szignifikáns különbséget nem mutat.

6. ÉLETMÓD, ÉLETMINŐSÉG, SZOCIÁLIS HELYZET

6.1. LAKÁSVISZONYOK, LAKÓKÖRNYEZET

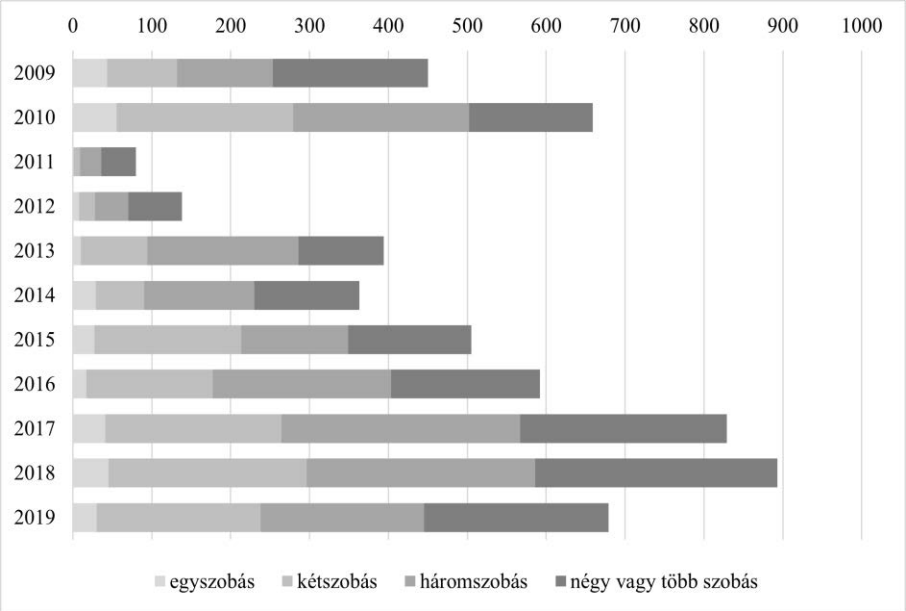
A város lakásviszonyairól a legbővebb információkat a Népszámlálás erre vonatkozó adattáblái nyújtanak. Tekintettel arra, hogy a legutolsó lezajlott népszámlálás 2011-ben történt, a 2021-es adatfelvétel pedig a járványhelyzet miatt elhalasztásra került, így a 2014-es Egészségképben bemutatott részletes adatoknál frissebb információ nem áll rendelkezésre. A továbbiakban a KSH TEIR adatbázis ide vonatkozó adatai jelennek meg, illetve mindez kiegészítésre került a 2021-es online adatfelvétel eredményeivel.

6.1.1. Lakásállomány

A város *lakásállománya* dinamikusan növekedett az elmúlt tíz év során. A 2011-es Népszámlálás 57 749 darab lakóegységet tartott nyilván, aminek kevesebb mint 9 %-a nem volt lakott. Az azóta eltelt 8 évben a lakások száma 7%-kal nőtt a városban, 2017-ben elérte a 60 000-et, míg 2019-ben a győri lakások száma már 61 717 darab volt. A 100 lakásra jutó lakók száma ezzel párhuzamosan fokozatosan csökkent: a népszámlálás évében ez az érték 235 volt, 2019-ben pedig csak 217. Ez az érték az országos (218 fő), a régiós (225 fő), a megyei (235) és a járási (235 fő) értékeknél is alacsonyabb volt 2019-ben.

Az *új lakásépítések* üteme a 2011-es holtpont óta, amikor nem épült egyszobás lakás Győrben és kétszobásból is csak 9-et adtak át, az összes átadott lakás száma pedig 80 volt, folyamatos növekedést mutat a városban. A 2010-es magas szintet 2017-ben sikerült újra elérni, majd meghaladni. 2019-ben a 2010-es évhez hasonló számú, 679 új lakást adtak át (*6.1. ábra*).

6.1. ábra: Újonnan épült lakások száma szobaszám szerint Győrben 2009-2019 (db)

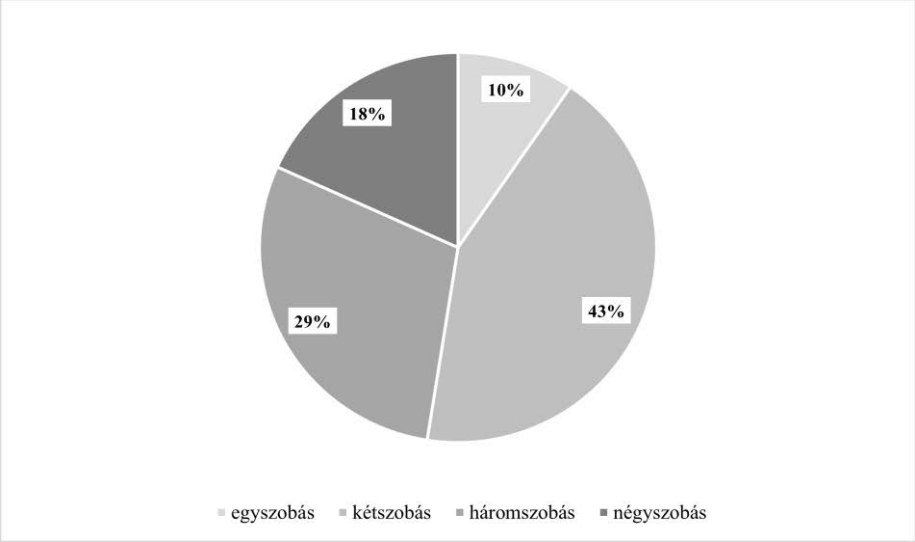

Forrás: KSH TEIR alapján szerkesztette Tóth P.

Az új lakások építése kapcsán kijelenthető: a nagyobb méretű, több szobás lakások építése növekedett meg jelentősen a vizsgált időszakban. A teljes lakásállományban a négy, vagy annál több szobával rendelkező lakások aránya egy százalékkal 18%-ra nőtt 2019-ben 2012-höz képest, a kétszobás lakások aránya pedig ugyanekkor ugyanennyivel csökkent. Ennek ellenére

a lakásállományban döntően még napjainkban is túlnyomórészt kétszobás lakások találhatók (a teljes lakásállomány 43%-a ide tartozik), ezt háromszobás lakások követik 30%-os aránnyal (*6.2. ábra*).

6.2. ábra: Lakásállomány összetétele szobaszám szerint Győrben 2019-ben (lakásállomány: 61717 *db lakás %)*

Forrás: KSH TEIR alapján szerkesztette Tóth P.

Az újonnan épülő lakások túlnyomó többsége többszintes, többlakásos formában épített lakás, ezek teszik ki az újonnan épülő lakások háromnegyedét. További egynegyedhez közeli érték a családi házas formában épített lakások számaránya, a fennmaradó csekély számú lakás pedig csoportházas, illetve lakóparki formában épül. A lakóparki lakások aránya folyamatosan növekszik az újonnan épített lakások között, 2019-ben már megközelítette az 5%-ot.

Az újonnan épített lakások átlagos alapterülete 2019-ben 73 m^2 volt. A teljes lakásállományban egyre kisebb mértékben van jelen az önkormányzati tulajdonú lakások száma, tíz év alatt 502 lakással csökkent ez az állomány. 2019-ben 4293 önkormányzati tulajdonú lakás volt Győrben, ami a teljes lakásállomány 7%-át tette ki. Az önkormányzat átlagosan 200-230 millió Forintot költ a tulajdonában lévő lakások javítására és karbantartására. Az elmúlt tíz évben (2009-2019 között) 36 önkormányzati tulajdonú lakás épült a városban.

A *győri lakások közműellátottsága* szinte teljesnek mondható, a közcsatorna-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 2019-ben 94,3% volt, míg a győri lakásállomány 96,5%-a vezetékes vízzel is ellátott. A melegvíz-szolgáltatás hálózata a győri lakások kicsivel több mint egyharmadánál elérhető (36,3%), míg a távfűtésbe bekötött lakások aránya eléri 40,9%-ot, de ez az érték egy fokozatos csökkenés eredménye. Az összkomfortos lakások aránya 2011-ben, a népszámlálás évében 80,4%-ot tett ki.

A 2011-es népszámlálás 135, lakcímmel nem rendelkező hajléktalant regisztrált Győrben. A megyeszékhely közterületein élő hajléktalan emberek létszámáról viszonylag kevés adat áll rendelkezésre, de nagyságrendileg kb. 400-500 főről beszélhetünk (HEP 2018:47). A városban a korábbi évekhez hasonló szinten mozog a hajléktalanok száma. Megváltozott viszont a hajléktalan populáció összetétele: az életkor vonatkozásában a fiatal felnőttek és az idős személyek aránya nőtt lényegesen, az egészségi állapot területén aggasztóan növekedett a szűkebb értelemben kórházi ellátást nem, „csak” ápolást igénylő rászorulók száma, a nemek megoszlása területén masszívan emelkedik a nők részaránya, addiktológiai jellemzők vonatkozásában szinte teljesen és ellenőrizhetetlenül jelen van a dizájner drogok széles kínálata, etnikai vonatkozásban pedig két szolgáltatás – az éjjeli menedékhely és az átmeneti szálló –

esetében jelentősen emelkedett a roma nemzetiségűek aránya (Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció Felülvizsgálata, 2019: 26).

6.1.2. A lakásállomány városrészenkénti jellemzői

A győri lakásállomány városrészenként történő bemutatására friss adatok felhasználásával nincsen mód, így a 2011-es népszámlálás adatsorát szükséges használni, ami már a 2014-ben elkészített, korábbi Egészségképben is szerepelt. A laksűrűség Győrben a belvárostól kiindulva és attól távolodva folyamatosan növekszik. Kivételt képez ez alól Újváros, ami a belváros szomszédságában található, laksűrűsége mégis magas, illetve a város külső peremén elhelyezkedő, de meglehetősen gyéren lakott Sárás településrész (*6.1. táblázat*).

Az *önkormányzati tulajdonú lakások* aránya ma már csak 7%-ot tesz ki, 2011-ben ez az arány még magasabb volt. Az önkormányzati bérlakások aránya Sárás, Sziget és Belváros városrészekben a legmagasabb.

A *lakások komfortfokozatában* is jelentős eltérések tapasztalhatók a különböző városrészekben. Külön kiemelendő ebben a tekintetben a külterületeken élők helyzete. Messze itt a legmagasabb az alacsony komfortfokozatú lakások aránya az összes városrész között. Ezekről a területekről kevés információ áll rendelkezésre, azonban az elmondható róluk, hogy nagyon változatos alapfunkciójú területek és a rendszerváltás óta végbement ún. külterületi szuburbanizáció kapcsán nagyon megugrott az itt élők száma. A fentnevezett folyamatban Győr élenjár, így olyan helyeken épültek, vagy a már meglévő ingatlan felújításával jöttek létre állandó lakhatásra kiválasztott lakások, ahol korábban ez nem volt jellemző. Ezen területek lakossága sokszor eltérő problémákkal és nehézségekkel kell, hogy megküzdjön, mint a belterületen elhelyezkedő lakások tulajdonosai (Vasárus 2018).

Második helyen egy patinás belterületi városrész, Újváros szerepel az alacsony komfortfokozatú lakások arányában. Ebben az esetben a városrehabilitációs programok és a nagyfokú dzsentrifikáció hatásai valószínűleg kimutatásra kerülnek majd a következő népszámlálás adatsoraiban.

Jelentős *ingatlanfejlesztések* történtek az elmúlt 10 évben a város számos pontján, a korábban jellemzően családi házas övezetekként számontartott városrészekben többszintes, többlakásos társasházak épültek (Révfalu, Bácsa, Szabadhegy), illetve beépítetlen övezetekben, vagy barnamezős területek rekultivációja során jöttek létre új városrészi elemek (Szitásdomb, Kismegyer, Pinnyéd, Sziget – Olimpiai lakópark, Ménfőcsanak). Néhol a fejlesztői akarat és érdek érvényesült, így a beépítettség magas, az elérhetőség és a kiszolgáló infrastruktúra pedig kezdetleges vagy nem is épült ki ezeken a területeken, aminek hosszú távon érvényesülnek a negatív hatásai.

6.1 táblázat: A lakásállomány főbb mutatói városrészenként.

Városrész	Laksű rűség	Alacsony komfortfokozatú lakások aránya	Lakások szobaszám szerint (az összes lakás %-ában)				Önkormányzati tulajdonú lakások aránya (%)
			1	2	3	4 vagy több	
Belváros	1,78	3,9	15,8	44,8	28,1	11,4	16,3
Sziget	1,97	6,7	28,3	47,4	16,3	8,0	19,5
Nádorváros	2,00	1,4	12,0	53,6	24,7	9,6	7,0
Gyárváros	2,02	1,4	13,0	66,8	14,6	5,7	13,6
Adyváros	2,03	1,1	4,9	71,6	22,3	1,2	11,5
Külterület	2,08	19,3	39,9	38,0	17,8	4,3	1,5
Jancsifalu	2,09	2,0	7,2	50,4	27,2	15,2	1,3
Sárás	2,26	3,5	23,5	48,8	18,8	8,8	22,4
Szabadhegy	2,29	1,2	4,5	44,4	27,6	23,6	5,5
Ipari Park	2,33	5,9	13,5	29,6	30,6	26,3	2,0
Városrét	2,41	0,0	15,8	41,3	35,3	7,6	6,0
Révfalu	2,45	1,5	11,1	27,4	31,5	30,0	5,9
Marcalváros 1	2,49	0,5	5,5	43,3	41,7	9,5	5,6
Újváros	2,52	13,4	17,8	38,7	25,8	17,6	13,9
Marcalváros 2	2,58	0,4	14,7	24,8	54,4	6,1	4,8
Kisbácsa	2,58	3,5	4,4	27,9	31,6	36,1	0,0
Gyirmót	2,62	2,3	1,2	22,8	36,9	39,2	0,4
Pinnyéd	2,64	3,1	4,7	24,3	26,0	45,0	0,0
Ménfőcsanak	2,64	2,2	1,7	19,8	36,4	42,1	0,1
Bácsa	2,73	1,0	1,7	16,8	22,4	59,1	0,7
Likócs	2,73	2,1	4,2	20,1	36,0	39,6	0,0
Győrszentiván	2,74	3,3	2,6	19,5	37,1	40,8	0,1
Kismegyer	2,74	2,5	8,8	19,4	27,1	44,7	7,4
Összesen	*2,24*	*2,7*	*10,0*	*44,2*	*28,8*	*17,0*	7,9

Forrás: KSH Népszámlálás 2011

6.1.3. Lakáskörülmények, lakókörnyezet

Az alábbiakban a 2021-es online lakossági adatgyűjtés során összegyűjtött információkkal egészül ki a hiányos hivatalos statisztikai háttér. Az itt alkalmazásra kerülő városrészi lehatárolásokat és lakóövezeti csoportokat az 1. fejezet módszertani összefoglalója és a 4. melléklet táblázata ismerteti.

A *lakóingatlanok átlagos alapterülete* 79,58 m^2 a város egészét tekintve. A legnagyobb átlagos alapterület a családi házas övezetben Bácsán (122,9 m^2) és Kismegyeren (117,8 m^2) mérhető, a legalacsonyabbak pedig a lakótelepeken Marcalvárosban (60,1 m^2), a József Attila-lakótelepen (59,72 m^2) és Adyvárosban (55,26 m^2). A győri átlagos alapterület értéke alatti átlagokkal bírnak a lakótelepek mellett a belső, régi városrészek: Nádorváros (70,09 m^2), a Belváros (69,7 m^2), Sziget (66,9 m^2) és Gyárváros (65,49 m^2) is.

Az *átlagos háztartás mérete* Győrben 2,75 főt jelent, ezen átlagos győri háztartásméret felett a kertes lakóövezetek lakói élnek átlagosan nagyobb háztartásokban. Az átlagos háztartásméret esetében a legmagasabb átlagértékekkel Győrszentiván (3,5 fő), Kismegyer (3,48 fő) és

Gyirmót (3,47 fő) rendelkeznek, a legkisebb átlagos háztartásmérettel pedig Gyárvárosban (2,37 fő) és a József Attila lakótelepen (2,14 fő) lehet találni.

A háztartásméretet a lakások alapterületéhez viszonyítva Győrben egy lakosra átlagosan 34 m^2 jut. Ezen érték a legkisebb a lakótelepeken Adyvárosban, Marcalvárosban, illetve Sziget városrészben. Sziget városrész átalakulását mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy míg a két lakótelepi beépítésű városrészben az egy lakosra jutó alapterület nem változott 2013-hoz képest (26 m^2), addig Sziget értéke (31 m^2) már közelít Pinnyédéhez. A legnagyobb egy lakosra jutó átlagos alapterület Bácsán és Likócson mérhető, mindkét városrészben 40 m^2 felettiek a számolt értékek (44-42 m^2).

A győri lakosok többsége meg van elégedve a várossal, mint lakóhellyel. Egy tízpontos skálán a város élhetősége a válaszadók értékelése alapján átlagosan 7,68 pontot ért el, az értékek mediánja 8 volt. A kérdésre adott értékeléseket lakóövezetenként megbontva az átlagértékek 7,96 és 7,53 között szóródnak. A legelégedettebbnek a belvárosi lakosok bizonyultak, őket követik, hasonló elégedettségi szinttel a lakótelepeken és a kertes lakóövezetben élők (7,78). A legelégedetlenebbnek pedig külső lakóövezetek lakói bizonyultak, megelőzve a belső lakóövezetek lakosságát. Ugyanezen értékelések városrészekre történő lebontásában a legelégedettebbek Gyirmót és Kismegyer lakói, a legelégedetlenebbek pedig a gyárvárosi és az újvárosi lakosok.

A *lakóhellyel kapcsolatos problémák* közül a kérdőív kilencet nevesített. A megkérdezett 1976 győri lakos több min fele (53,4%) nem jelölt be egyetlen, a lakókörnyezettel kapcsolatos problémát sem. A válaszadók közel egynegyede egy zavaró problémát jelölt meg, 12,2%-uk pedig kettőt, a fennmaradó 9% pedig hármat vagy többet. Városrészi bontásban Gyárváros, Adyváros és a Belvárosra jutott átlagosan a legmagasabb problémaszám (1,39-1,15), míg a legkevesebb Gyirmót, Likócs és Kismegyer esetében volt (0,3-0,2).

Ahogy az már korábban is láthatóvá vált (5.1. fejezet) a bejelölt problémák közül *a legnagyobb arányú említettséget* a zajos környék érte el, a lakók egyötöde nyilatkozott úgy, hogy lakásában problémaként érzékeli a zajt. Második helyen, 15%-os említettséggel a szomszédok által végzett zavaró tevékenységek szerepelnek, ezt követi a lakás méretéből származó problémakör, ami egyaránt jelenthet túl nagy vagy túlságosan kicsi lakhelyet (*6.3. ábra*). A legkisebb problémaként a szeméttelep közelsége jelent meg a válaszok között, ami érthető, hiszen mind a hulladékudvarok, mind a szeméttelep többségében a lakott területektől elkülönítve működik.

A győri lakosság Győr városával kapcsolatos elégedettsége mellett Győrben, illetve adott esetben *az egyes városrészekben elérhető és igénybe vehető szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségi szintek* is felmérésre kerültek külön kérdéssorban. Az egyes szolgáltatások között öt az egészségüggyel, kettő a sportolási és rekreációs lehetőségekkel, a fennmaradó 12 item pedig a közlekedéssel, a közbiztonsággal az utakkal, utcákkal, a zöldterületekkel és egyéb infrastrukturális elemekkel kapcsolatosan mérte az elégedettséget. Nem csupán az elégedettség, avagy az elégedetlenség szintje, de az adott szolgáltatást megítélni nem tudók aránya is szemléletes az egyes elemek esetében (*6.4. ábra*). A felsorolt elemek közül a legnagyobb arányban az ivóvíz minőségével elégedettek a győri lakosok, a válaszadók 83%-a valamennyire elégedett a városban fogyasztható vízzel. Hasonlóan magas elégedettségi arányt ért el a bevásárlási lehetőségekkel kapcsolatos kérdés is, hiszen a győriek 80%-a elégedettnek vallotta magát ezzel kapcsolatosan. Az összképet azonban rontja, hogy a bevásárlási lehetőségekkel elégedettek aránya nagyon fluktuál az egyes városrészek esetében. Bácsán csak az ott lakók kicsit több, mint fele (51%) elégedett, itt a legkisebb az elégedettség, ezt követik az alábbi városrészek: Kisbácsa/Sárás, Pinnyéd, ahol 60% alatt van a valamilyen formában elégedettek aránya. A legnagyobb elégedettség ebben a témában Kismegyeren és a József Attila lakótelepen volt mérhető, ahol az elégedettek aránya 90%-nál is magasabb volt.

6.3. ábra: Lakással kapcsolatos problémák említettsége a győri lakosok körében (N=1976, %)

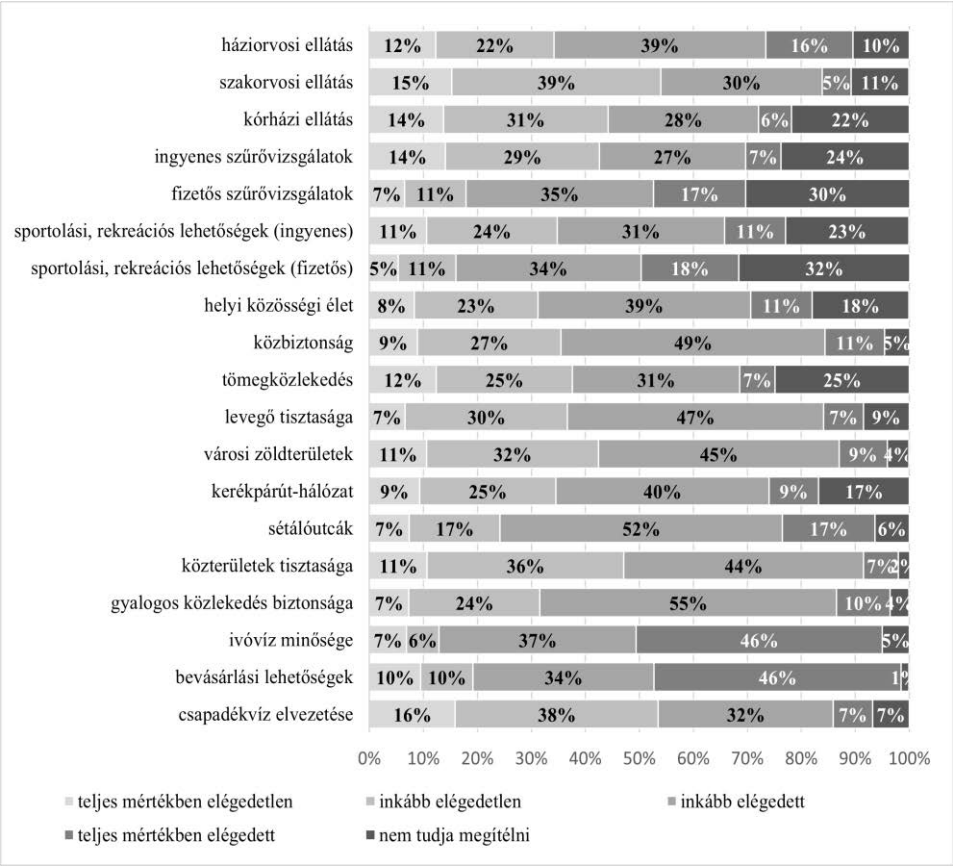

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Ami *az egészségügyi ellátást és szolgáltatásokat* illeti: a legnagyobb elégedetlenség a szakorvosi ellátással van a városban, ebben az esetben a válaszadók 54%-a elégedetlen, illetve a csapadékvíz elvezetés mellett itt találhatók a legnagyobb arányban a teljes mértékben elégedetlenek az összes kérdés tekintetében. A szakorvosi ellátást követi a kórházi ellátás, amivel a győri lakosok 44 százaléka elégedetlen, ezt követik az ingyenes szűrővizsgálatok, amivel a megkérdezettek 42%-a elégedetlen. A háziorvosi ellátás kapcsán pedig már csupán 34% a szolgáltatással elégedetlenek aránya. Ebben az esetben a településrészi adatoknak is van relevanciája, hiszen ez az az egészségügyi ellátási típus, amit a lakóhelyükhöz közel szoktak igénybe venni a lakosok. A skála két végpontja ebben az esetben Likócs, ahol az elégedetlenek aránya 56% és a József Attila lakótelep, ahol csupán 14%. A győri átlagos elégedetlenségi szintet jóval meghaladó elégedetlenség volt mérhető a háziorvosi szolgáltatásokkal kapcsolatosan Újvárosban, Kisbácsán/Sáráson, Győrszentiványon, Adyvárosban és Szigetben, míg Bácsán és Pinnyéden az átlagot kicsit meghaladó a szolgáltatással elégedetlenek aránya.

A csapadékvíz elvezetés és a közterületek tisztasága voltak még azok az elemek, amik kapcsán nagyobb mértékű elégedetlenség volt mérhető. Előbbi esetében az elégedetlenek aránya eléri a 54%-ot, míg az utóbbi esetében a 47%-ot. Városrészi összehasonlításban a csapadékvíz elvezetés kapcsán az alábbi városrészek esetében magasabb az elégedetlenek aránya a Győr városi átlagnál: Nádorváros, Győrszentiván, Ménfőcsanak, Gyárváros. A közterületek tisztasága kapcsán pedig az alábbi városrészekben haladta meg nagyobb mértékben az elégedetlenek aránya a városi átlagot: Likócs, Gyárváros, József Attila lakótelep, míg Marcalváros, Nádorváros, Győrszentiván, Pinnyéd, Szabadhegy, Újváros városrészekben kisebb mértékben.

6.4. ábra: Elégedettség a városban igénybe vehető szolgáltatásokkal kapcsolatosan a győri lakosok körében (%)

Megjegyzés: a „nem tudja megítélni” válaszkategória magas értéke sok esetben abból is fakadhat, hogy az így válaszolók vélhetően nem vették igénybe a szolgáltatást.

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

6.2. ISKOLÁZOTTSÁG, KÉPZETTSÉG

A győri lakosság iskolázottsági mutatóinak alakulásáról nem alkotó teljes kép, hiszen az utolsó, teljes iskolázottsági adatokat a 2011-es Népszámlálás tartalmazta. Ezen adatok elemzése és részletes bemutatása már korábban megtörtént a 2014-ben közreadott Egészségkép megalapozó vizsgálati anyagában. Az ott megfogalmazott és leírt, az iskolai végzettség által meghatározott győri társadalmi rétegződést meghatározó főbb külső tényezők: nagyvárosi jellegű település, a felsőoktatási központ hatása, ha lehet még erőteljesebb. Az országostól eltérő iskolázottsági mutatók: a magasabb érettségizett és diplomás lakók aránya, illetve az alacsonyan kvalifikáltak kisebb számaránya nagy valószínűséggel napjainkban is jellemzi Győr városát. 2011-ben a város minden negyedik lakója rendelkezett felsőfokú diplomával, ami akkor 10%-kal haladta meg az országos átlagot.

Az *iskolai alapú társadalmi rétegződés* városrészi alakulásával kapcsolatban egy 2013 végén Győrben lefolytatott, 3038 fős, több szempontból (kor, nem, városrész) reprezentatív lakossági lekérdezés eredményei szolgálhatnak a népszámlálási adatoknál frissebb összefüggésekkel. A válaszadói mintában a legmagasabb iskolai végzettség adatai a következőképpen alakultak a 18 évnél idősebb városlakók körében: nyolc általános vagy kevesebb 12%, szakmunkásképző 22%, szakközépiskola vagy technikum 29%, gimnázium 11%, főiskola 16%, egyetem 9%. A 2013-as felmérés összevont városrészi megoszlásait a *6.2. táblázat* tartalmazza.

6.2. táblázat: Iskolai végzettség megoszlása az egyes városrészekben 2013-ban (%)

Városrészek	8 általános vagy kevesebb (%)	középiskola érettségi nélkül (%)	középiskola érettségivel (%)	felsőfokú (%)	Összesen (%)	Megkérdezettek száma (fő)
Belváros	6,6	23,7	43,2	26,6	100	241
Újváros-Sziget-Pinnyéd	23,8	27,3	29,4	19,5	100	282
Révfalu	4,1	10,7	42,6	42,6	100	169
Bácsa-Kisbácsa-Sárás	10,3	20,5	36,5	32,7	100	156
Gyárváros-Likócs	16,3	23,3	39,5	20,9	100	129
Győrszentiván	17,4	23,2	38,8	20,5	100	224
Nádorváros	11,0	20,8	42,1	26,1	100	356
Adyváros	11,5	23,0	42,3	23,2	100	392
Marcalváros	12,3	29,7	40,2	17,9	100	408
Szabadhegy-Kismegyer-József Attila lakótelep	10,3	17,1	48,7	23,9	100	339
Ménfőcsanak-Gyirmót	9,1	17,1	44,3	29,6	100	287
GYŐR ÖSSZESEN	12,1	22,1	41,1	24,7	100	2983

Forrás: Győri Ipari Körzet kutatás 2013 lakossági felmérés adatai alapján szerkesztette: Tóth P.

A *felsőfokú végzettséggel rendelkezők* aránya Révfalu, Bácsa és Kisbácsa városrészek esetében a volt legmagasabb (Sárás kapcsán a kis elemszám miatt az itt számolt érték nem mérvadó, a 2011-es Népszámlálás adataiban pedig ebben a városrészben volt a legkisebb a diplomások aránya). A Révfalu esetében számolt diplomás arány több mint kétszerese az Újváros-Sziget-Pinnyéd városrészekben mért aránynak. Ugyanitt az érettségizettek aránya is jóval a győri átlag felett van. Ezzel szemben az alacsony végzettséggel rendelkezők dominálnak ugyanebben a három városrészben. Kiemelkedik közülük Újváros városrész, ahol a maximum nyolc általánossal rendelkezők aránya a lakosság negyedét teszi ki. Gyárváros és Likócs szintén azon városrészek közé tartoznak Győrben, ahol az alacsonyabb végzettségű lakosság aránya nagyobb, mint a városi átlag.

A közoktatás szerkezeti átalakulása 2016-tól történt meg Magyarországon, ami a későbbiek folyamán az iskolai végzettségből fakadó rétegződés alakulásának bemutatását jelentősen megnehezíti majd.

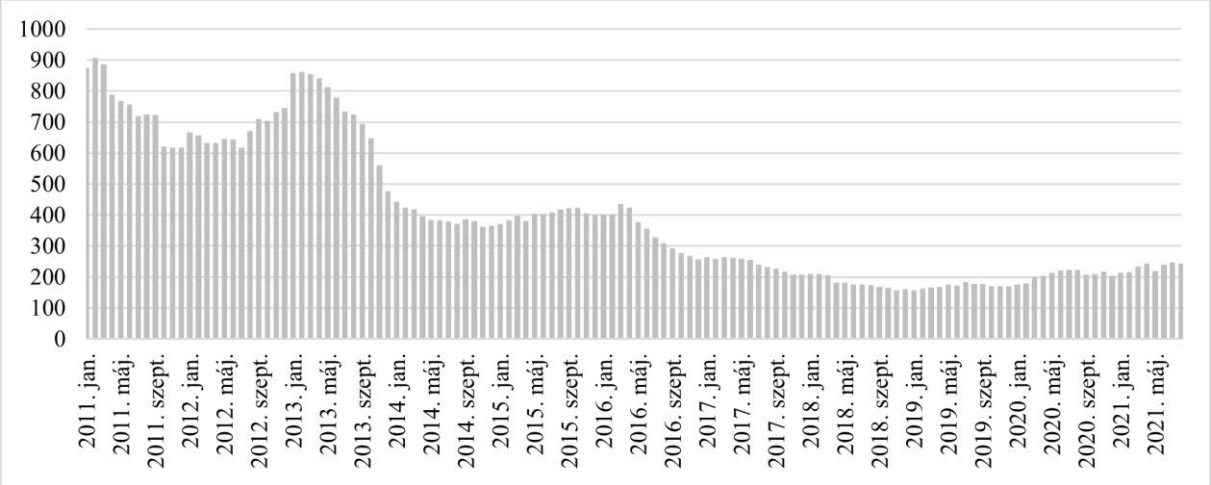
6.3. FOGLALKOZTATOTTSÁG, MUNKANÉLKÜLISÉG

Országos összehasonlításban, és más magyarországi megyei jogú városok adataival összevetve a foglalkoztatás mértéke Győrben kiemelkedőnek tekinthető. Az *aktivitási rátával* kapcsolatos legutolsó pontos települési adatok a 2011-es népszámlálásból származnak, ami alapján az aktív korosztályban *a foglalkoztatottság mértéke* Győr városában 61,9% volt, ez az érték akkor jelentősen meghaladta az országos mutatót (55,4%). A teljes népességre vonatkoztatva a győri aktivitási ráta 2011-ben 47,9% volt Győrben.

A magas aktivitási és foglalkoztatási ráta eredményeként *a munkanélküliségi ráta* is alacsonynak mondható a városban, a mindenkori magyar munkanélküliségi rátától rendre három ponttal tér el átlagosan. A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők száma egy 2013-as ugrást követően fokozatosan csökkent a városban. A mélypontot 2018-ban érte el, amikor összesen csupán 157 főt tartottak nyilván az álláskeresőkkel kapcsolatos statisztikák. Az álláskeresők száma a járványhelyzet egyes hullámai során meghozott korlátozó

intézkedésekkel párhuzamosan növekedett majd csökkent az elmúlt másfél év során. Az utolsó rendelkezésre álló adat a 2021. augusztusi 244 fős adat, ami a 2017-es állapotoknak felel meg (*6.5. ábra*). Az elmúlt öt évet figyelembe véve a nyilvántartott álláskeresők aránya a munkaképes korú népességen belül 1,14 (2018) és 1,61 (2020) százalék között ingadozott a városban. A tartós munkanélküliek aránya általában 30-35 százalék között mozgott, a pályakezdő munkanélküliek aránya pedig 4-6 százalék között szóródott az elmúlt öt évben.

6.5. ábra: 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők számának változása Győrben 2011. január és 2021. augusztusa között fő)

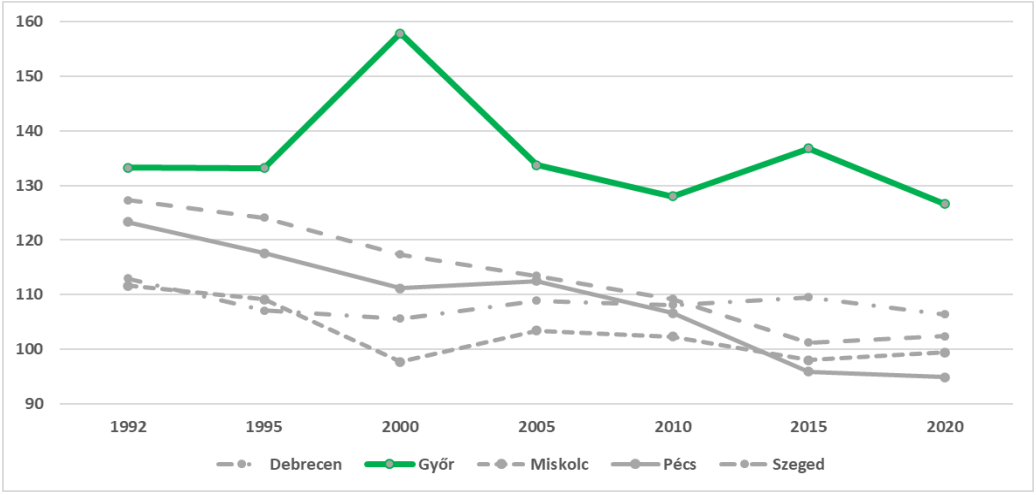
Forrás: ITM alapján szerkesztette: Tóth P.

6.4. JÖVEDELMI VISZONYOK, SZUBJEKTÍV ÉLETMINŐSÉG

6.4.1. Jövedelmi helyzet

Az egy lakosra jutó jövedelem tekintetében az összesített adatok azt mutatják, hogy a győri *lakosság anyagi helyzete* országos összehasonlításban átlag felettinek mondható, a magas jövedelemszint stabilnak tekinthető. Amennyiben a jövedelemszintet a többi hazai regionális központ adataival hasonlítjuk össze, ugyancsak tetten érhető Győr kedvező helyzete; az elmúlt tíz év nem hozott lényeges változást ebben a tekintetben (*6.6. ábra*).

6.6. ábra: Az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem alakulása az öt hazai regionális központban, 2010-2019 (az országos átlag százalékában)

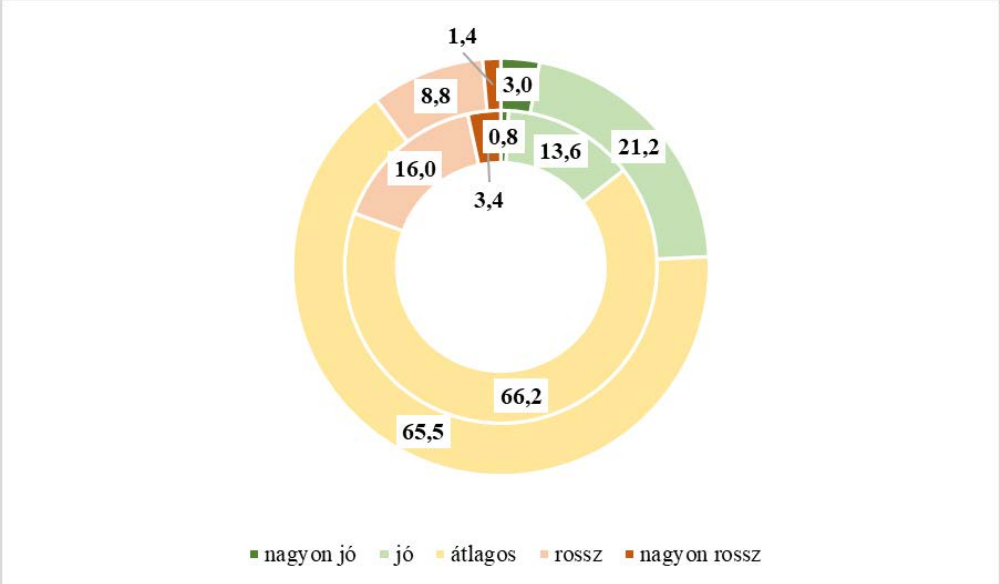
Forrás: NAV SZJA adatbázis adatai alapján szerkesztette Páthy Á.

6.4.2. Szubjektív anyagi jólét

A jövedelmi egyenlőtlenségek vizsgálatához pontos adatok nem állnak rendelkezésre, a lakossági kérdőíves adatfelvétel folyamán a szubjektív anyagi helyzet vizsgálata történt meg két módon; a háztartás anyagi helyzete ötfokozatú, míg a válaszadó saját anyagi életszínvonala tízfokozatú skálán került felmérésre. A *háztartás anyagi helyzetével* kapcsolatban általánosságban az mondható el, hogy a megkérdezettek közel kétharmada (66%) átlagos értékelést adott; a háztartás anyagi helyzetét átlag alattinak besorolók aránya 10%. A 2013-ban, az előző egészségkép készítését megalapozó lakossági felmérésben hasonló módon feltett kérdés eredményeivel való összehasonlításban az látható, hogy némileg kedvezőbb lett 2021-re a háztartás anyagi helyzetének megítélése oly módon, hogy az átlagos anyagi helyzetben lévők aránya hasonló maradt, viszont annyiban megfordult a helyzet, hogy az anyagi helyzetüket átlag felettinek tekintők aránya növekedett (*6.7. ábra*). Mivel a 2021-es online kérdőíves felmérés nem tekinthető reprezentatívnak, az eredmények összevetése ebben az esetben csak jelzés értékű.

A *háztartás anyagi helyzetének megítélésében* több esetben szignifikáns eltérések tapasztalhatók a szocio-demográfiai háttér jellemzői mentén. Kiemelhető ezek közül a lakóövezetek közötti eltérés; a belvárosban az átlag feletti, a lakótelepeken pedig az átlag alatti jövedelemmel rendelkezők aránya szignifikánsan magasabb a teljes városra jellemző átlagértéknél. Városrészek szerinti bontásban a Belváros mellett a Bácsán, Kismegyeren és Szabadhegyen élők látják az átlagosnál kedvezőbbnek háztartásuk anyagi helyzetét. A háztartásméretet tekintve megmutatkozik, hogy az egyszemélyes háztartások helyzete a leginkább kedvezőtlen; ez jelentős mértékben összefügghet azzal is, hogy az egyszemélyes háztartásokban túlnyomórészt időskorúak élnek (az ilyen háztartások válaszadóinak 52%-a 60 év feletti), így a munkajövedelemmel rendelkezők aránya is alacsonynak tekinthető (49% a teljes mintában mutatkozó 69%-hoz képest).

6.7. ábra: A válaszadók megoszlása a háztartás anyagi helyzetének szubjektív megítélése alapján, 2013 (belső kör); 2021 (külső kör), százalék

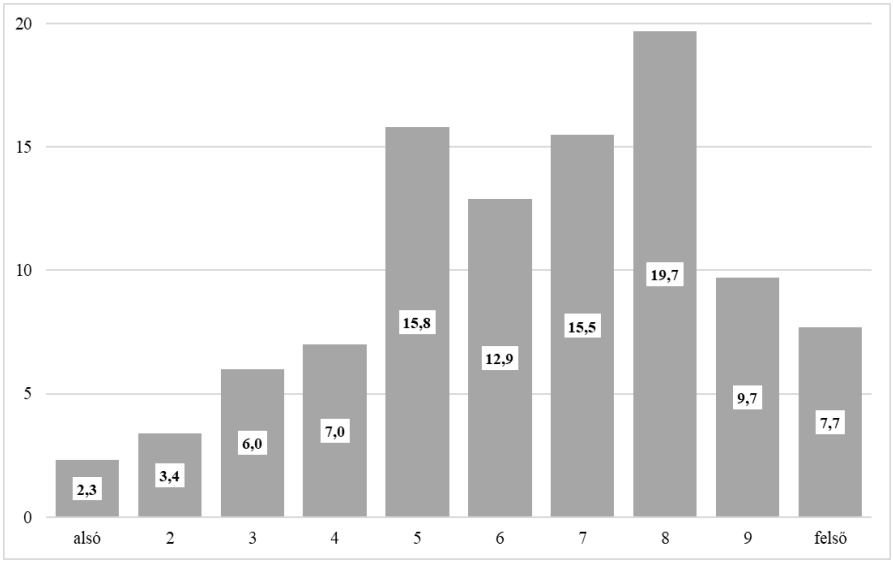
Forrás: Lakossági kérdőíves adatfelvétel Győr MJV Egészségképének megalapozásához, 2013; 2021

A *személyes anyagi életminőség megítélése* tekintetében elmondható, hogy a válaszadók mintegy kétharmada anyagi tekintetben a középrétegbe sorolja magát (*6.8. ábra*). A háztartás anyagi helyzete, illetve a saját életszínvonal megítélése között szignifikáns korreláció mutatkozik. Az anyagi életszínvonallal való elégedettség mértéke az életkor előrehaladtával

csökkenő tendenciát mutat, az 50 év feletti korcsoportokban jelentősen a mintaátlag alatt marad. Hasonlóan szignifikáns eltérések mutatkoznak az iskolai végzettség tekintetében; itt a jelentős törés az érettségivel nem rendelkezők és az érettségizettek között mutatkozik. Pozitív lineáris összefüggés tapasztalható a saját anyagi helyzet megítélése és a háztartás mérete között; az átlagpontszám a nagyobb méretű háztartások esetében magasabb.

Ugyancsak tízfokozatú skála segítségével került felmérésre *a válaszadó jövőbeni kilátásaival, illetve lakókörnyezetével való elégedettsége* is. Mindkét esetben szignifikáns pozitív korreláció mutatkozik az anyagi életszínvonal megítélésével.

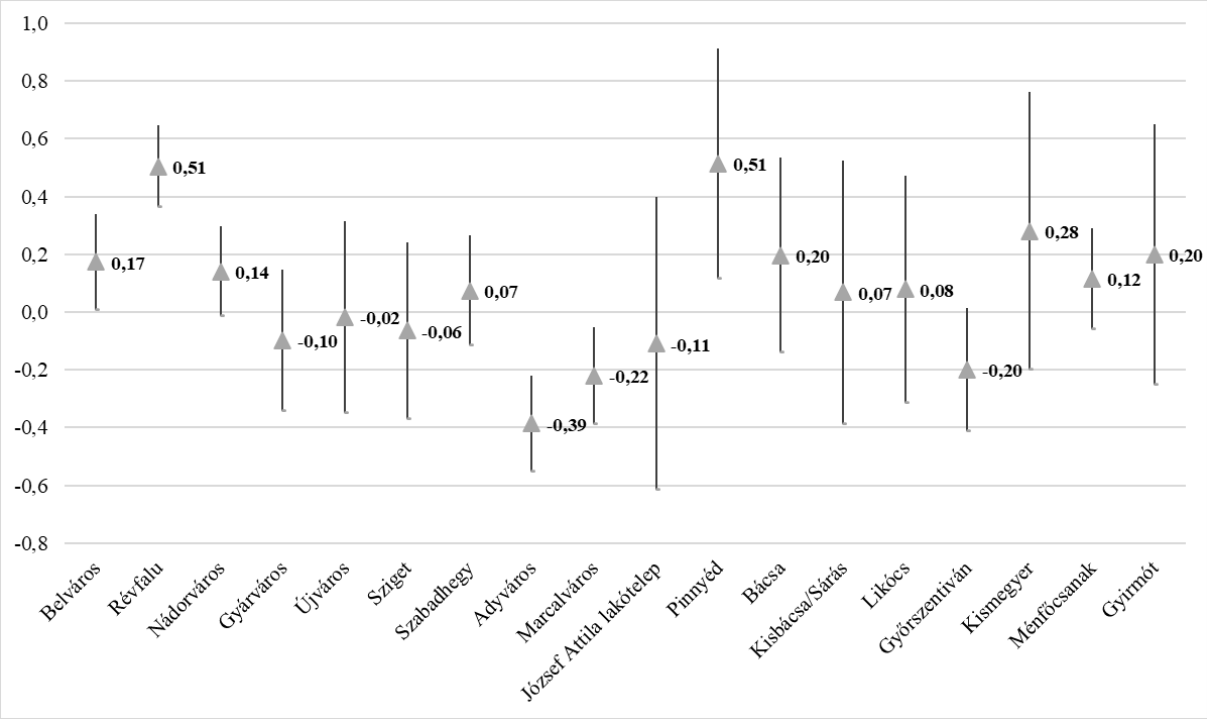
6.8 ábra: A válaszadók megoszlása a saját anyagi életminőség megítélése alapján, 10 fokozatú skálán, százalék

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

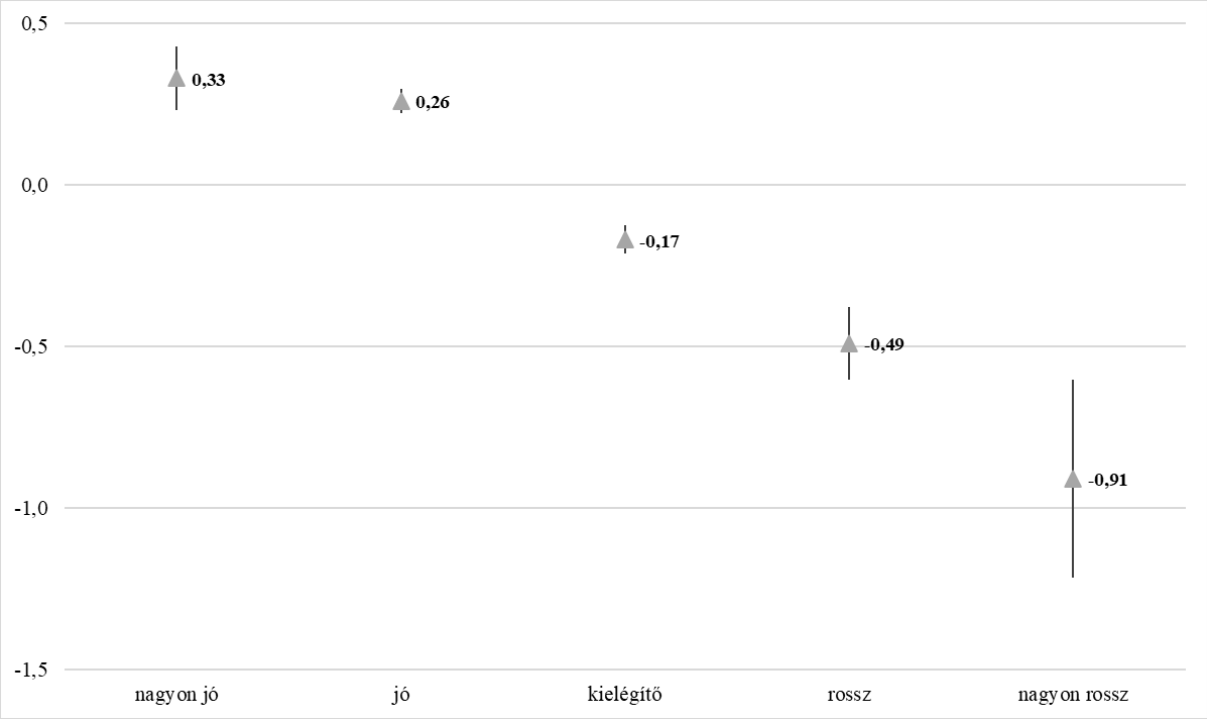
Az iskolai végzettség, a foglalkozási státusz, illetve az anyagi életminőség mutatóinak felhasználásával készített *szocio-ökonómiai státusz-index* alapján jelentős eltérések mutatkoznak a városrészek között. Ebben az esetben is kedvezőtlen helyzet tapasztalható a lakótelepeken, ugyancsak átlag alatti az index értéke a belső lakóövezetekben (Gyárváros, Sziget, Újváros). A legkedvezőbb értékek Révfaluban, illetve azokban a kertes lakóövezetekben mutatkoznak, amelyek a város belső övezeteiből való kiköltözés elsődleges célpontjai voltak az elmúlt évtizedben (Bácsa, Gyirmót, Kismegyer, Pinnyéd) (*6.9. ábra*). Az index értékének a válaszadók egészségi állapotával való összevetése szoros pozitív kapcsolatot mutat (*6.10. ábra*).

6.9. ábra: A szocio-ökonómiai státusz-index átlagértékei városrészenként, átlagpontszám, konfidenciaintervallum

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

6.10. ábra: A szocio-ökonómiai státusz-index átlagértékei az egészségi állapot szubjektív megítélése alapján, átlagpontszám, konfidenciaintervallum

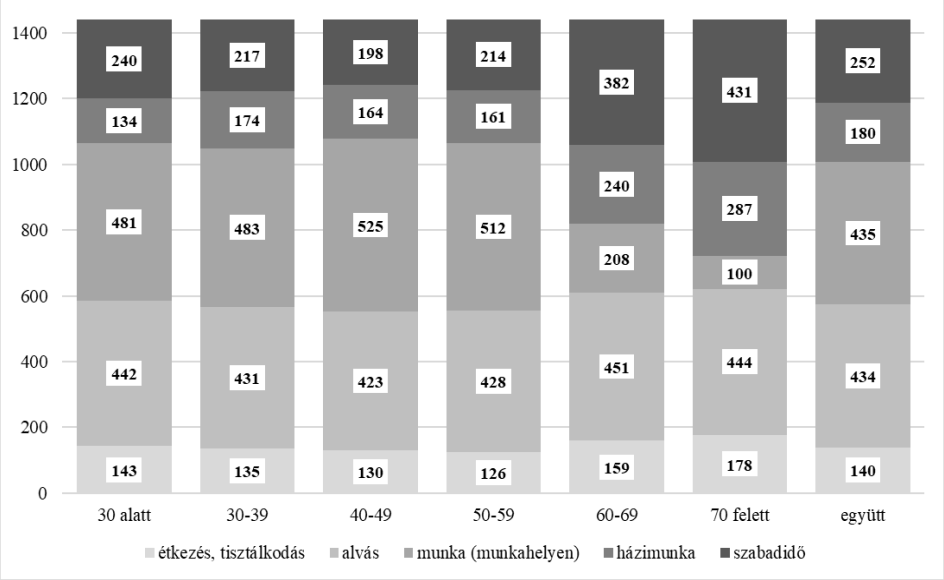
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

6.5. ÉLETMÓD, TEVÉKENYSÉGSZERKEZET

6.5.1. Időfelhasználás

A lakossági kérdőíves adatfelvétel során az *időfelhasználás általános vizsgálata* az elsődleges kategóriák mentén (fiziológiai szükségletek – alvás, étkezés, tisztálkodás; kötött tevékenységek – munka, ház körüli munka; szabadon felhasználható idő) történt meg. A teljes mintára vonatkozó eredmények alapján a fiziológiai szükségletekre fordított idő mennyisége meghaladja a 9 és fél órát; munkával valamivel több mint 10 órát töltenek a válaszadók, ebből 7 óra a munkahelyen végzett munka; míg a szabadon felhasználható idő napi mennyisége kevéssel 4 óra feletti. Az *időfelhasználás korcsoportok szerinti jellemzői* esetében a 60 év felettieknél mutatkozik törés, a munkahelyen végzett munkával töltött idő csökkenésével párhuzamosan elsősorban a szabadidő, illetve a házi-, ház körüli munka időmennyisége növekszik meg (*6.11. ábra*).

6.11. ábra: A napi időfelhasználás sajátosságai korcsoportonként, perc

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

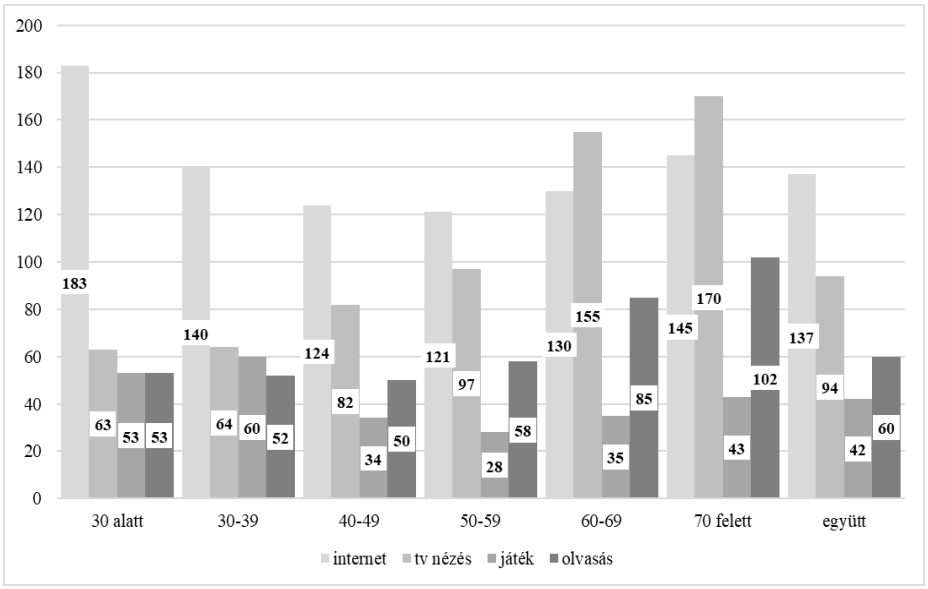
6.5.2. A szabadidő eltöltésének módjai

A szabadidő eltöltésének módjait három nagy csoportban vizsgálta a lakossági kérdőív: 1) passzív, nem közösségi jellegű tevékenységek; 2) közösségi tevékenységek; 3) a szabadidő aktív eltöltése. A passzív tevékenységek vizsgálata során négy kategóriára – internetezés, televíziónézés, játék, olvasás – koncentrált a vizsgálat. Alapvetően elmondható, hogy az *internetezéssel töltött idő mennyisége* a legnagyobb a négy vizsgált kategória közül; a teljes minta átlagában mind a hétköznapokon, mind hétvégén meghaladja a napi két órát. Érdekes tendenciának tekinthető, hogy a korcsoportok szerinti átlagértékeket vizsgálva az tapasztalható, hogy az életkor előrehaladtával párhuzamos csökkenés az internetezésre fordított időt tekintve a 60 év feletti korcsoportokban megáll, tehát elmondható, hogy a több szabadon felhasználható idővel rendelkező időskorúak időfelhasználásában is hangsúlyos szerepet kap az internetezés (*6.12.; 6.13. ábra*). A *televíziónézéssel töltött időmennyiség* csökkenést mutat a 2013-ban készült kérdőíves felmérés eredményeihez képest, ami minden bizonnyal összefügg az internetezésre fordított idő jelentős mértékű növekedésével (előbbi 128-ról 102 percre csökkent, utóbbi 73-ról 140 percre növekedett a 2013-as felméréshez képest), továbbá az online kérdőíves felmérés speciális összetételű, internetező válaszadói közösségével is. Egyértelmű

tendencia, hogy a televíziónézéssel töltött idő mennyisége az életkorral párhuzamosan növekszik; míg a 30 év alattiak esetében naponta alig több, mint egy órát tesz ki, addig a 70 év felettiek esetében megközelíti a 3 órát (a hétköznapokra vonatkoztatva). Az olvasásra fordított időmennyiség ugyancsak az idősebb korcsoportok körében magasabb. A 2013-as adatfelvétellel összehasonlítva nem tapasztalható szignifikáns elmozdulás az olvasásra fordított időt tekintve.

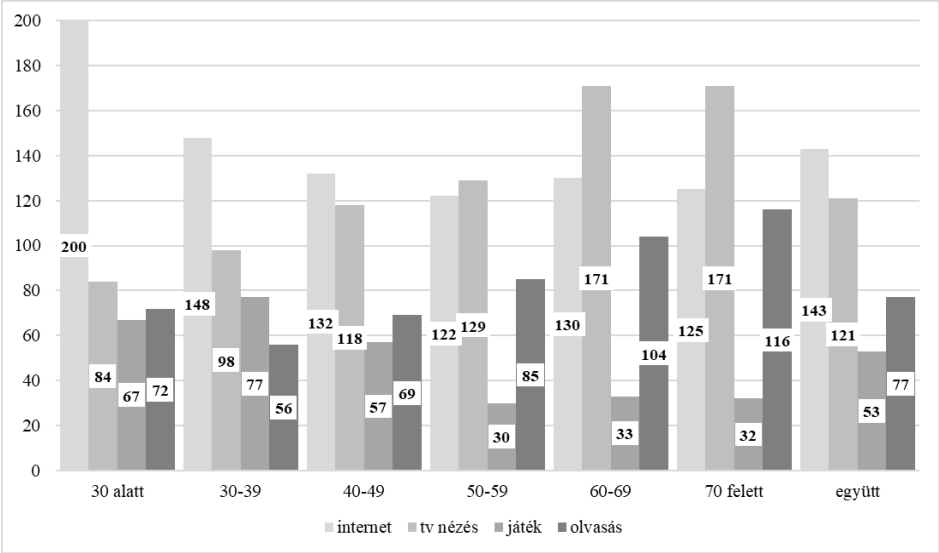
A négy felmért tevékenységre fordított időmennyiség iskolai végzettség alapján való vizsgálata azt mutatja, hogy az olvasás kivételével a másik három tevékenység esetében a végzettség növekedésével párhuzamosan csökken az időráfordítás, tehát nemcsak a televíziónézéssel, hanem az internetezéssel töltött idő mennyisége is alacsonyabb a magasabb végzettségűek körében. Nemek között is mutatkozik szignifikáns eltérés az internetezésre és játékra fordított idő mennyiségében, mindkét esetben a férfiaknál található magasabb érték.

6.12. ábra: A szabadidő passzív eltöltési módjai korcsoportonként, hétköznapokon, perc

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

6.13. ábra: A szabadidő passzív eltöltési módjai korcsoportonként, hétvégén, perc

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A *szabadidős és kulturális jellegű közösségi tevékenységek* gyakoriságát nyolc kategóriában vizsgálta a kérdőív, ezek között található kulturális rendezvények és intézmények látogatása – színház, mozi, koncert, hangverseny, kulturális intézmény – valamint közösségi szabadidős tevékenység – barátokkal való találkozás, zenés est, házibuli, kirándulás, túrázás.

A *kulturális rendezvények és intézmények látogatása* tekintetében mind a négy típus esetében hasonló megoszlások mutatkoznak a teljes mintára vonatkozóan. Azok aránya, akik egyáltalán nem járnak színházba vagy moziba, 40% feletti, valamivel alacsonyabb (30-35% közötti) a vonatkozó arány a koncertek, hangversenyek, valamint a kulturális intézmények látogatása esetében. A válaszadók több mint fele ritkábban, mint havonta végzi ezeket a tevékenységeket. Korcsoportok szerinti megoszlásban a színház- illetve a mozilátogatás esetében fedezhető fel markáns eltérés, mégpedig ellenkező irányú tendenciákkal a két típus esetében (*6.3. táblázat*). Addig, amíg a színházlátogatás gyakorisága az idősebb korcsoportokban tekinthető magasnak, a rendszeres mozilátogatás a fiatal korcsoportokra jellemző inkább (a 60 év felettiek több, mint 70%-a egyáltalán nem jár moziba). Iskolai végzettség szerinti bontásban a színházlátogatás és az egyéb kulturális intézmények látogatása mutatja a legjelentősebb eltéréseket (a rendszeresen – legalább havi gyakorisággal – színházba járók aránya a felsőfokú végzettséggel rendelkezők között hatszorosan múlja felül az érettségizettek hasonló mutatóját); a mozilátogatás és a koncertek, hangversenyek esetében megfigyelhető összefüggés ugyancsak szignifikáns, de kevésbé szoros. Lakóövezet szerinti megoszlásban a színházlátogatás és a kulturális intézmények látogatásának gyakorisága mutat jól kirajzolódó mintázatot; a belvárosban és a belső lakóövezetekben élők jóval gyakrabban végzik ezeket a tevékenységet, mint a város más részeiben lakók, a másik két kategória esetében nem mutatkozik szignifikáns eltérés. Hasonló mintázat mutatkozik az élettel általában, illetve az anyagi életminőséggel való elégedettséggel összefüggésben is; a saját helyzetüket kedvezően értékelők vannak felülreprezentálva a színházlátogatás és az egyéb kulturális intézmények látogatása esetében (*6.14.; 6.15. ábra*). Az egészségi állapot minden kulturális tevékenység esetében pozitívan determinálja a gyakoriságot.

6.3. táblázat: Közösségi tevékenységek végzésének gyakorisága korcsoportonként, százalék

Barátokkal való találkozás					Koncert, hangverseny				
	hetente	havonta	ritkábban	soha		hetente	havonta	ritkábban	soha
30 alatt	44,0%	35,2%	18,0%	2,8%	*30 alatt*	1,1%	10,2%	56,9%	31,8%
30-39	30,5%	39,4%	25,5%	4,6%	*30-39*	0,7%	9,8%	57,9%	31,6%
40-49	27,9%	35,6%	30,6%	6,0%	*40-49*	0,0%	9,8%	61,0%	29,2%
50-59	22,7%	37,0%	31,5%	8,8%	*50-59*	0,3%	10,8%	59,5%	29,4%
60-69	25,8%	35,6%	29,8%	8,7%	*60-69*	0,4%	9,5%	56,5%	33,6%
70 felett	36,1%	27,7%	27,7%	8,4%	*70 felett*	1,7%	6,7%	51,3%	40,3%
együtt	***30,2%***	***36,1%***	***27,4%***	***6,2%***	***együtt***	***0,5%***	***9,8%***	***58,2%***	***31,5%***
Színházlátogatás					**Kulturális intézmény látogatása**				
	hetente	havonta	ritkábban	soha		hetente	havonta	ritkábban	soha
30 alatt	0,0%	3,5%	43,7%	52,8%	*30 alatt*	0,0%	8,1%	44,9%	47,0%
30-39	0,7%	4,8%	47,8%	46,7%	*30-39*	0,2%	6,0%	55,5%	38,3%
40-49	0,4%	6,7%	52,6%	40,3%	*40-49*	0,4%	6,5%	59,7%	33,4%
50-59	0,7%	14,0%	53,7%	31,6%	*50-59*	0,6%	7,8%	61,0%	30,5%
60-69	0,7%	13,2%	53,5%	32,6%	*60-69*	0,7%	10,6%	59,0%	29,7%
70 felett	1,7%	18,5%	45,4%	34,5%	*70 felett*	1,7%	14,0%	59,5%	24,8%
együtt	***0,6%***	***8,6%***	***50,1%***	***40,7%***	***együtt***	***0,5%***	***7,9%***	***56,7%***	***35,0%***
Mozilátogatás					**Kulturális csoportban való részvétel**				
	hetente	havonta	ritkábban	soha		hetente	havonta	ritkábban	soha
30 alatt	1,4%	13,0%	56,0%	29,6%	*30 alatt*	2,5%	0,7%	13,0%	83,8%
30-39	1,4%	6,4%	60,0%	32,3%	*30-39*	2,7%	1,4%	13,5%	82,4%
40-49	0,2%	5,8%	53,7%	40,3%	*40-49*	2,7%	1,2%	9,7%	86,5%
50-59	0,3%	3,6%	51,1%	45,0%	*50-59*	1,5%	3,3%	6,9%	88,2%
60-69	0,0%	1,1%	30,9%	68,0%	*60-69*	6,9%	2,2%	4,4%	86,5%
70 felett	0,0%	0,8%	23,7%	75,4%	*70 felett*	8,3%	6,7%	8,3%	76,7%
együtt	***0,6%***	***5,7%***	***50,0%***	***43,7%***	***együtt***	***3,5%***	***2,0%***	***9,8%***	***84,8%***
Zenés est, házibuli					**Kirándulás, túrázás**				
	hetente	havonta	ritkábban	soha		hetente	havonta	ritkábban	soha
30 alatt	4,9%	27,6%	42,8%	24,7%	*30 alatt*	13,4%	47,2%	32,7%	6,7%
30-39	0,9%	12,4%	51,7%	35,0%	*30-39*	19,7%	46,0%	30,4%	3,9%
40-49	0,6%	8,1%	50,9%	40,5%	*40-49*	17,9%	39,5%	36,5%	6,1%
50-59	0,3%	6,5%	41,4%	51,8%	*50-59*	15,3%	37,5%	40,1%	7,2%
60-69	0,7%	2,9%	30,4%	65,9%	*60-69*	15,6%	29,5%	39,6%	15,3%
70 felett	0,0%	0,9%	18,4%	80,7%	*70 felett*	12,6%	19,3%	43,7%	24,1%
együtt	***1,2%***	***10,5%***	***43,6%***	***44,7%***	***együtt***	***16,6%***	***39,1%***	***36,0%***	***8,3%***

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

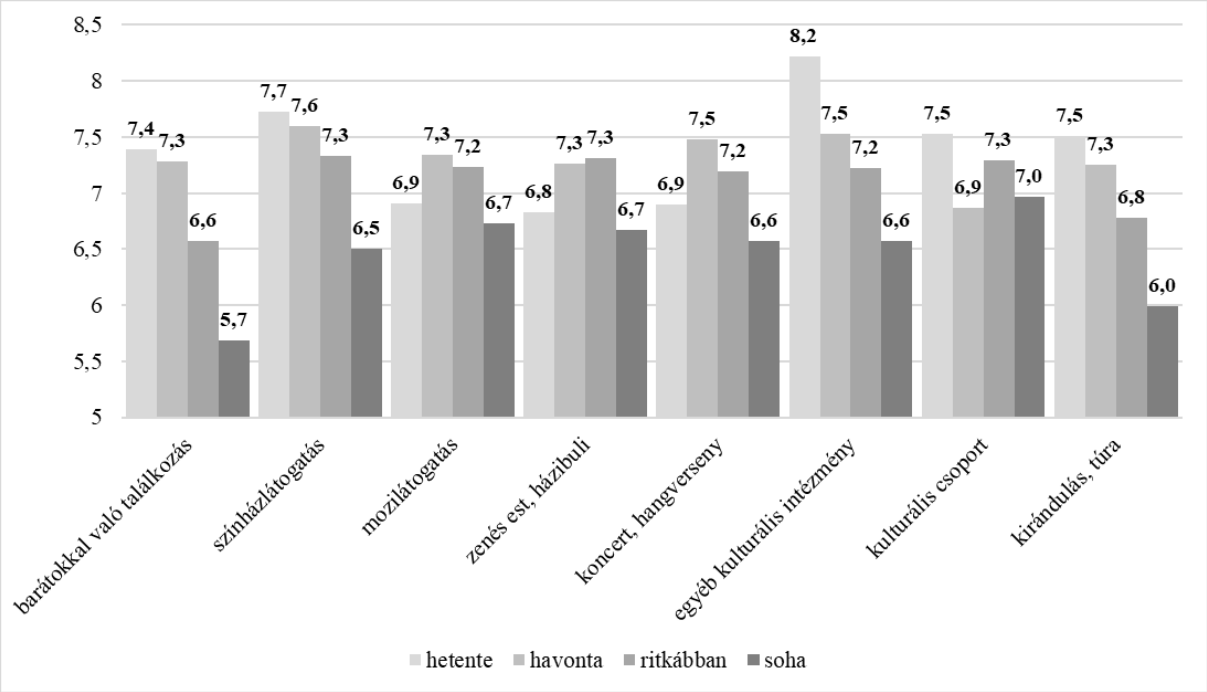
A *közösségi szabadidős tevékenységek* jellege eltérő, ennek megfelelően végzésük gyakorisága is eltérő mintázatokat mutat. A barátokkal való találkozás gyakorinak tekinthető, a válaszadók mindössze 6%-a nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem találkozik barátokkal. Kormegoszlás alapján vizsgálva az látható, hogy a barátaikkal heti rendszerességgel találkozók aránya a legfiatalabb (30 év alatti), illetve a legidősebb (70 év feletti) korcsoportban a legmagasabb. A barátokkal való találkozás gyakorisága szoros pozitív összefüggést mutat az iskolai végzettséggel, az egészségi állapottal, valamint az élettel és az anyagi életminőséggel való elégedettséggel. Megfigyelhetők lakóövezet szerinti eltérések; bár a barátaikkal soha nem találkozók – vagy barátokkal nem rendelkezők – aránya nem tér el jelentősen egymástól a különböző lakóövezetekben, a találkozások gyakoriságában megfigyelhető az a tendencia, hogy a legalább heti rendszeresség a belvárosban és a belső lakóövezetekben élők között jóval magasabb arányban fordul elő.

A zenés esteken, házibulikon való részvétel általánosságban nem tekinthető gyakorinak, a válaszadók közel 90%-a ritkábban, mint havonta vagy egyáltalán nem jár ilyen rendezvényekre. A kulturális csoportok tevékenységében való aktív részvétel még kevésbé elterjedt; a válaszadók 85%-a nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem végez ilyen tevékenységet. A

házibulik esetében a nagyobb gyakoriság inkább a fiatal, a kulturális csoportok esetében pedig az idősebb korosztályoknál mutatkozik. Kirándulni, túrázni a válaszadók 56%-a jár legalább havi rendszerességgel, ez a barátokkal való találkozást leszámítva kiemelkedően a legmagasabb arány az összes vizsgált tevékenységet tekintve. Az élettel általában, illetve az anyagi helyzettel való elégedettség jelentős mértékben, pozitívan befolyásolja a tevékenység gyakoriságát, hasonlóképpen az egészségi állapot is; a saját egészségi állapotukat nagyon jónak értékelők 71, míg az azt rossznak tekintők mindössze 36%-a kirándul legalább havi rendszerességgel.

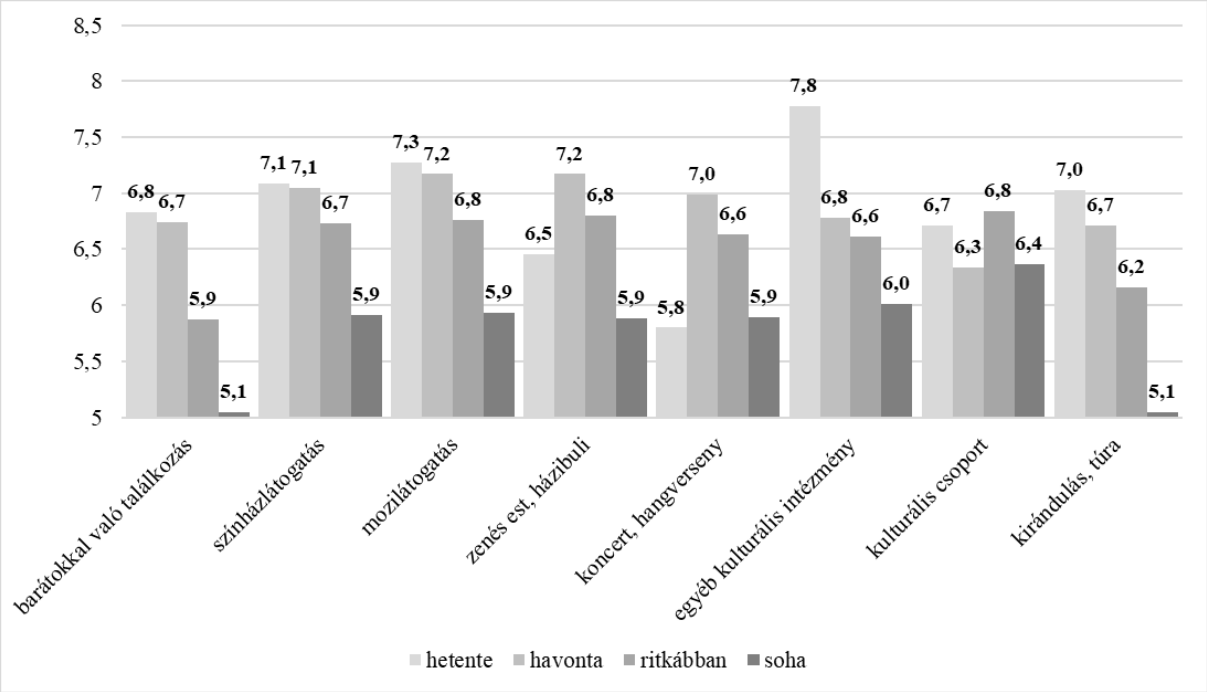
Összességében elmondható, hogy a közösségi szabadidős aktivitás mértékét döntő módon határozzák meg a társadalmi-gazdasági háttér bizonyos jellemzői, illetve az egészségi állapot. A vizsgált nyolc tevékenységfajtából legalább ötöt soha nem végzők aránya a teljes mintában 22%. A vonatkozó arányok az egészségi állapotukat rossznak vagy nagyon rossznak megítélők között 42, míg az érettségivel nem rendelkezők között 47%-ot tesznek ki. Lakóövezeti bontásban megfigyelhető, hogy a közösségi szabadidős tevékenységek tekintetében passzívak aránya a lakótelepeken élők körében kiemelkedő. Az életkörülmények különböző aspektusaival – anyagi életminőség, lakókörnyezet, jövőbeli kilátások – kapcsolatos elégedettség mértéke is pozitívan befolyásolja az aktivitás általános mértékét.

6.14. ábra: A válaszadó élete eddigi alakulásának megítéléséhez tartozó átlagpontszám a különböző közösségi rendezvényeken való részvétel gyakorisága szerint (10 fokozatú skála)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

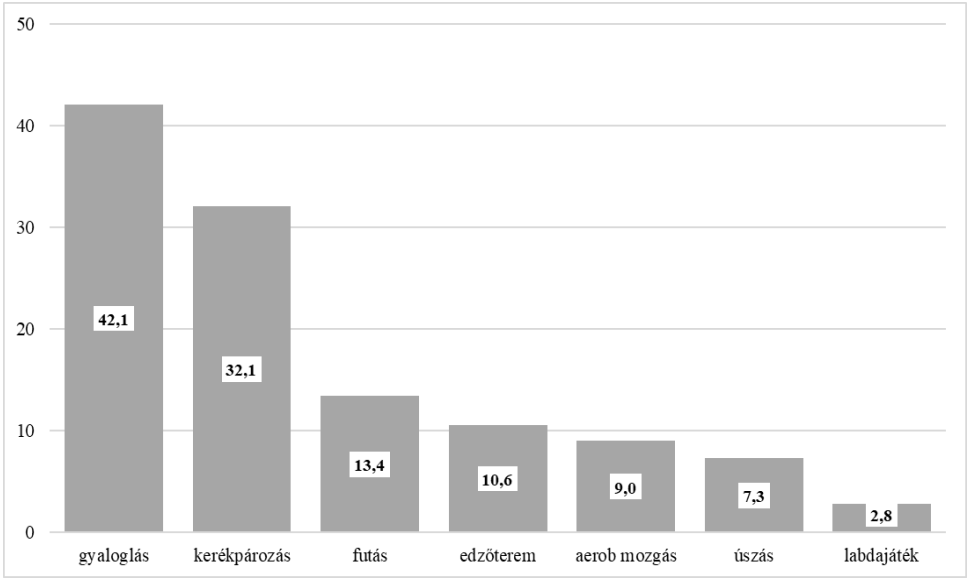
6.15. ábra: A válaszadó anyagi életminőségének megítéléséhez tartozó átlagpontszám a különböző közösségi rendezvényeken való részvétel gyakorisága szerint (10 fokozatú skála)

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A szabadidős tevékenységek közé sorolhatjuk a *sportot*, illetve a sporthoz hasonló jellegű *fizikai aktivitást* is. Mivel a 3. fejezetben a fizikai aktivitással kapcsolatos jellemzők bővebben kifejtésre kerültek, itt csak az intenzitás, illetve gyakoriság néhány determinánsa kerül bemutatásra.

6.16. ábra: A fizikai aktivitás formái az említések százalékában

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A lakossági kérdőív válaszadóinak 77%-a nyilatkozott úgy, hogy heti legalább egy napon végez 30 percet meghaladó intenzív testmozgást, a rendszeresen sportolók – legalább heti 3 nap – aránya 45%. A fizikai aktivitás típusát tekintve a leggyakoribb, illetve legnépszerűbb a gyaloglás, illetve a kerékpározás, amely mozgásformákat részben tekinthetjük

a napi jellegű közlekedés részének is. 10% felett van azok aránya, akik futnak, vagy edzőterembe járnak (*6.16. ábra*). A *6.4. táblázatban* látható a testmozgással töltött napok számának megoszlása néhány rétegződési tényező mentén.

6.4. táblázat: A testmozgással töltött napok számának megoszlása néhány rétegződési tényező mentén, százalék

Egészségi állapot	0 nap	1-2 nap	3-4 nap	5-7 nap	Lakóövezet	0 nap	1-2 nap	3-4 nap	5-7 nap
nagyon jó	11,9%	15,6%	37,6%	34,9%	*belváros*	23,1%	28,4%	22,4%	26,1%
jó	13,8%	30,1%	32,1%	24,0%	*belső lakóövezet*	20,2%	29,2%	31,0%	19,6%
átlagos	28,7%	34,3%	23,5%	13,5%	*lakótelep*	24,3%	30,8%	26,1%	18,8%
rossz	37,4%	38,7%	12,3%	11,6%	*külső lakóövezet*	22,1%	33,6%	26,5%	17,8%
nagyon rossz	68,0%	16,0%	12,0%	4,0%	*kertes lakóövezet*	20,8%	35,9%	26,5%	16,9%
Korcsoport	**0 nap**	**1-2 nap**	**3-4 nap**	**5-7 nap**	**Iskolai végzettség**	**0 nap**	**1-2 nap**	**3-4 nap**	**5-7 nap**
30 alatt	21,9%	33,9%	28,6%	15,5%	*legfeljebb alapfokú*	35,0%	20,0%	17,5%	27,5%
30-39	24,1%	34,5%	25,1%	16,3%	*középfokú érettségi nélkül*	34,8%	31,7%	19,9%	13,6%
40-49	25,8%	33,6%	24,5%	16,1%	*középfokú érettségivel*	22,0%	35,2%	23,0%	19,8%
50-59	24,1%	30,0%	29,3%	16,6%	*felsőfokú*	20,5%	29,7%	31,2%	18,6%
60-69	18,8%	27,5%	26,8%	26,8%	***Együtt***				
70 felett	17,2%	24,6%	29,5%	28,7%		***23,0%***	***31,8%***	***26,6%***	***18,6%***

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

6.6. TÁRSAS KAPCSOLATOK, KÖZÖSSÉGI ÉLET

A társas kapcsolatok és közösségi tevékenységek jellemzőinek vizsgálata két irányban történt meg a lakossági felmérés során. A vizsgálat kiterjedt egyrészt az *informális és formális közösségek tevékenységében való részvételre* – ennek néhány eleme már a 6.5 fejezetben bemutatásra került – másrészt pedig *a baráti és segítő kapcsolatok hálójának* kiterjedtségére.

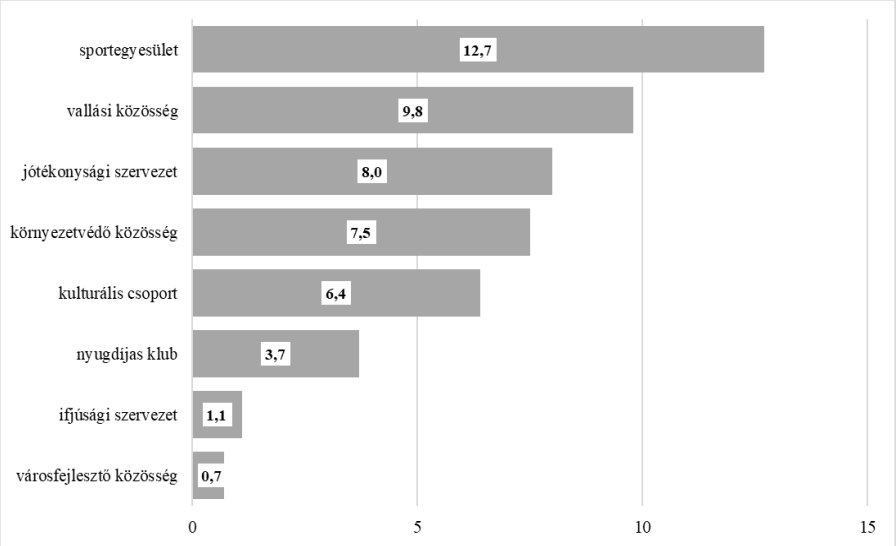
6.6.1. Civil közösségi aktivitás

A civil közösségek tevékenységében való részvétel két csoportra osztható. Informális közösségeknek tekinthetők a baráti társaságok és a szomszédsági közösségek, míg a formális közösségeknek nyolc típusa került meghatározásra a kérdőívben.

Az *informális közösségek* közül a baráti társaságok említése volt magasabb arányú (és az összes formális és informális közösség között is kiemelkedő), 59%-os, míg a szomszédsági közösséget a válaszadók 11%-a említette. A baráti közösségekben való részvételt számos szocio-demográfiai jellemző befolyásolja. Elmondható, hogy a magasabb iskolai végzettség és a jobb egészségi állapot pozitív kapcsolatban van a baráti társaságokban való részvétellel, míg a korcsoportok alapján való megoszlás azt mutatja, hogy a fiatal korosztályokban felülreprezentált a részvétel. Lakóövezetek alapján a belváros felé haladva növekszik az arány. Elmondható még emellett, hogy a férfiak és az életkörülményeikkel elégedettebbek között is magasabb a baráti társaságokban részt vevők aránya. A szomszédsági közösségek esetében kevésbé mutatkoznak meg ezek az eltérések, viszont két ellentétes tendencia tapasztalható. Egyrészt az idősebb korosztályok, másrészt pedig kifelé, a kertes lakóövezetek irányába haladva növekednek az említési arányok.

A *formális szervezetek* közül a sportegyesületekben való részvétel a leginkább elterjedt, ezen kívül még a vallási közösségek és a jótékonysági szervezetek közelítik meg a 10%-os arányt (*6.17. ábra*).

6.17. ábra: A formális közösségekben való részvétel aránya az említések százalékában

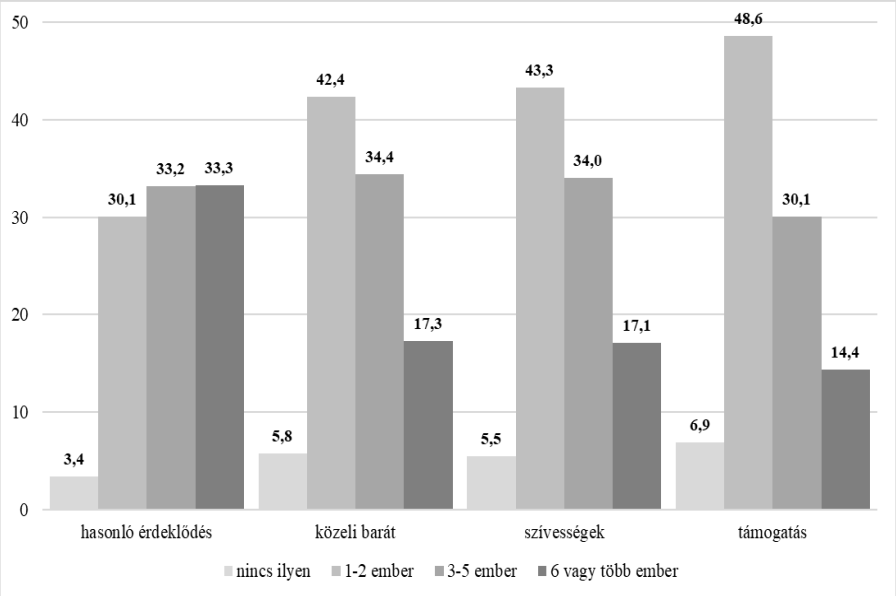
Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

Azok aránya, akik valamilyen formális közösség tagjai, a teljes mintát tekintve 38%. Az ilyen közösségekben részt vevők között felülreprezentáltak a magasabb jövedelműek és iskolai végzettségűek, az idősek, valamint a férfiak.

6.6.2. Baráti és segítő kapcsolatok

A baráti és segítő kapcsolatok típusai közül négyet vizsgált a lakossági kérdőív, oly módon, hogy milyen széles a potenciális kapcsolatok köre: 1) hasonló érdeklődési körrel rendelkezők; 2) közeli barátok; 3) olyan emberek, akiket meg lehet kérni kisebb szívességekre; 4) olyan emberek, akik támogatást nyújtanak problémák, nehézségek esetén. Azok aránya, akik nem rendelkeznek ilyen kapcsolatokkal, mind a négy kategóriában alacsony, 10% alatti. A hasonló érdeklődési körrel rendelkezők esetében magas azoknak az aránya, akik széles kapcsolati körről számoltak be, a másik három kategória egymáshoz hasonló rendeződést mutat (*6.17. ábra*).

6.17. ábra: A baráti és segítő kapcsolatok kiterjedtsége

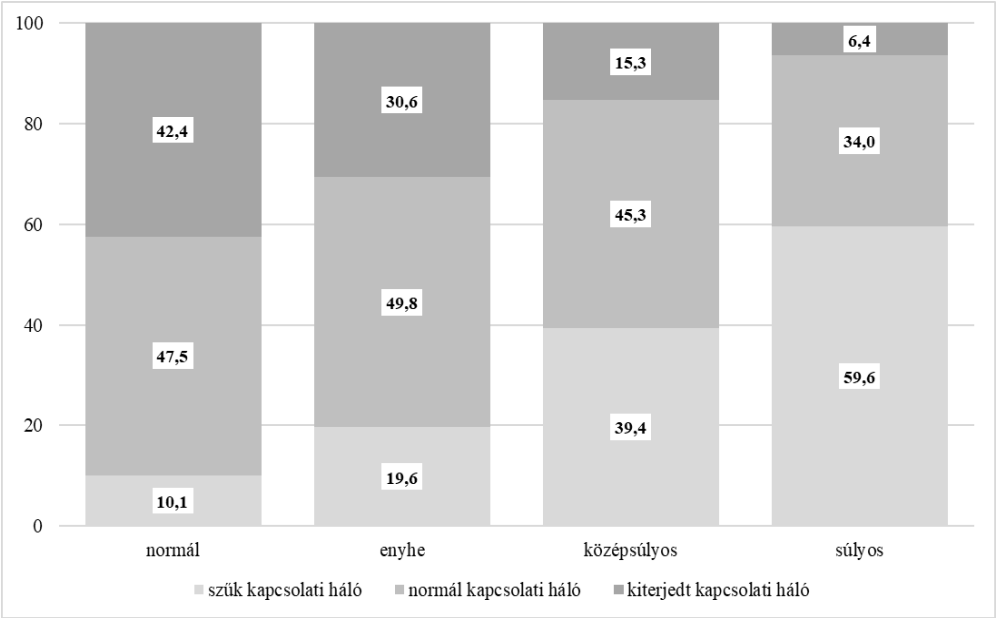

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A *kapcsolati háló* összetett mutatójának – szűk, normál és kiterjedt kapcsolati háló – szocio-demográfiai háttérváltozók mentén való vizsgálata azt mutatja, hogy a magasabb státuszhoz a baráti kapcsolatok esetében is szélesebb kapcsolati háló tartozik; a magasabb iskolai végzettséggel és magasabb jövedelemmel rendelkezők felülreprezentáltak a kiterjedt kapcsolati hálóval rendelkezők körében. Nincs szignifikáns eltérés az életkor mentén, a különböző korcsoportok esetében hasonló megoszlások mutatkoznak. Ugyancsak nincs egyértelmű területi mintázata a baráti és segítő kapcsolati hálózatok kiterjedtségének, bár szignifikáns eltérés tapasztalható, de ez elsősorban annak köszönhető, hogy a lakótelepeken élők negatív irányban lógnak ki a többi lakóövezet viszonylag egységes képéből.

Fontos még megemlíteni a társas kapcsolatok és a lelki egészség közötti összefüggéseket, ebben a tekintetben jelentős mértékű polarizáció mutatkozik. Ezt illusztrálja a *6.18. ábra*, amely a Beck-féle depresszióskála mentén kialakított kategóriák alapján mutatja be a kapcsolati háló kiterjedtségét.

6.18. ábra: A komplex kapcsolathálózati mutató megoszlása a depresszióskála kategóriái mentén

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

7. VÁROSRENDEZÉS

Győr közigazgatási területe 2019-ben 174,62 km^2 volt (174 620 hektár), a Nagy Duna Vének feletti részétől a Pannonhalmi dombságig változatos, főként a folyók által alakított és behatárolt ártereket és teraszokat (Belváros, Szabadhegy, Sashegy) foglal magába a Kisalföld makrórégió területén. A város gyakorlatilag síkságnak tekinthető, kizárólag a ménfőcsanaki részen találhatóak 30 méternél nagyobb szintkülönbségek, ami a Pannonhalmi dombság legészakibb részének tekinthető. A város kialakulását és fejlődését ezek a geomorfológiai jegyek határozták meg és határozzák meg napjainkban is (Göcsei 1977).

A *városrészek fejlődését* a rendszerváltás óta a központi iparterületek eltűnése és átalakulása, új iparterületek létrejötte, a még beépítetlen területek nagyfokú beépítése, illetve a korábban családi házas övezetként számontartott, kiemelt helyzetben lévő városrészek újrastrukturálódása, néha kizárólag a befektetői érdekeket szem előtt tartó túlépítése jellemezte. Emellett elindult a szociális városrehabilitáció folyamata Újvárosban, aminek a III. üteme 2021-ben kezdődött meg.

A Corine felszínborítottsági adatok három időpontra vetített adataiból jól látható, hogy a város 2006 és 2018 között a legnagyobb mértékben ipari és kereskedelmi területeinek arányát és méretét növelte, míg az erdős és zöld területek aránya (tűlevelű erdők aránya lefeleződött) csökkent (*7.1. táblázat*)

Az elmúlt évek során azonban az egyes *városrészek élhetősége*, illetve a természetes környezet jólétre gyakorolt hatása is egyre inkább fontos szemponttá vált Győrben. 2020-ban például ezen szempontok alapján készült koncepció a Belváros megújulása kapcsán.

7.1. táblázat: Corine felszínborítottsági adatok Győrben, 2006-2018

	2006		2012		2018	
	hektár	**%**	**hektár**	**%**	**hektár**	**%**
Állóvizek	83	0,5%	86	0,5%	87	0,5%
Átmeneti erdős-cserjés területek	524	3,0%	796	4,6%	834	4,8%
Elsődlegesen mezőgazdasági területek jelentős természetes formációkkal	284	1,6%	273	1,6%	272	1,6%
Építési munkahelyek	78	0,4%	312	1,8%	35	0,2%
Folyóvizek és vízi utak	215	1,2%	201	1,2%	201	1,2%
Gyümölcsösök, bogyósok	189	1,1%	148	0,8%	148	0,8%
Ipari vagy kereskedelmi területek	1 302	7,4%	1 465	8,4%	**1 793**	**10,3%**
Komplex művelési szerkezet	817	4,7%	957	5,5%	955	5,5%
Lerakóhelyek (meddőhányók)	53	0,3%	56	0,3%	56	0,3%
Lomblevelű erdők	1 577	9,0%	1 521	8,7%	1 606	9,2%
Nem öntözött szántóföldek	6 839	39,1%	6 323	36,2%	6 209	35,6%
Nem összefüggő település szerkezet	2 688	15,4%	2 714	15,5%	2 751	15,8%
Nyersanyag kitermelés	30	0,2%	30	0,2%	25	0,1%
Összefüggő település szerkezet	38	0,2%	38	0,2%	38	0,2%
Rét, legelő	1 203	6,9%	957	5,5%	983	5,6%
Sport- szabadidő- és üdülő területek	280	1,6%	290	1,7%	290	1,7%
Szárazföldi mocsarak	127	0,7%	125	0,7%	125	0,7%
Természetes gyepek és természetközeli rétek	412	2,4%	399	2,3%	399	2,3%
Tűlevelű erdők	243	1,4%	225	1,3%	**127**	**0,7%**
Út- és vasúthálózatok és csatlakozó területek	64	0,4%	64	0,4%	64	0,4%
Városi zöldterületek	121	0,7%	118	0,7%	118	0,7%
Vegyes erdők	326	1,9%	357	2,0%	340	1,9%
ÖSSZESEN	17493	100,0%	17455	100,0%	17456	100,0%

Forrás: TEIR EEA alapján szerkesztette: Tóth P.

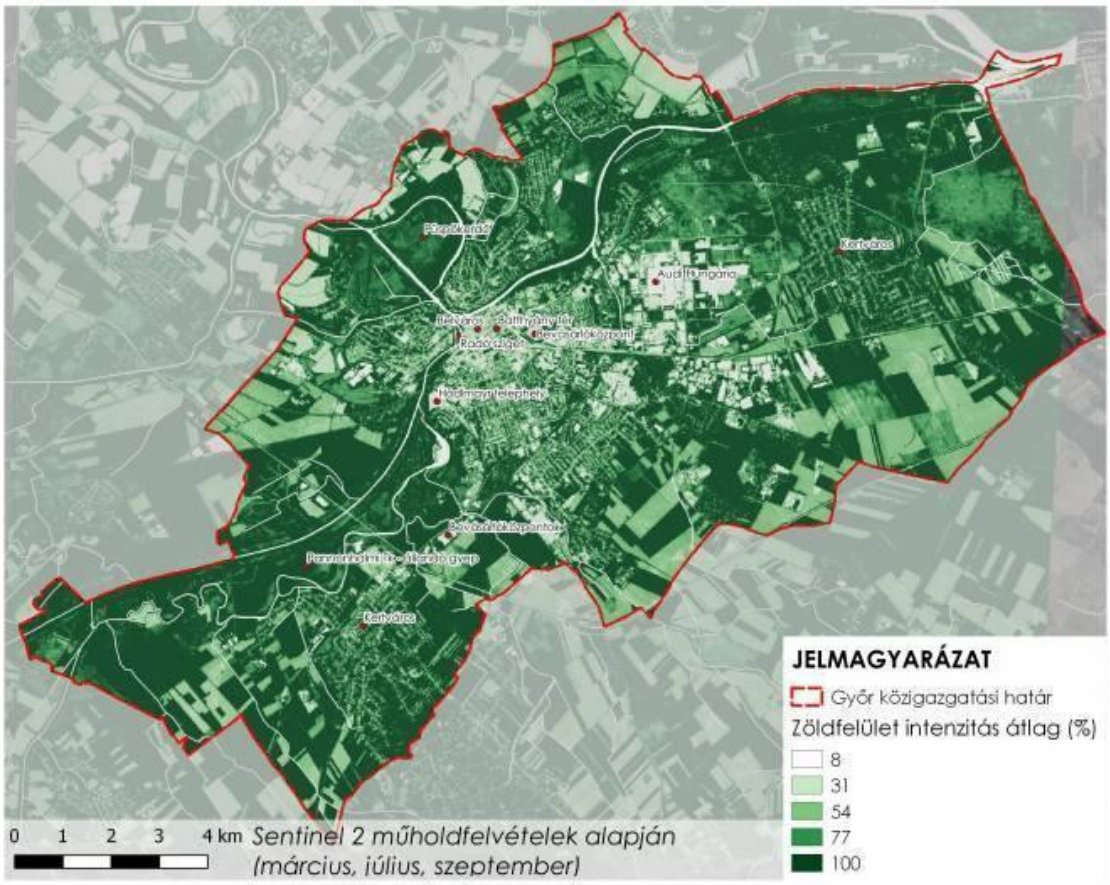
7.1. ZÖLD ÉS KÉK INFRASTRUKTÚRA

Győr rendkívüli természeti adottságai miatt, mind a zöld (parkok, erdők egyéb zöldfelületek), mind a kék (tavak, folyók) infrastruktúra szempontjából kiemelt helyzetben lévő település. A település *felszínborítottsági adatai* szerint a város területének 1,7%-a (298 hektár) valamilyen vízfelületet rejt, legyen ez folyóvíz vagy állóvíz. 2013-ban a Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (ÉDUVIZIG) egy sikeres KEOP pályázattal a Mosoni-Duna győri szakaszát rehabilitálta az Iparcsatornától a Püspökerdei átvágásig. Ennek kapcsán a meder szűkítése történ meg és egy vízközeli padka is kiépítésre került: a város lakossága és az idelátogató turisták számára létrejött az élő vízkapcsolat lehetősége a Belvárosban. Ez újdonság, hiszen korábban a félig természetes állapotban a folyópartok nem voltak bejárhatók részben a növényzet, részben a partig terjeszkedő ingatlanok miatt. Napjainkban ez több kilométer hosszan megtehető. Hasonló átalakuláson és tereprendezésen ment keresztül az Ifjúsági Olimpiai Fesztivál idején az Aranypart II. néven ismert holtág környezete is, majd az itt található szabadstrand továbbfejlesztése is megtörtént 2021-ben. A tereprendezések az öreg fák és cserjék kivágásával jártak, így mindenütt átláthatóbb, azonban kevésbé természetközeli állapot jött létre. Az Aranypart II-n újabb fasorok ültetése történt a rehabilitált területeken. Egy 2017-es lakossági megkérdezés kapcsán kiderült, hogy a győri városlakók messze legkedveltebb és leglátogatottabb közterületei közé a folyópartok számítanak (Pre-Health 2017).

A lakosság jóléte és az egyes városrészek élhetősége szempontjából pedig a teljes, közigazgatási területen található *zöldfelületek* mellett fokozott figyelem kell, hogy kísérje a város belterületén az önkormányzat tulajdonában és kezelésében lévő zöldterületek állapotát is. Ehhez kapcsolódva pedig a játszóterek, pihenőhelyek és tornapályák működése és ellátottsága is fontos tényezője az egyes városrészekben élők életminőségének. A játszóterek, tornapályák és pihenőhelyek területe 2013 és 2017 között 4%-kal, 10,7 hektárra nőtt meg a városban. A növekedés mellett minőségi változás is történt, hiszen számos park, játszótér és tornapálya újult meg Győrben az elmúlt évtizedben, illetve, ahogy a növekmény is mutatja: újak létesítése is történt. 2019-ben 196 ilyen besorolású közterületet tartottak nyilván a városban.

Az önkormányzat kezelésében 212 hektárnyi zöldterület van a városban. Ebből 156 hektárnyi közpark és 56 hektár közkert. A fenti adatokat alapul véve az egy lakosra jutó zöldterület nagysága Győrben 35 négyzetméter, ami nagyjából megegyezik a megyei jogú városok átlagával. A zöldfelületek mérete és elhelyezkedése, illetve intenzitása azonban korántsem egyenletes a városban. A belváros, az újonnan, nagy sűrűséggel beépített társasházi övezetek és az ipari területek zöldfelületi intenzitása hagy kívánnivalót maga után, míg a városközponttól távolodva, a hagyományosan családi házas övezetekkel jellemezhető városrészekben a zöldintenzitás már megfelelőnek mondható (*7.1. ábra*).

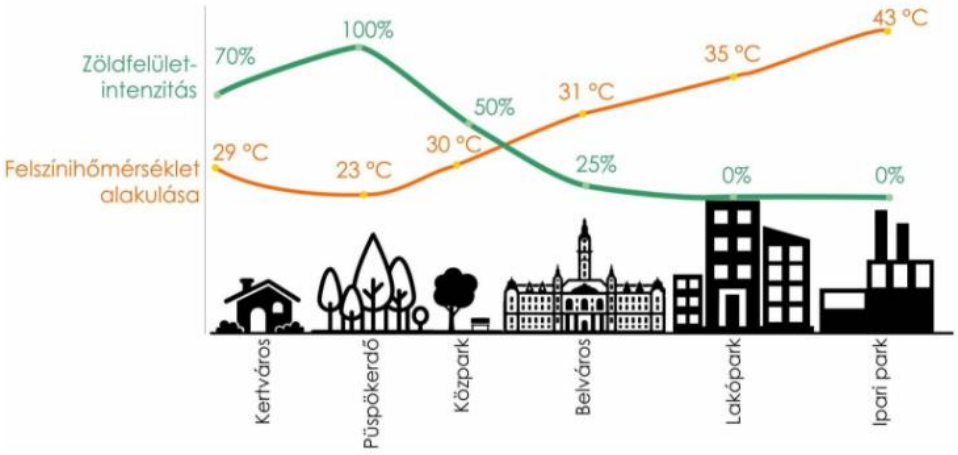
7.1. ábra: Zöldfelületi intenzitás Győrben, 2020

Forrás: Prohászka 2021

A *kicsi zöldfelületi intenzitás* következtében a globális felmelegedés miatt egyre forróbb nyarak gyakorlatilag élhetetlenné teszik ezen városrészeket, annyival magasabb átlaghőmérséklet mérhető itt, mint a nagyobb zöldfelületi intenzitással rendelkező városrészekben (*7.2. ábra*).

7.2. ábra: Zöldfelületi intenzitás és a felszíni hőmérséklet kapcsolata Győrben, 2020

Forrás: Prohászka 2021

A zöldfelületek megóvása, növelése és átstrukturálása a fentiek miatt egyre fontosabb feladattá válik. A város tüdejeként aposztrofált, de sokak számára szabadidős- és sporttevékenység miatt fontos Püspökerdő védetté nyilvánítása 2022-ben mehet végbe. A városban folyamatosan zajló fásítási program mellett az eredetileg tartalék építési területként számontartott, de közben önveténylüléssel befásodott marcalvárosi területet a lakossági vélemények figyelembevételével ugyancsak megóvásra szükségesnek ítélte az önkormányzat.

7.2. FELHAGYOTT IPARI TERÜLETEK, EGYÉB BARNAMEZŐS ÖVEZETEK

A Corine felszínborítottsági adatokból kiviláglik, hogy a város legjelentősebb területi egységei *a kereskedelmi és ipari területek*. Ezek elhelyezkedése és az ebből fakadó területhasználat azonban jelentősen átalakult az elmúlt harminc évben. A rendszerváltás előtt megindult, majd az 1990-es években felgyorsult gazdasági szerkezetváltás alapjaiban rengette meg a városban addig tevékenykedő ipari üzemek működését, a győri ipar tartópillérei szűntek meg jogutód nélkül, vagy szerveződtek át sokkal kisebb volumenben működő vállalatokká. Az újonnan betelepülő cégek többsége zöldmezős beruházás keretében épített ki a városban gyártókapacitást. A város délkeleti részén így alakult ki az azóta többször bővített Ipari Park. A felhagyott, a város elmúlt két évszázadában kialakult és beépített ipari területek többsége így funkcióváltáson esett át. Legjobb példa e tekintetben a Szigetben működő élelmiszeripari gyárak megszűnése és eltűnése, majd a terület bérházas lakóövezetté alakulása az elmúlt fél évtizedben.

Továbbra is kérdéses a belvároshoz közel eső, Rába Vagon és Gépgyár egykori, Mosoni-Duna mellett működött majd felszámolt gyártelepének sorsa, miután a 2008-as gazdasági világválság után az ide komplex lakónegyed fejlesztést tervező multinacionális építési vállalat felhagyott a projekttel, egy nagy tájsebet hagyva a városra.

8. KÖZLEKEDÉS

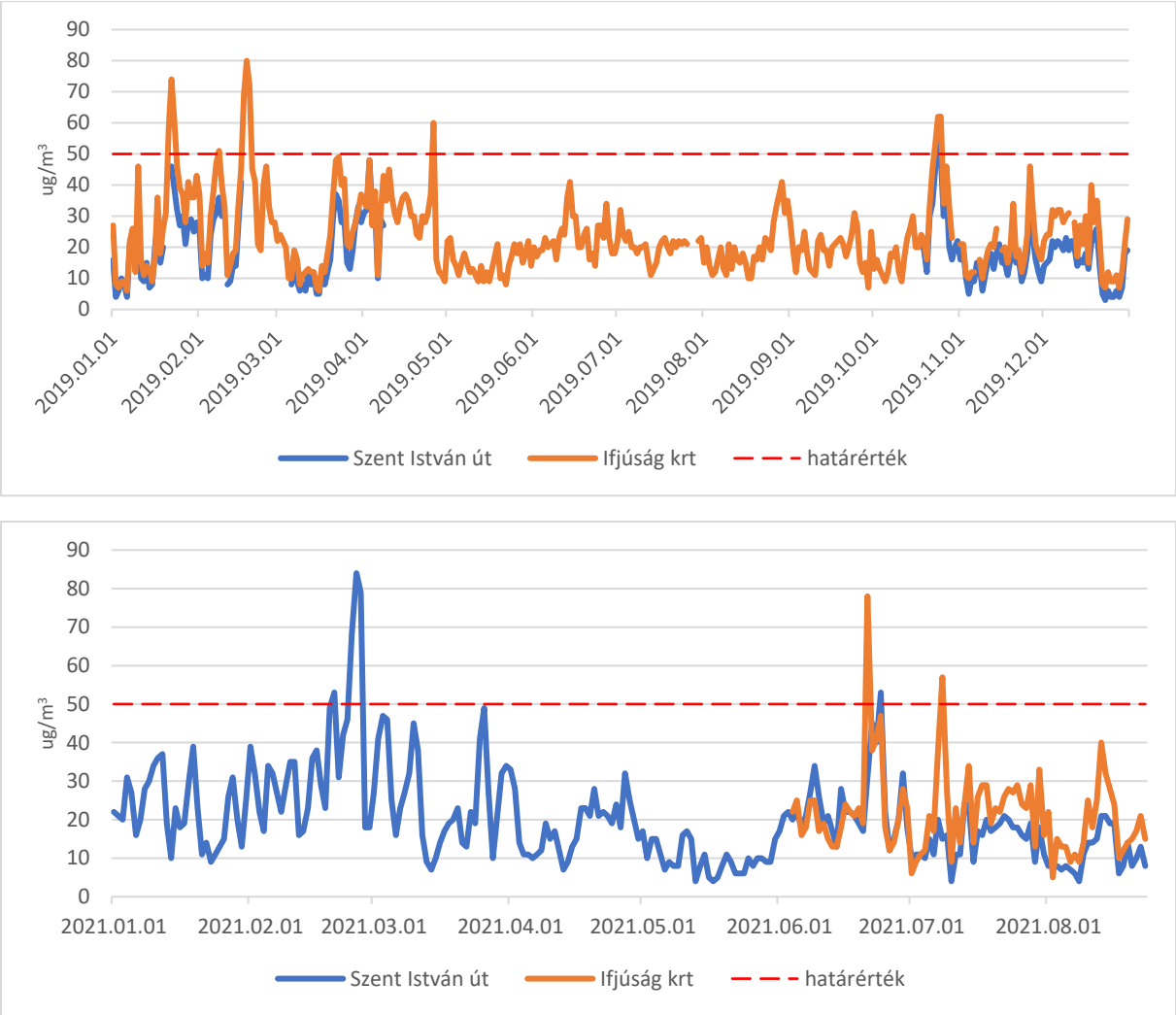
Győr Megyei Jogú Város közlekedési szempontból kivételes helyzetben van, hiszen *kiemelt közlekedési csomópont*, megközelíthetősége közúton, vasúton, de még repülővel is megfelelőnek mondható. Azonban a várost magát több szempontból is fogva tartja és közlekedési szempontból behatárolja a geomorfológiai meghatározottsága, a várost átszelő folyók, illetve Győr történelmileg kialakult városszerkezete, amit kettévág az 1-es főút és a vasúti pálya is. A város déli részén találhatóak a legsűrűbben lakott városrészek, a város keleti-délkeleti részén helyezkedik el a város ipari negyede, nagyszámú munkavállalót alkalmazó cégek telepedtek le itt, a hivatalok, a kulturális- és az oktatási intézmények többsége pedig a belvárosban működik. A városrészek közötti közlekedést így nehezítik a folyókon és a vasúton történő átkelések, ezek mind csökkentik a város átjárhatóságát.

A közlekedési helyzetet tovább nehezíti *a város jelentős munkaerőpiaci vonzáskörzete* és az onnan naponta *ingázók* nagy tömege. A várost körülvevő *agglomerációs gyűrű* az elmúlt harminc évben folyamatosan fejlődött, a város közlekedési szempontból fenntartható módon történő elérésének módjai ezzel szemben alig változtak, nem bővültek.

Jelentősen növekedett az elmúlt időszakban a városban a *személygépkocsi forgalom*, amit a városba befutó bekötő utak mentén naponta kialakuló és állandósuló dugók is jeleznek. Az Inrix 2020-as felmérése alapján a győri autósok 8,8 órát ülnek átlagosan dugóban egy évben. Győr városa a vizsgált hét magyar város közül az ötödik a dugók tekintetében, csak Debrecen Budapest, Székesfehérvár, Szeged előzi meg. A globális helyezésén viszont rontott 2019-hez képest. Az utolsó kilométerek átlagsebessége Győrben 35 km/óra, ami jócskán alatta marad a városban megengedett 50 km/órának (INRIX 2020).

Bár napjainkban a személygépkocsik károsanyag kibocsátása töredéke a rendszerváltás előtti időszakénak, a *dugók és a növekvő forgalom* ennek ellenére fokozzák a károsanyag mértékét a levegőben, a forgalom mérete és intenzitása pedig zajkárokat okoz, zavarva az érintett utak mentén élő városlakókat. 2019-ben a levegőben szálló por koncentrációjának mértéke 11 napon érte el az egészségügyi határértéket, 2021-ben augusztus végéig 4 ilyen nap volt (*8.1. ábra*), de ebben az évben figyelembe kell venni a járványhelyzet miatti járműhasználat visszaszorulását is, ami hatással volt a károsanyag kibocsátásra is a városban.

8.1. ábra: Szálló por koncentráció (P_{10}) mértékének alakulása Győr két mérőpontján 2019-ben és 2021-ben. (ug/m^3)

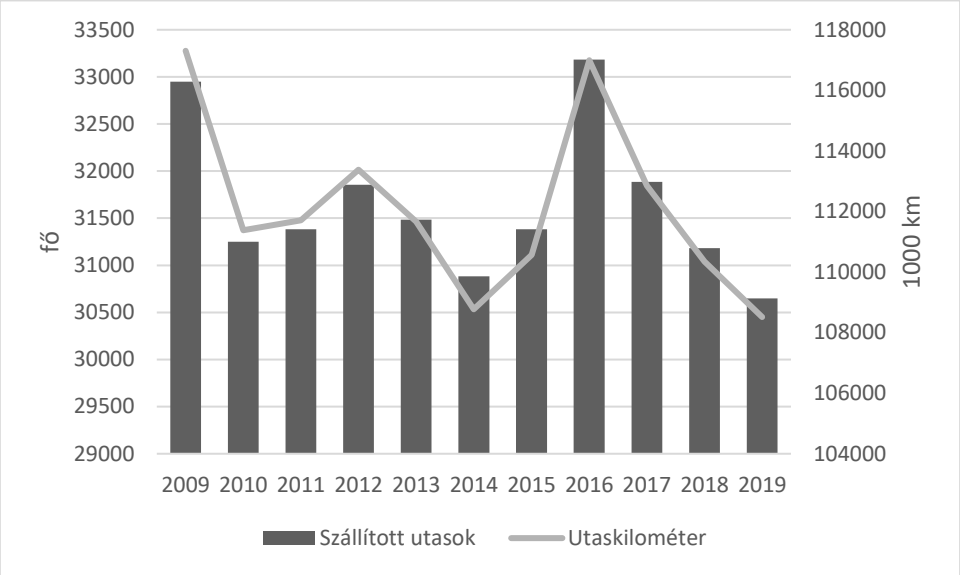

Forrás: http://www.levegominoseg.hu/automata-merohalozat alapján szerkesztette: Tóth P

8.1. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

Győr városában a közösségi közlekedés egyet jelent a *helyi autóbuszhálózattal*. A szolgáltatás tervezését és működtetését 2014-től az ÉNKK regionális, 2019-től pedig a Volánbusz, országos cég részeként viszik az egykori Kisalföld Volán Zrt. győri munkatársai. A helyi autóbuszhálózat fejlesztés küszöbön áll, a meglehetősen magas átlagéletkorú járműpark cseréje 2019-ben megkezdődött. A szállított utasszám változását az elmúlt évtizedben 2016 kivételével a stagnálás és a csökkenés jellemzi. A 2019-ben szállított 30647 utas 7%-kal kevesebb, mint a 2009-es évben. Ezzel párhuzamosan a megtett utaskilométerek száma is meredeken esik 2016 óta (*8.2. ábra*).

8.2. ábra: A szállított utasok száma és az utaskilométer Győr helyi autóbusz járatain, 2009-2019

Forrás: KSH TEIR alapján szerkesztette: Tóth P.

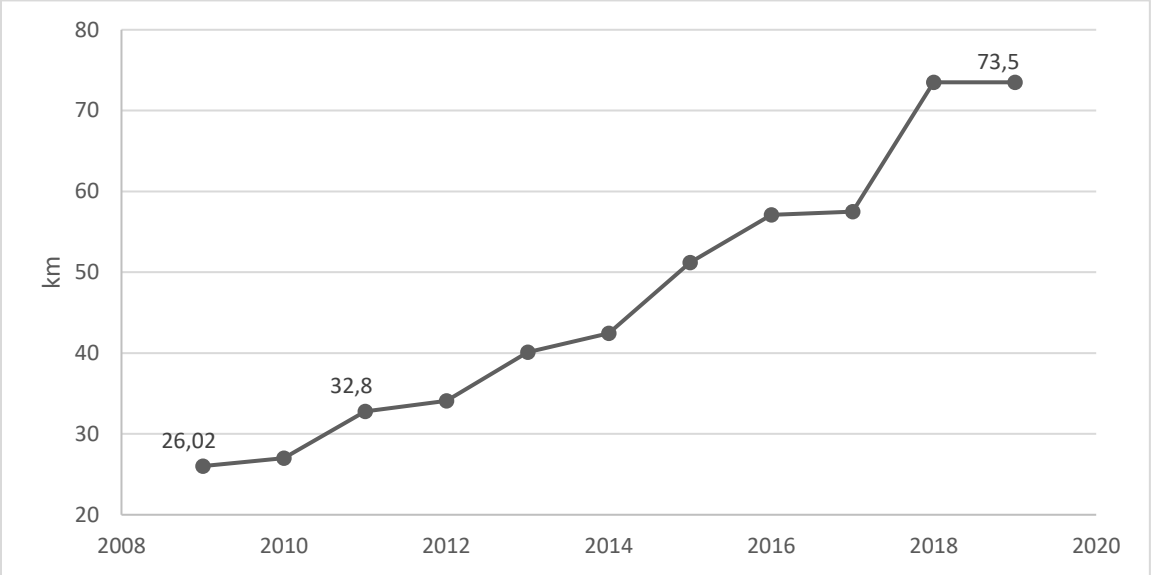
A *város lefedettsége* megoldott, azonban az újonnan létrejött városnegyedek (pl: Szitásdomb) esetében *a szolgáltatás bővítése* már okozott gondokat az elmúlt években. Az autóbusz hálózat hossza 2009-ben 123, míg 2019-ben 153 km volt a városban. Az útviszonylatok száma a 2009-es 40-ről 60-ra emelkedett, a járműállomány 2014-es 96 darabról 104-re nőtt 2019-re. A megállóhelyek száma 263, figyelembe véve azt, hogy legfeljebb 300 méteres rágyaloglás legyen szükséges. Az infrastruktúra fejlesztése, mint például a buszok GPS-es követésén alapuló utastájékoztató rendszer növelte a használat komfortját, azonban a járatszám-csökkentések és összevonások, illetve a rendelkezésre álló buszflotta műszaki állapota és a munkaerőhiány együttesen okoztak problémákat a szolgáltatásban 2019-ben. A járatkimaradások, illetve az egyes városrészekben tapasztalható irreálisan nagy követési idők sokakat fordítottak el a közösségi közlekedés használatától, amint az a fenti ábrán is látható. A helyi járatok korszerűsítése és cseréje megindult azóta, a menetrendi anomáliák és a munkaerőhiányból fakadó problémák megoldása azonban még várat magára.

8.2. KERÉKPÁROS KÖZLEKEDÉS

Ami a város átjárhatóságát csökkenti a gépjárművek szempontjából, az kerékpáros szempontból *ideális kerékpáros várossá* teszi Győrt. A városban nincsenek nagy magasságbeli különbségek, területe kicsinek mondható, a belvárosi közlekedést nehezítő szabályok és a kiterjedt gyalogos zóna mind a kerékpáros közlekedés számára nyújt előnyt. A kerékpár, mint az egyik legfenntarthatóbb, nagyvárosi környezetre optimalizált közlekedési eszköz a város fejlesztési prioritásai között is jelen van.

A *kerékpáros infrastruktúra* megújítása és bővítésére tett kísérletek is ezt szolgálják Győrben az elmúlt egy évtizedben (*8.3. ábra*). A város kerékpárútjainak hossza a 2011-es állapotokhoz képest több mint kétszeresére nőtt, 2019-ben már 73,5 km-nyi kerékpárút állt a biciklisták szolgálatában. Ezek a beruházások többnyire a hivatásforgalmi kerékpározást támogatják (Gyirmót–Győr, Abda–Győr, Gönyű–Győr kerékpárút, kerékpárút az Audi gyár körül), de számos olyan fejlesztés is létrejött az utóbbi tíz évben, ami a szabadidős és a sportcélú kerékpározók igényeit is kiszolgálja. Ez utóbbi fejlesztések legszembetűnőbb példája az árvízi gát lebetonozása Győr és Győrzámoly között, illetve a 2021-ben átadásra kerülő Pannonhalma–Győr kerékpárút.

8.3. ábra: Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárutak hossza Győrben, 2009-2019 (km)

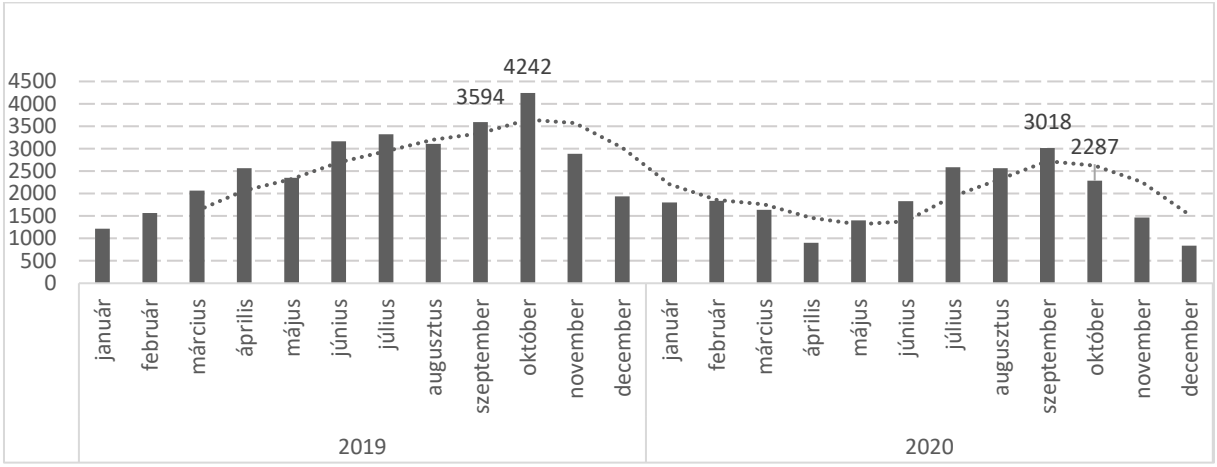
Forrás: KSH TEIR alapján szerkesztette: Tóth P.

A kerékpárutak építése mellett *az átjárható és átlátható közlekedési rendszer* kialakítása is szem előtt kell, hogy legyen: a Győr MJV Kerékpáros Hálózatfejlesztési Koncepciójában leírt észak-dél, illetve kelet-nyugat irányú kerékpáros átjárhatóság még nem teljesen megoldott, az infrastruktúra egyes részei még napjainkban is hiányosak. Ehhez kapcsolódóan szükséges az kisebb infrastrukturális elemek bővítése is, mint például megfelelően használható kerékpártárolók kihelyezése a közintézmények, hivatalok, kerékpárosok által gyakran látogatott helyek környékén. A belvárosi rehabilitáció kapcsán a gyalogos övezetekben került sor ilyen támaszok (illetve több helyen tároló boxok) kihelyezésére, amivel a belvárosban történő kerékpáros közlekedés támogatása történt meg.

A kerékpáros közlekedés fejlődése Győrben nem csak az egyéni, de *a közösségi használat* szintjén is tanulmányozható. 2015-ben került átadásra GyőrBike néven az a közösségi kerékpáros kölcsönző rendszer, aminek működtetését 2020-tól az önkormányzati tulajdonú Győr Projekt Kft. végzi. A rendszer állapota jónak mondható, a kezdeti induló 23 állomás 35-re, a 180 kölcsönözhető kerékpár pedig 235-re nőtt és a flotta kiegészült 14 db elektromos kerékpárral is. Az új állomások telepítése a sűrű belvárosi rendszert bővítette a külső városrészek irányába, például így kapcsolódott be a rendszerbe Ménfőcsanak is egy állomással.

A rendszer használata azonban nem optimális (*8.4. ábra*), a benne rejlő közlekedési potenciál nincsen teljes mértékben kihasználva. Többen nem használják, mert a célpont közelében nincs lerakó állomás. A ki- és berakás is nehézkes, ez megnöveli a menetidőt is, ami saját kerékpárral sokkal kevesebb. Az állomások bővítése mellett egyszerűsíteni kellene a használatát is. Amint azt felhasználói statisztikák mutatják: a napi felhasználás meglepően alacsony, az aktív felhasználók száma elenyészőnek mondható. A felhasználói szám a járvány időszakában tovább feleződött. Ez érthető, hiszen a leggyakrabban használt állomások listájából kitűnik, hogy a felhasználók többsége egyetemista (2020-ban az egyetemi oktatás is online módon zajlott), vagy az agglomerációból érkezve a helyi közlekedést oldja meg a rendszer segítségével.

8.4. ábra: GyőrBike rendszerben történő kölcsönzések száma havi bontásban 2019-2020-ban (db)

Forrás: GyőrBike rendszer felhasználói adatbázis alapján szerkesztette: Tóth P.

8.3. ELEKTROMOBILITÁS, MIKROMOBILITÁS

A fenntarthatóbb és élhetőbb város megteremtése érdekében tett lépések, az autóipari világtrendek a közeljövőben átírhatják a személygépkocsikkal történő közlekedést. A károsanyag csökkentése és a sűrűn lakott, közlekedési szempontból zsúfolt városrészek védelmében már elkezdődött Győrben is *a zéró emissziós közlekedési eszközök* pozitív diszkriminációja. Jelen állás szerint a város fizetős övezeteiben díjfizetés nélkül állhatnak meg a zöld rendszámmal ellátott hibrid hajtású, illetve elektromos járművek. Az városban 2019-ben összesen 52677 db személygépkocsit tartottak nyilván, ennek 1,84%-a volt egyéb üzeműként számontartva (nem benzines és nem dízel). Nem tűnik soknak, de ez az arány tíz évvel korábban, 2009-ben még csupán 0,1% volt.

Az *elektromos járművek* terjedésének egyik legnagyobb korlátja a töltőkkel való ellátottság. Ezen kép Győr esetében meglehetősen pozitív, hiszen amellett, hogy az újonnan átadásra kerülő kiskereskedelmi üzletláncok számára előírás ilyen parkolóhelyek kialakítása, a város maga is élen jár az elektromos töltőpontok létesítésében, például a város által működtetett új parkolóházakban (*8.5. ábra*). A töltőállomások jelenléte nem csupán a személygépkocsik számára lehet hasznos, hiszen jelen pillanatban kormányzati támogatással indult el hazánkban az elektromos kerékpárok használatának terjedése is, amiknek töltéséről szintén gondoskodni kell.

Az egyéni autóhasználat mellett megjelentek már Magyarországon a *közösségi autóhasználat*, a segédmotorkerékpárok és az elektromos rollerek különböző formái is. Győr ebből a szempontból még elmaradásban van, jelen pillanatban ilyen közösségi szolgáltatás a GyőrBike rendszeren kívül nem elérhető a városban.

8.5. ábra: Elektromos töltők Győr belső kerületeiben

Forrás: https://villanyautosok.hu

Az utóbbi években szintén nagy mértékben terjed az ún. *mikromobilitási eszközök használata*, ahol az elektromos hajtásnak és a töltőknek szintén nagy szerepe lehet. Az elektromos rollerek, gördeszkák, segwayek beintegrálása a hétköznapok térhasználatába és a közlekedés napjainkban kialakult rendjébe még várat magára. Ezen eszközök egy jól kiépített P+R parkolórendszerrel segíthetik a zsúfolt városrészekre nehezedő személygépkocsi nyomást azzal, hogy kiválthatják az utolsó 1000-500 m megtételében az autókat. A fenti eszközök együttes és átgondolt használatával csökkenthető a jövőben a városban a személygépkocsi használat, a dugók mérete és csökkenthető a zaj és károsanyag terhelés is.

9. OKTATÁS, SPORT

Az egészséges életmód meghatározója az a közeg, amiben élünk, a lakóhelyi, iskolai, munkahelyi környezetünk. A fogyasztóorientált szabadidőstílus jellemző területisége a nagyvárosokra, megyeszékhelyekre orientálódik, míg az intellektuális, művészeti szabadidőstílus, az élménykereső és technicizált stílus a kisvárosi kultúrában és a falvakban jelenik meg, a hagyományos-konzervatív szabadidőstílus pedig a családi házban élőkre jellemző. Az egészségdeterminánsok megjelenésének aránya lakóhely és régiós gazdasági fejlettség függő (Keresztes, Pluhár, Pikó, 2006). A rizikó-magatartások kialakulására jelentős hatással bír a szociokultúra, amelyben a lakóhelyi környezet sorsdöntő. Gazdasági-, földrajzi adottságok kihasználásával, fejlesztésével az életminőség javulása érhető el (Keresztes, Makó, Klembucz, Hanusz, Pikó 2005). Az egészségdeterminánsok egyik meghatározó tényezője a szabadidős tevékenységek minősége, amely hatással van a rizikó magatartásra, a lakosság közérzetére (West–Sweeting 1996). Az életmód változásának egyik alapja a kitolódott serdülőkor (Pikó–Vazsonyi 2004). A strukturált tevékenységek szerepe kiemelkedő, amely megjelenik protektív tényezőként, ennek hiányában megjelenhetnek a szabadidőben a deviáns elemek. Az egészségfaktorok területi eltérésének felderítéséhez, az egészségfaktorok régiós beazonosítása szükséges (Faragó et al., 2019). A területi egészségkép meghatározásában a sport szerepe jelentős, annak infrastrukturális háttere, az oktatásban betöltött szerepe a társadalom egészségmagatartását befolyásolja.

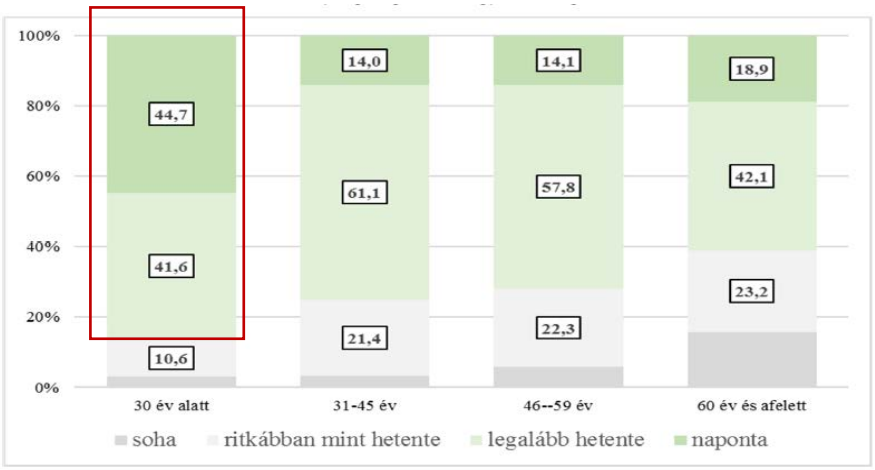
Egy sikeres modernizációt követő város, mint Győr, a sportra új gazdasági tevékenységként tekint, amely hasznosítása a városfejlesztést szolgálja. Győrre jellemző, hogy a sportot komplexen alkalmazza a fejlesztési területeiben. Ez a sport területfejlesztési, gazdasági, társadalmi funkcióinak együttes kezeléséből adódik. A városrészeket, a városrendszert a sportlétesítményekkel fejleszti, rehabilitálja. Ezáltal a városhasználati- és igénybevételi módok változnak, új életmód és fogyasztási modellek jönnek létre. A sportágazat városi fejlesztése pozitívan formálja a városképet, a városimázst. Győrben a sport területét tudatos és tartós fejlesztési stratégia szerint alakítják.

9.1. OKTATÁS

A modern sport nem csak az élsportot jelenti napjainkban, hanem gazdasági, társadalmi hatásai kiterjednek számos ágazatra. A mozgáskultúra részeként az oktatás-nevelésügyben, a népegészségügyben a sport szerepe jelentős, amelynek alkalmazása minden korosztályban az életminőség javulását eredményezi. Az Önkormányzat a sporttámogatásban figyelemmel kíséri a sportági tradíciókat, a helyi társadalom sportolási igényeinek kielégítését. Kiemelten kezeli az oktatási rendszerekben a sportolást, mint az óvodai-iskolai testnevelés, a diák- és egyetemi sport. Ezeken a területeken az egészségsport szemléletének elmélyítését tartja lényeges iránynak, amely az egészséges társadalom alapját jelenti. Fő irányvonala az egészség megőrzése, fejlesztése, prevenció a sport által. A nevelési funkciók a sportban kiterjednek az erkölcsi nevelésre is, amely a személyiség formálásában ugyancsak kiemelt szerepet kap.

A Győr Megyei Jogú Város sportkoncepcióját megalapozó vizsgálatban (2020*) a 30 év alatti korosztály a legaktívabb a sport területén*, amely az iskolai életkorokat is felöleli. Ebben az életszakaszban a leghatékonyabb a sport általi egészségnevelés (*9.1. ábra*).

9.1. ábra: Sporttevékenység végzésének gyakorisága korcsoportok szerint

Forrás: Lakossági felmérés GYMJV Sportkoncepciót megalapozó adatfelvétel 2020

Az *óvodai testnevelés és sport* területén a győri óvodákban szakképzett oktatók foglalkoznak a gyerekekkel napi 20-25 percben, amely magába foglalja a sportági ismerkedést is. Az infrastrukturális háttér megoldott, felújított környezetben van lehetőségük az óvodásoknak a testmozgásra. Az Önkormányzat biztosítja a nagycsoportosoknak az úszásoktatást, ami 2000 fő számára elérhető. A Győri Ovifoci Klub 31 intézményben, 600 óvodást ér el, amelyben szakemberek által vezetett képzések zajlanak. Az MLSZ Óvodai Pályaépítési Programjában 23 intézmény vesz részt. 2018-tól a Győri Jégsportért Alapítvány támogatásával létrejött ovi-kori program 2000 gyermek számára nyújt sportolási lehetőséget. Az Oviolimpia több tízéve működik, amelyet az Olimpiai Sportparkban rendeznek meg.

Az *iskolai testnevelés és sport területén*, a sportra nevelés legszenzitívebb időszakában Győr számos lehetőséget kínál a gyermekeknek az egészségnevelés, az egészségmagatartás helyes útjának kialakításához. A szakemberek jelenléte kiemelten meghatározó ebben az időszakban. A győri sportkoncepció kialakításában részt vevő intézmények pozitívan értékelték a sportlétesítmények számát, amely a minőségi szakmai munkát segíti. Győrben 4 diáksport egyesület működik, 650 fős taglétszámmal, 12 sportágban. A sportlétesítmények a versenysport és a szabadidősport számára is teret adnak az iskolai foglalkozásokon túl. A felmérésben láthatóvá vált, hogy az iskolai intézményeknek és a sportegyesületeknek a kapcsolata kevésbé aktív, a diákok versenyzői életútját nem ismerik.

Az *egyetemi sportot* támogató Egyetemi Csarnok és Egyetemi Sportpark széles lehetőséget kínál a versenysportban, és a szabadidősportban egyaránt. 2018-ban műfüves labdarúgó pálya épült, 2019-ben B33-as kosárlabdapálya, 2020-ban pedig strandröplabda pályák kerültek kialakításra.

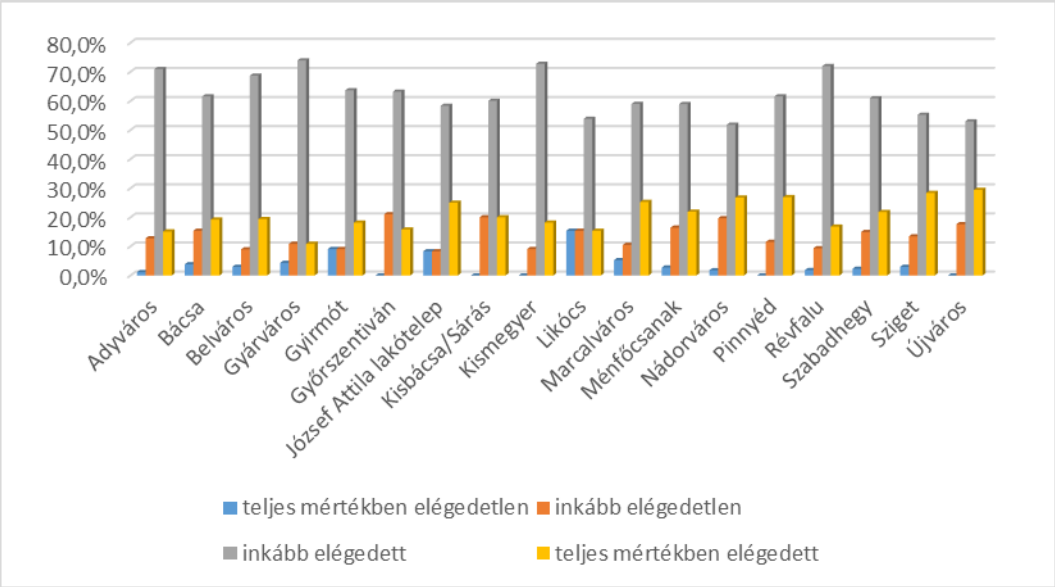
A *sportszakemberek képzésében* a győri Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kara nyújt meghatározó szakmai hátteret, amely BSc és mesterképzésen is folytatható. Az Egyetem doktori iskolái is nyitottak a sporttudományi témák fogadására, amely a szakember bázis magas szintű képzését teszi lehetővé.

A hátrányos helyzetű fiatalok körében, valamint az oktatás és a sport kapcsolatában a sport társadalmi funkciói a szociális területen is érvényre jutnak, mint sportintegráció, amely a sport általi társadalmi befogadást segíti elő. Győrben egy tanoda működik, az Iskolakultúráért-Esélyteremtésért Egyesület keretein belül, amely célja a hátrányos helyzetű, egyéni fejlesztést igénylő tanulók felzárkóztatása, az iskolai lemorzsolódások csökkentése, a gyermekek

alapképességeinek fejlesztése. Jelenleg 32 diák iskolai felzárkóztatását, kulturális programok és nyári táborok szervezését biztosítják mentorokkal, szaktanárokkal. A tanoda programjában a financiális források hiánya miatt kevésbé jelenik meg a sport, amely hatékony megoldást jelent a társadalmi befogadás területén. A sportintegráció a hátrányos helyzetű fiatalok számára komplex megoldást kínál az esélyegyenlőség, az egészséges életmód kialakítása, a társadalmi befogadás elősegítése területén.

A *lakossági elégedettség vizsgálat* szerint az oktatási intézményekkel a helyi lakosok átlagosan elégedettek (*9.2. ábra*). Összességében mindegyik városrészben az figyelhető meg, hogy az onnan beérkezett kitöltések többsége – különböző szórással ugyan – (50-70%), de az „inkább elégedett", vagy a „teljes mértékben elégedett" (15-30%) kategóriát választotta.

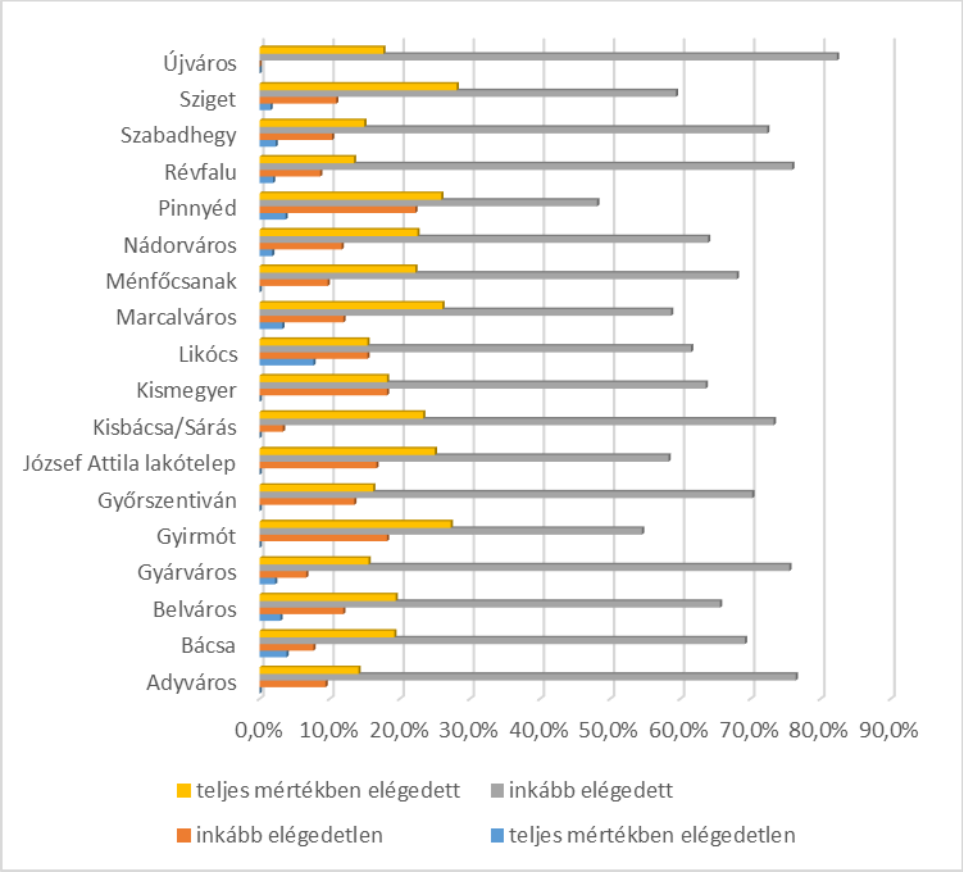
9.2. ábra: Lakossági elégedettség Győr oktatási intézményeinek adottságaival és szolgáltatásaival

Forrás: GYMJV Sportkoncepciót megalapozó vizsgálat 2020 lakossági kérdőív adatai alapján szerkesztette Faragó B.

Az óvodai, bölcsődei intézményekkel Győrben a lakosság elégedett minden városrészben. Sziget (28,1%), Gyirmót (27,3%), Pinnyéd (25,9%) lakosai a leginkább elégedettek ezen intézményekkel (*9.3. ábra*).

9.3. ábra: Lakossági elégedettség Győr óvoda, bölcsőde intézményeinek adottságaival és szolgáltatásaival

Forrás: GYMJV Sportkoncepciót megalapozó vizsgálat 2020 lakossági kérdőív adatai alapján szerkesztette Faragó B.

Az oktatási intézményi háttér tekintetében tehát inkább elégedettek Győr város lakói. A teljes elégedettséget egyik városrész sem érte el, de érzékelhető a relatíve kedvező infrastrukturális körülmények leképeződése a válaszokban.

9.2. SPORT

Győr Megyei Jogú Város a sportot gazdasági-, társadalmi- és területfejlesztési irányként kezeli. Kiemelt jelentőséget szánt a Településfejlesztési stratégiájában, és a gazdasági-, és innovációs fejlesztési területeken a sportnemzetté válásnak, amely kormányzati stratégiaként jelent meg hazánkban. Győrben jelentős sportinfrastruktúra fejlesztés valósult meg, mind a versenysport hátttereként, mind a területfejlesztés részeként, valamint a sportgazdasági erőforrások optimális felhasználásának elemeként. Kiemelt sportinfrastrukturális beruházások valósultak meg az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál (EYOF) létrehozására, 2017-ben, amely által Győr a sportrendezvények magas színvonalú megrendezésével nemzetközi nívójú sportesemények házigazdájává válhatott az elkövetkezendő évekre is. Mind ezek hatással vannak Győr gazdasági fejlődésére, amely a turizmusban, a sportfogyasztásban, a sporttermékek piacán is jelentőséggel bír. Nem csak a versenysport és annak érintettjei hasznosultak a fejlesztésekből, hiszen a szabadidősport is jelentős beruházást tudhat magáénak Győrben.

Győr kiemelkedő szerepet tölt be a *sportgazdaságban* a sportsikerek, és a sportgazdasági folyamatok egyre növekvő fejlesztése tekintetében. A hazai sportgazdasági kutatások kedvező helyszíne Győr, mivel mintaként szolgál a hazai sport fejlesztésében, ezért vizsgálatra érdemes

terület, amelyekkel felderíthetőek a hatékonyság tényezői. A *sporteredményesség* és versenyképesség területén kiemelkedő a Győri ETO női kézilabdacsapata, amely folyamatosan az élvonalban szerepel, hazai viszonylatban nincs legyőzője, nemzetközi szinten is magas színvonalat képvisel. Győrben stadion, uszoda, jégkorongcsarnok épült az utóbbi időben, valamint az Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál megrendezésével további sportinfrastrukturális fejlesztések zajlottak a városban, amelyek hosszú távon biztosítják a győri lakosok, versenyzők sportéletének színvonalas kiszolgálását.

Az Önkormányzat - *sportpolitikai elveit* követve - a versenysport és a szabadidősport területén kíván esélyt adni, amelyben a sport által az egészséges életmód minél szélesebb körben alkalmazhatóvá válik. Külön figyelmet fordít, és célcsoportonként fejleszti a lakossági és szabadidősportot, az óvodai, diák, egyetemi-főiskolai sportot, a fogyatékkal élők sportját, az idősek sportját, és az utánpótlás versenysportot. Az élsport terén a hivatásos és az elitsportot különíti el. A sportfejlesztési koncepció kialakításában együttműködik a nemzeti sportköztestületekkel, a sportági szakszövetségekkel, és a sportszervezetekkel egyaránt a sikeres fejlesztés érdekében.

Győr Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020 és a Nyugat-Dunántúl 2014-2020. évi Regionális Fejlesztési Stratégia sportfejlesztéssel kapcsolatos terveinek összehasonlító vizsgálatában feltérképezésre kerültek a sport, a sportfejlesztések, a szabadidősport, az egészségfejlesztési tervek. Nyugat-Dunántúl 2014-2020. évi Regionális Fejlesztési Stratégia a sport témakörben 8 alkalommal említi a sportot, mint a sportolási létesítmények, sportesemények, sportgazdaság, sportturizmus, sportközpont. Az egészség témakörét a stratégia 50 alkalommal említi, mint egészségtudatosság, egészségtudatos életmód, egészséges életkörnyezet, egészséges életmód, egészséges társadalom, egészséges gazdasági élet, egészségügyi ellátórendszer, egészségügyi szolgáltatások és egészségturizmus. A szabadidő négy alkalommal került szóba a stratégia részeként, mint a szabadidős témapark, szabadidő eltöltése témakörökben, míg a rekreáció öt alkalommal jelet meg a dokumentumban, a rekreációs terek, a rekreáció kibontakozása, a rekreációs lehetőségek, a rekreációs gyógyászati központ témakörökben.

A két területfejlesztési stratégiában láthatóvá vált, hogy Győrben milyen fontos területet képvisel a sport, a sportinfrastruktúra, a sport gazdasági-, társadalmi eredményessége. Így Győrben a sport fejlesztése versenyképességi tényezőiként is megmutatkozik (*9.1. táblázat*).

A Győr Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020 sporttal kapcsolatos fejlesztései 110 alkalommal jelentek meg a stratégiában, amelyekben a sportgazdaságra, sportterületek fejlesztésére, a sportolási lehetőség, sportcsarnok építése, sportrendezvény, sportgyógyászat, sportkínálat, sporttámogatás, sportegyesületek, sportegészségügy témakörök érintettek.

Az egészség 123 alkalommal érintett területe a stratégiának, amelyben az egészséges társadalom, egészségipar, egészségügyi szolgáltatások, egészség tudatosság, egészségügyi intézmények, egészségügyi centrum, egészségfejlesztési terv, egészségpolitika, egészséges városi környezet, egészség műveltség, egészséges idősödés, egészséges életmód, lakókörnyezet, egészségközpont, egészségturizmus fejlesztések szerepelnek.

A szabadidő témakört 58 alkalommal érinti a stratégia, és rekreáció megnevezéssel 78 alkalommal kerül említésre, ahol a szabadidő eltöltés, szabadidő célú fejlesztés, hasznosítás, szabadidő eltöltés, szabadidős tér, szabadidő centrum, szabadidő hasznos eltöltése, rekreációs szolgáltatások, rekreációs gyógyászati központ, rekreációs központ, rekreációs területek fejlesztése jelenik meg.

9.1. táblázat: Területfejlesztési stratégiák összehasonlítása a sport, egészség, szabadidő, rekreáció területén, a stratégiában megjelenő gyakoriság alapján.

	Nyugat-Dunántúl 2014-2020. Regionális Fejlesztési Stratégia	**Győr Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégia 2014-2020**
sport	8	110
egészség	50	123
szabadidő	4	58
rekreáció	5	78

Forrás: Faragó B., 2019

A *sportinfrastruktúra beruházás* jelenti az első lépcsőt a sport működtetéséhez, hiszen megfelelő színvonalú létesítmény nélkül nem alakítható ki sportélet. Győr beruházásai a sport területén is kiemeltek, továbbá jó gyakorlatként a vállalati szféra bevonásával a vállalatok társadalmi beágyazódását is elősegítették (*9.2. táblázat)*.

9.2. táblázat: Sport-infrastruktúra beruházások Győrben (2015 - 2020)

Sportlétesítmény	**A beruházásról**	**Állami támogatás mértéke**
AUDI Aréna Győr	A beruházás közel bruttó 5 milliárd forint állami támogatásból valósult meg. 2013 során az előkészítés zajlott, 2014-ben a kivitelezés. Az üzemeltetési és fenntartási tervezett költsége évi 220 millió forint.	80%
Aqua Sportközpont	A beruházás bruttó 3,7 milliárd forintból valósult meg három év alatt (2013-2015), amelyből közel 670 millió Ft-ot Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata finanszírozott, a fennmaradó összeg pedig állami támogatásból állt rendelkezésre.	80%
Olimpiai Sport Park (OSP)	7 millárd forint állami támogatásból valósult meg 2017 – ben készült el	85%
Jégcsarnok	2,2 milliárd Ft (2020) a Győri ETO HC beruházásában és üzemeltetésében	80%
Bercsényi Sportpark	Győri Kosárlabda Club beruházásában 150 millió Ft (2015-2016)	70%
Egyetemi Sportpark	(2017-2020) 250 millió Ft a SZESE beruházásában és az egyetem üzemeltetésében	75%

Forrás: GYMJV sportkoncepciót megalapozó vizsgálat 2020

Az Önkormányzati *sporttámogatások* megoszlása alapján növekvő pénzügyi beruházásokat hajtott végre az Önkormányzat az egyesületi támogatásokban, a létesítmény használatban egyaránt (*9.4. ábra*).

9.4. ábra: Önkormányzati támogatások 2012-2018 millió Ft./év

	Kiemelt egyesületek (pl. Audi ETO KC)	Egyesületek működési támogatása pályázati úton	Egyéni eredményes sportolók támogatása	Egyesületek sportrendezvényei nek támogatása pályázati úton	Egészségkárosult sportszervezetek támogatása	Egyesületek létesítmény használatának támogatása (AQUA Sportuszoda, Magvassy, Audi Aréna)	Sportösztöndíj (olimpiai tehetségek)
2012	95	240	10	0	3	0	
2013	70	240	15	0	3	0	
2014	95	215	15	0	3	0	
2015	105	284	15	5	3	137	
2016	110	284	15	5	3	162	
2017	188	294	15	5	3	259	
2018	183	294	10	10	4	282	12

Forrás: GyMJV Önkormányzat adatai alapján szerkesztette Faragó B.

A *szabadidősport fejlesztés* területén közel 10 rekortán pálya épült Győrben, valamint rehabilitációs városrészek szabadidős-, sport- és rekreációs célú hasznosítása zajlott. Győr kiemelt figyelmet fordít az idősek sportolásának elősegítésére, amely keretén belül elkészült az Idősek játszótere – Eötvös Park, valamint a Barátság Sportparkban az idősek kertje. Kialakították a Baba-mama játszóteret a Szent István úton, valamint érdekesség a vizes játszótér a Bisinger sétányon. Győrben 100 egyesület működik, amelyben 60 sportágból lehet választani. A városi sportéletet jellemzi, hogy 6130 győri lakos vesz részt aktívan a versenysportban, csapatsportban 2650 fő, egyéni sportágakban 3480 fő (GYMJV sportkoncepciót megalapozó adatfelvétel 2020).

Győr városrészeinek sportolási sajátosságai a területi életminőség és életmód szempontjából lényeges elemzési aspektusok. Győr városrészei: Adyváros, Bácsa, Belváros, Gyárváros, Gyirmót, Győrszentiván, József Attila lakótelep, Kisbácsa/Sárás, Kismegyer, Likócs, Marcalváros, Ménfőcsanak, Nádorváros, Pinnyéd, Révfalu, Szabadhegy, Sziget, Újváros.

A GYMJV Egészségkép 2021 primer kutatásának lakossági felmérésében az ingyenes sportolási lehetőségekkel való elégedettség megosztott, 31,1% jelezte inkább az elégedettségét, 11,3% teljesen elégedett, de a kevésbé- (24,3%), és a nem elégedettek aránya (10,7%) is magas, 22,6% nem tudja megítélni. A fizetős rekreációs-, és sportolási lehetőségeknél viszont nagyobb arányban elégedettek a lakosok, 34,4% inkább elégedett, 18,1% teljesen elégedett, kevésbé elégedettek 10,8%, 5,3% egyáltalán nincs megelégedve. A nemenkénti megoszlásban a férfiak jelezték nagyobb arányban, hogy számukra megfelelőek az ingyenes sportolási lehetőségek, a nők nagyobb számban láttak hiányokat ezen a téren.

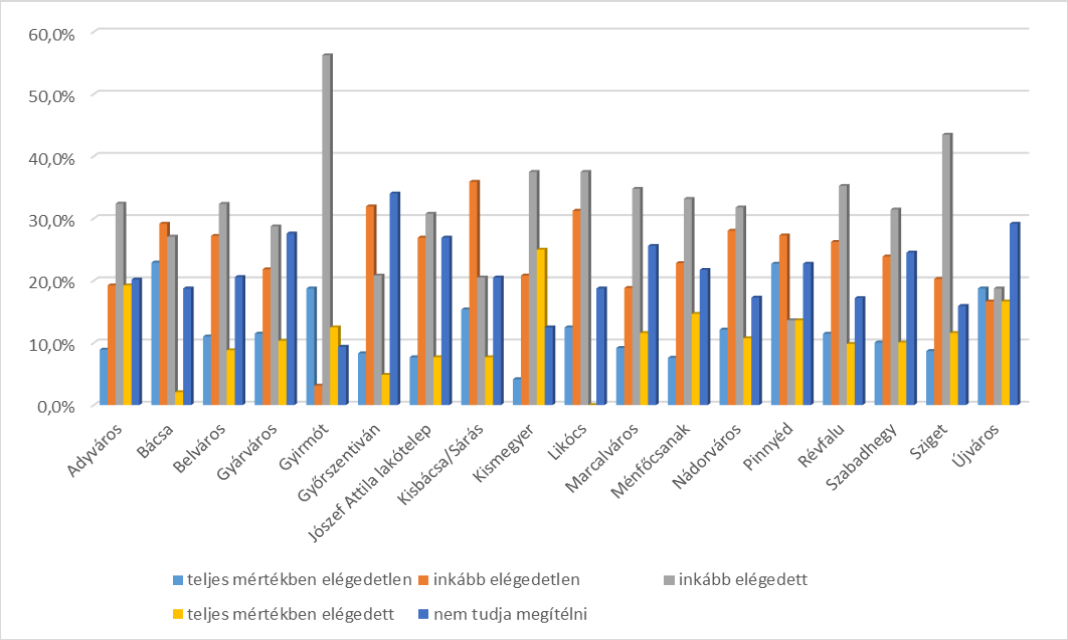
Gyirmót (56,3%), Sziget (43,5%), Kismegyer és Likócs (37,5%-37,5%) városrészek elégedettek legnagyobb mértékben (*9.5. ábra*). Pinnyéden fejezték ki legnagyobb számban elégedetlenségüket az ingyenes sportolási és rekreációs lehetőségek tekintetében. A munkahelyi sport és rekreációs lehetőségek megléte Győrben 50-50%-ban jelenik meg a

munkavállalói válaszok alapján. A nemek szerinti válaszokban eltérés mutatkozott, miszerint a nők kevésbé látják a munkahelyi sportolás lehetőségét (78,7%), míg a férfiak nagyobb arányban találkoztak ezekkel az esélyekkel.

A *munkahelyi sport és rekreációs lehetőségek* tekintetében a városrészek közül Likócs emelkedett ki, ahol 57,1%-ban jelezték a lakók, hogy van lehetőségük a munkahelyi sportolásra. Kismegyer (35,3%) és Kisbácsa/Sárás (20%) is mutatott esélyeket a rekreációra a munkahelyi közegben.

Sportegyesületi tagsággal a városrészenkénti adatok szerint legnagyobb mértékben Ménfőcsanakon rendelkeznek (12,1%), de Révfaluban, Szabadhegyen (10,4%-10,4%) szintén magas a tagsági szám a városrészekkel történő összehasonlításban.

9.5. ábra: Ingyenes sportolási lehetőségekkel való elégedettség Győrben

Forrás: Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021 – Online lakossági kérdőíves felmérés

A GYMJV Sportkoncepcióját megalapozó lakossági felmérésében *a sportrendezvények látogatásában,* havonta többször, Győr városrészei közül Likócson a legaktívabbak (69,2%), de Bácsa (65,4%), Gyirmót (63,6%), és a József Attila lakótelep (63,6%) lakosai szintén gyakori látogatói a sporteseményeknek. A Belvárosban és Nádorvárosban jelezték a lakók a legnagyobb arányban (13%, 12,4%) passzivitásukat a sporteseményeken.

A felmérés rámutatott *a városrészekben lakók sportolási szokásaira*. Legnagyobb arányban Révfaluban (50%) sportolnak hetente többször, de Pinnyéden (44,4%) és Szigetben (42,4%) is a városrészek között magasabb arányban sportolnak.

Győrben jelentős *sportinfrastruktúra fejlesztések* valósultak meg. Ezek a létesítmények főként a versenysportot szolgálják. A szabadidős sportolási lehetőségekről való információk városrészekre bontva hiányosak, a sportszakmai támogatás hatékony eszköz lenne a rekreatív szabadidő kultúra nagyobb arányban történő kihasználásához. A szabadidőparkok jobb kihasználását a szabadidős rendezvények számának növelése is elősegítené. A szabadidősport sportszakmai irányvonalának erősítése, támogatása a Győrben élők fizikai aktivitásának növekedését, ennek révén egészségi állapotuk javulását eredményezné.

Összegzésként megállapítható Győr vezető szerepe a versenysportban, a sportinfrastruktúra fejlesztésekben. A szabadidősport tekintetében az előző évekhez képest számos terület bővült, de a versenysport mellett kevésbé nyert teret. A sportinfrastruktúra főként a versenysportot szolgálja ki, a rekreáció és szabadidősport, annak infrastrukturális háttere, szerveződési szintjei és szervezeti megjelenése kevésbé növekedett. A városrészeken eltérő számú, minőségű szabadidős lehetőségeket érnek el a lakosok. A szabadidőparkok egy-egy városrészben vannak jelen, amely a távolabb élőknek nem jelent kedvező elérhetőséget. Lényeges szempont, hogy a szabadidősport, a rekreációban résztvevők megfelelő sportszakmai támogatást kapjanak. A hátrányos helyzetű fiatalok számára hatékony a sportintegráció széles körben való megjelenése, programjainak kiépítése, mivel szakmai hátterének biztosítása kiemelt jelentőségű a társadalmi felzárkózásban. A munkahelyi sport növekvő tendenciát mutat a városban, amelynek a munkaerő produktivitásában, az egészségben eltöltött életévekben, és az életminőség javulásában van jelentősége. A sportszakmai képzés, a sport oktatásban megjelenő szintje elégedettséget vált ki a lakosok körében. A sport oktatási szintjei az óvodától a doktori képzésig biztosítottak.

9.3. A COVID-19 JÁRVÁNY ALATTI SZABADIDŐS SZOKÁSOK

A koronavírus járvány a szabadidős szokások változásában 50-50%-ban jelentett változást a lakosság körében. 17,1%-a a lakosságnak jobban odafigyel az aktív életmódra, de nagyobb arányban kevesebbet töltöttek fizikai aktivitással a bezártság idején. A 40-49 éves korcsoport tagjai figyeltek legjobban oda a testmozgásra (25,1%). A 30-39 éves korcsoportban fordítottak kevesebb időt a tevékeny életmódra (25,8%). A lakosság fizikai aktivitása 40%-ban romlott a válaszadók körében. A nők 80%-a a fizikai aktivitásának romlását érzékelte, míg a férfiak többsége (57,7%) inkább stagnálást/változatlanságot tapasztalt.

A 30-49 éves korosztály tagjai a járvány időszakát pozitívan élték meg, mert több szabad idejük lett a koronavírus időszakában. Nemenkénti megoszlásban a nők pozitívan értékelték a koronavírus okozta bezártságot (68,6%), a férfiak (31,4%) kevésbé voltak megelégedve a több szabadidővel. Szintén ebben a korosztályban volt a legtöbb életmódot váltó személy is. A testsúly növekedését kis mértékben jelezték a kitöltők, főként változatlan testsúlyról adtak tájékoztatást.

Szabadidős szokásaik változása inkább a passzivitás felé vitte Győr lakosait a járvány időszakában. Városrészenkénti eredményekben változás látható a győri összesített adatokhoz képest, mivel néhány városrészben a járvány időszakában a szabadidős szokások nagyobb figyelmet kaptak, ezáltal jobban odafigyelnek az életmódra. Kismegyer (35%), Bácsa (34,1%), Pinnyéd (25%), és Újváros (22%) mutatott nagyobb aktivitást az átlagos számokhoz képest.

10. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV KIDOLGOZÁSÁT MEGALAPOZÓ VIZSGÁLATOK EREDMÉNYEINEK ÖSSZEGZÉSE

10.1. A SZAKÉRTŐI FÓKUSZCSOPORTOS MEGBESZÉLÉSEKBŐL KÉSZÜLT ÖSSZEFOGLALÓ

Összesen öt szakértői fókuszcsoportos megbeszélés és hat kiegészítő strukturált interjú készült az egészségkép vizsgálat kvalitatív felmérési fázisában. A csoportok és interjúk felölelték az életkori struktúrákat, gyermekeket, felnőtteket és az időseket, továbbá az egészséges populációt, a betegeket, a fogyatékossággal élőket, a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű egyéneket. A szociális és egészségügyi ellátást szolgáltató szakemberek minden ellátott területről képviseltették magukat. A következő táblázatban részletesen nyomon követhetők a fókuszcsoportos beszélgetések paraméterei.

Fókuszcsoport	Résztvevők száma/fő	Képviselt intézmény, szervezet, szakterület
Védőnői, iskolaorvosi csoport	10	– területi ellátást végző védőnő, iskolai ellátás végző védőnő, alapellátás vezető szakember, iskolaorvos, (ellátottak köre:0-18 év, 7 általános iskola, 6 középfokú oktatási intézmény, 8 városrész)
Gyermekeket ellátók csoportja	9	– pedagógusok (óvoda, általános iskola, középiskola), pszichológus, szociális szakemberek, segítő szakmában dolgozók, pedagógiai szakszolgálat, gyermekjóléti központ, családsegítő szolgálat, óvodai és iskolai szociális munkások, kórházi szociális munkás, ifjúsági tanácsadó iroda
Időseket ellátók csoportja	9	– győri idős populációt képviselők, szociális ellátásban nem részesülőket képviselők, szociális ellátási formában részesülőket képviselők, (jelzőrendszer, étkeztetés, klub, bentlakásos ellátás), aktívan sportoló időseknek szolgáltatók, társadalomban aktív időseket képviselők, marginális helyzetben élőknek szolgáltatók,
Szervezeti csoport + interjúk (Civil szervezetek csoport	10	– egészséges populációnak szolgáltatók, betegséggel küzdőknek szolgáltatók, szenvedéllyel küzdőknek szolgáltatók, marginális helyzetben élőkkel foglalkozók, betegek, hátrányos helyzetűek, mozgáskorlátozottak, értelmi sérültek halmozottan hátrányos helyzetűek, gyermekkorosztályz képviselők, felnőtt korosztályt képviselők, időseket képviselők,
Egészségügyi ellátók	17	– alapellátás- (felnőtt háziorvos, gyermekorvos, fogorvos), járó- és fekvőbeteg ellátás, leggyakoribb megbetegedések képviselői, prevencióban résztvevők, háziápolásban szerepet vállalók, magánellátás végzők, állami ellátás képviselői,
Összesen	55	

10.1.1. Csecsemőkor, korai gyermekkor (0-3 év), óvodás kor (3-6/7 éves kor)

A csecsemők és kisgyermekek egészségi állapota és egészséges fejlődése függ a szülőktől és családtól is. Ebben az életszakaszban az egészségi állapottal kapcsolatosan, általában jók a tapasztalatok, szívesen szoptatnak az anyák és magas arányban is. A csecsemők gondozása és nevelése többnyire megfelelő. Az első gondok a csecsemő kor végén 1 éves kor után kezdődnek, amikor a szülők gyakran már kimerülnek. Megjelenhetnek a felnőtteknél pszichés problémák, amelynek aránya a tapasztalatok szerint egyre növekszik, ez hatással van a családtagokra is. A csecsemőknél a hozzátáplálás időszakában feltűnhetnek a regulációs zavarok. (Regulációs zavar: A kicsi babáknál megjelenő alvási, altatási nehézségek, etetési problémák és a nagyon gyakori sírás. A második életévtől a székelési problémák,

székletvisszatartás, az érzelmek és viselkedés szabályozásának zavara, dühroham, túlzott dac, „hiszti", agresszivitás, nyugtalanság, koncentrációs nehézség, játék iránti kedvetlenség, testvérféltékenység, szeparációs szorongás.) Már ebben az életkorban gyakori a digitális média használata a szülő közreműködésével, úgy alszik el a baba, hogy bent van a tablet a kiságyban, vagy tévét néz. Sajnálatosan ez befolyásolhatja a beszéd és mozgásfejlődést, és mivel túlterheli a szemet és az idegrendszer, a nyugodt alvást is rontja. Ha nem indul meg időben a beszéd és/vagy mozgásfejlődés, fejlesztésre szorul, illetve Nevelési tanácsadóba kell irányítani. A szülők ebben a probléma megoldásban nagyon együttműködőek. Ami még tapasztalható a korosztályban, hogy az anyák a várandóság alatt fegyelmezettek, nem dohányoznak, de a szülést követően már újból kezdik a dohányzást, amely negatívan hat a csecsemőkre is. Sokszor jelentkezik a túlféltés, illetve ott vannak a fórumok, egyéb közösségi média, ahol nem megfelelő a tájékoztatás, az egymás közötti kommunikáció.

Az Óvodapedagógusok gyakran tapasztalják, hogy sok kisgyereknek elmaradt a mozgásfejlődése és az állóképességük az életkoruknak nem megfelelő. Ez magával hozza azt is, hogy ha a nagy mozgásokat nem fejlesztik megfelelően, a finommotoros mozgások sem fejlődnek és megjelenik a figyelem zavar is. Óvodás korban az elhízás nem nagy mérvű. Kevés azonban azoknak a szülőknek/családoknak a száma, akik szabadidős programokra járnak, például játszótér, hétvégi kirándulás.

10.1.2. Kisiskolás kor (6/7 év-10 év), serdülőkor (10-18 év)

Az iskoláskorú korosztálynál hatalmas változás tapasztalható az utóbbi években. A légzőszervi betegségek száma alacsonyabb, főként az asztma megjelenése. A csökkenésnek lehet az az oka is, hogy kikerült a kórkép az emelt családi pótlékok köréből, de a megbetegedések száma jelenleg sem kevés. Az ortopédiai problémák megjelenésének aránya kb. 30%-os, főként a gerincferdülés a 2. osztálytól: Nőtt azoknak a tanulóknak a száma, akik gyógytestnevelésre járnak tartási rendellenesség-, gerincferdülés-, lúdtalp-, túlsúly-, vagy rossz állóképesség miatt.

Az elhízás arányában emelkedő tendenciát mutat a gyermekek körében, már általános iskolás korban, előfordul az extrém méretű elhízás is, akár 31-es BMI-vel. Van olyan gyermek, akinek a testsúlya 120-130 kg. A túlsúlyos vagy elhízott gyermekek ellátása nincs megoldva, nincs mellettük egy támogató team, akik az egészséges életmód felé terelnék őket. Gyerekorvos, dietetikus, pszichológus, mozgáshoz értő jó szakemberek team munkájára lenne szükség, akik segítik a gyermeket. Az iskolákban megszervezett „Fogyi klub" is ezt a célt szolgálhatná. Nagyon sok esetben az elhízás mögött lelki problémák állnak. Jelenleg nem helyeznek figyelmet arra, hogy miért eszik egy gyermek, ha bármiféle problémája van, miért vannak a pótcselekvések, mint a kóla ivás vagy chips evés.

Sok a látás probléma, amely abból is adódhat, hogy a digitális eszközöket nagyon magas óraszámban használják, vagy akár a digitális oktatás következménye is lehet, de a gyermekek, fiatalok a szabadidejük nagy részét is képernyő előtt töltik. Sajnálatosan, nagyon sok családnál okoz problémát a szemüveg készítése, amely anyagi problémákból adódik. Nincs TB támogatás, jó lenne az ifjúságnak kedvező támogatást kieszközölni.

Emelkedik a táplálékallergiások száma és az I-es típusú cukorbetegségben szenvedők aránya is. A diabeteszes gyermekek teljes életet tudnak élni, de az érintetteknek és a szülőknek fontos az otthoni segítségnyújtás, nem csak a gondozást/gyógyítást végző szakemberek fizikális jelenléte.

A lelki megbetegedések és mentális betegségek már az 5-6. osztálytól jelentkeznek, jellemző a falcolás (önsértés). A „nem vagyok elég jó", az önelfogadás hiánya megjelenik a gyermekeknél. A szülők részéről nem tudatos elhanyagolásából is fakadhat ez a probléma. Pszichés probléma esetén a családot is szükséges kezelni, mert a legtöbb esetben családi érintettség is tapasztalható. A mentális problémák az SNI-s (sajátos nevelésű igény) és BTM-s

(beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézség) gyerekek száma emelkedő tendenciát mutat, amelyre fel kell készülni.

Egyre gyakoribbá válik a bántalmazás és az agresszív viselkedés. Ebben területi egyenlőtlenségek vannak a városrészek tekintetében. A fiúknál a fizikai bántalmazás jellemző, míg a verbális bántalmazás a lányoknál. A cyberbullying (ha valaki weboldalakon, social média platformokon, online játékokon, applikációkon keresztül, chaten, e-mailben vagy sms-ben bántóan, erőszakosan, megalázóan vagy kirekesztően viselkedik**)** is egyre terjed. A gyermekkorban elszenvedett traumatizáció későbbi pszichológiai károsodásokhoz, egészségkárosító magatartáshoz, vagy krónikus egészségi problémák kialakulásához is hozzájárulhat.

Jellemzőek napjainkban a normatív krízisek is, az óvodába menés, óvodából iskolába, alsóból felsőbe kerülés, vagy a családban történő változások, a válás, a mozaik család. Napjainkban kiélesedett krízis helyzetek a halálesetek, a megváltozott életkörülmények, amelyek szorongással és egyéb járulékos tünettel járnak. Ezekre a helyzetekre is szükséges reagálni.

Minden iskolába kellene egy főállású pszichológus vagy coach. A jelenlegi ellátórendszerben kb. 3 hónapot kell várni a kezelésre.

Az utóbbi 2 évben a nemi identitás zavarok jelentkeztek, aránylag nagy számban. Főként a lányok „elfiúsodása" jellemző, sok lány választ műszaki pályát is. A probléma 14 éves kortól jelentkezik általában. A tanároknak is fontos ennek problémának a kezelése, kommunikációja, hogyan lehet ezeket a fiatalokat kezelni, mert ehhez jelenleg nincs segítség. Támogatni kell a szülőket és az egyéb szakembereket is, hogy értsék a problémát és közös irányelveket kidolgozva legyenek támogatók, elfogadók. Gyermekfejlődés témakörben pontosabb tájékoztatásra, segítség adására lenne szükség. Az egészség lelki és testi megközelítésének, összefüggéseinek oktatása kiemelten fontos. Sokszor a családterápia fontosabb és hatékonyabb lenne, mint az egyéni terápia. Stigmák alakultak ki azokkal kapcsolatosan, akik pszichológushoz járnak, pedig elengedhetetlen lenne számukra ez a fajta segítség. Közös és egybehangolt kommunikációra, oktatásra lenne szükség.

A dohányzás és a drogfogyasztás tekintetében pozitív változás történt az utóbbi években, amely csökkenő tendenciát mutat. Néhány iskolában bűnmegelőzési munkatárs van jelen, amelynek pozitív hatása érezhető. A fiatalok esetében a szenvedélybetegségek és a szerhasználatra vonatkozó adatok szerint a korábbiakhoz (2014-es adat) képest, az illegális drogot kipróbáló fiatalok aránya csökkent, illetve a visszatérő és rendszeres szerhasználók aránya is csökkent. A kémiai szerspektrumban jelentős átrendeződés, átalakulás nem tapasztalható, a cannabis és a pszichoaktív szerek használata a leggyakoribb. A rendőrség nagyon sok drogszervezetet felszámolt az utóbbi években, ebben pozitív tapasztalatok vannak. A faluból való bekerülés a városba nagy vízválasztó, ez is meghatározza a későbbi szer, egyéb anyagok használatát. A szenvedélybetegségek területén átrendeződés is tapasztalható. A kémiai szerek használata némileg csökkent, de az online függőségek egyre nagyobb problémát jelentenek. Nem véletlen, hogy a WHO 2018-ban a videójáték függőséget hivatalosan is a mentális betegségek körébe sorolta.

A visszaeső gyógyszerhasználat viszont markánsan jelenik meg az iskolai korcsoportnál. Az iskolatípusok tekintetében a középiskolákban a szerhasználat csökkent, de a 7-8. osztályosoknál növekvő tendenciát mutat, főként a 8. osztályban, amely arány megduplázódott az utóbbi években.

Az 5. és 6. osztályos tanulók többsége kipróbálja/ta a dohányzást. A nemdohányzók nem tartják veszélyesnek a nikotint, az attitűd romlott ezzel kapcsolatosan. Az általános iskolások alkoholkipróbálási aránya 86%. A nem szerinti arányok hasonlóak a fiúknál és lányoknál a kipróbálók körében. A tapasztalatok szerint a kortárscsoport erős befolyásoló tényező, több, mint 50%. A kortárssegítés lényege, hogy pl., ha valaki túlitta magát, a társa hogyan tud

segíteni, ha öten indultak az útra, öten is menjenek haza, legyen mindig egy, aki nem iszik, vagy csak keveset. Külföldi jó gyakorlat, hogy úgy mennek a fiatalok szórakozni, hogy egyik csoporttagon van egy karszalag, hogy „én ma nem iszom”.

Az alkohol fogyasztásnál nem az aggasztó, hogy kipróbálják, hanem terjed a „rohamivás”, amely többségében hétvégére esik és a részegség minél rövidebb idő alatt történő eléréséig tart. Ez a jelenség „menőnek” számít, ezt az értékrendet át kell alakítani, hogy pozitív változásokat lehessen elérni.

A szenvedélyproblémák közül kiemelkedik a telefon- és online függőség, közösségi média használat. Ezt nehezebb objektíven mérni, sajnálatosan a térnyerés nem látható, és nem láthatóak a következményei azonnal, de hosszú távon akár testi szinten is egészségi állapotváltozáshoz vezethet. Következménye még a közös programok- és a verbális kommunikáció csökkenése nemcsak a családban, hanem a társadalomban is, vagyis megterheli vagy el is lehetetleníti a családi és társas kapcsolatokat. A túlzott képernyő használóknál fellépő mozgáshiány, alváshiány további problémákat eredményez, de az internetes zaklatásnak is nagyobb arányban vannak kitéve. Végső soron romlik az iskolai teljesítmény, illetve a munkavégzés, ami rontja a társadalmi érvényesülés, az életben való boldogulás esélyeit. Az orvosi kutatások szerint terjed a „virtuális autizmus” kórkép, amely a túlzott televízió nézés, okostelefon és tablet használat következménye. Az okos eszközök használata egyre növekszik. A mentális problémákra fel kell készülniük az oktatási rendszerben lévőknek. A mobiltelefon használat vagy attól való függőség mind gyakoribb problémát jelent, szabályozása még mindig nehézségekbe ütközik az iskolákban. Az eszközhasználatnak nincs kialakult protokollja, kultúrája a társadalomban sem. Sok esetben a fiatalok a like-ok száma alapján minősítik önmagukat és főként lányok esetében a „magamutogatás” is megjelenik. Az internetes védőháló kialakítása és a digitális kultúra fejlesztésére irányuló oktatás nagyon fontos lenne.

Az energiaitalok fogyasztása az utóbbi időben markáns emelkedést mutat, van olyan tanuló, aki 3-4 dobozzal is elfogyaszt egy tanítási napon.

Tapasztalható a fiatalok körében a magas vérnyomás terjedése is, ami akár lehet ennek a következménye is. Szabályozást kellene bevezetni gyerekek, kiskorúak energiaital fogyasztása tekintetében.

Az egészséges életmódra nevelés fontos terepe az iskola. Ha a gyermekeket a szűrőbuszok szervezett formában az iskolákban szűrnék, akkor azt követnie kellene a detektált problémákkal kapcsolatos beavatkozásoknak is. Ugyan ez érvényes nem csak a tanulókra, hanem a pedagógusokra, és a szülőkre is.

Az utóbbi évek pozitív tapasztalata, hogy többen sportolnak, a konditermi edzések nagyon népszerűek, de hogy ezt jól csinálják-e, az kérdéses. Ehhez kapcsolódóan a táplálékkiegészítők kontroll nélküli használata nagyon megnövekedett, amely hosszabb távon vérnyomás emelkedéshez és más egészségi ártalmakhoz vezethet.

A sportolás nagyon sok esetben iskolán kívüli keretek között zajlik, mert az iskolák többségében nincs mögé infrastruktúra biztosítva, de az iskolák is bővítik a sportolási lehetőségeket. Kedvező tapasztalat, ha a testnevelés órák nem kötöttek és van választási lehetőség a sportok/mozgásformák között, a mozgás az élet részévé tud válni. Több iskolában néptánc és szalontánc oktatás is működik hetente 1-2 alkalommal testnevelés óra helyett, ami nagyon jó hatással van a gyerekekre. Ez csökkenti a tornatermek túlzsúfoltságát is. Főként középiskolában lenne jobb a kötetlen testnevelés.

Ami még jellemző pozitív változás, hogy a fiatalok magasabb aránya lett egészségtudatosabb és figyelnek a külső megjelenésükre is, értéket jelent az egészségtudatos magatartás.

A fogak állapotában és fogászati ellátásban az ifjúság körében szintén pozitív változás tapasztalható. Minden iskolásnak (18 éves korig) 2 fogorvosa van, az iskolafogorvos és a lakóhely szerinti fogorvos.

10.1.3. Felnőtt korcsoport (18–59 év)

Az utolsó öt évben az egészségi állapot változásában a következő tendenciák mutatkoznak. A győri lakosság bizonyos csoportjaiban emelkedő trendet mutatnak a keringési szervrendszer megbetegedései, a mozgásszervi-, a pszichiátriai megbetegedések (pszichózisok, személyiségzavarok, érzelmileg labilis személyiség zavarok, Bordeline szindróma, antiszociális viselkedések, játékfüggőség…stb.) az elhízás, a diabetesz aránya növekvő tendenciát mutat.

A női lakosság körében a szív- és érrendszeri megbetegedések számának emelkedése markánsabb, a tumoros megbetegedésekkel együtt. Az elhízás minden harmadik lakosnál tapasztalható. Az 50 éves korosztály körében az elhízás még további növekvő tendenciát mutat, amely magával vonja a magasvérnyomást és a keringési rendszer megbetegedéseit. A pandémiás bezártság is hozzájárul az elhízás emelkedő számához. Növekvő tendenciát mutat a szorongással és depresszióval küzdők száma és az egyéb pszichiátriai kórképben és függőségben szenvedők aránya: alkohol-, online függőség és a dohányzás. A férfiak halálozása magasabb, mint a nőké, de a női populációnál emelkedő gradiens figyelhető meg.

A stroke megjelenése stagnál. Kedvező tendencia figyelhető meg a stroke ellátásában: a hipertónia kezelése hatékonyabb lett, illetve a trombolízis kezelésben kitolódtak az ablakok (vérrögoldás ideje kitolódott, továbbá a katéteres vérrög eltávolítás ideje is későbbi időszakaszra tehető). Sajnos 2 éve nem működik a kórházban a katéteres vérrög eltávolítás. (A kórház alkalmas rá a műszereket illetően, de nincs szakember, aki elvégezze.) Nőtt az autoimmun betegek száma.

Ami jellemző a felnőtt, munkaképes korosztályra, többségében akkor fordulnak orvoshoz, amikor a munkaképességüket az állapotuk nagyon veszélyezteti, vagyis egzisztenciális következményei lehetnek.

További nehézség, hogy a mozgásszervi zavarokkal küzdők számára a fekvő és járóbeteg ellátás során a rehabilitációs helyek korlátozott számban állnak rendelkezésre. A magán ellátás keretében operált betegek esetében nincs megoldva a rehabilitáció.

Győrben a népesség fogazatának állapota javuló tendenciát mutat, ami annak is köszönhető, hogy sok fogászati rendelő van Győrben (közfinanszírozott és magán rendelő). Minden 18 éven felüli embernek van közfinanszírozott fogorvosa. A fogászati ellátás alapvetően megoldott Győrben.

Az otthoni szakápolásban minden generációt, a kisgyermektől az idős korig ellátnak otthoni körülmények között.

A hajléktalan betegek száma is erősen emelkedő tendenciát mutat, főként a pszichiátriai osztályon, ahol a kezelést követően nincs hova küldeni a beteget.

A Covid járvány ideje alatt a pszichiátriai ambuláns ellátásra szoruló betegek részére nehezen lehetett biztosítani a releváns kezelést, nagyon sok esetben rosszabb állapotba kerültek a betegek. Tapasztalható volt a terápiás fegyelem lazulása, nem szedték be a krónikus betegek a gyógyszert.

A detoxikációk aránya a pandémia ideje alatt csökkent.

Az egészségügyi szakdolgozók egészségi állapota is romlott, mind fizikálisan, mind mentálisan, illetve egyre növekszik körükben az átlag életkor, mert nincs utánpótlás. Akik most a gerincét adják az egészségügyi ellátásnak, lassan nyugdíjba mennek.

Javulás tapasztalható a felnőtt korcsoport esetében is az egészséges életmód tekintetében. Egyre többen választják a testmozgást, főként azok a családok, ahol az egészség érték. A családok együtt mozognak, apuka fut, anyuka kerékpározik a gyermekkel. A példamutatásnak nagy szerepe van, az a gyermek, ahol szülők nem sportolnak, kevésbé motivált.

Már lassan hagyománya van Győrben a Nordic Walkingnak. Kezdetben csak az idősebb korosztály volt az, aki így sportolt, de változás jellemző az életkorban. Már a 30 éves korosztály is szívesen választja ezt a sportot, hisz az izmok 85%-át megmozgatja. Mivel nagyon sok technikája van, minden életkorban és fizikai állapotban megtalálható az egyéneknek legjobb technika, de az alapokat fontos megtanulni. Ráadásul a túlsúlyban is kitűnően alkalmazható, hisz kevésbé terheli az ízületeket.

10.1.4. Idős korcsoport (60 év felett)

Az idősek számának növekedése jellemző Győrben. Az idősek egészségi állapotában romlás volt megfigyelhető az utóbbi 5 évben, mind az otthonukban élők mind az idősotthonokban élők esetében. Legmarkánsabban megfigyelhető változás a mentális egészségi állapot romlása és a mozgásszervi megbetegedések számának növekedése.

A pszichés problémák közül a depresszió, a demencia és az alkoholproblémák száma ugrásszerűen megemelkedett. Mindez nem csak a családoknak, hanem az ellátórendszernek is komoly problémát okoz. A kórházban más betegséggel ápolt, demenciával küzdő beteget nincs hova küldeni további ellátásra, gondozásra. Nagyon sok esetben a család nem tudja vagy nem akarja felvállalni a beteget, mert nem kapnak megfelelő támogatást.

Az otthonukban élő, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, étkeztetést (szociáliás alapon nyújtott vagy betegségnek megfelelő diétás étkeztetés) vagy otthoni házisegítségnyújtást igénybe vevők számában növekvő tendencia tapasztalható. A növekedéshez hozzájárul, hogy egyre fiatalabb korosztályba tartoznak azok, akik igénybe veszik valamelyik szolgáltatást. Az 50 éves korosztály (nincs jogszabályi életkori korlátozás) körében is egyre népszerűbb az étkeztetés igénybevétele (elviteles formában), amely lehet annak következménye, hogy kedvező az ára. Diétás étkezés biztosítása is lehetséges, amely igazodik a meglévő betegséghez. Megfigyelhető, hogy akik igénybe veszik a diétás szolgáltatást és látják, hogy a normál étkezésben más a menü, gyakran visszatérnek a hagyományos étkezési formára, amely nem kedvez az egészségi állapotuk szinten tartásának.

Jellemző volt még, hogy a Covid második hullámában a házi segítségnyújtást nem mondták le az ellátottak, illetve a szociális ellátásra és ápolásra együttesen is jelentkezett a szükséglet. Továbbá a kórházból kikerült ellátottak számára az egészségügyi ellátás igénye megnőtt.

Az idősek által látogatott, nappali ellátást biztosító klubokat a pandémia ideje alatt be kellett zárni, de továbbra is segítséget kaptak az ellátórendszertől, telefonos kapcsolattartáson keresztül és kijártak a gondozók az ellátott lakására. Jelenleg az ellátottak létszáma a klubokban csökken, amelynek több oka is van: nagyon sokan meghaltak, vagy állapotromlás miatt nem tudják igénybe venni a nappali ellátást vagy átkerültek más otthoni- vagy intézményi ellátásba. A 95%-os átoltottság ellenére félnek visszamenni az ellátóhelyre. A klubok bezárása idejére a demenciával élő betegek ellátása óriási terhet rótt a családokra, fizikálisan és mentálisan is.

A házi gondozás nagyon sok esetben kiegészül házi ápolással, amelynek aránya egyre emelkedik. Jó a kapcsolat a két ellátóterület között.

A bentlakásos idősellátást igénybe vevőknél az egészségi- és mentális problémák nagyobb arányban jelentkeznek. Már a bekerült gondozottak egészségi állapota is sokkal rosszabb. A bentlakás ideje alatt a pszichiátriai elváltozások ugrásszerűen megnövekedtek az ellátottak körében, amely óriási kihívást jelent az ellátók számára fizikálisan és lelkileg is. A középsúlyos demenciáig még biztonságosan el lehet látni a gondozottakat, de a súlyos állapotú bolyongó, olykor agresszív gondozott ellátása komoly aggályokat vet fel. A szociális ápoló gondozó szakon, a demens betegek gondozására, a betegekkel való foglalkozásra, a kommunikációra hangsúlyt kellene fektetni az oktatási intézményekben.

Kevés speciális ottnon van a megyében, ahol a demens betegeket szakmaspecifikusan el tudják látni. A pandémia alatti felvételi zárlat miatt tovább nőtt a várakozási idő (jelenleg 2-3 év), emiatt az újonnan rendszerbe került ellátottak többségében teljes ápolást igényeltek.

Nagy kihívás az idősek otthoni ellátásán belül is a demens ellátás. A saját otthonokban viszont szakértelem nélkül nagy megterhelést ró a családokra a napi 24 órás felügyelet és ellátás. Városi és országos szintű koncepció szükséges a demens ellátás megoldásához, amely iránt egyre nagyobb az igény. Átfogó stratégiára és a megvalósításához a feltételek biztosítására van szükség, a szakmai preferenciákon túl.

A közös koncepció kialakításához információra van szükség arról, hogy mely feladatokat ki lát el városi szinten, és milyen erőforrásokkal rendelkeznek az intézmények (akár a civil szervezetek is) és ezt követően az adott anyagi források hozzárendelése a feladatokhoz. Ezen a területen különösen fontos az egészségügyi és szociális ellátás együttműködése. A kettő közötti „harmadik szint" kialakítása lenne a cél, de szakemberek is kellenek a gondozási és ápolási feladatok határán lévő tevékenységek elvégzésére.

A város nagyon sok mozgási lehetőséget biztosít az idős populáció számára. Az uszodabérletek (amíg biztosítva voltak, jelenleg nem áll rendelkezésre 2019 óta) rendelkezésre bocsátásával nagyon sok idősembernek nyílt alkalma az úszásra. Fontos lenne ezt a lehetőséget minél több idős ember számára ismét biztosítani. Az úszni nem tudók számára az úszásoktatás megszervezése is kedvezően hatna az idősek életminőségére. Ugyanez vonatkozik a Nordic Walking oktatásra is, illetve segítséget jelentene a nyugdíjasoknak a bothoz való hozzájutás támogatása vagy a botbérlés lehetőségének biztosítása a gyalogló klubok létrehozásával/bővítésével. Győr nagyon szerencsés helyzetben van a kerékpárutak ellátottsága tekintetében, de a biztonságos kerékpárutak mennyisége még mindig nem elegendő.

A fizikai, testi állapot szinten tartásán túl a szellemi tevékenységre is hangsúlyt kell fektetni. Nagyon jó kezdeményezés volt a Széchenyi Egyetem által szervezett Nyugdíjas Egyetem. Sajnos az elmúlt egy évben nem került sor az előadások megtartására a pandémia miatt.

Az online kommunikációs eszközöket széles körben meg kell ismertetni az idősekkel, ennek jó példája a NagyiNet tanfolyam, ahol gimnazisták oktatják az időseket. Ugyanez mondtató el a nyelvtanulásról is. A Győri Szakképzési Centrum Jedlik Ányos Gépipari és Informatikai Technikum és Kollégium vesz részt a képzésben.

A pandémia miatt a kommunikáció is átkerült az online térbe, nagyon sok időst korlátozott az ismeretek hiányossága, illetve az infrastruktúra hiánya. Cél az egész társadalom számára az idősek érzékenyítése, tanítása a korszerű technika adta telekommunikációs eszközök használatára.

A COVID ideje alatt az intézményben lakók számára biztosítva volt a telefonos vagy online kapcsolattartás, amelyet mindenki fegyelmezetten vett tudomásul, de meglátszott a társas kapcsolatok hiánya. A demenciával küzdő betegeknél nem volt kivitelezhető ez a kapcsolattartási forma. A nyitást követően pozitív mentális átalakulás volt tapasztalható.

A kedvező lehetőségek miatt sok „fiatal" veszi igénybe a korkedvezményes nyugdíj ellátást az utóbbi időben. Körükben pozitív testi és lelki egészségi állapot jellemző, akik szívesen bekapcsolódnak az időseknek szóló programokba vagy ellátásokba. Viszont nagyon sok idős kényszerül arra, hogy egyedül éljen. Ezek között az egyének között nagyon gyakori az elmagányosodás, illetve a lelki betegségekkel küszködők aránya. A lelki egészség megóvására és az elmagányosodás kivédésére nagy hangsúlyt kell fordítani.

Az idős korosztálynak az aktivitás, és az egészség megőrzésében, az alkotás, a kulturális- és szabadidős elfoglaltságok a közösséget építő-, társas kapcsolatok és az önkéntességet biztosító programok jelentenek segítséget. Ezek révén megmutathatják értékeiket, hasznosnak érezhetik magukat, amelyek ugyanakkor hozzájárulnak testi, lelki, szellemi fittségükhöz ez által önálló életvitelük megőrzéséhez.

10.1.5. Hátrányos helyzetű/fogyatékossággal élő csoport (0-99 év)

Győr lakosságának az egészségi állapota az országos átlaghoz viszonyítva jobb, kedvezőbb a helyzet, de vannak egyenlőtlenségek. Jellemzően a roma lakosságnak kedvezőtlenebb az egészségi állapota, további, támogatást igénylő csoportok a HHH (Halmozottan Hátrányos Helyzetűek) a nők, a gyermek- és felnőtt fogyatékossággal élők, a pszichiátriai megbetegedésben szenvedők és szenvedélybetegek. Sajnálatosan nincsenek pontos információk az érintettek számáról és a problémáik jellemzőiről.

Az SNI-vel élők és halmozottan sérültek létszáma folyamatosan nő, ami köszönhető a korai diagnosztikának is. A sérült gyermek születésekor nem ritkán egyedül marad a szülő; egy mentor rendszer kialakítása segíthetné a szülőt a problémák megoldásában. Ha bekerül az egészségügyi ellátás rendszerébe egy halmozottan sérült egyén, nincsenek felkészülve az ellátók, nehéz még a kommunikáció is. Nem tanítják a képzőintézményekben, hogyan kell egy korlátozottsággal küzdő egyénnel hatékonyan kapcsolatot teremteni. Az FNO (Fogyatékosok Napközi Otthona) ellátást szélesíteni kellene egy halmozottan sérült és egy autista csoporttal is.

A fogyatékossággal élők körében a fogászati kezelés is problémát jelent, mert az ellátásuk nem megoldott Győrben. Az érintettek csak altatásban kaphatnak fogorvosi ellátást, ezért el kell utazni Pécsre vagy Budapestre. A pandémia miatti bezártság, a kapcsolatok szűkülése pszichésen rányomta a bélyegét az ellátottakra és a hozzátartozókra egyaránt. Egy halmozottan sérültek ellátására szakosodott pszichológus sokat tudna segíteni az ellátottaknak és hozzátartozóiknak.

Az elmúlt időszakban nőtt a mélyszegénységben élők száma. Háromszorosára nőtt azoknak a családoknak a száma, akik élelmiszercsomagot igényelnek, napi szinten 20- 30, esetlegesen 50 családnak is ez jelenti a napi élelmiszer ellátottságát, mert különben éheznének. Egy ünnep közeledtével, karácsonykor még inkább megnövekszik az igénylők száma. Az élelmiszer csomag ideiglenes megoldás, de legalább egy kis ideig biztosítva van ezeknek az egyéneknek az ellátása. Vannak családok, akiknek ruhaadományokat is biztosítani kell. Sokan betegség, vagy állapot romlás miatt nem tudnak munkát vállalni, ezért kerülnek nagyon rossz helyzetbe.

A Máltai Szeretetszolgálat akkreditált foglalkoztató hely, megváltozott munkaképességű egyéneket foglalkoztat, nem is mindig védett, de integrált munkahelyeken. A tapasztalatok szerint nehezítik a munkába állítást a megváltozott munkaképességű egyéneknél a szociokulturális elmaradások, a végzettségek hiánya, a mentális problémák, az önértékelési zavar, a teljesítményből fakadó problémák. A cégek nyújtják be a munkaigényüket, van igény a foglalkoztatásra, de a munkavállalók köre egyre szűkül, mert növekszik a mentális problémák száma az egészségi probléma mellett. A pszichiátriai kórképek, paranoid, skizofrén problémák esetében az egészségi állapot hullámzó és nehéz ezzel a kórképekkel rendelkező személyeket elhelyezni, a munkaerőpiacra beintegrálni. Nagyon sok esetben tudják foglalkoztatni az egyéneket, de nagyon sok esetben ez nem sikerül. A család is ambivalens módon állt hozzá a helyzethez, a családon belüli elfogadás sem működik megfelelően. Önértékelési zavarok is megjelennek, sokszor ezért sem tudnak a munkaerőpiacon megjelenni.

10.1.6. Az egészségtudatos jövőkép kialakítását célzó javaslatok

Az egészséggel kapcsolatos ismeretek, készségek, képességek fejlesztése az óvodában és az iskolában alapvetően fontos feladat. Az egészségismeret oktatásához a programok megtalálhatók és jogszabály is tartalmazza, de a feltételek nem adottak.

Az egészségfejlesztésnél ki kell alakítani egy egymásra épülő tudatos, felépített rendszert. Az egészség dimenzióit együtt, a test a szellem és a lélek hármasának egységeként kell megjeleníteni, megismertetését korai életkorban kell kezdeni és egész életen át folytatni kell.

A lelki egészség hangsúlyosan került előtérbe minden korcsoportnál a megkérdezettek körében.

Nagyon fontos elem a stressz kezelési-, konfliktuskezelési és relaxációs technikák megismertetése a tanulókkal és pedagógusokkal is. A fiatalokkal foglalkozó szakembereket is szükséges támogatni képzésekkel, tréningekkel, konferenciákkal, módszertani anyagokkal, kiadványokkal, a jó gyakorlatok terjesztésével, a tapasztalatok megosztásával, szupervízióval.

Vannak azonban nehézségek, pl. a gyermek- és ifjúságpszichiátriai és addiktológiai ellátások tekintetében, mert rendkívül szűk a keresztmetszet, szakember hiány van, és a túlterheltségből adódóan a szakmai kapcsolatok is nehezítettek. A szociális és az oktatási terület is nehezményezi, hogy nem jutnak el időben a kezelésbe az arra szoruló gyerekek, illetve akik eljutnak, azokkal kapcsolatban nincs semmi visszajelzés arra vonatkozóan, hogy van-e speciális teendő a visszailleszkedésük elősegítése érdekében. Mindez pedig a korai észlelést és kezelésbe vételt lehetetleníti el, ami később további problémákat generál.

Jó tapasztalat, hogy az Egészségfejlesztési Iroda és a WHO Iroda jól tud együttműködni; a kórház a programot és a szakembereket, a WHO Iroda a szervezési segítséget és a finanszírozást biztosítja. Az EFI a háziorvosokkal való együttműködésben főként a praxisközösségben és a csoportpraxisban dolgozókra számíthat. Ezeken keresztül mozgósítható a gyógyító egészségügy a prevencióra is. Az Egészség Piac lakossági egészségmegőrző programsorozat, vagy az idén tavasszal a Vásárcsarnoknál megszervezett Egészség Placc is jó lehetőség a szűrővizsgálatok, tanácsadás, egészséggel kapcsolatos információk átadására, egészségügyi szakemberekkel történő megvalósítására.

A tapasztalatok szerint van igény a preventív és egészségügyi szűrőprogramokra, de nem megoldott a kliens tovább követése. Feltételezhetően több kiszűrt kliens nem vesz részt ellátásban.

A női populáció egészségfejlesztésére (pl. emlő önvizsgálat) jobban fókuszálnak a programok, a férfiakéra kevésbé (pl. here önvizsgálat). A kliensek a szűrésekre sokszor azért mennek kevesebben, mert hosszúak a szűrésbehívók. Egy megbetegedés esetén családi halmozódás alapján mennek csak szűrésekre. Ezekkel kapcsolatos tájékoztatások is hiányosak, és az egészségmagatartási változásokat nem érik el a programok.

A férfiak egészségi állapotának megőrzésére nagyobb hangsúlyt kellene fektetni. A hajléktalanokat be kell vonni a szűrővizsgálatokba. További lehetőség más szolgáltatók bekapcsolása is, pl. magán egészségügyi szolgáltatók, fitneszstermek, sport és szabadidős létesítmények, oktatási és kulturális intézmények.

Ugyancsak jó gyakorlat az EFI együttműködése a Diabétesz Egyesülettel torna és egészséggel kapcsolatos előadások biztosítása céljából cukorbetegek számára, vagy a Fogyatékos Ponttal, fogyatékossággal élők tornájának biztosítására.

Az iskolaegészségügyben, illetve szociális ellátásban dolgozók (iskolaorvos, gyermek háziorvos, védőnő, iskolapszichológus, iskolai szociális segítő), valamint a Pedagógiai Szakszolgálat, és a nem iskolai színtéren ellátást biztosítók együttműködésének elősegítése javíthatja a preventív ellátások hatékonyságát.

Minden korosztályban és élethelyzetben élő számára (gyermek, felnőtt, idős, mozgáskorlátozott, fogyatékossággal élő, SNI) az egészség műveltség fejlesztése, egészség kommunikáció, életmód- és szűrőprogramok biztosítása, illetve a programok szélesebb körben történő propagálása fontos feladat.

A fiatalok intézményesített rendszerben szocializálódnak (óvoda, iskola), kevés lehetőség adódik arra az utóbbi időben, hogy idősek átadják a tapasztalataikat a fiataloknak, az unoka-nagyszülő kapcsolat nem a hagyományos szokás rendszerint zajlott. A hagyományos és klasszikus szerepek megbomlottak. A közösségi létet tartalommal kell megtölteni a mindennapokban.

Vannak kezdeményezések a családi és generációs kapcsolatok erősítésére is. Példa lehet erre a Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület „Légy ott! projektje, amelynek keretében többek között unoka-nagyi sakkversenyekre és Önkéntes Nagyi szolgálat működtetésére került

sor. Utóbbiban az önkéntes idősek gyermekek foglalkoztatását vállalták heti rendszerességgel, amíg a szülők a szükséges teendőiket intézhették. Így három generáció számára előnyös programot valósítottak meg. A Máltai Szeretetszolgálat pedig a K.L.A.SZ projekt (Küzdelem - Lehetőség - Alternatíva – Szermentesség) keretében a nagymama lekvárjának elkészítésébe vonta be a fiatalokat. Az EESZI is számos, a generációk együttműködését célzó programot valósított meg a városban.

Kicsi kortól fontos az élmény alapú tanulás, gyakorlatokon keresztül bemutatni az elméletet, bevonni a gyerekeket a munkákba, amely hatékonyabb, mint a frontális tanulás. Például nagyobb gyerekeket kiscsoportokban lehetne vinni bölcsődébe, ahol látják a kisdedekkel való munkákat, akár egy pelenkázást, vagy etetést. Lehet főzni tanítani a tanulókat, egészséges alapanyagokból pl. egy egészséges vagy diétás elveknek megfelelő szendvics elkészítésével. Mindez a közösségi szolgálat színtereinek kitágítását vagy akár a pályaválasztást is segítheti. A szülői szerepre való felkészülés, felkészítés hiányos, amely gyökere nagyon sok problémának. A Nemzeti Alaptanterv része a „Családi életre nevelés” (választható formában), ezt kihangsúlyozva fontos lenne iskolai keretek között mindenki számára megismertetni.

A gyermek- és ifjúsági korosztályt a kortárs hatások kiaknázásával, interaktív, élményt adó programokkal lehetne elérni, felhasználva az online csatornákat is.

Fontos érzékenyíteni a környezetet a mássággal kapcsolatosan nemcsak a fizikai korlátozottság tekintetében, pl. SNI, fogyatékossággal élők, megváltozott munkaképességűek.

A gyermek és felnőtt betegek rehabilitációs ellátását lényeges lenne erősíteni.

Olyan ellátó rendszer kialakítása lehetne a cél, ahol a felnőtt fogyatékos az idős szülővel együtt lehet.

A környezettudatosságra nevelés elengedhetetlen napjainkban. A naprakész, aktuális, releváns helyzet ismerete hozzásegíti a tanulókat a felnőtté váláshoz.

Felnőtteknél fontos az aktív, egészséges életmód támogatása. Ne csak az élsport, hanem az egészséges életmód keretében végzett sport is kerüljön támogatásra. A szabadidő sport támogatására legyen pénz elkülönítve az önkormányzatnál.

Az alapellátásnál a gyógyítás mellett a megelőzésre is nagy hangsúlyt fektetnek, a háziorvosok érdekeltté tétele a megelőzésben előrelépést jelentett.

Az életközépi válsággal, és az "üres fészek" szindrómával küzdőket kellene még igény szerint támogatni előadásokkal, tréningekkel, tanácsadással, önsegítő csoportokkal, filmekkel, online információkkal.

Az egész társadalom érzékenyítésére szükség van a sérültekkel és fogyatékossággal élőkkel kapcsolatosan.

Győr városa akadálymentesség szempontjából nagyon kedvező helyzetben van, de néhány esetben nem megfelelő az akadálymentesítés, ami nem csak a fizikai akadályokra vonatkozik. Pl. a Braille-írásos eligazító tábla üveggel van lefedve, mozgássérült rámpa nem használható biztonságosan.

A fogyatékossággal élőket tömörítő szervezetek esetében is fejleszteni kell az információ áramlást és az együttműködést. A „Fogyatékossággal élők kerekasztala vagy fóruma” jó kezdet lehetne.

Az EESZI-vel elég jó a kórház kapcsolata, de a férőhely és szakemberhiány mindkét terület működésében rövid időn belül óriási problémákat fog okozni!

Jó irány a gyermekek és fiatal felnőttek felkészítése, megtanítása az öregedés folyamatára, hogy elfogadóbbak legyenek az idősekkel.

Olyan programok szervezése hiányzik Győr városában, ahol a generációk együtt tudnak tevékenykedni, rekreálódni, de ez nemcsak városi szinten tapasztalható. A társadalomnak is vissza kell találnia a generációs együtt működésre. A jövő egészségtudatos generációjának felnevelése csak összehangolt tudatos, generációkat összekapcsoló munkával lehetséges.

A várandósok és kisgyermekes családok elérése, segítése különösen fontos a "biztos életkezdet" megalapozása érdekében.

Az egészségképhez lehet, hogy néha hosszú az öt év átgondolás, lehetne hamarabb, mivel nagyon gyors a fejlődés, gyakoribb felmérés kellene.

A sportágválasztó roadshow megrendezése Győrben segítene olyan egyéneknek, akik nem sportolnak.

Véradásban megyénk első helyen áll az országos listán. A számuk éves szinten 26 ezer-28 ezer között mozog. A véradás szintén nagy feladat volt a Covid ideje alatt vagy akár az irányított vérplazma adása is. A középiskolások körében a véradás (18 év felett) nagyon jól működik Győrben.

Mivel nincs Győrben anyatej gyűjtő állomás, Budapestről történik szállítás, ezért egy anyatejgyűjtő rendszer/állomás kiépítése fontos lenne.

10.1.7. A COVID-19 világjárvánnyal kapcsolatos tapasztalatok

A tapasztalatok elemzéséből kell kiindulni. Az online térben egy következő COVID hullám vagy hasonló helyzet előállta során sokkal hatékonyabbnak kell lenni. A technikai fejlesztések is fontosak. Át kell tekinteni, kikkel lehet együttműködni, hogy az embereket jobban el lehessen érni. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatosan felvett anyagok a TV és online felületeken jutottak el az emberekhez, de ezt lehetne még koncentráltabban, még tudatosabban a problémákra fókuszálva elkészíteni. Az embereket fizikálisan, szellemileg és mentálisan is fel kell készíteni a nem várt helyzetekre. A segítség nyújtást kell még jobban átgondolni, hogy hatékonyabb és szervezettebb legyen, ne csak élelmiszereket, hanem pl. vitaminokat és ásványianyagokat is kapjanak a rászorultak. A változásokhoz idő kellett, a technikai eszközök előtérbe kerültek, függetlenül, hogy hátrányait is tapasztaljuk. A személyes kapcsolatok háttérbe szorultak a korlátozások következtében. Az indulatokat a bezártság felerősítette. A tehetetlenség érzés problémamegoldó készségek/képességek hiányában, az adott helyzetben fokozódhat.

A releváns kommunikáció fontos, főleg korcsoportokra bontva. Kihívás a közösségi szükséglet az együtt lét megoldása, ezeknek a lehetőségeknek az átvitele az online térbe. Meg kell erősíteni a családok működési rendszerét, fejleszteni a szülők és a fiatalok készségeit, képességeit. Érzelem- és értékközvetítő, hasznos szabadidőeltöltési lehetőségekre van szükség, amelyek a generációkat összehozzák.

10.2. AZ ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐKKEL KÉSZÜLT INTERJÚS FELMÉRÉS EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

A primer vizsgálatok során *strukturált interjúk* készültek a város önkormányzati képviselőinek körében. Az interjúk felvételére 2021. július–szeptember között került sor, a 22 képviselő közül, beleértve a polgármestert is, mindenki válaszolt a kérdésekre. Az interjúvázlatot a melléklet tartalmazza. A kérdéssor 3 fő témakör köré csoportosult:

I. Lakosság egészségi állapota, egészségtudatossága
II. Egészségvédelem, egészségtudatosság fejlesztése
III. Jövőre vonatkozó gondolatok

10.2.1. Lakosság egészségi állapotára, egészségtudatosságára vonatkozó vélemények

A lakosság egészségi állapotával kapcsolatosan a képviselők nagy része szerint a Győrben élők egészségi állapota jobb, mint a magyarországi átlag, ugyanakkor voltak, akik jóval cizelláltabban próbálták jellemezni a győri lakosság egészségét, illetve egészségtudatosságát. Például a végzett munka vagy társadalmi helyzet alapján, ami jelentős mértékben a lehetőségeket is meghatározza, befolyásolja: „A különböző társadalmi rétegeknek teljesen más

az egészséghez való hozzáállása. A felsőbb középosztály tudatosabban él, sportol, van rá lehetősége, hogy eljárjon fitneszterembe, hogy masszőrje vagy személyi edzője legyen, különböző konditermekbe járjon, de az otthoni sportolás lehetőségei is jobban adottak, akár úszómedence stb. Az étkezésre odafigyelnek, ez a felső réteg, aki kb. 20%, ők teljesen tudatosan élnek. A középréteg, a középosztály, akik próbálják ezt követni, de kevésbé van rá anyagi lehetőségük, nincsenek rá forrásaik. Ők főként olyan tevékenységeket folytatnak (túrázás, kerékpározás), aminek nincs olyan anyagi vonzata. Ők is próbálnak odafigyelni az egészségükre. Van egy harmadik réteg, akikről azt lehet mondani, hogy csöppet sem érdekli őket, hogy mi történik velük, semmit nem tesznek az egészségükért. Ők azért nem teszik, mert nincsen meg a lehetőségük, napi problémákkal küzdenek…"

Az egészségtudatosság szempontjából szinte egyöntetűen azon a véleményen vannak a megkérdezett politikusok, hogy kedvező irányú folyamatok tapasztalhatók az elmúlt éveket, évtizedet tekintve, növekszik a lakosság egészségtudatossága. Ez megmutatkozik abban, és ez szinte minden városrész esetében elhangzott, hogy egyre többen sportolnak, igénylik az emberek a rekreációs területeket, futópályákat, sportolásra alkalmas helyeket, és ebbéli igényeikkel meg is keresik a képviselőket. Van, aki árnyaltabb véleményt fogalmazott meg, és úgy látja, hogy az időseknél hiányzik az egészségtudatosság, komoly probléma a mentális egészségük, gyakran az elmagányosodás következtében.

Az elmúlt években komoly infrastrukturális fejlesztések voltak a sportlétesítményeket tekintve, de több képviselő hangot adott azon véleményének, hogy nem a nagy, nehezen fenntartható létesítményekre van szükség, hanem arra, hogy minden városrészben elérhetőek legyenek a sportolásra alkalmas területek, sportpályák, futópályák, szabadtéri fitneszeszközök, akár uszodák, legyenek kialakítva rekreációs területek. Több képviselő kimondottan törekszik ezen igények kielégítésére városrészében, illetve van erre lehetősége, vannak jól ellátott városrészek, és van, ahol nem valósultak meg ilyen irányú fejlesztések (pl. Gyárváros, Likócs). Több esetben említésre került a környezet állapota is, a zöldítés, fásítás, erdővédelmi program, ezek hatással vannak az egészségre, illetve a közérzetre.

Ugyanakkor azt is hangsúlyozták, hogy az egészségtudatosság fejlesztése egy folyamat, és még nagyon sokat kell tenni ahhoz, hogy az egészségtudatosság magas szintű legyen. Több képviselő kiemelte az egyéni döntés szerepét. „Első helyen mindig a személyes döntés áll. Akármilyen jó az egészségügyi ellátórendszer, vagy a sportinfrastruktúra, saját önálló, egyéni döntés, hogy ki milyen életmódot folytat." „Az egészség az egyén életvitelén, szemléletmódján múlik, mit tart fontosnak." Ezt azonban lehet befolyásolni, alakítani. Szinte mindenki hangsúlyozta, hogy szemléletformálásra van szükség, amit megfelelő tájékoztatással, kommunikációval, programokkal, egészséges életmódra neveléssel, példaadással lehet elérni. „Iránymutatást kell adni az embereknek, egészséges életmódprogramok kellenek…" „Ha az emberek iránymutatást kapnak, akkor sok betegség megelőzhető. Programokkal, tanácsadással, ösztönzéssel, kommunikációval az önkormányzat hatást tud gyakorolni az emberekre, az egészséges életmód hangsúlyozása nagyon fontos." Volt, aki a tömegsport rendezvényeket, illetve versenyeket (pl. futóversenyek) tartja erre nagyon hatásos eszköznek. Tudatosítani kell az emberekben, hogy az egészség komplex dolog, megfelelő táplálkozásra, sok mozgásra, esetenként életmódváltásra van szükség. A családon kívül, az óvodának, iskolának, ezen belül a pedagógusoknak is nagy szerepe van a gyermekek/fiatalok egészséges életmódjának megtartásában, fenntartásában. Az itt lévő programok meghatározzák az egész életük során kialakított tudatos magatartást. Óvodás kortól fontos a sport fontosságára nevelés, a sport szeretete, fontos lenne a testnevelőtanárok továbbképzése, motiválása arra, hogy minél több gyermeket vonjanak be a sportba, szerettessék meg a mozgást, tömegsportrendezvényeket szervezzenek.

10.2.2. Egészségvédelemmel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb prioritások

Az önkormányzati képviselők által megfogalmazott egészségvédelemmel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb célok, feladatok, intézkedések, illetve programok, rendezvények, fejlesztések:

- prevenció
- szemléletformálás
- Egészség-Piac profiljának bővítése az alapméréseken túl (pl. vérnyomás-, vércukormérés) más vizsgálatokkal is
- az Egészség-Piachoz hasonló, még több szemléletformáló rendezvény, akár iskolákban is
- Egészségnapok szervezése
- sokkal több mérés, szűrővizsgálat kell, akár saját háztartásban végezve, pl. idősek egészségügyi mérése saját otthonukban – „egészségügyi kommandó" felállítása, ami egy mozgó egészségügyi csoport lehetne
- háziorvosi rendszer átalakítása is szükséges lenne (körzetkialakítások átgondolása az egyenlőtlen terhelés miatt)
- háziorvosok, házi gyermekorvosok, védőnők jelentősebb mértékű bevonása az egészségvédelembe, szemléletformálásba („Az egészségügyi alapellátás sokkal többet tudna tenni, mint amennyit megtesz.")
- sportinfrastruktúra fejlesztése: minden városrészben rekreációs/sportközpontok kialakítása; közterületi sportolási lehetőségek, játszóterek fejlesztése; illetve a sportpályák, futópályák karbantartása, hogy valóban alkalmasak legyenek sportolásra, futásra
- sportinfrastruktúra tekintetében célszerű lenne lakosságarányosan meghatározni, hogy az egyes városrészekben mennyi sportlétesítmény (sportpálya, teniszpálya, uszoda stb.) kell és létszám függvényében ki kell alakítani ezeket
- további Győrbike állomáshelyek kialakítása, minden városrészt becsatornázni a hálózatba
- kerékpárúthálózat, illetve a kerékpáros közlekedés fejlesztése
- zöldterületek növelése, fásítás.

10.2.3. Egészségvédelemmel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos jövőre vonatkozó gondolatok, ötletek

Az önkormányzati képviselők többsége az elkövetkező időszakban az önkormányzat tevékenységében az egészségvédelem prioritásként való jelenlétére számít. Kiemeltnek gondolják az egészségvédelemmel kapcsolatos jövőbeni fejlesztéseket, melyekhez fontos, hogy költségvetési támogatás is legyen hozzárendelve.

Az egészségügyi ellátásokat újra, alapjairól kellene felépíteni, ebben látják a későbbi megfelelő működés garanciáját, mely javíthatná a társadalom egészségi állapotát. Az alapellátásban a kezelésen van a hangsúly, nem a tájékoztatáson, ennek változtatására lenne szükség. Az egészségfejlesztés a győri közegbe nem ágyazódott be. Az egészségvédelemmel foglalkozók területein változtatások kellenek, korszerűsíteni kell a régi rendszereket, a tájékoztatás módjait. Az egészségügyi szűrővizsgálatok jelenlegi „szűrés behívó" rendszerét át kell gondolni és a szűréseket kiemelten kell kezelni. Az egészségügyi intézmények, rendelők felújítása prioritást kell, hogy élvezzen, mely nemcsak a külső és belső karbantartást, hanem korszerű, speciális eszközpark bővítését is jelenti. A hiányos, illetve a nagyon elidősödött orvosi praxisokat vonzóvá kell tenni a fiatal, kezdő orvosok számára. A hiányzó egészségügyi dolgozók pótlására a képzést támogatni kellene, akár a TAO-val, ennek tovább gondolása aktuális lenne. Bérlakások építésére nagyon nagy szükség lenne. Ezekben az épületekben

kialakítható lenne fiatal, pályakezdő orvosok számára lakhatási lehetőség, ami segítene megoldást találni az elidősödött praxisok problémájára.

A háziorvosi ellátást több szempontból is át kell tekinteni, felmérni, a számuk, elhelyezkedésük, megközelíthetőségük, beteglétszámuk szempontjából. Sok esetben a rohamosan bővülő városrészekben nem tudja lekövetni a háziorvosi rendszer a lakosság számának gyors növekedését, így vannak olyan praxisok, ahol sokkal több kártya van, mint ami lehetne, vagy ami optimális lenne, vagy hiányzik az ellátás, ugyanakkor vannak városrészek, ahol viszont lecsökkent vagy lényegesen kevesebb a páciensszám. Ebben egyensúlyt kellene teremteni, a rendszert rugalmasabbá kellene tenni. Az ügyeleti ellátásra, mind a gyermek, mind a felnőtt ellátásra nagyobb figyelmet kellene önkormányzati szinten fordítani. Felmerült olyan javaslat is, miszerint magánegészségügyi szolgáltatás keretében diagnosztikai eszközök, MRI és CT vásárlása lenne célszerű, amit a győri lakosság rendelkezésére bocsáthatnának. Ez az önkormányzat számára egyszeri beruházás lenne, cserébe a szolgáltató egy meghatározott kvótán belül ingyen elvégezné a győri lakosok számára a vizsgálatokat. Ezen „együttműködéssel" elősegíthető a betegségek korai felismerése, a jobb egészségi állapot biztosítása, hiszen csökkenhet a hosszú várakozási idő.

A fogyatékossággal élők ellátásában hiányosságok vannak, ennek támogatása fontos lenne. Egyre több a sajátos nevelésű igényű gyermek, akikkel szemben megjelenik sok esetben a szegregáció, ami hatással van az egészségi, mentális állapotra.

A prevenció és az egészségtudatosság kialakításában a már meglévő, korábbi programok és ezek bővítése elkerülhetetlen feladat, figyelembe véve a helyi lehetőségeket. A helyi vállalatokat és cégeket jobban be kellene vonni a helyi egészségfejlesztési, prevenciós programokba, a szűrésekbe és az ezekhez szükséges támogató rendszerekbe. A civil szervezetek szerepe is megjelent, esetükben is nagyobb mértékű bevonásukat javasolják az önkormányzat egészségvédelemmel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos munkájába. Megfogalmazódott az is, hogy az oktatási intézményeknek az óvodától kezdődően nagy szerepe van a gyermekek/fiatalok egészséges életmódjának kialakításában. Az itt lévő programok meghatározzák az egész életük során kialakított tudatos magatartást. Több előadás/program szükséges a gyermekeknek a kábítószer-, alkoholfogyasztás, dohányzással kapcsolatosan, illetve órák keretében lehetne az egészséges életmódra való nevelésről tájékoztatást tartani, szakemberek bevonásával. A város drogprevenciós stratégiája és az évente megszervezésre kerülő Egészség-Piac a város fontos egészségprevenciós részét képezi, ehhez azonban szükséges az igények felmérése és a városrészenként történő továbbfejlesztése az adott területi sajátosságok figyelembevételével, és képviselői példamutatással. A képviselők fontosnak tartják, hogy a fizikai erőnlét, táplálkozás mellett a lelki egészségre való odafigyelés is nagy fontossággal bírjon a prevenció során és az egészség megtartásában. Az önkormányzati kiadványokban, a helyi média lehetőségeit kihasználva fontos az egészségtudatosság megjelenítése, a különböző területekhez tartozó szakemberek részvételével. Kiemelt hangsúlyt kellene fektetni a férfiak részére történő szűrővizsgálatokra is.

Úgy vélik, ha az önkormányzatnak fontos a Győrben élők egészségének a védelme, fejlesztése, annak be kell épülnie minél több szakpolitikába. A rendezési tervnél nagyobb figyelmet kell fordítani a zöldterületek megtartására, a lazább beépítettségre, a sportlétesítmények kialakítására, melyek az egészség megőrzését segítenék elő. A zöldterületek kialakítása, és az ehhez kapcsolódó rehabilitációs sportlehetőségek és több sporttelep kialakításának igénye napjainkban jelentős mértékben megnőtt. Uszodák létesítése több városrészben szükséges lenne, segítve az iskolai úszásoktatást, illetve a lakosság sportolási lehetőségekhez való jobb hozzáférését. Városrészenként kellene egy felmérést készíteni a sport és egyéb létesítmények állapotáról és ezek fejlesztési lehetőségét át kellene gondolni. Kiemelésre kerültek a tömegsportok, csapatsportok, hiszen ezek a sportok tömegeket mozgatnak meg, közös élményt adnak és sokkal több embert juttatnak sikerélményhez. Fontos,

hogy ezt a fajta sportot jobban erősítse a város. A városban már jól működnek a gyalogló klubok, valamint a szépkorúak tornája, ezeket szélesebb körben lehetne bővíteni. Kiemelt fontosságú lenne egy olyan kerékpáros úthálózat kialakítása, amely valóban lehetővé tenné minden városrészben a kerékpáros közlekedést. Ehhez az úthálózat mellett megfelelő és biztonságos kerékpártárolók kialakítására is szükség van, a kerékpáros közlekedés fejlesztésével biztosított lenne egy egészségesebb város, „Zöld város, zöld jövő!" Megfogalmazódott, hogy a GyőrBike rendszer jó kezdeményezés, de több állomásra lenne szükség, vannak városrészek, ahol nem elérhető. Többen nem használják, mert a célpont közelében nincs lerakó állomás. A ki- és berakás is nehézkes, ez megnöveli a menetidőt is, ami saját kerékpárral sokkal kevesebb. Az állomások bővítése mellett egyszerűsíteni kellene a használatát. Felmerült az önkormányzatnak a közlekedésre, gépjármű forgalomra való ráhatása is, egyrészt pl. az elektromos gépjárművekhez való töltőállomások kialakítása fogalmazódott meg, másrészt, hogy a parkolási problémák kezelésére külső területeken hozzon létre az önkormányzat parkolókat és a város bizonyos területeit zárja el a gépjárműforgalom elől.

10.3. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTA A GYŐRI ISKOLÁKBAN A NETFIT FELMÉRÉS ADATAI ALAPJÁN

10.3.1. A vizsgálat háttere és a másodelemzés lehetőségei

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) felmérés a 2014-2015-ös tanévtől a magyar köznevelési rendszerben kötelező és egységes adatszolgáltatás keretében gyűjt adatot a tanulók (5-12. évfolyamok) fittségéről. A fent bevezetett méréssorozathoz kapcsolódott a 2015-2016-os tanévben befejeződött mindennapos testnevelés felmenő rendszerű bevezetése is. A NETFIT mérések a mindennapos testnevelés előtti időszak, mint kiinduló állapot és a bevezetés által indukált változások kimutatására is alkalmas. Az adatgyűjtés és adatfeltöltés, a 2019-2020-as tanév kivételével, amikor a járványhelyzet ezt nem tette lehetővé, szinte teljeskörűnek mondható. (A továbbiakban a 2018-2019-es tanév során begyűjtött, utolsó, teljes adatelemzés használatára kerül sor.)

Az adatbázist kezelő Magyar Diáksport Szövetség honlapjáról egységes módon, tanévre lebontva letölthetők az összesített adatok riportjai országos, regionális, megyei, járási, települési, intézményi és telephelyi bontásban egyaránt. A győri köznevelési intézményekből származó adatok összevetetése mellett az össz-győri adatok elemzése történt meg az országos és a megyei adatok tükrében. (A győri közoktatási intézmények tanulóinak közel fele nem győri lakos, hanem az agglomerációban él. A publikusan közölt statisztikákból pedig nem leválogathatók a győri lakcímmel rendelkező tanulók adatai. A NETFIT adatbázis adatgazdái azonban nem vállalkoztak a leválogatásra.)

Az adatbázis az alábbi adatokból gazdálkodik:

„A NETFIT® egészségközpontú fittségi tesztjei segítségével jellemezni tudjuk az egyén általános fizikai állapotát, konkrétabban testösszetételét, aerob és vázizomzati fittségét, valamint hajlékonyságát. A tesztrendszer az alábbi méréseket tartalmazza: testtömegindex (BMI), testzsírszázalék-mérés (TZS%), 20 vagy 15 méteres állóképességi ingafutás teszt (ÁIT), ütemezett hasizom teszt (ÜHT), törzsemelés teszt (TET), kézi szorítóerő mérése (KSZ), ütemezett fekvőtámasz teszt (ÜFT), helyből távolugrás teszt (HTU) és hajlékonysági teszt (HT)." (Kaj et al 2020:5)

A rendszer kritériumorientált tesztrendszer, aminek során egészségsztenderdeket állapítottak meg, ahol az adott teljesítmény-minimum értékeket elérve az adott tanuló az ún. egészségzónába kerül. A minimum kritériumtól való eltérés alapján pedig további két zónát határoztak meg, ezek a: fejlesztés szükséges és a fokozott fejlesztés szükséges csoportok. Az iskolákra pedig egy ún. Intézményi Fittségi Indexet kalkuláltak, aminek az értéke 0 és 8 közé

eshet. Ez utóbbi indexet utoljára a 2017-2018-as tanévben számolták ki és értelmezték országos szinten (Király et. al 2018). Az egyes iskolák, de még városok szintjén sem elérhető az index.
A továbbiakban a 2014-2015-ös tanév és az utolsó, teljes adatfelvétellel bíró 2018-2019-es tanév összesített eredményeinek bemutatására kerül sor, ahol Győr város iskolái összesített adatainak változása a Győr-Moson-Sopron megyei és a magyar eredményekkel történő összehasonlításban jelenik meg. A 2014-2015-ös tanév győri adatbázisa 12448 tanuló (6277 fiú és 6171 lány), a 2018-2019-es tanév adatbázisa pedig 16796 tanuló (8679 fiú és 8117 lány) adatait tartalmazza.
Az országos kutatás eredményei alapján korcsoportonként és nemenként határozták meg, hogy az egyes tesztek esetén milyen eredménnyel kerül az adott tanuló az ún. Egészségzóna csoportba, ami az elfogadható, fejlesztésre nem javasolt tanulók csoportját jelenti. Az ettől eltérő eredmények a Fejlesztés szükséges, illetve a BMI index, a Testzsírszázalék, az Állóképesség és a Kézi szorítóerő tesztek esetében a Fokozott fejlesztés szükséges zónákba kerültek. A BMI index esetében a kutatás szamontartja a sovány tanulókat is, azonban a végső, összesített adatok között ezen csoport az Egészségzónában szerepelt. A következőkben az egyes tesztek eredményeinek bemutatása következik, kiemelve az országos trendeket és azokat a győri közoktatási intézményeket, ahol a 2018-2019-es eredmények a városi és az országos trendektől jelentősen eltérnek akár pozitív, akár negatív irányban (*10.1. ábra*).

10.1.ábra: Az egészségzónába került lányok és fiúk relatív gyakorisága - felső tagozatos, középiskolás és a teljes mintán összesített értékek (%)

Teszt/mérés	FIÚK			LÁNYOK			Összes	Változás a 2014/2015. tanév eredményeihez képest
	Felső tagozat	Középiskola	Összes	Felső tagozat	Középiskola	Összes		
Testtömegindex	69,1%	73,5%	70,5%	73,4%	78,9%	75,4%	72,3%	↓ 2,9
Testzsírszázalék	68,3%	69,8%	68,8%	69,5%	62,5%	67,0%	67,9%	↓ 1,4
Állóképességi ingafutás teszt	69,3%	56,9%	65,3%	64,2%	45,7%	57,6%	61,5%	↑ 3,9
Ütemezett hasizom teszt	90,9%	93,8%	91,8%	92,2%	95,0%	93,2%	92,5%	↑ 4,9
Törzsemelés teszt	45,7%	55,6%	48,9%	54,2%	64,4%	57,9%	53,4%	↑ 6,8
Kézi szorítóerő mérése	58,7%	68,0%	61,8%	59,7%	60,5%	60,0%	60,9%	↑ 3,5
Ütemezett fekvőtámasz teszt	70,0%	68,0%	69,4%	72,6%	74,9%	73,4%	71,4%	↑ 4,7
Helyből távolugrás teszt	71,7%	70,7%	71,4%	78,8%	78,6%	78,7%	75,1%	↑ 3,2
Hajlékonysági teszt	60,3%	72,7%	64,4%	65,7%	53,1%	61,1%	62,8%	↓ 1,2

Forrás: Kaj et. al. 2020:34

10.3.2. A Netfit felmérés eredményeinek összefoglalása

Amennyiben a NETFIT vizsgálat Győr oktatási intézményeiben rögzített eredményeit a megyei és az országos hasonló tesztekkel vetjük össze, akkor látható, hogy az esetek és a tesztek többségében a Győr városi intézmények adatai bizakodásra adhatnak okot. A legtöbb teszt esetében az összesített Győr városi adatok a megyei és az országos adatoknál pozitívabb képet festenek a győri diákság fizikai állapotáról. Az országos trendek azonban a győri tanulókat is érintik, aminek következtében vagy az országos eredményekhez való hozzásimulás, vagy a stagnálás mutatható ki sok esetben.

Országosan a legnegatívabb változások 2014 és 2018 között a BMI indexek, a testzsír-index és a hajlékonyság kapcsán következtek be. Győrben a változás nem volt olyan drasztikus, de a tendenciák követik az országos folyamatokat.

Nagyon eltérő a korosztályi és a nemi bontásban vizsgált eredmények összetétele is. Nagy általánosságban kijelenthető, hogy az idősebb korosztályi csoportok körében egyre rosszabb eredmények születnek, ami a mozgásszegény életmód terjedésével kapcsolható össze. Különösen szembetűnő ez a testzsírszázalék esetében, a lányok adatai kapcsán.

Pozitív változásokra is találhatók példák az adatok elemzésekor: egyrészt a korábbi évek, még nem napi testnevelési terheléssel tanított idősebb csoportjai kikerültek a frissebb mintából, ami javított a végeredményeken. Másrészt a napi testnevelésbe belépők csoportjai esetében pozitív változások mérhetők. Az aerob fittséggel kapcsolatos mutatók javulása például Győr esetében kiemelkedőnek mondható a vizsgált öt év tekintetében.

A fenti adatok nem nyújtanak információt sem a 2019-2020-as, sem a 2020-2021-es tanév felméréseiről, hiszen a járványhelyzet miatt csak a felmérések kis százaléka készülhetett el. Nem derül ki ebből tehát az online oktatás és a huzamosabban a négy fal között eltöltött időszak, a korlátozások hatása a diákok testi-fizikai állapotára.

Testtömeg-index (BMI)

Ebben a mérési szegmensben csökkent a második mérési időszakban az egészségzónába tartozók aránya országos, megyei és városi szinten egyaránt. Különbség azonban a győri eredmények szempontjából, hogy míg a növekmény a győri városi adatok változása esetén a fejlesztést igénylők csoportjában, addig az országos és a megyei adatok esetében inkább a fokozott fejlesztést igénylők csoportjában jelentkezett. A győri oktatási intézmények diákjainak közel háromnegyede a korosztályának és nemének megfelelő BMI indexszel rendelkezik, 18% százalékuk a fejlesztést igénylő csoportba, míg 8%-uk a fokozott fejlesztést igénylő csoportba tartozik. Ez utóbbi csoport aránya kisebb a megyei és az országos adatokban szereplő arányoknál.

Míg a fiúknál a nem egészségzónába tartozók aránya a korosztályi ranglétrán felfelé haladva fokozatosan nő, addig a lányoknál ez az érték csökken, vagy stagnál.

Ezzel szemben a sovány ak aránya a lányok csoportja esetében minden csoportban magasabb az azonos korú fiúk csoportjáénál. A győri iskolás lányok 11,3%-a, míg a fiúk 9%-a tartozik a sovány ak csoportjába a BMI index adatai alapján. A fiúk értékei közel azonosak minden korosztályban, 11-6% között alakulnak, míg a lányoknál a 13-15 éves korosztálynál tapasztalható csökkenés, amit újabb növekedés követ. A lányok csoportjában a 13 éves korosztály körében mutatható ki a legmagasabb arányban a soványság.

Testzsír százalék (TSZ%)

Ebben az esetben szintén rosszabbodó értékekről számolhatunk be, ahol a győri értékek mindkét vizsgált évben jobbak, mint az országos és a megyei adatok, de a városi adatokban mérhető a legnagyobb arányú növekmény a vizsgált két időszakban a fejlesztés szükséges zónába kerültek között. *A győri tanulók 68%-a tartozott 2019-ben testzsír szempontjából a fejlesztésre nem szorulók csoportjába, ami az országos és megyei átlag feletti értéknek számít, azonban 2014-2015-ben ez a különbség még nagyobb volt*, vagyis a győri értékek ebben az esetben is belesimultak az országos trendbe. *A győri 18 éves és annál idősebb fiúk közel egyharmada fejlesztésre szorul,* ami a legmagasabb arány ebben a zónában minden korosztály és mindkét nem között.

Aerob fittségi profil

Az országos adatokban a 2014-2015-ös tanévben ebben a profilban volt a legmagasabb azoknak az aránya, akiket állapotuk miatt a fokozott fejlesztést igénylők csoportjába sorolt a kutatás. Lényeges változások is ezen a téren mutathatók ki az összes felmérés figyelembevételével. Mind az országos, mind a megyei, mind a győri városi adatok optimizmusra adnak okot 2019-ben. Az egészségzónába tartozók aránya országosan négy

százalékkal, a megyében három százalékkal, míg Győrben öt százalékkal nőtt. Vagyis ebben a szegmensben Győr követi az országos trendeket, de a javulás mértéke jelentősebb, mint országosan. Ennek ellenére *Győrben a tanulók több mint egyharmada valamilyen fokú fejlesztésre szorul állóképesség kapcsán, ráadásul ezen diákok több mint fele fokozott fejlesztést igényel.* Az országos adat arány ezzel szemben majdnem a diákok felét jelenti.

A lányok esetében az egészségzónába tartozók aránya 2-3%-kal kisebb minden korosztálynál, ez a különbség pedig az idősebb korosztályoknál, főként a 16-17 éveseknél még jobban kinyílik, a különbség itt a fiúk és lányok arányai között már 7-9%. A 18 éven felüliek adatai egyértelműen a legrosszabbak mindkét nem csoportjában.

Vázizomzat fittség profil

A vázizomzattal kapcsolatos fittségi profil több, speciális vizsgálat adatainak összegzéséből állt össze. Ebbe a körbe tartoznak a hasizomzat erőállóképességét mérő tesztek, a törzsemeléssel kapcsolatos feladatok, a fekvőtámaszok, a helyből távolugrás eredményei és a kézi szorítóerőt mérő vizsgálatok eredményei.

Ezen fittségi profil felmérési kategóriáiban az eredmények bizakodásra adhatnak okot, minden esetben javulást mutatnak a 2014-2015-ös tanév eredményeihez képest, az egészségzónába tartozó diákok aránya ezen profil elemei között a legmagasabb. A győri eredmények a legtöbb esetben pár százalékkal jobbak a megyei és az országos eredményeknél, vagy ugyanolyanok. Az idősebb korosztályi csoportokban az eredmények enyhe romlása érzékelhető minden esetben. A romlás mértéke a fiúk esetében általában nagyobb, mint a lányok esetében, sőt a fiúknál a változás mértéke jelentősen fluktuál a kategóriák között.

Hajlékonysági profil

Ebben a profilban az országos arányokban enyhe negatív tendencia, a győri arányokban és a megyei arányokban stagnálás látható, amivel a megyei arányok a legjobbak a három területi egység közül, míg az országos arányok a legrosszabbak. A győri tanulók kétharmada nem szorult fejlesztésre hajlékonyság szempontjából a 2018-2019-es tanévben.

10.3.3. Az infrastrukturális ellátottság a győri iskolákban

A továbbiakban röviden bemutatásra kerül az az infrastrukturális és személyi háttér, amik a NETFIT felmérésekben leírt változások és fejlesztések számára keretként szolgálhatnak. Győr Megyei Jogú Város Sportkoncepciója 2020-ban készült el. A fejlesztési dokumentum megalapozó fejezetében a városban működő közoktatási intézmények körében elvégzett felmérés adatait is felhasználták. A továbbiakban ebből az adatbázisból dolgozva kerül elemzésre a győri iskolák sporttal, tömegsporttal és az egészséges életvitellel kapcsolatos erőfeszítéseinek háttere. Az önkitöltős, online kérdőívet összesen 29 oktatási intézmény töltötte ki a városban. A 29 kitöltő intézmény közül 17 nyújt általános iskolai, 3 gimnáziumi, 14 szakgimnáziumi, 8 szakközépiskolai és 2 szakiskolai képzést. Három olyan intézmény van a listában (hat- illetve nyolcosztályos gimnáziumok és egy szakiskola, ahol általános iskola is működik), ahol az alsó- illetve felső tagozatos és a középiskolás diákok együtt használják az iskola sportinfrastruktúráját.

Tanárok száma, aránya

A mindennapos testnevelés bevezetése nagyobb terhet rótt az oktatási intézményekre mind a meglévő infrastruktúrájuk, mind a szakképzett tanári, oktatói állományuk kihasználása kapcsán.

Nagyon különböző az egyes intézmények tanulói és tanári létszáma. A legkisebb nevelőtestület mindössze 17 fős, a legnagyobb pedig 120 tanárt alkalmaz. A diákok száma is hasonlóan változatos intézményenként. A mintába került iskolák közül a legalacsonyabb diáklétszám 120 főt jelent, míg a legnagyobb intézménynek 1450 diákja van. Ennek folyományaként a testnevelést oktató kollégák számaránya és a rájuk bízott tanulói létszám is nagy különbségeket mutat. Általánosságban elmondható, hogy a győri oktatási intézményekben egy testnevelő kollégára 124 diák jut, a mediánérték 134 és a nevelőtestületekben a testnevelők aránya átlagosan 8,1%-ot tesz ki. Ettől természetesen eltérnek azok az intézmények, ahol sportosztályok működnek vagy a sport más szempontból kap kiemelt szerepet az iskola életében, vagy annyira kicsi a tantestület, hogy a kis számú testnevelő jelenléte is nagyobb súllyal esik latba. (A legmagasabb testnevelő-tanár arány 25% a mintában, ami szerint a tantestület minden negyedik tagja testnevelő. A legalacsonyabb érték pedig 1,6% volt, ahol 64 tanárra jut egy testnevelő az intézményben.) Alacsony az egy testnevelőre eső diákok száma azokban az iskolákban, ahol az osztálylétszámok is eltérnek a megszokottól és kisebb csoportokban zajlik az oktatás, vagy a sport a speciális fejlesztés részeként működik. A legkisebb diáklétszám, ami testnevelőre esik 24 fő volt, míg a legnagyobb ilyen számarány 294 főt tett ki. Ebből is látható, hogy az egészségfejlesztés és a mindennapos testnevelési óra keretében végzett sporttevékenység mennyire eltérő módon zajlik az egyes intézményekben.

A testnevelők képesítése kapcsán feltett kérdésekre 25 intézmény válaszolt a 29-ből. Az így adatolt 61 testnevelőből kettő volt, akinek nincsen szakirányú végzettsége, kettő pedig csak középfokú végzettséggel rendelkezett (!), mindenki más az oktatási szintnek (alap- felső tagozat, középfok) megfelelő végzettséggel bírt.

Infrastrukturális ellátottság

Az infrastruktúra megléte és elérhetősége csak az egyik eleme a megfelelő színvonalú testnevelés oktatásnak. Az infrastruktúra használhatósága variálhatósága és nem utolsó sorban minősége éppoly fontos tényező, ami a megemelkedett óraszámok kapcsán jelentős kihívás elé állította az oktatási intézményeket. A testnevelés oktatására alkalmas létesítményekkel kapcsolatos kérdéssorra 26 intézmény válaszolt. A válaszadók mindegyike rendelkezik tornateremmel és/vagy tornaszobával. Négy olyan intézmény van a válaszadók között, ebből három általános iskola és egy szakiskola, ahol csak tornaszobák elérhetők. Az intézmények 42%-a rendelkezik tornateremmel és tornaszobával is. A tornatermek és tornaszobák mellett a mozgás fontos kiegészítő belső tereiként szolgálhatnak a jóval kisebb alapterületű, speciális mozgási formákat kínáló kondicionáló termek is. Ilyen terem a válaszadók 54%-ánál elérhető a diákok számára.

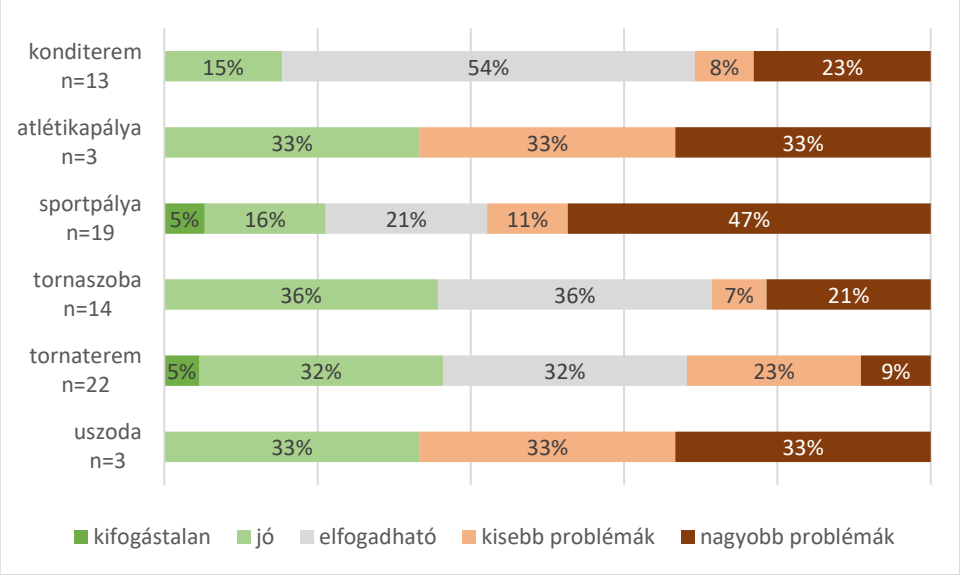
A belső tornatermeket és helyiségeket jól egészíti ki a szabadtéri sportpálya megléte. A kizárólag tornaszobával rendelkező intézmények közül csak egy nem rendelkezik ezzel a lehetőséggel, a tornateremmel rendelkező intézmények közül pedig három ilyen van. A mintába került oktatási intézmények háromnegyede tehát udvarral is rendelkezik. Három további intézményben pedig az udvaron kívül szabadtéri atlétikai pálya is igénybe vehető a testnevelés oktatása során.

Győr magát a folyók városának titulálja városmarketing kiadványaiban, és a közoktatásban, azon belül főként az alsó tagozatos testnevelésórák keretében a vizes sportok is megjelennek: fontos elem az úszásoktatás. A mintában három olyan oktatási intézmény található, aminek tanuszodáiban az úszás alapjainak oktatása megoldott, illetve tudnak fogadni vendégeket más iskolákból is. Ezek a kisebb tanuszodák jól kiegészítik a város egyéb vizes infrastruktúráját.

A fent összeírt infrastrukturális elemek állapotával kapcsolatos vélemények összegyűjtése is megtörtént az oktatási intézmények körében (*10.2. ábra*). Jól látható, hogy főként a kültéri sportpályák minősége és használhatósága az, ami kívánnivalót hagy maga után. Az iskolák kezelésében lévő sportpályák közel 60%-ával kapcsolatosan kisebb, de inkább nagyobb

problémák merülnek fel, amik az itt tervezett testnevelés órák minőségét is befolyásolhatják. A tornatermek és a tornaszobák állapota kicsit szebb képet mutat, de közel egyharmaduk esetében szintén merültek fel problémák az iskolák részéről. A tornaszobák és tornatermek közül a tornaszobák állapota jobbnak ítéltetett, 72%-uk jó, vagy elfogadható állapotban van. Az iskolai konditermek több mint fele elfogadható állapotban van, de közel egynegyedük nagyobb problémákkal küszködik. Az atlétikai pályák és a tanuszodák minősége kapcsán pedig megoszlanak a vélemények a minőséget illetően. Kifogástalan minőségű sportlétesítmények csak a speciálisan sportos oktatási céllal működtetett Győri SZC Sport és Kreatív Technikumban találhatunk a városban.

10.2. ábra: A győri oktatási intézmények véleménye a saját létesítményeik állapotáról (%)

Forrás: Sportkoncepció intézményi kérdőív adatbázisa alapján saját szerkesztés

A problémákról és a megoldásra váró feladatokról az intézmények nyitott kérdésekre adott válaszokban, hosszan is kifejthették véleményüket, elképzeléseiket. Alultervezett öltözői- és teremkapacitásokról, nem kellőképpen szellőztethető, vizesedő termekről, burkolatcseréről (betonos udvarok problematikája), energetikai korszerűsítésről, a nagyobb termek elválasztásának megoldásáról, a meglévő eszközpark megújításáról, cseréjéről számoltak be ezek az írások.

Látható tehát a fentiekből, hogy jelentős fejlesztést igényelnek a győri oktatási intézmények testneveléssel kapcsolatos létesítményei. A nem megfelelő állapotú létesítmények mellé pedig kapacitásbővítési igényeket támasztott a mindennapos testnevelés bevezetése. A megkérdezett intézmények 56%-a látja úgy, hogy a kötelezően előírt órákhoz bővíteni kell a rendelkezésre álló erőforrásokat. A délutáni tanórán kívüli sportfoglalkozások kapcsán ez az igény nem olyan erőteljes. Az iskolák 65%-a számára elégségesek az erőforrásai ahhoz, hogy tanórán kívül sportfoglalkozásokat szervezzen tanulói számára. A meglévő intézményi sportinfrastruktúra bérbeadása is széleskörben alkalmazott tevékenység, hiszen az intézmények 87%-a így tesz, azonban az így befolyó összeget nem tudják visszaforgatni fejlesztésre, mivel az így keletkezett bevételek felhasználásáról nem az intézmény maga dönt.

Versenysport, sportkapcsolatok

További sportkapcsolatokat jelent az egyes intézményeknek az, hogy a város sportegyesületeivel együttműködési megállapodást kötnek, aminek célja lehet az utánpótlásnevelés kialakítása az adott intézményen belül, diáksport lehetőségek megteremtése,

de lehetséges, hogy az együttműködés kizárólagosan a teremhasználatra korlátozódik. Az alábbi egyesületekkel való együttműködés jelent meg a válaszokban:

- Agrofeed - ETO - SZESE
- NICSI JUDO Klub
- GYAC
- Üstökös UFC
- DAC Kft
- Gyirmót SE
- Győri Kosárlabda Szövetség
- Győri Atlétikai Club
- Győri Vízi Sport Egyesület
- Gyirmót FC
- Győri Úszó Sport Egyesület
- Bercsényi DSE
- Széchenyi Kosárlabda Akadémia
- DAC Birkózó Szakosztálya
- Győri Audi ETO KC
- Győri Kosárlabda Club
- CMB Cargo-UNI Győr kosárlabda
- DRC röplabda
- Győrszentiván SE
- Up&Fly Frizbi SE
- Etalon Művészeti Iskola

5 intézmény számolt be továbbá arról, hogy sportlétesítményeit vagy az iskola infrastruktúráját Győr Megyei Jogú Város által meghirdetett, vagy támogatott sportesemény kapcsán használják. 16 iskola írta azt, hogy intézményük részt vesz diákolimpiai versenyeken.

Az egyes iskolák tanulói között szép számmal találhatók igazolt sportolók is, akiknek a tevékenysége és sikerei példaként szolgálhatnak diáktársaik számára. A kérdésre választ adó oktatási intézményekben az alábbi sportágak említettsége a legmagasabb, amiben igazolt sportoló diákkal rendelkezik az iskola (zárójelben az említettség – hány intézmény jelölte, hogy van ilyen diákja):

- labdarúgás (18)
- kézilabda (16)
- röplabda (14)
- úszás (14)
- atlétika (13)
- kosárlabda (13)
- tánc (13)
- kajak-kenu (12)
- evezés (11)
- futsal (11).

10.4. AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI TERVEK ELEMZÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSUK TAPASZTALATAINAK ÉRTÉKELÉSE

10.4.1. Egészségnevelés az iskolákban

Mindenekelőtt le kell szögezni, hogy a tíz évvel ezelőtti oktatási helyzethez képest egy *tökéletesen átalakult oktatási rendszert* kell vizsgálni, ahol az óvodák kivételével az alap- és

középfokú gimnáziumi oktatás tankerületi központok, míg a szakképzési intézmények szakképzési centrumok, illetve minisztériumok fenntartói felügyelete alá kerültek. A tíz évvel ezelőtti felmérés nem foglalkozott az egyházi, illetve az egyéb alapítványi/egyesületi vagy piaci alapon működtetett oktatási intézmények működésével. Új fejlemény, hogy a városban működő Széchenyi István Egyetem is iskolafenntartóként jelent meg a városban. Az alábbi táblázatban a városban működő oktatási intézmények száma van feltüntetve fenntartói csoportonként (*10.1. táblázat*).

10.1. táblázat Intézmények száma Győrben fenntartó szerint (db), 2021

Fenntartó	db
alapítvány/egyesület/nonprofit kft	9
egyházi jogi személy	6
felsőoktatási intézmény	2
Győri Szakképzési Centrum	14
Kisalföldi Agrárszakképzési Centrum	1
korlátolt felelősségű társaság	4
megyei jogú városi önkormányzat	12
tankerületi központ	23
Végösszeg	71

Forrás: saját szerkesztés

A *megyei jogú városi önkormányzat fenntartásában* óvodák találhatóak, illetve oktatási intézményként van feltüntetve a listában egy egyházi és egy tankerületi központ által üzemeltetett kollégium és hat alapfokú művészeti oktatást nyújtó intézmény is. Az oktatási intézmények esetében az információk két helyről szerezhetők be. A közoktatási intézmények kapcsán a Közoktatási Információs Rendszer (KIR) nyilvánosan elérhető adatbázisa, míg a szakoktatás kapcsán a Szakoktatási Információs Rendszer (SZIR) nyilvánosan elérhető adatbázisa szolgált kiindulópontul. A KIR-ből közzétételi listák tölthetők le az adott intézmények statisztikai adataival, ami mellett elérhetőek és letölthetők az egyes intézmények pedagógiai programjai is, amik az esetek többségében tartalmazzák az intézmények egészségnevelési és környezeti nevelési programját is. A szakképzési intézmények kapcsán a SZIR nem tartalmaz közzétételi listákat, csak az intézmények által feltöltött pedagógiai programok érhetőek el.

10.2. táblázat: Oktatási intézmények száma az ellátott feladatok alapján (db), 2021

Ellátott feladatok	db
alapfokú művészetoktatás	6
általános iskola	15
általános iskola, gimnázium	2
általános iskola, gimnázium, szakgimnázium, alapfokú művészeti oktatás	3
gimnázium	4
kollégium	2
óvoda	15
óvoda, általános iskola	1
óvoda, általános iskola, gimnázium	4
óvoda, általános iskola, szakiskola	1
óvoda, szakiskola	1
szakiskola	17
Végösszeg	71

Forrás: saját szerkesztés

10.4.2. Szakemberek az iskolákban

Az adatbázisba került 71 győri intézményből 50 intézmény közzétételi listája elérhető online. Ezek alapján az alábbi *szakemberek jelenléte* mutatható ki a győri intézményekben. Pszichológus, vagy pszichológiai végzettséggel rendelkező munkatárs alkalmazásáról összesen 6 intézmény számolt be, fejlesztőpedagógus pedig csak négy intézményben elérhető. Logopédus végzettségű munkatársat szintén hat intézmény sorolt fel, három óvoda, egy óvoda, általános iskola és gimnáziumi oktatást is nyújtó intézmény, illetve a két gyógypedagógiai, illetve készségfejlesztő munkát végző intézmény. Konduktort is csak ez utóbbi intézmények egyike alkalmaz a városban. Az egyéb gyógypedagógiai végzettséggel rendelkező munkatársak számossága már jóval nagyobb, a közzétételi listát elérhetővé tevő intézmények közel fele, 24 iskola alkalmaz ilyen végzettségű munkatársat vagy munkatársakat. Gyógytestnevelő végzettségű kolléga nincs lejelentve sehol sem a városban. A további kisegítő asszisztenciaként számontartott pozíciók közül a gyógypedagógia asszisztensek jelenléte a meghatározó, összesen kilenc intézményben alkalmaznak ilyen munkatársat. Ápolót és gyógytornászt egy-egy intézményben tartanak számon Győrben.

Az *iskolaorvos* nem az oktatási intézmény stábjához tartozik, nagyjából mindegyik intézmény beszámolt arról a pedagógiai programjában, hogy ez a szolgáltatás elérhető az intézményben, a védőnői szolgáltatás mellett. Az iskolaorvosi szolgálatról tisztább képet ad a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő kereshető adatbázisa, ahol táblázatos formában megtalálható, hogy melyik intézmény ellátatlan ebből a szempontból a városban. Összesen hét szolgáltató látja el az iskolaorvosi feladatokat Győr városában 2021-ben. Ebből öt szolgáltató egy-egy körzeti orvoshoz kapcsolható a másik kettő pedig az EESZI-t és a Szent Mór Bencés Perjelséget takarja. Az EESZI szervezi Győr város oktatási intézmények többségében az iskolai orvosi szolgáltatását, az adatbázisban szereplő 96 ellátási helyből 88-ban ő a szolgáltató. Az EESZI szolgáltatási területén található nyolc olyan intézmény, ahol az iskolaorvosi poszt jelenleg betöltetlen a táblázat szerint a 2021-22-es tanévben. Ezek a következők: (Győri SZC Baksa Kálmán Két Tanítási Nyelvű Gimnázium, Győri SZC Bercsényi Miklós Közlekedési és Sportiskolai Technikum, Győri SZC Deák Ferenc Közgazdasági Technikum, Győri SZC Gábor László Építő- és Faipari Szakképző Iskola, Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium, Győri

SZC Kossuth Lajos Technikum és Kollégium, Győri SZC Krúdy Gyula Turisztikai és Vendéglátóipari Technikum és a Győri SZC Pálffy Miklós Kereskedelmi és Logisztikai Technikum.

10.4.3. Egészségnevelési és környezeti nevelési programok a győri oktatási intézményekben

A köznevelési intézmények számára a 2003.évi LXI. törvény 48.§ (3) bekezdése alapján kötelező az Egészségnevelési program elkészítése, a 20/2012.EMMI rendelet 128.§. (5) pontja szerint az intézmények *„egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatait koordinált, nyomon követhető és mérhető, értékelhető módon kell megtervezni a helyi pedagógiai program részét képező egészségfejlesztési program keretében”*. Az iskolák Pedagógiai Programjában két helyen található meg az elemzés számára fontos tartalom. Egyrészt az iskola nevelési programjában szerepelnek az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, másrészt az intézmény helyi tanterve tartalmazza az iskolai környezeti és egészségnevelési elveit, céljait. Egyes intézmények pedig külön Egészségnevelési programot is készíthetnek, amik általában részei ezen dokumentumoknak. Mivel az intézmények számára kötelező a program elkészítése, ezért, ahol a pedagógiai programok hozzáférhetőek voltak (71 intézményből 63 volt ilyen), 57 esteben megtalálható volt az egészségnevelési program valamilyen formában. A fennmaradó 6 oktatási intézmény pedig nem olyan jellegű (alapfokú művészeti oktatással foglalkozó intézmények) ahol ez szükséges lenne. Ezen programok kidolgozottsága és részletessége azonban rendkívül szerteágazó és minőségük is eltérő. A különálló és részletesnek mondható egészségnevelési programmal rendelkező iskolák mindegyike a WHO Egészséges Városok Programiroda támogatásával készítette el programját, amire a 2016-17-es tanévtől kiírt pályázat adott lehetőséget. De még ezen programok között is jelentős különbségek mutathatók ki. A pedagógiai programok mélyebb elemzésére doktori dolgozatának megírásakor Csenger Lajosné a 2017-18-as tanévben végzett kutatást Győr-Moson-Sopron megye általános iskolái körében, a vizsgálatba 14 győri általános iskola egészségnevelési programját is bevonva (Csenger 2019).[11] A pedagógiai programok vizsgálata mellett kérdőíves vizsgálatot is végzett a fent említett általános iskolákban. A vizsgálatok eredményeként kiderült, hogy az intézmények programjának elenyésző töredéke felel meg az EMMI rendeletben előírt szempontoknak, hiszen nincs a programokban helyzetelemzés, ami a kiindulópontot adhatná a beavatkozáshoz, tervezéshez. Hiányzik továbbá az egészségnevelési tevékenységrendszer megvalósításának hatékonyságvizsgálata intézményi, megyei és országos szinten is, vagyis az iskolák elkészítik programjaikat, de azok vizsgálatára, elemzésére, összehasonlítására vagy egységesítésére nem kerül sor.

A fenti megállapítások vonatkoztathatók a 2020-21-es tanévben elérhető pedagógiai programok tartalmára is, amiben az óvodák és a középfokú oktatási intézmények is szerepelnek. A 63 elérhető pedagógiai program mindegyike tartalmaz egészségneveléssel kapcsolatos programpontokat. Ezek mindegyike eltérő terjedelemben, részletezettséggel és kidolgozottsággal bírt.

[11] Csenger Lajosné (2019). *A környezeti ártalmak egészségügyi vonatkozásai és azok megismertetésének lehetséges módjai a környezetpedagógiában.* Doktori értekezés. Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar Roth Gyula Erdészeti és Vadgazdálkodási Tudományok Doktori Iskola Erdő- és Környezetpedagógia Program, Sopron.

Helyzetelemzés

A felmért programok egynegyede tartalmazott valamilyen helyzetelemzést, ami javulást jelent a 2018-as állapotokhoz képest, de még mindig alacsonynak mondható. Maguk a helyzetelemzések is nagyon különböző mélységűek voltak: az iskola közvetlen környezetének egyszerű leírásától kezdve az orvosi vizsgálatok és a Netfit eredmények bemutatásáig, illetve a diákok egészségére ható legnagyobb kihívásokról. Ezek többnyire a mozgásszegény életmóddal és az egészségtelen táplálkozással voltak kapcsolatosak. Jó példa az alaposan felmért, saját adatokon alapuló részletes helyzetelemzésre a Pattantyús iskola programja.

A programok elvi háttere

Az egészségnevelés, egészségfejlesztés elvei között általában jogszabályi háttérre hivatkozva, a Nemzeti Alaptantervet idézik a szövegek, emellett a WHO állásfoglalása vagy a Teljeskörű Iskolai Egészségfejlesztési program alapján általános elveket fogalmaznak meg az egészségnevelés szükségességéről, fontosságáról. Sok esetben az elvek felsorolása mellett mást nem is tartalmaz a program. A Teljeskörű Iskolai Egészségfejlesztési program (rövidítve: TIE) – mind a négy területe: a mindennapos testnevelés, az egészséges táplálkozás, az egészségismeretek elsajátíttatása és a gyerekek lelki egészségének védelme is megtalálható mindegyik programban. Az egészségismeretek többnyire a környezetismeret és biológia órákhoz kapcsolódva jelennek meg, illetve sok iskola külön kiemelten kezeli az elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek átadását. Az egészségnevelési programokban kijelölt célok a testi és a lelki egészség egységét szemlélve kerülnek kijelölésre.

Tevékenységek, módszerek

A célok elérése kapcsán felsorolt tevékenységek és módszerek a tanítási órákra és a tanítási órákon kívüli programokra különíthetők el. A tanórákon érinteni kívánt témakörök felsorolása mellett, túlnyomórészt az általános iskolák esetében, évfolyamonkénti témabontásra is sor került. Az összes intézmény egynegyedének programjában volt megtalálható ilyen jellegű bontás.

Tanórán kívüli lehetőségeket a vizsgált pedagógiai programok egyharmada tartalmazott csupán. Ide tartoztak a délutáni szakkörök, tanulmányi kirándulások, vagy a témához köthető iskolai akciónapok, sportnapok, versenyek, rendezvények, mint például az Egészség Nap, vagy Egészség Hét.

A drogperevenció meglepően kevés programban kapott említést, kiemelésre méltó ebből a sorból az Apor és Baross pedagógiai programja, amik egyedülálló módon külön iskolai drogstratégiát tartalmaznak és a Gyárvárosi Iskola részletesen kidolgozott drogprevenciós programja. A prevenciós programok közül a DADA és kortárssegítők programjai kerültek említésre.

Programok szintjén több iskola is tagja a Boldog Iskola Programnak, szám szerint 15 győri óvoda, általános- és középiskola szerepel a program 2021-es nyilvántartásában. A környezeti nevelés szempontjából pedig az Ökoiskola cím viselése meghatározó. Az EMMI legfrissebb adatbázisa szerint a győri oktatási intézmények közül 9 viselheti a címet.

Program koordinálása, értékelése, ellenőrzése

A felvilágosítás és a szakmai segítségnyújtás kapcsán az iskolaorvos és a védőnő került említésre, illetve az osztályfőnökök szerepét emelik ki a programok. Az elvégzett munka koordinálása és értékelése kapcsán azonban sehol nem került elő az ezzel foglalkozó teamek

összetételére vonatkozó információ. Ezen a téren a programok döntő többsége fejlesztésre szorul.

Összegzésként elmondható, hogy a WHO Iroda munkája kapcsán *érzékelhető elmozdulás* a megalkotott programok mélységében és kidolgozottságában, de még ezen programok is továbbfejlesztésre érdemesek a jövőben, mivel kisebb-nagyobb hiányosságok mindegyikben fellelhetők. A *jó példák bemutatása, közzététele és megosztása* lehet az első lépés ebben a folyamatban. Továbbá fel kell hívni arra is a figyelmet, hogy *a gyakorlatban nem kéri számon senki az egészségnevelési és környezetnevelési programok meglétét, minőségi végrehajtását az oktatási intézményektől*.

11. VÁROSRÉSZI EGÉSZSÉGPROFILOK

A városrészi egészségprofilok célja az, hogy egy *összefoglaló képet adjanak* a városrészek helyzetéről az egészségi állapot és az egészségmagatartás tekintetében. Az egészségprofilokban megjelenő városrészi adatok összehasonlításra kerülnek a város egészének mutatóival, forrásuk a lakossági kérdőíves adatfelvétel eredményei. Az egészségprofilokban megjelenő városrészi problémák között szerepelnek azok a problémák és fejlesztési igények is, amelyek a képviselői interjúk során kerültek említésre.

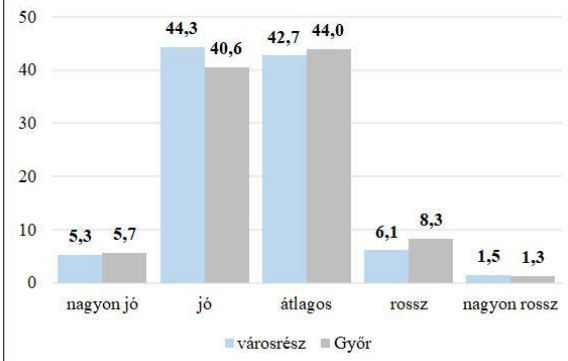
Az egészségprofilokban megjelenő adatok rövid magyarázata:

- *Egészségi állapot:* a saját egészségi állapot megítélése ötfokozatú skálán, százalékos megoszlásban
- *Egészségi állapot változása:* a saját egészségi állapot elmúlt két évben történt változásának megítélése, százalékos megoszlásban
- *Betegségek:* a három, az adott városrészben legkedvezőbb, illetve legkedvezőtlenebb képet mutató betegségtípus a megbetegedések előfordulása alapján. Az egyes betegségekhez tartozó adat a teljes városi mutatóhoz viszonyított százalékos értéket mutatja
- *Egészségmagatartás:* a rendszeresen dohányzók aránya, a legalább heti rendszerességgel alkoholt fogyasztók aránya, a városrész válaszadóinak átlagos testtömegindexe, a napi ötször étkezők aránya
- *Depresszió:* a válaszadók megoszlása a Beck féle rövidített depressziós kála kategóriái alapján
- *Gyógyszerek:* a rendszeresen gyógyszert és nyugtatót szedők aránya
- *Testmozgás:* a válaszadók megoszlása az alapján, hogy egy héten hány napon végeznek intenzív testmozgást

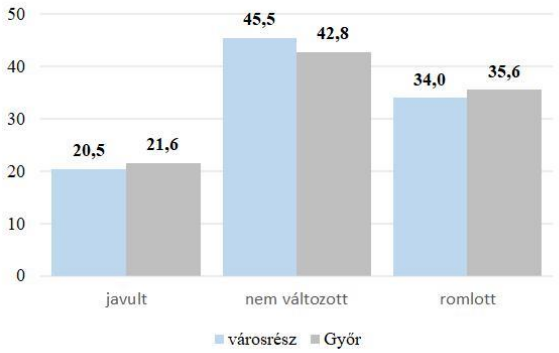
A profilok nem az eredeti, 18 városrészt tartalmazó felosztásban készültek, több esetben összevonás történt az adott városrészek alacsony népességszáma, illetve a válaszadók kis száma miatt. Ennek megfelelően 11 városrészi egészségprofil készült.

11.1. BELVÁROS

Egészségi állapot

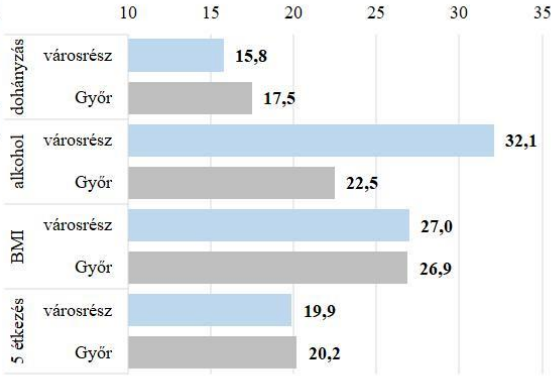
Egészségi állapot változása

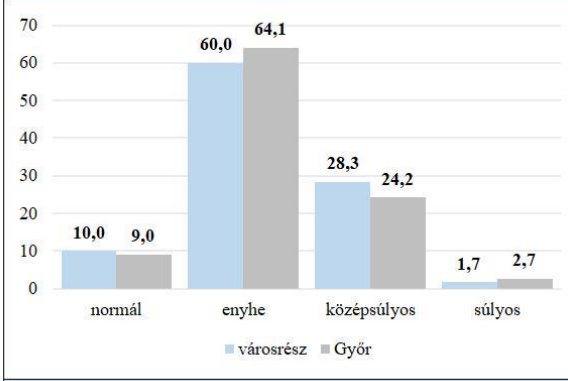
Betegségek

	kedvező		*kedvezőtlen*
csontritkulás	86	szívinfarktus	131
stroke	88	ételintolerancia	127
cukorbetegség	89	egyéb lelki	125

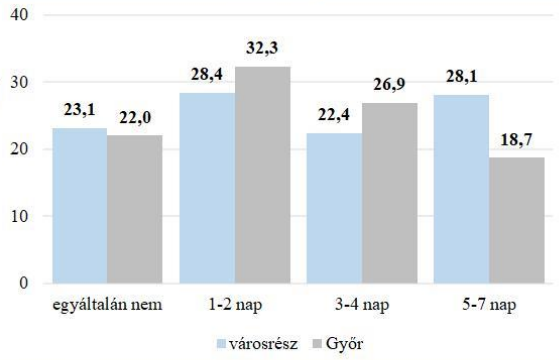
Egészségmagatartás

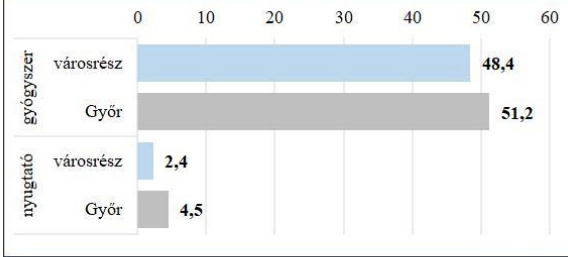
Depresszió

Testmozgás

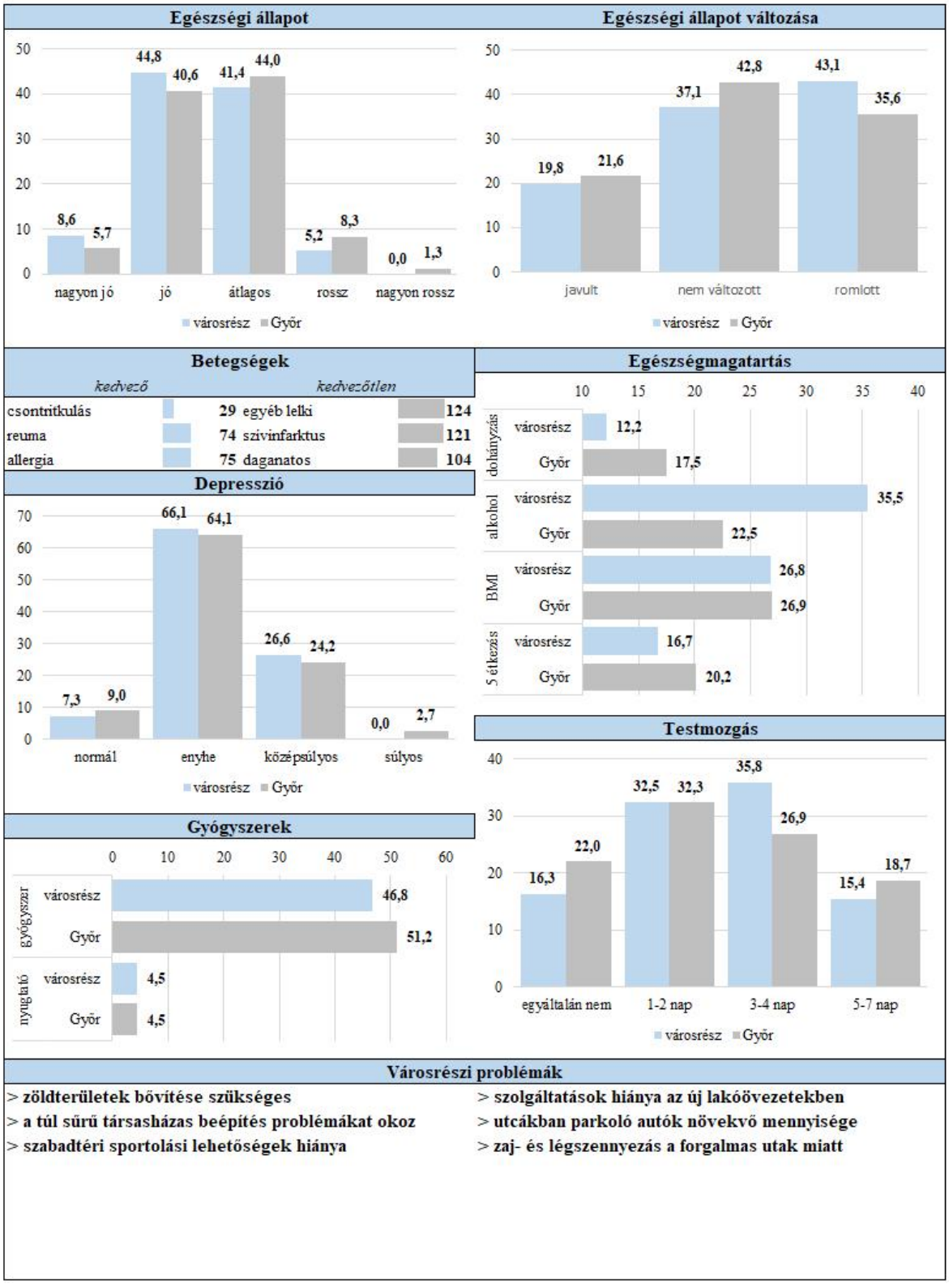
Gyógyszerek

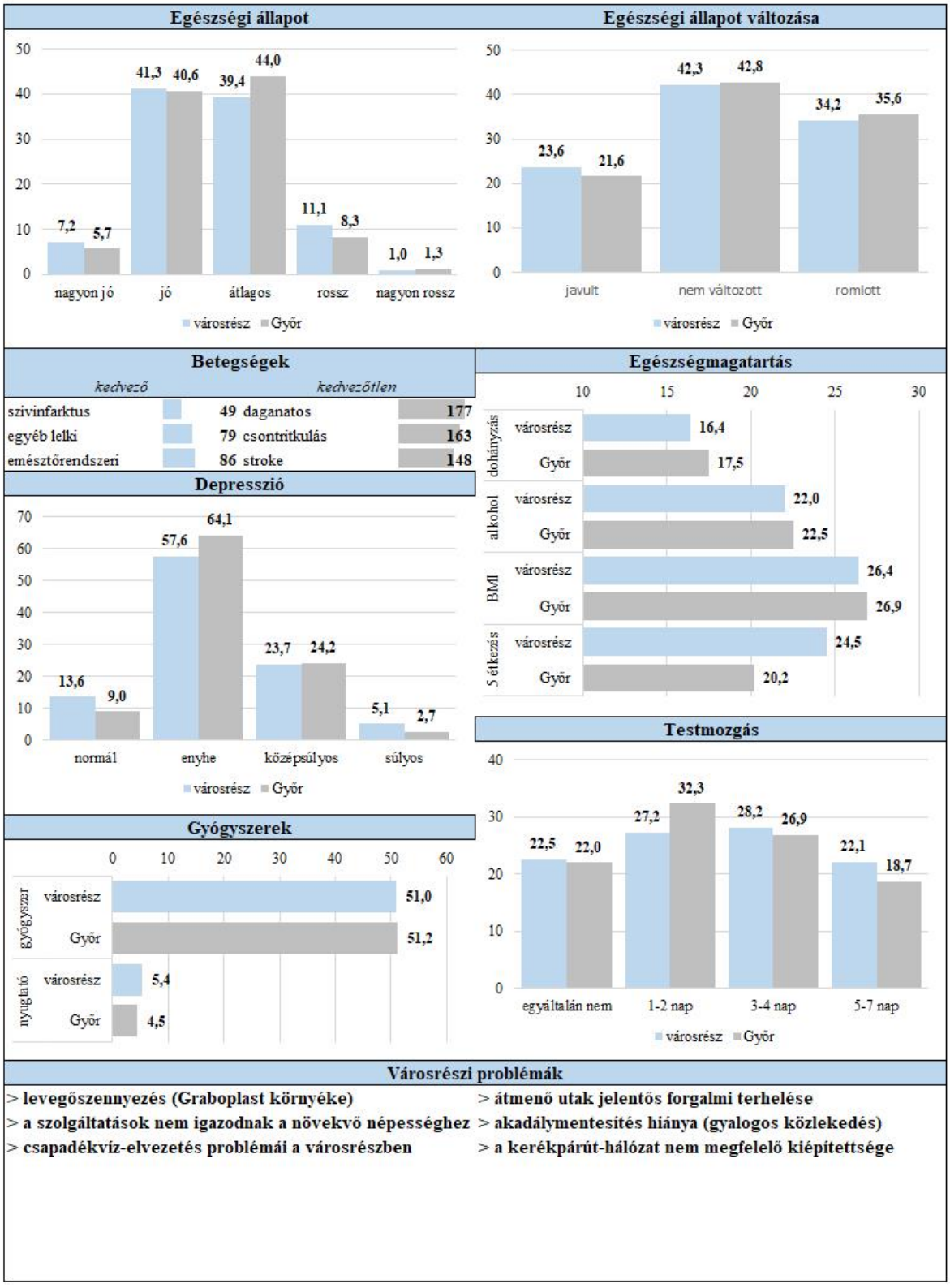
Városrészi problémák

> rossz egészségi állapot az elöregedés miatt
> a demencia nagy problémát jelent az idősek körében
> orvosi rendelők felújítása szükséges
> levegő és zajszennyezés (Szent István út, vasút)
> zöldfelületek nem megfelelő mennyisége
> fogyó népesség
> mindennapi testnevelés problémái az iskolákban
> autómentes övezet bővítése szükséges
> korlátozott szabadidősport lehetőségek és létesítmények

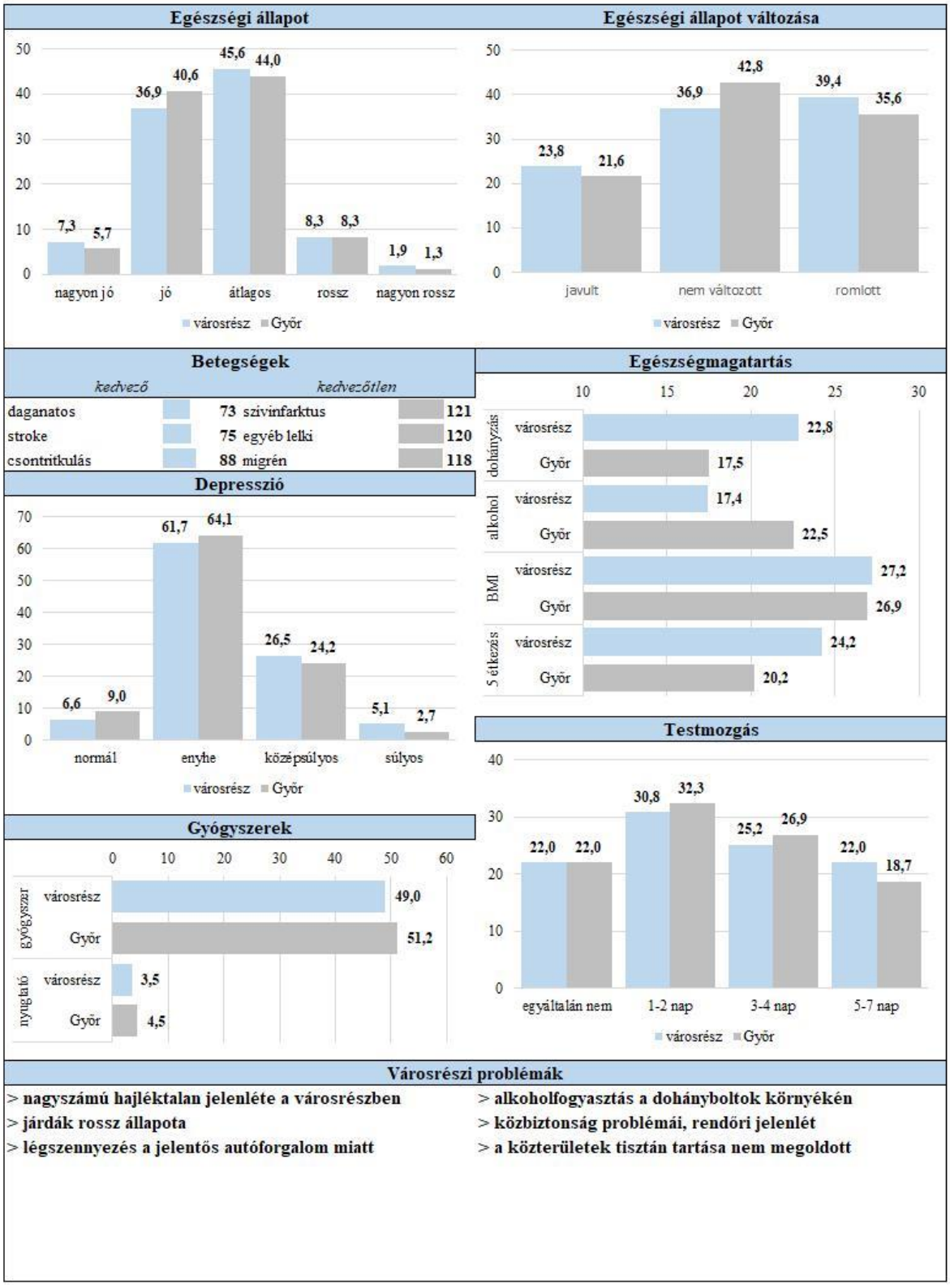
11.2. RÉVFALU

Egészségi állapot
50
40
30
20
10
0
44,8
40,6
41,4
44,0
8,6
5,7
5,2
8,3
0,0
1,3
nagyon jó
jó
átlagos
rossz
nagyon rossz
városrész
Győr
Egészségi állapot változása
50
40
30
20
10
0
19,8
21,6
37,1
42,8
43,1
35,6
javult
nem változott
romlott
városrész
Győr
Betegségek
kedvező
kedvezőtlen
csontritkulás 29
reuma 74
allergia 75
egyéb lelki 124
szívinfarktus 121
daganatos 104
Egészségmagatartás
10
15
20
25
30
35
40
dohányzás
alkohol
BMI
5 étkezés
városrész
Győr
12,2
17,5
35,5
22,5
26,8
26,9
16,7
20,2
Depresszió
70
60
50
40
30
20
10
0
66,1
64,1
26,6
24,2
7,3
9,0
0,0
2,7
normál
enyhe
középsúlyos
súlyos
városrész
Győr
Testmozgás
40
30
20
10
0
16,3
22,0
32,5
32,3
35,8
26,9
15,4
18,7
egyáltalán nem
1-2 nap
3-4 nap
5-7 nap
városrész
Győr
Gyógyszerek
0
10
20
30
40
50
60
gyógyszer
nyugtató
városrész
Győr
46,8
51,2
4,5
4,5
Városrészi problémák
> zöldterületek bővítése szükséges
> a túl sűrű társasházas beépítés problémákat okoz
> szabadtéri sportolási lehetőségek hiánya
> szolgáltatások hiánya az új lakóövezetekben
> utcákban parkoló autók növekvő mennyisége
> zaj- és légszennyezés a forgalmas utak miatt

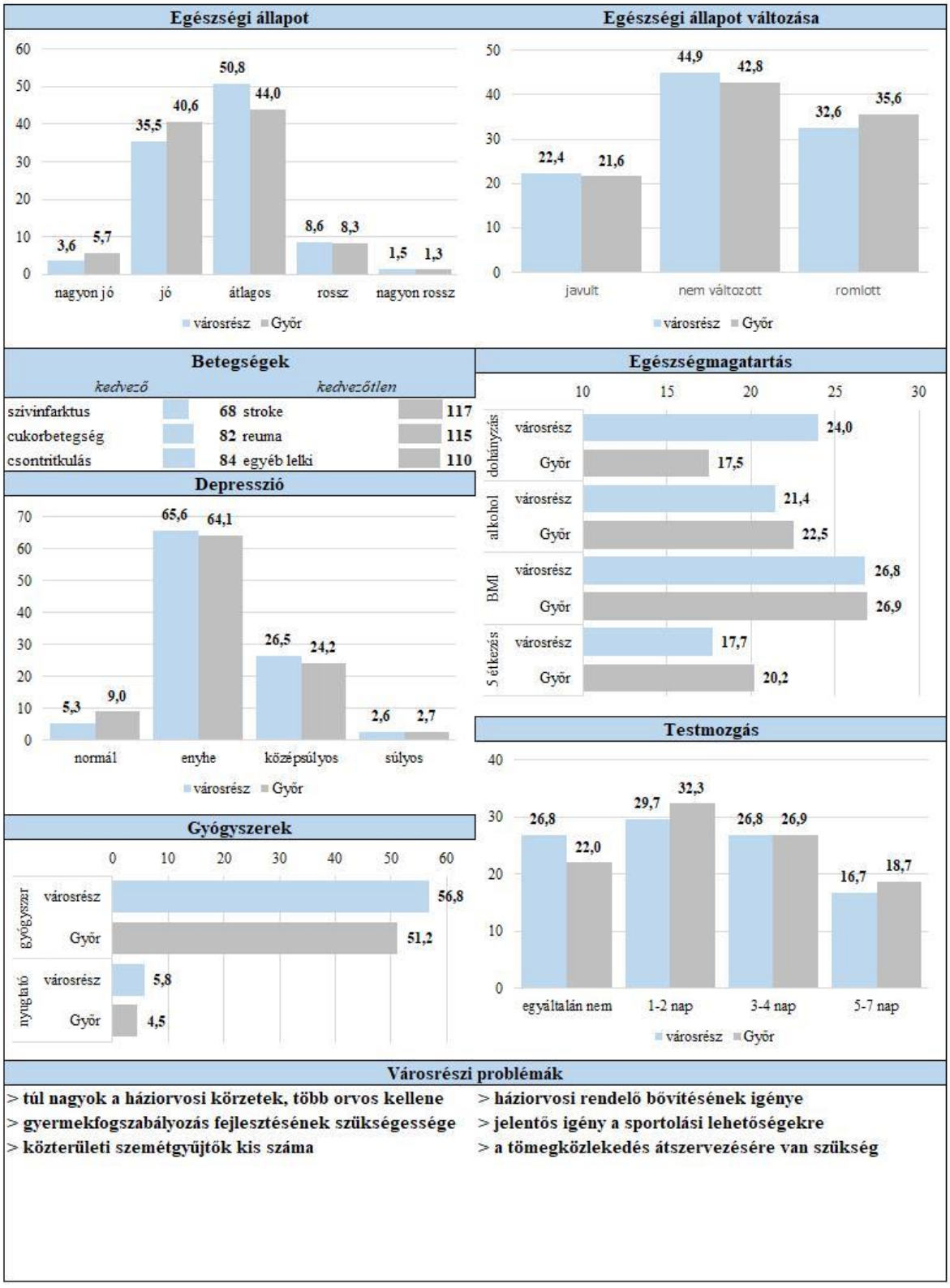
11.3. NÁDORVÁROS

11.4. ADYVÁROS

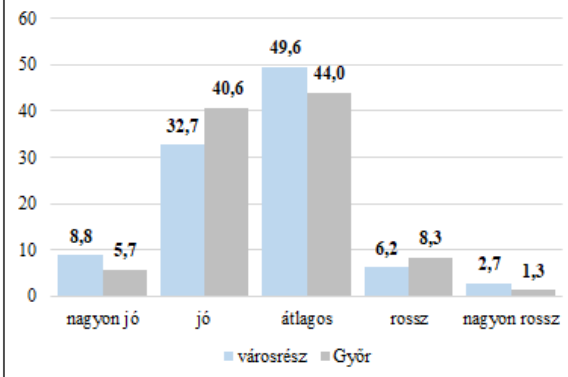

11.5. MARCALVÁROS

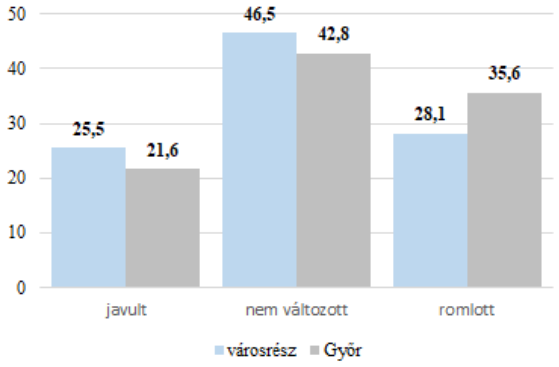

11.6. SZIGET-ÚJVÁROS

Egészségi állapot

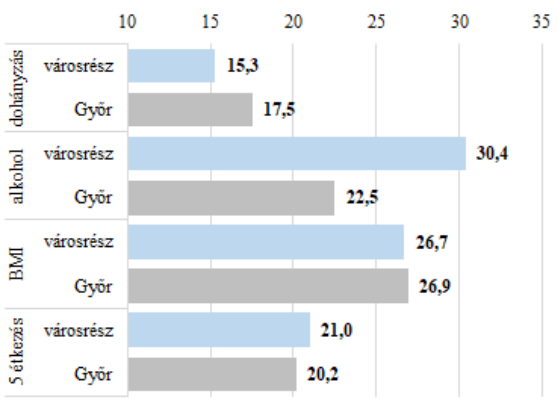
Egészségi állapot változása

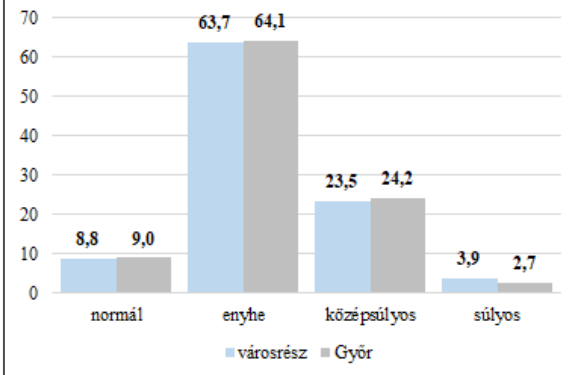
Betegségek

	kedvező		*kedvezőtlen*
daganatos	63	szívinfarktus	187
egyéb lelki	89	cukorbetegség	151
depresszió	93	hörghurut	126

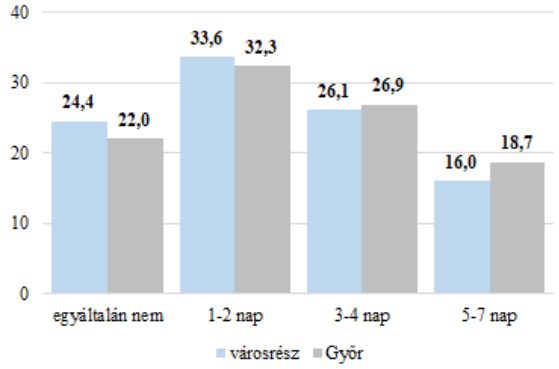
Egészségmagatartás

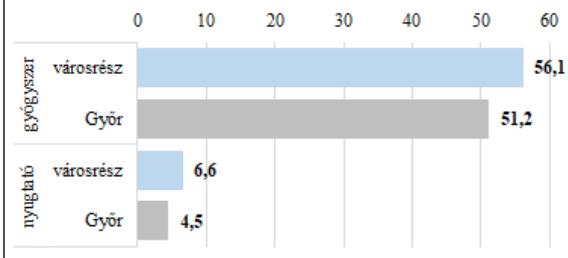
Depresszió

Testmozgás

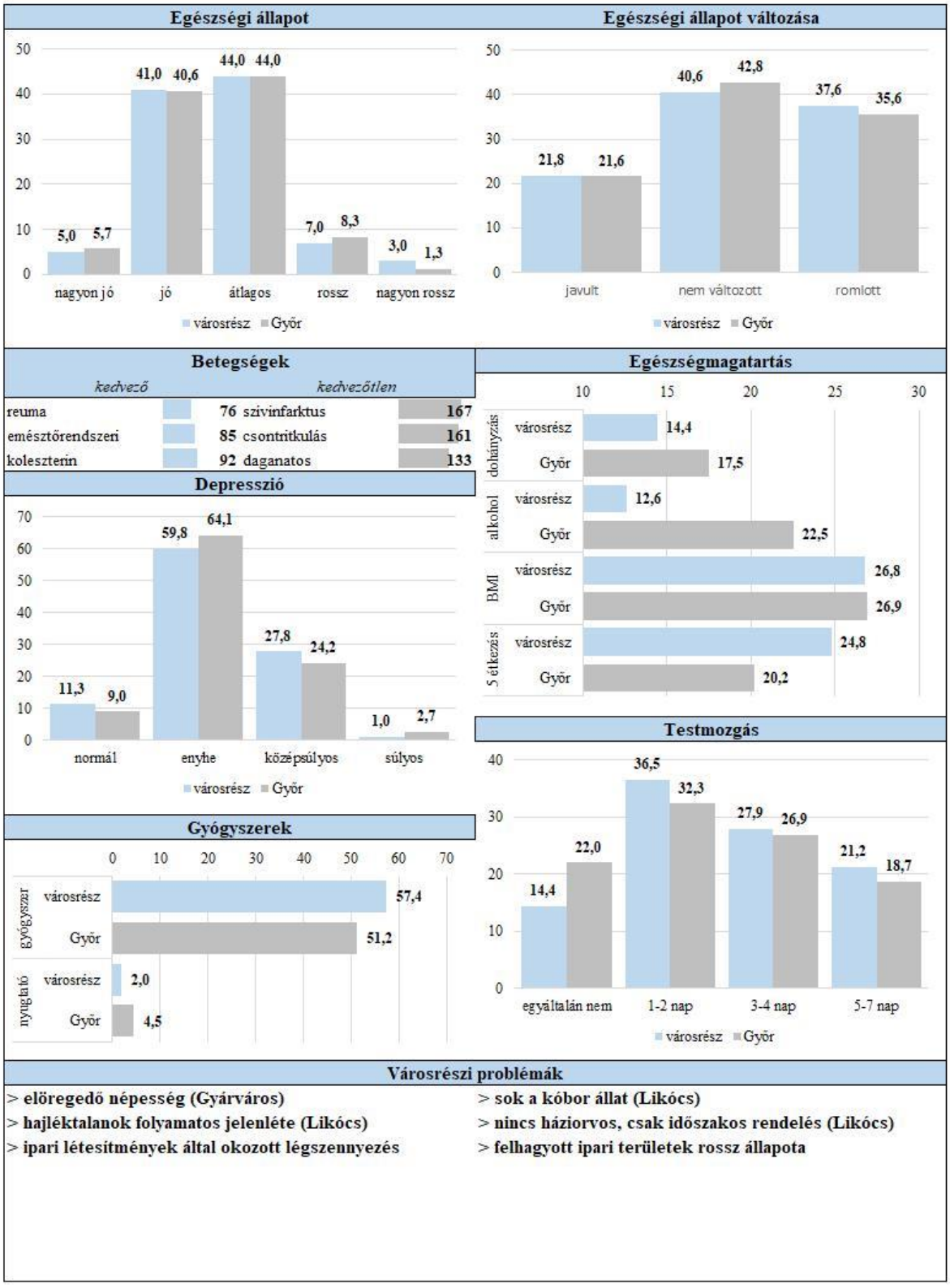
Gyógyszerek

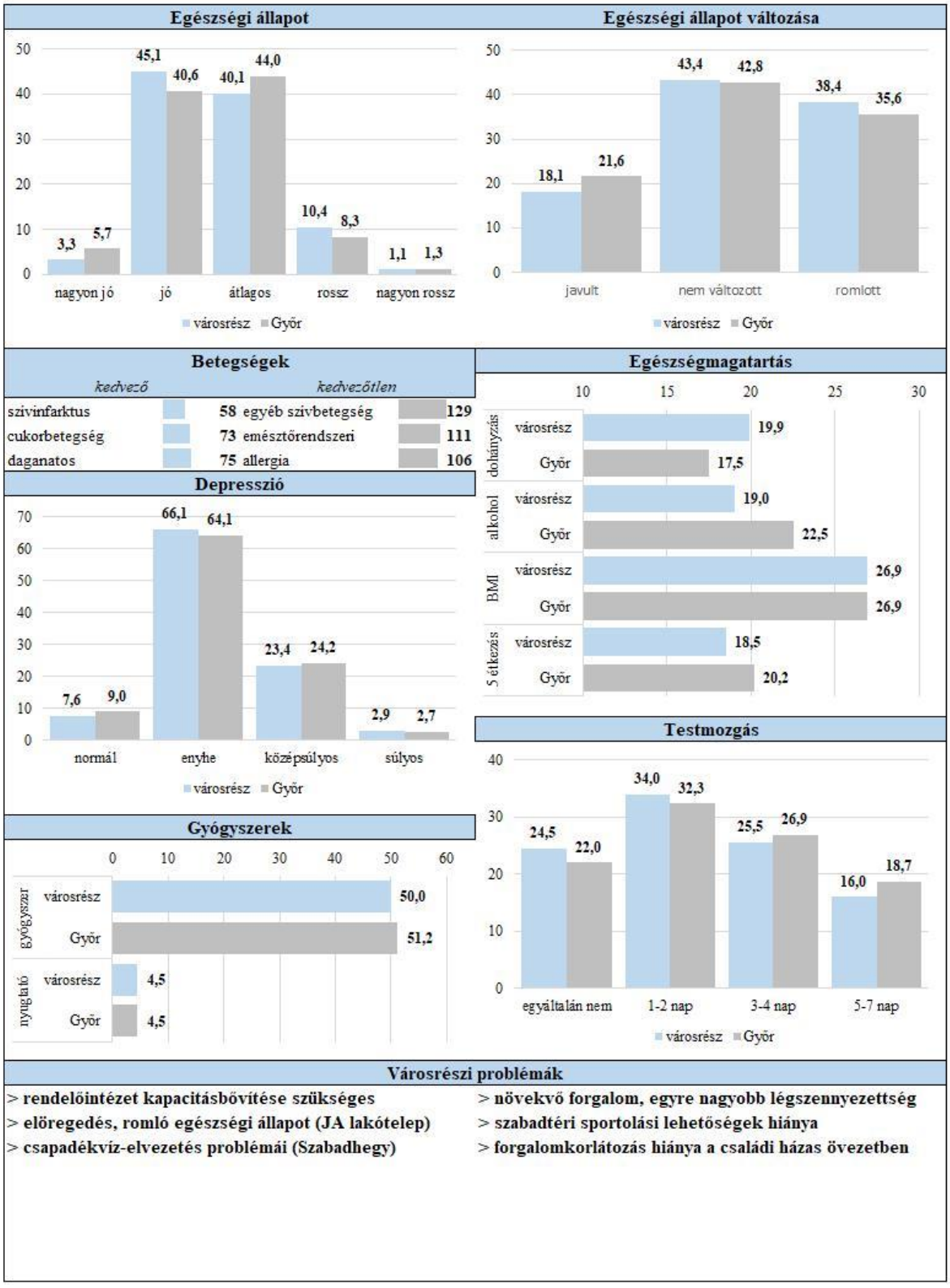
Városrészi problémák

> drogfogyasztás a fiatalok körében
> a táplálkozási szokások negatív hatása
> a családsegítő kapacitáshiánnyal küzd
> szociális munkások napi jelenléte indokolt
> a roma népesség egészségi állapota rossz
> alacsony oltakozási hajlandóság
> folytatni kell a szociális városrehabilitációt
> közösségi és mentorprogramok folytatása szükséges

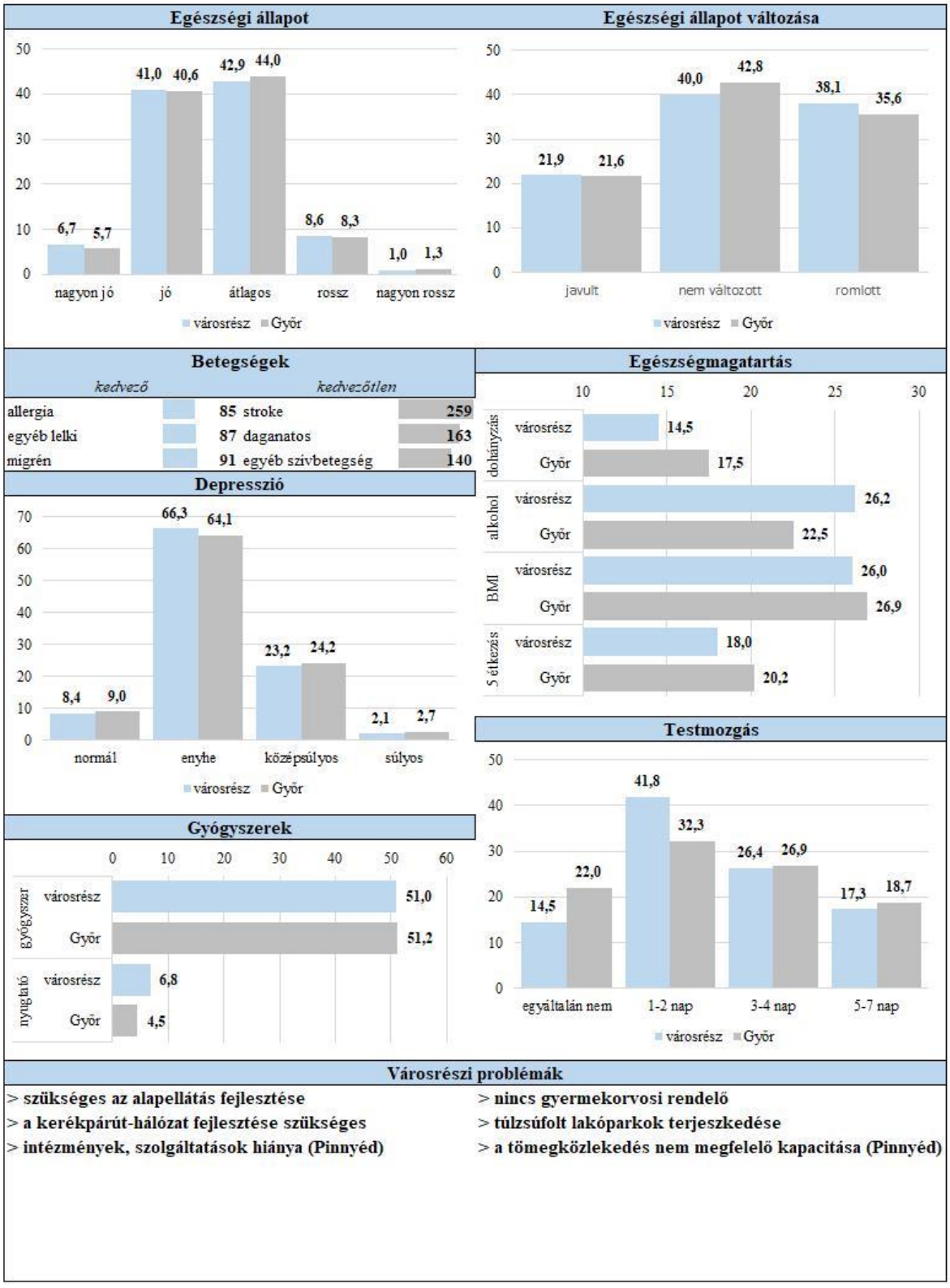
11.7. GYÁRVÁROS-LIKÓCS

11.8. SZABADHEGY-JÓZSEF ATTILA LAKÓTELEP

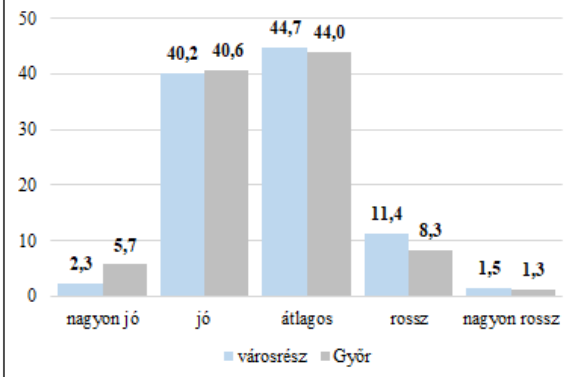

11.9. BÁCSA-KISBÁCSA-SÁRÁS-PINNYÉD

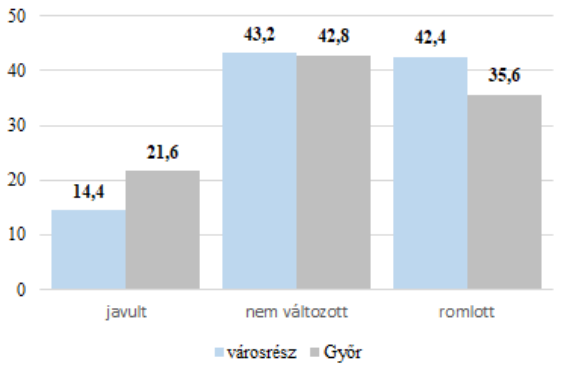

11.10. GYŐRSZENTIVÁN

Egészségi állapot

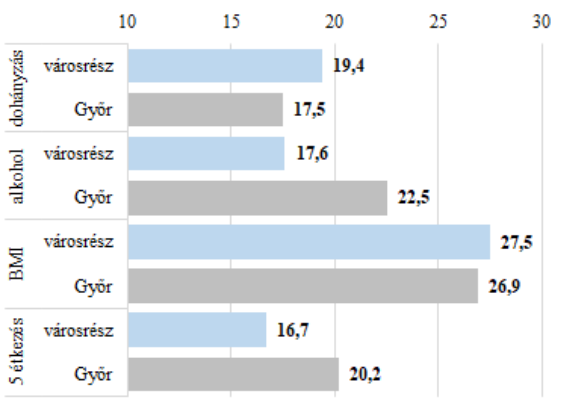
Egészségi állapot változása

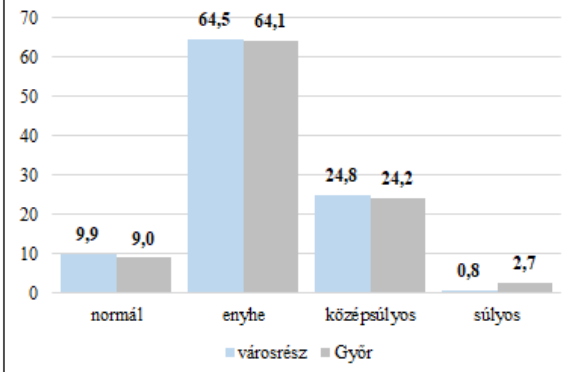
Betegségek

kedvező		*kedvezőtlen*	
daganatos	54	ételintolerancia	125
szívinfarktus	54	reuma	118
stroke	63	cukorbetegség	117

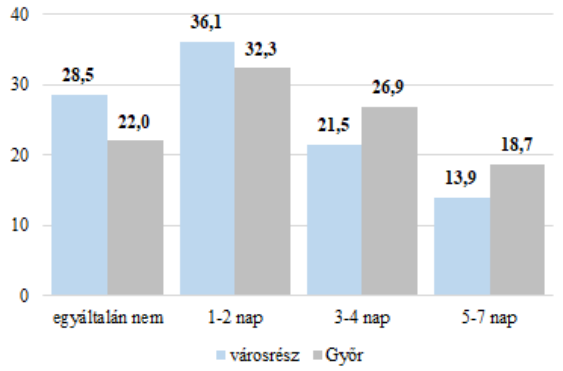
Egészségmagatartás

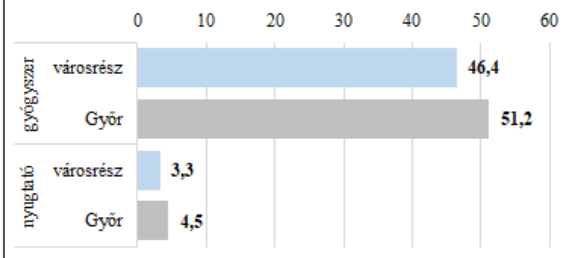
Depresszió

Testmozgás

Gyógyszerek

Városrészi problémák

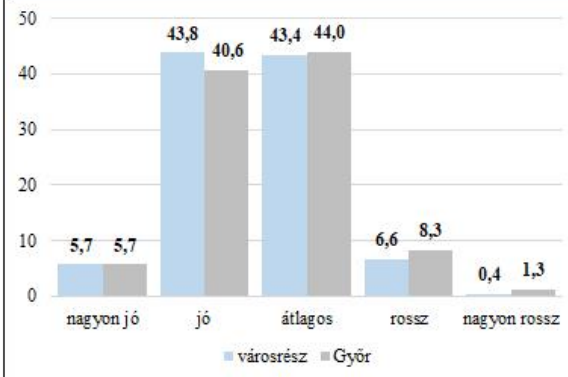
> a fiatal családok igénylik a sportolási lehetőségeket

> a tölgyeserdő védettség alá helyezése, parkerdő

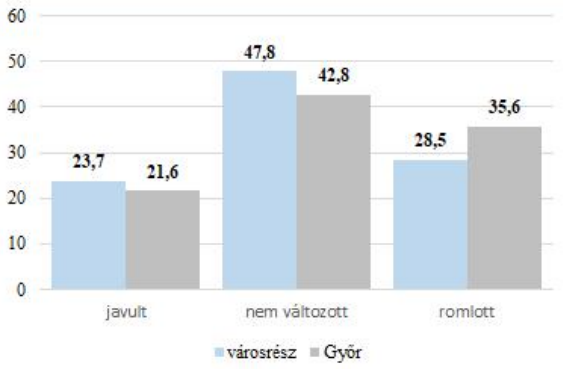
> szükséges lenne egy uszoda építése

11.11. MÉNFŐCSANAK-GYIRMÓT-KISMEGYER

Egészségi állapot

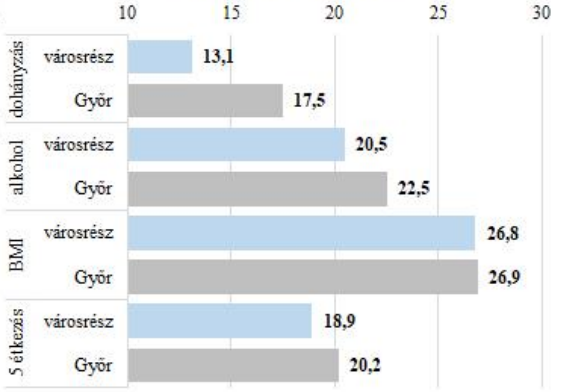
Egészségi állapot változása

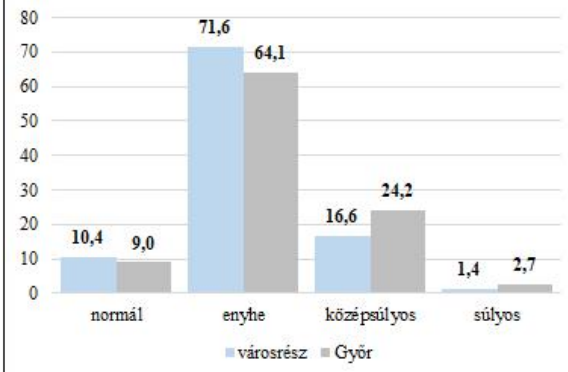
Betegségek

	kedvező		kedvezőtlen
csontritkulás	58	koleszterin	108
daganatos	67	szívinfarktus	106
stroke	70	magas vérnyomás	98

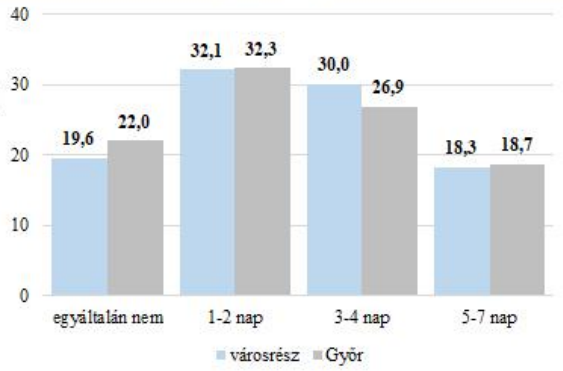
Egészségmagatartás

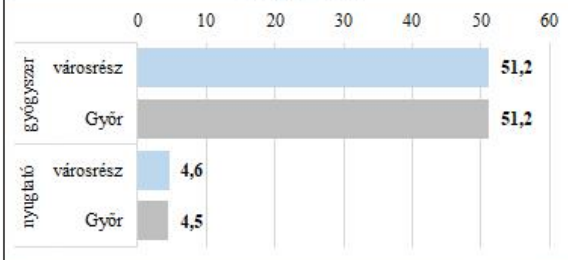
Depresszió

Testmozgás

Gyógyszerek

Városrészi problémák

> hiányzik az egészségtudatosság az idős korosztályokban
> a járdák nem biztonságosak (Ménfőcsanak)
> egészséges életmódot támogató klub (Ménfőcsanak)
> hiányoznak a közösségi terek, rendezvények (Kismegyer)
> levegőszennyezés a vegyes tüzelés miatt (Gyirmót)
> elmagányosodás az idős korosztályokban
> kerékpárút-hálózat fejlesztése szükséges
> szükséges lenne egy önálló rendelő (Kismegyer)
> sportolási lehetőségek korlátozottak (Ménfőcsanak)
> társasházas övezetek túl sűrű beépítettsége (Ménfőcsanak)

12. ÖSSZEFOGLALÁS, KÖVETKEZTETÉSEK, SWOT-ELEMZÉS

Demográfiai helyzet

A város lakónépességének létszámában emelkedő tendencia tapasztalható 2017-től napjainkig. Az állandó népességszám csökkenő tendenciája enyhe. Az országos trendekhez hasonló kormegoszlás jellemzi a várost, az aktív korú népesség (15-64 éves korosztály) száma folyamatosan csökken. A 65 éves és idősebb népesség korszerkezeti aránya viszont növekvő tendenciát mutat, elérve a 21%-os rátát (nők: 24,3%, férfiak: 16,7%). A női idős populáció számának emelkedése markánsabb (4,8%), mint a férfiaké. Az öregedési index (149,1 fő), az időskori függőségi ráta (31,6) és a teljes függőségi ráta (52,8) ennek megfelelően magasabb az országos, megyei és járási adatokhoz képest. A születéskor várható élettartam a megyében 2019-ben a férfiak esetén 74,24 év, míg a női populációban 80,94 év.

Az élveszületések adataiban 10 évre visszatekintve pozitív és negatív irányú változási tendenciákat is tapasztalunk megyénkben. A 2019-es évhez viszonyítva a 2020-as évben emelkedés tapasztalható. Az anyák életkora dinamikusan emelkedett az első és a további gyermek(ek) születésekor. Jellemző tendencia, hogy a hölgyek egyre kevésbé vállalják a húszas éveik elején az anyaságot. Megyénkben a teljes termékenység növekedése figyelhető meg (amely 2020-ban 1,45 volt), illetve ennek megfelelően nőtt a fertilis korú nők körében az élveszületések száma is.

Megállapítható, hogy az elmúlt időszakban a koraszülött, illetve az alacsony testsúllyal született kisbabák életesélyei javultak. Az anya életkorának meghatározó szerepe van, a nagyon fiatal- és az idősebb korban történt gyerekvállalás növeli a kockázatot. Az életkor mellett az iskolai végzettség befolyásolhatja a gyermek életkilátásait, a magasabb végzettséggel rendelkezők körében alacsonyabb a koraszülés és kis súlyú születés előfordulása. A fiúgyermekek sérülékenyebbek, rosszabbak a kilátásaik a lányokhoz viszonyítva.

Az elmúlt 10 év változásait tekintve a tizenévesek és a 20-as éveik elején járó nők abortusz gyakorisága minimálisan csökkent (4,1, 2,9), érdemi javulás a 30-34 éves korcsoportban (8,3) és a 35-39 évesek között tapasztalható (7,8). Győrben és a megyében is hasonló, csökkenő tendencia látható.

Az elmúlt évtizedekben a magzati halálozás (spontán vetélések és halva születések) száma 2010-től szinte változatlan volt az országban. Csökkent viszont az abortuszok gyakorisága a nők életkora szerint differenciált mértékben. Az életkor emelkedésével párhuzamosan csökkent az abortuszok száma, de az EU-s értékek alatt maradt jelentősen. 2010-2020 időszakában a két tényezőből fakadó „embervesztesség” mértéke elérte a 474 039 főt hazánkban.

A vándorlás a népességváltozások harmadik fő tényezője a termékenység és a halálozás mellett. Győrben a vándorlás egyenlege 2005-2014-ig folyamatos pozitív értéket mutat, de a tendencia csökkenő. 2015-2017-ig negatívvá válik az érték, 2018-tól a tendencia megint emelkedik, de csak visszafogott mértékben. A Győri járást egy markáns vándorlási többlet jellemzi, amelynek tendenciája szintén emelkedő.

Erősség	*Gyengeség*
– A város lakónépessége folyamatosan és egyre nagyobb ütemben emelkedik; – A születéskor várható élettartam emelkedik, és kedvezőbb az országos átlagnál;	– Az állandó népességszám folyamatos csökkenő tendenciát mutat; – Az aktív korú népesség (15-64 éves korosztály) száma folyamatosan csökken;

– Megyénkben a teljes termékenység növekedése tapasztalható, nőtt a fertilis korú nők körében az élveszületések száma; – A házasságon belüli születések aránya növekvő tendenciát mutat; – Csökkent a koraszülött, illetve az alacsony testsúllyal született kisbabák száma és életesélyeik javultak; – Kedvező házassági mozgalom: a házasságok számának növekedése; – Javuló (csökkenő) válási arányszám.	– A helyi társadalom egyre erőteljesebb ütemű elöregedése; – A férfiak halálozási mutatói rosszabbak, de van egy javuló tendencia (csökkenő görbék). A nők esetében a tendencia mérsékelten javuló csak;
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– A gyermek születésszám emelkedéséhez hozzájárulhatott a gyermekvállalást ösztönző állami támogatások rendszere; – A demográfiai adatok javítását célzó tartalékok a 40-59 éves népességben vannak– – Pozitív belföldi vándorlási egyenleg.	– A népesség természetes fogyása. – Változó családszerkezet, csökkenő háztartásméret; – COVID-19 világjárvány demográfiai hatásai.

Egészségi állapot

A szubjektív egészségi állapot megítélése során a megkérdezettek kevesebb, mint fele sorolta magát a jó, vagy a kiváló egészségi állapotba. A nők az egészségi állapotukat rosszabbnak minősítik, mint a férfi lakosok. Egyharmada a felmérésben résztvevőknek romlást tapasztalt az egészségi állapotában, az egészségi helyzet javulását csak a válaszadók kisebb hányada jelezte, a megkérdezettek legnagyobb része nem tapasztalt változást az utóbbi években.

A preventív szemlélet vizsgálata során az egészségmegőrzés szempontjából a fontossági sorrend a következő: megfelelő mennyiségű (2-3 liter) folyadékfogyasztás, az egészséges táplálkozás, a káros szenvedélyektől való tartózkodás, a napi 30 percet meghaladó testmozgás, és a napi 8 óra alvás. A stresszkezelési és relaxációs technikák nagyságrendekkel alacsonyabb értéket kaptak, a lakosság kevésbé ismeri a mentális egészség fenntartásának módszereit.

A megkérdezettek háromnegyede legalább napi 3 alkalommal étkezik. Magas azoknak az aránya, akik napi szinten nassolnak. Kiemelkedik a napi fogyasztás során az ásványvíz, a tejtermékek és a nyers zöldség, gyümölcs fogyasztása. A fehér és teljes kiőrlésű barna kenyér felhasználása hasonló eloszlásban van jelen. Csirke és baromfi húst fogyasztanak legtöbben és sajnálatos módon nagyon kevesen halat. A válaszadók fontosnak/nagyon fontosnak tartják a mozgást az egészségmegőrzés szempontjából. A mozgást/aktivitást végzők háromnegyede végez napi 30 percet meghaladó mozgást.

A megkérdezettek közel negyede rendszeresen, vagy alkalmanként dohányzik. A dohányosok több, mint 50%-a fél doboznyi cigarettát szív el naponta. A rászokás időszaka jellemzően 14-18 éves életkorban történt a dohányosok háromnegyedénél. A megkérdezettek egyharmada hetente 1-2 alkalommal iszik alkoholt, amely arány a havi 1-2 alkalmú rendszerességgel italozók között is hasonló. Az alkoholt fogyasztók többségének, akik a felmérésben nagyobb arányban szerepeltek, nem származott problémája az alkoholfogyasztásból.

Az egészségi állapotot befolyásoló egyéb tényezők vizsgálata során az „idegeskedés a mindennapi problémák miatt” tényező a legmagasabban értékelt ok. A mozgáshiány, a táplálkozás, a környezeti ártalmak és az anyagi helyzet hatása alacsonyabb arányban jelenik meg a válaszok között. Az orvos által megállapított gyakori megbetegedések és tünetek a

következők: magas vérnyomás, magas koleszterinszint, allergiás megbetegedések, cukorbetegség, mozgásszervi megbetegedések és az emésztőszervi megbetegedések. Ezen megbetegedések vagy tünetek egy része kockázati tényezője a szív- és érrendszeri megbetegedéseknek, amelyek jelenleg a legmagasabb halálozást okozzák hazánkban.

A Beck skálával mért enyhe depressziós kategóriába tartozik a minta nagy aránya, középsúlyosnak ítélhető egynegyedük, de súlyos depresszióban szenvedőnek a válaszadók kis aránya mutatkozott. A fenti eredmények értékelésekor figyelembe kell venni a COVID-19 világjárvány, immáron több mint egy éve tartó hatását is. A testalkat meghatározásánál a nők közel fele teltnek gondolja magát, míg a férfiak nagy része szerint normális a testalkata és csak egyharmada tekinti teltnek a testformáját.

A megkérdezettek közel felénél a rendszeres gyógyszerszedés a napi rutin része. A terápiás fegyelemre utal az, hogy a mintában résztvevő győri lakosok többsége orvos javaslatára szed gyógyszert. A kérdőívet kitöltő lakosság körében a fogak állapotának megítélése kielégítő, ez az eredmény összefügg a fókuszcsoportos megbeszélésen elhangzottakkal, mely szerint Győr város lakosságának fog állománya és száj higiénés állapota jónak mondható.

Az egészségügyi ellátás különböző szintjeivel való elégedettség vizsgálata során a megkérdezettek nagyobb része elégedett a háziorvosi ellátással. A megkérdezettek közel harmada nyilatkozta ugyanezt a szakellátásról és a kórházi ellátásról. A megkérdezettek több mint fele viszont elégedetlen a szakorvosi ellátással, és a kórházi ellátással. Az egészségi állapot lakossági felmérésében összegezve kedvező eredmények születtek, de láthatóvá váltak azok az irányok, amelyek fejlesztést igényelnek. Ezek az egészségügyi szolgáltatások, a prevenciós programok, a fittségi felmérések, az egészséges életmód tudatos, tudományos megalapozottságú ismerete.

Erősség	***Gyengeség***
- A lakosok egészségi állapota az országos átlaghoz viszonyítva jobb; - A halálozási arány az országos adatokhoz képest a közép-, alacsony kategóriába sorolható; - Egészségügyi ellátórendszer infrastrukturális háttere megfelelő; - Az egészségügyi szolgáltatások biztosítottak a támogatott, és a magán szférában egyaránt; - Az egészségügyi szolgáltatások, prevenciós eszközök elérhetősége magas arányú; - Az egészségmagatartás tényezői a lakosság körében ismertek.	- Nemzetközi összehasonlításban a lakosság egészségi mutatói kedvezőtlenek; - A kórházi kapacitás, a szolgáltatások elérhetősége korlátozott; - A lakosság a saját egészségét alacsonyra értékeli; - Az egészségügyi, ingyenesen elérhető preventív szolgáltatások fejlesztést igényelnek; - Az egészségkárosító tényezők ismerete egyes területen korlátozott a lakosság körében; - A mentálhigiénés kultúra alacsony szintű;
Lehetőség	***Veszélyforrás***
- Infrastruktúra (egészségügy, sport, szabadidő) fejlesztés városrészenként; - Célcsoportokra szabott programok tervezése az egészségtudatosság, a fizikai aktivitás területén, egészségügyi szolgáltatások biztosítása; - Magasabb arányú információ átadás a lakosság számára a prevenció, egészségmagatartás területén, városrészenként, a hatékonyabb elérés érdekében; - A munkahelyi egészségnevelés, egészségmagatartás változás elősegítése; - Nemzetközi rendezvények az egészségfejlesztés területén. Határmenti együttműködések kiépítése.	- Területi különbségek alakulnak ki városrészenként az elérhető egészségügyi szolgáltatások, sportolási lehetőségek tekintetében; - Bizonyos társadalmi csoportok hátrányba kerülése (munkaerőpiaci szereplők, kisgyermekes családok, időskorúak) az egészségügyi szolgáltatások, sport szolgáltatások elérhetőségében; - Szakemberek a pályaválasztás és pályamódosítás során más, gazdaságilag jövedelmezőbb területek felé áramlanak; - Az online függőség terjedése;

– Az egészséges életmód faktorai együttes alkalmazásának megismertetése, az egyes szakágazatok együttműködése (egészségügy, oktatás, kultúra, sport, szociális szféra stb.).	– A tudományosan nem megalapozott ismeretek elterjedése az egészségtudatos életmód alapos ismerete hiányában; – A digitális/online világ elterjedésével az egészségi problémák fokozódnak (inaktivitás, kirekesztődés, szociális kapcsolatok leépülése). – COVID-19 világjárvány egészségre gyakorolt kedvezőtlen hatásai.

Egészségügyi és szociális ellátás

Győr Megyei Jogú Város önkormányzata a jogszabályi előírásoknak megfelelően az egészségügyi alapellátás keretében az alábbi feladatok ellátásáról gondoskodik:

– felnőtt háziorvosi ellátás,
– házi gyermekorvosi ellátás,
– fogorvosi alapellátás,
– az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátás,
– védőnői ellátás,
– iskola-egészségügyi ellátás.

Az egészségügyi alapellátás szervezése az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény keretein belül történik.

A fogorvosi alapellátáshoz kapcsolódóan a város önkormányzata önként vállalt feladatként két szakellátás, a fogászati röntgen ellátás, illetve a fogszabályozás szervezésében játszik meghatározó szerepet. A fogorvosi alapellátás keretein belül fogászati prevenció is működik az óvodás és az iskoláskorú gyermekek körében. Az egészségnevelésben nagy jelentősége van a nevelési-oktatási intézményeknek, már egészen az óvodás kortól. 2012 óta a teljeskörű intézményi/iskolai egészségfejlesztés (TIE) megvalósulása érdekében az alap- és középfokú oktatási intézményeknek iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programot kell kidolgozniuk.

A felnőtt háziorvosi, a házi gyermekorvosi, illetve a fogorvosi alapellátás terén jelentős aránytalanságokat – akár többszörös különbségek – tapasztalhatók az egyes szolgálatokra jutó lakosságszámban, mely az ellátás minőségére kétségkívül hatással lehet és egyenlőtlenségeket generál a szolgáltatáshoz való hozzáférésben (egy betegre jutó idő, figyelem, várakozási idő stb.), illetve az orvosok leterheltségében. A probléma orvoslására a körzetek kialakításának átgondolását és optimalizálását javasolják az önkormányzati képviselők. Az alapellátásba tartozó praxisok betöltöttek a városban, megvalósul az „egy orvos egy rendelő elv”, a rendelők alapvetően korszerűek, felszereltségük megfelel a jogszabályi követelményeknek; az elmúlt időszakban több rendelő felújítására került sor. Ugyanakkor a napjaikban tapasztalható folyamatok (új lakóparkok, társasházak építése, lakosság nagyobb mértékű beáramlása) hatására a lakosság összetételében bekövetkező változások miatt egyes városrészekben nem elegendőek az eddigi alapszolgáltatási egységek, újabb felnőtt háziorvosi praxis/rendelő (Marcalváros II.) vagy házi gyermekorvosi ellátás (Kisbácsa) kialakítása vált szükségessé.

Az egészségügyi szakellátást és kórházi ellátást tekintve elmondható, hogy a régió meghatározó kórházaként a fekvőbeteg-ellátást a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórház (PAEOK) biztosítja Győrben. A betegellátást végző osztályok gyakorlatilag minden területre vonatkozóan megtalálhatók, továbbá az intézmény a fekvőbeteg ellátás mellett járóbeteg szakellátást és egyéb széleskörű egészségügyi szolgáltatásokat biztosít. A Megyei Rendelő Intézetben folyó járóbeteg ellátás tekintetében is elmondható, hogy a szakellátás gyakorlatilag teljes palettája megtalálható, szakrendelések, szakambulanciák, szűrővizsgálatok, diagnosztikai lehetőségek széles köre várja a város, illetve a megye, régió lakosait. A kórházi ágyszám több

mint negyedét teszik ki a krónikus és rehabilitációs ellátás, valamint a betegápolás számára fenntartott krónikus ágyak. Az aktív ellátás terén a legnagyobb ágyszámmal a belgyógyászat, az ortopédia-traumatológia, a pszichiátria és a csecsemő- és gyermekgyógyászat működik. A betegforgalom adatait tekintve elmondható, hogy 2020-ban az előző évekhez képest jelentős mértékben visszaesett a betegforgalom a Petz Aladár Egyetemi Oktató Kórházban, ez az aktív osztályokra, a krónikus ellátásra, illetve az egynapos ellátásra is vonatkozik. A csökkenés hátterében egyértelműen a koronavírus okozta járványhelyzet következtében bevezetett szigorítások, illetve az egészségügy megváltozott terhelése és működése áll. A betegforgalom csökkenése az ágykihasználtságban is megmutatkozik.

Győrben az állami ellátórendszer mellett jelen vannak a fizetős szolgáltatásokat nyújtó nagyobb egészségközpontok is, melyek szolgáltatásaira van fizetőképes kereslet a városban és vonzáskörzetében. Ezek jól kiegészítik és ellensúlyozzák az állami ellátórendszer hiányosságait, ugyanakkor komoly hozzáférési egyenlőtlenségeket és ezáltal az egészségi állapot megőrzésére, javítására irányuló lehetőségekben eltérő esélyeket is teremtenek. A lakossági kérdőíves felmérés eredményéből látható, hogy a szakorvoshoz fordulók jelentős része magánorvosi rendelőbe látogatott és fizetett a vizsgálatért és/vagy ellátásért. A fogorvosnál, a nőgyógyásznál, a pszichológusnál, a bőrgyógyásznál, de a pszichiáternél és a szemésznél is a válaszadók többsége fizető betegként jelent meg. A sebészet és az ideggyógyászat azok a területek, ahol a szakorvoshoz fordulók kevesebb, mint egyharmada veszi fizető páciensként igénybe az ellátást.

Győr 1989-ben csatlakozott a WHO Egészséges Városok mozgalomhoz, 1994-től projektvárosként vesz részt a Programban, e program és a WHO Egészséges Városok Programiroda működtetése az egészségügyi ellátás területén az önkormányzat önként vállalt feladata. A program kezdeményezései, szolgáltatásai szorosan kapcsolódnak a helyi egészségügyi ellátórendszerhez, illetve a lakosság egészségi állapotának és életminőségének, valamint egészségtudatosságának javítását és az egészségfejlesztést célozzák. A programiroda összefogja, koordinálja az egészségfejlesztési törekvéseket, széles körű együttműködést valósít meg a Projekt Irányító Bizottsággal, a Győr Városi Kábítószerügyi Egyezetető Fórummal, az Idősügyi Tanáccsal és a Győri Járási Egészségfejlesztési Iroda és Lelki Egészség Központtal. A városban, a Győriek Egészségéért Közhasznú Egyesület mellett számos olyan kezdeményezés, illetve civil szervezet található, mely közvetlenül vagy közvetetten szerepet vállal az egészségtudatosság, egészségmagatartás formálásában, vannak, akik egészségvédelemmel, egészségmegőrzéssel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos szolgáltatásokat (is) kínálnak, akár kiegészítve az állami-önkormányzati ellátórendszer intézményeinek tevékenységét, számos esetben alternatívát kínálva, vagy ellátási, szolgáltatási űrt töltenek be.

Széleskörű szociális ellátó- és szolgáltató rendszer működik Győrben, a kötelezően ellátandó feladatokon túl az önkormányzat több olyan ellátásfajtát, szolgáltatást is biztosít az itt élő lakosságnak, amely nem tartozik a kötelező szociális feladatellátásba. A szociális és gyermekjóléti feladatok biztosításában többnyire az önkormányzat által fenntartott intézmények vesznek részt, ugyanakkor számos esetben ellátási szerződéssel történik a feladatellátás a városban működő egyházi vagy civil szervezeti szereplők által. A civilekkel, egyházakkal való együttműködés fontos fóruma a Szociálpolitikai Kerekasztal.

Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény integrált formában működteti az egészségügyi alapellátás mellett a szociális alapszolgáltatásokat biztosító Területi Gondozó Szolgálatot, az Idősek Otthonait, az Időskorúak Átmeneti Gondozóházait és a Fogyatékosok Napközi Otthonát. Az alapszolgáltatások egymásra épülnek. A szolgáltatások iránt nagy az igény, sőt több ellátási formánál nincs elég férőhely és/vagy kapacitás, pl. házi segítségnyújtás, fogyatékossággal élők nappali ellátása, idősek átmeneti, illetve tartós bentlakásos ellátása. A hajléktalanellátórendszer teljes spektruma kiépített a városban, a népkonyhától kezdve az átmeneti szállón keresztül hajléktalanok otthona, illetve rehabilitációs otthona is működik,

illetve krízislakásokat is biztosít. Ugyanakkor a hajléktalanellátásba kerülők körében egyre gyakoribbak az ellátandó személy önellátásra való képességét gátló egészségi problémák, amelyek kezelése meghaladja az intézmény szociális szakembereinek szakmai kompetenciáját. Egyre nyilvánvalóbb, hogy az intézmény keretein belül egy külön 24 órás ápolási részlegre van szükség.

A három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat 13 bölcsődéje biztosítja. Az intézmények a város különböző városrészeiben találhatók, biztosítva ezáltal az egyenlőbb területi hozzáférést a város lakói számára. Van lehetőség a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek számára is bölcsődei elhelyezésére. Az önkormányzati fenntartású bölcsődék mellett több családi bölcsőde is nyújt napközbeni ellátást a kisgyermekeknek a városban, illetve elérhetők alternatív gyermekfelügyeletek is.

A családsegítést, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást a Család- és Gyermekjóléti Központ biztosítja, az intézmény egységei a város több pontján elérhetők.

Ellátási szerződéssel biztosítja az önkormányzat a gyermekek és családok átmeneti ellátását (Gyermekek- és Családok Átmeneti Otthona), a támogató szolgáltatást, utcai szociális munkát, a pszichiátriai betegek, illetve a szenvedélybetegek nappali ellátását, de a fogyatékossággal élő személyek nappali ellátásába is bevon külső szereplőt. A szolgáltatások kihasználtsága jelentős, az ellátás magas színvonalú.

Erősség	***Gyengeség***
– Az egészségügyi alapellátásba tartozó praxisok betöltöttek; – Megvalósul az „egy orvos egy rendelő elv”; – A fogorvosi alapellátáshoz kapcsolódóan a város önkormányzata önként vállalt feladatként két szakellátás, a fogászati röntgen ellátás, illetve a fogszabályozás szervezésében játszik meghatározó szerepet; – A járóbeteg, illetve fekvőbeteg szakellátás gyakorlatilag teljes palettája megtalálható a városban; – Több kisebb-nagyobb magán egészségközpont található a városban, melyek kiegészítik és ellensúlyozzák az állami ellátórendszer hiányosságait; – Van fizetőképes kereslet a magán egészségügyi központok szolgáltatásaira; – A városban vannak olyan kezdeményezések, illetve civil szervezet, melyek közvetlenül vagy közvetetten szerepet vállalnak az egészségtudatosság, egészségmagatartás formálásában; – Széleskörű szociális ellátó- és szolgáltató rendszer működik a városban; – Az önkormányzat több olyan szociális ellátást, szolgáltatást is biztosít, amely nem tartozik a kötelező szociális feladatellátásba; – Jelentős együttműködés a városban működő egyházi és civil szervezeti szereplőkkel, bevonásuk a szociális ellátásba ellátási szerződéssel; – A különböző szociális ellátások, szolgáltatások térben ‘eloszlanak’, több városrészben jelen	– Szakemberhiány az egészségügyben; – Az egészségügyi karrierben az életpálya modell kevésbé hatékony; – A prevencióban nem vállalnak nagy szerepet a háziorvosok; – A szociális ellátás területén ellátatlan szükségletek, kapacitáshiány és/vagy férőhely hiány miatt az ellátásra várakozók száma nagyon magas (idősek átmeneti és bentlakásos ellátása, fogyatékossággal élők nappali ellátása, házi segítségnyújtás); – Magas a szakorvosi ellátásokkal elégedetlenek aránya - lakossági kérdőívet kitöltők 54%-ára az elégedetlenség valamilyen mértéke jellemző; – A lakosság jelentős hányadánál nincs jelen a preventív szemlélet, a kérdőívet kitöltők fele csak akkor fordul orvoshoz, ha már komolyabb panaszai vannak, vagy már nagy a baj.

vannak (pl. idősek nappali ellátása, bölcsődék, hajléktalan ellátás, CSGYK irodái); – Van lehetőség a sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra szoruló gyermekek bölcsődei elhelyezésére.	
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– Több magán egészségközpont található a városban; – WHO Egészséges Városok Programiroda működtetése; – Egészségvédelembe, egészségfejlesztésbe, illetve a szociális ellátásokba bevonható civil szervezetek jelenléte a városban; – Az óvodáknak és iskoláknak iskolai egészségnevelési és környezeti nevelési programot kell kidolgozniuk.	– A felnőtt háziorvosi, a házi gyermekorvosi, illetve a fogorvosi alapellátás terén jelentős aránytalanságok – akár többszörös különbségek – tapasztalhatók az egyes szolgálatokra jutó lakosságszámban; – A háziorvosok korösszetétele; – Szakemberhiány mind az egészségügyben, mind a szociális ellátásban; – Az egészségügyi és szociális ellátórendszerben megmaradt szakemberek túlterheltsége;

Oktatás, sport

Győr vezető szerepe meghatározó a versenysportban, és a sportinfrastruktúra fejlesztésekben. A szabadidősport tekintetében az előző évekhez képest számos terület bővült, de a versenysport mellett kevésbé nyert teret. A sportinfrastruktúra főként a versenysportot szolgálja ki, a rekreáció és szabadidősport, annak infrastrukturális háttere, szerveződési szintjei és szervezeti megjelenése kevésbé növekedett.

A sport támogatása területén a város szintén elkötelezett, amely főként a versenysportban bontakozik ki. A szabadidősport növekedése, amely a lakosság magasabb szintű életminőségének kialakítását segíti elő, kedvező tendenciát mutat, de a preventív, egészségtudatos életvitelhez szükséges további minőségi és mennyiségi fejlesztés.

A városrészeken eltérő számú, minőségű szabadidős lehetőségeket érnek el a lakosok. A szabadidőparkok egy-egy városrészben vannak jelen, amely a távolabb élőknek nem jelent kedvező elérhetőséget.

Lényeges szempont, hogy a szabadidősport, a rekreációban résztvevők megfelelő sportszakmai támogatást kapjanak, hiszen a lakossági felmérésben a fittségi állapotukat alacsonyan értékelték még azok is, akik naponta végeznek sportolási tevékenységet. Hasznosnak bizonyul a fittségi felmérések megismertetése a szabadidősportban résztvevők körében, amely reális képet mutat a fizikai állapotról.

A munkahelyi sport is egyre növekvő tendenciát mutat a városban, amelynek a munkaerő produktivitásában, az egészségben eltöltött életévekben, és az életminőség javulásában van jelentősége. A munkahelyeken a sportolási lehetőségek biztosításával a munkavállalók preventív szemlélete pozitív irányban változik, az egészségmagatartás, a teljesítmény javul.

A sportszakmai képzés, a sport oktatásban megjelenő szintje elégedettséget vált ki a lakosok körében. A sport oktatási szintjei az óvodától a doktori képzésig biztosítottak.

Erősség	***Gyengeség***
– Versenysport infrastruktúra megléte; – Versenysport utánpótlás bázisának erős jelenléte; – Versenysport támogatások magas szintje; – Sportszakmai képzés minden oktatási szinten megvalósul;	– Szabadidősport és versenysport szolgáltatások nagy különbsége a versenysport erős hangsúlyával; – Szabadidősport tevékenységek infrastrukturális elérhetősége egyenlőtlen;

– Mindennapos testnevelés az oktatásban; – Szabadidős tevékenységek növekvő elérhetősége.	– A versenysport tehetség megtartó erejének hiánya; – Városrészenkénti szabadidősport lehetőségek elérésének nagy különbsége; – Szabadidősport lehetőségek információhiánya; – A mindennapos testnevelés feltételeinek hiányosságai.
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– Városrészenkénti szabadidősport infrastruktúra fejlesztés; – Szabadidősport szervezetek bemutatása, megismerése számára nagyobb platform biztosítása; – Szabadidősport eszközök beszerzésének támogatása; – Célcsoportonkénti szabadidőfejlesztés (munkahelyi sport támogatása, időskorúak sportolási lehetőségeinek bővítése városrészenként, iskoláskorúak sportág kiválasztásának elősegítése minél több sportág megismerésével, a mindennapos testnevelésbe több sportág bevonása); – Több szakember bevonása a szabadidősport életmódba építése érdekében; – Digitális technológia támogatása a szabadidősportban.	– Inaktív életmód növekedése; – Távolsági akadályok a szabadidősport infrastruktúrájának elérésére (városrészenként eltérő lehetőségek); – Társadalmi különbségek kialakulása a szabadidősport finanszírozásának lehetőségeiben; – Sportszakemberek alkalmazásának hiánya a szabadidősport kialakításában; – A munkahelyi produktivitás csökkenése; – A fiatal generáció antropometriai deformitásai (tartási rendellenesség, gerincdeformitások, testsúly) – COVID-19 világjárvány oktatási hatásai.

Környezet, közlekedés, városrendezés

A város környezeti egészséghatásainak értékeléséhez az egészséget befolyásoló a főbb környezeti hatások közül a levegőminőség, a zaj- és rezgésterhelés, a vezetékes ivóvíz minősége, valamint a szennyvízkezelés, a hulladékkezelés, továbbá a klímaváltozással összefüggő egészség-kockázatokkal kapcsolatos ismeretek képezték vizsgálat tárgyát.

Az adatok alapján az állapítható meg, hogy a válaszadók többsége a győri városi környezet hatásait általában nem tekinti az egészséget jelentősen veszélyeztető kockázatként. Ugyanakkor a lakóövezetekben tapasztalható negatív környezeti hatásként a levegőszennyezés, a zajterhelés, valamint a szomszédok zavaró tevékenysége került leggyakrabban említésre.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat jelentései szerint a vizsgált időszakban Győr város levegőminősége 2017. évben a „megfelelő”, míg a többi években a „jó” minősítést kapta. A város levegőjének tisztaságával a válaszadók több, mint fele bizonyult általában elégedettnek. A vélemények azonban városrészenként szignifikáns eltérést mutatnak: a kertes lakóövezeti jellegű városrészekben élők közel kétharmada a város levegőjének tisztaságával általában elégedett, míg a Belváros városrészben élők esetén ez a vélemény csak minden második személyre jellemző.

A zaj- és rezgésterheléssel kapcsolatos lakossági vélemények szerint a megkérdezettek ötöde értékelte úgy, hogy a lakóhelye környéke zajos: a legnagyobb arányban a Belváros városrészben élők, míg a legkisebb arányban a kertes lakóövezeti jellegű városrészekben élők képviselték ezt a véleményt.

A vezetékes ivóvíz- és szennyvíz szolgáltatás a város minden részében elérhető, és a rákötési arány meghaladja a 98%-ot. A szolgáltatott ivóvíz minőségét meghatározó beltartalmi értékek jelentősen az egészségre veszélyes határérték alatt maradnak. A kontaminált vizek által okozott fertőző betegségek kialakulását eredményező kórokozók számát tekintve a szolgáltatott víz minősége szintén kifogástalan. A városban szolgáltatott vezetékes ivóvíz minőségével a

válaszadók fele bizonyult elégedettnek. A városszerte magas arányban igénybe vett szennyvízcsatorna-hálózat miatt – a havária helyzeteket kivéve – minimalizálódott a tisztítatlan szennyvizek élővizekbe jutásának, valamint a szikkasztókból való elszivárgásnak a kockázata. Ezáltal a kontaminált vizek által okozott feko-orális úton terjedő fertőzések és járványhelyzetek kialakulásának esélyei is jelentősen csökkentek.

A csapadékvizek elvezetésével és hasznosításával kapcsolatos intézkedések a város által a felszíni vizek védelmében tervezett és megvalósított beavatkozásainak egyik prioritása és a hálózat folyamatos fejlesztése a város Környezetvédelmi Programjában kiemelt feladatként szerepel. A lakossági vélemények szerint a városi csapadékvíz-elvezetési rendszer minőségével a válaszadók 39,3%-a bizonyult elégedettnek.

A települési szilárdhulladék ártalmatlanítását célzó szolgáltatások a „Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Győr Nagytérségi Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás közszolgáltatási területén” elnevezésű projekt által létrehozott infrastruktúra révén széleskörűen állnak a város lakóinak rendelkezésére. Ily módon Győr város jelenlegi hulladékgazdálkodási rendszere kiterjed minden egyes háztartásra, eleget téve a hatályos hulladékgazdálkodási és közegészségügyi jogforrások meghatározta feltételeknek, ideértve a települési szilárdhulladékokkal összefüggő egészségkockázatok minimalizálását is. A rendszer hatékony használata érdekében a vizsgált időszakban lakossági szemléletformáló programok is megvalósultak.

A klímaváltozással összefüggő egészségkockázatok elemzése a városi egészségkép-készítés új eleme. Jelenleg is zajlik Győr város Klímastratégiájának kidolgozása, amely, mint stratégiai tervezési feladatvállalás kifejezi a városvezetésnek a klímaváltozással összefüggő problémák megelőzése és kezelése iránti elköteleződését. A válaszadók több mint fele fontosnak tekintette, hogy a klímaváltozás egészséghatásaival kapcsolatosan bővebb ismereteket szerezhessen.

Erősség	***Gyengeség***
– A válaszadók többsége a városi környezettel alapvetően elégedett; – A város folyamatosan figyelemmel kíséri a városi környezeti és az egészséget veszélyeztető tényezők változását; – Vezetékes ivóvízhez, szennyvízelvezetéshez és hulladékkezeléshez való teljes körű lakossági hozzáférés; – A vezetékes ivóvíz, a szennyvízelvezetés és a hulladékkezelés szolgáltatások magas minősége;	– Bár a város levegőminősége a mérőpontok adatai alapján “jó” minősítésű, a lakosság megítélése szerint városrészenként jelentős eltérések mutatkoznak; – A lakossági vélemények szerint a Belváros városrészben jelentős a zajterhelés, a levegőszennyezés; – A Belváros városrész lakói között vannak a legtöbben, akik a városi zöldfelületek minőségével elégedetlenek.
Lehetőség	***Veszélyforrás***
– Csapadékvizek összegyűjtésével és hasznosításával kapcsolatos fejlesztési tervek; – Zaj- és rezgésterhelés csökkentését célzó intézkedési tervek; – A válaszadók több, mint fele fontosnak tartotta, hogy a klímaváltozás egészség-hatásaival kapcsolatos ismereteit bővítése; – Tervezett városi zöldfelület-fejlesztések.	– A gépjárműforgalom erősödése esetén a város levegőminőségének romlása, por- és zajterhelés növekedése; – A tervezett zaj- és védelmi intézkedések megvalósításának elmaradása; – Tervezett városi zöldfelület-fejlesztések elmaradása; – A prevenciós tevékenységek során a klímaváltozás okozta egészségkockázatok figyelmen kívül hagyása.

Életmód, életminőség

A város lakásállománya gyors ütemben növekszik, ezzel párhuzamosan elmondható, hogy a minőségi mutatók tekintetében javulás tapasztalható, miközben a laksűrűség csökken. Az újonnan épített lakások túlnyomó többsége többlakásos társasházi, illetve családi házas formában épül. Az önkormányzati tulajdonú lakások száma jelentős mértékben csökkent az elmúlt tíz évben. A közműellátottság szinte teljesnek mondható. Problémának tekinthető viszont, hogy az újonnan épült lakóterületek esetében hiányosságok mutatkoznak a kiszolgáló infrastruktúra - megközelíthetőség, parkolás, kereskedelmi szolgáltatások - tekintetében.

A győri lakosok általánosságban elégedettek a várossal, mint lakóhellyel. A lakással és környezetével kapcsolatos problémák vizsgálatakor leggyakrabban a zaj, illetve a légszennyezés került említésre. A városban, illetve az egyes városrészekben elérhető szolgáltatásokat és az infrastruktúra állapotát tekintve egyrészt vegyes a kép általánosságban is, illetve jelentős eltérések mutatkoznak az egyes városrészek között is. Az egészségügyi szolgáltatások esetében a szakorvosi ellátással elégedetlenek aránya tekinthető magasnak, a háziorvosi ellátás megítélése kedvezőbb képet mutat, viszont városrészi bontásban jelentősen eltér az elégedettség mértéke. Viszonylag jelentősnek tekinthető az elégedetlenség mértéke a közterületek tisztaságával, a csapadékvíz elvezetésével, valamint a városi zöldterületek mennyiségével és minőségével kapcsolatban is.

Az iskolázottság mutatói kedvezőek, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya jelentősen meghaladja az országos átlagot. A belváros, a belső lakóövezetek, valamint az elmúlt évtizedben jelentős népességnövekedést mutató szuburbán zónák (Pinnyéd, Bácsa, Kismegyer, Ménfőcsanak) esetében a magasabb végzettséggel rendelkezők aránya kiemelkedő, míg az érettségivel nem rendelkezők Gyárvárosban, Újvárosban és a lakótelepeken képviselnek az átlagnál magasabb arányt.

A foglalkoztatottság mutatói nemcsak az országos átlaggal, hanem a többi megyei jogú város adataival összevetve is kedvezőbbek; a munkanélküliségi ráta tartósan alacsonynak tekinthető, ahogy a tartósan munkanélküliek összes álláskeresőn belüli aránya is.

A jövedelemszint tartósan átlag feletti, a többi hazai regionális központtal való összevetésben kiemelkedő. Az anyagi életminőség szubjektív megítélésével kapcsolatban elmondható, hogy a győriek közel kilenctizede legalább átlagosnak látja a saját háztartása anyagi helyzetét. Az anyagi életminőséggel való elégedettséget pozitívan befolyásolja az iskolai végzettség, viszont az életkor hatása esetében fordított trend mutatható ki. A szocio-ökonómiai státusz mutatói jelentősen eltérnek városrészenként, valamint szoros pozitív kapcsolatban vannak az egészségi állapottal.

A napi időfelhasználás sajátosságait főként az életkor befolyásolja, a 60 év feletti korcsoportok esetében jelentősen megnő a szabadidő mennyisége a munkával töltött idő csökkenésével párhuzamosan. A szabadidő eltöltésének módjait tekintve a passzív, nem közösségi tevékenységek dominálnak. Elmondható, hogy az internetezéssel töltött idő mennyisége jelentősen megnövekedett az elmúlt fél évtizedben, átvéve a dominanciát a televíziónézéstől a passzív szabadidős tevékenységek körében. A rendszeres közösségi kulturális aktivitás - színház, mozi, hangverseny, egyéb kulturális intézmények látogatása - viszonylag szűk körre koncentrálódik, bár ebben a kérdésben a pandémiás időszak korlátozásokból fakadó negatív hatása egyértelműen érvényesült az elmúlt másfél évben. Az aktív testmozgás esetében a gyaloglás és a kerékpározás dominál, tehát azok a formák, amelyek sok esetben a napi közlekedés részének is tekinthetők.

Erősség	Gyengeség
– Magas jövedelemszint; – Kedvező foglalkoztatottsági viszonyok;	– Viszonylag jelentős különbségek a városrészek között az anyagi életminőség tekintetében;

- Gazdasági megtartóerő, munkaerővonzás; - Alacsony munkanélküliség; - A lakásállomány minősége folyamatosan javul, a laksűrűség csökken; - A Győrrel, mint lakóhellyel való elégedettség mértéke általánosságban magas.	- Az aktív és közösségi szabadidős tevékenységekben résztvevők aránya alacsony; - Az új lakóterületek/lakóparkok kiszolgáló infrastruktúrával való ellátottsága gyenge;
Lehetőség	**Veszélyforrás**
- Az egészségtudatos, aktív életmód mintájának elterjedése a helyi társadalom szélesebb rétegeiben; - A klímavédelemmel, fenntarthatósággal, zöld-megoldásokkal összefüggő életvezetési normák és gyakorlatok erősödése;	- A külterületek - elsősorban a zártkerti övezetek - népességnövekedési ütemét nem követi a lakókörnyezeti minőség javulása; - COVID-19 világjárvány életmódra, életvitelre, társadalmi életre gyakorolt kedvezőtlen hatásai.

FELHASZNÁLT IRODALOM

Barak B.- Schiffman LG.1981. Cognitive age: a nonchronological age variable. Advances in Consumer Research. 1981, 8: 602-606.

Been, J. V. et al. 2020. Impact of COVID-19 mitigation measures on the incidence of preterm birth: a national quasi-experimental study. *The Lancet Public Health*, Volume 5, Issue 11. 604–611. https://www.thelancet.com/journals/lanpub/article/PIIS2468-2667(20)30223-1/fulltext

Bolam, B., Murphy, S., Gleeson, K. (2006): Place-identity and geographical inequalities in health: A qualitative study. *Psychology and Health 21 (3): 399–420.*

Botos K. 2018. Az elöregedő társadalom problémái, *Polgári Szemle*, *14. évf. 4–6. szám, 2018, 95–104., DOI: 10.24307/psz.2018.1208*

Csányi, T. 2010. A fiatalok fizikai aktivitásának és inaktív tevékenységének jellemzői. *Új pedagógiai szemle,* 2010. 60(3-4): p. 115-128.

Csenger Lajosné (2019). *A környezeti ártalmak egészségügyi vonatkozásai és azok megismertetésének lehetséges módjai a környezetpedagógiában.* Doktori értekezés. Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar Roth Gyula Erdészeti és Vadgazdálkodási Tudományok Doktori Iskola Erdő- és Környezetpedagógia Program, Sopron.

European Commission (2018): Pension Adequacy Report 2018. Current and Future Income Adequacy in Old Age in the EU. Publication Office of the European Union, Luxembourg

Faragó, B., Kovácsné, Tóth Á., Konczos, Cs., Pápai, Zs., Szakály Zs. 2020. Regional Appearance of Health Determinants Concerning Health Behavior Factor of National Economic. In: *ATINER'S Conference Paper Series (2019), Athens, Görögország: Athens Institute for Education and Research (2019) pp. 1-15. ISSN: 2241-2891*

Faragó, B., Szakály, Zs., Kovácsné Tóth, Á., Konczos, Cs., Kovács, N., Pápai, Zs., Kertész, T. 2020. Development of Sports Nation on the Way of Health Management. In: *Conference Proceedings, Madrid Spain Mar 26-27, 2020, Part XV.1892-1898., 5 p.*

Göcsei I. 1997. *Győr földrajza*. Városi Levéltári Füzetek 1. 137-158.

Győr Megyei Jogú Város Egészségfejlesztési Terve 2016-2020. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata. https://gyor.hu/easy-docs/5dc928d138443

Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2014. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata. http://onkormanyzat.gyor.hu/getAttachement/3828/88702/Gy%C5%91r%20v%C3%A1ros%20eg%C3%A9szs%C3%A9gk%C3%A9pe%202014.

HEP (2018): Győr Megyei Jogú Város helyi esélyegyenlőségi programja 2018–2023. Győr: UNIVERSITAS-Győr Nonprofit Kft. http://onkormanyzat.gyor.hu/data/files/kozgyulesek/mellklet_gyorhepvege2018_06_13.pdf (Letöltés ideje: 2021. 08. 24.)

INRIX 2020. *INRIX Global Traffic Scorecard*. https://inrix.com/scorecard/ (Letöltés dátuma: 2021.08.25.)

Jasper V Been, Lizbeth Burgos Ochoa, Loes C M Bertens, Sam Schoenmakers, Eric A P Steegers, Irwin K M Reiss 2020. Impact of COVID-19 mitigation measures on the incidence of preterm birth: a national quasi-experimental study*, Lancet Public Health 2020; 5: (604–611)* https://www.thelancet.com/action/showPdf?pii=S2468-2667%2820%2930223-1, (letöltési dátuma: 2021. 08 18.)

Kaj M. et. al. 2020. A magyar 10–18 éves tanulók egészségközpontú fittségi állapota (2019). *Kutatási jelentés a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT®) 2018/2019. tanévi országos eredményeiről*. Magyar Diáksport Szövetség, Budapest.

Kapitány B-Spéder Zs. 2018. Gyermekvállalás, Monostori J, Őri P. Spéder Zs .(szerk): *Demográfiai portré, 2018. 47-67.*

Kenesei, Zs. 2017. A vevői elégedettség mérésének lehetőségei többdimenziós szemléletben. *Statisztikai Szemle*, 95. évfolyam 1. szám

Keresztes, N., Makó, M., Klembucz, E., Hanusz, K., Pikó, B. 2005 Magatartási kockázati tényezők összehasonlító epidemiológiai vizsgálata a dél-alföldi régió ifjúsága körében. *Magyar Epidemiológia, 3. évf. 195–208.*

Keresztes, N., Pluhár, F. Zs., Pikó, B. 2006. Fiatalok életmódja és egészsége lakóhelyük tükrében. *Új Pedagógiai Szemle*, 2006/6. http://folyoiratok.ofi.hu/uj-pedagogiai-szemle/fiatalok-eletmodja-es-egeszsege-lakohelyuk-tukreben (letöltés dátuma: 2021.06.20.)

Kincses É. 2016. Területi különbségek a hazai népesség egészségi állapotában, 1989 után. *Területi Statisztika, 56(5): 483–519*

Király A. et. al. 2018. A magyar 10–18 éves tanulók egészségközpontú fittségi állapota (2018). *Kutatási jelentés a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT®) 2017/2018. tanévi országos eredményeiről*. Magyar Diáksport Szövetség, Budapest.

Koós, B. 2020. A koronavírus-járvány társadalmi-területi aspektusai Magyarországon. *Tér és Társadalom 34. évf., 2.*

Kopp, M. S., Skrabski, A., Szedmak, S. 2000. Psychosocial risk factors, inequality and self-rated morbidity in a changing society. *Soc. Sci. Med*., 51 (9): 13511361.

Kovács S. Zs., Uzzoli, A. 2020. A koronavírus-járvány jelenlegi és várható egészségkockázatainak területi különbségei Magyarországon. *Tér és Társadalom 34. évf., 2.*

Kovács, K-Bálint, L. 2015. Halandóság, In: Demográfiai Portré 2015, *KSH-NKI, Budapest, 2015, 75–95.*

Kovácsné Tóth, Á., Faragó, B., Szakály Zs., Konczos Cs., Koppány K., Kovács, N., Pápai Zs., Molnár, Zs., Kós, K. Balla, D. 2020. The participation of old population in screening tests. In: Gyömörei, Tamás (szerk.) Egészség SPORT Gazdaság III. Győr, Magyarország: Mobilis 288-296., 9 p.

KSH 2018. *A 2014-ben végrehajtott Európai lakossági egészségfelmérés eredményei Összefoglaló adatok.* https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/elef/elef2014_osszefoglalo.pdf Letöltés dátuma: 2021.07.20.

KSH 4.1.2.4. Járóbeteg-szakellátás megjelenési esetszámai megye és régió szerint. https://www.ksh.hu/stadat_files/ege/hu/ege0047.html

Laczkovits-Takács Tímea (2021): *Győr város humánszolgáltatási modellje.* Disszertációtervezet. Győr: Széchenyi István Egyetem.

Landole, M. 1974. A New Perspective on the Health of Canadians: A working document (Lalonde Report). Ottawa. http://www.hc-sc.gc.ca/hcs-sss/alt_formats/hpb-dgps/pdf/pubs/1974-lalonde/lalonde-eng.pdf. (letöltés dátuma: 2021.07.30.)

Magyarország átlagos életkora 2021. https://novekedes.hu/elemzesek/tudja-mennyi-magyarorszag-lakossaganak-atlagos-eletkora-es-a-vilage (letöltés dátuma: 2021.08.16.)

Magyarországi járások népessége 2021. http://nepesseg.com/jaras/ (Letöltés dátuma: 2021. 08.15.)

Malin G, Morris R, Riley R, Teune M, Khan K. 2018. When is birthweight at term abnormally low? Asystematic review and meta-analysis of the association and predictive ability of currentbirthweight standards for neonatal outcomes. *BJOG An Int J Obstet Gynaecol, 121(5):515–26.* http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24397731 (letöltés dátuma: 2021.08.17.)

Matarazzo, J. D. 1984. Behavioral health: A 1990 challenge for the healthsciences professions. In Matarazzo, J. D., Millner, N. E., Weis, S. M., Herd, J. A.: *Behavioral Health: A Handbook of Health Enhancement and Disease Prevention.* New York, John Wiley, 3-40.

Meslé, F-Vallin, J. 2017. The End of East West Divergence in European Life Expectancies? An Introduction to the Special Issue. *European Journal of Population, 33(5):615–627*

Müller, A.-Gabnai, Z.-Pfau, C. S.-Pető, K. 2018. A magyarok táplálkozási szokásainak és tápláltsági állapotának jellemzői – szakirodalmi áttekintés. *The Hungarian Journal of Nutrition Marketing/Táplálkozásmarketing*, V. évfolyam, 2018/2. szám, pp.44-55.

Myth, F. 2008. Medical geography:understanding health inequalities Progress in Human Geography 32 (1): 119–127.

Naidoo, J.-Wills, J. 1999. Gyakorlati alapok. Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest.

NEAK (2019): Kórházi ágyszám- és betegforgalmi kimutatás 2018. Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő.

NEAK (2020): Kórházi ágyszám- és betegforgalmi kimutatás 2019. Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő.

NEAK (2021): Kórházi ágyszám- és betegforgalmi kimutatás 2020. Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő.

Népegészségügyi Elemzési Központ Információs Rendszer (NEKIR), Nemzeti Népegészségügyi Központ, 2020, KSH, 2020

Ottawa Charta 1986. november 17-21. Az Ottawai Egészségfejlesztési Charta Nemzetközi Egészségfejlesztési Konferencia, Kanada

PAMOK SZMSZ (2018): *Petz Aladár Megyei Oktató Kórház Szervezeti és Működési Szabályzat*. 2018.

Pikó, B. F. – Vazsonyi, A. T. 2004. Leisure activities and problem behaviours among Hungarian youth. *Journal of Adolescence*, *27. évf. 717–730.*

Polónyi, I. (2018): *Egészségi állapot és egészségmagatartás, 2016–2017*, Statisztikai Tükör, Letöltve February 25, 2019, http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/egeszsegallapot1617.pdf letöltés dátuma: 2021.07.01.

Pre-Health 2017. Hogyan használják a győriek a köztereiket – kérdőíves felmérés eredményei a Pre-Health projekt keretében. *National Report O2 Hungary*. https://drive.google.com/file/d/1pXWFpz6wZwa2RX55GxqUhWP34RdgcyNB/view (Letöltés ideje: 2021.08.24.)

Prohászka F. 2021. A zöldfelület-intenzitás és a felszíni hőmérséklet összefüggései Győr példáján. *Agroforum.hu* https://agroforum.hu/szakcikkek/taj-ter-kep/a-zoldfelulet-intenzitas-es-a-felszini-homerseklet-osszefuggesei-gyor-peldajan/ (Letöltés ideje: 2021.08.24.)

Rihmer, Z. 2020. Depresszió, öngyilkosság és antidepresszívumok. Tények és tévhitek, *Magyar Tudomány,* 181/3, 680–690.

Rurik, I. – Ungvári, T. – Szidor, J. –Torzsa, P. – Móczár, C. – Jancsó, Z.– Sándor, J. 2016. Elhízó Magyarország. A túlsúly és az elhízás trendje és prevalenciája Magyarországon, 2015. *Orvosi Hetilap*. 2016. 157 (31) 1248–1255. https://doi.org/10.1556/650.2016.30389

Szakály, Zs. 2021. *A fittség életkor-specifikus vizsgálatának jelentősége*. ACTA Universitatis, Sectio Sport, Tom. XLVII. pp. 9–24

Szakály, Zs., Liszkai, Zs., Lengvári, B., Jankov P., Bognár, J., Fügedi, B. 2016. Physique, Body Composition and Aerobic Performance of Male Teacher Education Students. *Studia Universitatis Babes-Bolyai Educatio Artis Gymnasticae 61: 2, June pp. 59-71., 13 p.*

Szakály, Zs.-Ihász, F.-Konczos, Cs.-Plachy, J.-Bognár, J.-Kolomiets, O. 2016. Physique, body composition and motor performances in Hungarian students. Uchenie Zapiski Universiteta Imeni P. F. Lesgafta 2016: 3 pp. 267-274., 8 p.

Valek, A. 2017. *2017. évi demográfiai folyamatok a gyermekgyógyász szemszögéből*. http://www.hgye.hu/index.php?id=2&hirvivocikk=257&hirvivoid=69 (letöltés dátuma: 2021.08.19.)

Várható élettartam 2021. https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_03_10/default/table?lang=en (letöltés dátuma: 2021.08.16.)

Vasárus Gábor 2018. *A lakossági szuburbanizáció szerepe a hazai vidéki agglomerációk külterületeinek átalakulásában. Doktori értekezés*, Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar Földtudományok Doktori Iskola Gazdaság- és Társadalomföldrajz Tanszék. http://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/9870/1/vasarus_gabor_disszertacio.pdf (Letöltés ideje: 2021. 08. 24.)

Veenstra, G. 2005. Location, location, location: contextual and compositional health effects of social capital in British Columbia, Canada *Social Science & Medicine 60 (9): 2059–2071.*

Vukovics G. 2017. Mikrocenzus 2016. 3. Demográfia adatok, *Központi Statisztikai Hivatal*, 2017. 7-10.

West, P. – Sweeting, H. 1996. Young people's lifestyle origins and consequences for health, health behaviours and transitions to adulthood. Paper presented at the 6th Biennial Conference of the European Society of Health and Medical Sociology, Budapest, Hungary.

WHO (1988). *Health Promotion Glossary*. WHO, Geneva.http://pdfebooks.org/download.php?url=http%3A%2F%2Fwww.who.int%2Fhpr%2FNPH%2Fdocs%2Fhp_glossary_en.pdf. letöltés dátuma: (2021.08.05.)

WHO ajánlás a rendszeres testmozgás kapcsán (https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity) letöltés dátuma: 2021.08.25.

MELLÉKLETEK

1) INTERJÚVÁZLAT DÖNTÉSHOZÓK (ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK) SZÁMÁRA A VÁROSI EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERV (2021-2025) ELŐKÉSZÍTÉSÉHEZ

I. Lakosság egészségi állapota, egészségtudatossága

1. Milyennek látja a város lakosságának egészségi állapotát, illetve egészségtudatosságát?
2. Milyen tendenciák/változások figyelhetők meg az elmúlt 5 évben e téren?
3. Milyennek látja mindezt az Ön által képviselt városrészben? Milyen specifikumok fogalmazhatók meg a város egészéhez képest? Vannak-e speciális jellemzők, problémák a városrészben?
4. Véleménye szerint a Győrben lakók egészségi állapotát mely tényezők befolyásolják leginkább?
5. Mi az, ami az Ön által képviselt városrészben különösen kiemelhető e téren?

II. Egészségvédelem, egészségtudatosság fejlesztése

1. Mit gondol, mely intézmény(ek), szervezetek (szereplők) feladata a város lakosainak egészségvédelme?
2. Véleménye szerint az önkormányzatnak milyen szerepe van a település lakossága életfeltételeinek, egészségi állapotának javításában? Milyen eszközei, lehetőségei vannak erre?
3. Milyen egészséget fejlesztő célokat/feladatokat/ /intézkedéseket tudna megfogalmazni települési szinten, illetve speciálisan az Ön által képviselt városrészben, amelyek hozzájárul(hat)nak az egészségi állapot javításához, egészségvédelemhez és/vagy a lakosság egészségtudatosságának fejlesztéséhez?
4. Milyen programok/rendezvények /fejlesztések járulnának hozzá az egészségi állapot javításához és/vagy a lakosság egészségtudatosságának fejlesztéséhez a településen, illetve speciálisan az Ön által képviselt városrészben?
5. Az önkormányzat mit tett az elmúlt években a lakosság egészségvédelme terén? (konkrétumok megfogalmazása, említése)
6. Önnek voltak-e olyan kezdeményezései, amelyek a lakosság egészségvédelmét vagy egészségtudatosságának fejlesztését érintették valamilyen formában?
7. Láthatók-e ezeknek az önkormányzati, illetve egyéni képviselői szintű kezdeményezéseknek, törekvéseknek az eredményei, hatásai? Milyen formában?

III. Jövőre vonatkozó gondolatok

1. Mit gondol, az önkormányzat tevékenységében a jövőben (a következő 5 évben) milyen helyet kap az egészségvédelem? Lát-e arra reális esélyt, hogy ez a tevékenység prioritást kapjon?
2. Milyen területekre kellene különösen fókuszálni az emberek egészségtudatosságának növelése, illetve az egészség megőrzése/egészségvédelem érdekében? (egyéni, intézményi, önkormányzati, kormányzati szinten; prevenció, életmódváltás stb.)

   a. Hogyan tudná ezt az önkormányzat a jövőben segíteni? (pl. tervezés, szabályozás, ösztönzés, együttműködések, programok, fejlesztések stb.)
   b. Van-e e téren, ami az Ön által képviselt városrész esetében külön kiemelendő vagy specifikusan megjelenítendő?

3. Ön szerint a város egészségügyi ellátórendszerében, illetve az egészségvédelemmel foglalkozó egyéb szereplői kört tekintve (pl. civil szervezetek) van(nak)-e olyan terület(ek), amin változtatni kellene? Min és miért? Milyen szerepköre van/lehet ebben az önkormányzatnak? (
   a. Vannak-e fehér foltok? Van-e olyan ellátás/intézmény/szervezet, amely hiányzik az ellátórendszerből?
   b. Esetleg vannak-e felesleges párhuzamosságok, anomáliák?
4. Vannak-e olyan szereplők, akiket be kellene vonni, együttműködések, melyeket életre kellene hívni stb.? Pl. ágazatközi együttműködések (szociális–egészségügyi, oktatás–egészségügy, vállalati vagy civil szféra bevonása stb.)
5. A jelenlegi járványhelyzet kiszámíthatatlan helyzetet teremtett. Véleménye szerint hogyan tudna felkészülni az önkormányzat a hasonló helyzetekre? Milyen speciális célokat fogalmazna meg?
6. Az Egészségfejlesztési terv készítésére vonatkozóan van-e konkrét javaslata, észrevétele?

2) A SZAKÉRTŐI FÓKUSZCSOPORTOS MEGBESZÉLÉSEK INTERJÚVÁZLATA

1. Milyen intézményt /szervezetet képvisel? (Az intézmény/szervezet milyen tevékenységeket/szolgáltatásokat végez, amelyek az egészségi állapot javítását célozza?)

2. Milyennek látja az adott korosztály egészségi állapotát? Milyen tendenciák/változások figyelhetők meg az elmúlt 5 évben? Milyen problémákat lát az adott korcsoport egészségi állapotában?

3. Milyen egészséget fejlesztő célokat/feladatokat/ /intézkedéseket tudna megfogalmazni az adott korcsoport prevenciós tevékenységében, amelyek hozzájárulnak az egészségi állapot javításához?

4. Milyen programok/rendezvények /fejlesztések járulnának hozzá az egészségi állapot javításához az adott korcsoportban? Részt venne ezekben a programokban?

5. Milyen eredményeket vagy lehetőségeket (együttműködés) lát az egészségügyi szolgáltatás területén? (prevenciós ellátás/szűrővizsgálatok, otthoni ellátás/otthoni szakápolás, alapellátás, járó beteg ellátás/szakellátás, fekvőbeteg ellátás, fogászati ellátás, mentális egészség, gyógyszerellátás, Egészség-piac, „Beszélgető Hálózat” stb.)

6. A jelenlegi járványhelyzet minden szervezet/egyesület számára kiszámíthatatlan helyzetet teremtett. Véleménye szerint hogyan tudna felkészülni intézménye/szervezete a hasonló helyzetekre? Milyen speciális célokat fogalmazna meg?

3) WHO AJÁNLÁS A TESTMOZGÁS KAPCSÁN ÉLETKORI CSOPORTONKÉNT

Korcsoport	Idő	Fizikai aktivitás javaslatok
1 évnél fiatalabb korban (24 óra)	30 perc egy pozícióban	Ne legyen 1 óránál tovább rögzítve.
1-2 éves gyerek (24 óra)	180 perc	Különböző típusú fizikai tevékenység, közepes, erőteljes intenzitás.
3-4 éves gyerek (24 óra)	180 perc	Minimum 60 perc mérsékelt vagy erőteljes intenzitás.
5-17 éves gyerek, serdülő (24 óra)	60 perc	Mérsékelt vagy erőteljes intenzitás, aerob tevékenység.
18-64 éves felnőttek (heti)	150-300 perc	75-150 perc erőteljes intenzitású izomerősítő tevékenység, aerob fizikai aktivitás. Hetente 2 mérsékelt vagy nagyobb intenzitású tevékenység.
65 éves és idősebb felnőttek (heti)	150-300 perc	Változatos, többkomponensű fizikai tevékenység. Funkcionális egyensúly fejlesztés, erőnléti edzés, funkcionális kapacitás növelése.
Terhes és szülés utáni nők (heti)	150 perc	Közepes intenzitású aerob fizikai aktivitás
Krónikus állapotú emberek (magas vérnyomás, 2-es típusú cukorbetegség, HIV és rák túlélők) (heti)	150-300 perc	Közepes intenzitású fizikai tevékenység. 75-150 perc erőteljes intenzitású aerob fizikai tevékenység, hetente 2 nagyobb intenzitású izomerősítés, többkomponensű fizikai tevékenység.
Fogyatékossággal élő gyermek és serdülők (napi)	60 perc	Mérsékelt-erőteljes intenzitás. 3 nap erőteljes intenzitású aerob, valamint izomerő növelő tevékenység.
Fogyatékkel élő felnőttek (heti)	150-300 perc	Közepes intenzitású fizikai tevékenység. 75-150 perc mérsékelt intenzitású aerob fizikai tevékenység, hetente 2 nagyobb intenzitású izomerősítés, többkomponensű fizikai tevékenység.

Forrás: WHO adatai alapján saját szerkesztés

4) VÁROSRENDEZÉSI KÖRZETEK, VÁROSRÉSZEK, ÖSSZEVONT VÁROSRÉSZI FELOSZTÁS

Városrendezési körzet	Városrész	Városrész, összevont
Belváros	Belváros	Belváros
Révfalu	Révfalu	Révfalu
Kelet-Révfalu		
Nádorváros	Nádorváros	Nádorváros
Kelet-Nádorváros		
Dél-Nádorváros		
Nyugat-Nádorváros		
Temető		
Jancsifalu		
Iparterület		
Adyváros	Adyváros	Adyváros
Marcalváros I.	Marcalváros	Marcalváros
Marcalváros II.		
Bevásárlóközpont II.		
Sziget	Sziget	Sziget-Újváros
Újváros	Újváros	
Gorkijváros		
Nyugat-Újváros		
Mákosdűlő		
Gyárváros 1.	Gyárváros	Gyárváros-Likócs
Gyárváros 2.		
Gyárváros 3.		
Gyárváros 4.		
Kiskút		
Likócs	Likócs	
Szabadhegy I.	Szabadhegy	Szabadhegy-József Attila-lakótelep
Szabadhegy II.		
Raktárváros		
Déli iparterület		
Ipari Park		
József Attila-lakótelep	József Attila-lakótelep	
Bácsa	Bácsa	Bácsa-Kisbácsa-Sárás-Pinnyéd
Kisbácsa	Kisbácsa	
Sárás	Sárás	
Pinnyéd	Pinnyéd	
Győrszentiván	Győrszentiván	Győrszentiván
Győrszentiván-Kertváros		
Kikötő		
Nagyhegy		
Ménfőcsanak I.	Ménfőcsanak	Ménfőcsanak-Gyirmót-Kismegyer
Ménfőcsanak II.		
Bevásárlóközpont I.		
Gyirmót	Gyirmót	
Kismegyer	Kismegyer	

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

3 .....napirendi pont

Dr. Pergel Elza alpolgármester előterjesztése

Tájékoztató Győr Megyei Jogú Város Egészségképéről és javaslat Győr Megyei Jogú Város városi Egészségfejlesztési tervének 2022-2026 közötti időszakra vonatkozó elfogadásra.

Győr, 2022. január 6.

Előterjesztő: **dr. Pergel Elza**
alpolgármester

Az előterjesztést véleményezte: Szociális, Egészségügyi és Lakásügyi Bizottság
Oktatási, Kulturális, Sport és Turisztikai Bizottság
Környezetvédelmi Bizottság

Meghívásra javasolt: Dr. Csizmadia Zoltán egyetemi docens

Az előterjesztést látta:
Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva:
Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Humánszolgáltatási Főosztály/Népjóléti Osztály

Dr. Pergel Elza alpolgármester előterjesztése

Tájékoztató Győr Megyei Jogú Város Egészségképéről
és javaslat Győr Megyei Jogú Város városi Egészségfejlesztési tervének 2022-2026 közötti időszakra vonatkozó elfogadásra.

Tisztelt Közgyűlés!

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata öt éves periódusokban végzett vizsgálattal figyelemmel kíséri a Győrben élő lakosság egészségi állapotának mutatóit és az egészséget leginkább meghatározó tényezőket.
Győr város 2022-2026 időszakára érvényes Egészségfejlesztési Terve egy helyzetképen alapul, amelyet a 2021. évi városi Egészségkép összegez. A WHO ajánlásai alapján, fontosabb egészségdimenziók mentén történt az összehasonlító, értékelő, helyzetfeltáró munka. Fontos volt áttekinteni a demográfiai jellemzőket, a városban élők egészségi állapotát, az egészségmagatartás, életvitel és életminőség, a természeti és épített környezet, közlekedés, lakhatás, városrendezés, az egészségügyi és szociális ellátás, az oktatás, sport helyzetét. Az önkormányzat stratégiai és szakmai dokumentumai, valamint területi, települési és intézményi statisztikák és primer vizsgálatok (interjúk, fókuszcsoportok, beszélgetések, kérdőíves adatfelvétel) alapján gyűjtött adatok mellett a kutatás megszólította az érintett szakembereken túl a lakosságot, civil szférát, érintett szakembereket és a helyi döntéshozókat is. Kiemelendő, hogy valamennyi önkormányzati képviselővel egyéni interjú készült.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata stratégiai célja a városban élők egészségének fejlesztése, egészségműveltségük javítása, prevenciós lehetőségek biztosítása, illetve az egészségügyi alapellátás színvonalának megőrzése és javítása. Ennek elérése a döntéshozói felelősségen, az ágazatok együttműködésén, a gazdasági szereplők és a helyi közösségek részvételén, továbbá az egyén egészségtudatosabb magatartásán alapul.
Az Egészségkép összegzése alapján elmondható, hogy egyre fontosabb és nagyobb hangsúlyt kap az egészséges életmód, a rendszeres testmozgás és nemcsak a fiatalok, hanem az idősebb korosztály körében is. Előtérbe kerül a környezetvédelem, a klímaváltozás egészségre gyakorolt hatása. Évről-évre többen tartják fontosnak az egészséges táplálkozást, a káros szenvedélyektől való tartózkodást is. A preventív szemlélet népszerűsítésével, az egészségműveltség fejlesztésével, valamint a szűrővizsgálatok rendszeres igénybevételével is javíthatók a fenti mutatók.
A lakosság egészségi állapota meghatározza a város társadalmi-gazdasági kilátásait és versenyképességét, ezért kiemelten fontos feladat, hogy további javulás legyen a városban élők egészségi állapotában és életminőségében, az egészség-egyenlőtlenségek mérséklésében, az egészségben eltöltött életévek számának növelésében, az egészségi veszélyhelyzetekre történő felkészülés területén, a klímaváltozás okozta egészséghatásokra történő reagálásban.
Cél, hogy helyi társadalom legyen kiemelkedően aktív és egészséges.

Jelen előterjesztés 1. számú melléklete a „Győr Megyei Jogú Város Egészségképe 2021" helyzetfelmérést, a 2. számú melléklet a „Győr Megyei Jogú Város Egészségfejlesztési Terve 2022-2026" című anyagot tartalmazza.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést a határozati javaslat elfogadására!

HATÁROZATI JAVASLAT

1. A Közgyűlés a Győr Megyei Jogú Város 2022-2026 közötti időszakra vonatkozó Egészségfejlesztési Tervét a 2. sz. mellékletben foglaltak szerint elfogadja.

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

2022. január 6.

dr. Pergel Elza
alpolgármester

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS

9021 Győr, Városház tér 1.

h.

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat
Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítására

Győr, 2022. január 14.

Előterjesztő:

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Jogi és Önkormányzati Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítására

Tisztelt Közgyűlés!

A Polgármesteri Hivatal szervezetét és működésének alapvető szabályait a Közgyűlés határozza meg. A Hivatal működésében tapasztaltak alapján került előkészítésre a tervezet. A hatékony feladatellátás érdekében szükséges változások az érintett szervezeti egységek vezetőivel egyeztetésre kerültek.

A tervezett szervezeti változás az alábbiakban foglalható össze.

A tervezet javaslatot tesz a közvetlenül jegyzőnek alárendelt szervezeti egységként Lakossági Kapcsolattartó Osztály felállítására, annak érdekében, hogy a lakossági megkeresések és panaszok kontrollálva, egy helyen legyenek kezelve.

A Hatósági Főosztály Környezetvédelmi Osztálya végzi kizárólag a Polgármesteri Hivatalon belül a hulladékkal szennyezett és a parlagfüves, elhanyagolt területek felderítését, illetve az ilyen tárgyú bejelentésekre történő intézkedést. A hatékony és gyorsabb feladatellátás érdekében célszerűbb, ha megszüntetésre kerül az ingatlan tulajdonosi hatáskörben eljáró Vagyongazdálkodási Főosztály és a Környezetvédelmi Osztály tekintetében korábban kialakított párhuzamos hatáskör.

A helyi településrendezési tervekkel való összhang megállapításával kapcsolatos szakhatósági feladatokat eddig a Hatósági Főosztály Igazgatási Osztálya látta el. A Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály Főépítészi Osztálya feladata a településrendezési eszközök elkészítésével, módosításával, azok jóváhagyásával kapcsolatos feladatok ellátása, ezért célszerű, hogy az ezzel kapcsolatos szakhatósági feladatok is a Főépítészi Osztályhoz kerüljenek.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy fogadja el Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítását az 1. számú mellékletben foglaltak szerint!

HATÁROZATI JAVASLAT

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosítását 2022. január 26-ai hatállyal az 1. számú melléklet szerint.

Felelős: polgármester és jegyző
Határidő: azonnal

Győr, 2022. január 14.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

1. számú melléklet

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA

.../2022. (I.25.) Kgy. határozat

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosításáról

Győr, 2022. január 25.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Nagyné dr. László Edit
jegyző

A szabályzatot készítette: Jogi és Önkormányzati Osztály

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának

szabályzata

Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala szervezeti és működési szabályzatának módosításáról

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának közgyűlése az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A 286/2012. (XII. 19.) Kgy. sz. határozattal elfogadott Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának szervezeti és működési szabályzata (a továbbiakban: SZMSZ) II. Fejezet 3. alcím 1.4. pontja az alábbi 1.4.5. alponttal egészül ki:
„1.4.5. Lakossági Kapcsolattartó Osztály"

2. Az SZMSZ II. Fejezet 5. alcím D/1. pontja az alábbi D/1.5 alponttal egészül ki:
„D/1.5. Lakossági Kapcsolattartó Osztály
1. ellátja a lakossági információs telefonvonal és az ügyfélkapcsolati központ működtetésével kapcsolatos feladatokat,

2. kezeli és megválaszolja a Polgármesteri Hivatal lakossági információs vonalára érkező hívásokat, valamint a lakossag@gyor-ph.hu email címre érkező leveleket,

3. kezeli az ügyfél által felvetett kérdést, problémát, információs igényt: amennyiben konkrét üggyel kapcsolatos a kérdés, továbbítja a feladattal megbízott más osztályra, kapcsolatot tart az ügyféllel, nyilvántartja és nyomon követi az ügyét, tájékoztatja az ügyfelet ügye állásáról,

4. felvilágosítást ad az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal hatáskörébe tartozó eljárásokkal kapcsolatban, szükség esetén tájékoztató vagy egyéb dokumentumot küld az ügyfélnek,

5. koordinálja azoknak a panaszoknak és közérdekű bejelentéseknek a megválaszolását, amelyeket a csoport feladatkörében eljárva rögzített,

6. az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó bejelentések esetén tájékoztatást ad a hivatal működéséről, szervezeti rendjéről, ügyfélfogadási idejéről, a hivatal által biztosított szolgáltatások hozzáférhetőségéről és az igénybevételükre vonatkozó szabályokról, továbbá a hivatal hatósági ügyeinek menetéről, és az alkalmazandó jogszabályokról,

7. az Önkormányzat és a Polgármesteri Hivatal feladat- és hatáskörébe nem tartozó kérelmek, bejelentések, megkeresések esetén tájékoztatást ad a hatáskörrel- és illetékességgel rendelkező szervről és annak elérhetőségeiről, az írásban érkező kérelmeket, bejelentéseket, megkereséseket továbbítja a hatáskörrel rendelkező illetékes szervhez,

8. kapcsolatot tart a győri székhellyel vagy telephellyel rendelkező társhatóságok, közfeladatot ellátó szervezetek és közszolgáltatók ügyfélszolgálataival."

3. Az SZMSZ II. Fejezet 5. alcím B/3. pontja az alábbi 29. alponttal egészül ki:
„B/3. A Hatósági Főosztály Környezetvédelmi Osztály
29. hivatalból vagy bejelentés alapján helyszíneli, beazonosítja az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlant, amely esetén hulladék összetakarítása és elszállítása, vagy parlagfű irtása, illetve a gazos terület kaszálása szükséges, és ezzel kapcsolatban megbízással elvégezteti a szükséges feladatokat, továbbá ellenőrzi a teljesítést."

4. Az SZMSZ II. Fejezet 5. alcím E.1. pontja az alábbi 29. alponttal egészül ki:
„E.1. A Főépítészi Osztály
29. intézi a jegyzői hatáskörbe tartozó a településrendezési követelményekkel és a helyi építési szabályzattal kapcsolatos szakhatósági feladatot."

5. Az SZMSZ 3. függeléke helyébe az 1. függelék, valamint az SZMSZ 5. függeléke helyébe a 2. függelék lép.

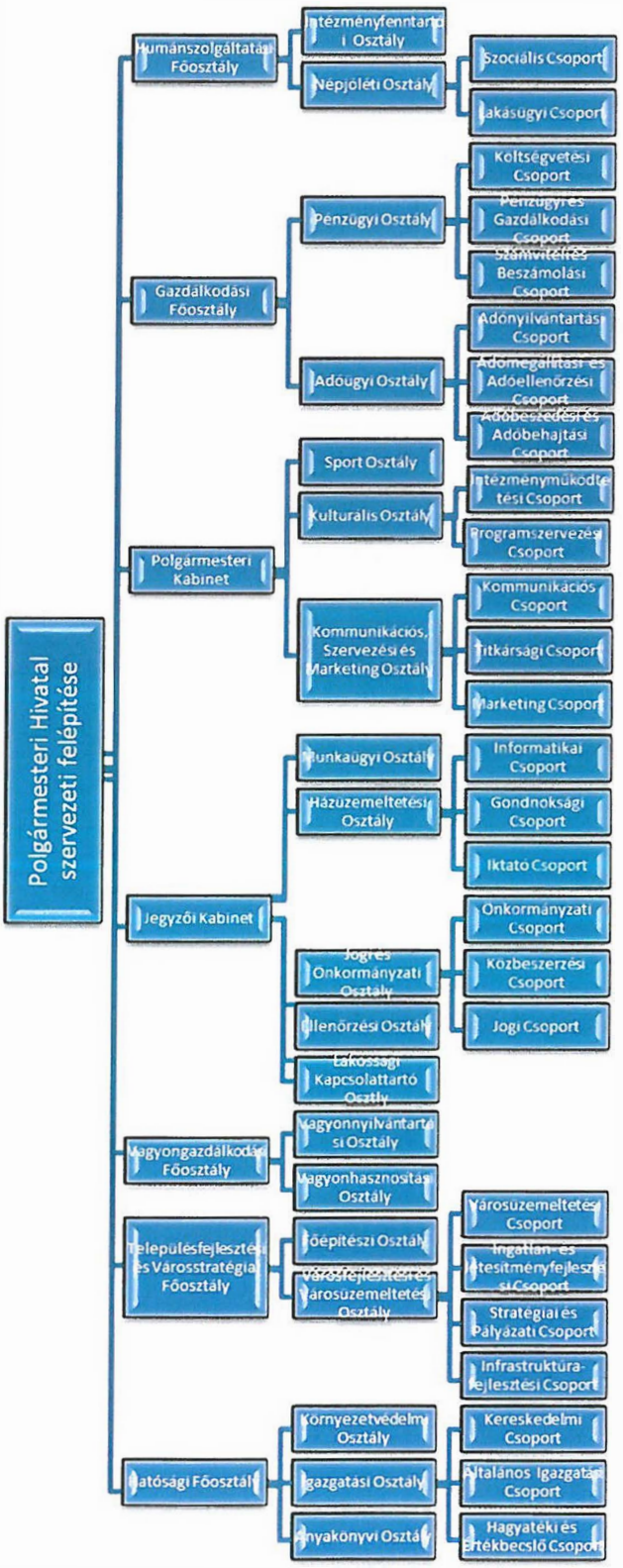
6. Hatályát veszti az SZMSZ II. Fejezet 5. alcím B/2.1. pontjának 13. alpontja.

7. Jelen szabályzat 2022. január 26-án lép hatályba, és a hatályba lépését követő napon hatályát veszti.

1. függelék

„3. függelék

A Polgármesteri Hivatal szervezeti felépítése

„

2. függelék

„5. függelék

Vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkakörök jegyzéke

	A. Szervezeti egység	B. Vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség jogcíme
1.		**jegyző, aljegyző**
2.		**önkormányzati főtanácsadó**
3.		**önkormányzati tanácsadó**
4.		**polgármesteri biztos**
5.	**Gazdálkodási Főosztály**	**főosztályvezető**
6.	**Gazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Adóügyi Osztály	**valamennyi ügyintéző**
7.	**Gazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Pénzügyi Osztály	**valamennyi ügyintéző**
8.	**Hatósági Főosztály**	**főosztályvezető**
9.	**Hatósági Főosztály**	**osztályvezető**
	Anyakönyvi Osztály	**anyakönyvi ügyintéző**
10.	**Hatósági Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Igazgatási Osztály	**igazgatási ügyintéző**
		hagyatéki ügyintéző
		értékbecslő ügyintéző
11.	**Hatósági Főosztály**	**osztályvezető**
	Környezetvédelmi Osztály	**környezetvédelmi ügyintéző**
12.	**Humánszolgáltatási Főosztály**	**főosztályvezető**
13.	**Humánszolgáltatási Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Népjóléti Osztály	**lakásügyi ügyintéző**
		pénzügyi ügyintéző
14.	**Humánszolgáltatási Főosztály**	**osztályvezető**
	Intézményfenntartói Osztály	

15.	**Jegyzői Kabinet** **Házüzemeltetési Osztály**	**osztályvezető, csoportvezető** **raktáros munkakört betöltő ügyintéző, műszaki ügyintéző, tárgyieszköz-nyilvántartást végző ügyintéző, gondnoksági pénzügyekkel foglalkozó ügyintéző, informatikai eszközök tárolásáért felelős ügyintéző**
16.	**Jegyzői Kabinet** **Ellenőrzési Osztály**	**osztályvezető** **revizor**
17.	**Jegyzői Kabinet** **Jogi és Önkormányzati Osztály**	**osztályvezető, csoportvezető** **közbeszerzési ügyintéző** **Jogi Csoport valamennyi tagja** **Önkormányzati Csoport valamennyi tagja**
18.	**Jegyzői Kabinet** **Munkaügyi Osztály**	**osztályvezető**
19.	**Jegyzői Kabinet** **Lakossági Kapcsolattartó Osztály**	**osztályvezető**
20.	**Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály**	**főosztályvezető**
21.	**Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály** **Főépítészi Osztály**	**osztályvezető** **településtervezési ügyintéző**
22.	**Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály** **Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály**	**osztályvezető, csoportvezető** **gazdasági ügyintéző** **létesítményfejlesztési ügyintéző** **infrastruktúra-fejlesztési ügyintéző**
23.	**Vagyongazdálkodási Főosztály**	**főosztályvezető, vagyongazdálkodási ügyintéző, jogász, referens**
24.	**Vagyongazdálkodási Főosztály** **Vagyonnyilvántartási Osztály**	**osztályvezető** **vagyonüzemeltetési ügyintéző**
25.	**Vagyongazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető** **vagyonhasznosítási ügyintéző**

	Vagyonhasznosítási Osztály	
26.	**Polgármesteri Kabinet** **Kulturális Osztály**	**osztályvezető**
		kulturális támogatás előterjesztésével, elbírálásával és elszámolásával elszámolással foglalkozó ügyintéző **pénzügyi ügyintéző, gazdasági ügyintéző**
27.	**Polgármesteri Kabinet** **Sport Osztály**	**osztályvezető**
		sporttámogatás előterjesztésével, elbírálásával és elszámolásával elszámolással foglalkozó ügyintéző
28.	**Polgármesteri Kabinet** **Kommunikációs, Szervezési és Marketing Osztály**	**osztályvezető** **csoportvezető**
		referens, pénzügyi ügyintéző, kötelezettségvállalás előkészítésével, teljesítésigazolás kiállításával foglalkozó ügyintéző

”

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS

9021 Győr, Városház tér 1.

5. ..... napirendi pont

Közigazgatási és Közrendvédelmi Bizottság előterjesztése

Javaslat törvényváltozás miatt a polgármester illetményének, valamint költségtérítésének módosítására

Győr, 2022. január 12.

Előterjesztő:

Kovács Tamás
a Közigazgatási és Közrendvédelmi Bizottság elnöke

Az előterjesztést véleményezte: Pénzügyi Bizottság

Törvényességi véleményezésre bemutatva: Nagyné dr. László Edit jegyző

Az előterjesztést készítette: Jogi és Önkormányzati Osztály

Közigazgatási és Közrendvédelmi Bizottság előterjesztése

Javaslat törvényváltozás miatt a polgármester illetményének, valamint költségtérítésének módosítására

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyes kulturális tárgyú és egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVIII. törvény 2022. január 1-jei hatállyal módosította a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) megyei jogú városok polgármestereinek illetményét megállapító 71. § (2) bekezdését.
Az Mötv. 71. § (6) bekezdése értelmében a polgármester havonta az illetményének 15%-ában meghatározott költségtérítésre jogosult. A polgármester illetményének változása maga után vonja költségtérítése összegének változását is.
A fentiek alapján szükséges a Közgyűlés által meghozott határozat jogszabályváltozásnak megfelelő módosítása.

Kérjük a Tisztelt Közgyűlést, hogy a határozati javaslatot az alábbiakban foglaltak szerint fogadja el.

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) 4/2020. (I. 31.) Kgy. határozatának 1. és 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (2) bekezdése értelmében Dr. Dézsi Csaba András főállású polgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.300.000,- Ft-ban, valamint idegennyelv-tudási pótlékát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 141. § (6) bekezdés b) pontja alapján 46.380,- Ft-ban állapítja meg.

2. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 71. § (6) bekezdése alapján Dr. Dézsi Csaba András főállású polgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától havi bruttó 195.000,- Ft-ban állapítja meg."

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

Győr, 2022. január 12.

Kovács Tamás
a Közigazgatási és Közrendvédelmi Bizottság elnöke

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS

9021 Győr, Városház tér 1.

…6.… napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat törvényváltozás miatt az alpolgármesterek illetményének, valamint költségtérítésének módosítására

Győr, 2022. január 12.

Előterjesztő:

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

Az előterjesztést véleményezte: Pénzügyi Bizottság

Törvényességi véleményezésre bemutatva: Nagyné dr. László Edit jegyző

Az előterjesztést készítette: Jogi és Önkormányzati Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Javaslat törvényváltozás miatt az alpolgármesterek illetményének, valamint költségtérítésének módosítására

Tisztelt Közgyűlés!

Az egyes kulturális tárgyú és egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXLVIII. törvény 2022. január 1-jei hatállyal módosította a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) megyei jogú városok polgármestereinek illetményét megállapító 71. § (2) bekezdését.
Az Mötv. 80. § (1) bekezdése a polgármester illetményéhez viszonyítva ad lehetőséget a főállású alpolgármester illetményének meghatározására, mely szerint az alpolgármester illetménye a polgármester illetményének 70-90%-a közötti összegben állapítható meg.

A fentiek alapján javaslom a Közgyűlés által meghozott határozatok jogszabályváltozásnak megfelelő módosítását.

Kérjük a Tisztelt Közgyűlést, hogy a határozati javaslatot az alábbiakban foglaltak szerint fogadja el.

HATÁROZATI JAVASLAT

1. A Közgyűlés 5/2020. (I. 31.) Kgy. határozatának 1-4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése (a továbbiakban: Közgyűlés) a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében Szeles Szabolcs főállású alpolgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.170.000,- Ft-ban, valamint idegennyelv-tudási pótlékát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 141. § (6) bekezdés b) és c) pontjai alapján 28.988,- Ft-ban állapítja meg.

2. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében dr. Pergel Elza főállású alpolgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.170.000,- Ft-ban állapítja meg.

3. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (3) bekezdése alapján Szeles Szabolcs főállású alpolgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától 175.500,- Ft-ban állapítja meg.

4. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (3) bekezdése alapján dr. Pergel Elza főállású alpolgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától 175.500,- Ft-ban állapítja meg."

2. A Közgyűlés 156/2019. (XI. 7.) Kgy. határozatának 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (1) bekezdése értelmében Radnóti Ákos főállású alpolgármester illetményét 2022. január 1. napjától havi bruttó 1.170.000,- Ft-ban, valamint idegennyelv-tudási

pótlékát a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvény 141. § (5) bekezdés b) pontja, a (6) bekezdés b) pontja, valamint a (7) bekezdése alapján 11.595,- Ft-ban állapítja meg."

3. A Közgyűlés 156/2019. (XI. 7.) Kgy. határozatának 4. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. A Közgyűlés a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 80. § (3) bekezdése alapján Radnóti Ákos főállású alpolgármester költségtérítését 2022. január 1. napjától 175.500,- Ft-ban állapítja meg."

Felelős: polgármester
Határidő: azonnal

Győr, 2022. január 12.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

7.
..... napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Tájékoztató
a Közgyűlés által a polgármesterre átruházott hatáskörben hozott határozatokról

Győr, 2022. január 17.

Előterjesztő: **Dr. Dézsi Csaba András**
polgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva:

Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Jogi és Önkormányzati Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése
Tájékoztató a Közgyűlés által a polgármesterre átruházott hatáskörben hozott határozatokról

Tisztelt Közgyűlés!

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. mellékletében - a polgármester feladat- és hatásköréről - meghatározottak alapján a polgármester a Közgyűlés által átruházott hatáskörben az alábbi határozatokat hozta:

5/03/11/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) Közgyűlése 43/2021. (X. 26.) Kgy. határozatának (a továbbiakban: Közgyűlési határozat) 3. pontjában kapott felhatalmazás, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.35 alpontjában foglalt jogkörében eljárva, az Önkormányzat nevében a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy a Közgyűlési határozat 1. pontjában megjelölt „bruttó" szó helyébe a „nettó" szó lépjen.

Indokolás: Adminisztratív jellegű pontosítás volt szükséges a nettó 99.600.000,- Ft összegű vételár meghatározásához, tekintettel arra, hogy az 26.892.000,- Ft áfa megfizetése az adóhatóság felé közvetlenül történt.

1/24/11/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.5. alpontja alapján Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX.12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva a polgármester tulajdonosi hozzájárulást adott a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. részére, a működtetésében lévő győri 01631 hrsz.-ú ingatlan, természetben 9012 Győr, Koroncói úti köztemető területén található 2 db lucfenyő, valamint 2 db jegenye nyárfa – vegetációs időszakon kívül, legkésőbb 2022. január 31. napjáig történő - eltávolításához, ugyanakkor nem járult hozzá a temető III. parcellájában álló 1 db bibircses nyírfa, és a temető II. parcellájában található platánfák eltávolításához.

Indoklás (szakértői vélemény alapján): „A főbejárat mellett mindkét oldalon lucfenyő fafajból kialakított fasor egyedei közül 2 db lucfenyőfa kiszáradt.
A köztemető közúttal párhuzamos kerítése mellett álló 2 db jegenye nyárfa felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy az idős fás szárú növények koronarendszerei száradók, a lehulló száraz ágak balesetveszélyt jelentenek a környezetükre. A nyárfák törzsén korhadások tapasztalhatók. A 2 db száraz lucfenyőfa és a 2 db jegenye nyárfa kivágását a fentiek miatt indokoltnak tartom a 2021-2022. év téli időszakában.
A köztemető III. parcellájában a közkifolyó közelében álló 1 db bibircses nyírfa megfelelő egészségi állapotú. A fás szárú növény az uralkodó észak-nyugati szél hatására enyhén megdőlt, de a dőlés mértéke nem indokolja a fa eltávolítását. A köztemető II. parcellájában álló platánfák kivágására okot adó körülmény nem áll fenn. A fák között száraz, sínylődő egészségi állapotú növény nem található.

A kivágásra javasolt 4 db fás szárú növény pótlásaként a hiányos főbejárati fasor kiegészítéseként 4 db földlabdás, minimum 100 cm magas szerb lucfenyő telepítését tartom indokoltnak. A szerb lucfenyő a hazai klimatikus viszonyok között is megfelelő növekedésű, szárazságtűrő növény, amely képes átvenni az idős lucfenyő fasor szerepét."

A fák pótlását 4 db földlabdás szerb lucfenyő kétszer iskolázott, minimum 12/14-es méretű (1 m magasságban mért törzskerület 12-14 cm között található) telepítésével szükséges elvégezni, fagymentes időszakban, legkésőbb 2022. május 31. napjáig. Amennyiben a telepítést követő vegetációs időszakban a növények nem erednének meg, a pótlás céljából történő telepítést, meg kell ismételni.

2/25/11/2021.PM.h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) Önkormányzati rendelet 4. Mellékletének 2. pont 2.5. alpontja, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX. 12.) Önkormányzati rendelet 12. § (1) bekezdés a) pontja és a 46. § (3) bekezdés b) pont ba) alpontjában foglalt jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult, hogy a Czibik Mérnök Kft. által elkészített vázrajz és a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Ingatlan-nyilvántartási Osztály által 681011/2021. számon záradékolt, záradékolt vázrajz, valamint a 800.486/4/2021. számú, végleges döntésével engedélyezett telekalakítás szerint a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonát képező győri 12128/1 hrsz.-ú ingatlanból 68 m^2 nagyságú terület telek-kiegészítésként - versenyeztetési eljárás mellőzésével - értékesítésre kerüljön 958.800,- Ft, azaz kilencszázötvennyolcezer-nyolcszáz forint vételárért CS.H.J. és CS.L.I. részére.

1/26/11/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontja alapján Radnóti Ákos alpolgármester kezdeményezésére a 2021. évi polgármesteri keret terhére 200.000,- Ft-tal támogatta a polgármester az alábbi szervezetet:

Szervezet neve:	Galéria Malasits Bt.
Címe:	9027 Győr, Tompa utca 6. 2. em. 9.
A támogatási cél megjelölése:	Galéria Malasits művészeti stúdió működésének, művészeti tevékenységének támogatása (A galéria világításának korszerűsítése, alkotói tevékenységekhez szükséges anyagok, eszközök, valamint a műterem bérleti díjának kifizetése)

3/29/11 /2021. PM. h.

GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyonkezelő Zrt. mint kérelmező (építtető) által a 5386/3 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett 50 szobás munkásszálló épület és kerékpártároló épület építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 24. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési

stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek.
A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. november 25. napján kelt 100669- 3/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.
A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 00764 - Gipe 05/S/50/25-/100/-//050
A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.
Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.
Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: szabadon álló
- tervezett beépítettség: 11,41 %
- tervezett zöldfelület: 71,20 %
- alapterület: 1143,97 m^2
- telekkihasználtság: 0,24
- szintszám: 3
- épületmagasság: 8,82 m
- előkert: 23,64 m
- oldalker 12,50 és 14,56 m megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 42. § (2a) bekezdése szerint a lakásokhoz 11 db, az OTÉK 4. számú melléklet 3. pontja szerint a munkásszálló épülethez 50 db gépjármű elhelyezése szükséges. A gépjármű elhelyezés az alábbiak szerint biztosított: 53 db telken belül.
A külső gépészeti berendezések (napelem, légkondicionálás kültéri egysége, szellőzőgépek) a lapostetőn kerülnek elhelyezésre. Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.
A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének
- a telepítés igazodik a kialakult településszerkezethez és telekszerkezethez,
- a tervezett új épület elhelyezése építészeti kompozíciójával és tömegképzésével illeszkedik az adott utcaszakasz karakteréhez, a természetvédelem, a rálátás és látványvédelem követelményének megfelel
- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezi az épület tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- a homlokzatot tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- a tetőzet kialakítása megfelelően illeszkedik-e a domináns környezet adottságaihoz,
- tömegalakítása, homlokzatfelület színezése, anyaghasználata harmonizál
- a terv a rendeltetéssel összefüggő reklám- és információs berendezés elhelyezésére és kialakítására megfelelő javaslatot ad

- a terv az épület gépészeti és egyéb berendezései, tartozékai elhelyezésére városképi szempontból kedvező megoldást tartalmaz és
- a határoló közterülettel való kapcsolat megfelelő.

A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe. A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

4/29/11 /2021. PM. h.

Red Central Company Kft., mint kérelmező (építtető) által a 8170/60 hrsz.-ú ingatlanon kültéri zárt terasz pavilon épület létesítését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre nem javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 12. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek. A Városi Főépítész 2021. november 24. napján kelt 99351- 2/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.

Az alábbi megállapítások alapján a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20) Kormányrendelet (a továbbiakban OTÉK) 1. számú, fogalom-meghatározások című mellékletének 28. pontja szerint az építési hely az építési teleknek az elő-, oldal- és hátsókerti határvonalai által körülhatárolt beépíthető területrésze, amelyen az épületek elhelyezhetők.

A vendéglátóipari terasz kültéri zárt pavilon épület a TK-01.1 átnézeti helyszínrajzi tervlapon is ábrázoltan a GYÉSZ által előírt (előkert 9,00 m, oldalkert 5, 00 m) építési helyen kívülre tervezett, ezért az elhelyezés szabálytalan.

A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: Vt16/S/50/25-/125/05-//010, településközpont, vegyes övezet.

Az ingatlanon álló társasházi lakóépület földszintjén üzemelő, Corner pékség és kávézó elé kitelepült, vendéglátóipari teraszra kültéri zárt pavilon épület létesítése tervezett.

A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.

Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.

Tervezett beépítés adatai:

- tervezett beépítési mód: szabadon álló
- tervezett beépítettség: 48,45 %
- tervezett zöldfelület: 25,15 %
- tervezett épületmagasság: 2,79 m
- meglévő előkert: 9,00 m

- meglévő oldalkert: 5,00 m
- meglévő hátsókert: nagyobb, mint 6,00 m

A tervezett zöldfelület (25,15 %) kisebb, mint az előírt (25 %), ezért nem felel meg.
A többi tervezett paraméter megfelel az övezetben előírt értékeknek.
A meglévő, használatba vett társasházi lakóépülethez az OTÉK és a GYÉSZ szerint előírt parkolószám teljesül, a gépjármű és kerékpár parkolás megoldott.
Az ingatlan a Tkr. 42. §-a szerinti kisvárosi karakterű, településközponti vegyes övezetben helyezkedik el, mely több önálló rendeltetési egységet magában foglaló épületek elhelyezésére szolgál.
A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az épület tömegének, homlokzatának és tetőzetének kialakítása a településképi előírásokkal összhangban van, illeszkedik az adott utcaszakasz karakteréhez,
- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát,
- a határoló közterülettel való kapcsolat megfelelő,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat.

A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését nem javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

9/29/11 /2021. PM. h.

A Xantus János Állatkert Közhasznú Nonprofit Kft., mint kérelmező (építtető) által az 5774/2 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett orrszarvúház épület építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.
A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.
Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 15. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfeleltek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek. A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazta meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. november 29. napján kelt 99737-3/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.
A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 01488 - Kák15/S/40/40-/090/03-//100
A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.
Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.
Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: szabadon álló

- tervezett beépítettség: 6,9 %
- tervezett zöldfelület: 78,70 %
- alapterület: 111237 m^2
- telekkihasználtság: 0,08
- szintszám: 1
- épületmagasság: 3,77 m
- előkert: 8,26 m
- oldalkert 20,00 m megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 4. sz. mellékletének 15. pontja alapján jelentős zöldfelületet igénylő közösségi kulturális önálló rendeltetési egység (állatkert, növénykert, temető stb.) és közhasználatú park területének minden megkezdett 500 m2-e után egy személygépkocsi elhelyezését kell biztosítani.
Biztosítandó parkolók száma: 223. Közterületen 500 m-es körzetben kiépített férőhely: 286.
A tervezett új épület a parkoló-mérleget nem befolyásolja, többletigény nem jelentkezik.
A gépészeti berendezések az épület gépészeti helyiségébe tervezettek.
Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.
A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének
- a telepítés igazodik a kialakult településszerkezethez és telekszerkezethez,
- a beépítés igazodik a környezethez,
- a tervezett új épület elhelyezése építészeti kompozíciójával és tömegképzésével illeszkedik az adott terület karakteréhez, a természetvédelem, a rálátás és látványvédelem követelményének megfelel
- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezi az épület tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- az épület homlokzata és tetőzetének kialakítása a településképi előírásokkal összhangban van,
- az anyaghasználat, homlokzati színválasztás a meglévő építészeti értékektől nem tér el,
- a homlokzatot tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- tömegalakítása, homlokzatfelület színezése, anyaghasználata harmonizál
- a határoló területekkel való kapcsolat megfelelő.

A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe. A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

2/30/11/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a behajthatatlan követeléssel kapcsolatos eljárásról, valamint a követelés elengedésének eseteiről és módjáról szóló 19/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 5. § (1) bekezdésében foglalt és Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) GYMJVÖ. rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult, hogy az Önkormányzat számviteli nyilvántartásaiban 2021. november 30. napon nyilvántartott követelései közül az alábbi követelések 2021. november 30. nappal kivezetésre kerüljenek:

Elővezetési költségek:

Megbírságolt neve	Elővezetési költség hátralékos összege
B.D.	2 800 Ft
B.M.	2 800 Ft
B.A.	2 800 Ft
B.L.	2 800 Ft
B.M.	5 600 Ft
B.I.	2 800 Ft
CS.Z.	2 800 Ft
CS.P.	2 800 Ft
CS.F.	2 800 Ft
D.TNÉ	7 000 Ft
D.F.	2 800 Ft
D.I.	2 800 Ft
D.I.	2 800 Ft
D.M.	2 800 Ft
E.O.	8 460 Ft
G.A.	2 800 Ft
G.L.	2 800 Ft
H.N.	2 800 Ft
H.O.	2 800 Ft
H.R.	2 800 Ft
K.T.	2 800 Ft
K.GY.	2 800 Ft
K.GY.	2 800 Ft
K.P.	2 800 Ft
K.B.	2 800 Ft
K.B.	2 800 Ft
K.B.	2 800 Ft
K.INÉ	2 800 Ft
K.M.	2 800 Ft
K.J.	2 800 Ft

K.SZ.	2 800 Ft
K.J.	2 800 Ft
K.K.	2 800 Ft
L.CS.	2 800 Ft
L.GY.	2 800 Ft
L.J.M	2 800 Ft
L.KNÉ.	2 800 Ft
L.KNÉ.	2 800 Ft
L.KNÉ.	2 800 Ft
L.M.	2 800 Ft
L.M.	2 800 Ft
L.T.	2 800 Ft
L.T.	2 800 Ft
M.P.	2 800 Ft
M.E.	2 800 Ft
MNÉ.SZ.A.	2 800 Ft
MNÉ.SZ.A.	2 800 Ft
MNÉ.SZ.A.	2 800 Ft
N.G.	2 800 Ft
N.JNÉ.	2 800 Ft
NY.T.	2 800 Ft
NY.T.	2 800 Ft
O.TNÉ.	2 800 Ft
P.INÉ.	2 800 Ft
R.G.	2 800 Ft
R.G.	2 800 Ft
R.G.	2 800 Ft
S.D.	289 Ft
S.I.	2 800 Ft
S.P.	2 800 Ft
S.J.A	1 280 Ft
SZ.I.	2 800 Ft
SZ.T.GY.	2 800 Ft
SZ.M.	2 800 Ft
SZ.J.	2 800 Ft
SZ.A.	2 800 Ft
SZ.A.	2 800 Ft
SZ.A.	2 800 Ft
SZ.I.	2 800 Ft
SZ.J.	2 800 Ft
SZ.M.	2 800 Ft
SZ.M.	2 800 Ft
SZ.M.	2 800 Ft
T.G.	2 800 Ft

T.D.	2 800 Ft
T.D.	2 800 Ft
V.J.	2 800 Ft
V.L.	2 800 Ft
V.T.	2 800 Ft
V.T.	2 800 Ft
V.A.	2 800 Ft

Egyéb végrehajtási bírságok:

Megbírságolt neve	Egyéb végrehajtási bírság hátralékos összege
F.I.	10 000 Ft
F.I.	10 000 Ft
J.LNÉ	10 000 Ft
J.LNÉ	10 000 Ft
K.I.	22 148Ft
K.INÉ	6 000 Ft
K.INÉ	6 000Ft
L.M.	10 000 Ft
S.TNÉ	10 000 Ft
S.TNÉ	10 000 Ft
SZ.LNÉ	25 000 Ft
T.Z.	10 000 Ft
T.Z.	10 000 Ft

Indokolás: A rendelkező részben szereplő elővezetési költségek és bírságok behajtása érdekében folytatott végrehajtási cselekmények a hatályos jogszabályok alapján elévülési időn belül nem vezettek eredményre, a kiszabott bírságok végrehajtásához való jog elévült.

A behajthatatlan követeléssel kapcsolatos eljárásról, valamint a követelés elengedésének eseteiről és módjáról szóló 19/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet (továbbiakban Ökr.) 2. § (2) bekezdése szerint behajthatatlan az a követelés
f) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

4. § (1) Az Önkormányzat és az Intézmény részben vagy egészben lemondhat a követeléséről
n) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet.

A fentiek, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelete 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontjában biztosított jogkörében eljárva - figyelemmel az Ökr. 5. § (1) bekezdésére – a polgármester hozzájárult a követelések elengedéséhez.

3/30/11/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a behajthatatlan követeléssel kapcsolatos eljárásról, valamint a követelés elengedésének eseteiről és módjáról szóló 19/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 4. § (1) bekezdés n) pontja alapján, Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) GYMJVÖ. rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult, hogy az Önkormányzat számviteli nyilvántartásaiban 2021. november 30. napon nyilvántartott követelései közül az alábbi követelések 2021. november 30. nappal kivezetésre kerüljenek:

Környezetvédelmi Alap bírság tételei:

Megbírságolt neve	Környezetvédelmi alap bírság hátralékos összege
B.K.	50 000 Ft
L.O.	50 000 Ft
L.O.	25 000 Ft
N.T.	25 000 Ft
ONÉ.B.E.	25 000 Ft
SNÉ.S.V.	50 000 Ft
SZ.N.	50 000 Ft
T.J.	50 177 Ft

Állatvédelmi bírság:

Megbírságolt neve	Állatvédelmi bírság hátralékos összege
N.E.	150 000 Ft
T.P.P.	150 000 Ft

Tiltott közösségellenes magatartások elkövetése miatt kiszabott bírság:

Megbírságolt neve	Tiltott közösségellenes magatartás bírság RENDEZETLEN összege
B.P.R.	10 000 Ft
B.A.	20 000 Ft
CS.E.	3 150 Ft
D.T.	10 000 Ft

D.Á.	10 000 Ft
D.JNÉ	10 000 Ft
H.GY.	15 000 Ft
H.V.	10 000 Ft
K.JNÉ	8 000 Ft
L.T.	15 000 Ft
S.E.	15 000 Ft
SZ.K.	10 000 Ft
V.I.	10 000 Ft

Növényvédelmi bírság:

Megbírságolt neve	Növényvédelmi bírság hátralékos összege
R.P.Z.	100 000 Ft
F.ZS.	100 000 Ft
H.E.O.	40 000 Ft
J.V.	90 191 Ft

Indokolás: A rendelkező részben szereplő bírságok behajtása érdekében folytatott végrehajtási cselekmények a hatályos jogszabályok alapján elévülési időn belül nem vezettek eredményre, a kiszabott bírságok végrehajtásához való jog elévült.

A behajthatatlan követeléssel kapcsolatos eljárásról, valamint a követelés elengedésének eseteiről és módjáról szóló 19/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 2. § (2) bekezdése szerint behajthatatlan az a követelés
f) amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

4. § (1) Az Önkormányzat és az Intézmény részben vagy egészben lemondhat a követeléséről
n) amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet.

A fentiek, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelete 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontjában biztosított jogkörében eljárva - figyelemmel az Ökr. 5. § (1) bekezdésére – a polgármester hozzájárult a követelések elengedéséhez.

4/30/11/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított

jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

„Nemzetközi kapcsolatok – benne a kapcsolódó járulékok előirányzata is" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

egyéb külső személyi juttatások - 1.270.000,- Ft

„Nyilvánosság biztosítása városi rendezvények, események, imázskampányok számára" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK

dologi kiadások + 1.270.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: 2022. január 1. napjától tervezett parkolási díjak emelésével és a fizetőparkoló terület bővítésével kapcsolatos közvélemény-kutatás költségeinek fedezet biztosítása.

5/30/11/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

„Nemzetközi kapcsolatok – benne a kapcsolódó járulékok előirányzata is" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

egyéb külső személyi juttatások - 5.730.000,- Ft

munkaadókat terhelő járulékok kiadások - 1.890.000,- Ft

„Győr város 750 éves évfordulójára" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK

dologi kiadások + 7.620.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: A jubileumi év rendezvényeihez, a Győr 750 programsorozat eseményeihez kapcsolódó fotók készítésével kapcsolatos költségek fedezetének biztosítása.

7/30/11/2021. PM. h.

A GERAB Kft. mint kérelmező (építtető) által a 5221/8 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett műanyag újra hasznosító üzem csarnok épület építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 18. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek.
A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. november 30. napján kelt 63766- 5/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.
A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 00623 - Gksz10/S/50/10-/100/-/60/80/
A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.
Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.
Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: szabadon álló
- tervezett beépítettség: 16,97 %
- tervezett zöldfelület: 62,21 %
- alapterület: 608,17 m^2
- telekkihasználtság: 0,156
- szintszám: 1
- épületmagasság: 4,95 m
- előkert: 0,00 m
- oldalkert 5,00 m megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 4. számú mellékletének 3. pontja szerint 5 db gépjármű beálló szükséges.
Gépjármű parkolás a telken belül, hátsókertben lévő parkoló területen 6 db biztosított.
Kerékpár elhelyezés: az OTÉK 7. sz. melléklet 13. pont szerint 3 db szükséges.
Kerékpár elhelyezés a telken belül, burkolt felületen, kerékpár tárolóban 3 db biztosított.
Külső gépészeti berendezések és reklám, információs feliratok nem kerülnek a tetőre és a homlokzatokra. A gépészeti berendezések az épülten belül elhelyezettek.
Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.
A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének
- a telepítés igazodik a kialakult településszerkezethez és telekszerkezethez,
- a tervezett új épület elhelyezése építészeti kompozíciójával és tömegképzésével illeszkedik az adott utcaszakasz karakteréhez, a természetvédelem, a rálátás és látványvédelem követelményének megfelel
- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezi az épület tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- a homlokzatot tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- a tetőzet kialakítása megfelelően illeszkedik-e a domináns környezet adottságaihoz,

- tömegalakítása, homlokzatfelület színezése, anyaghasználata harmonizál
- a terv a rendeltetéssel összefüggő reklám- és információs berendezés elhelyezésére és kialakítására megfelelő javaslatot ad
- a terv az épület gépészeti és egyéb berendezései, tartozékai elhelyezésére városképi szempontból kedvező megoldást tartalmaz és
- a határoló közterülettel való kapcsolat megfelelő.

A műszaki leírásban a tervező nyilatkozott, hogy az épület tervezése a részletes szabályozási előírások figyelembe vételével, az építésügyi hatósággal előzetesen egyeztetett módon történt. A tervezett üzemi csarnok építés nem akadályozza a szomszédos ingatlanok és építmények, önálló rendeltetési egységek rendeltetésszerű és biztonságos használhatóságát, méreteivel, elhelyezésével, építészeti kialakításával illeszkedik a környezet és a környező beépítés adottságaihoz, nem korlátozza a szomszédos telkek beépítését, nem károsítja a szomszédos beépítést és annak építészeti jellegzetességeit, az építmény elhelyezési módja, beépítési magassága, homlokzata, tetőzete és azok kialakítása lehetővé teszi a településkép és a környezet előnyösebb kialakítását, a táj és településkép értékeinek érvényesülését, építészeti megoldásával hozzájárul a táj- és a településkép esztétikus alakításához.
Az engedélyeztetés folyamán az ügyben az építésügyi hatóság a környezetvédelmi szakhatóságot is meg fog keresni szakvélemény kiadása céljából.
Állásfoglalásom nem mentesít az egyéb engedélyek, hozzájárulások beszerzése alól.
A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe.
A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

8/30/11/2021. PM. h.
A Csanak Lakópark Kft., mint kérelmező (építtető) által a 5386/2 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett csarnok és iroda épület építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.
A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.
Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 18. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek. A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. november 30. napján kelt 63766- 5/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.
A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 00764 - Gipe05/S/50/25-/100/-//050
A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.

Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.
Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: szabadon álló
- tervezett beépítettség: 20,06 %
- tervezett zöldfelület: 62,79 %
- alapterület: 1906,23 m^2
- telekkihasználtság: 0,20
- szintszám: 2
- épületmagasság: 7,01 m
- előkert: 12,50 m
- oldalkert 9,77 m és 11,12 m megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 4. számú mellékletének 3. pontja szerint 10 db gépjármű beálló szükséges.
Gépjármű parkolás a telken belül, 15 db biztosított.
Kerékpár elhelyezés: az OTÉK 7. sz. melléklet 13. pontja szerint szükséges.
Kerékpár elhelyezés a telken belül, burkolt felületen, a kerékpár tárolóban biztosított.
Az irodarész hűtésére tervezett gépészeti klímaberendezések kültéri egységei az irodaépület lapostető felületén lesznek elhelyezve, a homlokzatokon nem jelennek meg.
Az épület homlokzatára reklámfelirat, céglogó nem tervezett.
Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.
A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének
- a telepítés igazodik a kialakult településszerkezethez és telekszerkezethez,
- a tervezett új épület elhelyezése építészeti kompozíciójával és tömegképzésével illeszkedik az adott utcaszakasz karakteréhez, a természetvédelem, a rálátás és látványvédelem követelményének megfelel
- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezi az épület tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- a homlokzatot tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- a tetőzet kialakítása megfelelően illeszkedik-e a domináns környezet adottságaihoz,
- tömegalakítása, homlokzatfelület színezése, anyaghasználata harmonizál
- a terv a rendeltetéssel összefüggő reklám- és információs berendezés elhelyezésére és kialakítására megfelelő javaslatot ad
- a terv az épület gépészeti és egyéb berendezései, tartozékai elhelyezésére városképi szempontból kedvező megoldást tartalmaz és
- a határoló közterülettel való kapcsolat megfelelő.

A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe. A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

1/01/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.5. alpontja alapján, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX.12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva a polgármester tulajdonosi hozzájárulást adott az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. (továbbiakban E.ON Zrt.) részére az Önkormányzat tulajdonában és a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. (továbbiakban: GYŐR-SZOL Zrt.) működtetésében lévő győri 11077 hrsz. alatt nyilvántartott „Mosoni-Duna bal parti II.r. alvógát" megnevezésű belterületi ingatlan, a GYŐR-SZOL Zrt. működtetésében lévő győri 11080/3 hrsz. alatt nyilvántartott „erdő" megnevezésű belterületi ingatlan, valamint a Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Főosztály működtetésében lévő győri 11080/11 hrsz. alatt nyilvántartott „beépítetlen terület" megnevezésű belterületi ingatlan területén húzódó szabadvezeték nyomvonalában, valamint a terület két 6 m-es oldalsávjában lévő 22 db fás szárú növénynek - üzembiztonsági okokból a kérelmező költségén történő – az eltávolításához, legkésőbb a határozat kiadását követő egy éven belül.

Indokolás: Az E.ON Zrt. kérelemben kezdeményezte a győri 11077 hrsz.-ú, a győri 11080/3 hrsz.-ú, és a győri 11080/11 hrsz.-ú, önkormányzati ingatlanok, természetben Győr-Pinnyéd, Püspökerdő, területén áthaladó középfeszültségű erőátviteli szabadvezeték környezetének zöldnövényzettől történő megtisztítását. A vezetékhálózat biztonságos üzemeltetése és az üzemeltetéssel összefüggő kockázati tényezők csökkentése érdekében kezdeményezte tárgyi ingatlanok területének növényektől történő megtisztítását. Az önkormányzati ingatlanok területén is áthaladó légvezeték alatti területrész, illetve a légvezetékszakasz melletti 6 m-es két oldalsó területsávok megtisztítását a szolgáltató saját ütemezés szerint végzi.
A hálózat biztonságos üzemeltetésével kapcsolatban felmerülő kockázati tényezők minimalizálása érdekében az elektromos áram szolgáltató az ingatlanok területén áthaladó légvezetékszakasz környezetének növényzettől történő karbantartását az E.ON Zrt. saját forrásból rendezi. A 32/2013. (I. 22.) NGM rendelet „Vezetékjog" fejezetének 123. § - (1)-(2) bekezdésében, valamint a 124. § - (1) bekezdés d) pontja, a (2) bekezdés b) pontja, a (3) bekezdés, valamint a „Biztonsági övezet" fejezet 137. § - (1)-(3) bekezdése rendelkezik a villamosművek, valamint a termelői, magán- és közvetlen vezetékek biztonsági övezetéről.
Az E.ON Zrt. a fák kitermelésén túl a fatörzsek sarangba rakását is elvégzi.

3/01/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának szervezeti és működési szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.4. alpontjában foglalt jogkörében eljárva, az Államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról, valamint önkormányzati forrás átadásáról szóló 42/2013. (XII. 20.) önkormányzati rendelet 6. § (3) bekezdés a) pont ah) alpontjának értelmében a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy a Jó ötlet Bt. Szarka Tamás koncertjének megvalósításához 500.000,- Ft támogatásban részesüljön.

A támogatás kifizetése a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetéséről szóló 10/2021. (II. 23.) önkormányzati rendelet 5. számú mellékletében

szereplő „Kulturális rendezvények, programok, fesztiválok támogatása" kiadási jogcím terhére történt.

4/01/12/2021. PM. h.
Az önkormányzati elismerések alapításáról szóló 11/2013. (II. 22.) önkormányzati rendelet 19. § (2) bekezdés g) pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester „Nemzetiségekért" díjat adományozott Szakács Erika igazgató asszony részére a Lengyel Zenei Fesztivál szervezésében és a lengyel kultúra megismertetése érdekében végzett magas színvonalú tevékenysége elismeréseként.

5/01/12/2021. PM. h.
Az önkormányzati elismerések alapításáról szóló 11/2013. (II. 22.) önkormányzati rendelet 19. § (2) bekezdés g) pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester „Nemzetiségekért" díjat adományozott Domanyik Szilárdné intézményegység-vezető asszony részére a Német Nemzetiségi Nyelvoktató Program irányításában végzett kiváló munkája, valamint a német kultúra és hagyományok ápolása terén kifejtett kimagasló teljesítménye elismeréseként.

6/01/12/2021. PM. h.
Az önkormányzati elismerések alapításáról szóló 11/2013. (II. 22.) önkormányzati rendelet 19. § (2) bekezdés g) pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester „Nemzetiségekért" díjat adományozott Rendi Melinda asszony részére a Győr Megyei Jogú Város Örmény Nemzetiségi Önkormányzatának munkáját segítő tevékenysége elismeréseként.

7/01/12/2021. PM. h.
A 286/2012. (XII. 19.) Kgy. sz. határozattal elfogadott Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: SzMSz) III. fejezet 1. pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester az SzMSz 4. számú függelékét 2021. december 1-jei hatállyal az 1. számú melléklet szerint módosította, mely az SzMSz 4. számú függeléke helyébe lép, továbbá az 5. számú függelékét 2021. december 1-jei hatállyal az 2. sz. melléklet szerint módosította, mely az SzMSz 5. számú függeléke helyébe lép.

Módosítás indoka: Az SzMSz módosítását a referensi kör bővítése, a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkakörök jegyzékének átdolgozását pedig a szervezeti változás indokolta.

3/02/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.11. alpontjában foglaltak alapján jóváhagyta a polgármester

a) az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr 2022. évi ellenőrzési tervét az 1. számú melléklet szerinti tartalommal,
b) a Gazdasági Működtető Központ Győr 2022. évi ellenőrzési tervét a 2. számú melléklet szerinti tartalommal, valamint
c) a Győri Nemzeti Színház 2022. évi ellenőrzési tervét a 3. számú melléklet szerinti tartalommal.

Indokolás: A fenti helyi önkormányzati költségvetési szervek a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 32. § (1) és (3)-(4) bekezdése alapján a belső ellenőrzési vezető által a költségvetési szerv vezetőjének megküldött 2022. évi ellenőrzési tervet továbbította Győr Megyei Jogú Város Jegyzőjének, melynek jóváhagyásáról a képviselő-testület – átruházott hatáskörben a polgármester – a tárgyévet megelőző év december 31-ig dönt.

4/02/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„2021. évi polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
dologi kiadások - 150.000,- Ft

Újvárosi Művelődési Ház 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK
dologi kiadások + 150.000,- Ft

BEVÉTELEK
irányító szervtől kapott támogatás + 150.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Decemberi programok szakmai anyagköltség támogatása.

5/02/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„2021. évi polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
dologi kiadások - 60.000,- Ft

Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr, Semmelweis utcai Idősek Klubja 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK
dologi kiadások + 60.000,- Ft

BEVÉTELEK
irányító szervtől kapott támogatás + 60.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Működési és dologi kiadások, eszközbeszerzés támogatása.

6/02/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„2021. évi polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
dologi kiadások - 50.000,- Ft

Márvány Óvoda 2021. évi költségvetése javára
KIADÁSOK
dologi kiadások + 50.000,- Ft

BEVÉTELEK
irányító szervtől kapott támogatás + 50.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Működési és dologi kiadások, eszközbeszerzés támogatása.

7/02/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„2021. évi polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
dologi kiadások - 100.000,- Ft

Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Kígyó utcai Bölcsőde 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK
dologi kiadások + 100.000,- Ft

BEVÉTELEK
irányító szervtől kapott támogatás + 100.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Szakmai anyag beszerzésének támogatása.

10/02/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.18. alpontjában és a sportról szóló 14/2015. (III. 27.) Önkormányzati rendelet 6. § (3) bekezdés d) pontjában foglalt jogkörében eljárva, az államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról, valamint önkormányzati forrás átadásáról szóló 42/2013. (XII. 20.) Önkormányzati rendelet 6. § (3) bekezdésének a) pont af) alpontjának értelmében a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy a Győri Darts Club Sportegyesület Ihász Veronika WDF világbajnokságon való részvételére 300.000,- Ft támogatásban részesüljön.

A támogatás kifizetése a „Nemzetközi sportesemények sportszakmai feladataival kapcsolatos kiadások" tervezési alapegység terhére történik.

13/02/12/2021. PM. h.

Az EXIN Ingatlan Kft. mint kérelmező (építtető) által a 5781/9 hrsz. alatti ingatlanra tervezett napelemes kiserőmű létesítését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 25. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek.

A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. december 01. napján kelt 100714-2/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.

A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 01481* - Gipe06/S/25/25-/125/03-//040

Az ingatlan útkapcsolata biztosított.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK) 32. § (1) bekezdés 5. pontja szerint:

Valamennyi építési övezetben, illetve övezetben – ha a helyi építési szabályzat, szabályozási terv másként nem rendelkezik – elhelyezhetők:

5. a megújuló energiaforrás műtárgya – kivéve szélerőmű, szélerőmű park – amely használata során az építési övezetben, övezetben az alaprendeltetésnek megfelelő használatot nem korlátozza vagy attól nem igényel védelmet.

A GYÉSZ V. fejezetének, – mely az egyes övezetek részletes szabályozási előírásait tartalmazza, – 103.§-a a 01481* övezetre vonatkozóan előírja, hogy gázszolgáltatás céljait szolgáló terület; az övezeti besorolásnak megfelelő egyéb célra, csak a közműszolgáltatás sérelme nélkül használható.

Az építtető mellékelte az 583540797 számú összevont hozzájáruló közműnyilatkozatot és az MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt. F7119-80607-4/2021 iktatószámú hozzájáruló közműnyilatkozatát.

Az ingatlant a Tkr. 2. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.

A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam, hogy a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe. A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

14/02/12/2021. PM. h.

A Xantus János Állatkert Közhasznú Nonprofit Kft., mint kérelmező (építtető) által a 5774/2 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett étterem épület építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 26. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek. A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. december 02. napján kelt 99737-2/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.

A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 01488 - Kák15/S/40/40-/090/03-//100

A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.

Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.

Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: szabadon álló
- tervezett beépítettség: 7,5 %
- tervezett zöldfelület: 75,30%
- alapterület: 111237 m^2
- telekkihasználtság: 0,085
- szintszám: 1
- épületmagasság: 3,58 m

megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 4. sz. mellékletének 15. pontja alapján jelentős zöldfelületet igénylő közösségi kulturális önálló rendeltetési egység (állatkert, növénykert, temető stb.) és közhasználatú park területének minden megkezdett 500 m2-e után egy személygépkocsi elhelyezését kell biztosítani.

Biztosítandó parkolók száma: 223. Közterületen 500 m-es körzetben kiépített férőhely: 315.

A gépészeti berendezések az épület térdfalas lapos tetejére gépészeti helyiségébe tervezettek.

Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.

A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének
- a telepítés igazodik a kialakult településszerkezethez és telekszerkezethez,
- a beépítés igazodik a környezethez,
- a tervezett új épület elhelyezése építészeti kompozíciójával és tömegképzésével illeszkedik az adott terület karakteréhez, a természetvédelem, a rálátás és látványvédelem követelményének megfelel

- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezi az épület tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- az épület homlokzata és tetőzetének kialakítása a településképi előírásokkal összhangban van,
- az anyaghasználat, homlokzati színválasztás a meglévő építészeti értékektől nem tér el,
- a homlokzatot tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- tömegalakítása, homlokzatfelület színezése, anyaghasználata harmonizál
- a határoló területekkel való kapcsolat megfelelő.

A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe. A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

1/03/12/2021. PM. h.

Az Arrabona Frigo Kft. mint kérelmező (építtető) által a 5439/2 hrsz. alatti ingatlanra tervezett napelemes kiserőmű létesítését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 29. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek.

A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. december 01. napján kelt 100714-2/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.

A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 01418* - Gipe10/S/50/25-/125/03-//050

Az ingatlan útkapcsolata biztosított.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet (OTÉK) 32. § (1) bekezdés 5. pontja szerint:

Valamennyi építési övezetben, illetve övezetben – ha a helyi építési szabályzat, szabályozási terv másként nem rendelkezik – elhelyezhetők:

5. a megújuló energiaforrás műtárgya – kivéve szélerőmű, szélerőmű park – amely használata során az építési övezetben, övezetben az alaprendeltetésnek megfelelő használatot nem korlátozza vagy attól nem igényel védelmet.

Az ingatlant a Tkr. 2. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.
A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam, hogy a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe.
A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

3/03/12/2021. PM. h.
Az Audi Hungária Általános Művelődési Központ mint kérelmező (építtető) által a 11865/1 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett AUDI kávézó és kerékpártároló épületek építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre javasolta.
A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.
Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. november 22. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek.
A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. december 03. napján kelt 100669- 3/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezen tervek ismeretében adom.
A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 00764 - Kok10/O/40/35/-/120-03-//100
A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.
Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.
Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: oldalhatáron álló
- tervezett beépítettség: 28,80 %
- tervezett zöldfelület: 38,09 %
- alapterület: 25113,00 m^2
- telekkihasználtság: 0,499
- szintszám: 1
- épületmagasság: 3,41 m-4,25 m

megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.
Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 4. számú melléklet 3. pontja szerint a kávézó épülethez tartozóan további 5 db gépjármű elhelyezése szükséges.
A további 5 db gépjármű elhelyezés biztosított.
A külső gépészeti berendezés (légkondicionálás kültéri egysége, kukatárolás) a faszerkezetű gépészeti takarófal mögé kerülnek elhelyezésre.
Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete családi házas karakterű területbe sorolja.

A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének
- a telepítés igazodik a kialakult településszerkezethez és telekszerkezethez,
- a tervezett új épületek elhelyezése építészeti kompozíciójukkal és tömegképzésükkel illeszkednek az adott utcaszakasz karakteréhez, a természetvédelem, a rálátás és látványvédelem követelményének megfelel
- az alaprajzi elrendezések nem korlátozzák vagy zavarják a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezik az épületek tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzatokon, sem a közterületről látható épületrészeken nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- a homlokzatok tagolása összhangban van az épületek rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- a tetőzetek kialakítása megfelelően illeszkedik-e a domináns környezet adottságaihoz,
- tömegalakításuk, homlokzatfelületi színezésük, anyaghasználatuk harmonizálnak
- a terv a rendeltetéssel összefüggő minimális reklám felirat elhelyezésére és kialakítására megfelelő javaslatot ad
- a terv az épület gépészeti és egyéb berendezései, tartozékai elhelyezésére városképi szempontból kedvező megoldást tartalmaz és
- a határoló közterülettel való kapcsolat megfelelő.

A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe.
A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

10/06/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.5. alpontja, valamint a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetésének összeállítása és végrehajtása során alkalmazandó általános gazdálkodási szabályokról szóló 35/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet 24. § (4) bekezdése alapján a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr intézményben dolgozó két fő közalkalmazottnak nyugállományba vonulása miatt két-kéthavi jutalom, minkét dolgozó esetében bruttó 438.000,- Ft kifizetésére kerülhessen sor.
Az intézmény az önkormányzati költségvetéssel szemben pót-előirányzati igénnyel nem lép fel.

11/06/12/2021. PM. h.

Az önkormányzati elismerések alapításáról szóló 11/2013. (II. 22.) GYMJVÖ rendelet 19. § (2) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester Győr Művészetéért díjat adományozott a Hoppáré Zenekarnak, Győr város kulturális életében végzett kimagasló művészeti tevékenysége elismeréséül.

12/06/12/2021. PM. h.
Az önkormányzati elismerések alapításáról szóló 11/2013. (II. 22.) GYMJVÖ rendelet 19. § (2) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester Győr Művészetéért díjat adományozott az Art World Hungary Egyesületnek, Győr város kulturális életében végzett kimagasló művészeti tevékenysége elismeréséül.

13/06/12/2021. PM. h.
Az önkormányzati elismerések alapításáról szóló 11/2013. (II. 22.) GYMJVÖ rendelet 19. § (2) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester Győr Közművelődéséért díjat adományozott Fazekas Antóniának, a Generációk Művelődési Háza közművelődési szakemberének, Győr város kulturális életében végzett kimagaslóan eredményes közművelődési tevékenysége elismeréséül.

1/07/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. mellékletének 2. pont 2.5. alpontja alapján, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 24. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata térítésmentesen – út kialakítása miatti közérdekű célra, per-, közcélból alapított terheken túl teher- és igénymentesen – a tulajdonába vegye a Prizma 2004 Földmérő és Térképalkotó Kft. 5-24/2020. munkaszámú, a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal mint ingatlanügyi hatóság (a továbbiakban: Földhivatal) által záradékolt, hatályos változási vázrajza és a Földhivatal 800.493/4/2021. sz., 2021. november 24. napján véglegessé vált határozatával jóváhagyott telekalakítási engedélye alapján, a győri 25165/3 hrsz. alatt kialakuló, 2844 m^2 területű, kivett önkormányzati közút megnevezésű ingatlant, a győri 25167 hrsz.-ú, kivett önkormányzati közút megnevezésű ingatlanba beolvadó, mindösszesen 239 m^2 területű ingatlanrészt (a telekalakítás során megszűnő 25168 és 25171 hrsz.-ú ingatlanok teljes területe), valamint a győri 25180/3 hrsz.-ú, 92 m^2 területű, kivett önkormányzati közút megnevezésű ingatlant.

Indokolás: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) 2021. június 30. napján Településrendezési Szerződést (a továbbiakban: TRSZ) kötött magánszemélyekkel, mint fejlesztőkkel (a továbbiakban: Fejlesztők) a Győr, Ménfőcsanak városrészben, a 02601 és 02596 övezeti sorszámú (Csanaki utca, Hegyalja utca és Krúdy Gyula utca által határolt) tömbökben magasépítési beruházás és a kapcsolódó közterület-fejlesztések megvalósítása érdekében. A TRSZ IV. fejezet 5. pontja értelmében a Fejlesztők vállalták, hogy a GYÉSZ szerint közterületbe eső, a telekalakítás során kialakuló győri 25165/3 és 25180/3 hrsz.-ú ingatlanokat, továbbá a győri 25167 hrsz.-ú ingatlanba beolvadó győri 25168 és 25171 hrsz.-ú ingatlanokat legkésőbb a TRSZ hatálybalépését követő 180. napig, azaz 2021. december 31. napjáig az Önkormányzat részére térítésmentesen átadják.

2/07/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetési rendeletében szereplő Vaskakas Bábszínház az előirányzatai között:

KIADÁSOK

Személyi juttatások	+ 3.750.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	+ 685.000,- Ft
Dologi kiadások	- 4.435.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Az intézményben év végéig kifizetésre kerülő személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra vállalt kötelezettség fedezetének megteremtése érdekében szükséges az előirányzatok rendezése a kiadási főcsoportok között.

3/07/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

303420 „Polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Működési költségvetés

Dologi kiadások	- 23.000,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára

313005 „Városüzemeltetési szolgáltatásokra" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK

Működési költségvetés

Dologi kiadások	+ 23.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Úttörő utcai gesztenyefák levelei elszállításához 1 db 6 m^3-es konténer költségeire.

4/07/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

303420 „Polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Működési költségvetés

Dologi kiadások	- 62.000,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára

313005 „Városüzemeltetési szolgáltatásokra" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK

Működési költségvetés

Dologi kiadások + 62.000,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: 1 db utcai hulladékgyűjtő kihelyezésének költségeire (Bárka utca-Víztükör utca-Hattyú utca közötti szakaszra).

1 /08/12/2021. PM.h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.5. alpontja alapján, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX.12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva a polgármester tulajdonosi hozzájárulást adott a Gazdasági Működtető Központ Győr) részére, a működtetésében lévő győri 4778/101 hrsz. alatt nyilvántartott, ingatlan természetben 9023 Győr, Kodály Zoltán u. 51. szám alatti Mosolyvár Óvoda Micimackó Tagóvodája udvarán található fák közül 4 db ezüst juharfa és 1 db keskenylevelű ezüstfa, vegetációs időszakon kívül történő eltávolításához, legkésőbb 2022. január 31. napjáig.

Indokolás: A Gazdasági Működtető Központ Győr működtetésében lévő Mosolyvár Óvoda Micimackó Tagóvoda azzal a kéréssel fordult Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Főosztályához, hogy járuljon hozzá a győri 4778/101 hrsz.-ú ingatlan – Mosolyvár Óvoda Mosolyvár Tagóvodája – udvarán található elszáradt, balesetveszélyes juharfák, valamint ezüstfa eltávolításához.

Szakértői vélemény alapján: „A helyszíni szemlén megállapítást nyert, hogy a Győr, Mosolyvár Óvoda Micimackó Tagóvodájának udvarán álló fák közül 4 db ezüst juharfa és 1 db keskenylevelű ezüstfa kiszáradt. A száraz fák kivágása a balesetveszélyes állapot megszüntetése érdekében indokolt. A kiszáradt fák pótlását 5 db oszlopos juharfa telepítésével javaslom végrehajtani."

A fák pótlását 5 db földlabdás oszlopos juharfával, kétszer iskolázott, minimum 12/14-es méretű (1 m magasságban mért törzskerület 12-14 cm között található) növény telepítésével szükséges elvégezni, fagymentes időszakban, legkésőbb 2022. június 30-ig. Amennyiben a telepítést követő vegetációs időszakban a növények nem erednének meg, a pótlás céljából történő telepítést meg kell ismételni.

1/09/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

309118 „Kulturális rendezvények, programok, fesztiválok támogatása" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Dologi kiadások - 11.275.089,- Ft

Győri Filharmonikus Zenekar 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK

Dologi kiadások + 11.275.089,- Ft

BEVÉTELEK
Irányító szervtől kapott támogatás + 11.275.089,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Kulturális rendezvény megvalósításához fedezet biztosítása.

2/09/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 9.324.000,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
309118 „Kulturális rendezvények, programok, fesztiválok támogatása" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 9.324.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A megrendezésre kerülő kulturális rendezvényhez fedezet biztosítására átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

3/09/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.5. alpontja alapján, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX.12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva a polgármester tulajdonosi hozzájárulást adott a Gazdasági Működtető Központ Győr (továbbiakban: GMK) részére, a működtetésében lévő győri 13604 hrsz-ú ingatlan területén működő orvosi rendelő előkertjében álló 1 db lucfenyőfa, vegetációs időszakon kívül történő eltávolításához, legkésőbb 2022. január 31. napjáig.
Indokolás: A GMK Győr működtetésében lévő győri 13604 hrsz. alatt nyilvántartott ingatlan területén található az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr (továbbiakban: EESZI Győr) működtetésében lévő orvosi rendelő. Az egészségügyi intézmény előkertjében álló 1 db kiszáradt lucfenyőfa fokozott veszélyt jelent környezete számára. Eltávolítását Módosné Major Katalin az EESZI Győr üzemeltetési igazgatóhelyettese kezdeményezte a tulajdonos nevében és képviseletében eljáró Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Főosztályon.
Szakértői vélemény alapján: „A Győr, Kinizsi Pál u. 27. sz. ingatlannal szemben található orvosi rendelő előkertjében álló fák közül 1 db lucfenyőfa kiszáradt. A száraz fa

balesetveszélyt jelent a környezetére. Eltávolítása és 1 db oszlopos juharfával történő pótlása indokolt."

A fa pótlását 1 db földlabdás oszlopos juharfával, kétszer iskolázott, minimum 12/14-es méretű (1 m magasságban mért törzskerület 12-14 cm között található) növény telepítésével szükséges elvégezni, fagymentes időszakban, legkésőbb 2022. június 30-ig. Amennyiben a telepítést követő vegetációs időszakban a növény nem erednének meg, a pótlás céljából történő telepítést, meg kell ismételni.

4/09/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 16. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy az Önkormányzat 2021. évi költségvetéséről szóló 10/2021. (II. 23.) GYMJVÖ R. számú rendeletben a 701010 Szociálpolitikai kiadások jogcím előirányzat terhére 127.000,- Ft kifizetésre kerüljön az alábbiak szerint:

B.A.	12 000 Ft
B.K.	18 000 Ft
CS.M.R.	6 000 Ft
CS.T.	36 000 Ft
Kné N.M.	18 000 Ft
K.K.	6 500 Ft
L.Fné	6 000 Ft
N.R.L.	6 000 Ft
O.Fné	6 500 Ft
Szné L. B.	12 000 Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A veszélyhelyzet ideje alatti jogszabályi rendelkezések miatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez biztosítandó egyszeri kiegészítő támogatások visszaigénylésének határideje módosult. A fenti jogosultságok - saját költségvetés terhére történő - kifizetésére a módosult határidő miatt van szükség azon személyek esetében, akiknek jogosultsága fennáll, de a visszaigénylés idején a jogosultságot megállapító határozat még nem született meg.

1/10/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 88. §-a és az e rendelet 4. mellékletének 2. pont 2.36. alpontjában meghatározott, a közgyűlés által átruházott feladatként kapott jogkörében eljárva a polgármester - figyelemmel a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetésének összeállítása és végrehajtása során alkalmazandó általános gazdálkodási szabályokról szóló 35/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet 11. § (6) bekezdés b) pontjára - engedélyezte a Győri Filharmonikus Zenekar részére - a 2021. december 6. napján érkezett kérelme alapján -, hogy a Livesounds Agency Kft. által kiállított előlegszámlák alapján

24.150,- EUR + Áfának megfelelő, az előlegszámlák kiállításának napján érvényes árfolyamon számított forintösszeget előlegként kifizessen.

Indokolás: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata költségvetésének összeállítása és végrehajtása során alkalmazandó általános gazdálkodási szabályokról szóló 35/2015. (XII.18.) önkormányzati rendelet 11. § (6) bekezdés b) pontjában foglaltaknak eleget téve a Győri Filharmonikus Zenekar az alábbiakban foglalt indoklással kérelmet nyújtott be előleg kifizetésének engedélyezésére.
A Győri Filharmonikus Zenekar különleges koncertprogramot kínál közönségének, amelyen a világhírű Rick Wakeman billentyűs művei csendülnek fel a Győri Filharmonikus Zenekar kíséretében. A koncert 2022. február 9. napján kerül bemutatásra. A rendezvény megszervezése érdekében az intézménynek a Livesounds Agency Kft.-vel kellett a szerződést megkötnie. A szerződésben foglaltak alapján a szerződés teljes összege 24.150,- EUR + Áfa. Ez az összeg tartalmazza a fellépő művész tiszteletdíját, a kottaanyagot, illetve a szervezési költséget. Az összeg megfizetését két részletben kell teljesítenie az intézménynek. Első részletként a teljes összeg 50 %-át, 12.075,- EUR + Áfá-t 2021. december 13. napjáig, míg a második részletet, a fennmaradó 12.075,- EUR+ Áfá-t 2022. január 15. napjáig kell teljesíteni. A kifizetések a Livesounds Agency Kft. által kiállított előlegszámlák kiállítása napján érvényes hivatalos árfolyamon számított forintösszegben történtek.

A fedezet az intézmény 2021. évi költségvetésének előirányzatai között rendelkezésre állt.

2/10/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelete 4. melléklet 2. pont 2.33. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult a Győr 01361 számú övezet legkisebb kialakítható teleknagyság csökkentésére vonatkozó módosítása tárgyában induló eljárás lefolytatásához.
Indokolás: Az eljárás a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 41. § szerint egyszerűsített eljárásban kerül lefolytatásra.

1/11/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
303420 „Polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési költségvetés
Dologi kiadások - 101.016,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
313005 „Városüzemeltetési szolgáltatásokra" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési költségvetés
Dologi kiadások + 101.016,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: Felújított padok (2 db) kihelyezése- Soproni utca 3.

2/11/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.5. alpontja alapján, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX.12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva a polgármester utólagos tulajdonosi hozzájárulást adott a Gazdasági Működtető Központ Győr (a továbbiakban: GMK) részére, a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata tulajdonában, a GMK működtetésében lévő győri 591/4 hrsz. alatt nyilvántartott, kivett óvoda megnevezésű ingatlan (Tárogató Óvoda Lepke Tagóvodája) udvarán található 1 db hegyi juhar eltávolításához.

Indokolás: A Gazdasági Működtető Központ Győr működtetésében lévő Tárogató Óvoda Lepke Tagóvodája azzal a kéréssel fordult Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Vagyongazdálkodási Főosztályhoz, hogy utólagos hozzájárulást kérjen a győri 591/4 hrsz. alatt nyilvántartott ingatlan – Tárogató Óvoda Lepke Tagóvodája – udvarán az elszáradás jeleit mutató, balesetveszélyes élethelyzetet előidéző hegyi juharfának az eltávolításához, melyet a veszélyhelyzet elhárítása miatt kivágtak.

Szakértői vélemény alapján: „A szemrevételezés és a műszeres vizsgálat alapján megállapítható, hogy a hegyi juhar szerkezetileg és élettani szempontból megbetegedés jeleit mutatja. A vizsgálat kimutatta, hogy a törzsük gyökérnyak felett mért metszete 50%-nál nagyobb belső korhadást mutat. A korhadás előrehaladtával dőlés és törésveszély állhat fenn. Már előzőekben csonkolt lombkoronája, nagymértékben sérült, vastag a száraz ágak alkotják, balesetvédelmi szempontból az egyed jelen állapotában veszélyes fának minősíthető, ezért a fa kivágása javasolt."

A fa pótlását 1 db földlabdás oszlopos juharfával, kétszer iskolázott, minimum 12/14-es méretű (1 m magasságban mért törzskerület 12-14 cm között található) növény telepítésével szükséges elvégezni, fagymentes időszakban, legkésőbb 2022. május 31-ig. Amennyiben a telepítést követő vegetációs időszakban a növény nem erednének meg, a pótlás céljából történő telepítést, meg kell ismételni.

3/11/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetésében szereplő kiadási jogcímek között az alábbi előirányzat-változtatás(ok)ra kerüljön sor:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára

„308130. Önkormányzat és intézményei közötti elszámolások"
c. kiadási jogcímre +4.622.409,- Ft

Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum 2021. évi költségvetése terhére

Kiadások:
Dologi kiadások - 4.622.409,- Ft

Bevételek:

Intézményfinanszírozás - 4.622.409,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az Önkormányzat által előfinanszírozott régészeti bevételek meghatározott részének bevétel teljesítés miatti elvonása.

1/13/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontja, valamint az Államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról, valamint önkormányzati forrás átadásáról szóló 42/2013. (XII. 20.) önkormányzati rendelet 6 § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a képviselők kezdeményezésére a 2021. évi polgármesteri keret terhére 420.000,- Ft-tal, azaz Négyszázhúszezer forinttal támogatta a polgármester az alábbi szervezetet:

Szervezet neve:	Arrabona Polgárőr Egyesület
Címe:	9024 Győr, Déry Tibor út 4.
A támogatási cél megjelölése:	Az Egyesület működési költségeinek fedezésére

1/14/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult ahhoz, hogy az Önkormányzat 2021. évi költségvetéséről szóló 10/2021. (II. 23.) GYMJVÖ R. számú rendeletben az Előre nem látható kiadásokra jogcím előirányzat terhére 3.500.000,- Ft átcsoportosításra kerüljön az alábbiak szerint:

318013 Előre nem látható kiadásokra - 3.500.000,- Ft

Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr
2021. évi költségvetése javára

Kiadás
Beruházás + 3.500.000,- Ft
Bevétel
Központi, irányító szervi támogatás + 3.500.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az intézmény működéséhez folyamatosan szükséges a bentlakásos otthonokban a meglévő ágyak cseréje elhasználódás miatt, illetve a gondozási feladatok könnyítéséhez korszerűbb berendezések fedezetéhez.

1/15/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatás(ok)hoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„318133 Bérkompenzáció fedezetére" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Egyéb működési célú kiadások - 3.342.800 Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármestere jelen határozata mellékletében felsorolt intézményei 2021. évi költségvetése javára
KIADÁSOK
Személyi juttatások + 2.907.800 Ft
Munkaadókat terhelő járulékok és szoc. hj. adó + 435.000 Ft

BEVÉTELEK

Irányító szervtől kapott támogatás + 3.342.800 Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az önkormányzat 2021. évi költségvetésében bérkompenzáció fedezetére központilag tervezett előirányzat terhére az intézmények részére pótlólagos támogatás biztosítása a 2021. II. félévben (a 2021. június - 2021. november hónapok vonatkozásában) kompenzáció jogcímen teljesített kiadásaik fedezetére.

2/15/12/2021. PM. h.

A 286/2012. (XII. 19.) Kgy. sz. határozattal elfogadott Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának Szervezeti és Működési Szabályzata (a továbbiakban: SzMSz) III. fejezet 1. pontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester az SzMSz 6. számú függelékét 2021. december 15-ei hatállyal az 1. számú melléklet szerint módosította, mely az SzMSz 6. számú függeléke helyébe lépett.

Módosítás indoka: Az SzMSz módosítását a feladat- és létszámváltozás indokolta.

3/15/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér 2021. évi költségvetése terhére

KIADÁSOK

dologi kiadások - 2.650.000,- Ft

BEVÉTELEK

irányító szervtől kapott támogatás - 2.650.000,- Ft

Győri Nemzeti Színház 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK

dologi kiadások + 2.650.000,- Ft

BEVÉTELEK

irányító szervtől kapott támogatás + 2.650.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: az önkormányzati fenntartású intézmények helyiségeinek egymás közötti használatba adása-vétele során a megtérítendő költségek a használatba adó intézménynél jóváírásra, míg a használatba vevő intézménynél terhelésre kerültek.

4/15/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontja, valamint az Államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról, valamint önkormányzati forrás átadásáról szóló 42/2013. (XII. 20.) önkormányzati rendelet 6 § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a képviselők kezdeményezésére a 2021. évi polgármesteri keret terhére 100.000,- Ft-tal, azaz százezer forinttal támogatta a polgármester az alábbi szervezetet:

Szervezet neve:	Szilágyi és Társa Gyermek Háziorvosi Bt.
Címe:	9012 Győr, Cseresznyés utca 18.

A támogatási cél megjelölése: Plazmatechnológiás levegőfertőtlenítő vásárlása gyermekrendelőbe

6/15/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. számú melléklet 2. pont 2.5. alpontja alapján Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX.12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt jogkörében eljárva a polgármester nem járult hozzá a győri 2847/1 hrsz.-ú, természetben 9024 Győr, Szauter u. 12. szám alatt található, önkormányzati tulajdonú „kivett templom, épület, ravatalozó és kripta" megnevezésű ingatlan (Nádorvárosi Köztemető) XXVIII. parcellájának Zs. sorában található 15. síremlék – Kovács Vince síremléke – mögött található keleti tujasor egyedeiből – sírhely mögött található- 3 db keleti tujának az eltávolításához.

Indokolás (szakértői vélemény alapján): „Kovács Vince elhunyt síremléke mögött 3 db keleti tuja (Thuja orientalis) található, amely fás szárú növények egy ívben kialakított jelentős egyedszámmal bíró tuja fasor elemei. A panaszolt növények balesetveszélyt nem jelentenek a környezetükre. A kezelő a növények metszését több alkalommal is elvégezte, ennek ellenére az örökzöldekről lehulló növényi részek (hajtások, áltobozok, termések) a síremlékre jutnak, emiatt annak fenntartásánál többlet takarítási igény jelentkezik. A tuják további metszése kertész szakmai szempontok alapján nem folytatható, mert az a növények pusztulását okozná. A 3 db tuja kivágásával az egységes fasor megbontásra kerülne, ami szakmailag erősen kifogásolható, továbbá figyelemmel arra a tényre, hogy a fás szárú növények jóval korábban kerültek telepítésre, mint a környezetükben kialakított síremlékek, a tuják kivágását nem javaslom."

2/16/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

201110 „Kulturális rendezvények infrastrukturális hátterének fejlesztése Győrben - TOP-6.1.4-15-GY1-2016-00001" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Felhalmozási kiadások

Egyéb felhalmozási célú kiadások - 97.280,- Ft

201145 „Szalay utcai Bölcsőde infrastrukturális fejlesztése - TOP-6.2.1-19-GY1-2019-00002" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Felhalmozási kiadások

Beruházások - 10.000.000,- Ft

201152 „Győr, Aranypart II. fürdőház felújítása STR4-0058" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Működési kiadások

Dologi kiadások - 950,- Ft

Felhalmozási kiadások
Felújítások - 100.000,- Ft

201154 „BRINGAPARK BÁCSAI -SZITÁS-DOMB 2021" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 25.000,- Ft

202057 „Jegykiadó automaták bővítése, karbantartása, javítása" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 250.000,- Ft

202074 „Szent Imre út felújítása - Munkaerő mobilitás támogatása Győrben TOP-6.1.5-16-GY1-2018-00003" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 220.000,- Ft

221008 „Kerékpáros létesítmények fejlesztése" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 3.932,- Ft

221018 „PÁLYÁZATOK ELŐKÉSZÍTÉSÉHEZ KAPCS.KIAD." c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások - 2.110.576,- Ft

222025 „Új rendezési terv elkészítése" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások - 2.413.000,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
201014 „Beruházás előkészítés, tervezés" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások + 2.413.000,- Ft

201103 „Zöld város kialakítása Herman O. u. Vásárcsarnok - TOP-6.3.2-15-GY1-2016-00001" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások + 1.981.235,- Ft

201146 „József Attila úti rendelő felújítása - TOP-6.6.1-16-GY1-2019-00002" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások

Dologi kiadások + 180.000,- Ft

201156 „821.SZ. FŐÚT-KÁLVÁRIA U. CSOMÓPONT- TOP" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 80.000,- Ft

201187 „NAPELEM TELEPÍTÉSEK GYŐR-ÖSSZEVONT TOP" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 6.020,- Ft

202080 „Győr-Reptéri út II. ütem felújítása TOP-6.1.5-16-GY1-2020-00011" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások + 2.700.000,- Ft

203069 „KÖZTERÜLET RENDEZÉS" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 127.000,- Ft

Felhalmozási kiadások
Beruházások + 3.992.883,- Ft

221022 „Görpark építés, Marcalváros Víztorony" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 381.000,- Ft

Felhalmozási kiadások
Beruházások + 355.600,- Ft

305303 „Közterületi térfigyelő kamerarendszer üzemeltetése és kamerák cseréje" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 704.000,- Ft

313019 „Várostérkép és információs tábla rendszer aktualizálása, plakátok gyártása, kihelyezése autóbuszvárókba, utcanév táblák cseréje, autóbuszvárók felújítása, létesítése" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 2.300.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A felmerülő kötelezettség vállalások és a rendelkezésre álló források kiadási jogcímek szerinti összhangjának megteremetése miatt szükséges az átcsoportosítás a jogcímek között.

3/16/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. mellékletének 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltűntetett előirányzat-változtatásokhoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„601007 Lakásgazdálkodás – előző év(ek) maradványával fedezett kiadásokra"
- 58.000.000,- Ft
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
„601032 Lakásvásárlással kapcsolatos kiadásokra" + 58.000.000,- Ft

Indokolás: Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a 63/2021. (XI.30.) számú határozatával döntött a győri 7434/A/5 hrsz. ingatlan megvásárlásáról. Az előirányzat átcsoportosítás ehhez biztosított forrást.

1/17/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatásokhoz:

Gazdasági Működtető Központ Győr 2021. évi költségvetése javára	
Kiadás	
Dologi kiadás	+ 18.500.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	+ 18.500.000,- Ft
Az alábbi intézmények 2021. évi költségvetése terhére	
Bartók Óvoda	
Kiadás	
Személyi juttatás	- 1.000.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok	- 1.000.000,- Ft
Összesen:	- 2.000.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	- 2.000.000,- Ft
Bisinger Óvoda	
Kiadás	
Személyi juttatás	- 1.800.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok	- 200.000,- Ft
Összesen:	- 2.000.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	- 2.000.000,- Ft
Ménfőcsanaki Óvoda	
Kiadás	
Személyi juttatás	- 4.400.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok	- 1.100.000,- Ft
Összesen:	- 5.500.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	- 5.500.000,- Ft
Nagybácsai Óvoda	

Kiadás	
Személyi juttatás	- 1.900.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok	- 100.000,- Ft
Összesen:	- 2.000.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	- 2.000.000,- Ft
Szentiváni Óvoda	
Kiadás	
Személyi juttatás	- 3.600.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok	- 400.000,- Ft
Összesen:	- 4.000.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	- 4.000.000,- Ft
Tárogató Óvoda	
Kiadás	
Személyi juttatás	- 2.800.000,- Ft
Munkaadókat terhelő járulékok	- 200.000,- Ft
Összesen:	- 3.000.000,- Ft
Bevétel	
Központi, irányító szervi támogatás	- 3.000.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az intézmény 2021. évi várható bevételi teljesítési adatai bevételi előirányzathoz viszonyított elmaradásának, valamint az élelmezési tevékenységekkel kapcsolatos, általános forgalmi adó visszatérüléssel nem fedezett előzetesen felszámított általános forgalmi adó kiadások részbeni fedezete az óvodák személyi juttatás és munkaadókat terhelő járulékok maradványából.

2/17/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatásokhoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetése javára	
308137 Élelmezési tevékenység elszámolása intézményekkel	+ 31.978.562,- Ft
Az alábbi intézmények 2021. évi költségvetése terhére	
Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr	
Kiadás	
Dologi kiadás	+ 17.871.511,- Ft
Bevétel	
Működési bevétel	+ 10.321.596,- Ft
Központi, irányító szervi támogatás	+ 7.549.915,- Ft
Összesen:	+ 17.871.511,- Ft
Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr	
Kiadás	
Dologi kiadás	- 3.366.440,- Ft
Bevétel	
Működési bevétel	- 2.540.378,- Ft
Központi, irányító szervi támogatás	- 826.062,- Ft
Összesen:	- 3.366.440,- Ft
Gazdasági Működtető Központ Győr	

Kiadás
Dologi kiadás - 67.185.957,- Ft
Bevétel
Működési bevétel - 28.483.542,- Ft
Központi, irányító szervi támogatás - 38.702.415,- Ft
Összesen: - 67.185.957,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az intézménynél 2021. január – november hónapokban ténylegesen teljesített, valamint 2021. december 31-ig várhatóan teljesítésre kerülő élelmezéssel kapcsolatos kiadások és önkormányzati támogatás előirányzatainak rendezése, illetve az önkormányzati támogatás átvezetése.

3/17/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatásokhoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetése terhére
308137 Élelmezési tevékenység elszámolása intézményekkel - 10.000.000,- Ft

Gazdasági Működtető Központ Győr 2021. évi költségvetése javára
Kiadás
Dologi kiadás + 10.000.000,- Ft
Bevétel
Központi, irányító szervi támogatás + 10.000.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az intézmény 2021. évi várható bevételi teljesítési adatai bevételi előirányzatokhoz viszonyított elmaradásának, valamint az élelmezési tevékenységgel kapcsolatos, általános forgalmi adó visszatérüléssel nem fedezett előzetesen felszámított általános forgalmi adó kiadások fedezetének biztosítása.

4/17/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
„2021. évi polgármesteri keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
dologi kiadások - 240.000,- Ft

Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK
dologi kiadások + 240.000,- Ft

BEVÉTELEK
irányító szervtől kapott támogatás + 240.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Győr 750 éves évfordulójára kiadott könyvek vásárlása (Nyanyulok), 150 db.

2/20/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. mellékletének 2. pont 2.5. alpontja, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 26. § (2) bekezdésben foglalt tulajdonosi jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult P. Z. győri 13681/2 hrsz.-ú ingatlan tulajdonosának az ingatlan hátsó telekhatáránál, a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának kizárólagos tulajdonát képező, győri 13681/4 hrsz.-ú, természetben a Győr, Ergényi utcáról nyíló, kivett közpark megnevezésű ingatlanra átlógó, mintegy 50 cm szélességben és kettő méter magasságban ráépített rézsű fennmaradásához.

P.Z. kérelmében előadta, hogy a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatától licit útján vásárolt ingatlannak a hátsó 1/3 része olyan mélyfekvésű volt az utcafront szintjéhez képest, hogy azt szükséges volt feltölteni a telek használhatósága érdekében. A feltöltést követően a szintkülönbség a hátsó telekhatárra került át. A lakóépület felépítésével egyidejűleg az ingatlan körbe lett kerítve. A tárgyi telekhatáron ahhoz, hogy a nagy szintkülönbség miatt a kerítés állékonysága biztosítható legyen, szükségessé – és műszakilag indokolttá – vált a rézsű kiépítése.

1/21/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatásokhoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetése javára	
308137 Élelmezési tevékenység elszámolása intézményekkel	+ 8.864.000,- Ft
Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat 2021. évi költségvetése terhére	
Kiadás	
Dologi kiadás	- 13.000.000,- Ft
Bevétel	
Működési bevétel	- 4.136.000,- Ft
Központi, irányító szervi támogatás	- 8.864.000,- Ft
Összesen:	- 13.000.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka:
Az intézménynél 2021. január – november hónapokban ténylegesen teljesített, valamint 2021. december 31-ig várhatóan teljesítésre kerülő élelmezéssel kapcsolatos kiadások és önkormányzati támogatás előirányzatainak rendezése, illetve az önkormányzati támogatás átvezetése.

2/21/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

309521 „Nemzetközi sportesemények sportszakmai feladataival kapcsolatos kiadásokra" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK
személyi juttatások - 1.000.000 Ft
munkaadót terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó - 300.000 Ft
dologi kiadások - 6.000.000 Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
309511 „Sportszakmai feladatokkal összefüggő kiadások" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK
dologi kiadások + 7.300.000 Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Óvodások úszásoktatásának lebonyolításával kapcsolatos kiadások, úgymint személyszállítás, medence bérleti díj, úszóoktatók megbízási díjának fedezet biztosítása.

1/22/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről
Működési kiadások
Dologi kiadások - 1.010.437,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
313005 „Városüzemeltetési szolgáltatásokra" c. kiadási jogcímre
Működési kiadások
Dologi kiadások + 70.164,- Ft
Felhalmozási kiadások
Beruházások + 940.273,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A városüzemeltetési feladatokat a Győr- Szol Zrt. látja el. A 2021. évi, Győr Város Városüzemeltetési munkáiról szóló feladattervben felsorolt feladatok körébe tartozik az alább részletezett, a Városüzemeltetési kiadások előirányzat, „Városüzemeltetési szolgáltatások" kiadási jogcím terhére új feladatként tervezett munkák elvégzése:

Munkák leírása	Összeg *(Br. HUF)*
Révfalu Bárka utcába a Duna töltéskoronai és vízparti sétányaira 3 db kutya hulladékgyűjtő és 4 db lemezes hulladékgyűjtő kihelyezésére	724.250,-
Répce u. 7. sz. előtti virágágyáshoz fa ágyásszegély kihelyezésére	70.164,-
Szent Imre u. 20. sz. mögötti játszótéren felújítási munkákra	216.023,-
Összesen:	1.010.437,-

1.) Lakossági igény merült fel a vízparti sétányra hulladékgyűjtő edények (61.595,- Ft/db.)és a kutyások részére kutyahulladékgyűjtők 159.290,- Ft/db.) kihelyezésére:, br.: 724.250,- Ft.
2.) Lakossági kérésre virágágy kialakítása történt meg, azonban az ágyásszegély tönkre ment, pótlása indokolt 9 fm. hosszban, br.: 70.164,- Ft.
3.) 5 fm. drótfonatos kerítés kiépítése (69.069,- Ft) padok festése, hinta állvány festése (92.090,- Ft) 2 db. mini focikapu háló cseréje (54.864,- Ft) indokolt a játszótéren, br.: 216.023,- Ft.

Fenti feladatok a Győr-Szol Zrt. által ellátott „városüzemeltetési szolgáltatások" témakörbe tartoznak, forrás viszont a kiadási jogcím 2021. évi előirányzatában nem szerepel, ezért annak átcsoportosítása szükséges. Az előirányzat változtatást követően a Győr-Szol Zrt. és Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata között a 2021. március 31-én megkötött pénzügyi megállapodás módosítása szükséges.

2/22/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat - változtatáshoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

308130 „Önkormányzat és intézményei közötti elszámolás" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK
egyéb működési támogatás - 5.905.266,- Ft

A Városrendészet Győr 2021. évi költségvetése javára

KIADÁSOK
személyi juttatás + 5.112.784,- Ft

munkaadókat terhelő járulék és szociális hozzájárulási adó + 792.482,- Ft

BEVÉTELEK
irányító szervtől kapott támogatás + 5.905.266,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A Városrendészet Győr év végi jutalomkeretének biztosítása.

3/22/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontja, valamint az Államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról, valamint önkormányzati forrás átadásáról szóló 42/2013. (XII. 20.) önkormányzati rendelet 6 § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a képviselők kezdeményezésére a 2021. évi polgármesteri keret terhére 55.000,- Ft-tal, azaz Ötvenötezer forinttal támogatta a polgármester az alábbi szervezetet:

Szervezet neve:	Bácsa Polgárőrség
Címe:	9030 Győr, Heltai Jenő út 8.
A támogatási cél megjelölése:	A Polgárőrség működési költségeinek fedezésére

4/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
306014 „Ingatlanok igénybevétele közérdekből" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások - 7.971.790,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
203066 „Településrendezési és egyéb szerződésekhez kapcsolódó önkormányzati kötelezett-ségekre" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 7.971.790,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Tatai út - 81.sz. csomópont felújítása, bővítése kapcsán felmerült kerítés áthelyezési költségek fedezetének biztosítására átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

5/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
222024 „Stratégiai tervezési keret" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 102.489,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
201129 „Kálóczy téri nyugdíjas apartmanház energetikai korszerűsítése TOP" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 64.389,- Ft

201132 „Sün Balázs Óvoda Benedek Elek Tagóvodája - Répce utca energetikai korszerűsítése" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások

Dologi kiadások + 12.700,- Ft

201140 „Győrszentiváni Bölcsőde energetikai korszerűsítése" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 12.700,- Ft

201143 „MÓNUS ILLÉS U.BÖLCS.EN.KORSZ.TOP" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 12.700,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A fent megjelölt kiadási jogcímekre rögzített kötelezettség vállalásokhoz érkezett számlák kiegyenlítésének fedezetére átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

6/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203061 „Vízrendezés, csapadékvíz elvezetési feladatokra" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások - 685.800,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
201014 „Beruházás előkészítés, tervezés" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Felújítások + 685.800,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Sárás I. számú szennyvízátemelő nyomóvezetékének átfordításához felmerült kiegészítő tervezési munkák kiadásainak fedezetére átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

7/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről
Felhalmozási kiadások
Beruházások - 315.022,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezete 2021. évi költségvetése javára
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 315.022,- Ft
BEVÉTELEK
Irányító szervtől kapott támogatás + 315.022,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A ménfőcsanaki karácsonyi díszkivilágítás kihelyezési munkáit a Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezete végzi, melynek forrását az Útkezelő Szervezet 2021. évi költségvetése nem tartalmazza, ezért annak átcsoportosítása szükséges.

8/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203066 „Településrendezési és egyéb szerződésekhez kapcsolódó önkormányzati kötelezettségekre" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Beruházások - 889.159,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
2011133 „Helyi foglalkoztatási együttműködések a megyei jogú város területén és várostérségében - TOP-6.8.2-16-GY1-2018-00001" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 889.159,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A projekt keretében megvalósítandó a kötelező nyilvánosság biztosítása elem, amely kiadásainak fedezetére átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

9/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről
Működési kiadások
Dologi kiadások - 2.200.000,- Ft
Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezete 2021. évi költségvetése javára
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások

Beruházások + 2.200.000,- Ft

BEVÉTELEK

Irányító szervtől kapott támogatás + 2.200.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A Malomsok sétány parkoló fejlesztés kiegészítő munkáit a Győr Megyei Jogú Város Útkezelő Szervezete végzi, melynek forrását az Útkezelő Szervezet 2021. évi költségvetése nem tartalmazza, ezért annak átcsoportosítása szükséges.

10/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről
Működési kiadások
Dologi kiadások - 100.200,- Ft

Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat 2021. évi költségvetése javára
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 100.200,- Ft
BEVÉTELEK
Irányító szervtől kapott támogatás + 100.200,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Forrásbiztosítás az önkormányzat irányítása alatt álló intézmény keretében működő Ménfőcsanaki Bölcsőde javára játék és eszköz beszerezés költségeinek finanszírozásához.

11/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások - 450.000,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
303420 „POLGÁRMESTERI KERET" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Működési kiadások
Dologi kiadások + 450.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Újvárosi Lokálpatrióták Egyesülete részére a 2022. év eleji rendezvények költségeihez való hozzájárulás biztosítására átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

12/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére	
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről	
Felhalmozási kiadások	
Beruházások	- 336.362,- Ft
Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr 2021. évi költségvetése javára	
KIADÁSOK	
Működési kiadások	
Dologi kiadások	+ 336.362,- Ft
BEVÉTELEK	
Irányító szervtől kapott támogatás	+ 336.362,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Forrásbiztosítás az önkormányzat irányítása alatt álló intézmény által működtetett Ménfőcsanaki Idősek Klubja javára támogatásként (50.000,- Ft); Árpád úti Idősek Klubja javára a 2022. év eleji rendezvények (95.454,- Ft); Kossuth utcai Idősek Klubja javára a 2022. év eleji rendezvények (95.454,- Ft); Kálóczy téri Idősek Klubja javára a 2022. év eleji rendezvények (95.454,- Ft) költségeinek finanszírozásához.

13/22/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére	
203020 „Kisebb volumenű munkák" c. kiadási jogcímről	
Felhalmozási kiadások	
Beruházások	- 450.000,- Ft
Újvárosi Művelődési Ház 2021. évi költségvetése javára	
KIADÁSOK	
Működési kiadások	
Dologi kiadások	+ 450.000,- Ft
BEVÉTELEK	
Irányító szervtől kapott támogatás	+ 450.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Forrásbiztosítás az önkormányzat irányítása alatt álló intézmény részére a 2022. év eleji rendezvények költségeinek finanszírozásához.

15/22/12/2021. PM. h.

A V-Team Consulting Kft., mint kérelmező (építtető) által a 9026 Győr, 01109/95 hrsz. alatt található ingatlanra tervezett munkásszálló épület építését, a kérelemhez mellékelt tervdokumentáció alapján a polgármester engedélyezésre nem javasolta.

A településképi vélemény ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az csak az építési tevékenység engedélyezésére irányuló építésügyi hatósági ügyben hozott döntés keretében vitatható.

Indokolás: A kérelmező (építtető) 2021. december 14. napján előterjesztett kérelme és mellékletei megfelelnek a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról, és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településfejlesztési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26/A. § (1) - (3) bekezdésében, valamint Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a településkép védelméről szóló 1/2018. (I. 26.) rendelet (továbbiakban Tkr.) 76. §- ban meghatározott követelményeknek.

A tervdokumentáció településképi véleményezési eljárása keretében a Tkr. 72. § (2) bekezdése alapján - a tervtanács akadályoztatására tekintettel - a főépítész fogalmazza meg szakmai álláspontját. A Városi Főépítész 2021. december 21. napján kelt 102849-2/2021. számú szakmai álláspontja szerint: „Megállapítom, hogy Tkr. 76 §.-ban előírt dokumentációt a tervező hiánytalanul benyújtotta, szakmai álláspontomat ezén tervek ismeretében adom.

A tervezéssel érintett telek övezeti besorolása: 04665* - Kkö10/S/40/40-/150/05-//050

A GYÉSZ 59. § (1) bekezdésének f) pontja kimondja, hogy a közlekedési épületek különleges övezet (Kkö) elsősorban a közlekedési pályák mellett közlekedési célú szállás jellegű épület elhelyezésére szolgál.

A munkásszállás épület nem felel meg ennek az előírásnak.

A tervezéssel érintett telek építési telekként kialakult.

Az ingatlan közműellátása, útkapcsolata biztosított.

Tervezett beépítés adatai:

- beépítési mód: szabadon álló
- tervezett beépítettség: 2,12 %
- tervezett zöldfelület: 92,16%
- alapterület: 510031,00m^2
- telekkihasználtság: 2,12
- szintszám: 3
- épületmagasság: 11,045 m
- előkert: 10,00 m
- oldalkert 10,00 m megfelelnek az övezetben előírt paramétereknek.

Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (továbbiakban OTÉK) 4. számú mellékletének 3. pontja szerint a munkásszálló épülethez 50 db gépjármű elhelyezése szükséges.

A gépjármű elhelyezés az alábbiak szerint biztosított: 83 db telken belül.

A külső gépészeti berendezések a lapostetőn kerülnek elhelyezésre, a homlokzaton felirat, reklámfelület nem tervezett.

Az ingatlant a Tkr. 4. melléklete ipari karakterű területbe sorolja.

A benyújtott kérelmet és mellékleteit a Tkr. 30-32. §-a és 75. §-a alapján megvizsgáltam és megállapítottam a következőket:

- az építészeti-műszaki tervdokumentáció megfelel az elvárható szakmai igényesség és szakszerűség követelményének

- az alaprajzi elrendezés nem korlátozza vagy zavarja a szomszédos ingatlanok használatát és nem eredményezi az épület tömegének, homlokzatának kedvezőtlen megjelenését,
- sem homlokzaton, sem a közterületről látható épületrészen nem tervezett tiltott anyaghasználat,
- a homlokzatot tagolása, a nyílászárók kiosztása összhangban van az épület rendeltetésével és használatának sajátosságaival
- a tetőzet kialakítása megfelelően illeszkedik-e a domináns környezet adottságaihoz,
- tömegalakítása, homlokzatfelület színezése, anyaghasználata harmonizál
- a terv az épület gépészeti és egyéb berendezései, tartozékai elhelyezésére városképi szempontból kedvező megoldást tartalmaz és
- a határoló közterülettel való kapcsolat megfelelő.

A megállapításokra figyelemmel a tervezett építési tevékenység a kérelemhez benyújtott tervdokumentáció alapján illeszkedik a településképbe. A GYÉSZ 59. § (1) bekezdésének f) pontja kimondja, hogy a közlekedési épületek különleges övezet (K kö) elsősorban a közlekedési pályák mellett közlekedési célú szállás jellegű épület elhelyezésére szolgál. A munkásszállás nem felel meg ennek az előírásnak.
A fentiek alapján a városi főépítész a bemutatott terv engedélyezését nem javasolja."

Hatósága hatáskörét a polgármester a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján a Tkr. 72. § (1) bekezdése állapította meg. Az önálló jogorvoslat lehetőségét a Korm. rendelet 26/A. § (8) bekezdése alapján zárta ki.

16/22/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

„Kulturális rendezvények, programok fesztiválok támogatása" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Egyéb szolgáltatások előirányzata - 3.500.000,- Ft

Győri Nemzeti Színház 2021. évi költségvetése javára
KIADÁSOK
Dologi kiadások + 3.500.000,- Ft
BEVÉTELEK
Irányított szervtől kapott támogatás + 3.500.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Jótékonysági színházi előadás szervezésével kapcsolatban felmerülő költségek fedezetének biztosítása.

1/23/12/2021. PM. h.
Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított

jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat - változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére

308156 „Az Európai Mobilitási Hét eseményeire" c. kiadási jogcímről

KIADÁSOK

Dologi kiadások -200.000,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára

308157 „Önkormányzati környezetvédelmi feladatokra" c. kiadási jogcímre

KIADÁSOK

Dologi kiadások +200.000,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Előre nem tervezhető költségek miatt volt szükséges a fenti összeg előirányzatosítása.

2/23/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontja, valamint az Államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról, valamint önkormányzati forrás átadásáról szóló 42/2013. (XII. 20.) önkormányzati rendelet 6 § (3) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján a képviselők kezdeményezésére a 2021. évi polgármesteri keret terhére 160.000,- Ft-tal, azaz Százhatvanezer forinttal támogatta a polgármester az alábbi szervezetet:

Szervezet neve:	Győrszentiváni Polgárőr és Önkéntes Tűzoltó Egyesület
Címe:	9011 Győr, Kör tér 27.
A támogatási cél megjelölése:	A Polgárőr Egyesület működési költségeinek támogatása

1/27/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatáshoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetéséről szóló 10/2021. (II. 23.) önkormányzati rendeletében jóváhagyott

601007 „Lakásgazdálkodás – előző év(ek) maradványával fedezett kiadásokra" c. kiadási jogcímről

- 40.934.247,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára

601031 „Önk. tulajdonban lévő lakások fejlesztése" c. kiadási jogcímre

+ 40.934.247,- Ft

Az előirányzat-változtatás indoka: a Győr, Botond u. 8. – Köztelek u. 2. sz. alatti Társasház felújításához, a tulajdoni hányadnak megfelelő felújítási önrész egy összegben történő biztosítása.

2/30/12/2021. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbiakban feltüntetett előirányzat-változtatás(ok)hoz.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése terhére
201014 „Beruházás előkészítés, tervezés" c. kiadási jogcímről
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Felújítások - 2.501.861,- Ft

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata 2021. évi költségvetése javára
201146 „József Attila úti rendelő felújítása - TOP-6.6.1-16-GY1-2019-00002" c. kiadási jogcímre
KIADÁSOK
Felhalmozási kiadások
Felújítások + 2.501.861,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: A József Attila úti rendelő felújítás kivitelezési szerződés módosításának összege meghaladja a 2021. évi költségvetésben betervezett keretet. A teljes összeg rendelkezésre állásához átcsoportosítás szükséges a jogcímek között.

1/06/01/2022. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatáshoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetése terhére
„Gyermekszegénység elleni program keretében
szünidei étkeztetés biztosítása (önkormányzati hányadra)" c. jogcímről - 119.447,- Ft

Gazdasági Működtető Központ Győr 2021. évi költségvetése javára
KIADÁS
Dologi + 119.447,- Ft

BEVÉTEL
Központi, irányító szervi támogatás + 119.447,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az intézményben 2021. évben a téli szünidei étkeztetés támogatásához a fedezet biztosítása.

2/06/01/2022. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.1. alpontjában biztosított jogkörében eljárva a polgármester hozzájárult az alábbi előirányzat-változtatáshoz:

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2021. évi költségvetése terhére
„Rászoruló gyermekek intézményen kívüli szünidei
étkeztetésének támogatása (állami támogatással azonos összeg)" c. jogcímről- 3.990,- Ft

Gazdasági Működtető Központ Győr 2021. évi költségvetése javára

KIADÁS

Dologi + 3.990,- Ft

BEVÉTEL

Központi, irányító szervi támogatás + 3.990,- Ft

Az előirányzat változtatás indoka: Az intézményben 2021. évben a téli szünidei étkeztetés támogatásához a fedezet biztosítása.

1/07/01/2022. PM. h.

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 4. melléklet 2. pont 2.4. alpontja alapján a 2021. évi polgármesteri keret terhére 100.000,- Ft-tal, azaz Százezer forinttal támogatta a polgármester az alábbi személyt:

Név:	T.K.R.
A támogatási cél megjelölése:	A 2022-es év legelső, Győrben született gyermekének támogatása százezer forinttal.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a határozati javaslatot fogadja el!

HATÁROZATI JAVASLAT

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a polgármester által átruházott hatáskörben hozott, 1. számú melléklet szerinti döntésekről szóló tájékoztatót, és ezzel a döntésekért való felelősséget viseli.

Győr, 2022. január 17.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

1. melléklet

Tájékoztató a Közgyűlés által a polgármesterre átruházott hatáskörben hozott határozatokról

5/03/11/2021. PM. h.
1/24/11/2021. PM. h.
2/25/11/2021. PM. h.
1/26/11/2021. PM. h.
3/29/11 /2021. PM. h.
4/29/11 /2021. PM. h.
9/29/11 /2021. PM. h.
2/30/11/2021. PM. h.
3/30/11/2021. PM. h.
4/30/11/2021. PM. h.
5/30/11/2021. PM. h.
7/30/11/2021. PM. h.
8/30/11/2021. PM. h.
1/01/12/2021. PM. h.
3/01/12/2021. PM. h.
4/01/12/2021. PM. h.
5/01/12/2021. PM. h.
6/01/12/2021. PM. h.
7/01/12/2021. PM. h.
3/02/12/2021. PM. h.
4/02/12/2021. PM. h.
5/02/12/2021. PM. h.
6/02/12/2021. PM. h.
7/02/12/2021. PM. h.
10/02/12/2021. PM. h.
13/02/12/2021. PM. h.
14/02/12/2021. PM. h.
1/03/12/2021. PM. h.
3/03/12/2021. PM. h.
10/06/12/2021. PM. h.
11/06/12/2021. PM. h.
12/06/12/2021. PM. h.
13/06/12/2021. PM. h.
1/07/12/2021. PM. h.
2/07/12/2021. PM. h.
3/07/12/2021. PM. h.
4/07/12/2021. PM. h.
1/08/12/2021. PM. h.
1/09/12/2021. PM. h.
2/09/12/2021. PM. h.
3/09/12/2021. PM. h.
4/09/12/2021. PM. h.
1/10/12/2021. PM. h.
2/10/12/2021. PM. h.
1/11/12/2021. PM. h.
2/11/12/2021. PM. h.
3/11/12/2021. PM. h.
1/13/12/2021. PM. h.
1/14/12/2021. PM. h.
1/15/12/2021. PM. h.
2/15/12/2021. PM. h.
3/15/12/2021. PM. h.
4/15/12/2021. PM. h.
6/15/12/2021. PM. h.
2/16/12/2021. PM. h.
3/16/12/2021. PM. h.

1/17/12/2021. PM. h.

2/17/12/2021. PM. h.

3/17/12/2021. PM. h.

4/17/12/2021. PM. h.

2/20/12/2021. PM. h.

1/21/12/2021. PM. h.

2/21/12/2021. PM. h.

1/22/12/2021. PM. h.

2/22/12/2021. PM. h.

3/22/12/2021. PM. h.

4/22/12/2021. PM. h.

5/22/12/2021. PM. h.

6/22/12/2021. PM. h.

7/22/12/2021. PM. h.

8/22/12/2021. PM. h.

9/22/12/2021. PM. h.

10/22/12/2021. PM. h.

11/22/12/2021. PM. h.

12/22/12/2021. PM. h.

13/22/12/2021. PM. h.

15/22/12/2021. PM. h.

16/22/12/2021. PM. h.

1/23/12/2021. PM. h.

2/23/12/2021. PM. h.

1/27/12/2021. PM. h.

2/30/12/2021. PM. h.

1/06/01/2022. PM. h.

2/06/01/2022. PM. h.

1/07/01/2022. PM. h.

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
Dr. Dézsi Csaba András
Polgármesteri Hivatal
9021 Győr, Városház tér 1.
Tel.: +36 (96) 500 195 • Fax: +36 (96) 500 502
E-mail: polgarmester@gyor-ph.hu

GYŐR 750

1. számú melléklet a 7/01/12/2021. PM. határozathoz

„4. függelék

REFERENSI MUNKAKÖRÖK JEGYZÉKE

1. Ellenőrzési referens
2. Idegenforgalmi referens
3. Ifjúsági referens
4. Jogi koordinációs referens
5. Kommunikációs, szervezési és marketing referens
6. Költségvetési referens
7. Környezetvédelmi és munkavédelmi referens
8. Közbiztonsági referens
9. Marketing referens
10. Marketing és idegenforgalmi referens
11. Nemzetközi referens
12. Önkormányzati vagyonvédelmi referens
13. Protokoll referens
14. Sajtóreferens
15. Személyi referens
    - 15.1. Polgármesteri személyi referens
    - 15.2. Alpolgármesteri személyi referens
    - 15.3. Polgármesteri biztosi személyi referens
    - 15.4. Jegyzői személyi referens
    - 15.5. Aljegyzői személyi referens
16. Szervezési referens”

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
Dr. Dézsi Csaba András
Polgármesteri Hivatal
9021 Győr, Városház tér 1.
Tel.: +36 (96) 500 195 • Fax: +36 (96) 500 502
E-mail: polgarmester@gyor-ph.hu

GYŐR 750

2. számú melléklet a 7/01/12/2021. PM. határozathoz

„5. függelék

Vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséggel járó munkakörök jegyzéke

	A. Szervezeti egység	B. Vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség jogcíme
1.		**jegyző, aljegyző**
2.		**önkormányzati főtanácsadó**
3.		**önkormányzati tanácsadó**
4.		**polgármesteri biztos**
5.	**Gazdálkodási Főosztály**	**főosztályvezető**
6.	**Gazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Adóügyi Osztály	**valamennyi ügyintéző**
7.	**Gazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Pénzügyi Osztály	**valamennyi ügyintéző**
8.	**Hatósági Főosztály**	**főosztályvezető**
9.	**Hatósági Főosztály**	**osztályvezető**
	Anyakönyvi Osztály	**anyakönyvi ügyintéző**
10.	**Hatósági Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Igazgatási Osztály	**igazgatási ügyintéző**
		hagyatéki ügyintéző
		értékbecslő ügyintéző
11.	**Hatósági Főosztály**	**osztályvezető**
	Környezetvédelmi Osztály	**környezetvédelmi ügyintéző**

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
Dr. Dézsi Csaba András
Polgármesteri Hivatal
9021 Győr, Városház tér 1.
Tel.: +36 (96) 500 195 • Fax: +36 (96) 500 502
E-mail: polgarmester@gyor-ph.hu

GYŐR 750

12.	**Humánszolgáltatási Főosztály**	**főosztályvezető**
13.	**Humánszolgáltatási Főosztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Népjóléti Osztály	**lakásügyi ügyintéző**
		pénzügyi ügyintéző
14.	**Humánszolgáltatási Főosztály**	**osztályvezető**
	Intézményfenntartói Osztály	
15.	**Jegyzői Kabinet**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Házüzemeltetési Osztály	**raktáros munkakört betöltő ügyintéző, műszaki ügyintéző, tárgyieszköz-nyilvántartást végző ügyintéző, gondnoksági pénzügyekkel foglalkozó ügyintéző, informatikai eszközök tárolásáért felelős ügyintéző**
16.	**Jegyzői Kabinet**	**osztályvezető**
	Ellenőrzési Osztály	**revizor**
17.	**Jegyzői Kabinet**	**osztályvezető, csoportvezető**
	Jogi és Önkormányzati Osztály	**közbeszerzési ügyintéző**
		Jogi Csoport valamennyi tagja
		Önkormányzati Csoport valamennyi tagja
18.	**Jegyzői Kabinet**	**osztályvezető**
	Munkaügyi Osztály	
19.	**Településfejlesztési és Városstratégiai Főosztály**	**főosztály**
20.	**Főépítészi Osztály**	**osztályvezető**
		településtervezési ügyintéző

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
Dr. Dézsi Csaba András
Polgármesteri Hivatal
9021 Győr, Városház tér 1.
Tel.: +36 (96) 500 195 • Fax: +36 (96) 500 502
E-mail: polgarmester@gyor-ph.hu

GYŐR 750

21.	**Városfejlesztési és Városüzemeltetési Osztály**	**osztályvezető, csoportvezető**
		gazdasági ügyintéző
		létesítményfejlesztési ügyintéző
		infrastruktúra-fejlesztési ügyintéző
22.	**Vagyongazdálkodási Főosztály**	**főosztályvezető, vagyongazdálkodási ügyintéző, jogász, referens**
23.	**Vagyongazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető**
	Vagyonnyilvántartási Osztály	**vagyonüzemeltetési ügyintéző**
24.	**Vagyongazdálkodási Főosztály**	**osztályvezető**
	Vagyonhasznosítási Osztály	**vagyonhasznosítási ügyintéző**
25.	**Polgármesteri Kabinet**	**osztályvezető**
	Kulturális Osztály	**kulturális támogatás előterjesztésével, elbírálásával és elszámolásával elszámolással foglalkozó ügyintéző**
		pénzügyi ügyintéző, gazdasági ügyintéző

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
Dr. Dézsi Csaba András
Polgármesteri Hivatal
9021 Győr, Városház tér 1.
Tel.: +36 (96) 500 195 • Fax: +36 (96) 500 502
E-mail: polgarmester@gyor-ph.hu

GYŐR 750

26.	**Polgármesteri Kabinet** **Sport Osztály**	**osztályvezető** **sporttámogatás előterjesztésével, elbírálásával és elszámolásával elszámolással foglalkozó ügyintéző**
27.	**Polgármesteri Kabinet** **Kommunikációs, Szervezési és Marketing Osztály**	**osztályvezető** **csoportvezető** **referens, pénzügyi ügyintéző, kötelezettségvállalás előkészítésével, teljesítésigazolás kiállításával foglalkozó ügyintéző**

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS POLGÁRMESTERÉTŐL
Dr. Dézsi Csaba András

9021 Győr, Városház tér 1.
Tel.: +36 (96) 500 195 Fax: +36 (96) 500 155
E-mail: polgarmester@gyor-ph.hu

GYŐR 750

Melléklet az 1/15/12/2021. számú polgármesteri határozathoz

Az intézményt megillető kompenzáció 2021. június – 2021. november vonatkozási időszakra

Sorszám	Intézmény neve	Személyi juttatások	Munkaadókat terhelő járulékok	Összesen
1.	Bisinger Óvoda	4.200 Ft	652 Ft	4.852 Ft
2.	Család- és Gyermekjóléti Központ Győr	364.400 Ft	56.452 Ft	420.852 Ft
3.	Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér	332.700 Ft	51.555 Ft	384.255 Ft
4.	Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat Győr	937.800 Ft	135.062 Ft	1.072.862 Ft
5.	Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény Győr	736.200 Ft	110.310 Ft	846.510 Ft
6.	Erzsébet Ligeti Óvoda	3.600 Ft	558 Ft	4.158 Ft
7.	Gazdasági Működtető Központ Győr	7.200 Ft	1.097 Ft	8.297 Ft
8.	Győr Megyei Jogú Város Gyermektábora	43.200 Ft	6.696 Ft	49.896 Ft
9.	Győr Megyei Jogú Város Levéltára	36.000 Ft	5.580 Ft	41.580 Ft
10.	Győri Balett	72.600 Ft	11.254 Ft	83.854 Ft
11.	Győri Filharmonikus Zenekar	173.600 Ft	26.909 Ft	200.509 Ft
12.	Győri Nemzeti Színház	19.000 Ft	2.944 Ft	21.944 Ft
13.	Ménfőcsanak-Gyirmóti Művelődési Központ	105.600 Ft	16.373 Ft	121.973 Ft
14.	Molnár Vid Bertalan Művelődési Központ	55.600 Ft	7.068 Ft	62.668 Ft
15.	Nagybácsai Óvoda	4.200 Ft	649 Ft	4.849 Ft
16.	Sün Balázs Óvoda	3.500 Ft	543 Ft	4.043 Ft
17.	Tárogató Óvoda	8.400 Ft	1.298 Ft	9.698 Ft
	Összesen	**2.907.800 Ft**	**435.000 Ft**	**3.342.800 Ft**

Melléklet a 3/02/12/2021. sz. polgármesteri határozathoz

Javaslat Gazdasági Működtető Központ Győr

2022. évi ellenőrzési tervére

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Bkr.) határozza meg és szabályozza a költségvetési szervek belső ellenőrzési kötelezettségét. A belső ellenőr feladata, hogy a költségvetési intézmény vezetője részére bizonyosságot nyújtson a szervezet belső kontrollrendszerének jogszabályi megfelelőségéről.

A Bkr. 31. § (1) bekezdésének értelmében a belső ellenőr a tárgyévet követő évre vonatkozó éves ellenőrzési tervet köteles készíteni és helyi önkormányzati költségvetési szerv esetén a Bkr. 32. § (3) bekezdése szerint azt a tárgyévet megelőző év november 30-ig a jegyző részére jóváhagyásra előterjeszti.

A Bkr. 31. § (4) bekezdése szerinti tartalmi elemek szerint összeállított Gazdasági Működtető Központ Győr 2022. évi belső ellenőrzési terve tervezett vizsgálatok, valamint tartalékidő (soron kívüli vizsgálatok) bontásban mutatja be az ellenőrzési folyamatokat. A tartalékidő terhére elvégzendő ellenőrzések a rendkívüli ellenőrzésekre felmerülő esetleges igények függvényében valósítható meg, vagyis a tartalékidő terhére feltételesen tervezett vizsgálatok elmaradhatnak és a következő éves ellenőri terv keretében realizálódhatnak.

A belső ellenőrzési feladatokat a Gazdasági Működtető Központban kinevezett 1 fő belső ellenőr látja el. Az éves ellenőrzési terv végrehajtásához szükséges ellenőrzési kapacitást a 2. számú melléklet mutatja be.

Az ellenőrzések megvalósítására rendelkezésre áll 153 ellenőri nap, ebből a soron kívüli vizsgálatokra 8 nap jut.

A terven felüli ellenőrzéseket nem várt eseményekből adódó évközi vizsgálati igények váltják ki, így ezen ellenőrzések erőforrás szükséglete a tervezéskor nem meghatározható.

Az ellenőrzési tervben meghatározott ellenőrzési feladatok végrehajtása mellett a Bkr. 21. § (4) bekezdésében meghatározott tanácsadó tevékenységre 10 ellenőri nap használható. A tanácsadói tevékenység keretében a belső ellenőr a jogszabályok gyakorlati értelmezésében működik közre.

Az 1. számú mellékletben bemutatott ellenőrzési terv szerinti 153 ellenőrzési nap az ellenőrzés végrehajtását megelőzően az ellenőrzésre való felkészülésre, illetve az ellenőrzést követően a jelentés elkészítésére, az abban foglaltak ellenőrzött szervvel, szervezeti egységgel való egyeztetésre is időszükségletet biztosít.

A Bkr. 21. § (3) bekezdése szerinti bizonyosságot adó tevékenységet szabályszerűségi ellenőrzés (szabályozottságot és annak gyakorlati megvalósítását vizsgálja), pénzügyi ellenőrzés (pénzügyi elszámolások, valamint a számviteli nyilvántartások ellenőrzése) keretében tervezi a Gazdasági Működtető Központ Győr.

A 2022. évi vonatkozó éves ellenőrzési tervet a belső ellenőrzési stratégiai terv, a kockázatelemzésben megállapított prioritások, valamint a belső ellenőri létszám alapozza meg.

Az ellenőrzési terv elkészítésekor alapvető célként érvényesül az ellenőrzési lefedettség maximalizálása.

Az ellenőrzési tervben a szabályszerűségi ellenőrzés kiterjed a költségvetési intézmények személyi anyagainak ellenőrzésére, melyek tartalma és kezelése megfelel-e a jogszabályi előírásoknak.

A szabályszerűségi és pénzügyi ellenőrzés a kijelölt költségvetési intézmények tekintetében a gazdálkodás szabályszerűségére, a gazdasági események dokumentálására, azok elszámolásának megfelelőségére terjed ki.

Az étkezők térítési díjkedvezményeinek nyilvántartása, a térítési díjbeszedések vizsgálata az ellenőrzésünknek része.

Továbbá az Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat nyersanyagnorma felhasználása a jogszabályi előírásoknak megfelel-e.

Az éves ellenőrzési terv tartalmazza a közétkeztetési rendszer napi adagszámainak és a létszámleadó felület adagszámainak pénzügyi ellenőrzését, a lemondásokra vonatkozó intézményi belső szabályok betartását.

Tartalékidő terhére a leltározási szabályzat alapján kiadott leltározási utasítás és leltározási ütemtervben foglaltak végrehajtásának, valamint a folyamatot megelőző selejtezés ellenőrzése mint ellenőrizendő munkafolyamat került be a 2022. évi ellenőrzési tervbe.

Az ellenőrzési tervben szerepeltetett ellenőrzések célja és tárgya:

- A szabályszerűségi ellenőrzés célja a szabályszerűség, a szabályozottság megvalósulásának vizsgálata, a hiányosságok feltárása, azok megszüntetésére javaslattétel.
- A személyi anyagok tartalma és kezelése megfelel-e az előírásoknak.
- A nyersanyagnorma felhasználása és elszámolása szabályszerűen történt-e.
- Az intézmények gazdálkodásának szabályszerűségi vizsgálata.
- Selejtezés szabályozottsága, selejtezés szabályszerű lefolytatásának vizsgálata.
- Leltározási tevékenység szabályozottságának és lebonyolításának ellenőrzése.

Győr, 2021. november 23.

Gazdasági Működtető Központ

Bárány Csaba
belső ellenőr

Dr. Bajtárné Németh Anita
igazgató helyettes

1. számú melléklet

Gazdasági Működtető Központ Győr

2022. évi ellenőrzési terve

Sorszám:	Ellenőrizendő szervezetek, szervezeti egységek és folyamatok	Erőforrás szükséglet		Ellenőrizendő időszak	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés várható ütemezése
		fő	nap			
1.	„Szakmai anyag, Munkavégzés feltételeként biztosított ebéd" ellenőrzése az óvodáknál	1	20	2021	Pénzügyi ellenőrzés	I. negyedév
2.	Egyesített Bölcsődei Intézményhálózat (EBI) nyersanyagnorma felhasználás ellenőrzése	1	20	2021	Szabálysze rűségi, pénzügyi ellenőrzés	I. negyedév
3.	Térítési díjkedvezményeket alátámasztó dokumentumok ellenőrzése	1	10	2021	Szabálysze rűségi ellenőrzés	I. negyedév
4.	A közétkeztetési rendszer napi adagszámainak és a közétkeztetési feladatot ellátó létszámleadó adagszámainak egyezőségi vizsgálata	1	15	2021	Pénzügyi ellenőrzés	II. negyedév
5.	Személyi anyagok ellenőrzése – Bisinger Óvoda, Gyárvárosi Óvoda és a Márvány Óvoda vonatkozásában	1	20	2021	Szabálysze rűségi ellenőrzés	II. negyedév
6.	Kovács Margit Óvoda költségvetési intézmény gazdálkodása	1	20	2019-2021	Szabálysze rűségi, pénzügyi ellenőrzés	III. negyedév
7.	Tárogató Óvoda költségvetési intézmény gazdálkodása	1	20	2019-2021	Szabálysze rűségi, pénzügyi ellenőrzés	IV. negyedév
8.	Ménfőcsanaki Óvoda költségvetési intézmény gazdálkodása	1	20	2019-2021	Szabálysze rűségi, pénzügyi ellenőrzés	IV. negyedév
	Összesen:		**145**			

Tartalékidő terhére elvégzendő ellenőrzések

Sorszám:	Ellenőrzendő szervezetek, szervezeti egységek és folyamatok	Erőforrás szükséglet		Ellenőrzendő időszak	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzés várható ütemezése
		fő	nap			
1.	Leltározási, selejtezési eljárások szabályszerűségének vizsgálata a Bartók óvoda, Gyárvárosi óvoda, Győri Mosolyvár Óvoda vonatkozásában	1	8	2020	Szabályszerűségi ellenőrzés	
	Összesen:		**8**			
	Mindösszesen:		**153**			

2. számú melléklet

Gazdasági Működtető Központ Győr éves ellenőrzési terve végrehajtásához szükséges 2022. évi munkaerő kapacitás meghatározása

Ssz.	Megnevezés	Átlagos munkanapok száma/fő	Létszám (fő)	Ellenőri napok száma összesen (Átlagos munkanapok száma × Létszám)
1.	**Bruttó munkaidő**	**254**	**1**	**254**
2.	Nem munkaidő			58
3.	Fizetett ünnepek	**8**	**1**	**8**
4.	Fizetett szabadság (átlagos)	**35**	**1**	**35**
5.	Átlagos betegszabadság	**15**	**1**	**15**
6.	Nettó munkaidő (rendelkezésre álló kapacitás)			196
7.	Bizonyossági tevékenység - tervezett ellenőrzések (pl. 74%)			**145**
8.	Soron kívüli ellenőrzés (4%)			**8**
9.	Tanácsadói tevékenység (5%)			**10**
10.	Képzés (pl. 5%)			**10**
11.	Belső ellenőrzés jogszabályi kötelezésen alapuló feladatok (7%)			**13**
	Belső ellenőrzési Kézikönyv elkészítése, aktualizálása Tervezés, beszámolás, egyeztetés Ellenőrzéssel kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátása			
12.	Egyéb tevékenység kapacitásigénye (pl. 5%)			**10**
13.	Összes tevékenység kapacitásigénye:			196
14.	Az éves ellenőrzési terv végrehajtásához szükséges:			196

Mellékelt a 3/02/12/2021. sz. polgármesteri határozathoz

Egyesített Egészségügyi és
Szociális Intézmény Győr
9026 Győr, Kálóczy tér 9-11.

Ikt. szám: EESZI/3152/1/2021.
Készítette: Németh Attila
belső ellenőr

2022. évi
Belső ellenőrzési terv

Győr, 2021. november 8.

Jóváhagyom:

Kányai Róbert
igazgató
Egyesített Egészségügyi és
Szociális Intézmény Győr

Az intézmény a Költségvetési szervek belső kontroll rendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 31. §-a alapján az alábbi éves ellenőrzési tervet fogalmazza meg.

I. Végrehajtandó ellenőrzési feladatok

A kiválasztott ellenőrzési témaköröket a belső ellenőr egyeztette az intézmény vezetésével. Az egyeztetés során az ellenőri kapacitáson kívül az idei évben is figyelembevételre került a másik két társintézmény ellenőrzési igénye is. A kiválasztott vizsgálati területeket az alábbiak indokolják.

1-es számú ellenőrzés (A gazdasági szakterület dolgozóinak munkaköri leírásai)

Az intézmény működtetése szempontjából kiemelt és sajátos szereppel rendelkezik a gazdasági szakterület. A szakterület vezetői ellenjegyzési jogkörükön keresztül felügyelik a szabályos gazdálkodás megvalósulását. Az osztály analitikus és főkönyvi könyvelési munkatársai pedig végrehajtják a számviteli előírásokból adódó feladatokat. Kiemelten fontos, hogy ezen dolgozók feladatai pontosan és egymástól elhatárolhatóan megjelenjenek a hatályos munkaköri leírásokban. Az ellenőrzés arra irányul, hogy a munkaköri leírások teljeskörűen lefedik-e az adott dolgozó által ellátandó feladatokat.

2-es számú ellenőrzés (Társintézményre vonatkozó vizsgálat. Részletezése a társintézmény tervénél)

3-as számú ellenőrzés (Fogyatékossággal Élők Átmenti és Napközi Otthona nyilvántartásainak vezetése (létszámmal és térítési díjakkal kapcsolatosan))

Az egyik legjellemzőbb feladatmutató az ellátotti létszám. A létszám pontos nyilvántartása az ellátási díjak számlázásához is fontos alapadat. Az idős emberek ellátásán túl az intézmény egy másik speciális feladatköre a fogyatékossággal élőkkel kapcsolatos szociális munka. A szakterület nyilvántartásainak ellenőrzése aktuális (a múlt évek ellenőrzései alapvetően az idősgondozás területére irányultak).

4-es számú ellenőrzés (A műszakpótlékok (délutáni és éjszakai munkavégzés) elszámolásának gyakorlata)

Az intézmény működési jellegéből adódóan jellemző a többműszakos feladatellátás. A vonatkozó munkajogi szabályok nevezett pótlékok folyósítására különböző feltételeket írnak elő. Fontos követelmény, hogy a munkavállalók a hivatali munkaidőtől eltérő feladatellátásukért az előírt mértékű pótlékban részesüljenek. A kifizetendő pótlékösszegek személyenként havonta eltérőek lehetnek, ezért a témakörhöz kapcsolódó analitikus nyilvántartások vezetésének ellenőrzése is indokolt.

Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr
9027 Győr, Avar út 3.
Ikt.sz.: 1410/2021

Készítette: Németh Attila
belső ellenőr

2022. évi
Belső ellenőrzési terv

I. Végrehajtandó ellenőrzési feladat

A kiválasztott ellenőrzési témakört a belső ellenőr egyeztette az intézmény vezetésével. Az egyeztetés során figyelembe vételre került a másik két társintézmény ellenőrzési igénye is.

Az ellenőrzés tárgya: Az intézményi belső kontrollrendszer szabályozottságának vizsgálata, kiemelten az ellenőrzési nyomvonalak megfelelő kialakítására (teljeskörűség, megfelelő részletezettség).

A belső kontrollrendszer egyik meghatározó eleme a kellő részletességű és valamennyi tevékenységre kiterjedő ellenőrzési nyomvonal kidolgozása. A nyomvonalak szerepére, kialakításukra a belső ellenőr korábbi vizsgálatikor is felhívta a figyelmet. A nyomvonalakat a feladatok változásának függvényében folyamatosan bővíteni és aktualizálni szükséges. Az ellenőrzést indokolja, hogy az intézmény vonatkozásában a belső kontrollrendszer elemeire irányuló közvetlen vizsgálat még nem volt, a kontrollrendszer egyes pontjainak ellenőrzése eddig közvetett módon, az adott szakmai vizsgálatokhoz kapcsolódóan valósult meg. A vizsgálat során ellenőrzésre kerül a belső kontrollrendszer általános szabályozottsága is.

ellenőrzés célja: Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az intézmény tevékenységeihez kapcsolódóan az ellenőrzési nyomvonalak kellő részletességgel készültek-e el és összhangban vannak-e a feladatokat szabályázó jogszabályi és helyi előírásokkal. Az ellenőrzési nyomvonalak valamennyi tevékenységi kört lefedik-e és szabályozzák-e az adott tevékenység kontrollpontjait. A nyomvonalak kialakítása mellett a belső kontrollrendszer általános szabályozottsága a megfelelő szinten megvalósult-e.
ellenőrzési időszak: 2022-ben hatályos nyomvonalak (2022. január 1-től az ellenőrzés megkezdéséig)
ellenőrzés típusa: szabályszerűségi
tervezett ütemezés: 2021. II. negyedév
ellenőrzött szervezeti egység: gazdálkodási és szakmai szakterületek

Az ellenőrzés kapacitásigénye: A vizsgálatokat 1 fő belső ellenőr látja el.
A soron kívüli ellenőrzésre, képzésre és egyéb tevékenységekre tervezett kapacitást a belső ellenőr által készített külön táblázat tartalmazza.

Győr, 2021. november 3.

Jóváhagyom:

Nemes Gábor
intézményvezető
Hajléktalanokat Segítő Szolgálat Győr

Család- és Gyermekjóléti Központ
9124 Győr, Lajta u. 21.
Ikt. szám: 301/4/1120/2021

Készítette: Németh Attila
belső ellenőr

2022. évi
Belső ellenőrzési terv

I. Végrehajtandó ellenőrzési feladat

A kiválasztott ellenőrzési témakört a belső ellenőr egyeztette az intézmény vezetésével. Az egyeztetés során figyelembe vételre került a másik két társintézmény ellenőrzési igénye is.

Az ellenőrzés tárgya: gazdasági események kontírozásának ellenőrzése

Az ''új'' államháztartási számvitel bevezetése óta a gazdasági események elszámolását szabályozó 38/2013. (IX.19.) NGM rendelet előírásai többször módosultak. A gazdasági események pontos, jogszabályszerű kontírozása és főkönyvi könyvelése alapkövetelmény a megfelelő pénzügyi beszámoló elkészítéséhez. A kontírozási tételek szabályosságának ellenőrzése segíti a számviteli előírások intézményi szintű érvényesülését, a megfelelő elszámolási módok alkalmazását.

ellenőrzés célja: A gazdasági események elszámolási szabályosságának megállapítása. A könyvelési tételek bizonylati alátámasztottságának ellenőrzése. Megállapítani, hogy biztosított-e a kontírozási szabályok gyakorlati érvényesülése.
ellenőrzési időszak: 2022-es évtől
ellenőrzés típusa: szabályszerűségi
tervezett ütemezés: 2022. III. negyedév
ellenőrzött szervezeti egység: gazdálkodási szakterület

Az ellenőrzés kapacitásigénye: A vizsgálatokat 1 fő belső ellenőr látja el.
A soron kívüli ellenőrzésre, képzésre és egyéb tevékenységekre tervezett kapacitást a belső ellenőr által készített külön táblázat tartalmazza.

Győr, 2021. október 28.

Jóváhagyom:

Rákosi-Tóth Rita
igazgató

Ellenőrzési terv 2022.

Az éves ellenőrzési terv végrehajtásához szükséges kapacitás megállapítása

Belső ellenőri létszám: 1 fő

Sorszám	Megnevezés	százalék	Napok száma		Intézmények szerint (terv) terv eeszi	terv hssz	terv csgyk	terv összesen	terv
1	***Bruttó munkaidő***		**260**						
2	***Kieső munkaidő***		**48**	3+4+5					
3	Fizetett ünnepek		6						
4	Fizetett szabadság		38						
5	Átlagos betegszabadság		4						
6	***Nettó m.idő (rendelkezésre álló kapacitás)***	100	**212**	1-2					
7	Tervezett ellenőrzések végrehajtása	75	160		110	20	30	160	ellenőrzés összesen
8	Soron kívüli ellenőrzések	7	15		15	0	0	15	175
9	Tanácsadói tevékenység	7	14		10	3	1	14	
10	Képzés	4	8		6	1	1	8	egyéb tev.
11	Egyéb tevékenység	7	15		11	2	2	15	37
12	***Összes tevékenység kapacitásigénye***		**212**	7+8+9+10+11	152	26	34	212	
13	6-12		0						

társintézmények együtt 60

Ellenőrzési terv 2022.

sorszám	megjegyzés	tárgy	ellenőrzés célja	ellenőrzési időszak	ellenőrzés típusa	tervezett ütemezés	ellenőrzött szerv
1		A gazdasági szakterület dolgozóinak munkaköri leírása	Annak megállapítása, hogy a szakterület munkaköri leírásai kellő részletességgel és teljeskörűen tartalmazzák-e a munkavállalók feladatait. A pénzügyi irányítási és ellenőrzési funkciók a szakterület vezetőinek munkaköri leírásaiban megfelelően elkülönítésre kerültek-e.	vizsgálatkor hatályos munkaköri leírások	szabályszerűségi	2022.I.n.év	EESZI Győr (gazdasági szakterület)
2		Az intézményi belső kontrollrendszer szabályozottságának vizsgálata, kiemelten az ellenőrzési nyomvonalak megfelelő kialakítására (teljeskörűség, megfelelő részletezettség).	Az ellenőrzés célja annak megállapítása, hogy az intézmény tevékenységeihez kapcsolódóan az ellenőrzési nyomvonalak kellő részletességgel készültek-e el és összhangban vannak-e a feladatokat szabályázó jogszabályi és helyi előírásokkal. Az ellenőrzési nyomvonalak valamennyi tevékenységi kört lefedik-e és szabályozzák-e az adott tevékenység kontrollpontjait. A nyomvonalak kialakítása mellett a belső kontrollrendszer általános szabályozottsága a megfelelő szinten megvalósult-e.	2022-ben hatályos nyomvonalak (2022. január 1-től az ellenőrzés megkezdéséig)	szabályszerűségi	2022.I.n.év	HSSZ Győr
3		Fogyatékossággal Élők Átmeneti és Napközi Otthona nyilvántartásainak vezetése (létszámmal és térítési díjakkal kapcsolatosan)	Annak megállapítása, hogy a szakterület létszámnyilvántartásai az előírások szerintiek-e. A létszámnyilvántartás megfelelő alapot biztosít-e a térítési díjak megállapításához.	2021 és 2022	szabályszerűségi és pénzügyi	2022.II.n.év	EESZI Győr
4		A műszakpótlékok (délutáni és éjszakai munkavégzés) elszámolásának gyakorlata	Fontos követelmény, hogy a munkavállalók a hivatali munkaidőtől eltérő feladatellátásukért az előírt mértékű pótlékban részesüljenek. A vonatkozó munkajogi szabályok nevezett pótlékok folyósítására különböző feltételeket írnak elő. Az ellenőrzés céla megállapítani, hogy ezen előírások alkalmazása szabályos-e. A kifizetendő pótlékösszegek személyenként havonta eltérőek lehetnek, ezért cél a témakörhöz kapcsolódó analitikus nyilvántartások szabályosságának ellenőrzése is.	2022-es év pótlékelszámolásai	szabályszerűségi	2022.III.n.év	EESZI Győr
5		Gazdasági események kontírozásának ellenőrzése	A gazdasági események elszámolási szabályosságának megállapítása. A könyvelési tételek bizonylati alátámasztottságának ellenőrzése. Megállapítani, hogy biztosított-e a kontírozási szabályok gyakorlati érvényesülése.	2022	pénzügyi	2022.IV.n.év	CSGYK Győr (gazdasági szakterület)
6		A 2023-as évre tervezett jubileumi jutalmak megalapozottsága	A tervezett jubileumi jutalmak megalapozottságának megállapítása. Előzetes kontroll biztosítása az esetleges nem megfelelő besorolás és jogviszonybeszámítás miatti téves kifizetések megelőzésére.	2022-es tervezés (2023-ra tervezett kifizetések)	szabályszerűségi	2022.IV.n.év	EESZI Győr

Melléklet a 3/02/12/2021 sz. polgármesteri határozathoz

1.sz. melléklet

Stratégiai ellenőrzési terv 2022-2025.

Győr, 2021. november 2.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....3

I. A GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZHOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEI, STRATÉGIAI CÉLJAI.....4

II. A BELSŐ ELLENŐRZÉS HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEI, STRATÉGIAI CÉLJAI.....5

III. BELSŐ KONTROLLRENDSZER ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE.....5

1. Kontrollkörnyezet.....6
2. Kockázat kezelési rendszer.....6
3. Kontrolltevékenységek.....6
4. Információs és kommunikációs rendszer.....6
5. Nyomon követési rendszer.....7

IV. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE.....7

1. Kockázati tényezők azonosítása.....7

2. Kockázatelemzés.....8

V. BELSŐ ELLENŐRZÉSRE VONATKOZÓ FEJLESZTÉSI ÉS KÉPZÉSI TERV.....11

1. A belső ellenőrzési fejlesztési terv elemei.....11
2. A belső ellenőrzés hosszú távú képzési témakörei.....11
3. A belső ellenőrzés tárgyi és információs igénye.....11

VI. CÉLKITŰZÉSEK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ ERŐFORRÁSOK.....12

VII. ELLENŐRZÉSI PRIORITÁSOK ÉS AZ ELLENŐRZÉSEK GYAKORISÁGA.....13

1. Ellenőrzési területek.....13

2. Belső ellenőrzések stratégiai ütemezése.....14

BEVEZETÉS

A költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet (továbbiakban: Bkr.) 29-30.§-a alapján – összhangban a Győri Nemzeti Színház (a továbbiakban: Színház) hosszú távú célkitűzéseivel – a Színház 2022-2025. évi stratégiai ellenőrzési terve az alábbiak szerint került meghatározásra:

A stratégiai terv

- hosszú távra határozza meg a belső ellenőrzés célját, valamint tevékenységének és fejlesztésének irányait,
- támogatja a belső ellenőrzés céljának megvalósítását, és a célok eléréséhez szükséges feltételek megteremtését,
- hozzájárul a Színház- céljainak eléréséhez, eredményességéhez.

A stratégiai terv nem konkrét ellenőrzési feladatokat, hanem a belső ellenőrzés átfogó céljaira, a folyamatok kockázataira és a belső ellenőrzés fejlesztésének irányára vonatkozó összegzést tartalmaz.

I. A SZÍNHÁZ HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEI, STRATÉGIAI CÉLJAI

A Színház szakmai tevékenységét, jogszabályokban, Alapító Okiratban és Szervezeti Működési Szabályzatban előírt módon kell biztosítani.

1. KÖZFELADATA

Előadó-művészeti tevékenység végzése, amely ápolja és fejleszti a társadalom kulturális, szellemi állapotát, az anyanyelvi kultúrát, a társadalmi önismeretet és szolidaritást, elősegíti az európai és ezen belül különösen a magyar kulturális emlékezet fenntartását. Ennek érdekében a Színház feladata a színházi előadó-művészet értékeinek gyarapítása, az előadásoknak a közönség széles rétegeihez való eljuttatása, a gyermek - és ifjúsági korosztály előadóművészetekre fogékony nevelésének előmozdítása, a hazai előadó-művészet nemzetközi jelenlétének elősegítése, a határon túli magyar kultúra ápolása, a hazai nemzeti és etnikai kisebbségek művészeti élete kibontakoztatásának segítése.

2. SZAKMAI ALAPTEVÉKENYSÉGE

Magas művészi színvonalú színpadi alkotások létrehozása; klasszikus és kortárs magyar, valamint külföldi drámák, színművek, vígjátékok, opera, zenés darabok bemutatása. Új művek létrehozásának ösztönzése, folyamatos és élő kapcsolat fenntartása alkotó művészekkel. Ősbemutatók, magyarországi és határon túli bemutatók megtartása, befogadása.

Gyermek és ifjúsági előadások bemutatásával a színházművészet hagyományainak átörökítése, az ifjúság művészeti nevelése. A legújabb törekvések támogatása a színházművészet megújulása érdekében.

A határon túli magyar előadó-művészeti szervezetekkel való kapcsolattartás, amelynek keretében a határon túli szervezet előadásának vendégül látása vagy koprodukciós előadás létrehozása.

Tájelőadásokon és fesztiválokon való részvétel, nemzetközi szakmai-művészeti kapcsolatrendszer kialakítása, sajátos karakterű országos vagy nemzetközi jelentőségű előadó-művészeti fesztiválok szervezése és lebonyolítása.

A Színház szakmai alapfeladatai ellátásra a Nemzeti Erőforrások Minisztériumával Közös működtetési megállapodást, Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatával Közreműködői megállapodást kötött.

II. A BELSŐ ELLENŐRZÉS HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEI, STRATÉGIAI CÉLJAI

A belső ellenőrzési tevékenység kiterjed a Színház minden tevékenységére, különösen a költségvetési bevételek, és kiadások tervezésének, felhasználásának és elszámolásának, valamint az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodás vizsgálatára.

Ennek érdekében a belső ellenőrzés stratégiai célkitűzései a Színház célkitűzéseivel összhangban:

- a Színház működéséből adódó veszteségforrások, kockázatok feltárása a racionálisabb működés biztosítása érdekében,
- a pénzügyi és számviteli rendszer ellenőrzésének folyamatos biztosítása,
- vagyonkezelés szabályszerűségének, és a vagyon védelmének biztosítása,
- Győr Megyei Jogú Város Ellenőrzési Osztálya által végzett ellenőrzések alapján megtett intézkedések nyomon követése,
- ajánlások, javaslatok megfogalmazása a kockázati tényezők, hiányosságok megszüntetése vagy csökkentése érdekében,
- szabálytalanságok megelőzése, feltárása,
- belső kontrollok kiépítésének, működésének értékelése,
- belső ellenőrzés tanácsadói tevékenységének erősítése,
- elemző, és összefüggéseket feltáró munkával elősegíteni a helyes döntések meghozatalát,
- magas kockázatú tevékenységek gyakoribb (1-2 évente) míg az alacsonyabb kockázatú tevékenységek ritkább (3 évente) ellenőrzése.

III. BELSŐ KONTROLLRENDSZER ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉSE

A Színház igazgatója felelős a belső kontrollrendszer kialakításáért, működtetéséért és fejlesztéséért.

A belső kontrollrendszer működtetésével kapcsolatos feladatokat a 332/2021.I.4. sz. Belső Kontrollrendszer szabályzat tartalmazza.

1. Kontrollkörnyezet

Az alapvető célok teljesítése érdekében
- az elvégzendő feladatokat a Színház Alapító okirata tartalmazza,
- a szervezeti felépítést, a dolgozók feladat és hatásköreit a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a munkaköri leírások tartalmazzák,
- komplex szabályzatrendszer kialakításával a Színház működése, gazdálkodása szabályozott.

A belső ellenőrzés 2020. évben értékelte a Színház szabályozottságát és működését.

2. Integrált kockázatkezelési rendszer

Az Integrált kockázatelemzési módszertan a332/2021. I.4. sz. Belső Kontrollrendszer szabályzat 2. sz. melléklete.

A Színház a kockázatelemzését az alábbi kockázati tényezők és azok súlya alapján végzi:

Kockázati tényezők és alkalmazott súlyozás:

	KOCKÁZATI TÉNYEZŐ	TERJEDELME	ALKALMAZOTT SÚLY	PONTHATÁR
1.	pénzügyi szabálytalanság	1-3	6	6-18
2.	előirányzaton belüli gazdálkodás	1-3	5	5-15
3.	munkatársak végzettsége, tapasztalata	1-4	4	4-16
4.	legutóbbi ellenőrzés óta eltelt idő	1-7	3	3-12
5.	helyi szabályozás	1-3	3	3-9
6.	külső hatások	1-3	2	2-6

A belső ellenőrzés feladata, hogy

- vizsgálja, hogy a Színház tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatok megállapítása megtörtént-e,
- meghatározták-e az egyes kockázatokkal kapcsolatban a szükséges intézkedéseket.

3. Kontrolltevékenységek

A kontrolltevékenységeknél kiemelt szerepe van a folyamatba épített, előzetes, utólagos vezetői ellenőrzéseknek. Az előzetes ellenőrzések, vagyis megelőző kontrollok célja, hogy a tevékenységek hibás lépéseit kiszűrjék. Ugyanezt a célt szolgálja a pénzügyi ellenjegyzés, ezzel a fedezetnélküli kötelezettségvállalás kerül megelőzésre. A Színházban a vezetői ellenőrzések különböző formában valósulnak meg (szóbeli,-írásbeli jelentés, személyes vezetői ellenőrzés).

A belső ellenőrzés feladata, hogy értékelje

- a kontrolltevékenységek kialakítását,
- a belső szabályzatokban rögzített felelősségi körök megfelelősségét.

4. Információs és kommunikációs rendszer

Magában foglalja a Színházon belüli horizontális és vertikális kommunikáció alapvető szabályait. Fontos, minden egyes feladat ellátásához megfelelő mennyiségű és minőségű adat álljon rendelkezésre. Az iktatásnak, és ügyiratkezelésnek meghatározó szerepe van az információk és adatok tárolásában.

A belső ellenőrzés feladata értékelni a beszámolási rendszerek hatékonyságát, megbízhatóságát.

5. Nyomon követési rendszer (monitoring tevékenység)

A nyomon követési rendszer a célok megvalósításának nyomon követését szabályozza.

A tevékenységi célok megvalósításának nyomon követése egyrészt operatív tevékenységekben megvalósuló folyamatos, eseti ellenőrzéssel, vezetői ellenőrzések,- másrészt belső ellenőrzések formájában valósul meg.

A belső ellenőrzés feladata elemző, vizsgáló, értékelő tevékenység folytatása, rendszerszemléletű megközelítéssel.

IV. KOCKÁZATI TÉNYEZŐK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE

A stratégiai tervezés előkészítésének lépései során az általános felmérés részeként a Színház külső és belső kontrollkörnyezetének vizsgálatára kerül sor.

A környezet változásának elsődleges forrásai

- jogszabályi változások,
- gazdasági-politikai környezet változása,
- Színház stratégiájának, célkitűzéseinek, rövid-és hosszú távú feladattervének változása,
- belső szervezeti változások,
- belső eljárások, ellenőrzési nyomvonalak, belső szabályzatok változása.

1. Kockázati tényezők azonosítása

1.1. Külső kockázat
- 1.1.1. a jogszabályok változása korlátozhatja a feladatok elvégzésének terjedelmét
- 1.1.2. elemi csapás, tűz, árvíz
- 1.1.3. humán eredetű járvány

1.2. Belső kockázat
- 1.2.1. pénzügyi kockázat: forráshiány.
- 1.2.2. emberi erőforrás kockázat: a hatékony működést korlátozza vagy teljesen ellehetetleníti a szükséges számú, megfelelő képesítésű személyi állomány hiánya.
- 1.2.3. információs kockázat: a döntéshozatalhoz nem megfelelő, illetve nem megfelelő időben rendelkezésre álló információ, a szükségesnél kevesebb ismeretre alapozott döntést eredményez.
- 1.2.4. IT támogatottság: az IT támogatás elégtelensége vagy hibája akadályozhatja a munkavégzést.

2. Belső ellenőrzési fókusz kialakítása

A belső ellenőrzési fókusz a belső ellenőr és a Színház vezetése azon közös nézetét, elképzelését jelenti, hogy a belső ellenőrnek mely területre kell irányítania az erőforrásait. A belső ellenőrzési fókusz a belső ellenőrt segíti a magas kockázatúnak tekintett folyamatok rangsorolásában, a belső ellenőrrel szemben támasztott vezetői elvárások azonosításában.

3. Kockázatelemzés

A kockázatelemzési folyamat célja, hogy azonosítsa, elemezze, rangsorolja és dokumentálja a Színház folyamataiban és főbb szervezeti egységénél létező kockázatokat.

Az ellenőrzési terv összeállítása során- eredményes és hatékony ellenőrzés lefolytatása érdekében- a belső ellenőrnek biztosítania kell az ellenőrzési kockázatelemzés elvégzését.

Kockázat minden olyan esemény, cselekmény, vagy egyéb tényező, amely lényegi befolyással lehet a Színház célkitűzéseinek megvalósítására.

3.1. Kockázatelemzés gyakorlati megvalósítása

A kockázat két összetevőből áll:

- bekövetkezés valószínűsége,
- bekövetkezése esetén kiváltott hatás, amely további súlyozásra kerül

A stratégiai ellenőrzési tervnek kockázatelemzés alapján felállított prioritásokon kell alapulnia. A terv elkészítése előtt kockázati szempontból a szervezeti egységek tevékenységeit rangsorolta a belső ellenőrzés, és az ellenőrzések súlypontját a kockázatos területre összpontosította.

Kockázati tényezők és alkalmazott súlyozás

ssz.	KOCKÁZATI TÉNYEZŐ	TERJEDELME	ALKALMAZOTT SÚLY	PONT HATÁR
1	belső kontrollok értékelése	1-3	5	5-15
2	változás/átszervezés	1-3	4	4-12
3	a rendszer komplexitása	1-3	4	4-12
4	kölcsönhatás más rendszerekkel	1-3	3	3-9
5	bevétel szintek/költség szintek	1-3	6	6-18
6	külső szerveztek által gyakorolt hatás	1-3	2	2-6
7	legutóbbi ellenőrzés óta eltelt idő	1-5	2	2-10
8	vezetés aggályai	1-3	3	3-9
9	pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége	1-3	4	4-12
10	szabályozottság és szabályosság	1-3	3	3-9
11	munkatársak képzettsége és tapasztalata	1-3	3	3-9
12	erőforrások rendelkezésre állása	1-3	4	4-12

1. belső kontrollok értékelése

1. megfelelő és eredményes
2. közepes, néhány hiányossággal, nem megfelelően megvalósított
3. gyenge

SÚLY:5

2. változás/átszervezés

1. stabil rendszer, kis változások
2. kis változások, de nem rendszeresek vagy jelentősek
3. dolgozók személyét, a szabályozást és a folyamatokat érintő jelentős változások

SÚLY:4

3. a rendszer komplexitása

1. nem komplex
2. közepesen komplex
3. nagyon komplex

SÚLY:4

4. kölcsönhatás más rendszerekkel

1. alacsony mértékű, nem befolyásol, más rendszereket
2. közepes mértékű
3. Nagymértékű, a rendszer közvetlen kapcsolatban áll más, fontos rendszerekkel

SÚLY:3

5. bevételszint/költségszint

1.alacsony
2.közepes
3.magas

SÚLY:6

4. külső szervezetek által gyakorolt hatás

1. alacsony
2. közepes
3. magas

SÚLY:2

7. előző ellenőrzés óta eltelt idő

1.egy évnél kevesebb
2. 1-2 év
3. 2-4 év
4. 4-5 év
5. 5 évnél több

SÚLY:2

8. vezetőség aggályai a rendszer működését illetően

1.alacsony szintű
2. közepes szintű
3. magas szintű

SÚLY:3

9. pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége

1. kicsi
2. közepes
3. magas

SÚLY:4

10. szabályozottság és szabályosság

1. kicsi
2.közepes
3. jelentős

SÚLY:3

11. munkatársak tapasztalata és képzettsége

1. nagyon tapasztalt és képzett
2. közepesen tapasztalt és képzett
3. kevés vagy semmilyen tapasztalat és képzettség hiánya

SÚLY:3

12. erőforrások rendelkezésre állása

1. alacsony
2. közepes
3. magas

SÚLY:4

ÉRTÉKELÉS:

minimális pontszám: 43 PONT

maximális pontszám: 133 PONT

ALACSONY KOCKÁZAT	43- 69	PONT
KÖZEPES KOCKÁZAT	70- 84	PONT
MAGAS KOCKÁZAT	85-133	PONT

Az elvégzett kockázatelemzés során magas kockázatúnak minősített területekre az éves ellenőrzési terv készítése során kiemelt figyelmet kell fordítani, és a lehető legrövidebb időn belül ellenőrizni kell.

V. BELSŐ ELLENŐRZÉSRE VONATKOZÓ FEJLESZTÉSI ÉS KÉPZÉSI TERV

A belső ellenőrzési tevékenységet végzőre vonatkozó fejlesztések célja, hogy a belső ellenőr képzettsége és szakmai gyakorlata megfeleljen az ellenőrzési tevékenységgel szemben támasztott szakmai követelményeknek. A belső ellenőrrel szemben elvárás, hogy továbbképzéseken vegyen részt, folyamatosan felkészült legyen az ellenőrizendő tárgykörökben.

1. A belső ellenőrzési fejlesztési terv elemei:

   1.1. Az ellenőrzési irányelvek, az ellenőrzési standardok, a szakmai útmutatók, módszertanok folyamatos figyelemmel kísérése, megismerése, alkalmazása, jobb ellenőrzési gyakorlatok átvétele.

   1.2. Az ellenőrzés tervezésének, az ellenőrzési feladatok végrehajtásának módszertani támogatása.

   1.3. Új vizsgálati eljárások, módszerek, ellenőrzési technikák megismerése, fokozatos bevezetése, alkalmazásuk útján magas szakmai követelményszint elérése.

1.4. A megelőzést előtérbe helyező ellenőrzési tevékenységet kell folytatni, a tevékenység hangsúlyát a szabálytalanságok megelőzésére kell helyezni.

2. A belső ellenőrzés hosszú távú képzési témakörei:

1. Szakmai képzés

1.1. kontrollrendszer ismeretek
1.2. mintavételi módszerek, eljárások
1.3. szakmai ágazati ismeretek

2. Informatikai képzés

2.1. táblázatkezelés

3. Önképzés keretében

3.1. Színház szabályzatainak tanulmányozása
3.2. ellenőrzési típusok módszerei, gyakorlati alkalmazásuk (szabályszerűségi, teljesítmény)
3.3. ellenőrzési tapasztalatok tanulmányozása
3.4. ellenőrzési szervek vizsgálati tapasztalatainak tanulmányozása
3.5. jelentés írás
3.6. kockázatelemzés, kockázatkezelés

VI. CÉLKITŰZÉSEK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ ERŐFORRÁSOK

A Színházban 1 fő belső ellenőr látja el a belső ellenőrzési tevékenységet.

A belső ellenőrzési tevékenység ellátásához

- rendelkezik az Áht. 70.§ (4)-(5) bekezdésben előírt engedéllyel,

- szerepel az az államháztartási tevékenységet irányító minisztérium nyilvántartásában (regisztrációs száma: 5113046),

- rendelkezik a 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet 24.§-ában előírt képesítéssel (28/2011. NGM rendelet 1/A §),

-2022. évben teljesítenie kell a NAV KEKI által előírt ÁBPE II. továbbképzést.

VII. ELLENŐRZÉSI PRIORITÁSOK ÉS AZ ELLENŐRZÉSEK GYAKORISÁGA

1. Ellenőrzési területek

1.1. rendszeres ellenőrzési kötelezettségek, igények

- szabályozottság aktualizálása,
- pénzügy-gazdasági ellenőrzések
- közbeszerzési,- és beszerzési eljárások szabályszerűsége,

1.2. tevékenységek, folyamatok ellenőrzési lefedettsége

- gazdálkodás rendjének szabályozottsága, szabályszerűsége,
- feladat-és a rendelkezésre álló erőforrások összhangja,
- bizonylati rend és fegyelem szabályszerűsége,
- számviteli feladatok, főkönyvi könyvelés és az analitikus nyilvántartások és a bizonylatok adatai közötti egyeztetés, dokumentáltság, folyamatba épített ellenőrzés,
- vagyonnal való gazdálkodás,
- önköltség szabályainak meghatározása,
- humánerőforrás biztosítása, a létszámmal és személyi juttatásokkal történő gazdálkodás,
- külső ellenőrzések (ÁSZ, NAV, GyMJV Ellenőrzési Osztály) megállapításait követő intézkedések eredményességének vizsgálata,
- a kockázatos területek ellenőrzése „téma" ellenőrzés formájában soron kívüli, vagy tervezett módon.

Az ellenőrzési jelentésekben a megállapítások mellett, fontos a segítő, javító szándékú ajánlások, javaslatok, tanácsok megfogalmazása.

A kockázatelemzés alapján meghatározott ellenőrzési területek prioritása ismeretében az alábbi táblázatok foglalják össze a belső ellenőrzések kiinduló stratégiai ütemezését. Az ellenőrzések területeit minden évben felül kell vizsgálni, és a megváltozott feladatokhoz, körülményekhez kell igazítani az éves ellenőrzési tervet.

2. Belső ellenőrzések stratégiai ütemezése

2022.

	szervezeti egység	ellenőrzés tárgya	ellenőrzés típusa
1.	szervezés	fizető nézőszám alakulása	teljesítmény
2.	színpadi műszak/Műhelyház	anyag felhasználás dokumentálása	pénzügyi
3.	pénzügyi,- gazdasági csoport	produkciós költségek elszámolása	pénzügyi
4.	művészeti titkárság	vendégszobák kiadásának dokumentálása	szabályszerűségi
5.	üzemvitel/gondnokság	karbantartási anyag felhasználás dokumentálása	pénzügyi

2023.

	szervezeti egység	ellenőrzés tárgya	ellenőrzés típusa
1.	szervezés	bérlet értékesítés alakulása	teljesítmény
2.	színpadi műszak	díszletek, jelmezek tárolásának ellenőrzése	szabályszerűségi
3.	művészeti titkárság	„túlszolgálat" dokumentálása és elszámolása	szabályszerűségi
4.	üzemvitel/ gondnokság	beszerzési eljárások lebonyolítása	szabályszerűségi
5.	pénzügyi,- gazdasági csoport	jogdíjak elszámolása	pénzügyi

2024.

	szervezeti egység	ellenőrzés tárgya	ellenőrzés típusa
1.	szervezés	fizető nézőszám alakulása	teljesítmény
2.	színpadi műszak	jelenléti ívek vezetése/túlmunkavégzés dokumentálása	szabályszerűségi
3.	üzemvitel, gondnokság	beszerzési eljárások lebonyolítása	szabályszerűségi
4.	pénzügyi,- gazdasági csoport	ÁFA bevallás	pénzügyi
5.	pénzügyi,- gazdasági csoport	munkaügyi nyilvántartások kezelése, tárolása	szabályszerűségi

2025.

	szervezeti egység	ellenőrzés tárgya	ellenőrzés típusa
1.	szervezés	bérlet értékesítés alakulása	teljesítmény
2.	színpadi műszak	kellékek tárolása, nyilvántartása	szabályszerűségi
3.	üzemvitel, gondnokság	gépjármű üzemanyag elszámolások	szabályszerűségi
4.	pénzügyi,- gazdasági csoport	ruhatári jegybevétel elszámolása	szabályszerűségi
5.	pénzügyi,- gazdasági csoport	megbízási szerződések ellenőrzése	pénzügyi

készítette:

Sipos Csilla

Sipos Csilla
megbízott belső ellenőr

jóváhagyom:

dr. Bakos-Kiss Gábor
igazgató

GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZ

2. sz. melléklet

A bizonyosságot adó tevékenységhez rendelkezésre álló és szükséges ellenőri kapacitás tervezése

	Megnevezés	Átlagos munkanapok száma / fő	Létszám (fő)	Ellenőri napok száma összesen (Átlagos munkanapok száma * Létszám)
1	**Bruttó munkaidő**	**254**	**1**	**254**
2	**Kieső Munkaidő**	**51**	**1**	**51**
3	Fizetett ünnepek	6	1	6
4	Fizetett szabadság	35	1	35
5	Betegszabadság	10	1	10
6	**Nettó munkanapok száma**	**203**	**1**	**203**
7	Tervezett ellenőrzések végrehajtása (47%)			100
8	Soron kívüli ellenőrzések lefolytatása (11%)			20
9	Tanácsadói tevékenység (32%)			63
10	Képzés (2%)			4
11	Egyéb tevékenység kapacitás igénye (8%) (adminisztráció)			16
12	**Összes tevékenység kapacitás igénye**			**203**
13	**Az éves terv végrehajtásához szükséges:**			**120**
14	Tartalékidő			83
15	Külső szakértő igénybevétele			0
16	Ideiglenes kapacitás kiegészítés			0

Győr, 2021. november 2.

készítette:

Sipos Csilla
megbízott belső ellenőr

jóváhagyom:

dr. Bakos-Kiss Gábor
igazgató

GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZ

3.sz. melléklet

Az ellenőrzési tervet megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményének összefoglaló bemutatása

Az éves ellenőrzési terv kockázatelemzés alapján felállított prioritások és a belső ellenőrzés rendelkezésére álló erőforrások figyelembe vételével, a Stratégiai ellenőrzési tervvel összhangban került összeállításra. A 2022. évi munkaterv összeállításához súlyponti elem az ellenőrzések eredményeként átfogó és megbízható kép kialakítása a Győri Nemzeti Színház működéséről, az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásról. A Győri Nemzeti Színház tevékenységei közül elsődlegesen azok a folyamatok és tevékenységek kerültek kiválasztásra melyekben, emberi erőforrás kockázatok fordultak elő.

Az ellenőrzések tekintetében a kockázatértékelésen felül kellett figyelembe venni, az alábbi szempontokat is:

- problémásnak ítélt terület többszöri, visszatérő ellenőrzése,
- külső ellenőrzések megállapításait követő intézkedések eredményességének vizsgálata,
- munkakör betöltésében bekövetkezett személyi változás,
- olyan összefüggő tevékenység ellenőrzése, amely több szervezeti egységet is érint.

Az egyes tevékenységek kockázatelemzése a kockázati tényezők, és azok súlya alapján történt. A Győri Nemzeti Színházban 12 olyan tényező került meghatározásra, amely hatással van a Győri Nemzeti Színház működésére. Minden egyes tényezőre vonatkozóan értékelés történt, és meghatározásra, került az egyes kockázati tényezők tevékenységre gyakorolt hatása is.

Kockázati tényezők és alkalmazott súlyozás

ssz.	KOCKÁZATI TÉNYEZŐ	TERJEDELME	ALKALMAZOTT SÚLY	PONT HATÁR
1	belső kontrollok értékelése	1-3	5	5-15
2	változás/átszervezés	1-3	4	4-12
3	a rendszer komplexitása	1-3	4	4-12
4	kölcsönhatás más rendszerekkel	1-3	3	3-9
5	bevétel szintek/költség szintek	1-3	6	6-18
6	külső szerveztek által gyakorolt hatás	1-3	2	2-6
7	legutóbbi ellenőrzés óta eltelt idő	1-5	2	2-10
8	vezetés aggályai	1-3	3	3-9
9	pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége	1-3	4	4-12
10	szabályozottság és szabályosság	1-3	3	3-9
11	munkatársak képzettsége és tapasztalata	1-3	3	3-9
12	erőforrások rendelkezésre állása	1-3	4	4-12

1. belső kontrollok értékelése

1. megfelelő és eredményes
2. közepes, néhány hiányossággal, nem megfelelően megvalósított
3. gyenge

SÚLY:5

2. változás/átszervezés

1. stabil rendszer, kis változások
2. kis változások, de nem rendszeresek vagy jelentősek
3. dolgozók személyét, a szabályozást és a folyamatokat érintő jelentős változások

SÚLY:4

3. a rendszer komplexitása

1. nem komplex
2. közepesen komplex
3. nagyon komplex

SÚLY:4

4. kölcsönhatás más rendszerekkel

1. alacsony mértékű, nem befolyásol,más rendszereket
2. közepes mértékű
3. Nagymértékű, a rendszer közvetlen kapcsolatban áll más, fontos rendszerekkel

SÚLY:3

5. bevételszint/költségszint

1.alacsony

2.közepes

3.magas

SÚLY:6

6. külső szervezetek által gyakorolt hatás

1. alacsony
2. közepes
3. magas

SÚLY:2

7. előző ellenőrzés óta eltelt idő

1.egy évnél kevesebb

2. 1-2 év

3. 2-4 év

4. 4-5 év

5. 5 évnél több

SÚLY:2

8. vezetőség aggályai a rendszer működését illetően

1. alacsony szintű
2. közepes szintű
3. magas szintű

SÚLY:3

9. pénzügyi szabálytalanságok valószínűsége

1. kicsi
2. közepes
3. magas

SÚLY:4

10. szabályozottság és szabályosság

1. kicsi
2. közepes
3. jelentős

SÚLY:3

11. munkatársak tapasztalata és képzettsége

1. nagyon tapasztalt és képzett
2. közepesen tapasztalt és képzett
3. kevés vagy semmilyen tapasztalat és képzettség hiánya

SÚLY:3

12. erőforrások rendelkezésre állása

1. alacsony
2. közepes
3. magas

SÚLY:4

ÉRTÉKELÉS:

minimális pontszám: 43 PONT

maximális pontszám: 133 PONT

ALACSONY KOCKÁZAT	43-69	PONT
KÖZEPES KOCKÁZAT	70-84	PONT
MAGAS KOCKÁZAT	85-133	PONT

1. A kockázatelemzés során megállapított folyamatok minősítése és aránya

FOLYAMATOK SZÁMA	77	
ALACSONY	KÖZEPES	MAGAS
57	19	1
74%	25%	1%

2. Magas és alacsony kockázatú folyamatok

MINŐSÍTÉS	FOLYAMAT		
MAGAS	SZAKMAI	1.	produkció színpadra állítása
KÖZEPES	SZAKMAI	1.	bérletek értékesítése
		2.	jegyértékesítés
		3.	hirdetési tevékenység
		4.	díszletek, jelmezek gyártása
		5.	„lejátszott" díszletek tárolása
		6.	„lejátszott" jelmezek tárolása
	SZAKMAI FOLYAMATOKAT TÁMOGATÓ	7.	vendégszobák kiadása, bevételének elszámolása
		8.	gépjárművek üzemeltetése
		9.	informatikai rendszer biztonságának fenntartása
	PÉNZÜGYI-GAZDASÁGI	10.	adó bevallások készítése_ÁFA
		11.	produkciós költségek elszámolása _utókalkuláció
		12.	pénztári pénzkezelés
		13.	jogdíjak elszámolása
		14.	beszerzési eljárások bonyolítása
		15.	készletek nyilvántartása_ raktári készlet kezelése
		16.	leltározási tevékenység dokumentálása
		17.	selejtezési tevékenység dokumentálása
		18.	túlszolgálat díjának meghatározása, felülvizsgálata
		19.	túlmunkavégzés elszámolása, nyilvántartása

3. 2022. évben tervezett ellenőrzések a rendelkezésre álló ellenőri kapacitás és vezetői döntés alapján:

3.1. Díszletgyártás során felhasznált anyagok dokumentálása, bontott díszletelemek újra hasznosítása

azonosított kockázati tényező: előző ellenőrzés óta eltelt idő 3 évnél több.

3.2. Produkciós költségek elszámolása

azonosított kockázati tényező: előző ellenőrzés óta eltelt idő 3 évnél több.

3.3. Vendégszobák kiadásának dokumentálása

Azonosított kockázati tényező: munkakör betöltésében történt személyi változás.

3.4. Karbantartási anyagok felhasználása
Azonosított kockázati tényező: előző ellenőrzés óta eltelt idő 3 évnél több.

4. 2022. évben tervezett ellenőrzések:

ELLENŐRZÉS	db	NAP
szabályszerűségi	1	25
pénzügyi	3	75
ÖSSZESEN	**4**	**100**

Győr, 2021. november 2.

Sipos Csilla
megbízott belső ellenőr

Győri Nemzeti Színház

2021.

FOLYAMATOK KOCKÁZATA

3/a.sz. melléklet

FŐFOLYAMAT / FOLYAMAT	kockázati esemény	kockázati tényezők 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	pontszám	kockázat értékelése	ellenőrzési pontok és folyamatok leírása
SZAKMAI FOLYAMATOK																
KOZONSÉG SZERVEZÉS																
bérlet értékesítés	tervezett bérletes nézőszám nem teljesül	1	3	3	3	2	2	3	1	1	1	1	1	77	közepes	elemző számítások készítése, bérlet konstr.átalakítása
jegy értékesítés	tervezett fizető nézőszám nem teljesül	1	3	3	3	2	1	3	1	1	1	1	1	75	közepes	informatikai biztonság fenntartása
bérlet-és jegypénztár kezelése	informatikai rendszer nem működik	1	2	1	2	2	1	2	1	2	2	1	2	69	[illegible]	pénztár rovancs, vezetői ellenőrzés
kapcsolattartás nézőkkel	információk átadása nem megfelelő	1	2	1	3	1	2	5	1	1	1	1	1	63	[illegible]	nézői visszajelzés kérése és értékelése
MARKETING tevékenység																
tájékoztatás	lassú kommunikáció	1	2	1	3	1	2	5	1	1	1	1	1	63	[illegible]	nyomonkövetés, visszajelzés
arculatalakítás	gyakori változás nehezen értelmezhető	1	2	2	3	1	2	5	1	1	1	1	1	67	[illegible]	nyomonkövetés, visszajelzés
műsorfüzet, plakát, előállítása	nem készül el premier időpontjáig	1	1	2	3	1	2	5	1	1	1	1	1	63	[illegible]	határidő figyelése
hírdetési tevékenység	nem áll rendelkezésre elegendő forrás	2	3	1	2	2	1	2	1	1	1	2	1	70	közepes	ktghatékony. hirdetési lehetőséek keresése
DÍSZLET, JELMEZ ELŐÁLLÍTÁSA																
gyártási tevékenység																
díszlet, jelmez gyártás	produkc. ktg túllépése, létszámhiány	2	3	1	2	2	1	3	1	1	1	2	1	72	közepes	költségek rendszeres ellenőrzése
jelmezek tárolása	sérülés, helyhiány	1	2	1	3	3	2	3	1	1	1	2	2	78	közepes	helyszíni ellenőrzés,
díszletek tárolása	sérülés miatt újragyártás, helyhiány	1	2	1	3	3	2	3	1	1	1	2	2	78	közepes	helyszíni ellenőrzés,
kellékek beszerzése	produkciós ktg túllépése	1	1	1	2	2	2	3	1	2	1	2	2	69	[illegible]	költségek rendszeres ellenőrzése
kellékek tárolása	helyhiány, sérülés	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1	2	2	54	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
jelmezek tisztítása	jelmez sérül, kapacitás nem elegendő	1	2	1	3	2	1	3	1	1	1	1	2	67	[illegible]	mosás gyakoriságának szervezése
színpadi műszaki tevékenység																
díszletek mozgatása	díszlet elem sérül, létszámhiány	1	3	2	1	1	1	5	1	1	1	1	2	67	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
jelmezek összeállítása	jelmez sérül, jelmez tiszt.elmarad	1	3	2	1	1	1	5	1	1	1	1	2	67	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
előadások hangosítása	technikai feltétel nem megfelelő	1	2	1	3	2	1	5	1	1	1	1	1	67	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
előadások világítása	tecnikai feltétel nem megfelelő	1	2	2	2	2	1	5	1	1	1	1	1	68	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉG																
évados műsor összeállítása	jogok megszerzése akadályozott	1	2	2	2	1	2	5	1	1	1	1	1	64	[illegible]	határidő figyelése, előzetes egyeztetés
bérlet koncepció összeállítása	bérletár/előadásszám aránya nem gazd.	1	2	1	2	1	2	5	1	1	1	1	1	60	[illegible]	elemző számítások készítése
havi műsor összeállítása	művészek egyeztetése elmarad	1	2	1	2	1	2	5	1	1	1	1	1	60	[illegible]	rendszeres egyeztetés, információk átadása
produkció szinpadra állítása	járvány miatt próba, premier, előadás elmarad	1	3	3	3	3	1	5	3	1	1	3	1	97	[illegible]	beugrás megoldása, előadások ütemezése
művészek egyeztetése	előadás elmarad, egyeztetés	3	1	2	2	1	2	5	1	1	1	1	1	70	[illegible]	rendszeres egyeztetés, információk átadása
ZENEMŰVÉSZETI TEVÉKENYSEG																
zenekar működtetése	zenés prod.nincs létszám, betegség	1	3	1	3	1	3	5	1	1	1	1	1	69	[illegible]	feladathoz létszám egyeztetése
tánckar működtetése	táncos prod. nincs létszám, betegség	1	3	1	3	1	3	5	1	1	1	1	1	69	[illegible]	feladathoz létszám egyeztetése
énekkar működtetése	zenés prod. nincs létszám, betegség	1	3	1	3	1	3	5	1	1	1	1	1	69	[illegible]	feladathoz létszám egyeztetése

Győri Nemzeti Színház

2021.

FŐFOLYAMAT	kockázati	kockázati tényezők													kockázat	ellenőrzési pontok és
FOLYAMAT	esemény	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	pontszám	értékelése	folyamatok leírása
SZAKMAI FOLYAMATOKAT TÁMOGATÓ FOLYAMATOK																
ÜZEMELTETÉS																
színház épületének üzemeltetése	épület állaga romlik	1	2	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	69	[illegible]	szemle, jelentés felügyeleti szerv részére
színház épületének karbantartása	forrás hiány	1	2	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	62	[illegible]	előre megtervezett karbantartás
színészlakások üzemeltetése	épület állaga romlik	1	2	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	62	[illegible]	rendszeres szemle, karbantartási tevékenység
színészlakások, vendégszobák kiadása	nem gazdaságos, káresemény	2	3	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	74	közepes	nyilvántartás, bizonylatok ellenőrzése
műhelyház üzemeltetése	épület állaga romlik	1	2	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	62	[illegible]	rendszeres szemle, karbantartási tevékenység
műhelyház karbantartása	forrás hiány	1	2	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	62	[illegible]	előre megtervezett karbantartás
színház nézőtér klíma üzemeltetés	állagromlás	2	2	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	67	[illegible]	rendszeres ellenőrzés, karbantartás
gépjárművek üzemeltetése	üzemeltetés nem gazdaságos	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	73	közepes	üzemanyag felhasználás havi ellenőrzése
takarítási feladatok ellátása	állagromlás	2	3	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	65	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
karbantartási anyagok felhasználása	felhaszn.nem megfelel.dokumentált	1	1	3	3	3	1	3	1	1	1	2	1	64	[illegible]	helyszíni ellenőrzés,
munkabiztonság és tűzvédelem	baleset, káresemény	1	1	3	2	3	1	3	1	2	1	1	1	61	[illegible]	helyszíni ellenőrzés, oktatás évente
INFORMATIKAI RENDSZER																
üzemeltetés	adatvesztés, munkavégzés leáll	1	2	3	3	2	2	2	1	1	1	1	1	69	[illegible]	külső szolgáltató biztosítja
biztonság fenntartása	adatvesztés, idegen hozzáférés	1	2	3	3	2	3	2	2	1	1	1	1	77	közepes	külső szolgáltató biztosítja
fejlesztés	rendszer működése elavul	1	2	1	3	3	1	2	2	1	2	1	1	64	[illegible]	javaslatok készítése, tervezés
BELSŐ ELLENŐRZÉS																
tervezés	kockázatok felmérése nem alapos	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	1	54	[illegible]	ellenőrzési terv módosítása
végrehajtás	szakmai vélemény különbség	1	2	1	3	1	2	2	1	1	1	2	1	64	[illegible]	felügyeleti szerv ellenőrzése
beszámolás	határidőre nem történik meg	1	2	2	3	1	2	2	1	1	1	2	1	68	[illegible]	felügyeleti szerv ellenőrzése
tanácsadás	szakmai vélemény különbség	1	2	2	3	1	2	2	1	1	1	2	1	68	[illegible]	felügyeleti szerv ellenőrzése
PÉNZÜGYI-GAZDASÁGI FOLYAMATOK																
PÉNZÜGYI BEVÉTELEK																
nyilvántartások vezetése																
kötelezettségvállalás	fedezet nem áll rendelkezésre	1	2	3	3	3	1	3	1	2	1	1	1	68	[illegible]	előzetes gazdasági számítások készítése
szállítók	adatok eltérnek	1	2	3	3	3	1	3	2	1	1	1	1	67	[illegible]	rendszeres egyeztetés
vevők	adatok eltérnek	1	2	3	3	3	1	3	2	1	1	1	1	67	[illegible]	rendszeres egyeztetés
ruhatári jegybevétel elszámolása	eladott jegyekből származó bevétel eltér	2	2	2	2	2	1	1	1	2	1	2	1	65	[illegible]	rendszeres egyeztetés
bérlet-és jegybevétel elszámolása	eltérés inform.rendszerek között	1	2	1	2	3	2	2	1	1	1	2	1	61	[illegible]	rendszeres egyeztetés
adóbevallások készítése_ÁFA	téves adatok közlése, bírság	1	2	3	3	3	2	4	2	1	1	1	1	75	közepes	ellenőrzés, vezetői ellenőrzés
produkciós költségek elsz_UTÓKALKULÁCIÓ	téves adatok közlése_vezetés részére	1	3	2	3	3	2	3	1	1	1	2	1	74	közepes	ellenőrzés, vezetői ellenőrzés
bank, pénztár nyilvántartása, kezelése	készpénz hiány, eltérés	1	3	2	2	3	1	4	2	3	1	1	2	76	közepes	helyszíni ellenőrzés,
jogdíjak elszámolása	téves adatok közlése	1	3	2	3	2	2	4	2	1	1	1	1	75	közepes	előadás elszámolások ellenőrzése
tájelőadás elszámolása	költségek tervezése nem megalapozott	1	1	2	2	2	2	4	1	2	1	1	1	65	[illegible]	vezetői ellenőrzés

Győri Nemzeti Színház

2021.

FOLYAMATOK KOCKÁZATA

FŐFOLYAMAT / FOLYAMAT	kockázati esemény	kockázati tényezők 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	pontszám	kockázat értékelése	ellenőrzési pontok és folyamatok leírása
SZÁMVITELI FELADATOK														0		
költségvetés elkészítése	elemzés nem megalapozott	1	1	2	3	3	2	2	1	2	1	1	1	64	közepes	elemző számítások készítése
előirányzatok nyilvántartása	eltérés adatok között	1	2	2	2	3	2	3	1	2	1	1	1	67	közepes	rendszeres egyeztetés, vezetői ellenőrzés
pénzügyi jelentések, beszámolók elkészítése	téves adatok közlése	1	2	1	2	3	3	3	1	2	1	1	1	69	közepes	rendszeres egyeztetés, vezetői ellenőrzés
produkciós költségek meghatározása	éves/évados produkciós terv eltér	2	2	2	2	2	2	3	1	1	1	1	1	69	közepes	költségek nyomonkövetése, számonkérés
tájelóadások kölségeinek meghatározása	bevétel nem fedezi a kiadást	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	54	közepes	gazdasági elemzés készítése
VAGYONGAZDÁLKODÁS																
közbeszerzés	szabálytalan eljárás	1	1	3	2	3	3	1	1	1	1	1	1	70	közepes	határidő figyelése
beszerzés	szabálytalan eljárás	1	2	3	3	2	2	3	1	2	1	1	1	77	közepes	piacfelmérés, árajanlatok bekérése
eszköz nyilvántartás	nyilvántartás nem naprakész	1	1	2	1	2	1	5	1	2	1	1	1	65	közepes	rendszeres egyeztetés
készlet nyilvántartás	nyilvántartás nem naprakész	1	2	2	2	2	2	3	1	3	1	1	1	74	közepes	rendszeres egyeztetés
leltározási tevékenység dokumentálása	leltár hiány	2	1	1	2	2	2	5	1	2	1	1	1	71	közepes	valós állapot felmérése
selejtezési tevékenység dokumentálása	vagyonvédelmi szempontok sérülnek	2	2	2	1	3	2	5	1	2	1	1	1	82	közepes	szakértői vélemények bekérése
MUNKAÜGYI, SZEMÉLYÜGYI FELADATOK																
munkaszerződések készítése	munkaszerződés tartalma hiányos	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	1	1	57	közepes	szakmai felülvizsgálat, vezetői ellenőrzés
tájelóadáson való részvétel díjának meghatározása	nem áll rendelkezésre forrás	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	1	1	57	közepes	vezetői ellenőrzés
munkakőri leírások elkészítése, felülvizsgálata	feladatok meghatározása nem teljes	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	1	1	57	közepes	szakmai felülvizsgálat, vezetői ellenőrzés
túlszolgálat díjazásának felülvizsg.	nem áll rendelkezésre forrás	1	3	3	3	2	2	1	2	1	1	1	1	76	közepes	szakmai felülvizsgálat, vezetői ellenőrzés
munkaidő nyilvántartás felülvizsgálata	jelenléti ív vezetése nem naprakész	1	2	1	2	1	1	3	1	1	1	1	1	54	közepes	helyszíni ellenőrzés
szabadság nyilvántartás	nem naprakész	1	2	1	2	1	1	3	1	1	1	1	1	54	közepes	vezetői ellenőrzés
rendkívüli munkvégzés elszámolása	téves elszámolás	1	2	2	2	3	1	3	1	2	1	1	1	74	közepes	költségek nyomonkövetése, feladatok átszerv
megbízási,- vállalkozási szerződések elkészítése	feladatok meghatározása nem teljes	1	2	1	2	1	2	5	1	2	1	1	1	64	közepes	vezetői ellenőrzés
távolléttel kapcsolatos ügyintézés	MÁK felé késik a jelentés	1	2	1	2	1	2	5	1	2	1	1	1	64	közepes	határidő figyelése
adatszolgálatás	téves adat közlése	1	2	1	2	1	2	5	1	2	1	1	1	64	közepes	határidő figyelése
vagyonnyilatkozattétel	nyilatkozattétel elmarad	1	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	51	közepes	vezetői ellenőrzés
túlszolgálat elszámolása	téves elszámolás	1	3	2	2	1	1	4	1	2	1	1	1	68	közepes	vezetői ellenőrzés

Győr, 2021. november 2.

készítette:

Sipos Csilla

Sipos Csilla
megbízott belső ellenőr

jóváhagyom:

dr.Bakos-Kiss Gábor
igazgató

GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZ

4. sz. melléklet

Éves ellenőrzési terv
2022.

Sorszám	Az ellenőrzés tárgya	Az ellenőrzés célja, módszerei, ellenőrizendő időszak	Azonosított kockázati tényezők	Az ellenőrzés típusa	Az ellenőrzött szerv, szervezeti egység	Az ellenőrzés tervezett ütemezése	Az ellenőrzésre fordítandó kapacitás (ellenőri nap)
Bizonyosságot adó tevékenység:							
1.	Díszletgyártáshoz felhasznált anyagok dokumentálása	**cél:** szabályszerű működés érvényre jutása, bontott díszletelemek újra hasznosítása **időszak:** 2021. **módszerek:** dokumentum alapú ellenőrzés, helyszíni ellenőrzés, interjú	előző ellenőrzés óta eltelt idő: 2 év	PÉNZÜGYI	Műhelyház	2022. I.negyedév	25
2.	Produkciós költségek elszámolása	**cél:** Utókalkulációs jegyzőkönyv és főkönyvi könyvelés egyezőségének vizsgálata **időszak:** 2019/2020. és 2020/2021. évad **módszerek:** dokumentum alapú ellenőrzés	előző ellenőrzés óta eltelt idő: 2 év	PÉNZÜGYI	Ügyviteli csoport	2022. II. negyedév	25
3.	Vendégszoba kiadás dokumentálása	**cél:** szabályszerű működés érvényre jutása **időszak:** 2020-2021. **módszerek:** dokumentum alapú ellenőrzés, helyszíni ellenőrzés, interjú	személyi változás munkaőr betöltésében	SZABÁLYSZERŰSÉGI	művészeti titkárság	2022. III. negyedév	25
4.	Karbantartási anyag felhasználás dokumentálása	**cél:** szabályszerű működés érvényre juatása **időszak:** 2020-2021. **módszerek:** dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata	előző ellenőrzés óta eltelt idő: 2 év	PÉNZÜGYI	Ügyviteli csoport Gondnokság	2022. IV. negyedév	25
Összesen:							**100**

készítette:	jóváhagyom:
2021. november 2.	2021. november 2.
Sipos Csilla	
Sipos Csilla	dr.Bakos-Kiss Gábor
< megbízott belső ellenőr>	<igazgató>

GYŐRI NEMZETI SZÍNHÁZ

GYŐR MEGYEI JOGÚ VÁROS
9021 Győr, Városház tér 1.

8. ..... napirendi pont

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Tájékoztató
a bizottságok átruházott hatáskörben hozott határozatairól

Győr, 2022. január 17.

Előterjesztő: **Dr. Dézsi Csaba András**
polgármester

Törvényességi véleményezésre bemutatva: Nagyné dr. László Edit
jegyző

Az előterjesztést készítette: Jogi és Önkormányzati Osztály

Dr. Dézsi Csaba András polgármester előterjesztése

Tájékoztató
a bizottságok átruházott hatáskörben hozott határozatairól

Tisztelt Közgyűlés!

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 30/2012. (XII. 19.) önkormányzati rendelet 2. mellékletében - a bizottságok feladat- és hatásköréről - meghatározottak alapján a bizottságok, a Közgyűlés által átruházott hatáskörben az alábbi határozatokat hozták:

GAZDASÁGI ÉS TULAJDONOSI BIZOTTSÁG

40/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gazdasági és Tulajdonosi Bizottsága a GYHG Győri Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. gazdasági tevékenységéről szóló 2021. I-III. negyedéves beszámolóját megtárgyalta és elfogadja.

42/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gazdasági és Tulajdonosi Bizottsága a GYŐR PROJEKT Kft. gazdasági tevékenységéről szóló 2021. I-III. negyedéves beszámolóját megtárgyalta és elfogadja.

46/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gazdasági és Tulajdonosi Bizottsága a GYŐR-SZOL Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. gazdasági tevékenységéről szóló 2021. I-III. negyedéves beszámolóját megtárgyalta és elfogadja.

50/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gazdasági és Tulajdonosi Bizottsága a 2022. I. félévi üléseinek munkatervét elfogadja.

51/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Gazdasági és Tulajdonosi Bizottsága a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának vagyonáról és a vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 20/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 22. §-a és a 12. § (1) bekezdés b) pontja alapján meghatározott jogkörében eljárva úgy dönt, hogy Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata a győri 11612 hrsz. alatt nyilvántartott, természetben a Győr, Galántai u. 84. szám alatt található 6939 m^2 területű, kivett beépítetlen terület

megnevezésű belterületi ingatlan 81820/4418380-ad tulajdoni részilletőségére, a tulajdoni részilletőségen felépítendő, győri 11612/A/37 hrsz.-ú lakásingatlanra (a lakás 40,91 m^2 a hozzá tartozó terasz 5,34 m^2 alapterületű) és a közös tulajdonú részből a lakásingatlanra eső eszmei hányadrészre T. Sz. mint eladó, valamint Sz. O. mint vevő között mindösszesen 31.000.000,- Ft vételáron Győrött, 2021. december 9. napján létrejött adásvételi szerződés tekintetében elővásárlási jogával nem kíván élni, azonban az ingatlan-nyilvántartásba az építési és telekalakítási tilalmakról, valamint az elővásárlási joggal érintett ingatlanokról szóló 2/2006. (I. 25.) Ök. rendelet alapján Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata javára a 33340/2006.02.08. szám alatt korábban bejegyzett elővásárlási jog fenntartását továbbra is kéri.

PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG

37/2021. (XII. 15.) PÜBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Pénzügyi Bizottsága a behajthatatlan követeléssel kapcsolatos eljárásról, valamint a követelés elengedésének eseteiről és módjáról szóló 19/2014. (IX. 12.) önkormányzati rendelet 5. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott hatáskörében eljárva a GYŐR-SZOL Zrt.-nek az ITALKA 001 Kereskedelmi Kft.-vel szemben előírt, 2.883.776-, Ft összegű behajthatatlan követelését elengedi és hozzájárul a követelésnek az Önkormányzat könyvviteli nyilvántartásaiból való kivezetéséhez.

40/2021. (XII. 15.) PÜBI HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Pénzügyi Bizottsága a 2022. I. félévi üléseinek munkatervét elfogadja.

VÁROSSTRATÉGIAI BIZOTTSÁG

34/2021. (XII. 14.) VSTRB HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Városstratégiai Bizottsága (továbbiakban: VSTRB) a „Tájékoztató a Győri Építési Szabályzatról (GYÉSZ-ről) és Győr Szabályozási Tervéről szóló 1/2006. (I. 25.) Ök. rendelet módosításának véleményezési eljárásában kapott észrevételekről a TSZTM 2021-015, SZTM 2021-015, TSZTM 2021-019, SZTM 2021-019 számú szabályozási tervmódosítások" című előterjesztést megtárgyalta, a véleményezési eljárásban keletkezett partnerségi- és államigazgatási szervek véleményeit megismerte. Az eltérő partnerségi vélemények esetében a tervezői indoklást elfogadja. A VSTRB a rendeletmódosítást támogatja, a véleményezési eljárás lezárásához, valamint a záró szakmai vélemény megkéréséhez hozzájárul.

38/2021. (XII. 14.) VSTRB HATÁROZATA

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének Városstratégiai Bizottsága a 2022. I. félévi üléseinek munkatervét elfogadja.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy a határozati javaslatot fogadja el!

HATÁROZATI JAVASLAT

Győr Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése elfogadja a bizottságok által átruházott hatáskörben hozott, 1. számú melléklet szerinti döntésekről szóló tájékoztatót, és ezzel a döntésekért való felelősséget viseli.

Győr, 2022. január 17.

Dr. Dézsi Csaba András
polgármester

1. számú melléklet

A BIZOTTSÁGOK DÖNTÉSI HATÁSKÖRBEN HOZOTT HATÁROZATAI

GAZDASÁGI ÉS TULAJDONOSI BIZOTTSÁG

40/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA
42/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA
46/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA
50/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA
51/2021. (XII. 15.) GATUBI HATÁROZATA

PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG

37/2021. (XII. 15.) PÜBI HATÁROZATA
40/2021. (XII. 15.) PÜBI HATÁROZATA

VÁROSSTRATÉGIAI BIZOTTSÁG

34/2021. (XII. 14.) VSTRB HATÁROZATA
38/2021. (XII. 14.) VSTRB HATÁROZATA